

Holy Bible

Aionian Edition®

Gurbetsko dijalekt Srbija
Gurbet Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Gurbetsko dijalekt Srbija
Gurbet Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 6/27/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/26/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Gurbet Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Gurbet Romani at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
- 06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.
- 07/26/25 - 526 translations now available in 287 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matej	11
Marko	34
Luka	49
Jovan	75
Buća e Apostolurenđe	94
Rimljanurenđe	118
1 Korinćanurenđe	129
2 Korinćanurenđe	139
Galaćanurenđe	146
Efescurenđe	150
Filipljanurenđe	154
Kološanurenđe	157
1 Solunjanurenđe	160
2 Solunjanurenđe	163
1 Timotejese	165
2 Timotejese	168
Titose	170
Filimonese	172
Jevrejende	173
Jakoveso	181
1 Petreso	184
2 Petreso	187
1 Jovaneso	189
2 Jovaneso	192
3 Jovaneso	193
Judaso	194
Otkrivenje	195

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Tegani o Isus vaćarda: "Dade! Oprosti lende, golese kaj ni džanen so čeren." Pale gova e vojnikura čhudije i kocka te ulaven maškar peste leso fostano.

Luka 23:34

Matej

1 Kava si spisko tare kuštika e Isuseso savo si Hrist, savo sasa potomko e Davideso thaj potomko e Avraameso. **2** E Avraameše bijandilo o Isaak. A e Isaakose bijandilo o Jakov. A e Jakovese bijandile o Juda thaj lese phrala. **3** A e Judase i Tamara bijanda e Farese thaj e Zare. A e Faresese bijandilo o Esrom. A e Esromese bijandilo o Aram. **4** A e Arameše bijandilo o Aminadav. A e Aminadavese bijandilo o Naason. A e Naasonese bijandilo o Salmon. **5** A e Salmonese i Raava bijanda e Vooze. A e Voozese i Ruta bijanda e Jovide. A e Jovidese bijandilo o Jesej. **6** A e Jesejese bijandilo o caro o David. A e Davidese, e Urijas romni bijanda e Solomone. **7** A e Solomonese bijandilo o Rovoam. A e Rovoameše bijandilo o Avija. A e Avijase bijandilo o Asaf. **8** A e Asafese bijandilo o Josafat. A e Josafatese bijandilo o Joram. A e Jorameše bijandilo o Ozija. **9** A e Ozijase bijandilo o Joatam. A e Joatameše bijandilo o Ahaz. A e Ahazese bijandilo o Ezekija. **10** A e Ezekijase bijandilo o Manasija. A e Manasijase bijandilo o Amos. A e Amosese bijandilo o Josija. **11** A e Josijase bijandile o Jehonija thaj lese phrala. Sasa gova ano vreme kana e Izraelcuren indarde ano Vavilon. **12** A palo džajipe ko ropstvo ano Vavilon, e Jehonijase bijandilo o Salatiilo. A e Salatiilose bijandilo o Zorovavel. **13** A e Zorovavelese bijandilo o Avijud. E Avjudase bijandilo o Elijakim. A e Elijakimese bijandilo o Azor. **14** A e Azorese bijandilo o Sadok. A e Sadokase bijandilo o Ahim. A e Ahimese bijandilo o Elijud. **15** A e Elijudase bijandilo o Eleazar. A e Eleazarese bijandilo o Matan. A e Matanese bijandilo o Jakov. **16** A e Jakovese bijandilo o Josif, o rom e Marijako, savi bijanda e Isuse akhardo Hrist. **17** Golese e kuštika taro Avraam dži o David, dešuštar kuštika, a taro David dži ko džajipe ko ropstvo ano Vavilon, dešuštar kuštika, a taro džajipe ano Vavilon dži o Hrist, dešuštar kuštika. **18** A o bijandipe e Isuseso e Hristeso sasa gija: Kana i Marija lesi dej sasa mangli romnjače taro Josif thaj vadži ni lije pe thaj voj sasa čhej, ačhili khamni taro Svetu Duxo. **19** A o Josif lako rom, golese so sasa pravedno manuš thaj kaj ni manglia te ladžarol la, manglia čorale te ačhavol la. **20** Thaj kana gija dija godi golestari, zasuta thaj ano suno iklilo lese o anđelo e Gospodeso savo vaćarda: "Josife, čhaveja e Davideso! Ma te dara te le e Marija romnjače. O čhavoro save voj adućarol si taro Svetu Duxo. **21** Ka bijanol čhave, a tu de le alav Isus golese kaj ka iklal pe manušen tare grehura lende." **22** A sa kava sasa te čerdol kova so o Dol vaćarda prekalo proroko: **23** "Akh, i čhej ka ačhol khamni, thaj ka bijanol čhave thaj von ka den

le alav Emanuel" so gova značil: "O Dol si amencar." **24** Kana o Josif uštilo taro sojipe, čerda sar so vaćarda lese o anđelo e Gospodeso – anda e Marija pe čhereste thaj lija la romnjače. **25** Al vov ni suta lasa sa dži kaj ni bijanda murše čhave thaj dija le alav Isus.

2 A kana bijandilo o Isus ano Vitlejem ani regija i Judeja, ko vreme e caroso e Irodeso, gothe avile e mudrakura taro istok ano Jerusalim, **2** thaj pučlje: "Kaj si o jevrejsko caro savo tek bijandilo? Golese kaj dikhlijam lesi čereni kaj iklili ko istok thaj aviljam te pera lese ke koča." **3** Kana gova šunda o caro o Irod, vov but uz nemirisajlo thaj savore ano Jerusalim. **4** Golese akharda sa e bare sveštenikuren thaj e učiteljuren e narodose tare Mojsijaso zakon thaj pučlja len: "Kaj trubul te bijandol o Hrist?" **5** A von vaćarde lese: "Ano Vitlejem o Judejsko, golese kaj o proroko pisisada: **6** 'A tu Vitlejeme, ani phuv e Judaći, naj san nevažno maškar e Judejska thana, golese kaj tutar ka ikljal vladari savo ka inđarol pe manušen ano Izrael, sar o pastiri pe bakren.'" **7** Thaj o Irod čorale bičhalda te den vika e mudrakuren thaj pučlja len kana tačno iklili i čereni. **8** Tegani bičhalda len ano Vitlejem, vaćarindoj: "Džan tumen thaj pučen šukar bašo čhavoro. Kana ka araćen le, aven vaćaren mande, te džav i me te perav angle leste ke me koča." **9** Von šunde e caro thaj dele. Thaj akh, i čereni sava dikhlije sar ikljal deli angle lende sa dži kaj ni ačhili upre ko than kaj sasa o čhavoro. **10** Kana dikhlije i čereni, sesa baxtale, a lende ile sesa pherde. **11** Đele andre ano čher, dikhlije e čhavore thaj lesa sasa lesi dej i Marija. Pele tele ke pe koča thaj poklonisajle lese. Pale gova putarde pe kutije thaj dije le pe darura: zlato, tamjano thaj smirna. **12** Thaj ano suno upozorisada len o Dol te ma irin pe ko Irod, golese avere dromesa đele ani piri phuv. **13** Kana đele e mudrakura, dikh, avilo o anđelo e Gospodeso e Josifese ano suno thaj vaćarda lese: "Ušti, le e čhave thaj lese deja thaj naš ano Egipat thaj av odori dok me ni vaćarav tuće, golese kaj o Irod ka rodol e čhavore te mudarol le." **14** Vov uštilo goja rat lija e čhavore thaj lese da thaj našlo ano Egipat. **15** Thaj odori ačhilo dži o meripe e Irodeso, te bi perhdola so o Gospod vaćarda prekalo proroko: "Taro Egipat dijem vika me čhave." **16** Kana o Irod dikhlija kaj e mudrakura xoxade le, holajlo but thaj bičhalda e vojnikuren te mudaren ano Vitlejem thaj ane pašutne thana e muršane čhavoren dži e duj berš, palo vreme kana iklili i čereni tare savi dodžanglia tare mudrakura. **17** Gija perhdilo kova so vaćarda o proroko o Jeremija: **18** "O glaso ano foro Rama šundilo, o rojipe thaj o ukupi baro. Gova i Rahilja rovol pe čhavoren, thaj našti te ačhol lači dugh, golese kaj naj la vadži čhave." **19** A palo

meripe e Irodeso, avilo o anđelo e Gospodeso e Josifese
ano Egipat ko suno **20** thaj vaćarda lese: "Ušti, le e čhave
thaj lese da, pa dža ani phuv i Izraelsko, golese so mule kola
save manglje te mudaren e čhavore." **21** O Josif uštilo, lija e
čhavore thaj lese da, pa avilo ani phuv i Izraelsko. **22** A kana
o Josif Šunda kaj o Arhelaj, o čhavo e Irodeso savo vladil ani
Judeja umesto lesu dad, darajlo te džal odori. Tegani ano
suno upozorisada le o Dol, te džal ani phuv i Galilejsko. **23**
Thaj kana avilo odori pe familijasa, ačhilo te bešol ano foro
savo akhardola Nazaret. Gija pherdilo gova so e prorokura
vaćarde: "Ka akharen e Hriste Nazarećanino."

3 A ane gola đivesa avilo o Jovane o Krstitelj thaj propovedila
ani Judejsko pustinja. **2** Thaj vaćarda: "Pokajin tumen,
golese kaj sigate avol o Carstvo e neboso!" **3** Golese kaj si o
Jovane gova kastar vaćarda o proroko Isaja: "Vov si glaso
so dol vika ani pustinja: 'Pripremin o drom e Gospodese!
Ravnin lese o drom!'" **4** A po Jovane sesa šeja khuvde tare
kamilaće bala thaj kuštik tari morčhi, a lesu xape sasa e
skakavcura thaj divljiv avđin. **5** But manuša avena ke leste
taro Jerusalim thaj tari sa i phuv i Judeja thaj tare trujale
thana paši len o Jordan, **6** vaćarena pe grehura, a o Jovane
krstila len ani Jordansko len. **7** Al kana dikhlij o Jovane bute
farisejen thaj e sadukejen kaj avena te krstiu pe vaćarda
lende: "Tumen e sapese čhave! Ko vaćarda tumende kaj
šaj te našen tare Devlesi holi so avol? **8** Sikaven tumare
džuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisaljen taro greh
thaj aviljen anglo Dol! **9** Ma mislin kaj dovoljno te phenen:
'Amaro parada si o Avraam!' Golese vaćarav tumende kaj
o Dol šaj tare kala bara te vazdol čhaven e Avraame. **10**
Golese kaj o tover tare Devleso sudo ačhol pašo korenio
e kašteso thaj dži jekh kaš savo ni bijanol šukar bijandipe
ka čhinoi pe thaj anj jag ka čhudol pe. **11** Me tumen krstiv
pajesu te bi sikavena tumaro pokajanje. Al kova savo avol
pale mande, po baro si mandar – me naj sem dostoјno ni
lese sandale ke pingre te inđarav. Vov ka krstil tumen e
Svetone Duxosa thaj jagasa. **12** Le isi vila ane vasta thaj ka
čistil o gumno i ka cíidl o div ane piro ambari, a i pleva ka
phabarov jagasa savi ka phabol thaj ni ka ačhol." **13** Tegani o
Isus tari Galileja avilo ki len o Jordan te bi krstila le o Jovane.
14 O Jovane ni manglja thaj vaćarda lese: "Tu trubul man te
krsti, a tu aviljan mande?" **15** A o Isus vaćarda lese: "Ačhav
akana gova, golese kaj gija trubul te phera sa o pravednost."
Tegani o Jovane krstisada le. **16** Thaj kana o Isus krstisajlo,
iklilo sigate andaro paj, thaj dikh, o nebo putajlo thaj dikhlij
sar e Devleso Duxo uljol sar golubo thaj mukhljape pe leste.

17 Thaj dikh, o glaso taro nebo vaćarda: "Kava si mo Čhavo
o manglo, savo si palo mingro manglipe!"

4 Tegani o Svetu Duxo inđarda e Isuse ani pustinja, te
iskušil le o beng. **2** Thaj postisada o Isus saranda đive
thaj raća thaj ko krajo bokhajlo. **3** Thaj avilo paše leste
o beng savo iskušil thaj vaćarda lese: "Te san e Devleso
Čhavo, vaćar kale barende te aven mangre." **4** A o Isus
phenda lese: "Ano Svetu lili si pisimo: 'O manuš ni ka avol
džuvdo samo taro mangro, nego tare dži jekh lafi savo ikljol
taru muj e Devleso.'" **5** Tegani o beng inđarda le ano sveto
foro o Jerusalim thaj čhuta le ko emupruno than e Hrameso
6 pa vaćarda lese: "Te san e Devleso Čhavo, čhude tut katar
tele, golese kaj si pisimo: 'E andelurende ka naredil baše
tute, thaj ka len tut ke vasta te ma čalave tut ko bar će
pingresa.'" **7** O Isus vaćarda lese: "Ano Svetu lili si pisimo:
'Ma iskuši e Gospode, e Devle čire!'" **8** Pale gova o beng
inđarda le upre ko but učo brego thaj sikada lese sa e
carstvura tare kava sveto thaj lendi slava. **9** thaj vaćarda lese:
"Sa ka dav tut kava ako pere ke koča thaj pokloni tut mande."
10 Tegani vaćarda lese o Isus: "Dža mandar, Satano! Golese
kaj ano Svetu lili ačhol: 'Pokloni tut e Gospodese e Devle
čirese thaj lese jekhese služi!'" **11** Tegani o beng ačhada e
Isuse, a sigate e andelura avile thaj služisade le. **12** Kana
šunda o Isus kaj si o Jovane o Krstitelj ano phangliple, đelo
ani Galileja. **13** Thaj ačhada o Nazaret pa đelo thaj bešlo
ano Kafarnaum, pašo Galilejsko jezero ke Zavuloneso thaj
e Neftalimeso krajo, **14** te bi pherdola kova so vaćarda o
proroko o Isaja: **15** "Ahi phuv e Zavulonesi thaj ani phuv e
Neftalimesi, o drom savo inđarol pašo more, tari aver rig
e Jordanesi, ani Galileja ani phuv savi si e abandžijendži,
16 manuša save bešen ano kalipe ka dičhen svetlost baro,
e manuša save bešen ano mrako, o svetlost pe lende ka
sijajil." **17** Tare gova vreme o Isus lija te propovedil thaj
te vaćarol: "Pokajin tumen, golese kaj si paše o Carstvo
e neboso." **18** Thaj dži kaj o Isus phirda pašo Galilejsko
more, dihlij duje phralen, e Simone kas akharen Petar thaj
e Andrija lese phrale, sar čhuden e mreže ano more, golese
kaj sesa ribara. **19** Thaj vaćarda lende: "Aven mancar thaj ka
ćerav tumen ribara e manušende." **20** Von sigate ačhade
e mreže thaj đele pale leste. **21** Gothar kana đelo po dur
zala, dihlij avere dujen phralen, e Jakove thaj e Jovane e
Zevedejevese čhaven, sar pe dadesa e Zevedejesa ano
čamco prećeren pe mreže thaj dija len vika. **22** Von sigate
ačhade o čamco thaj pe dade thaj đele palo Isus. **23** O Isus
phirda ani sa i Galileja, sikada ane jevrejska sinagoge thaj
vaćarda o Lačho Lafi taro Carstvo e neboso thaj sastarda dži

jekh nasvalipe thaj bilačhipe so sasa ano narodo. 24 Thaj sa gova so čerola šundilo ani sa i Sirija thaj angle leste ande e nasvalen tare dži jekh nasvalipe thaj muke, e manušen ane save sesa e bilače duxura, kolen so sasa paraliza, kola so naštine te phiren thaj vov sastarda len. 25 Pale leste phirena but džene tari Galileja, taro Dekapolis, taro Jerusalim, tari Judeja thaj tari phuv savi si ki aver rig e Jordanesi.

5 Kana o Isus dikhla kaj cídiye pe but manuša, iklilo ko brego, bešlo thaj avile lese sikade paše leste. 2 A vov lija te sikavol len, vačarindo: 3 "Blagoslovime si kola save si čorore duxosa, golese kaj si lengo o Carstvo e neboso. 4 Blagoslovime si kola save roven, golese kaj ka utešin pe. 5 Blagoslovime si e kovle ilende, golese kaj von ka nasledin i phuv. 6 Blagoslovime si e bokhale thaj e trošale bašo pravednost, golese kaj von ka čaljon. 7 Blagoslovime si e milostiva, golese kaj o Dol ka smiluilpe pe lende. 8 Blagoslovime si kola save si čistone ilencar, golese kaj e Devle ka dičhen. 9 Blagoslovime si kola save čeren mir, golese kaj ka akhardon e Devlese čhave. 10 Blagoslovime si kola save si tradime pašo pravednost, golese kaj lengo si o Carstvo e neboso. 11 Blagoslovime sen kana zbog mande ka ladžaren tumen thaj traden tumen thaj xoxavne bilačhe buća čhuven pe tumende! 12 Radujin tumen thaj aven baxtale, golese kaj tumari plata si bari ko nebo, golese kaj gija e prorokuren tradije angleder tumendel!" 13 O Isus vadži vačarda: "Tumen sen sar lon e manušende ki phuv, te nakhlo leso londipe, sose šaj te koristil pe? Naj khančese, samo te čhudol pe thaj avral te uštaven e manuša pe leste. 14 Tumen sen o svetlo kale svetosvo. Našti garavol pe o foro savo si ko brego. 15 Ni phabaren i svetiljka te bi čhuvena la talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljka te svetilj savorenđe ano čher. 16 Gija te svetilj tumaro svetlost angle manuša, te dičhen tumare šukar buća thaj te slavin tumare Dade savo si ano nebo." 17 O Isus vadži vačarda: "Ma te den godi kaj me aviljem te čhinavav e Mojsijaso zakon thaj o vačaripe e prorokureng. Na, ni aviljem te čhinavav, nego aviljem te pherav len. 18 Golese čače vačarav tumende dži kaj ačhen o nebo thaj i phuv, ni ka načhol ni emcikno slovo il nesavi crtica tare Mojsijaso zakon dži kaj sa ni avol gija. 19 Golese, te phaglja khoni jekh tare emcikne zapovestura i gija sikavol, emcikno ka avol ano Carstvo e neboso. A ko sikavol len thaj čerol gija, ka avol baro ano Carstvo e neboso. 20 Golese, vačarav tumende: ako tumaro pravednost ni avol pobaro tare učiteljengo tare Mojsijaso zakon thaj tare fariseja, našti te den ano Carstvo e neboso." 21 O Isus vadži vačarda: "Šunden sar si vačardo amare

puranende: 'Ma mudar', golese ko mudarol, mora te ikljol ko sudo. 22 A me vačarav tumende: Ko holjavol pe piro phral, mora te ikljol ko sudo. A savo vačarol pe phralese 'Budalo', mora te ikljol anglo Baro sudo, a savo vačarol pe phralese 'Dileja', zasluzil te phabol ani jag savi ni ačhol. (Geenna g1067) 23 Gija, kana ačhe anglo žrtveniko ano Hram te ane žrtva thaj tari jekh drom dijan tut godi kaj si nesavo phral protiv tute, 24 ačhav gothe e žrtva anglo žrtveniko thaj angleder pomiri tut círe phralesa, tegani av thaj de e žrtva e Devlese. 25 Dikh sigate te miri tut círe dušmanesa dok phire lesa po drom, te ma dol tut e sudijase, a o sudija te dol tut e slugase, savo ka čhudol tut ano phanglipe. 26 Čače vačarav tuće: ni ka iklje gothar dok ni počine dži i zadnjo parava." 27 O Isus vadži vačarda: "Šunden sar si vačardo: 'Ma čeren preljuba!' 28 Al me vačarav tumende ko dičhol ani aver džuvli te bi sovola lasa, već čerda preljuba ano po ilo lasa. 29 Ako inđarol tut ano greh čiri desno jakh, ikal la thaj čhude la tutar. Po lačhe te hasare jekh kotor tutar, nego sa čiro telo te avol čhudimo ani jag savi ni ačhol. (Geenna g1067) 30 Ako inđarol tut čiro desno va ano greh, čhin le thaj čhude le tutar. Po lačhe te hasare jekh kotor tutar, nego sa čiro telo te džal ani jag savi ni ačhol." (Geenna g1067) 31 O Isus vadži vačarda: "Gija šunden: 'Ako neko mučhol pe romnja, nek dol la lil kaj ačhada la.' 32 Al me vačarav tumende: sa ko mučhol pe romnja – sem te voj čerda blud – čhuvol la te čerol blud. Thaj savo lol ačhade džuvlja, čerol blud." 33 O Isus vačarda: "Vadži šunden sar si vačardo amare puranende: 'Ma phag i sovli thaj čer okova so e Gospodese xaljan sovli.' 34 Al me vačarav tumende: Ma xan sovli nisar! Ma xan sovli ni e nebosa, golese kaj si presto e Devlese, 35 ni phuvasa, golese kaj si tale pingre lese, ni e Jerusalimesa, golese kaj gova foro preperol e Devlese, e bare carose. 36 Ni círe šoresa ma xa sovli, golese kaj ni jekh bal našti čere parno il kalo. 37 Gija, tumaro 'Va' čače te avol 'Va', tumaro 'Na' čače te avol 'Na'. Thaj so si pobut taro kava, taro bilačho si." 38 O Isus vadži vačarda: "Šunden sar si vačardo: 'Jakh jakhače, dand dandese!' 39 Al me vačarav tumende: Ma brani tut taro bilačho manuš. Ako ko čalavol tut tari desno čham, iri lese i aver čham. 40 Thaj ko mandol te sudil pe tusa thaj mandol te lol čiro fostano, de le i čiro ogtači. 41 Thaj ako čhuven tut e rimska vojnikura te inđare lendi oprema jekh kilometro, inđar la duj. 42 Ko rodol tutar, de le thaj ma iri čiro dumo taro okova so rodol tutar." 43 O Isus vadži vačarda: "Šunden sar si vačardo: 'Mang círe pašutne' thaj ma mang círe dušmane! 44 Al me vačarav tumende: manden tumare dušmanuren thaj molin tumen paše kola save tumen progonin! 45 Ako čeren kava ka aven sar prava čhave tumare Dadeso savo si

ko nebo, golese kaj pe khamesa tatarol e bilačhen thaj e šukaren thaj bičhalol bršnd kolende save si čačutne thaj nepravedna. 46 Thaj ako manden samo kolen save tumen manden, savi plata isi tumen? Ni li čeren gova e carincura? 47 Thaj ako pozdravin samo tumare phralen, so čere po Šukar averendar? Ni li čeren gova e manuša save ni pačan e Devle? 48 Thaj tumen aven gija savršena, sar so si tumaro Dad ko nebo savršeno."

6 O Isus vadži vaćarda: "Pazin te ma čeren tumare buća taro pravednost angle manuša von te dičhen tumen thaj te divin pe tumende. Te čerden kava, ni ka avol tumen plata ke tumaro Dad savo si ko nebo. 2 Golese kana de e čororende, ma galami angle tute, sar so čeren e dujemujende ani sinagoga thaj pe droma te bi hvalina len e manuša. Čače vaćarav tumende, aver nagrada ni ka dobin sem goja tare manuša. 3 Thaj kana de e čororende, te ni džanol čo levo va so čerol o desno. 4 Gija te de garandoj e čororen thaj čo Dad te dičhol kaj gova čere čorale, a vov ka počinol tuće." 5 O Isus vadži vaćarda: "Thaj kana molin tumen, ma te aven sar kola dujemujende, save but manden ke sinagoge thaj ke anglune droma ačhen thaj molin pe te dičhen len e manuša. Čače vaćarav tumende, aver nagrada ni ka dobin sem goja tare manuša. 6 A tu, kana moli tut, dža ani či soba kaj ka ave korkoro, phande čo vudar thaj molin tut če Devleso savo si ano garajipe thaj čo Dad savo dičhol ano garajipe, ka počinol tuće. 7 Thaj kana molin tumen, ma vaćaren but lafura sar kola save ni džanen e Devleso, golese so von den godi kaj ka aven uslišime paše but lafura. 8 Ma aven sar von, golese kaj tumaro Dad džanol so trubul tumende i angleder nego so molin le. 9 Gija molin tumen: 'Dade amareja, savo san ano nebo, nek svetil pe čo alav. 10 Te avol čiro Carstvo. Te avol čiri volja, sar ko nebo, gija ki phuv. 11 Mangro savo trubul amen, de amen adive 12 thaj oprosti amare grehura, sar amen so oprosti kolende so grešin premal amende. 13 Thaj crde amen taro iskušenje, al ikal amen taro bilačipe. [Golese kaj si čiro Carstvo, thaj zor, thaj i slava ane sa e divesa. Amin.]' 14 Golese ako oprostini e manušende save grešin premal tumende, i o Dad tumaro o nebesko ka oprostil tumende. 15 Al ako ni oprostini e manušende lendje grehura, ni o Dad tumaro e grehura tumare ni ka oprostil." 16 O Isus vadži vaćarda: "Thaj kana postin, ma aven sar e dujemujende so čeren pe žalosna, golese so von čeren žalosna muja te dičhen len e manuša kaj postin. Čače vaćarav tumende kaj aver nagrada ni ka dobin sem goja tare manuša. 17 Al tu kana posti, makh čo šoro uljesa thaj thov čo muj, 18 te ni dičhen e manuša kaj

posti, nego samo čiro Dad, savo si ano garajipe. Thaj čo Dad savo dičhol ano garajipe, ka počinol tuće." 19 O Isus vadži vaćarda: "Ma čiden tumende barvalipe kate ki phuv, kaj o moljco thaj i rđa rumil thaj kaj e čora ka uljen thaj ka čoren. 20 Čiden tumende barvalipe ko nebo, kaj ni o moljco ni i rđa ni rumil thaj kaj e čora ni uljen thaj ni čoren. 21 Golese, kaj si čo barvalipe, gothe ka avol čo ilo." 22 "I jakh si sar i svetiljka e telose. Ako si gija čiri jakh sasti, sa čo telo ka avol pherdo svetlosa. 23 Te si či jakh bilači, sa čo telo ka avol ano kalipe. Gijate, ako si o svetlost ane tute kalipe, tegani o kalipe ka avol but po baro ane tute!" 24 "Ni jekh našti služil tari jekh drom dujen gospodaren. Il jekhe ka mrzil, a e dujtone ka mandol, il jekhe ka šunol, a e dujtone ni ka podnosi. Našti služin e Devle thaj o barvalipe." 25 O Isus vadži vaćarda: "Golese vaćarav tumende: Ma brinin tumen za tumaro džuvdipe, dal ka avol tumen so te xan il so te pijen, ni tumare telose so ka uraven! Naj li o džuvdipe po važno taro xape a o telo tare šeja?" 26 Dičhen e čiriklijen ko nebo! Ni sejin, ni čiden thaj ni čhoven ane ambara thaj tumaro Dad ko nebo parvarol len. Naj li sen tumen po vredna lendar? 27 A šaj li neko tumendar golesa so brinil pe te baravol po džuvdipe za jekh dive? 28 Thaj sose brinin tumen šejende? Dičhen šukar e luluđa ko polje sar baron. Khanči ni čeren thaj ni suven šeja. 29 A vaćarav tumende kaj ni o Solomon ani pi slava ni inđarda gija lačhe šeja sar kala luluđa. 30 A ako o Dol uravol e biljke ko polje, so adive si gothe, a theara ani kubava čhuden pe, kobor tek tumen ka uravol? Sose gači zala pačan? 31 Golese, ma vaćaren ki dar: 'So ka xa?' il 'So ka pija?' il 'So ka urava?' 32 Gija roden e manuša save ni džanen e Devleso, a tumaro Dad ano nebo džanol kaj sa kava trubul tumende. 33 Golese angleder tare sa roden o Carstvo thaj o pravednost e Devleso thaj o Dol sa kava ka dol tumen. 34 Ma brinin tumen e thearače, i thearin nek brinil pe pese. Adivesutni muka si dovoljno za adive."

7 A o Isus vadži vaćarda: "Ma sudin, te ma aven sudime. 2 Golese so o Dol ka sudił tumen sar so tumen sudin averen. Thaj save merasa ka merin averen, gasava merasa tumen ka meril o Dol. 3 Sose dičhe i treska ane če phralesi jakh, a o kaš ani čiri jakh ni dičhe? 4 Thaj sar šaj vaćare če phraleso: 'Ačh te ikalav i treska tar čiri jakh', a dikh, čiro kaš ani jakh si po baro. 5 Dujemujengol! Ikal angleder čiro kaš andari čiri jakh, tegani po šukar ka dičhe te ikale če phraleso i treska andari jakh. 6 Ma den o svetipe e džuklende, golese so e džukle irindoj ka pharaven tumen ke kotoral! Thaj ma čhuden e bisera angle bale, te ma uštaven len." 7 O Isus

vadži vaćarda: "Mandžen thaj ka dol pe tumende! Roden thaj ka aračhen! Maren thaj ka putavol tumende! 8 Golese kaj savore save mandžen, dol pe lendje, save roden aračhen, save maren, putavol pe lendje. 9 Ko tumendar pe čhavese ka dol bar kana bi rodola mangro? 10 A te manglja mačhe dal ka dol le sape? 11 Kana tumen, bišukar manuša, džanen šukaripe te den tumare čhavem, kober tumaro Dad savo si ko nebo ka dol šukaripe pobut kolende save mandžen lestar." 12 "Gija, sa so mandžen e manuša te čeren tumende, tumen čeren lendje, golese kaj gova si o sikajipe tare sa e Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura." 13 O Isus vadži vaćarda: "Den ko tesno vudar! Golese kaj o bulo vudar thaj o bulo drom indarolano propast thaj but džene džan gole dromesa. 14 But si tesno o vudar thaj o drom savo indarolano džuvdipe thaj zala si gola save aračhen le!" 15 O Isus vadži vaćarda: "Aračhen tumen tare xoxavne prorokura, save aven urade ane bakresi morčhi, al andral ane ile si divlja ruva save mandžen te xan tumen. 16 Palo lengo bijandipe ka pindžaren len. Dal tare kangre šaj cide drakha il tare čičke šaj cide smokve? 17 Ke gasavo način e lačhe kašta bijanen lačho bijandipe, a e bilačhe kašta bijanen bilačho bijandipe. 18 Našti e šukar kašta te bijanen bilačho bijandipe thaj bilačhe kašta te bijanen lačho bijandipe. 19 Gija, sa e kašta save ni bijanen lačho bijandipe, čhinjen pe thaj čhuden pe ani jag. 20 Gijate palo lengo bijandipe ka pindžaren e xoxavne prorokuren." 21 O Isus vadži vaćarda: "Ni ka dol dži jekh savo vaćarol 'Gospode, Gospode', ano Carstvo e neboso, nego ka den samo kola save šunen thaj čeren o manglipse me Dadeso. 22 But ka vaćaren ane gova dīve ko sudo: 'Gospode, Gospode! Na li ane čo alav prorokuisadam? Čire alavesa e benden ikaldam thaj čire alavesa but čuda čerdam?' 23 I tegani me ka phenav lendje: 'Nikad ni džangljem tumen. Džan mandar tumen save phađen e Devleso zakon.'" 24 O Isus vadži vaćarda: "Golese, dži jekh savo šunol kala mingre lafura thaj čerol len, vov si but džanglo, sar manuš savo čerol po čher ko temelji taro bar. 25 Golese kana perol o bršnd thaj aven e paja thaj phurden e balvalja thaj čalaven ane gova čher, vov ni perol, golese kaj si o temelji po bar. 26 A dži jekh savo šunol kala mingre lafura, a ni čerol len, vov si sar dilo manuš, savo čerol po čher pi pošik. 27 Golese kana perol o bršnd thaj aven e paja thaj phurden e balvalja thaj čalaven ane gova čher thaj o čher perol dži ko temelji." 28 Kana završisada kava vaćaripe o Isus, but manuša čudisajle so šunde leso sikajipe, 29 golese kaj sikada sar kova savo isi le zuralipe, a na sar e učitelja tare Mojsijaso zakon.

8 A kana o Isus ulilo taro brego, pale leste phirena but manuša. 2 Tari jekh drom o gubavo manuš avilo thaj pelo ke pe koča thaj vaćarda: "Gospode! Ako mande, šaj te sastare man!" 3 O Isus vazdija po va, dolda le thaj phenda: "Mangav. Av thodo!" Thaj o manuš sigate thodilo tari guba. 4 Tegani vaćarda lese o Isus: "Dikh te ma vaćare khanikase, nego tu dža i sikav tut e sveštenikose. Indar žrtva sar so zapovedisada o Mojsije ano zakon bašo čiro thodipe, te bi avola tut svedočanstvo angle lende." 5 A kana o Isus avilo ano Kafarnaum, avilo paše leste jekh rimska kapetano thaj rodija lestar pomoć. 6 Vaćarda lese: "Gospode, mo sluga pašljol paralizovano čhere thaj but mučil pe!" 7 A o Isus phenda lese: "Me ka avav te sastarav le." 8 Thaj o kapetano vaćarda: "Gospode! Naj sem dostoјno te ave tali mi streja. Samo vaćar jekh lafi thaj mo sluga ka sastol. 9 Golese kaj sem i me manuš tale nekaso autoritet thaj isi man tale mande vojnikura. Kana vaćarav jekhese: 'Dža', thaj džal. Kana vaćarav dujtoneze: 'Av', thaj avol. Kana vaćarav mingre slugase: 'Ćer', thaj vov čerol gova." 10 A kana o Isus šunda kava, čudisajlo taro kapetano thaj vaćarda kolende so džana pale leste: "Čače vaćarav tumende, ni arakhljem ni jekhe ano Izrael kas isi gaći pačajipe. 11 A vaćarav tumende, kaj but manuša taro sa o sveto, taro istok thaj taro zapad, ka aven thaj ka bešen ko astali ki bari gozba e Avraamesa, e Isaakosa thaj e Jakovesa ano Carstvo e neboso, 12 a e čhave taro Carstvo ka aven čhudime avral thaj dur ano embargo mrako, gothe but ka roven thaj ka škrin dandencar." 13 E kapetanose vaćarda o Isus: "Dža! Nek avol gija sar pačajan!" Thaj o sluga e kapetanoso ane gova sato sastilo. 14 Thaj kana avilo o Isus ano čher e Petreso, dikhlija e Petrese sasuja sar pašljol thaj tresil la i groznica. 15 O Isus dolda la taro va thaj tari jekh drom e Petrese sasuja i jag mukhlja. Voj uštili thaj služisada e Isuse. 16 A kana peli i rat, anglo Isus ande pherdo manušen ane kaste sesa e bilačhe duxura. A vov pe lafesa tradija e bilačhe duxuren thaj sastarda sa e nasvalen, 17 te pheradol kova so vaćarda o proroko Isajia: "Vov e slabostura amare lija thaj sa amaro nasvalipe indarda." 18 Thaj kana dikhlija bute manušen paše peste, o Isus vaćarda pe sikadende te načhen ki aver rig taro jezero. 19 Thaj avilo jekh učitelji taro Mojsijaso zakon thaj phenda: "Učitelju, ka džav tusa kaj tu ka dža." 20 Thaj o Isus vaćarda lese: "E lisicen isi jazbine thaj e čirkilja e nebeska isi len gnezdura: Me o Čhavo e manušeso naj man kaj mo šoro te pašljarav." 21 A aver tare sikade lese vaćarde lese: "Gospode! Mukh ma angleder te džav te prahov me dade." 22 A o Isus vaćarda lese: "Av pale mande, a ačhav e mule, nek prahon pe mulen!"

23 Tegani ġeļo o Isus ano čamco thaj pale leste ġeļe lese sikade. 24 Bari balval tari jekh drom phurdija ko jezero thaj e talasura pherde o čamco pajesa. A o Isus suta. 25 A e sikade avile paše leste, vazdije le taro sojipe thaj vaċarđa lese: "Gospode! Ikal amen! Ka tasiva!" 26 O Isus vaċarđa lende: "Sose but daraljen, sose gači zala pačan?" Tegani uštiro thaj naredisada e balvaljače thaj e pajendje thaj avilo baro bišundipe. 27 A e manuša čudisajle thaj vaċarđe: "Savo si kava kaj šunen le e balvalja thaj e pajja?" 28 A kana avilo ki aver rig e jezerosi ani phuv i gadarinsko, arakhlijie Isuse duj manuša ane kaste sesa e bilačhe duxura, save iklijona andare limora. Sesa gači opasna te naštine khoni te načhol gole dromestar. 29 Gola duj džene dije vika: "So mande amendar, Čhaveja e Devleso? Akari aviljan angleder o vreme te muči amen?" 30 A po dur lendar čarona pherdo bale. 31 Thaj e benga molisade e Isuse vaċarđindo: "Te tradijan amen, bičħal amen ane kola pherdo bale." 32 A o Isus vaċarđa lende: "Džan!" Thaj e benga iklile tare kala duj džene thaj ġeļe ane bale. Thaj tari jekh drom sa e bale taro brego čhudije pe ano jezero thaj sa tasile. 33 A e manuša save aračħena e balen našle, avile ano foro thaj sa so dikhlij odori vaċarđe so sasa e manušencar ane kaste sesa e bilačhe duxura. 34 Thaj savore andaro foro avile pašo Isus, pa kana dikhlij le, molisade le te džal andaro lengo than.

9 Tegani o Isus dija ano čamco thaj nakhlo ki aver rig e jezerosi thaj irisajlo ane po foro. 2 Tegani nesave murša ande anglo Isus e manuše savo pašljola, golese so naštine te phirol. Thaj kana dikhlij o Isus lengo pačajipe, vaċarđa e manušese savo pašljol: "Ma dara, mo ħavu, oprostin pe ċe greħura." 3 Tegani nesave učitelja tare Mojsijaso zakon vaċarđe ane peste: "Kava manuš hulip po Dol." 4 O Isus džanglijia so mislin thaj vaċarđa lende: "Sose mislin bilačhe ane tumare ile? 5 Gija, so si poločhe te phenol pe: 'Oprostime si ċire greħura', il te phenol pe: 'Ušti thaj phir?' 6 Ka sikavav tumende mi zor, te dżanen kaj isi man vlast, me o Čħavo e manušeso, ki phuv te oprostiv e greħura." Irisajlo premalo manuš savo našti phirol thaj phenda lese: "Ušti, le ċo than kaj pašliljan thaj dža tuče ħdere." 7 Thaj o manuš savo naštine te phirol uštiro thaj ġeļo pese ħdere. 8 A kana gova dikhlij e manuša, but darajle thaj lije te hvalin e Devle, so dija gasavo vlast e manušendje. 9 Sar ġeļo o Isus goħtar, dikhlij jekhe manuše sar bešlo ki carina, kaso alav sasa Matej thaj vaċarđa lese: "Av pale mande!" O Matej uštiro thaj ġeļo pale leste. 10 Thaj kana o Isus xalja mangro ano cher e Matejeso, but carincura thaj grešnikura avile thaj xalje mangro e Isusesa thaj lese sikadencar. 11 Kana gova

dikhlij e fariseja vaċarde lese sikadendje: "Sose tumaro učitelji xal e carincurencar thaj e grešnikurencar?" 12 A o Isus šunda gova thaj vaċarda: "Ni trubul e sastende doktori, al e nasvalende trubul. 13 Nego dičhen te sikljon so značil: 'O milosrde mangav a na samo žrtva.' Golese, ni aviljem te akħarav e pravednikuren nego e grešnikuren." 14 Tegani avile e Jovanese e Krstiteljese sikade pašo Isus thaj pučjje: "Sose ċire sikade ni postin sar so posti amen thaj e fariseja?" 15 O Isus lende vaċarda: "Šaj li kola so avile ko abav te aven żalna kana si lencar o džamutro? Al ka avol o dive kana lendar ka len e džamutre thaj tegani ka postin. 16 Khoni ni suvol nevo kotor e šejjengi te učħarol i rupa ko purano fostano. Golese kaj ka ċidol pe kana ka thovol pe thaj pobari rupa ka avol pale gova. 17 Thaj khoni ni ħorol nevi mol ane purane meħura, golese kaj e meħura ka pharadon a i mol ka ħordol. Nego nevi mol ħuvol pe ane neve meħura i għiġi i mol thaj e meħura ka aračhen pe." 18 Dok għiġi o Isus vaċarda lencar, jekh šorutno e sinagogako avilo paše leste thaj pelo ke pe koča thaj vaċarda lese: "Mi ċhej akana muli, al tu av, ħuva ċo va pe late thaj voj ka avol džuvdi." 19 Tegani uštiro o Isus thaj ġeļo palo šorutno pe sikadencar. 20 A nesavi džuvli savi dešjudi beriš sasa nasvali taro thavdi pe o rat, nakhli pale Isusesu dumo thaj dolda le taro teluno kotor taro fostano. 21 Golese kaj vaċarda ane peste: "Samo te dolav man pe lesu fostano, ka sastivav." 22 A o Isus irisajlo thaj dikhlij e džuvlja thaj vaċarda lač: "Ma dara, mi ċhej, ċo paċċajipe sastarda tut." Thaj i džuvli sastili ane gova sato. 23 Kana avilo o Isus ane šorutneso cher, dikhlij e bašalnen thaj e manušen save den vika zurale. 24 Thaj vaċarda: "Crden tumen! Golese so i ċhejori ni muli, nego sovol." Al von marde muj lesa. 25 Kana tradija e manušen avral, o Isus ġeļo andre, dolda la taro va thaj voj uštiro. 26 A tare gova so sasa šundilo o lafi ani sa goja phuv. 27 Kana o Isus ġeļo goħtar, pale leste ġeļe duj kore manuša thaj dije vika: "Smilui tu pe amende, Čhaveja e Davideso!" 28 A kana avilo ano cher, avile paše leste e kore thaj pučjla len o Isus: "Pačan li kaj me šaj te ġerav gova?" A von vaċarđe lese: "Va, Gospode." 29 Tegani dolda lende jakha thaj vaċarda: "Palo tumaro pačajipe nek avol tumende!" 30 Thaj putajle lende jakha. Thaj o Isus zurale pretisada len: "Dičhen te ma vaċaren khanikase." 31 Al von kana iklile, vaċarđe savorendje ani sa goja phuv. 32 Kana von iklile, ande anglo Isus manuše lalore ane savo sasa o bilačho duxo. 33 Thaj o Isus ikalda e bendje, tegani lija te vaċarol o laloro. Thaj but džene sesa oduševime thaj vaċarđe: "Kava ni dikhlijam vadži ano Izrael." 34 A e fariseja vaċarena: "Vov tradol e benden anō pomoċ e šorutnesa tare benga." 35 O Isus ġeļo pe sa e forura thaj e gava thaj

sikada e manušen ane lende sinagoge. Sikada taro Lačho Lafi taro Carstvo thaj sastarda tare svako nasvalipe thaj bizuralipe ane manuša. 36 A kana dičhola e manušen sasa le žal lende, golese kaj sesa hasarde thaj mukhle sar bakre bizo pastiri. 37 Tegani vaćarda pe sikadendje: "Ćidipe si but baro al bućarne si zala. 38 Molin tumen e gospodarese taro cđidipe te bičhalol bute bućarnen ke piro ćidipe."

10 O Isus dija vika pe dešuduje sikaden thaj dija len zuralipe te traden e bilače duxuren, te sastaren sa o nasvalipe thaj sa o bizuralipe. 2 A kava si e alava tare dešuduj apostolura: Angluno o Simon savo akharol pe Petar thaj o Andrija lesu phral, o Jakov e Zevedejeso čhavo thaj lesu phral o Jovan, 3 o Filip thaj o Vartolomej, o Toma thaj o Matej o carinco, o Jakov e Alfejeseo čhavo thaj o Tadej, 4 o Simon o Zilot thaj o Juda o Iskariotsko, so izdajisada e Isuse. 5 Bičhalda o Isus kale dešdujen sikaden thaj naredisada lende: "Ma džan ke abandžije thaj ma džan ki ni jekh foro o Samarijansko. 6 Nego džan ke hasarde bakre tare Izraelska manuša. 7 Džan thaj propovedin: 'Sigate avol o Carstvo e neboso.' 8 E nasvalen sastaren, e mulen vazden, e gubavonen thoven, e benden traden. Badava dobisaden, badava den. 9 Ma čhoven te indaren tumencar ni zlatna, ni srebrna, ni bakarna parave ane tumare kuštika, 10 ni trasta ko drom, ni dujto gad ni duj para sandale, ni rovli, golese kaj si o bućarno dostoјno pe plataće. 11 Ane savo foro il gav aven, roden ko ka primil tumen, gothe ačhen sa dži kaj ni džan tar gova than. 12 A kana džan ano čher, vaćaren: 'Mir kale čhereste.' 13 Thaj te primisade tumen, ka avol tumaro mir ane gova čher. Te ni primisade tumen, o mir tumaro ka iril pe tumende. 14 A kaj ni manden tumen, niti šunen tumen so phenen lende, ikljen taro gova čher il foro em tresin o praho tare tumare pingre, te ma bi avola tumen khanči lencar. 15 Čače vaćarav tumende, ko Sudnjo dive po ločhe ka avol e manušendje ani Sodoma thaj ani Gomora nego e manušendje ane thana save ni šunde tumen!" 16 O Isus vadži vaćarda: "Dičhen, me bičhalav tumen sar bakren maškare ruva. Golese aven but džanglje sar sapa, a birumime sar o golubo. 17 Aračhen tumen, golese kaj nesave manuša ka den tumen ke sudura thaj ke sinagoge ka aven bičujime. 18 Baše mande ka ikalen tumen angle vladara thaj angle carura te bi svedočina lende thaj kolende save si abandžije. 19 A kana ka phanden tumen, ma daran tegani sar thaj so ka vaćaren, golese ane gova sato ka dol pe tumende so te vaćaren. 20 Golese so tumen ni ka vaćaren, nego ka vaćarol andar tumende o Duxo tumare Dadeso savo si ko nebo! 21 O phral e phrale ka dol te mudarol pe

thaj o dad e čhave. E čhave ka ušten pe dada thaj pe dej, a von ka den te mudaren len. 22 Thaj khoni ni ka mandol tumen me alavesa, a ko ačhol dži ko krajo pačavno, ka spasil pe. 23 Thaj kana traden tumen ane jekh foro, našen ane aver! Golese kaj vaćarav tumende čače: Ni ka resen te čeren tumari bući ane sa e forura ano Izrael dok ni avav me, o Čhavo e manušeso. 24 Ni jekh sikado naj po baro tare po učitelji, ni sluga upreden po gospodari. 25 Dosta si e sikadese te avol sar po učitelji thaj o sluga sar po gospodari. Kana man e šorutne e čhereso akharen 'Veelzevul', kober po bilače ka akharen tumen, mingre čherutnen?" 26 O Isus vadži vaćarda: "Ma daran tare manuša, golese so naj gova so si garado a so ni ka avol putardo thaj naj gova so si čorale so ni ka šundol. 27 So vaćarav tumende ano mrako, vaćarenano svetlo. Thaj so vaćarav tumende po zala ko kan, tumen vaćaren zurale pe krovura. 28 Ma daran kolendar so mudaren o telo a i duša našti mudaren. Daran kolestar sostar šaj i duša thaj o telo te uništij pe ani jag savi ni ačhol. (Geenna g1067) 29 Ni li bičindol i čirki emcikne paraće? Thaj ni jekh našti perol ki phuv bizo dopuštenje tumare Dadeso savo si ko nebo. 30 A tumare sa e bala ko šoro si dinde. 31 Ma daran, golese kaj sen tumen but po vredna tare čirkilja." 32 O Isus vadži vaćarda: "Gija, ko man priznajil angle manuša kate ki phuv, me ka priznajiv le anglo mo Dad savo si ano nebo. 33 A ko odreknil pe mandar angle manuša kate ki phuv, me ka odrekniv man lestar anglo mo Dad savo si ko nebo." 34 O Isus vadži vaćarda: "Ma te den godi kaj me aviljem te anav mir ki phuv. Ni aviljem te anav mir nego mačo. 35 Aviljem te ulavav: 'e manuše taro dad lesu thaj e čheja tari dej lači thaj e bora tari sasuj lači. 36 E manuše dušmanura ka aven e čherutne lese.' 37 Ko po but mandol pe dade thaj pe da mandar, naj dostoјno te avol mo sikado. Thaj ko mandol pe čhave il pe čheja po but mandar, naj dostoјno te avol mo sikado. 38 Ko ni lol po krsto i ni džal pale mande, naj dostoјno te avol mo sikado. 39 Ko mandol te aračhol piro džuvdipe, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe paše mande, ka aračhol le." 40 O Isus vadži vaćarda: "Ko tumen primil, man primil, a ko primil man, primil e Devle so man bičhalda. 41 Ko primil e proroko golese kaj si proroko, plata proročko ka primil. Ko primil e pravedniko golese so si pravedno, pravedničko plata ka primil. 42 Ko dol samo jekh tahtaj šudre pajesa emcikne manuše golese so si mingro sikado, čače vaćarav tumende, lesi nagrada ni ka hasardol."

11 Kana o Isus završisada te sikavol pe dešuduje sikaden, delo gothar te sikavol thaj te vaćarol e Devleso Lafi

ane forura e Galilejska. 2 A kana o Jovan o Krstitelj sasa phanglo, šunda e Hristese buća thaj bičhalda pe sikaden 3 te pućen le: "Tu li san gova savo trubul te avol, il te adućara avere?" 4 A o Isus vaćarda e Jovanese sikadende: "Džan i vaćaren e Jovanese so šunen thaj so dičhen: 5 'E kore dičhen, e bande phiren, e gubava thodon, e kašuće šunen, e mule ušten, a e čororende vaćarol pe o Lačho Lafi. 6 Blago kolese savo ni sablaznil pe mandar!'" 7 A kana e Jovanese sikade đele, lija o Isus te vaćarol e manušende taro Jovane: "So iklijen te dičhen ki pustinja? I trska, savi bandol ki balval? Na. 8 Il so iklijen te dičhen? Manuše savo urado ane barvale šeja. Na, kola save indaren barvale šeja bešen ke carska čhera. 9 Il so iklijen te dičhen? E proroko? Va, me vaćarav tumende, po but taro proroko. 10 Golese so si o Jovane manuš kastar o Dol vaćarda ane piro Sveti Ili: 'Akh, me bičhalav angle tute me glasniko, savo ka pripremil tuće o drom.' 11 Čače vaćarav tumende: nijekh maškare sa save si bijande naj po baro taro Jovane o Krstitelj, a emcikno ane Carstvo e neboso si po baro lestar! 12 A taro vreme e Jovanese o Krstiteljero dži akana, o Carstvo e neboso trpil nasilje thaj e nasilna manuša grabin te len le. 13 Golese, kaj sa e prorokura thaj e Mojsijaso zakon prorokujisade taro Carstvo dži o Jovane. 14 Thaj te manglijen te pačan, vov si kova Ilija savo trubuja te avol. 15 Kas isi kana te šunol nek šunol." 16 "A kasa te uporediv e adivesutne manušen? Von si sar čavore save bešen ko trgo e foroso thaj den vika jekh avere: 17 'Bašaldam tumende vesela đilja, a tumen ni čhelden. Đilabijam tumende žalna đilja, a tumen ni rujen.' 18 Golese kaj, avilo o Jovane, savo ni xalja šukaripe thaj ni pijola mol, a von vaćaren: 'O beng si ane leste.' 19 Tegani aviljem me, o Čavo e manušeso, savo xav šukaripe thaj pijav mol, a tumen vaćaren: 'Dikh manuš xalano thaj mato! Amal e carincureng thaj avere grešnikureng!' Al e Devleso mudrost ka opravdilpe pe bućencar." 20 Tegani lija o Isus te koril e manušen ane forura ane save čerda embare čudura, golese so von ni pokaisajle: 21 "Pharo tumende manušalen taro Horazin! Pharo tumende manušalen, tari Vitsaida! Golese kaj e Tirose thaj e Sidonese manušende te avena gasave čudesura sar ke tumende, odavno bi pokajina pe thaj bi uravena pe ane pokajnička šeja thaj pe po šoro bi čhorena pese praho pašo pokajipe. 22 A vaćarav tumende, po ločhe ka avol e manušende taro Tir thaj e manušende taro Sidon ko dīve e bare sudose nego tumende. 23 A tumen manušalen taro Kafarnaum! Dži o nebo li ka ušten? Na! Dži o than kaj si e mule ka peren. Golese te avena gaći čudura ani Sodoma kobor sesa maškar tumende thaj von bi pokajina pe, pa bi ačhola i Sodoma sa dži adive. (Hadēs g86)

24 A vaćarav tumende kaj po ločhe ka avol e manušende tari phuv i Sodoma ko dīve e bare sudose nego tumende!" 25 Ane gova vreme vaćarola o Isus: "Havaliv tut, Dade, Gospode taro nebo thaj tari phuv, so kava garadan tare but godavera thaj tare haljarde a sikadan gova e ciknende. 26 Va, Dade, gova sasa čiro manglipe te čere gjija. 27 Mandje mo Dad dija sa. Khoni ni džanol e Čhave dži o Dad, ni e Dade ni džanol khoni dži o Čhavo thaj kase o Čhavo mandol te sikadol. 28 Aven mande savore save sen umorna thaj tovarime, me ka odmoriv tumen. 29 Len mingro jaram pe tumende thaj sikkjon mandar golese kaj sem kovlo thaj ponizno ano ilo thaj ka aračhen mir ane tumare duše. 30 Golese kaj mingro jaram si lokho thaj mo pharipe naj pharo."

12 Ane gova vreme phirola o Isus pe sikadencar ko savato maškarō dīv, a lese sikade bokhajte thaj lije te čhinjen o dīv thaj te xan. 2 A nesave fariseja dikhlije gova thaj vaćarde lese: "Dičhe, e sikade čire čeren so naj dozvolimo ko savato!" 3 A o Isus vaćarda lende: "Džanav kaj čitisađen so čerda o David, kana bokhajlo vov thaj lese amala. 4 Kana đelo andre ane Čher e Devleso, e mangre save čhuvena pe sar žrtva von xalje, a naj sasa šukar te xan ni vov ni kola so sesa lesa. Gola mangre šajine te xan samo e sveštenikura. 5 Džanav kaj čitisađen ane Mojsijaso zakon kaj e sveštenikura ane Hram o savato savo si sveto phađen, gjija so služin ane gova dīve a palem naj bande. 6 Me vaćarav tumende kaj si kate kova savo si po baro taro Hram! 7 Kana bi samo džanena so si gova: 'O milosrđe mangav a na samo žrtva', nikad ne bi osudina kolen save naj grešna. 8 Golese kaj man, e Čhave e manušese, isi man vlast po savato." 9 Pale gova đelo o Isus gothar thaj avilo ane lendi sinagoga. 10 A sasa gothe manuš šuće vastesa. E fariseja pučlje e Isuse: "Šaj li ko savato te sastarol pe?" Gija von rodije khanči te tužin e Isuse. 11 A vov vaćarda lende: "Savo tumendar ako isi le jekh bakri pa ako voj ko savato perol ani rupa ni ka lol te ikalol la? 12 A kobor si o manuš po baro taro bakro! Gija si mukhlo ko savato šukar te čerol pe." 13 Tegani o Isus vaćarda gole manušese: "Pruži čiro va!" I vov pružisada piro va thaj lesuva sastilo sar o dujto va. 14 A e fariseja iklike te dogovorin pe sar te mudaren le. 15 A o Isus gova dodžanglia thaj đelo gothar. Pale leste đele but manuša thaj e nasvalen maškar lende sastarda. 16 A naredisada lende te ma vaćaren ko si vov. 17 Gija pherdilo kova so vaćarda o proroko o Isaja: 18 "Dikh, kava si mingro manglo Sluga, save me birisadem. Mingro manglo, Vov si mo radujipe. Mo Duxo ka čhuvav pe leste. Vov ka objavil i pravda sa e manušende. 19 Ni ka čerol čingara, ni ka vazdol po glaso,

ke droma khoni ni ka šunol leso glaso. 20 Ni uštadi trska ni ka phađol, ni ka ačhavol o žaro savo pozala phabol, sa dži kaj ni anal i pravda dži ki pobeda. 21 Ane leso alav ka avol nada sa e manušende.” 22 Tegani ande angle leste manuše ane kaste sasa bilačho duxo thaj gova manuš sasa koro thaj laloro. O Isus sastarda le, gija gova manuš lija te vaćarol thaj te dičhol. 23 Sa e manuša so gova dikhlije, sesa zadivime thaj pučlje pe: “Naj li gova o Čavo e Davideso?” 24 A kana gova šunde e fariseja, vaćarde: “Kava tradol e bende ano pomoć e Veelzevuleso, savo si šorutno tare bilače duxura.” 25 A o Isus džanglja so mislin thaj vaćarda: “Dži jekh carstvo savo ulavol pe korkoro pestar, ka ačhol pusto thaj svako foro il familija savi ulavol pe korkori pestar, ka properol. 26 Thaj te o Satana e Satane tradol, korkoro pes ulavol, sar ka ačhol o carstvo leso? 27 Thaj čače, te Veelzevulesa tradav e benden, kasa traden tumare čhave e benden? Golese von ka aven sudije tumare. 28 Al ako li me e Devlese Duxosa tradav e benden, tegani o Carstvo e neboso avilo maškar tumende. 29 Il sar šaj khoni te avol ano čher e zurale manušese thaj te čorol leso barvalipe, te angleder ni phandol e zurale manuše? Thaj tegani sa andaro čher šaj te čorol. 30 Savo naj mancar, protiv mande si. Savo ni čidol mancar, čhorol. 31 Golese vaćarav tumende, sa e grehura thaj i hula šaj oprostil pe e manušende, ali i hula po Svetu Duxo ni ka oprostil pe e manušende. 32 Thaj savo vaćarol bilačho lafi po Čavo e manušeso, šaj oprostil pe lese, a savo vaćarol bilače po Svetu Duxo ni ka oprostil pe lese, ni ke kava ni ko aver sveto.” (aiōn g165) 33 O Isus vadži vaćarda: “Sadi lačho kaš thaj leso bijandipe ka avol šukar thaj te sadisadan kaš bilačho, leso bijandipe ka avol bilačho. Golese kaj palo bijandipe pindžarol pe o kaš. 34 Tumen, e sapese čhave! Sar šaj te vaćaren šukar, kana sen bilače? Golese kaj o muj vaćarol sosa si pherdo o ilo. 35 Šukar manuš tari šukar riznica e ilesi ikalol šukaripe, a bilačho manuš tari bilačhi riznica e ilesi ikalol bilačhipe. 36 A phenav tumende: e manuša, baše dži jekh bikorisno lafi savo vaćaren, ka den računo ko sudnjo Đive. 37 Čače, će lafesa ka ave opravdime il će lafura ka osudin tut.” 38 Pale gova nesave učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja vaćarde: “Učitelju! Amen manga te dikha tutar nesavo znako.” 39 A vov vaćarda lende: “O bilačho thaj preljubničko bijandipe rodol znako thaj ni ka dol pe aver znako samo o znako savo sasa e prorokose e Jonase. 40 Sar o Jona so sasa ano vođi e bare mačheso trin dive thaj trin rača, gija i me, o Čavo e manušeso, ka avav ani phuv trin dive thaj trin rača. 41 E murša tari Niniva ka ušten ko Sudo kale bijandimasa thaj ka osudin len, golese kaj pokaisajle kana šunde e Jonaso

sikajipe. Thaj dikh, kate tumencar si po baro taro Jona! 42 I Carica taro Jug ka uštol ko Sudo kale bijandimasa thaj ka osudil len, golese kaj avili voj tar aver rig e phuvaći odur te šunol o mudrost e Solomoneso. Thaj dikh, kate tumencar si po baro taro Solomon!” 43 “Kana o bilačho duxo ikljol andaro manuš, džal ke šuće thana te rodol than pašo odmor thaj ni aračhol le. 44 Tegani vaćarol: ‘Ka irima ano čher kotar ikliljem.’ Kana avol, dičhol o čher kaj si čučo, šulado thaj lačhardo. 45 Tegani o bilačho duxo džal thaj anal pesa efta averen duxuren po bilače pestar. Savore aven andre te bešen thaj e manušese kastar iklilo o bilačho duxo, akana si but po bilače nego so sasa lese. Gijate ka avol e bilače bijandimasa.” 46 Dži kaj o Isus vaćarola e manušende, lesi dej thaj lese phrala avile, ačhile avral thaj manglje te vaćaren lesa. 47 Thaj khoni vaćarda lese: “Akh či dej thaj će phrala ačhen avral. Manden te vaćaren tusa.” 48 A vov vaćarda kolese so phenda lese: “Ko si mi dej? Ko si me phrala?” 49 Thaj sikada vastesa premal pe sikade thaj vaćarda: “Akh mi dej thaj me phrala. 50 Dži jekh savo čerol o manglje me Dadeso savo si ko nebo, vov si mo phral, mi phen thaj mi dej.”

13 Ane gova dive iklilo o Isus taro čher thaj bešlo pašo jezero te sikavol. 2 But manuša čidiye pe paše leste, golese delo ano čamco, bešlo a von ačhile ki obala. 3 Thaj but vaćarda lende ane paramiča sar kaja: “Dikh, iklilo o manuš savo sejil. 4 Thaj kana sejisada, nesave semenura pele ko drom, thaj avile e čiriklja thaj sa xalje len. 5 A avera pele pe barale thana, kaj ni sasa but phuv thaj o seme sigate barilo, golese kaj ni sasa duboko phuv. 6 Thaj kana o kham sasa zuralo, i biljka phabili thaj šućili golese kaj ni sasa la duboko koren. 7 Nesavo seme pelo ane kangre, al barile kangre thaj i biljka tasadili. 8 A nesavo seme pelo ki šukar phuv thaj anda bijandipe savo sasa tranda, šovardeš thaj šel droma po baro taro kova so sejisade. 9 Kas isi kana te šunol nek šunol.” 10 Tegani avile pašo Isus lese sikade thaj pučlje le: “Sose tu vaćare lende ane paramiča?” 11 A vov vaćarda: “Tumende dija pe te džanen so si garajipe taro Carstvo e neboso, a lende ni dija pe. 12 Golese, kas isi džanglipe ka dol pe lese thaj ka avol le po but. A kas naj džanglipe, ka lol pe i kova so isi le. 13 Golese me vaćarav lende ane paramiča, golese kaj e manuša dičhen a ni dičhen thaj šunen a ni šunen thaj ni haljaren. 14 Thaj gija pherdol o proroštvu savo o Dol dija e Isajase, savo vaćarol: ‘Ka šunen thaj ka šunen, al ni ka haljaren, ka dičhen thaj ka dičhen, al ni ka shvatin. 15 Golese kaj zurajle e ile kale manušende, phareste šunen pe kanencar, thaj phanglje pe

jakha, te ni dičhen jakhencar, thaj kanencar te ni šunen, thaj ilesa te ni haljaren, thaj te ni irin pe premal mande te sastarav len.' 16 A blago tumare jakhendje golese so dičhen thaj tumare kanende so šunen. 17 Čače vaćarav tumende, kaj but prorokura thaj čačutne sa e ilesa manglje te dičhen so tumen dičhen, a ni dikhle thaj te šunen so tumen šunen, a ni šunde. 18 Šunen akana, so značil paramič taro manuš savo sejil. 19 Kana khoni šunol o Lafi taro Carstvo thaj ni haljarol, avol o beng thaj chorol so si sejimo ano leso ilo. Gova si o seme so si po drom sejimo. 20 A o seme savo si sejimo ko baralo than si gova savo šunol o Lafi e Devleso thaj sigate ano radujipe lol pese gova. 21 Al naj le koreno ane peste thaj ni ačhol but. Kana avol o bilačhipe il traden le pašo Lafi, sigate perol. 22 Kova seme savo si sejimo ane kangre si gova savo šunol o Lafi, al e brige kale svetoso thaj o xoxaipe e barvalimaso tasaven o Lafi thaj ačhol bizo bijandipe. (aiōn g165) 23 A o seme savo si sejimo ki lačhi phuv si gova savo šukar šunol o Lafi thaj haljarol le. Tegani čače anol Šukar bijandipe a jekh seme anol po šel semenura, nesavo seme anol po šovardeš semenura thaj nesavo seme bijanol po tranda semenura." 24 O Isus vaćarda lende aver paramič: "O Carstvo e neboso si sar manuš savo sejisada lačho seme ane po polje. 25 A kana e manuša sute, avilo leso dušmano, sejisada kukolj maškar div thaj đelo. 26 Kana barilo o div thaj anda bijandipe, sikadilo thaj o kukolj. 27 Tegani avile e manuša save služin e manuše kaso sasa o polje thaj vaćarde lese: 'Gospodarona, na li šukar seme tu sejisadan ani čiri njiva? Kotar akana kukolj?' 28 A vov vaćarda lende: 'O dušmano gova čerda.' A e manuša save služin vaćarde lese: 'Mandje li akana te dža te ikala o kukolj?' 29 A vov vaćarda: 'Na, te ikalden o kukolj, šaj te ikalen o div. 30 Ačhaven nek baron katane dži ko čidipe thaj ko vreme e čidimaso ka vaćarav kolendje so čiden: Čiden angleder o kukolj thaj phanden le ke snopura te phabarav le, a o div čhovenano than kaj čhuvav mingro div.'" 31 O Isus vaćarda lende vadži jekh paramič: "O Carstvo e neboso si sar jekh seme tari gorušica, savo lol o manuš thaj sejil ki piri njiva. 32 A vov si čače emcikno tare sa e semenura, al kana barol, po baro si tare sa e biljke ano vrt thaj kana čerdol kaš, e čiriklja e nebose aven thaj čeren gnezdura thaj bešen pe lese granke." 33 Pale gova vaćarda vadži jekh paramič: "O Carstvo e neboso si sar kvasaco savo lol i džuvli thaj čhuvol ane biš kile aro sa dži kaj ni uštol o humer." 34 Sa kava o Isus vaćarola e manušende ane paramiča. Thaj bize paramiča khanči ni vaćarda lende. 35 Gijate pherdilo gova so o proroko vaćarda: "Ka putrav ane paramiča mo muj, ka vaćarav kova so si garado taro postanko e svetoso." 36 O

Isus ačhada e manušen thaj đelo ano čher. Avile paše leste lese sikade thaj vaćarde: "Sikav amen so si i paramič taro kukolj ani njiva." 37 A vov vaćarda lende: "Gova savo sejil lačho seme si o Čhavo e manušeso 38 thaj i njiva si o sveto. Lačho seme si e čhave e Devlese carstvose, a o kukolj si e čhave e bendese. 39 A o dušmano savo sejisada len si o beng, a o čidipe si o kraj e svetoso, a kola so čidén si e andelura. (aiōn g165) 40 Sar o kukolj čidol pe thaj jagasa phabarol pe, gija ka avol ko krajo e svetoso. (aiōn g165) 41 Me o Čhavo e manušeso ka bičhalav me andeluren thaj von ka čidén tare mingro Carstvo sa e manušen save čhuvena averen pe grehura thaj save phaćena e Devleso zakon. 42 Thaj ka čhuden len ani jagali kubava. Thaj gothe but ka roven thaj ka škripin dandencar. 43 Tegani e pravedna manuša ka sijajin sar o kham ano Carstvo pe Dadeso. Kas isi kana nek šunol." 44 O Isus vadži vaćarda: "O Carstvo e neboso si sar barvalipe garado ano polje. Kana o manuš arakhlja le, palem garada le thaj radosno džal thaj biknol sa so isi le te bi činola gova polje." 45 O Isus vaćarda: "Vadži si o Carstvo e neboso sar trgovco savo rodol šukar bisera. 46 Pa kana aračhol jekh but kuč biseri, džal sa biknol so isi le thaj činol le." 47 O Isus vaćarda: "Vadži o Carstvo e neboso si sar mreža savi čhudol pe ano more thaj dolol tare sa e vrste mačhe. 48 Kana pherdol, ikalen i mreža upre pi obala thaj bešen. E lačhe mačhen save ikalde čhoven ane čare, a e bilačhen čhuden palal. 49 Gija ka avol ko krajo e svetoso. Ka iklijen e andelura, ka crden e bilačhe manušen tare čačutne (aiōn g165) 50 thaj ka čhuden len ani jagali kubava. Gothe but ka roven thaj ka škripin dandencar." 51 Pučlja len o Isus: "Haljarden li sa kava?" Vaćarde lese: "Va, Gospode." 52 A vov vaćarda lende: "Golese svako učitelji taro Mojsijaso zakon savo avol sikado taro Carstvo e neboso, ka avol sar čherutno savo ikalda andari pi riznica o nevo thaj o purano barvalipe." 53 Thaj kana o Isus vaćarda sa kala paramiča, đelo gothar. 54 Đelo ano than kaj barilo, sikada ani lendi sinagogi a e manuša sesa but zadivime thaj vaćarde: "Kotar lese gasavo džanglipe thaj zuralipe? 55 Naj li kava e kaštunaleso čhavo? Naj li lesi dej i Marija thaj lese phrala o Jakov, o Josif, o Simon thaj o Juda? 56 Lese pheja naj li akate maškar amende? Kotar lese sa kava?" 57 Thaj golese ni prihvatisade le. A o Isus vaćarda lende: "O proroko si bizo čast samo ano than kaj barilo thaj ano čher piro." 58 Thaj ni čerda but čudura gothe golese kaj sesa bipačavne.

14 Ane gova vreme avilo o glaso dži ko vladari o Irod o Antipa taro Isus, 2 thaj vaćarda pe manušende save služin le: "Gova si o Jovane o Krstitelj; vov uštilo tare

mule thaj golese šaj čerol kala čudesura." 3 Golese o Irod čhuta angleder te dolen e Jovane, phanglia le thaj čhudija le ano phanglipe baši Irodijada i romni e Filipesi sava sasa e Irodeso phral, 4 golese kaj o Jovane but droma vaćarda lese: "Premalo zakon, našti la te le romnjaće." 5 O Irod manglia te mudarol e Jovane, al darajlo tare manuša golese so smatrisade le sar proroko. 6 A kana sasa bijandodive e Irodeso, čheda i čhej e Irodijaci angle leste thaj angle gostura. E Irodese sasa šukar. 7 Golese xalja sovli kaj ka dol la sa so mandol. 8 A voj, sikadi tari pi dej vaćarda: "Dema ko čaro o šoro e Jovaneso e Krstiteljeso." 9 Thaj o caro sasa ožalostime, al golese kaj ni manglia te phađol i sovli savi dija angle gostura, naredisada pe slugendje te čeren sa so voj mandol. 10 Thaj bičhalda te čhinen e Jovaneso šoro ano phanglipe. 11 E sluge ande e Irodese e Jovaneso šoro ko čaro, dije le e čhejače thaj voj dija le pe daće. 12 Pale gova avile e sikade e Jovanese, lije lesu telo thaj prahosade le. Tegani avile thaj vaćarde gova e Isusese. 13 Kana šunda o Isus so sasa e Jovanesa e Krstiteljesa, delo gothar čamcosa ko pusto than, te bi avola korkoro. Thaj kana gova šunde e manuša, đele pale leste phirindoj tare forura. 14 Kana o Isus iklilo andaro čamco, dikhlija bute manušen, pelo lese žal lendje thaj sastarda lendje nasvalen. 15 Angli rat avile lese sikade thaj vaćarde lese: "Kava si pusto than, a akana si kasno. Mukh e manušen, nek džan ane gava te činen pese xamase!" 16 A o Isus vaćarda lende: "Ni trubun te džan. Den len tumen te xan!" 17 A von vaćarde lese: "Akate isi amen samo pandž mangre thaj duj mačhe!" 18 A vov vaćarda lende: "Anen mande gova akari!" 19 Thaj e manušendje vaćarda te bešen ki čar. Lija kola pandž mangre thaj e duj mačhe, dikhlija ano nebo, zahvalisada e Devlese bašo xape thaj phaglia o mangro. Tegani o Isus dija len e mangre a e sikade ulade e manušendje te xan. 20 Savore xalje thaj čalile. A pale gova e sikade čidje dešuduj korpe pherde kotora so ačhile. 21 A kola so xalje sesa pandž milje manuša, a gothe ni sesa dinde e romnja thaj e čhavore. 22 Pale gova sigate, terisada o Isus pe sikaden te den ano čamco thaj te džan angle leste ki aver rig e jezerosi, dži kaj vov mučhol e manušen te džan pe dromesa. 23 Kana mukhlija e manušen, uštilo ko brego te avol korkoro te molil pe. Thaj ki rat gothe sasa korkoro. 24 A o čamco e sikadencar sasa dur tari obala thaj e talasura čalade ano čamco, golese so premal leste phurdija bari balval. 25 A maškare trin em šov o sato sabalje, delo o Isus premal lende phirindoj po paj. 26 Thaj kana dikhlije e sikade sar phirol po jezero premal lende, darajlo thaj vaćarde: "Gova si omaja!" Darajle thaj lije te den vika. 27 A o Isus sigate phenda lende: "Šukar si! Me sem, ma

daran!" 28 A o Petar vaćarda lese: "Gospode! Ako san tu, vaćar mande te phirav po paj!" 29 A o Isus vaćarda lese: "Phir!" O Petar iklilo taro čamco thaj phirda po paj thaj đelo premalo Isus. 30 Al kana dikhlija i bari balval, darajlo thaj lija te properol ano paj thaj dija vika: "Gospode, pomoži mande!" 31 Thaj sigate o Isus pružisada po va te dolol e Petre thaj vaćarda lese: "Sose gači zala pača, sose sumnjisadan?" 32 Thaj kana dije ano čamco, i balval ačhili. 33 Kola save sesa ano čamco, pele ke pe koča thaj vaćarde: "Čače tu san o Čavo e Devleso!" 34 Thaj kana nakhlje o paj, avile ani phuv i Genisaretsko. 35 Kana pindžarde le e manuša tare gova than, vaćarde ani sa goja phuv kaj avilo o Isus thaj ande paše leste e nasvalen. 36 Thaj molisade le samo te dolen pe taro teluno kotor tare lesu fostano. Thaj savore save dolde le, sastile.

15 Tegani avile ko Isus e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon taro Jerusalim thaj pučlje le: 2 "Sose cire sikade phađen e adetura tare amare purane? Ni ićaren o adeti te thoven pe vasta angleder so ka xan mangro!" 3 A o Isus vaćarda lende: "Sose tumen baše tumare adetura phađen e Devleso zakon? 4 Golese kaj o Dol vaćarda: 'Poštuji će dade thaj će da,' thaj 'ko akušol pe dade il pe da te avol kaznimo merimasa!' 5 A tumen vaćaren: 'Vaćarol li khoni pe dadese il pe daće: O pomoć mandar so trubul te dav tumen, xaljem sovli, kaj ka dav sar daro e Devlese,' 6 naj dužno te sikavol poštujipe gija so ka dičhol so trubul e dade em e deja. Gija zanemarin e Devleso Lafi paše tumare adetura. 7 Dujemujende! Šukar prorokujisada tumendar o Isaija, kana vaćarda: 8 'Kala manuša poštujin man samo vuštencar, a lende ile si dur mandar. 9 Džabe poštujin man golese kaj si lengo sikajipe manušikane pravilura.' 10 Pale gova o Isus dija vika e manušen thaj vaćarda lende: "Šunen thaj haljaren, 11 ni meljarol e manuše anglo Dol kova so dol lese ano muj, nego e manuše meljarol kova so ikljol lese andaro muj." 12 Tegani avile lese sikade thaj phende: "Džane li kana šunde e fariseja gova lafi, uvredisajle?" 13 A vov phenda lende: "Svako biljka savi ni sadisada o Dad mingro ko nebo, ka ikalol pe andari phuv. 14 Mučhen len! Von si kore manuša thaj vodin e koren. A o koro našti iđarol e kore, golese kaj solduj ka peren ani rupa." 15 A o Petar vaćarda lese: "Vaćar amende so mangljani te vaćare kale paramičasa taro kova so meljarol e manuše." 16 A o Isus vaćarda: "Tumen li sen vadži bihaljarde? 17 Ni li džanen, so dol ano muj, ano vođi džal thaj ikljol avral? 18 A e lafura save ikljen andaro muj, ikljen andaro ilo thaj gova meljarol e manuše anglo Dol. 19 Andaro ilo ikljol bilačho godaveripe,

mudaripe, preljube, blud, čoripe, xoxavno svedočanstvo thaj vredipe. 20 Gova meljarol e manuše, a te xal pe bithode vastencar ni meljarol e manuše anglo Dol." 21 O Isus iklilo andari Galileja thaj crdija pe ane tirska thaj sidonska thana. 22 Thaj dikh, i džuvli i Hanaanejka savi bešola ane gola thana, avili ko Isus thaj po but droma dija vika: "Smilui tut pe mande, Gospode, Čhaveja e Davideso! Me čeja but mučil o bilačho duxo thaj but patil!" 23 A vov khanči ni vaćarda e Hanaanejkaće. Gija avile lese sikade paše leste thaj molisade le vaćarindo: "Mukh la te džal, golese kaj bizo ačhipe dol vika pale amende." 24 A vov vaćarda lende: "Me sem bičhaldo te pomoživ samo e hasarde bakrendē tare Izraelska manuša." 25 A voj avili, peli angle leste ke koča thaj vaćarda: "Gospode, pomogni mande!" 26 A o Isus vaćarda lače: "Naj šukar te lol pe o mangro tare čhave thaj te dol pe e džuklorende." 27 A voj vaćarda: "Va, Gospode, golese so i e džuklore xan e troške so peren taro astali lende gospodarenđe." 28 Tegani o Isus vaćarda lače: "O, džuvlije, baro si čiro pačajipe! Nek avol sar so tu mande!" Thaj sastili lači čhej ane gova sato. 29 O Isus đelo gothar thaj avilo pašo more o Galilejsko. Uštilo ko brego thaj bešlo gothe te sikavol. 30 Avile pašo Isus but manuša thaj ande pesa banden, koren, sakatonen, laloren thaj bute avere nasvalen. Siđarde te čhoven e nasvalen paše Isusese pingre thaj vov savoren sastarda. 31 Gijate e manuša sesa zadivime, kaj dikhlije e lalore so vaćaren, e sakata so saston, e bande so šukar phiren thaj e kore so dičhen thaj hvalisade e Devle e Izraelese. 32 O Isus akharda pe sikaden thaj phenda lende: "Žal mande kale manušenđe golese kaj trin dive si kate paše mande thaj naj len so te xan. Ni mangav te mukhav len te džan bokhale te ma malaksin ko drom." 33 A e sikade vaćarde lese: "Kotar amendē ke kava than gaći mangro te čaljon kala manuša?" 34 Thaj o Isus pučlja: "Kobor mangre isi tumen?" A von vaćarde lese: "Efta mangre thaj zala mačhe." 35 A o Isus vaćarda e manušenđe te bešen ki phuv. 36 Lija kola efta mangre thaj e mačhen, dija hvala e Devlese, phaglja thaj dija pe sikadende a e sikade dije e manušende. 37 Savore xalje thaj čalile. E sikade pale gova lije so ačhilo thaj pherde efta bare korpe. 38 Xalje štar milje murša, a gothe ni sesa đinde e džuvlja thaj e čhavore. 39 Tegani o Isus mukhlja e manušen, čhuta pe ano čamco thaj avilo pašo than o Magadansko.

16 Avile pašo Isus e fariseja thaj e sadukeja thaj manglij te iskušin le. Thaj rodije te sikavol lende nesavo znako taro nebo. 2 A o Isus vaćarda lende: "Džanen te vaćaren kana perol i rat: 'Ka avol lačho vreme, golese kaj si o nebo lolo.' 3 A ki sabalin vaćaren: 'Ađive ka avol o bilačho vreme,

golese kaj si o nebo lolo thaj mutno.' Znakura e nebose šaj tumačin, a e znakura kale divesenđe našti te tumačin? 4 O bilačho thaj preljubničko bijandipe rodol znako thaj aver znako ni ka dol pe lende, samo o znako savo sasa e prorokoso e Jonaso." Pale gova o Isus ačhada len thaj đelo pese. 5 Thaj kana nakhlije ki aver rig e jezerosi, e sikade bistarde te anen pesa o mangro. 6 O Isus vaćarda lende: "Aračhen tumen taro kvasaco o farisejsko thaj o sadukejsko!" 7 A von maškar peste vaćarde: "Gova si golese so ni andam mangro." 8 A o Isus džanglia sostar vaćaren thaj phenda lende: "Sose gaći zala pačan? So vaćaren maškar tumende, so naj tumen mangro? 9 Vadži li ni haljarden? Ni li den tumen godi baše pandž mangre ke pandž milje džene thaj kobor korpe pherden tare kova so ačhilo? 10 Ni baše efta mangre ke štar milje džene thaj kobor bare korpe pherden? 11 Sar ni haljaren kaj ni vaćardem tumende baše mangre? Aračhen tumen taro kvasaco o farisejsko thaj o sadukejsko?" 12 Tegani haljarde kaj ni vaćarda lende te aračhen pe taro kvasaco e mangreso, nego taro farisejsko thaj o sadukejsko sikajipe. 13 Kana avilo o Isus ane krajura trujal i Kesarija e Filipesi, pučlja pe sikaden: "So vaćaren e manuša, ko sem me, o Čhavo e manušeso?" 14 E sikade vaćarde lese: "Jekh vaćarol kaj san o Jovane o Krstitelj, avera o Ilija, a nesave o Jeremija, il jekh tare avera prorokura." 15 O Isus vaćarda lende: "A tumen so phenen: ko sem me?" 16 A o Simon o Petar vaćarda lese: "Tu san o Hrist, Čhavo e džuvde Devleso!" 17 Thaj vaćarda lese o Isus: "Blagoslovime san, Simone, čhaveja e Jonaso! Golese kaj o manuš ni sikada tuće, nego mo Dad savo si ko nebo. 18 A me vaćarav tuće: Tu san o Petar i ke kava bar ka vazdav mi Khanđiri thaj e vudara e Hadesu našti nadvladil la. (Hadēs g86) 19 Thaj ka dav tut e ključura taro Carstvo e neboso: i so phande ki phuv, ka avol phanglo ko nebo thaj so putre ki phuv ka avol putardo ko nebo." 20 Tegani o Isus pretisada pe sikaden ma khanikase te vaćaren kaj si vov o Hrist. 21 Od tegani o Isus lija te vaćarol pe sikadende putarde, kaj trubul te džal ano Jerusalim thaj but te patil tare starešine, tare šorutne sveštenikura thaj tare učitelja tare Mojsijaso zakon thaj trubul te avol mudardo em o trito dive te uštol. 22 A o Petar crdija le ki rig thaj lija te vaćarol lese: "Gospode, nek smilul pe tuće o Dol! Gova ni trubul te avol tuće!" 23 A o Isus irisajlo thaj vaćarda e Petrese: "Dža mandar, Satano! Tu ačhe mande ko drom, golese kaj tuće ani godi naj e Devleso, nego o manuškano." 24 Tegani o Isus vaćarda pe sikadende: "Ko mandol te džal pale mande, trubul te ačhavol korkoro pes, trubul te lol o krsto piro thaj tegani te avol pale mande. 25 Golese ko mandol piro džuvdipe te aračhol,

ka hasarol le, a ko hasarol piro džuvdipe baše mande, ka arachol le. 26 Savo šukaripe ka avol e manuše savo sa o sveto dobil a hasarol po džuvdipe? So šaj o manuš te dol ani zamena baše piro džuvdipe? 27 Golese kaj me, o Čavo e manušeso, sigate ka avav mingre anđelurencar ani slava mingre Dadesi, tegani ka nagradiv thaj ka kazniv dži jekhe pale lese buća. 28 Čače vaćarav tumende: nesave kate save si maškar tumende ni ka okusin o meripe sa dok ni dičhen man, e Čhave e manušese, sar avav mingre Carstvosa."

17 Pale šov đive indarda o Isus e Petre, e Jakove thaj e Jovane lese phrale upre ko baro brego, kaj sesa korkore. 2 Gothe angle lende menjisada pe thaj lesu muj sijajisada sar o kham a lese šeja sesa parne sar o svetlo. 3 Thaj dikh, sikadilo lende o Mojsije thaj o Iliju, save lije te vaćaren lesa. 4 A o Petar vaćarda e Isusesec: "Gospode! Šukar kaj sam kate. Ako mande te čerav trin senice, jekh tuće, jekh e Mojsijase a jekh e Ilijase." 5 I dok vov vaćarda, dih, sjajno oblako učharda len thaj taro oblako šunde glaso: "Kava si mingro Čavo o manglo, savo si palo mingro manglipe! Le šunen!" 6 Kana kava šunde e sikade, pele mujesa dži i phuv thaj darajle but. 7 A o Isus avilo, dolda len thaj vaćarda lende: "Ušten! Ma daran!" 8 Kana von vazdije pe jakha, ni dikhlije khanika sem e Isuse. 9 Thaj kana ulile taro brego, o Isus naredisada lende: "Ma vaćaren khanikase so dikhlijen sa dok me, o Čavo e manušeso, ni uštav tare mule." 10 E sikade pučje e Isuse: "Sose tegani e učitelja tare Mojsijaso zakon vaćaren kaj angleder trubul te avol o Iliju?" 11 A o Isus vaćarda lende: "O Iliju čače ka avol angleder thaj sa ka čhuvol ke po than. 12 Al me vaćarav tumende kaj o Iliju već avilo, a von ni pindžarde le, nego čerde pese lesa so manglje. Gija i me, o Čavo e manušeso, ka pativ lendar." 13 Tegani haljarde e sikade kaj vaćarol lende taro Jovane o Krstitelj. 14 A kana avile paše but manuša, avilo nesavo manuš anglo Isus, pelo angle leste ke koča. 15 Thaj vaćarda lese: "Gospode! Smilut me čhavese, golese kaj isi le padavica thaj but patil. But droma perol ani jag thaj ano paj. 16 Andem le ke će sikade, a naštine te sastaren le." 17 A o Isus vaćarda lende: "Tumen, o bipaćavno thaj rumimo bijandipe! Dži kana ka avav tumencar? Dži kana ka trpiv tumen? Anen le akari!" 18 Gija o Isus naredisada e bilače duxose thaj vov sigate iklilo andro čhavoro, a vov sastilo ane gova sato. 19 Tegani avile e sikade dži ko Isus thaj korkore pučje le: "Sose amen naštine te trada e bilače duxo?" 20 O Isus vaćarda lende: "Golese so isi tumen zala pačajipe. Čače vaćarav tumende, ako isi tumen pačajipe sar o seme tari gorušica, šaj vaćaren kale bregose: 'Nakh akatar odori', thaj ka načhol. Khanči ni ka avol tumende nemoguće.

21 [Al kaja vrsta tare bilače duxura šaj tradol pe samo e molitvasa thaj e postimasa.]" 22 Kana e sikade čidje pe ani Galileja, vaćarda lende o Isus: "Me, o Čavo e manušeso, sigate ka avav predajimo ane vasta e manuškane, 23 ka mudaren man, a trito đive ka uštav tare mule." Thaj e sikade sesa but bilbaxtale. 24 Kana e sikade avile ano Kafarnaum, avile pašo Petar e poreznikura taro hram, save čiden po duj drahme thaj vaćarde e Petresec: "Na li tumaro učitelji počinol o hramsko porezi?" 25 O Petar vaćarda: "Počinol." Thaj kana dija ano čher, o Isus angleder pučja le: "So misli, Simone? Kastar e carura e phuvaće čiden i carina thaj o porezi? Tare pire čhave il tare avera čhave?" 26 A o Petar vaćarda lese: "Tare avera." A o Isus vaćarda lese: "Gija, e čhave ni počinen. Von si oslobodime. 27 Al te ma uvredi len, dža thaj čhude i udica ano paj. Save mačhe angleder dole, putar lesu muj thaj ka aračhe štar drahme. Le thaj počin o porezi mande em tuće."

18 Ane gova sato avile dži ko Isus lese sikade thaj pučje le: "Ko si embargo ano Carstvo e neboso?" 2 O Isus dija vika jekhe cikne čhavore, čhuta le maškare lende 3 thaj vaćarda lende: "Čače vaćarav tumende, ako ni promenit tumen thaj ni aven sar cikne čhavore, nisar našti džan ano Carstvo e neboso! 4 Savo gija ponizil pe sar gova čhavoro, vov si embargo ano Carstvo e neboso. 5 Thaj ko primil jekhe gasave čhave zbog mande, man primil. 6 Te khoni indarda ano greh jekhe tare kala cikne save pačan ane mande, pošukar si lese te phanden baro bar tari vodenica ke lesi kor thaj te avol tasado ani dubina e moresi. 7 Pharo e manušende ano sveto golese so čeren te perol pe ano greh! Golese kaj trubul te aven e iskušenjura save indaren ano greh, al pharo kole manušese pe kaste e iskušenjura aven. 8 Ako čo va il čo pingro indarol tut ane grehura, čhin le thaj čhude le tutar. Pošukar si tuće te ulje ano džuvdipe bizo meripe sakato il bango, nego duje vastencar thaj duje pingrenčar te čhuden tut ani jag savi ni ačhol. (aiōnios g166) 9 Thaj ako či jakh indarol tut ano greh, ikal la thaj čhude la tutar. Pošukar si tuće te ulje ano životo jekhe jakhasa, nego duje jakhencar te čhuden tut ani jag savi ni ačhol. (Geenna g1067) 10 Pazin te ma dičhen barikane nijkhe tare kala ciknen, golese me vaćarav tumende kaj e anđelura lende ko nebo stalno ačhen anglo mo Dad savo si ko nebo. 11 [Golese kaj me o Čavo e manušeso aviljem te rodav thaj te spasiv e hasarden.]" 12 "So den godi? Ako e manuše isi šel bakre thaj jekha hasarol, ni li ačhavol vov enjavardeš thaj enja po brego thaj džal te rodol kola so hasardili? 13 Thaj ako arachol la, čače vaćarav tumende, vov pobut radujil

pe kala jekha so arakhija, nego kolende enjavardeš thaj enja so ni hasajle. **14** Gijate ni mandol tumaro Dad ko nebo te hasarol ni jekhe tare kala cikne.” **15** “Ako čerol greh čiro phral, dža thaj ukori le kana sen korkore. Ako šunol tut, palem dobisadan cire phrale. **16** Ako ni šunol tut, le tusa vadži jekhe il dujen, ‘palo svedočanstvo duje il trine svedokureng te dokažil pe svako optužba.’ **17** A ako i len ni šunol, vačar e khandirače. A ako odbil te šunol e khandira, te avol tuće sar o bipaćavno thaj carinco. **18** Čače vačarav tumende, sa so phanden ki phuv, ka avol phanglo ko nebo thaj sa so putren ki phuv, ka avol putardo ko nebo. **19** Čače vačarav tumende vadži, ako duj džene tumendar ki phuv katane molin pe thaj roden bilo so, ka dol len o Dad mingro savo si ko nebo. **20** Golese kaj si duj il trin čidime ane mingro alav, me sem gothe maškar lende.” **21** Tegani avilo o Petar pašo Isus thaj vaćarda: “Gospode! Ako mo phral grešil premal mande, kober droma te oprostiv lese? Dži efta droma li?” **22** O Isus lese vaćarda: “Ni vačarav tuće samo efta, nego eftavardeš thaj efta droma. **23** Golese vačarav kava, o Carstvo e neboso si sar caro savo manglia te ravnili po računo e manušencar save služisade le. **24** Kana lija te dinol, ande angle leste manuše savo duguil lese deš milje kese zlatosa. **25** Sar vov naštine te iril gola pare, o caro vaćarda te biknen le, lese romnja, lese čhaven thaj sa so sasa le, te bi počinola o dugo. **26** O manuš savo služila le, pelo angle leste mujesa premali phuv thaj molisada le: ‘Ađućar man thaj sa ka počinav tuće.’ **27** E carose pelo žal, oprostisada gole slugase o dugo thaj mukhlja le. **28** A kana iklilo o manuš savo služil, arakhija pe amale, avere sluge, savo duguisada lese šel grošura. Dolda le, lija te tasavol le thaj vaćarda lese: ‘Iri so duguj mande!’ **29** Pelo lesu amal, aver sluga, angle leste mujesa premali phuv thaj molisada le thaj vaćarda lese: ‘Ađućar man thaj ka počinav tuće!’ **30** A vov ni manglia te ađućarol le, indarda le thaj čhudija le ano phanglipe sa dok ni ka počinol o dugo. **31** Kana kava dikhije avera amala, avera sluge, uz nemirisajle but. Đele thaj javisade e carose sa kava so dikhije. **32** Tegani o caro lesu dija vika e sluge kase oprostisada o dugo thaj vaćarda lese: ‘Bilačheja slugo! Sa o dugo me oprostisadem tuće, golese kaj molisadan ma. **33** Na li trubujan i tu te smilui tut cire amalese, e slugase, sar me so smiluisaljem tuće?’ **34** O caro lesu holajlo thaj dija le ke mučitelja sa dži kaj ni ka počinol o dugo. **35** Gija i mo Dad ko nebo ka čerol tumencar, ako ni ka oprostin tumare phraleset andare tumare ile.”

19 Kana o Isus završisada kava vačaripe, đelo andari Galileja thaj avilo ane Judejska krajura ki aver rig e

Jordanesi. **2** Đele pale leste but manuša thaj vov gothe sastarda e nasvalen. **3** Thaj avile dži ko Isus e fariseja te iskušin le thaj pučje le: “Šaj li o manuš te mučhol pe romnja paše bilo so?” **4** O Isus phenda lende: “Džanav kaj čitisaden ano Svetu lili kaj o Stvoritelji ko anglinipe ‘stvorisada murše thaj džuvlja’. **5** Thaj vadži vaćarda: ‘Golese o manuš ka ačhavol pe dade thaj pe da thaj ka phandol pe pe romnjasa thaj duj ka aven jekh telo.’ **6** Gijate naj akana duj, nego jekh telo. So o Dol phanglia o manuš te ma ulavol!” **7** Pe gova von pučje le: “Pa, sose o Mojsije zapovedisada o rom te dol pe romnja rastavimaso lili kaj mučhol la?” **8** O Isus vaćarda lende: “O Mojsije ačhada tumende te mučhen e romnjen pale tumare zurale ile, al ko anglinipe ni sasa gija. **9** A me vačarav tumende: Te khoni mučhol pe romnja, sem pašo lako blud, a lol avera, čerol preljuba [thaj ko lol raspuštenica romnjače čerol preljuba].” **10** E sikade lese vaćarde: “Te si gija maškar o rom thaj i romni, tegani po šukar si te ma ženil pel!” **11** A o Isus vaćarda e sikadendje: “Našti savore te prihvatit kava akana so vaćarden, sem kola kase dija pe. **12** Golese kaj isi murša saven taro lengo bijandipe našti te aven len čhave, a isi kola saven avera čeren te aven gasave. A isi nesave save ni manden te len romnjen zbog o Carstvo e neboso. Ko šaj te prihvatil, nek prihvatil!” **13** Tegani anglo Isus e manuša ande čhavoren te čhuvol po va pe lende thaj te molil pe. A e sikade branisade len. **14** A o Isus vaćarda: “Mučhen e čhavoren thaj ma ačhavlen len te aven ke mande, golese kaj gasavendje si o Carstvo e neboso!” **15** Gija čhuta po va pe lende, a pale gova đelo gothar. **16** Thaj dikh, nesavo terno manuš avilo pašo Isus thaj pučja le: “Učitelju! Savo šukaripe te čerav te avol ma džuvdipe bizo meripe?” (aiōnios g166) **17** A o Isus vaćarda lese: “Sose puče man bašo šukaripe? Samo jekh si šukar, o Dol! Ako mande te de ano džuvdipe bizo meripe, ičar tut ke zapovestura!” **18** O terno pučja le: “Save zapovestura?” A o Isus vaćarda: “Kala zapovestura: ‘Ma mudar, ma čher preljuba, ma čor, ma svedoči xoxavne, **19** poštuji cire dade thaj cire da,’ thaj ‘mang cire pašutne sar korkore tut.’” **20** O terno phenda lese: “Pe sa kava ičardem man. So vadži trubul?” **21** O Isus vaćarda lese: “Ako mande savršeno te ave, dža bićin sa so isi tut, e pare de e čororenđe thaj ka avol tu barvalipe ko nebo. Tegani av thaj dža pale mande.” **22** Kana šunda gola lafura o terno, đelo gothar bibaxtal, golese kaj ni manglia te biknol sa so sasa le taro baro barvalipe. **23** Tegani o Isus vaćarda pe sikadendje: “Čače phenav tumende, but pharo ka avol e barvalese te džal ano Carstvo e neboso!” **24** Pale vačarav tumende: “Po ločhe si e kamilače te načhol maškare suvače kana, nego o barvalo te avol ano Carstvo e

Devleso!" 25 Kana šunde gova lese sikade, but čudisajle thaj pučje: "Pa ko šaj onda te spasil pe?" 26 O Isus dikhilja šukar premal lende thaj vaćarda lende: "So si nemoguće e manušende, gova si e Devlese moguće." 27 Tegani o Petar phenda: "Akh, amen ačhadam sa thaj pale tute đeljam. So golesa ka dobi?" 28 A o Isus vaćarda lende: "Čače vaćarav tumende ano sveto savo ka obnovil pe, kana me, o Čavo e manušeso, ka bešav ke mingro slavno presto, a tumen save đzan pale mande ka bešen ke dešuduj prestola thaj ka sudin pe dešuduj plemenura e Izraelese. 29 Thaj dži jekh, save zbog mo alav ačhavol po čher, il pe phralen, il pe phejen, il pe dade, il pe da, [il pe romnja,] pe čhaven, il pi phuv, ka loš šel droma gaći thaj ka nasledil džuvdipe bizo meripe. (αιόνιος γ166) 30 Al, kola so si akana anglat odori ka aven empalal, a kola save si empalal odori ka aven emangla."

20 "Golese o Carstvo e neboso si sar vlasniko savo ki sabalin rano uštol te rodol bućarnen te čeren bući ane leso vinograd. 2 Pazarisajlo e bućarnencar po jekh dinari, so sasa dnevnička jekhe dživesi thaj bičhalda len ane po vinograd. 3 Kana sasa paše enja o sato, pale iklilo thaj dikhilja averen sar ačhen ko trgo bibućako. 4 Vaćarda lende: 'Džan i tumen ane mo vinograd thaj čeren bući, a kober si pravedno me ka počinav tumen.' 5 Thaj von đele. Palem iklilo paše ke dešuduj o sato. Poslepodne ke trin o sato čerda isto gova. 6 Kana iklilo paše o pandžo sato poslepodne, arakhilja averen sar ačhen bibućako thaj pučja len: 'Sose ačhen celo dive gothe bizi bući?' 7 Von vaćarde lese: 'Golese kaj khoni ni dija amen bući.' Gija phenda lende: 'Džan i tumen ane mo vinograd thaj čeren bući.' 8 Kana pelo o mrakko, vaćarda o gospodari e vinogradeso pe anglune slugase: 'De vika sa e bućarnen thaj počin angleder kolen save avile empalune dži kola so avile te čeren bući angleder.' 9 Gija avile angleder kola so avile te čeren bući ko pandžo sato thaj lije po jekh dinari. 10 Thaj kana avile kola save angleder lije te čeren bući, dije gođi kaj ka len po but, al i von lije po jekh dinari. 11 Kana lije e pare, lije te bunin pe po vlasniko e vinogradeso. 12 Phende: 'Amen čerdam bući celo dive thaj mučisaljam thaj phabiljam, al kola so avile emposlednja save čerde bući samo jekh sato thaj i len počindan sar amen!' 13 A vov vaćarda jekhese lendar: 'Manušea! Me tuće ni čerav nisavi nepravda. Na li pazarisaljem tusa jekh dinari? 14 Le so si čiro thaj dža. Me mangav te dav kole empalune sar so počinav i tut. 15 Naj li man pravo te čerav so me mangav me parenkar? Il si či jakh bilački so sem me šukar premal lende?' 16 Gija, kola so si akana empalal odori ka aven anglat, a kola save si anglat odori ka aven

empalal.' 17 Kana đelo o Isus ano Jerusalim, lija pe dešduje sikaden korkoren thaj odrumal vaćarda lende: 18 "Akh dža ano Jerusalim thaj man, e Čhave e manušese, ka den e šorutne sveštenikurende thaj e učiteljende tare Mojsijaso zakon a von ka osudin man ko meripe. 19 Ka den man e abandžijende, te maren muj mancar, te bičujin man thaj te čhuven man ko krsto thaj o trito dive ka uštav tare mule." 20 Tegani avili dži ko Isus i dej e Zevedejevase čhavendj, katane pe čhavencar thaj peli mujesa premali phuv angle leste te šaj khanči mandol. 21 O Isus pučja la: "So mande?" Voj phenda lese: "Obeći mande kaj me duj čhave ka bešen ke cire duj riga, ane čiro Carstvo, jekh tari či desno rig, a dujto tari či levo rig." 22 A o Isus vaćarda: "Ni džanen so manden. Šaj li pijen o tahtaj so me ka pijav? [Thaj šaj li aven krstime krstimasava se sem me krstimo?]" Vaćarde lese: "Šaj." 23 O Isus vaćarda lende: "Čače, o tahtaj e patimaso savo me pijav ka pijen [thaj e krstimasava se sema krstimo, ka aven krstime i tumen], al te bešen mande ki desno thaj ki levo rig našti dav me. Gola thana preperen kolende kase pripremisada mo Dad." 24 Kana šunde avera deš sikade, holajle pe kala duj phrala. 25 O Isus akharda len paše peste thaj phenda: "Džanen kaj e abandžijende vladara isi len zuralipe pe manuša thaj e gospodara manden te vladin pe lende. 26 Al maškar tumende te ma avol gijate! Ko mandol te avol embaro maškar tumende, nek služil tumen. 27 Thaj ko mandol te avol emangluno, nek avol tumaro robo. 28 Golese ni me, o Čavo e manušeso, ni aviljem te služiv man, nego aviljem te služiv tumen thaj mo džuvdipe te dav te bi počinava butendje." 29 Kana iklilo o Isus thaj lese sikade andaro foro o Jerihon, đele pale leste but manuša. 30 Thaj dikh, duj kore bešle pašo drom. Kana šunde kaj načhol o Isus, vaćarde: "Smilui tut amende, Gospode, Čhaveja e Davideso!" 31 A e manuša dije vika pe lende te ma bi vaćarena khanči, al von po zurale dije vika pale leste: "Smilui tut amende Gospode, Čhaveja e Davideso!" 32 O Isus ačhilo, dija len vika thaj pučja len: "So manden te čerav tumende?" 33 Phende lese: "Gospode, manga te dikha." 34 E Isusese pelo žal thaj dolda lende jakha. Tari jekh drom dikhilje thaj đele pale leste.

21 Kana avile pašo Jerusalim thaj avile anglo gav i Vitfaga ki Maslinsko gora, o Isus bičhalda anglat duje sikaden 2 thaj vaćarda lende: "Džan ano gav angle tumende, ka arachen hernja kaj si phangli thaj terne here lasa. Putaren len thaj anen len mande. 3 Te pučja tumen khoni bilo so, vaćaren: 'Trubun e Gospodese' thaj sigate ka mučhen len." 4 A kava sasa te bi pherdola so vaćarda o proroko:

5 "Vaćaren e manušende ano Jerusalim: 'Ake, čiro Caro avol tute, ponizno thaj uklilo po her, thaj po terno her, po čhavo e hernjako.' 6 Thaj e sikade dele, i čerde sar vaćarda lende o Isus. 7 Ande lese e hernja em e terne here thaj čhute pe fostenura pe lende te šaj o Isus te bešol. 8 But manuša buljarde pe fostenura, a avera čhinde cikne raja thaj buljarde po drom. 9 A e manuša save dele angle leste thaj pale leste, dije vika vaćarindo: "Hosana e Čhavese e Davideso! Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso! Hosana e Devlese ko učipe!" 10 Kana o Isus dija ano Jerusalim, uzbunisajle sa e manuša ano foro thaj pučlje: "Ko si kava?" 11 A pherdo manuša vaćarde: "Kava si o proroko o Isus taro Nazaret ani Galileja." 12 O Isus dija ano Hram thaj tradija savoren so bićinena thaj činenia ano Hram. Perada e astalura kolende so menjina e pare thaj e klupe kolende kaj bićinde goluburen. 13 Thaj vaćarda lende: "Ano Svetu lil ačhol: 'O čher mingro nek akhardol čher e molitvako', a tumen lestar čerden 'čher kaj garaven pe e čora.'" 14 Thaj avile ano Hram pašo Isus e kore thaj e bande thaj vov sastarda len. 15 Kana dikhle e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon e čudura save vov čerda thaj šunde e čhaven kaj den vika ano Hram: "Hosana e Čhavese e Davideso," holajle but 16 thaj phende lese: "Šune li kala so vaćaren?" A o Isus vaćarda lende: "Va! Džanav kaj čitisaden ano Svetu lil: 'Čerdan te slavin tut e čhavore thaj e cikne čhave save pijen čuči?'" 17 Pale gova ačhada len, iklilo taro foro ani Vitanija thaj presuta gothe. 18 Kana o Isus sabalje irisajlo ano Jerusalim, bokhajlo. 19 Thaj dikhla jekh smokva pašo drom, avilo paše late, al ni arakhija khanči, samo patrna. Golese phenda lače: "Nikad vadži ma te avol bijanipe pe tute ko džuvdipe." Sigate i smokva šučili. (aiōn g165) 20 Kana gova dikhle e sikade, čudisajle thaj vaćarde: "Sar gija sigate šučili i smokva?" 21 A o Isus phenda lende: "Čače vaćarav tumende, ako pačan thaj ni sumnjin, ka čeren na samo kava so me čerdem e smokvasa, nego te vaćarden kale bregose te čhudol pe ano more, gija ka avol. 22 Te pačajan, ka dol pe tumende sa so ka manden ani molitva." 23 Kana o Isus đelo ano Hram, lija te sikavol. Avile leste e šorutne sveštenikura thaj e starešine e narodose thaj pučlje le: "Save vlastesa kava čere? Ko dija tut kava autoritet?" 24 A o Isus phenda lende: "Thaj me ka pučav tumen khanči. Te vaćarden mande, i me ka vaćarav tumende save vlastesa kava čerav. 25 O Dol li vaćarda e Jovanese te krstil e manušen, il e manuša vaćarde lese gova te čerol?" A von dije pe godi maškar peste vaćarindo: "Te vaćardam: 'O Dol vaćarda lese,' ka pučol amen: 'Sose ni pačajan e Jovane?' 26 Al te vaćardam: 'E manuša vaćarde

lese gova te čerol', ka dara tare manuša, golese kaj savore dikhle e Jovane sar proroko." 27 Thaj irisade vaćarindo e Isusese: "Ni džana." Tegani o Isus vaćarda lende: "Ni me onda ni vaćarav tumende save vlastesa me čerav kava." 28 "So den godi tare kava? Jekh manuš sasa le duj čhave. Avilo ki jekh thaj vaćarda lese: 'Mo čhavo! Dža thaj čer bući adive ane mo vinograd.' 29 A vov vaćarda lese: 'Ni mangav.' Al pale gova predomislajlo thaj đelo. 30 Avilo e dujtonese thaj vaćarda isto gova. A vov vaćarda: 'Mangav, gospodarona.' Al ni đelo. 31 Savo tare kala duj čerda o manglipe e dadeso?" A von vaćarde lese: "O angluno." O Isus vaćarda: "Čače vaćarav tumende, kaj e carincura thaj e bludnice angleder tumendar ka džan ano Carstvo e Devleso. 32 Golese kaj avilo o Jovane o Krstitelj te sikavol tumende o pravedno drom taro džuvdipe, a ni pačajan le, al e carincura thaj e bludnice pačaje le. Tumen gova dikhlijen, al ni predomislajlen thaj ni pačajan le." 33 "Šunen i dujto paramič: Sasa manuš čerutno savo sadisada po vinograd, nakhada le ke riga ogradasa, honda than kaj gazil pe i drakh thaj vazdija stražarsko kula. Tegani dija le ano zakup e vinogradarende thaj đelo ko drom. 34 Kana avilo o vreme te čidol pe i drakh, bičhalda e slugen te len leso kotor taro bijanipe e drakhako. 35 E vinogradara dolde e slugen thaj jekhe marde, avere mudarde, a pi jekh čhudije bara thaj mudarde le. 36 Tegani bičhalda averen slugen, po bute dženen nego angleder, a gija i lende čerde. 37 Ko krajo bičhalda lende pe čhave vaćarindo: 'Ka poštujin me čhave.' 38 Al kana e manuša save čerde bući ano vinograd dikhle lese čhave, phende maškar peste: 'Kava si o nasledniko. Aven te mudara le thaj sa amende te ačhol.' 39 Thaj dolde le, ikalde le taro vinograd avral thaj mudarde le." 40 Tegani o Isus pučlje: "Kana ka avol o manuš kaso sasa o vinograd, so ka čerol kolende so čerde bući ano vinograd?" 41 Vaćarde lese: "Ka mudarol len bizo milost golese kaj sesa bilačhe thaj o vinograd ka dol ano zakup avere vinogradarende, save ka den o bijanipe ano vreme e čidimaso." 42 Vaćarda lende o Isus: "Džanav kaj čitisaden ano Svetu lil: 'O bar savo čhudije e manuša save vazden e duvara čerdilo emglavno bar taro čher. Gova čerda o Dol thaj čudesno si ane amare jakha.' 43 Golese phenav tumende kaj tumendar ka lol pe o Carstvo e Devleso thaj ka dol pe manušende save ka anen čačukano bijandipe. 44 Thaj ko perol ke gova bar ka phadol; a pe kaste gova bar perol, ka zgnječil le." 45 Kana šunde e šorutne sveštenikura thaj e fariseja lese paramiča, haljarde kaj kava lendar vaćarol. 46 Thaj dikhle sar te dolen le, al darajle tare manuša, golese kaj dikhle e Isuse sar proroko.

22

O Isus vaćarda lenđe palem ane paramiča: 2 "O Carstvo e nebo si sar kana nesavo caro čerda abav pe čhavese. 3 O caro bičhalda pe slugen te den vika kolen so sesa akharde ko abav, al khoni ni manglia te avol. 4 Palem bičhalda avere slugen thaj vaćarda lenđe: Phenēn e akhardende: 'Akh o xape čerdilo, čhindem e guruvēn thaj me tovime stoka thaj sa si čerdo. Aven ko abav.' 5 A von ni šunde thaj đele jekh ki pi njiva a aver đelo te biknol. 6 Avera dolde lese slugen, marde len thaj mudarde len. 7 Thaj o caro holajlo, bičhalda pe vojska te mudaren gole ubicen thaj te phabaren lengo foro. 8 Tegani vaćarda pe slugendje: 'Akh, o abav si čerdo, a e akharde ni sesa dostoyna te aven. 9 Golese, džan ke droma save ikljen taro foro thaj kas aračhen, akharen ko abav!' 10 E sluge đele pe droma thaj čidije sa kas arakhlije, bilačhen thaj šukaren, gija i dvorana e abavesi pherdili. 11 Kana avilo o caro te dičhol e gosturen, dikhlija manuše savo ni sasa urado ane abavese šeja. 12 Pučlja le: 'Amala, sar aviljan akari bize abavese šeja?' Al vov khanči ni vaćarda. 13 Tegani vaćarda o caro pe slugendje: 'Phanden lese vasta thaj lese pingre thaj čhuden le avral em dur ano embargo mrako, gothe but ka roven thaj ka škripin dandencar.' 14 Golese kaj but si akharde a zala odabirime." 15 Tegani e fariseja đele thaj dogovorisajle sar te dolen e Isuse ano lafi. 16 Bičhalde ko Isus pe sikaden thaj e Irodese manušen thaj phende lese: "Učitelju! Džana kaj vaćare čaćipe thaj sikave e Devleso drom ano čaćipe, ni obaziri tu pe khanikaste, golese kaj ni dičhe ko si ko. 17 Vaćar amende so tu misli: Trubul li te da porezi amen e Jevreja e rimske carose il na?" 18 Haljarda o Isus so von bilačhe dije godi thaj phenda lende: "Tumen dujemujende! Sose čeren mande zamka? 19 Sikaven mande i poresko parava." Thaj von ande lese dinari. 20 O Isus pučlja len: "Kaso si muj thaj alav ke kala pare?" 21 Vaćarde lese: "E caroso." Tegani vov vaćarda lende: "Den e carose so si e caroso, a e Devlese so si e Devleso." 22 Kana šunde le, divisajle, ačhade le thaj đele. 23 Gova dive avile paše leste e sadukeja save vaćaren kaj naj uštipe tare mule thaj pučlje le: 24 "Učitelju! O Mojsije amende dija zakon: Ako merol murš kas sasa romni a naj len čhave, trubul te lol o phral lese romnja thaj te bi voj bijanola murše savo ka nasledil pe dade thaj te inđarol lesu alav. 25 Ke amende sasa efta phrala. Angluno lija romnja thaj mulo thaj golese kaj naj sasa le čhave, ačhada pe romnja pe phralese. 26 Gija mulo i o dujto pa i o trito, sa dži ko eftato phral. 27 Thaj ko krajo i romni muli. 28 Ko uštipe tare mule, kasi romni ka avol tare efta phrala, golese kaj savorendi sasa romni?" 29 O Isus vaćarda lende: "Ano xoxaipe sen, golese kaj ni haljarden o

Sveto lil ni o zuralipe e Devleso! 30 Ane aver džuvdipe, kana ka ušten tare mule e manuša, ni ka len pe niti ka den pe, al ka aven sar andelura ano nebo. 31 A pašo uštipe tare mule, džanav kaj čitisaden ano Sveto lil so vaćarda tumende o Dol: 32 'Me sem Dol e Avraameso, Dol e Isaakoso thaj Dol e Jakoveso' a von mule odavno. O Dol naj Dol e mulengo, al vov si Dol e džuvdengo!" 33 Kana šunde kava e but manuša, čudisajle lese sikajimasa. 34 Kana e fariseja šunde kaj o Isus phanglia e muja e sadukejende, čidije pe katane. 35 Jekh tare učitelja taro Mojsijaso zakon manglia te čerol lese zamka thaj pučlja le: 36 "Učitelju! Savo si emvažno zapovest ano zakon?" 37 O Isus vaćarda: "Mang e Gospode, cire Devle sa cire ilesa, sa cire dušasa thaj sa cire godasa!" 38 Kava si angluno thaj emvažno zapovest. 39 A o dujto si slično sar angluno zapovest: 'Mang cire pašutne sar korkore tut!' 40 Pe kala duj zapovestura ačhen sa avera zapovestura ano zakon thaj ane lila save pisisade e prorokura." 41 Dži kaj sesa e fariseja katane, pučlja len o Isus: 42 "So den godi pašo Hrist? Kaso si čhavo?" E fariseja vaćarde lese: "E Davideso." 43 A vov phenda lende: "Sose o David ano Duxo akharol e Hriste, pe Gospode kana vaćarol: 44 'Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese: Beš mande ki desno rig, sa dži kaj ni čhuvat cire dušmajen tale pingre?' 45 Gija kana o David akharol le 'Gospode', sar šaj te avol lesu čhavo?" 46 Thaj khoni naštine te iril lese ke kava pučipe. Thaj tare gova dive ni tromajte te pučen le khanči.

23

Tegani o Isus vaćarda e manušende thaj pe sikadende: 2 "E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja bešle ko than e Mojsijaso te tumačin o zakon. 3 Golese, aven pažljiva te čeren sa so vaćaren tumende. Al ma čeren kova so von čeren, golese so von ni čeren so vaćaren. 4 Phanden but baro pharipe savo jedva šaj indaren thaj čhoven e manušende pe dume, a najesa ni manden te mrdin te pomožin lende. 5 Gija, sa so čeren, čeren te bi dičhena len e manuša. Bararen pe e kutijice e lafurencar taro Sveto lil ko čikat thaj ke vasta a čeren bare rese pe pe fostanura. 6 Manden počasna thana ke abava thaj anglune thana ke sinagoge. 7 Manden e manuša sa poštovanje te pozdravin len ke javna thana thaj te akharen len 'Učitelju!' 8 Ma tumen te akharden 'učitelj,' golese kaj isi tumen samo jekh Učitelji, a tumen sen sa phrala thaj pheja. 9 Thaj 'Dade' ma akharen nikas ki phuv, golese kaj isi tumen samo jekh Dad, savo si ko nebo. 10 Ma tumen te akharden 'voda', golese kaj isi tumen samo jekh Voda, o Hrist. 11 A embargo maškare tumende te avol kova savo služil! 12 Golese so, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo. 13 Pharo

tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj phanden e vudara e manušende taro Carstvo e neboso. Korkore ni den andre, niti den avera te džan save manden. **14** [Pharo tumende učiteljuralen taro Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj xan e čhera e udovicende thaj molin tumen but te bi ačhavena lačho utisko pe manuša. Golese o Dol ka osudil tumen pobut.] **15** Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj načhen o more thaj i phuv te bi prelena jekhe manuše ani tumari vera, savo ka džal pale tumende thaj kana len le, čeren le te avol čhavo taro pakao duj droma po bilačho nego so sen tumen! (Geenna g1067) **16** Pharo tumende! Tumen, e kore vođe save vaćaren: 'Ako khoni xal sovli e Hramesa gova naj khanči. A ako khoni xal sovli ano zlato e Hrameso, dužno si te ičarol goja sovli.' **17** Tumen e dile thaj e kore! So si po baro, o zlato il o Hram, savo čerol o zlato te avol sveto? **18** Thaj vaćaren: 'Ako khoni xal sovli po žrtveniku, gova naj khanči. A ako khoni xal sovli e darosa so anal pe ko žrtveniku, dužno si te ičarol goja sovli.' **19** Tumen e kore! So si po baro, o daro il o žrtveniku ke savo čerol pe o sveto daro? **20** Ko xal sovli e žrtvenikosa, xal sovli e žrtvenikosa thaj sa so si pe leste. **21** Thaj ko xal sovli e Hramesa, xal sovli e Hramesa thaj e Devlesa savo bešol ane leste. **22** Thaj ko xal sovli e nebosa, xal sovli ko presto e Devleso thaj e Devlesa so bešol pe leste. **23** Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj den dešto kotor tari nana, tari mirodija thaj taro kimo, a ačhaden so si emvažno ano Zakon: i pravda, o milosrđe thaj o pačajipe. Trubul te den dešto kotor, al ni trubun te ačhaven e považna buća. **24** Kore vođe! Cedin o paj te ma bi pijena e komarco, a e kamila gutin! **25** Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj halaven avral o tahtaj thaj o čaro, a izandral pherden le grabipe thaj pohlepa. **26** Koreja farisejona! Thov angleder o tahtaj thaj o čaro andral, te ave i avral thodo. **27** Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj sen sar makhle limora ano parno, save avral dičhen pe lačhe a andre si pherde kokala mulikane thaj but melalipe! **28** Gijate i tumen dičhon avral sar pravedna, a izandral sen pherde dujemujencar thaj bizakonesa. **29** Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejalen, dujemujende! Golese kaj čeren limora e prorokurenđe thaj lačharen e spomenikura e čaćutnende. **30** Thaj vaćaren: 'Te avasa amen ano vreme amare paradadengo, ne bi učestvujisa lencar ane gova o rat e prorokureng te thavdol.' **31** Gijate svedočin tumende kaj

sen čhave kolendar save mudarde e prorokuren. **32** Dovršin, gija, kova so tumare paradada počnisade! **33** Tumen sapalen thaj otrovno bijandipe! Sar ka našen tari kazna savasa sen osudime ki jag savi ni ačhol? (Geenna g1067) **34** Golese akh, me ka bičhalav tumende prorokuren, mudrakuren thaj učiteljuren tare Mojsijaso zakon. Tumen jekhen ka mudaren thaj ka čhoven ko krsto, a dujtonen ka maren bičosa ane tumare sinagoge thaj ka traden len taro foro dži ko foro, **35** golese ka aven bande pašo mudaripe sa e nedužna manuša ki phuv – taro mudaripe e Aveljeso e pravednikoso, dži o mudaripe e Zaharijaso o čhavo e Varahijaso, kas tumen, e Jevreja, mudarden maškarovo sveto than e hrameso thaj o žrtveniku. **36** Čače vaćarav tumende, kaj sa kaja kazna pašo mudaripe ka perol pe kava bijandipe!" **37** O Isus vadži vaćarda: "Jerusalime, Jerusalime, savo mudare e prorokuren thaj čhude bara pe kola saven bičhalda o Dol tuće! Kobor droma manglijem te cídav círe čhavoren, sar i khanji pe pujoren tale pe phaka, al ni manglijen! **38** Akh, tumaro čher ka ačhol pusto thaj čućo. **39** Golese kaj phenav tumende: Ni ka dičhen man vadži, sa dok ni vaćaren: 'Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso!"

24 Thaj kana iklilo o Isus andaro Hram, đelo gothar thaj avile paše leste lese sikade te sikaven lese e zgrade taro Hram. **2** A o Isus pučlja len: "Dičhen li sa kava? Čače vaćarav tumende, ni ka ačhol ni bar po bar. Dži jekh ka avol perado." **3** A kana o Isus bešlo ko Maslinsko brego, avile e sikade korkore thaj pučlje le: "Phen amenđe, kana gova ka avol? Thaj savo znako ka phenol tare círo avipe thaj o kraj e svetoso?" (aiōn g165) **4** Thaj o Isus vaćarda lende: "Aračhen tumen khoni te ma xoxavol tumen. **5** Golese kaj but džene ka aven thaj ka vaćaren: 'Me sem o Hrist'. Thaj buten ka xoxaven. **6** Ka šunen paše tumende si maripe thaj glasura taro maripe save si dur. Dičhen te ma daran, golese kaj trubul gijate te avol, al gova vadži naj krajo. **7** Golese so ka uštol o narodo pe narodura thaj o carstvo pe carstvura. Thaj ka avol bokhalipe, i phuv ka tresil pe ke but thana. **8** A gova sa si samo anglunipe tare bare muke, sar kana i romni trubul te bijanol. **9** Tegani ka den tumen te aven mučime, ka mudaren tumen thaj sa e manuša ka mrzin tumen, golese kaj sen mingre. **10** Tegani but ka peren taro pačajipe, jekh avere ka izdol thaj jekh avere ka mrzil. **11** Ka ikljen but xoxavne prorokura thaj ka xoxaven pherdonen. **12** Golese, sa so ka avol po baro bizakono, o manglipe ka šudrol ke butende, **13** al savo trpli dži ko kraj, ka spasil pe. **14** Thaj ka vaćarol pe taro Lačho Lafi ke sa o sveto za ko svedočanstvo taro Carstvo e neboso sa e narodurende thaj tegani ka avol

o kraj. 15 Gija, kana dičhen e 'grozote save anen uništipe', taro savo vaćarol o proroko Danilo, sar ačhon ko sveto than ano Hram (savo čitil kava, nek haljarol), 16 tegani kola save ka aven ani Judeja te našen pe bregura. 17 Thaj ko si po čher ma te uljol tele te bi lola khanči andaro čher! 18 Thaj ko si ano polje ma te iril pe te bi lola po fostano! 19 Pharo e khamnjende thaj kole džuvljende save den čuči ane gola džesva! 20 Molin tumen te ma avol tumaro našipe ano jevend niti ko savato! 21 Golese kaj ka avol gasavo bilačipe save ni sasa taro anglunipe e svetoso pa i ni ka avol posle. 22 Thaj o Dol te ma skratila o dñinipe gole džesengo, ni jekh manuš ne bi spasila pe, al paše kola saven o Dol birisada ka kratin pe gola džesva." 23 "Tegani te khoni phenda: 'Akh kate si o Hrist!', il 'Ektalo odori!', ma pačan. 24 Golese kaj ka iklijen xoxavne hristura thaj xoxavne prorokura thaj ka sikaven bare znakura thaj čudesura te bi xoxavena, te šaj, čak i e Devlese birimen. 25 Akh, vaćarav tumende angleder so ka avol! 26 A te vaćarde tumende: 'Ektalo ani pustinja', ma iklijen, a te vaćarde: 'Aktalo ane garade thana', ma pačan. 27 Golese, ka dičhol sar i munja so ikljol ko istok thaj svetlij ko zapad, gasavo ka avol o sikajipe mingro, e Čaveso e manušeso. 28 Gova ka avol jasno gija sar kana e lešinara čiden pe odori kaj si o mulo telo." 29 "A sigate palo bilačipe gole džesengo, 'o kham ka kaljol, thaj o čhon ka hasarol po svetlost, thaj e čerenja ka peren taro nebo, thaj e zora e nebose ka tresin pe.' 30 Tegani ka sikadol o znako e Čaveso e manušeso ko nebo thaj but ka roven sa e plemenura ki phuv thaj ka dičhen e Čave e manušese sar avol pe oblakura e zuralimasa thaj e bara slavasa. 31 Vov ka bičhalol pe anđeluren bare glasosa tare trube thaj ka čiden e birimen tare štar balvalja, taro jekh krajo dži o dujto krajo e neboso." 32 O Isus vadži vaćarol: "Sikljon kaja paramič tari smokva: Kana pe laće raja iklijen populjkura thaj mučhen patrna, džanen kaj si o milaj paše. 33 Gija i tumen kana ka dičhen sa kava so phendem tumende, te džanen kaj si o vreme paše, anglo vudar. 34 Čače vaćarav tumende: Kava bijandipe ni ka načhol, dži kaj sa kava ni avol. 35 O nebo thaj i phuv ka načhol, al me lafura ni ka načhen." 36 "Al khoni gova díve thaj gova sato ni džanol kana gova ka avol. Ni džanen ni e anđelura taro nebo, pa ni me, o Čavo. Džanol samo o Dad. 37 Golese sar so sasa ano vreme e Nojaso, gija ka avol kana me, o Čavo e manušeso, ka avav. 38 Golese, sar so ane gola džesva anglo potop e manuša xalje thaj pilje, lije pe thaj dije pe dži kova díve kana o Noja delo ano brodo 39 thaj ni džanglje khanči so ka avol dži kaj ni avilo o potop thaj indarda sa, gija ka avol i kana me, o Čavo e manušeso, ka avav. 40 Tegani duj ka aven ki njiva, jekh ka

lol pe, a jekh ka ačhol. 41 Tare duj džuvlja katane so meljin ko mlin, jekh ka lol pe a jekh ka ačhol. 42 Aven džungade, golese kaj ni džanen ane save díve ka avol tumaro Gospod. 43 Al kava te džanen: Kana bi džanola o čerutno ane save sato ka avol o čor, vov bi avola džungado te ne bi dola te avol andre ano čher. 44 Gija i tumen aven pripravna, golese kaj me, o Čavo e manušeso, ka avav kana ni adućaren man." 45 O Isus vadži vaćarol: "Verno thaj džanglo sluga si kova kas o gospodari čhuta pe sa aver sluge te dol len xamase ane šukar vreme. 46 Blago gole slugase, kana avol leso gospodari e čhereso thaj aračhol le kaj gija čerol! 47 Čače vaćarav tumende: Ka čhuvol le te upravil sa kolesa so isi le. 48 Ako si gova sluga bilačo ka vaćarol ane peste: 'Ni ka avol mo gospodari e čhereso vadži but vreme', 49 thaj lol te marol avere slugen thaj xal thaj pijol e matencar, 50 ka avol o gospodari e čhereso gole slugaso ano díve kana vov ni adućarol le thaj ano sato kana vov ni ka džanol. 51 Ka čhinol le ke opaš, ka dol le plata sar kole dujemujende, gothe but ka roven thaj ka škripin dandencar."

25 O Isus vadži vaćarda: "Tegani o Carstvo e neboso ka avol sar deš čheja save lije pe lampe thaj iklike anglo mladoženja. 2 Pandž sesa bigođaver a pandž godaver. 3 E bigođaver lije e lampe al inđarde pesa zala ulje 4 a e godaver lije pesa ulje ane čare pe lampencar. 5 A sar o mladoženja kasmisada, e čhejende jakha phanglile thaj gija zasute. 6 Aki opaš i rat šundilo: 'Ek avol o mladoženja! Ikljen angle leste!' 7 Tegani uštile sa e čheja thaj lije te lačharen pe lampe. 8 E bigođaver čheja vaćarde e godaverenđe: 'Den amen zala ulje tumaro, golese kaj amare lampe ka ačhadon.' 9 A e godavera čheja vaćarde lende: 'Našt! Te ma bi ačhasa i amen i tumen, pošukar džan ke manuša save biknen thaj činen tumende ulje.' 10 A kana e bigođaver čheja đele te činen ulje, avilo o mladoženja thaj e čheja save sesa spremna đele lesa andre ko abav, a e vudara phanglile. 11 Posle avile i avera čheja vaćarindoj: 'Gospodarona! Gospodarona! Putar amendě!' 12 A o mladoženja phenda e bigođaverenđe: 'Čače phenav tumende: Ni pindžarav tumen.' 13 Golese, aven džungade, kaj ni džanen o díve thaj o sato kana me, o Čavo e manušeso, ka avav!" 14 "O nebesko carstvo si sar o manuš save pojdisada ko drom thaj dija vika pe slugen thaj mukhlja lende po barvalipe te aračhen le. 15 Thaj jekhese mukhlja pandž kese zlatosa, dujtonese duj, a e tritonese jekh, svakonese pale leso sposobnost. Pale gova, đelo ko drom. 16 Kova so lija pandž kese zlatosa, đelo sigate thaj čerda bući lencar thaj zaradisada vadži pandž. 17 Gija i kava so lija duj zaradisada vadži duj. 18 A save lija jekh kesa

zlatosa, īelo thaj hunda rupa ani phuv thaj garada o zlato pe gospodareso. 19 Pale but dīvesa avilo o gospodari gole slugengo thaj manglia te dičhol so īerde lese parencar. 20 Thaj avilo kova so lija pandž kese zlatosa, anda vadži pandž thaj vaćarda: 'Gospodarona! Dijan man pandž kese zlatosa. Akh, me zaradisadem tuće vadži pandž.' 21 A o gospodari vaćarda lese: 'Šukar, slugo šukareja thaj pačavneja! Ane cikno sana mande verno, golese ka čhuvav tut te upravi ke but. Av te raduji tut će gospodaresa.' 22 Avilo i kova so lija duj kese zlatosa thaj vaćarda: 'Gospodarona! Dijan man duj kese zlatosa. Akh, me zaradisadem tuće vadži duj.' 23 A o gospodari vaćarda lese: 'Šukar, slugo šukareja thaj pačavneja! Ane cikno sana mande verno, golese ka čhuvav tut te upravi ke but. Av te raduji tut će gospodaresa.' 24 Avilo kova so lija jekh kesa zlatosa thaj vaćarda: 'Gospodarona! Džanav kaj san tu zuralo manuš, īide kaj ni sejisadan, a le kaj ni vejisadan. 25 Golese daraljem thaj īeljem thaj garadem īi kesa e zlatosa ani phuv. Ake tuće īi kesa!' 26 A o gospodari lesu vaćarda: 'Bilačheja thaj bibučarneja slugo! Džanglijan kaj īidav kaj ni sejisadem thaj lav kaj ni vijisadem? 27 Golese trubujan me pare te de e manušendje save menjin e pare, a me kana ka avav, lava bi mingro zlato kamatas. 28 Golese, len lestar goja kesa zlatosa thaj den kolese so isi le deš! 29 Golese so, svakone kas isi, ka dol pe lese vadži thaj ka avol le ano izobilje, a kole so naj le, ka lol pe i gova so isi le. 30 Thaj o sluga savo naj korisno čhuden avral emdur, ano embaro mrako. Gothe but ka roven thaj ka škipin dandencar.' 31 "Kana ka avol o Čavo e manušeso ani pi slava thaj lese andelura, tegani ka bešol ke piro slavno presto. 32 Thaj ka īiden pe angle leste sa e narodura, a vov ka crdol e manušen jekh averendar, sar o pastiri so crdol e bakren tare buzinja. 33 Thaj ka čhuvol e bakren ki desno rig, a e buzen ki levo rig. 34 Tegani o Caro ka vaćarol kolende save ačhen ki desno rig: 'Tumen, saven blagoslovisada mo Dad, len o Carstvo savo si tumendećero taro postanko e svetoso! 35 Golese so, dijen man te xav kana bokhalo sema; dijen man te pijav kana trošalo sema; mukhljen ma andre kana abandžija sema. 36 Nango sema thaj uraden man; nasvalo sema thaj aviljen te dičhen man; ano phanglipe sema, aviljen mande.' 37 Tegani ka phenen lese e čačutne: 'Gospode! Kana gova dikhlijam tut bokhale, parvardam tut, il trošale, dijam tut te pije?' 38 Kana gova dikhlijam tut sar abandžija, mukhljen tut andre, il nandje thaj uradam tut? 39 Kana gova dikhlijam tut nasvale il ano phanglipe, aviljam li ke tute?' 40 A o Caro ka vaćarol lende: 'Čače phenav tumende, kana īerden gova jekhese tar me emcikne phralende, mande īerden!' 41 Tegani ka vaćarol

kalende kaj si tari levo rig: 'Džan mandar, prokletonalen, ani jag savi ni ačhol, so si īerdi e bendje thaj lese andelurende! (aiōnios g166) 42 Golese kaj me sema bokhalo, thaj ni dijen man te xav, sema trošalo, ni dijen man te pijav. 43 Abandžija sema, ni mukhljen man andre, nango sema, ni uraden man, nasvalo thaj ano phanglipe sema thaj ni aviljen te dičhen man.' 44 Tegani i von ka vaćaren lese: 'Gospode! Kana gova dikhlijam tut bokhale il trošale, abandžija il nandje, nasvale il ano phanglipe, a te ni pomožisadam tut?' 45 Tegani vov ka vaćarol lende: 'Čače vaćarav tumende, kana ni īerden kava i emciknese tar me phrala, ni īerden ni mande!' 46 Thaj kala ka džan ani večno kazna, a e čačutne ano džuvdipe savo ni ačhol.' (aiōnios g166)

26 Kana o Isus završisada sa kava vaćaripe, phenda pe sikadende: 2 "Džanen kaj paše duj dive si i Pasha. Tegani man, e Čhave e manušese, ka den man thaj ka čhoven ko krsto." 3 Tegani īidje pe e šorutne sveštenikura thaj e starešine e narodose ani avlin e embare sveštenikosi savo akharda pe Kajafa. 4 Dogovorisajle sar te dolen e Isuse ko xoxaipre thaj te mudaren le. 5 A phende: "Na ko prazniko, te ne bi o narodo bunila pe." 6 Kana sasa o Isus ani Vitanija ano čher e Simoneso o gubavo, 7 avili ke leste jekh džuvli thaj sasa la šiši taro mermerno bar ane savo sasa jekh mirisno ulje savo sasa but kuč thaj gova miris čhorda lese po šoro dži kaj bešlo pašo astali. 8 Kana dikhlije lese sikade gova, holajle but thaj pučje: "Sose čerol pe gasavi šteta? 9 Šajine kava te biknol pe bute parende thaj e pare te den pe e čororende." 10 A o Isus džanglia so vaćaren thaj vaćarda lende: "So manden latar? Ćerda mande šukar bući! 11 Golese kaj čorore ka aven uvek maškar tumende, a me ni ka avav uvek tumencar. 12 Voj čhorda o mirisno ulje pe mo telo thaj čerda gova te pripremil man pašo mingro prahope. 13 Čače vaćarav tumende: Dži kaj ka vaćarol pe kava Lačho Lafi pe sa o sveto, ka vaćarol pe za ko spomen thaj voj so čerda." 14 Tegani jekh tare Dešuduj apostolura, savo akhardilo Juda Iskariotsko, īelo ke šorutne sveštenikura 15 thaj pučja len: "Kobor ka den ma ako izdajiv e Isuse?" A von dije le tranda srebrenjakura. 16 Tare gova vreme o Juda rodija lačhi prilika sar te izdol e Isuse. 17 Ko angluno dive taro prazniko e bikvasacose mangrengi avile e sikade ko Isus thaj pučje le: "Kaj mande te čera tuće pashalno večera te xa?" 18 Vov vaćarda lende: "Džanano Jerusalim koleste thaj koleste thaj vaćaren lese: 'O učitelji amaro vaćarol: Mo vreme si paše. Ane čiro čher ka slavi i pasha mingre sikadencar.'" 19 E sikade čerde sar so o Isus vaćarda thaj pripremisade i pasha. 20 Kana peli i rat, o Isus bešlo pašo

astali pe Dešuduje apostolurencar. 21 Kana xalje, vaćarda lende: "Čače vaćarav tumende, jekh tumendar ka izdajil man!" 22 Von sesa dukhade but thaj jekh pale avereste lije te pučen le: "Te naj sem me gova, Gospode?" 23 O Isus vaćarda: "Ka izdol man kova so bolda mangro mancar ano čaro. 24 Čače me, o Čavo e manušeso, mora te merav sar so si pisimo mandar ano Svetu lil, al but pharo kolese ko izdol e Čhave e manušešo! Pošukar bi avola lese te ma bijandol!" 25 Tegani o Juda, o izdajniko lesu, pučja: "Naj li sem gova me, učitelju?" O Isus vaćarda lese: "Tu vaćardan korkoro." 26 Thaj kana xalje, lija o Isus o mangro, dija hvala, phaglja le thaj dija e sikadene vaćarindo: "Len i xan! Kava si o telo mingro." 27 Pale gova lija o tahtaj, dija hvala thaj dija len vaćarindo: "Pijen savore lestar! 28 Golese kaj kava si mingro rat taro Savez, savo ka čhordol pašo oprostipe e grehura bute manušende. 29 Vaćarav tumende: Od akana ni ka pijav mol dži kova dīve, kana ka pijav tumencar nevi mol ano Carstvo mingre Dadeso." 30 Pale gova dīlabije psalmura thaj đele ko Maslinsko brego. 31 Tegani vaćarda lende o Isus: "Savore tumen ka ačhaven man kaja rat, golese kaj ano Svetu lil ačhol: 'Ka čalavav e pastire thaj e bakre taro stado ka našen.' 32 A palo mo uštipe tare mule ka džav angle tumende ani Galileja." 33 A o Petar vaćarda lese: "Te ačhade tut savore, me ni ka ačhavav tut!" 34 O Isus vaćarda lese: "Čače vaćarav tuće: Ki akaja rat angleder so o bašno ka dīabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man." 35 A o Petar vaćarda lese: "Te trubuja te merav tusa, ni ka vaćarav kaj ni pindžarav tut!" A gijate vaćarde sa e sikade. 36 Tegani avilo o Isus pe sikadencar ano than savo akhاردol Getsimanija thaj vaćarda lende: "Bešen gothe, dok me džav odori te molima!" 37 Lija pesa e Petre thaj solduje čhaven e Zevedejevese thaj dolda le o žalostipe thaj pharipe. 38 Tegani vaćarda o Isus: "Mi duša si dži o meripe žalosno. Adućaren kate thaj aven džungade mancar." 39 Thaj đelo po dur, pelo mujesa dži i phuv thaj molisajlo: "Dade mingreja, te šaj te nakhavol man kava tahtaj tari patnja! Al gija te ma avol so me mangav nego sar so tu mande." 40 Kana o Isus irisajlo ke pe trin sikade, dikhla len sar soven. Gija vaćarda e Petrese: "Pa naštine li ni jekh sato mancar te aven džungade? 41 Aven džungade thaj molin tumen te ma peren ano iskušenje, golese kaj o duxo tumaro mandol te čerol so si šukar, al o telo tumari si slabo." 42 Palem o dujto drom đelo thaj molisajlo: "Dade mingreja, te naštite te nakhavol man kava tahtaj te ma pijav lestar, nek avol čiro mangliple!" 43 Kana irisajlo, palem arakhlij lese sikade sar soven, golese kaj lende jakha korkore phanglile. 44 Gija ačhada len, palem đelo thaj trito drom molisajlo vaćarindo ista lafura. 45 Tegani

irisajlo paše pe sikade thaj vaćarda lende: "Vadži soven thaj odmorin? Akh, avilo o sato thaj me, o Čavo e manušeso, ka avav predajimo ane vasta e grešnikurenđe. 46 Ušten te dža! Akh, kate si mo izdajniko!" 47 Thaj dži kaj o Isus vaćarda, avilo o Juda, jekh tare Dešuduji sikade thaj lesa pherdo manuša čhurencar thaj kaštencar, save sesa bičhalde tare šorutne sveštenikura thaj tare starešine e Jevrejende. 48 A o izdajniko e Isuseso dija len znako vaćarindo: "Kas čumidav, gova si. Dolen le!" 49 Thaj sigate avilo pašo Isus thaj phenda lese: "Zdravo, učitelju!" Thaj čumidija le. 50 O Isus phenda lese: "Amala! Čer kova, sose aviljan kate!" Tegani kola manuša avile, grabisade thaj dolde e Isuse. 51 Tari jekh drom jekh savo sasa e Isusesa, dolda pe tari bari čhuri, ikalda la thaj čhindia o kan jekhese tare sluge e bare sveštenikose. 52 O Isus tegani vaćarda lese: "Iri i bari čhuri ko than lako, golese ko dolol pe pi čhuri, tari čhuri ka merol. 53 Dal de godi kaj me naštiti te moliv me Dade, te bičhalol mande sigate pobut tare dešuduji vojske e andelurenđe? 54 Al te čerdem gova, sar bi pherdonia e Sveta lila save vaćaren kaj mora gija te avol?" 55 Ane gova sato vaćarda o Isus e manušende: "Sar palo razbojniko ikliljen čhurencar thaj kaštencar te dolen man? Svako dīve bešljem thaj sikadem ano Hram thaj ni dolden man. 56 Al sa kava sasa te bi pherdonia e Sveta lila e prorokurenđe." Tegani sa e sikade ačhade le thaj našle. 57 Kola so dolde e Isuse inđarde le ko baro svešteniko, ko Kajafa, kaj čidije pe e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e starešine e Jevrejende. 58 O Petar odural pratisada e Isuse, dži ki avlin e bare sveštenikosi. Dija andre thaj bešlo e stražarenčar te bi dičhola so ka avol. 59 E šorutne sveštenikura thaj sa o Baro Sudo rodije xoxavne svedočanstvura po Isus te bi mudarena le. 60 Al ni arakhlij len, iako avile but xoxavne svedokura. Thaj arakhlij nesar duje xoxavne svedokurenđe 61 save vaćarde: "Kava manuš phenda: 'Me šaj phagav o Hram e Devleso thaj paše trin dīve te vazdav le.'" 62 Pale gova uštito o baro svešteniku thaj pučja le: "Sose khanči ni odgovori pe kava so kala manuša svedočin tatar?" 63 A o Isus khanči ni vaćarda. O baro svešteniku vaćarda lese: "Xav tut sovli po džuvdo Dol te vaćare amendě tu li san o Hrist, Čavo e Devleso?" 64 O Isus vaćarda lese: "Tu vaćardan korkoro. Al me vaćarav tumende: Od akana ka dičhen man, e Čhave e manušešo, sar bešav ki desno rig ko počasno than e Zurale Devlese thaj avav pe oblakura taro nebo." 65 Tegani o baro svešteniku pharada pe fostonura thaj vaćarda: "Hulil po Dol! So trubun amen avera svedokura? Akana šunden lesi hula. 66 So den godi?" A von irisade lese vaćarindo: "Trubul te merol!" 67 Tegani čhungarde le po muj thaj čalade

le dumukhencar. A avera šamarisade le 68 thaj vaćarde lese: "Prorokui amende, Hriste, ko čalada tut!" 69 O Petar bešlo avral ani avlin. Avili paše leste jekh sluškinja thaj vaćarda: "I tu sana e Isusesa tari Galileja!" 70 A vov odreknisajlo angle savorende: "Ni džanav sostar vaćare." 71 Kana o Petar avilo paši kapija, dikhlija le aver sluškinja thaj vaćarda kolende so sesa gothe: "I kava sasa e Isusesa taro Nazaret!" 72 Thaj palem odreknisajlo thaj xalja sovli: "Ni pindžarov gole manuše!" 73 Pale gova avile manuša save ačhena gothe thaj vaćarde e Petrese: "Čače tu san jekh lendar. Čo vaćaripe gova sikavol!" 74 Tegani o Petar lija te dol pe armaja thaj te xal sovli: "Me ni džanav gole manuše!" Thaj sigate dilabija o bašno. 75 Tegani dija pe godi o Petar e lafurende so vaćarda lese o Isus: "Angleder so o bašno ka dilabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man." Iklilo avral andari avlin thaj lija zurale te rovol.

27 A rano sabalje dogovorisajle e šorutne sveštenikura thaj e starešine e narodose sar te mudaren e Isuse. 2 Gija phanglje le, inđarde le thaj predije le ko rimske upravitelji o Pontije Pilat. 3 Kana dikhlija o Juda, kova so izdajisada e Isuse, kaj osudisade le ko mudaripe, pokajisajlo thaj irisada e tranda srebrenjakura e šorutne sveštenikurende thaj e starešinende. 4 Vaćarda: "Grešisadem! Izdajisadem e nevinone manuše!" Von phende lese: "So amendje tičil pe gova? Pe tute ačhol gova odgovornost." 5 Vov čhudija e srebrenjakura ano sveto than e hrameso thaj iklilo. Tegani đelo thaj obesisada pe. 6 E šorutne sveštenikura lije e srebrenjakura thaj phende: "Naj šukar te čhuva len ani hramsko kasa, golese kaj si kale parencar počindo o rat." 7 Dogovorisajle te činen gole srebrenjakurencar i njiva e lončaresi thaj gothe te aven limora paše abandžije. 8 Golese i njiva dži adive akhardol "Ratvali njiva". 9 Gija pherdilo kova so vaćarda o proroko Jeremija: "Lije e tranda srebrenjakura, gaći e Izraelcura odlučisade te počinen paše leso džuvdipe, 10 thaj dije len baši njiva e grnčaresi, sar so zapovedisada mande o Gospod." 11 O Isus ačhilo anglo rimske upravitelji o Pilat savo pučlja le: "Tu li san o caro e Jevrejengo?" O Isus vaćarda lese: "Tu vaćare korkoro." 12 Kana tužisade le e šorutne sveštenikura thaj e starešine, o Isus khanči ni vaćarda. 13 Tegani pučlja le o Pilat: "Šune li so vaćaren protiv tute?" 14 A o Isus ni vaćarda ni jekh lafi, gija o rimske upravitelji o Pilat but čudisajlo. 15 Ko prazniko i Pasha sasa adeti o upravitelji te mučhol andaro phanglje po jekh phangle save e manuša manden. 16 E Isusesa sasa jekh phanglo so akhardola Varava kas savore džanen. 17 Kana e manuša čidije pe, o Pilat pučlja len: "Kas manden te mukhav

tumende? E Varava il e Isuse so si akhardo Hrist?" 18 Vov džanglja kaj dije le e Isuse tari ljubomora. 19 Kana o Pilat bešlo ki sudsko stolica, e Pilatesi romni bičhalda haberi lese: "Ačhav tut taro sudo gole pravednikostar, golese kaj erat ano suno but mučisaljem paše leste!" 20 A e šorutne sveštenikura thaj e starešine pherde e manušen te roden te mučhol e Varava a e Isuse te mudarol. 21 O Pilat pučlja: "Kas manden te mukhav tumende tare kala duj džene?" Von phende: "E Varava!" 22 A o Pilat pučlja len: "A so te čerav e Isusesa so si akhardo Hrist?" Savore vaćarde: "Čhuv le ko krsto!" 23 A o Pilat pučlja: "Sose? Savo bilačhipe čerda?" Von andare sa o glaso dije vika: "Čhuv le ko krsto." 24 Al kana dikhlija o Pilat kaj khanči ni pomožil thaj sa pobut bunin pe, lija o paj thaj thoda pe vasta angle manuša vaćarindo: "Me naj sem bango pašo rat kale manušeso! Pe tumende ačhol gova odgovornost." 25 Sa e manuša phende lese: "Leso rat nek perol pe amende thaj pe amare čhave!" 26 Tegani mukhlja lendje o Pilat e Varava, a e Isuse dija te šibin thaj dija te čhoven le ko krsto. 27 Tegani e vojnikura e Pilatese inđarde e Isuse ke upraviteljesi palata thaj trujal leste čidije celo četa vojnikura. 28 Von uljarde le thaj učharde le ano lolo ogrtaci, 29 khuvde lese venco tare kangre thaj čhute lese po šoro. Dije le trska ano desno va, pele ke koča angle leste thaj marde muj lesa vaćarindo: "Te ave sasto, carona e Jevrejengo!" 30 Čhungarde le, lije i trska thaj marde le po šoro. 31 Kana ačhade te maren muj lesa, uljarde lestar o lolo ogrtaci thaj urade le ane leso fostano. Tegani inđarde le te čhoven le ko krsto. 32 Kana iklile, resle jekhe manuše andari Kirina savo akhardola Simon thaj terisade le te inđarol o krsto e Isuseso. 33 Avile dži ko than so akhardola Golgota, so si "Kokalo e šoreso." 34 Dije le te pijol mol mešimo khančesa so si čerko. Al kana probisada, ni manglja te pijol. 35 Kana čhute le ko krsto, [čhudije kocka te bi ulavena lese fostanura maškar peste.] 36 Tegani bešle gothe te aračhen le. 37 Upral pe leso šoro čhute tabla kaj pisil lesi krivica: "Kava si o Isus, o Caro e Jevrejengo." 38 Tegani čhute lesa dujen razbojnukuren, jekhe tari desno rig thaj dujtone tari levo. 39 E manuša save nakhle, vredisade le thaj vrtisade šorencar 40 vaćarindo: "Tu so phade o Hram thaj paše trin dive vazde le, spasi korkoro tut! Te san Čhavo e Devleso, ulji taro krsto!" 41 A gijate marde muj e Isusesa e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e starešine. Vaćarde: 42 "Averen spasisada a korkore pes našti? Vov si o caro e Izraeleso! Nek uljol akana taro krsto thaj ka pača ane lestel! 43 Pouzdisajlo ano Dol, akana vov nek spasil le, te manglja le. Golese kaj phenda: "Me sem e Devleso Čhavo!" 44 Gijate vredisade le i e razbojnukura

save sesa lesa ke krstura. 45 A tare opaš o dive dži ke trin o sato ki sa i phuv učharda o kalipe. 46 A paše o trito sato dija vika o Isus andaro baro glaso: "Eli! Eli! Lama sabah tan?" (So značil: "Devla mingreja! Devla mingreja! Sose mukhljan man?") 47 Kana nesave save ačhile gothe šunde gova, phende: "Vov akharol e proroko e Ilij!" 48 Thaj sigate jekh lendar prastija thaj lija o sunđeri, bolda le ano šut, čhuta pi trska thaj kanisada e Isuse te pijol. 49 A avera vaćarde: "Ačh te dikha, da li ka avol o Ilij te spasil le." 50 A o Isus vadži jekh drom dija vika andaro baro glaso thaj mukhlja pi duša. 51 Thaj tari jekh drom i zavesa pharadili ano sveto than e hrameso, ke opaš odupral natele. I phuv tresisada thaj e stene pharile. 52 E limora putajle thaj but telura e Devlese manušendje uštile andare mule. 53 Thaj kana iklile andare limora palo uštipe e Isuseso, avile ano sveto foro o Jerusalim thaj sikadile pherdonende. 54 Kana o rimsko kapetano thaj kola so lesa arakhije e Isuse dikhlije kaj i phuv tresil pe thaj sa so sasa, darajle but thaj vaćarde: "Čače kava manuš sasa Čhavo e Devleso!" 55 Gothe sesa but džuvlja, save gova dikhlije odural. Von džana palo Isus tari Galileja thaj služina le. 56 Maškare lende sesa i Marija Magdalena, i Marija i dej i Jakovesi thaj e Josifesi thaj i dej e Zevedejese čhavendi. 57 Kana peli i rat, avilo jekh barvalo manuš taro foro Arimateja, so akhardola Josif, savo i korkoro sasa sikado e Isuseso. 58 Vov đelo ko Pilat thaj molisada le pašo telo e Isuseso. Tegani o Pilat naredisada te den le o telo. 59 O Josif lija o telo, paćarda le ano nevo laneno čaršafi 60 thaj čhuta le ano piro nevo limori savo sasa čhindo ani stena. Phanglij o vudar taro limori bare baresa thaj đelo. 61 Gothe sesa i Marija Magdalena thaj i dujto Marija, save bešle anglo limori. 62 A theara dive, ko savato, čidje pe e šorutne sveštenikura thaj e fariseja ko Pilat 63 thaj phende lese: "Gospodarona! Dijam amen godi kaj kava xoxavno dok sasa džuvdu, vaćarda: 'Pale trin dive ka uštar tare mule.' 64 Golese vaćar te aračhol pe o limori dži ko trito dive, te ma aven lese sikade, te čoren le thaj te vaćaren e manušende kaj uštito tare mule. Te gova desisajlo o poslednjo xoxaipe ka avol po baro tare anglune!" 65 O Pilat vaćarda lende: "Isi tumen stražara! Džan thaj aračhen o limori sar džanen." 66 Von đele thaj osigurisade o limori gija so čhute pečato po bar thaj čhute stražaren.

28 Palo savato, rano sabalin ko angluno dive ko kurko avili i Marija Magdalena thaj i dujto Marija te dičhen o limori. 2 Tari jekh drom i phuv tresisajli but, golese so o anđelo e Gospodeso ulilo taro nebo. Avilo, crdija o bar tare vudara e limoreso thaj bešlo pe leste. 3 Vov sijajisada sar

munja a lese šeja sesa parne sar iv. 4 E stražara tresisade tari dar e anđelosi thaj sesa sar mule. 5 A o anđelo phenda e džuvljende: "Tumen ma daran! Džanav kaj roden e Isuse save čhute ko krsto. 6 Naj kate, golese kaj uštito tare mule, sar so vaćarda. Aven dičhen o than kaj pašilo. 7 Sigate džan te vaćaren lese sikadende: 'Uštito tare mule thaj akana angle tumende džal ani Galileja. Odori ka dičhen le.' Akh, gova sasa man te vaćarav tumende!" 8 Gija e džuvlja sigate iklile andaro limori, darandoj thaj bare radujimasa sidarde te vaćaren gova e sikadende. 9 Tari jekh drom avilo lendje o Isus thaj phenda lendje: "Zdravo!" A von avile, dolde le tare pingre lese thaj pele ke pe koča. 10 Tegani vaćarda lendje o Isus: "Ma daran. Džan vaćaren mingre phralende te džan ani Galileja. Odori ka dičhen man." 11 Kana e džuvlja đele dromesa, nesave tare stražara avile ano foro thaj vaćarde e šorutne sveštenikurende sa so sasa. 12 Gija von čidje pe e starešinencar thaj dogovorisajle te den e vojnikuren but pare. 13 Phende lendje: "Vaćaren, 'E sikade lese avile račasa thaj čorde e Isuseso telo kana amen sutam.' 14 Thaj te šunda gova o Pilat, amen ka vaćara lesa a tumende khanči ni ka avol." 15 Gija e vojnikura lije e pare thaj čerde sar si lendje phendo. Gija kaja paramič vaćarol pe svugde maškar e Jevreja thaj trajil dži adive. 16 Tegani e Dešujekh sikade đele ani Galileja ko brego kaj zapovedisada lendje o Isus. 17 Kana dikhlije le, pele pe koča, al nesave posumnjisade. 18 O Isus avilo paše lende vaćarindoj: "Dija pe mande sa o vlast ko nebo thaj ki phuv. 19 Džan gija thaj čeren e manušen tare sa e nacije te aven mingre sikade, krstini len ko alav e Dadeso thaj e Čhaveso thaj e Svetone Duxoso 20 thaj sikaven len te ićaren sa so zapovedisadem tumende! Te džanen, me sem tumencar ane sa e divesa dži ko kraj e svetoso." (aiōn g165)

Marko

1 Gija počnil o Lačho Lafi taro Isus Hrist, tare Devleso Čhavo. 2 Ano Svetlo lil e prorokoso e Isajjaso pisil gija: "Akh, bičhalav angle tute me glasniko, savo ka pripremil tuče o drom. 3 Vov si glaso so dol vika ani pustinja: 'Pripremain o drom e Gospodese! Ravnin lese o drom.' 4 Pojavisajlo o Jovane o Krstitelj, savo sasa glasniko ani pustinja thaj propovedisada kaj e manuša trubun te irin pe tare pumare grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lende thaj te krstin pe. 5 Sa e manuša tari Judejsko phuv thaj taro Jerusalim ġelete leste ani pustinja te šunen le. E manuša vaćarena sa pe grehura a vov krstila len ki len o Jordan. 6 E Jovanese šeja sesa tare kamilaće bala, pe leste sasa morčhikani kuščik thaj xalja skakavcuren thaj divljo avđin. 7 O Jovane propovedisada: "Pale mande sigate ka avol khoni po baro mandar. Me naj sem dostoјno te bandjav thaj te putrav e dora tar lese sandale. 8 Me krstiv tumen pajesa, a vov ka krstil tumen e Svetone Duxosa." 9 Ane gola divesa avilo o Isus taro foro Nazaret ani Galileja thaj o Jovane krstisada le ani len o Jordan. 10 Thaj samo so o Isus iklilo andaro paj, dikhla sar putajlo o nebo thaj sar o Svetu Duxo odupral uljol pe leste sar golubo. 11 A andaro nebo Šundilo glaso e Devleso: "Tu san mo Čhavo o manglo! Tu san mingro manglipe!" 12 Sigate pale gova o Duxo inđarda e Isuse ani pustinja. 13 thaj odori sasa saranda dive thaj gothe o beng iskušisada le. Sasa maškare divlja životinje thaj e anđelura služisade le. 14 Pale gova so o caro o Irod phanglia e Jovane, o Isus ġelete ani Galileja thaj propovedila taro Lačho Lafi e Devleso. 15 Vaćarda: "Avilo o vreme savo o Dol obećisada kaj si paše o Carstvo e Devleso! Pokain tumen thaj pačan ano Lačho Lafi." 16 Jekh dive kana o Isus phirda pašo Galilejsko jezero, dikhla e Simone thaj lese phrale e Andrija sar čhuden e mreže ano jezero, golese kaj sesa ribara. 17 O Isus phenda lende: "Aven mancar thaj ka čerav tumen te dolen e manušen sar e mačhen." 18 Von sigate ačhade e mreže thaj ġelete pale leste. 19 Kana o Isus ġelete zala po dur, dikhla e phralen e Jakove thaj e Jovane, e Zevedejevese čhaven, sar ano čamco precéren pe mreže. 20 Sigate akharda o Isus i len thaj von ačhade pe dade e Zevedeje ano čamco e manušencar save čeren bući lende thaj ġelete pale leste. 21 O Isus thaj lese sikade avile ano foro o Kafarnaum. Thaj gova savato ġelete ani sinagoga thaj lija te sikavol e narodo. 22 Savore save šunde e Isuse, divisajle baše lesi sikajipe, golese kaj sikada len gija sar kova savo isi le zuralipe, a na sar e učitelja tare Mojsijaso zakon. 23 Ani sinagoga sasa jekh manuš ane kaste sasa o bilačho duxo,

savo lija tari jekh drom te dol vika: 24 "So mande amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te mudare amen? Džanav ko san tu: Sveco e Devleso!" 25 A o Isus vaćarda lese po zurale: "Phande čo muj thaj iklji andar leste!" 26 Tegani o bilačho duxo but tresisada e manuše, dija vika andare sa o glaso thaj iklilo lestar. 27 Savore save dikhla sa kava but čudisajle thaj lije jekh avere te pučen: "So si kava? Savo si kava nevo thaj zuralo sikajipe? Vov zapovedil e bilačhe duxonende, a von šunen le!" 28 Thaj o lafi lestar sigate Šundilo ani sa i Galilejsko phuv. 29 Samo so iklile o Isus thaj lese sikade tari sinagoga, ġelete e Jakovesa thaj e Jovanesa ano čher e Simoneso thaj e Andrijaso. 30 E Simonesi sasuj pašljola golese so sasa la groznička thaj sigate vaćarde e Isusese latar. 31 O Isus avilo paše late, dolda la taro va thaj pomožisada la te uštol. I groznička nakhli thaj voj lija te služil len. 32 Kana peli i rat, kana zanakhlo o kham, angle leste ande sa e nasvalen thaj kolen ane kaste sesa e bilačhe duxura. 33 Sa e manuša andaro foro čidije pe anglo vudar. 34 O Isus sastarda e nasvalen taro dži jekh nasvalipe. Ikalda i bute benden thaj ni dija len te vaćaren, golese so von džanglij ko si vov. 35 Aver sabalin o Isus uštito rano dok vadži sasa mrako thaj iklilo avri. Ċelo ki jekh than kaj naj khoni thaj odori molisajlo. 36 Al o Simon thaj kola save sesa lesa iklile te roden le. 37 Kana arakhla le, vaćarde lese: "Roden tut savore!" 38 O Isus vaćarda lende: "Ajde te dža i ane avera pašutne gava thaj e forura te vaćarav i odori. Golese aviljem!" 39 Ċelo ki sa i Galileja, vaćarda ane lende sinagoge thaj ikalda e benden tare manuša. 40 Tegani jekh gubavco avilo pašo Isus, pelo ke pe koča thaj molisada le vaćarindo: "Te manglijan, tu šaj te sastare man!" 41 E Isusese pelo žal, pružisada po va, dolda le thaj vaćarda: "Mangav, av sasto!" 42 Samo so vaćarda gova, i guba deli lestar thaj o manuš sasa sasto. 43 Angleder so o Isus mukhlja te džal avral, strogo phenda lese: 44 "Dikh te ma vaćare khanikase. Al tu dža i sikav tut e sveštenikose thaj inđar žrtva sar so zapovedisada o Mojsije ano po zakon bašo čiro thodipe, te bi avola tut svetočanstvo angle lende." 45 Al kova manuš iklilo gothar thaj lija butendje te vaćarol sa so sasa, pa golese o Isus naštine putarde te džal ane forura, nego ačhola sa ke pusta thana. Al e manuša avena ke leste tare sa e riga.

2 Nekobor dive pale kava o Isus irisajlo ano Kafarnaum thaj Šundilo kaj si čhere. 2 A čidije pe gothe pherdo džene thaj ni sasa than čak ni ke vudara te ačhol pe. A vov vaćarola lende o Lafi e Devleso. 3 Tegani avile nesave štar džene thaj ande e manuše savo naštine te phiro. 4 Golese kaj gothe

sesa but manuša a von naštine te aven dži o Isus, čerde rupa ko tavano upreder e Isuseso šoro thaj mukhlje tele e manuše sa lese thanesa kaj pašljola. 5 Kana o Isus dikhla lengo pačajipe, vaćarda e nasvalese: "Čhaveja mingreja, oprostime si će grehura!" 6 Gothe bešena nesave učitelja tare Mojsijaso zakon thaj ane peste pučlje pe: 7 "So kava vaćarol? Hulil po Dol? Ko šaj oprostil e grehura sem jekh Dol?" 8 O Isus sigate pe duxosa haljarda so von ane peste dije godi thaj vaćarda lende: "Sose gija den godi ane tumare ile? 9 So si poločhe? Te phenol pe kolese savo našti phiro: 'Oprostime si čire grehura', il te phenol pe 'Ušti, le čiro than e pašljimaso thaj phir?' 10 Al te džanen kaj me, o Čhavo e manušeso, isi man vlast ki phuv te oprostiv e grehura." Gija o Isus phenda e manušese so naštine phiro: 11 "Tuće vaćarav! Ušti, le čo than kaj pašljilan thaj dža čhere." 12 Gova manuš uštilo, sigate lija po than kaj pašlilo thaj iklilo avri angle jakha savorende. Savore divisajle, slavisade e Devle thaj vaćarde: "Ni dikhlijam dži akana gija khanči!" 13 Tegani o Isus đelo palem pašo Galilejsko jezero. But manuša čidje pe paše leste thaj vov sikada len. 14 Sar načhola, dikhla e Levi, e Alfejevese čhave, sar bešol ki carina thaj vaćarda lese: "Phir pale mande!" Thaj o Levi uštilo thaj đelo pale leste. 15 Pale gova đelo o Isus te xal mangro ano čher e Levijaso. But carincura thaj grešnikura avile thaj xalje lesa thaj lese sikadencar. Gothe sesa but gasave manuša save phirena palo Isus. 16 Kana nesave učitelja tare Mojsijaso zakon save sesa fariseja dikhla kaj xal e grešnikurencar thaj e carincurencar, pučlje lese sikaden: "Sose tumaro učitelji xal e carincurencar thaj e grešnikurencar?" 17 Kana gova šunda o Isus, vaćarda lende: "Ni trubul lekari e sastende, nego e nasvalende. Me ni aviljem te akharav te pokajin pe e pravednikura, nego e grešnikura." 18 E sikade e Jovanese e Krstiteljese thaj e fariseja postisade. Nesave avile ko Isus thaj pučlje le: "Sose čire sikade ni postin sar so postin e sikade e Jovanese thaj e sikade e farisejende?" 19 A o Isus vaćarda lende: "Šaj li postin kola save avile ko abav kana o terno si lencar? Sa dži kaj si o terno lencar, von našti te postin. 20 Al ka aven e divesa kana ka len lendar e terne. Ane gova dive ka postin. 21 Khoni ni suvol po purano fostano nevo kotor e šejjeno. Golese te čerda gova, o nevo kotor ka čidol pe kana ka thovol pe, a taro purano ka čerdol pobari rupa. 22 A khoni ni čhorol i nevi mol ane purane morčha. Golese kaj i nevi mol ka pharavol e morčha thaj bi rumila pe i mol thaj e morčha. Golese nevi mol trubul te čhorol pe ane neve morčha." 23 Jekh savato o Isus thaj lese sikade phirde maškarlo dív. Lese sikade odrumal lije te čhinen o dív. 24 E fariseja vaćarde lese: "Dikh! Sose von čeren kova so naj

dozvolimo ko savato?" 25 A o Isus phenda lende: "Džanav kaj čitisađen ano Svetu lili so čerda o David kana ni sasa len so te xan a sesa bokhale, vov thaj kola so sesa lesa! 26 Dija ano Čher e Devleso, ano vreme e Avijatareso e bare sveštenikoso thaj xalja e mangre save čhute pe sar žrtva, save khoni ni tromaje te xan sem e sveštenikura, a vov dija i kolendje save sesa lesa." 27 Tegani vaćarda lende o Isus: "O savato naj čerdo te bi o manuš služila lese, nego si savato čerdo te služil e manušese. 28 Golese me, o Čhavo e manušeso, sem Gospodari thaj taro savato."

3 Kana o Isus palem đelo andre ari sinagoga, sasa gothe manuš šuće vastesa. 2 Nesave so gothe sesa dičhena po Isus da li ka sastarol e manuše ko savato te bi šaj optužinasa le. 3 Thaj o Isus vaćarda e manušese e šuće vastesa: "Ava akari thaj ačh ano maškar!" 4 Tegani o Isus pučlje len: "Troma li ko savato te čera šukar il bilačhe, o džuvdipe te aračhol pe il te mudarol pe?" Al von khanči ni vaćarde. 5 O Isus dikhla len holjasa thaj sasa žalno golese so lende ile zurajle. Tegani vaćarda e manušese: "Pruži čiro va!" I vov pruzisada piro va thaj leso va sastilo. 6 E fariseja sigate iklile thaj lije te planirin e Irodese manušencar sar te mudaren e Isuse. 7 O Isus đelo pe sikadencar ko Galilejsko jezero, a lencar đele but manuša tari Galileja thaj i Judeja, 8 taro Jerusalim thaj tari Idumeja thaj aver rig tari len o Jordan thaj tari okolina e Tirosi thaj e Sidonesi. Sa kola manuša avile ko Isus golese kaj šunde so vov čerola. 9 Tegani o Isus vaćarda pe sikadende te pripremin o čamco, te ma bi e manuša čićidena le. 10 Golese so gova dive buten sastarda, e nasvale gurisajle premal leste te dolen le te bi sastona. 11 Kana bi dičhena le e bilačhe duxura, perena bi ke koča angle leste thaj bi dena vika: "Tu san e Devleso Čhavo!" 12 Thaj o Isus vaćarda lende po zurale te ma šunjaren ko si vov. 13 Pale gova o Isus uštilo ko brego thaj dija vika kolen saven manglia thaj von avile leste. 14 Lendar birisada dešudujen thaj akharda len apostolura, te aven lesa thaj te bičhalol len te propovedin 15 thaj te avol len zuralipe te ikalen e benden. 16 A kava si e alava tare Dešuduj saven birisada o Isus: O Simon (save o Isus dija alav Petar), 17 o Jakov thaj leso phral o Jovane, e Zevedejevese čhave (len dija vika Voanirges, so si e "Čhave e gromose"), 18 thaj o Andrija, o Filip, o Vartolomej, o Matej, o Toma, o Jakov e Alfejevese čhavo, o Tadej, o Simon o Zilot, 19 thaj e Juda o Iskariotsko (savo izdajisada le). 20 Tegani o Isus ulilo ano čher thaj čidje pe gači but džene kaj naštine ni mangro te xan. 21 Kana šunde kava e Isuseso čherutne avile pale leste te indaren le golese kaj vaćarde: "Kava iklilo

tari godi.” 22 A e učitelja tare Mojsijaso zakon save avile andaro Jerusalim vaćarde: “Ane leste si o Veelzevul savo si vladari e bendengo! Vov lese zuralimasa tradol e benden.” 23 Gija o Isus akharda len paše peste thaj lija te vaćarol lende ane paramiča: “Sose bi o Satana tradola e Satana? 24 Te si o carstvo korkoro pestar ulado, gasavo carstvo ne bi šajine te ačhol. 25 Te ani familija avol dži ulaipe, gasavi familija našti ačhol. 26 Te o Satana uštoli korkoro pe peste thaj ulavol pe, našti te ačhol, nego ka properol. 27 Al khoni našti te dol ano čher e zurale manušese thaj te inđarol leso barvalipe angleder so ni phandol le. Tegani šaj te čorol sa andaro čher. 28 Čače vaćarav tumendje: sa e grehura e manušendje šaj oprostin pe thaj i hula savi phenen. 29 Al dži jekh savo hulil po Svetu Duxo, nikad ni ka oprostil pe lese. Nego si bango za ke sa e divesa paše akava greh.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Gova vaćarda lende o Isus golese kaj e učitelja tare Mojsijaso zakon vaćarde: “Ane leste si o bilačho duxo.” 31 Tegani avili e Isusesi dej thaj lese phrala. Sar ačhile avral, bičhalde jekhe te akharol le. 32 Trujal leste bešle but manuša thaj phende lese: “Akh, avral si či dej thaj će phrala thaj roden tut.” 33 A o Isus pučlja len: “Ko si mi dej thaj me phrala?” 34 Tegani dikhija pe manuša so bešle trujal leste thaj vaćarda: “Dičhen, von si mi dej thaj me phrala! 35 Golese, dži jekh savo čerol e Devleso manglipe, gova si mo phral, mi phen thaj mi dej.”

4 O Isus palem lija te sikavol pašo Galilejsko jezero. Ćidije pe pherdo manuša paše leste, gija vov dija ano čamco po jezero thaj bešlo ane leste. A e manuša ačhile pašo jezero ki obala. 2 Vov sikada len ane pherdo paramiča. Dži kaj sikada len, phenda: 3 “Šunen! Jekh dive ikliki o sejaci te sejil o seme. 4 Dži kaj sejisada, nesavo seme pelo ko drom. Avile e čiriklia thaj sa xalje o seme. 5 Nesavo seme pelo pe barale thana kaj ni sasa but phuv. Sigate lija te barol, golese kaj i phuv ni sasa duboko. 6 Al kana o kham sasa zuralo, e biljke phabile thaj sigate šućile, golese so ni sasa len duboko koreno. 7 Nesavo seme pelo ane kangre. E kangre barile thaj tasade le, gija o seme ni anda nisavo bijandipe. 8 A nesavo seme pelo pi šukar phuv, bijanda, barilo thaj lija te dol lačho bijandipe, so sasa tranda, šovardeš thaj šel droma po but nego so sasa sejime.” 9 Tegani o Isus vaćarda: “Kas isi kana te šunol, nek šunol.” 10 Kana o Isus ačhilo korkoro e dešuduje sikadencar thaj kolencar so ačhile lesa, von pučlje e Isuse so značin kala paramiča. 11 Vov phenda lende: “Tumenđe dija pe te džanen so si garajipe taro Carstvo e Devleso, a kalendje save si avral taro Carstvo e Devleso, sa vaćarol pe ane paramiča, 12 golese sar so

pisil ano Svetu lil: ‘Ka dičhen thaj ka dičhen, al ni ka shvatin, a ka šunen thaj ka šunen, al ni ka haljaren, inače bi obratina pe thaj o Dol bi oprostila lende.’” 13 Tegani o Isus vaćarda lende: “Ni haljaren kaja paramič? Sar ka haljaren sa avera paramiča? 14 O sejaci si kova savo sejil e Devleso Lafi. 15 Nesave manuša si sar seme ko drom kaj si sejimo e Devleso Lafi. Kala manuša šunen le, al avol o Satana thaj lol lendar so si sejimo ande lende ile. 16 Avera manuša si sar o seme so si sejimo pe barale thana. Kala šunen o Lafi thaj sigate prihvatin le radujimasa, 17 al naj len koreno ane peste thaj ićaren pe nesavo vreme. Kana avol bilačipe thaj progonstvo zbog o Lafi, sigate peren. 18 Avera manuša si sar seme so si sejimo ane kangre. Kala manuša šunen o Lafi, 19 al ane lende ile si e brige kale svetose, želje bašo barvalipe thaj o manglipe za ke avera stvara, so tasaven o Lafi, gija ačhen bizo bijandipe. (aiōn g165) 20 Nesave si sar o seme so si sejimo pi lačhi phuv. Kala manuša šunen o Lafi, prihvatin le thaj anen bijandipe: tranda, šovardeš thaj šel droma po but nego so sasa sejime.” 21 O Isus pučlja len: “Ko bi tumendar anola i svetiljka thaj bi čhuvola la talo čaro il talo than e sojimaso? Ni li čhuvol pe i svetiljka ke lako than? 22 Golese, sa so si garado ka iklijol ko dičhipe thaj sa so si učhardo ka iklijol ko videlo. 23 Te isi khanika kana te šunol, nek šunol.” 24 Thaj vaćarda lende: “Pazin so šunen! Save merasa merin, gasave merasa ka meril pe tumendje thaj ka dol pe tumendje po but. 25 Golese kaj kas isi džanglipe, ka dol pe lese po but, a kas naj, ka lol pe lestar i kova so isi le.” 26 Tegani o Isus vaćarda lende: “O Carstvo e Devleso si sar o manuš savo sejil o seme pi phuv. 27 Račasa thaj divesesa, da li sovol il uštoli, o seme bijandol thaj barol, a vov i ni džanol sar. 28 I phuv korkori pestar dol o bijanipe: angleder i čar, pale gova o klaso, tegani ano klaso but div. 29 Samo so zrelil o bijandipe, o manuš avol e lunesa te čhinol le, golese kaj si o vreme bašo ćidipe.” 30 Palem o Isus vaćarda: “Sar ka vaćara savo si o Carstvo e Devleso? Save paramičasa te sikava le? 31 Vov si sar o zrno tari gorušica, savo si emcikno tare sa e semenura savo sejil pe ani kaja phuv. 32 Al kana si sejimo, barol thaj ačhol po baro taro sa o povrće savo mečhol raja, gaći bare kaj ane leso ladio e čiriklia e nebose šaj čeren gnezdura.” 33 Gasave bute paramičencar vaćarola o Isus lende o Lafi e Devleso thaj sikavola gaći kobor šajine von te šunen le. 34 Bize paramiča ni vaćarola lende khanči. A kana sasa e sikadencar korkoro, sa gova objasnila lende. 35 Gova dive, kana peli i rat, o Isus vaćarda pe sikadende: “Ka nakha ki aver rig e jezerosi.” 36 Gija mukhlje e manušen. E sikade čhute pe ano čamco kaj o Isus već sasa. Pale lende sesa i avera čamcura. 37 Tegani

avili zurali balval thaj e talasura čalade ano čamco, gijate da o čamco lija te pherdol paj. 38 A o Isus suta ki paluni rig e čamcosi ko šerand. Džungade le thaj vaćarde lese: "Učitelju! Tuće sa jekh kaj amen ka tasiva?" 39 O Isus uštilo thaj vaćarda pozurale e balvaljače thaj naredisada e pajese: "Ačh, smiri tut!" I balval ačhili thaj khanči ni šundilo. 40 Thaj pučlja pe sikaden: "Sose gaći daraljen? Vadži li naj tumen pačajipe?" 41 Dolda len bari dar thaj jekh averese vaćarde: "Ko si kava, kaj i balval thaj o more šunen le?"

5 O Isus thaj lese sikade avile ki aver rig e jezerosi paši Gerasinsko phuv. 2 Kana iklilo o Isus taro čamco, sigate avilo premal leste andare limora manuš kas sasa bilačho duxo. 3 Kava manuš bešola ane limora thaj khoni naštine te phandol le ni sindirencar. 4 But droma sasa phanglo sastrnencar thaj sindirencar, al vov phaglja e sastrna thaj činola e sindira. Khoni naštine te smiril le. 5 Bizo ačhipe, dive thaj rat, o manuš ane kaste sasa o bilačho duxo, phirola maškare limora thaj ane bregura dola vika thaj čalavola pe barencar. 6 Kana odural dikhlij e Isuse, prastija thaj pelo angle leste ke pe koča. 7 Dija vika andare sa o glaso: "So mande mandar, Isuse Čhaveja Embare Devleso? Xav tu sovli e Devlesa te ma muči man!" 8 Golese kaj o Isus angleder phenda lese: "Ikliji andar kava manuš, bilačheja duxona!" 9 O Isus pučlja le: "Sar si čo alav?" O manuš vaćarda lese: "Mo alav si Legion, golese kaj sam but, sar vojska." 10 Thaj but molisada e Isuse te ma bičhalol e bilačhe duxuren avral tare kaja phuv. 11 A gothe, ko brego, xana čar phero bale. 12 Gija e bilačhe duxura molisade e Isuse: "Bičhal amen te dža ane kala bale." 13 Thaj o Isus mukhlja len. E bilačhe duxura iklike taro manuš thaj dije ane bale. Sigate e bale lije te našen taro brego ano more. Gothe sesa paše duj milje bale thaj sa tasile. 14 E manuša save arakhije e balen, našle thaj kalestar vaćarde ano foro thaj ane pašutne thana. Gija e manuša avile te dičhen so sasa. 15 Kana avile pašo Isus, dikhlij e manuše ane kaste sasa i vojska e bilačhe duxurencar sar bešol urado thaj saste gođasa. Gova darada len. 16 Kala save dikhlij sa gova vaćarde sa so sasa e manušesa ane kaste sesa e bilačhe duxura thaj so sasa e balencar. 17 E manuša lije te molin e Isuse te džal andari lendif phuv. 18 Kana đelo o Isus ano čamco, molisada le kova manuš ane kaste sesa e bilačhe duxura te šaj džal lesa. 19 O Isus ni mukhlja le, al vaćarda lese: "Dža čhere thaj vačar čirenđe so sasa tusa thaj so čerda tuće o Gospod i kobor sasa milostivno tuće." 20 Gija o manuš đelo thaj lija te vaćarol ano Dekapolis so čerda lese o Isus. Thaj savore divisajle. 21 Kana o Isus đelo e čamcosa ki aver rig e jezerosi, čidije pe but manuša paše leste. Dži

kaj ačhilo pašo jezero, 22 avilo jekh starešina tari sinagoga, kaso alav sasa Jair. Kana dikhlij e Isuse, pelo ke pe koča mujesa premali phuv angle leste 23 thaj but molisada le: "Mi mangli čhejori si dži o meripe. Moliv tut, av thaj čhuv će vasta pe late, te sastol thaj te živil." 24 Gija o Isus đelo lesa, a pale leste đele i but manuša thaj čicidje le. 25 A gothe sasa nesavi džuvli, savi sasa nasvali dešuduj berš taro thavdipe o rat. 26 Voj but patisada thaj trošisada sa so sasa la tare lekara, al khanči ni pomognisade la thaj sasa lače sa po bilačhe. 27 Kana šunda taro Isus, nakhli palal tare lese dume maškar gola but manuša thaj dolda le tare leso ogrtaci. 28 Golese kaj vaćarda ane peste: "Samo te dolav man pe lese šeja, ka sastivav!" 29 Thaj sigate ačhilo latar te thavdol o rat thaj osetisada ane po telo kaj sastili taro piro pharo nasvalipe. 30 Tari jekh drom o Isus džanglia kaj i zor iklili lestar. Irisajlo premal e manuša thaj pučlja: "Ko dolda pe tare me šeja?" 31 E sikade phende lese: "Tu dičhe kaj gaći manuša čićiden amen, a tu puče ko doldape pe tute?" 32 A o Isus dičhola trujal peste te aračhol kola savi čerda gova. 33 A i džuvli darajli thaj izdraja, golese kaj džanglia so sasa, gija avili thaj peli mujesa premali phuv angle leste thaj vaćarda lese sa o čaćipe. 34 O Isus vaćarda lače: "Čo pačajipe sastarda tut, mi čej. Dža ano mir thaj av sasti taro čiro pharo nasvalipe." 35 Thaj kana vadži vaćarola o Isus, avile nesave manuša andaro čher e Jaireso save sasa starešina ani sinagoga thaj vaćarda lese: "Jaire, či čej muli! Sose vadži muči e učitelje?" 36 Al o Isus ni dija pažnja ke kala lafura thaj vaćarda e Jairese: "Ma dara! Samo pača!" 37 Ni dija khoni te džal lesa samo o Petar, o Jakov thaj o Jovane, e Jakoveso phral. 38 Kana resle ko čher e Jaireso save sasa starešina ani sinagoga, o Isus dikhlij kaj but manuša gothe roven thaj but den vika. 39 Dija ano čher thaj pučlja len: "Sose den vika thaj roven? I čej ni muli, nego sovol!" 40 Von lije te asan lese. Al vov ikalda len savoren avri, lija e dade e čhejače thaj lače da thaj e trine sikaden save sesa lesa thaj đele andre ani soba kaj pašljola i čej. 41 Vov lija e čhejako va thaj vaćarda lače: "Talita, kum!" (So značil: "Čhejorije, tuće vaćarav, uštii"). 42 I čhejori sigate uštili thaj lija te phirol. Sasa la dešuduj berš. Savore sesa začudime so dikhlij kava čudo. 43 Al o Isus strogo naredisada lende, ma te vaćaren khanikase kava thaj vaćarda te den e čhejora te xal.

6 O Isus iklilo gothar thaj đelo ano Nazaret, ano foro kaj barilo. Lese sikade đele lesa. 2 Kana avilo o savato, o Isus lija te sikavol ani sinagoga. But džene so šunde le, divisajle thaj pučlje: "Kotar kale manušese sa kava? Savo si gova mudrost so dija pe lese? Sar pe vastencar čerol kala

čudura? 3 Naj li kava samo kaštarutno, čhavo e Marijako thaj phral e Jakoveso, e Josijaso, e Judoso thaj e Simoneso? Naj li lese pheja amencar kate?" Golese sesa but razočarime thaj ni manglie te prihvatin le. 4 Tegani o Isus vaćarda lende: "O proroko si bizo čast samo ano foro kaj barilo, maškar pi familija thaj ane po čher." 5 Thaj naštine ni jekh čudo te čerol, samo čhuta pe vasta pe zala nasvale thaj sastarda len. 6 Thaj čudisajlo o Isus kaj e manuša ni pačaje. Tegani o Isus phirda maškare pašutne gava thaj sikada e manušen. 7 Dija vika paše peste e dešuduje sikaden, dija len zuralipe te traden e bilačhe duxuren thaj bičhalda pe sikaden te džan duj po duj ke različita thana. 8 Thaj vaćarda lende: "Ma te len khanči tumencar, ni mangro, ni trasta, ni bakarna parave ane tumare poske, samo jekh rovli. 9 Al uraven tumen sandale thaj samo jekh gad, a na duj." 10 Thaj vadži vaćarda lende: "Kana džan ane nesavo than, bešen ane jekh čher, dži kaj ni pojdin ane aver than. 11 A te khoni ni prihvatisada tumen thaj ni manglia te šunol tumen, iklijen gothar thaj tresin o praho tare tumare pingre sar svedočanstvo so ni lije o Lafi e Devleso. [Čače vaćarav tumende: "Po ločhe ka avol e Sodomaće thaj e Gomoraće ko Sudnjo dive nego kale forose."] 12 Gija đele e sikade thaj vaćarena savorenđe kaj trubun te pokajin pe tare pe grehura. 13 Buten benden ikalde tare manuša thaj makhlje bute nasvalen uljesa thaj sastarde len. 14 O caro o Irod šunda bašo Isus golese kaj savore vaćarena lestar. Nesave manuša phenena: "Gova si o Jovane o Krstitelj savo uštito tare mule, golese šaj čerol kala čudesura." 15 Avera vaćarde: "Gova si o proroko o Iliju." A nesave vaćarde: "Vov si proroko sar jekh tare prorokura andare purane vremenura." 16 Kana o Irod šunda kava, phenda: "Gova si o Jovane kaso šoro me čhindem. Vov uštito tare mule!" 17 Golese kaj o Irod sasa kova savo angleder naredisada te dolen e Jovane, te phanden le thaj te čhoven le ano phanglipe. O Irod gova čerda baši Irodijada, i romni lese phralesi e Filipesi, golese kaj o Irod lija la romnjače. 18 Golese kaj o Jovane angleder vaćarola e Irodese: "Našti le romnjače će phraleso romnja!" 19 I Irodijada holajli po Jovane thaj manglia te mudarol le, al naštine, 20 golese kaj o Irod darajlo taro Jovane thaj džanglia kaj si vov pravedno thaj sveto thaj golese zaštitila le. Thaj kana o Irod šunola e Jovane, avola bi but zbumine, al manglia te šunol le. 21 Tegani sikadili šukar prilika kana sasa e Irodeso bijando đive thaj vov čerda bari gozba e bare manušende ani piri avlin, e anglunende tari vojska thaj e anglunende tari Galileja. 22 Avili andre i Irodijaci čhej thaj čhelda. Gova sasa šukar e Irodese thaj savorenđe save bešle gothe. Gija o caro o Irod vaćarda lače: "Rode mandar

sa so mande. Me ka dav tut." 23 Thaj xalja sovli: "Sa so ka mande mandar, ka dav tut, pa i ako si gova opaš tare mingro carstvo!" 24 Voj iklili thaj pučlja pe da: "So te mangav?" A voj phenda lače: "Rode o šoro e Jovaneso e Krstiteljeso!" 25 Sigate i čhej avili ko caro thaj vaćarda: "Mangav te de ma akana ko čaro o šoro e Jovaneso e Krstiteljeso!" 26 O caro o Irod sasa but žalosno, al golese kaj xalja sovli angle gostura, ni manglia te odbil la. 27 Gija o caro sigate bičhalda e dželato thaj naredisada lese teanol e Jovaneso šoro. Vov đelo thaj čhinda leso šoro ano phanglipe. 28 Tegani anda leso šoro ko čaro thaj dija le e čhejače, a i čhej dija le pe daće. 29 Kana e Jovanese sikade šunde kava, avile, lije leso telo thaj prahosade le ano limori. 30 E apostolura irisajle tare po drom, avile ko Isus thaj vaćarde lese sa so čerde thaj so sikade. 31 Thaj o Isus phenda lende: "Te dža ko nesavo mirno than korkore, te odmorin tumen zala." Gova phenda lende golese kaj avena thaj džana pherdo manuša thaj von naštine ni te xan. 32 Gija đele čamcosa ko mirno than, te aven korkore. 33 A but manuša so dikhlije len sar džan, pindžarde len thaj prastaje dromesa odori andare sa e forura thaj resle angleder lende. 34 Kana o Isus iklilo taro čamco thaj dikhlija kaj si but manuša, pelo lese žal, golese kaj sesa sar bakre bizo pastiri. Gija lija te sikavol len tare but buća. 35 Sar sasa kasno, e sikade avile pašo Isus thaj vaćarde: "Ke kava than naj khanči thaj kasno si. 36 Mukh e manušen, nek džan ane pašutne gava thaj thana te činen pese khanči te xan!" 37 A o Isus vaćarda lende: "Den len tumen te xan!" E sikade pučlje le: "Sosa? But pare trubul amende te čina mangro te bi parvarasa sa kale manušen!" 38 A o Isus pučlja len: "Kobor mangre isi tumen? Džan thaj dičhen!" Kana dodžanglia, vaćarde: "Pandž mangre thaj duj mačhe." 39 Tegani o Isus zapovedisada e sikadene te bešljaren e manušen ke kupe pi zeleno čar. 40 Gija e manuša bešle ane kupe po šel thaj po pinda. 41 Tegani o Isus lija kola pandž mangre thaj e dujen mačhen, dikhlija ano nebo thaj zahvalisada e Devlese. Phaglia e mangre thaj dija e sikadene te den e manušende. Gija ulada i e duje mačhen. 42 Savore xalje thaj čalile. 43 Thaj e sikade čidje dešduj kotora pherde korpe taro kova so ačhilo tare mangre thaj tare mačhe. 44 Kola save xalje e mangre sesa pandž milje murša. 45 Sigate pale gova o Isus naredisada pe sikadene te džan ano čamco thaj te džan angleder leste ki aver rig e jezerosi, premali Vitsaida, dži kaj vov ni mukhlja e manušen čhere. 46 Kana oprostisajlo e manušencar, đelo ko brego te molil pe. 47 Kana peli i rat thaj o čamco e sikadencar sasa maškaral o jezero, o Isus sasa korkoro ki phuv. 48 Dikhlija kaj naštine te veslin, golese kaj i balval

phurdola premal lende. Maškare trin em šov o sato sabalje avilo o Isus dži lende phirindoj po jezero. Vov manglia te načhol paše lende, 49 al kana dikhlije le sar phirol po jezero, dije godi kaj si omaja thaj lije te den vika. 50 Savore dikhlije le thaj but darajle. A o Isus sigate phenda lende: "Šukar si! Me sem, ma daran!" 51 Tegani avilo lencar ano čamco thaj i balval ačhili. But darajle thaj čudisajle so gova dikhlije, 52 golese kaj ni haljarde khanči taro čudo e mangrencar golese so lende ile sesa zurale sar bar. 53 Kana nakhle ki aver rig e jezerosi, avile ano Genisaret thaj gothe phanglijie o čamco. 54 Kana iklike taro čamco, e manuša odma pindžarde e Isuse. 55 Thaj prastije maškarlo sa gova krajo te vaćaren averendje so o Isus avilo, a e manuša lije ke nosiljke te anen e nasvalen odori kaj šunde kaj si o Isus. 56 Thaj kaj god te džala, ane gava il forura il po cikne thana, e manuša ke trgura čhuvena e nasvalen. Molinasa le te dolen pe bar tare lesu teluno kotor e fostanoso, thaj savore save doldepe pe leste, sastile.

7 Jekh dive čidje pe pašo Isus nesave fariseja thaj nesave učitelja tare Mojsijaso zakon save avile andaro Jerusalim. 2 Von dikhlije kaj nesave tare sikade lese lije te xan mangro bithode vastencar – so značil kaj ni thode pe vasta palo adeti e farisejengo. 3 Golese kaj e fariseja thaj sa e Judejcura ićarena pe ke paradadengo adeti a ni xana dok ni thovena pe va dži e kuja. 4 Thaj kana irina pe taro trgo, ni xana dok ni thovena pe. A sesa gasave vadži but adetura e paradadendje save ićarena, sar so sasa o adeti te thoven e tahtaja, e čare thaj e bakarna loncura. 5 Golese e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pučje e Isuse: "Sose će sikade ni čeren pale adetura so dije amende e starešine, a xan mangro bithode vastencar?" 6 A o Isus vaćarda lende: "Dujemujende! Šukar tumendar prorokuisada o Isaija kana pisisada ano Svetu lili kaj o Dol vaćarda: 'Kala manuša samo vuštencar poštujin man, a lende ile si dur mandar. 7 Khanči ni vredil lengo slavipe premal mande, golese kaj sikaven manušikane zapovestura.' 8 Ačhadan e zapovestura e Devlese, a ićaren tumen ke manušikane adetura." 9 Thaj vadži vaćarda lende: "Šukar čhinaven e Devlese zapovestura, te bi aračhena tumare manušikane adetura! 10 Golese so o Mojsije vaćarda: 'Poštuji će dade thaj će da' thaj 'Ko akušol pe dade il pe da te avol kaznimo merimasa!' 11 Al tumen vaćaren, kaj o manuš šaj te phenol pe dadese il pe daće: 'Kova so šaj pomogniv tumendje, gova si te dav žrtva' (so značil prinos e Devlese), 12 gija ni mučhen vadži khanči te dol pe dadese em pe daće. 13 Gija tumen čhinaven o Lafi e Devleso paše tumare adetura savencar sikaven averen, a but gasave buća

vadži nesave čeren save naj šukar." 14 O Isus palem dija vika te čidje pe po but manuša paše leste thaj vaćarda lende: "Šunen man savore thaj haljaren ma! 15 Khanči so dolano manuš od avral našti meljarol le anglo Dol. Nego gova so ikljol andaro manuš, gova čerol e manuše melale anglo Dol. 16 [Te isi khanika kana te šunol, nek šunol!] 17 Kana o Isus crdija pe tare manuša thaj avilo ano čher, lese sikade pučje le tari kaja paramič. 18 O Isus pučja len: "Tumen li vadži ni haljaren? Dal ni dičen kaj sa kova so dolano manuš od avral našti meljarol le? 19 Golese kaj ni džal gova ane lesu il nego džal gova ane lesu vođi thaj ikljol avral!" (A gija o Isus sikada kaj sa o xape si thodo anglo Dol.) 20 Thaj vadži vaćarda: "So ikljol andaro manuš gova meljarol e manuše anglo Dol. 21 Golese, andral, andaro manušeso ilo, ikljol bilačhe mislura, o blud, čoripe, mudaripe, 22 preljube, pohlepa, bilačhipe, prevara, razuzdanost, zavist, vredjipe, baripe thaj bigođaveripe. 23 Sa kala bilačhe buća ikljen andral thaj meljaren e manuše anglo Dol." 24 Pale gova o Isus đelo gothar. Avilo ane krajura pašo Tir [thaj o Sidon], gothe đelo thaj bešlo ane jekh čher. Ni manglia khoni te džanol, al naštine te garadol. 25 Nesavi džuvli sava sasa čejorji thaj ane savi sasa o bilačho duxo, šunda e Isusesu thaj sigate avili thaj peli mujesa premali phuv, angle lese pingre. 26 A goja džuvli sasa abandžika, bijandi andi Sirofinija thaj molisada le te ikalol e bilačhe duxo andari lači čejorji. 27 O Isus vaćarda lače: "Mukh angleder te čaljon e čhavore, golese kaj naj šukar te lol pe o mangro tare čhave thaj te čhudol pe e džuklorenđe." 28 A voj vaćarda lese: "Va, Gospode, i e džuklore xan talo astali e troške so peren e čhavorenđe." 29 Tegani o Isus vaćarda lače: "Zbog kava so vaćardan šaj dža čhere. Iklilo o bilačho duxo andari či čejorji." 30 Thaj kana avili čhere, dikhlije kaj lači čejorji pašljol ko than e pašljimaso thaj kaj iklilo o bilačho duxo latar. 31 Pale gova o Isus đelo andare Tirska krajura, pa prekalo Sidon reslo dži ko Galilejsko jezero ano Dekapoljsko krajo. 32 Gothe nesave manuša andre paše leste jekhe savo sasa kašuko thaj phareste vaćarola thaj molisade e Isuse te čhuvol po va pe leste. 33 O Isus crdija pe lesa tare manuša, te bi avena korkore. Tegani čhuta pe naja ane lese kana, čhungarda thaj dolda lesi čhib. 34 Tegani o Isus dikhlije upre ko nebo, zurale uzdahnisada thaj vaćarda: "Efata," so značil: "Putar tut!" 35 E manuše kana sigate putajle, putajli lesi phangli čhib thaj lija te vaćarol šukar. 36 O Isus vaćarda e manušendje ma khanikase te vaćaren. A sar po but vaćarola lende te ma vaćaren, von po but vaćarde. 37 E manuša baš but čudisajle thaj vaćarena: "Vov sa so čerol si but šukar! Vov čerol e kašuće te šunen thaj e lalore te vaćaren!"

8 Ane gola divesa palem čidiye pe pherdo manuša pašo Isus, a ni sasa len so te xan. Gija dija vika o Isus pe sikaden thaj vaćarda lende: **2** "Žal mande kale manušenđe, golese kaj trin dive ačhen mancar kate a naj len so te xan. **3** Ako mukhav len bokhalen te džan čhere, ka malaksin ko drom, golese kaj nesave džene avile odural." **4** E sikade pučlje le: "Šaj li khoni ani kaja pustinja te aračhol gaći but xamase baše sa kala manuša?" **5** A o Isus pučlja len: "Kobor mangre isi tumen?" E sikade phende: "Efta." **6** Tegani o Isus vaćarda e manušenđe te bešen pi phuv. Lija kola efta mangre, zahvalisada e Devleso, phaglja len thaj dija pe sikadende te ulaven thaj von ulade e manušenđe. **7** Sasa len i zala mačhe. O Isus zahvalisada baše mačhe, pa vaćarda i len te čhuven angle manuša. **8** Savore xalje thaj čalile thaj čidiye okova so ačhilo efta korpe. **9** Gothe sesa paše štar milje murša. Pale gova mukhlja len o Isus te džan pese **10** thaj sigate bešlo ano čamco pe sikadencar thaj avilo pašo Dalmanutsko krajo. **11** Nesave fariseja avile ko Isus thaj lije te čeren čingara lesa. Rodije lestar nesavo čudesno znako taro nebo, te bi iskušina le. **12** O Isus ane peste zurale uzdahnisada thaj pučlja: "Sose akana kava bijandipe rodol znako? Čače phenav tumende, ni ka dol pe nisavo znako kale bijandimase." **13** Pale gova ačhada len thaj palem đelo ano čamco thaj nakhlijia ki aver rig e jezerosi. **14** E sikade bistarde te anen pesa dovoljno mangro, a sasa len ano čamco samo jekh cikni bokoli. **15** Dok nakhlijje o jezero, vaćarda lende o Isus: "Aračhen tumen taro kvasaco o farisejsko thaj o kvasaco e Irodeso!" **16** A von maškar peste vaćarde so kava značil, pa phende: "Kava vaćarol kaj naj amen mangro." **17** O Isus džanglia sostar vaćaren thaj pučlja len: "Sose vaćaren kaj naj tumen mangro? Sar ni anen ani godi thaj ni haljarem? Dal vadži si tumare ile zurale sar o bar?" **18** Jakha isi tumen thaj ni dičhen. Kana isi tumen thaj ni šunen. Dal bistarden? **19** Kobor pherde korpe so ačhile čidjen kana phagljem pandž mangre thaj čalile pandž milje murša?" Vaćarde lese: "Dešuduj." **20** "A kana phagljem efta mangre ke štar milja murša thaj von čalile, kobor pherde bare korpe ačhile so čidjen?" E sikade vaćarde lese: "Efta." **21** Thaj o Isus vaćarda lende: "Vadži li ni haljaren?" **22** Tegani resle ani Vitsaida. Nesave manuša ande e Isusesec jekhe kore manuše thaj molisade le te čhuvol po va pe leste. **23** O Isus lija e kore taro va thaj ikalda le andaro gav. Čhungarda lese ke jakha, čhuta pe vasta pe leste thaj pučlja le: "Dičhe li khanči?" **24** O manuš dikhlija thaj vaćarda: "Dikhav manušen te phene phiren sar kašta!" **25** Pale gova vadži jekh drom o Isus čhuta pe vasta ke lese jakha thaj vov dikhlija, leso dičhipe irisajlo thaj sa šukar

dikhlija. **26** Tegani o Isus bičhalda le čhere thaj vaćarda lese: "Ma dža ano gav thaj ma vaćar khanikase." **27** Pale gova o Isus thaj lese sikade đele ane gava paši Kesarija e Filipesi. I odrumal pučlja e sikaden: "So vaćaren e manuša, ko sem me?" **28** Von vaćarde lese: "Nesave vaćaren kaj san o Jovane o Krstitelj, avera o proroko o Iliju, a nesave vaćaren kaj san jekh tare prorokura." **29** Pučlja len: "A so tumen vaćaren, ko sem me?" O Petar vaćarda lese: "Tu san o Hrist!" **30** Tegani o Isus vaćarda zurale lende khanikase te ma vaćaren lestar gova. **31** Pale gova o Isus lija te sikavol len kaj vov, o Čhavo e manušeso, trubul but te patil. Ka odbacin le e starešine, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj ka mudaren le, al vov o trito dive ka uštol tare mule. **32** O Isus putarde vaćarda lende tare kava, a o Petar crdija le ki rig thaj lija te iril le ma golestari te vaćarol. **33** A o Isus irisajlo, dikhlija pe sikaden thaj korisada e Petre: "Dža mandar, Satano, golese kaj tuće ani godi naj e Devlikane buća, nego e manušikane!" **34** Pale gova dija vika o Isus e manušen te aven paše leste thaj paše lese sikade thaj vaćarda lende: "Ko mandol te džal pale mande, nek ačhavol korkoro pes, trubul te lol o krsto piro thaj nek džal pale mande. **35** Ko mandol piro džuvdipe te aračhol, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe baše mande thaj bašo Lačho Lafi, ka aračhol le. **36** Golese, savo šukaripe ka avol e manuše ako sa o sveto dobil a hasarol po džuvdipe? **37** So vredil po but tare čiro džuvdipe? **38** A ko ladžal mandar thaj tare me lafura angle kava neverno thaj grešno bijandipe, tegani i me, o Čhavo e manušeso, ka ladžav lestar kana ka avav ani slava me Dadesi thaj e svetone anđelurencar."

9 O Isus vaćarda lende: "Čače vaćarav tumende, kaj nesave maškar tumende save kate ačhen čače ni ka meren sa dok ni dičhen o Carstvo e Devleso sar avol ani zor!" **2** Pale šov dive lija o Isus e Petre, e Jakove thaj e Jovane thaj anda len ko baro brego thaj gothe sesa korkore. Gothe angle lende menjisada pe. **3** Lese šeja čerdile blistava thaj gaći parne kaj ni jekh manuš ki phuv naštì te čerol len gaći parne. **4** Thaj tari jekh drom angle lende sikadile o proroko o Iliju thaj o Mojsije save lije te vaćaren e Isusesa. **5** A o Petar vaćarda e Isusesec: "Učitelju, šukar si kaj sam kate! Ka čera trin senice, jekh tuće, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase." **6** O Petar ni džanglia so te vaćarol aver, golese kaj savore but darajle. **7** Tegani pojavisajlo o oblako thaj učharda len em šundilo lestar glaso: "Kava si mingro manglo Čhavo! Le šunen!" **8** Tari jekh drom, kana dikhlije paše peste, khanika ni dikhlije samo e Isuse. **9** Sar uljena taro baro brego, o Isus zapovedisada lende khanikase ma te

vaćaren so dikhlije, sa dži kaj vov, o Čavo e manušeso, ni uštol tare mule. 10 Von ačhade gova ane peste, al pučlje jekh avere so značil "ka uštol tare mule." 11 E sikade pučlje e Isuse. "Sose vaćaren e učitelja tare Mojsijaso zakon kaj o Iliju trubul te avol angleder o Mesija?" 12 O Isus vaćarda lende: "Čače, o Iliju ka avol angleder thaj sa ka obnovil. Sose tegani si pisimo ano Sveto lili taro Čavo e manušeso, kaj but ka patil thaj ka avol odbacimo?" 13 Al me vaćarav tumende, kaj o Iliju već avilo thaj čerde lesa sa so manglje, sar so sasa pisimo paše leste." 14 Kana irisajle ke avera sikade, dikhlije paše lende but džene thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon sar čeren čingara lencar. 15 Kana e manuša dikhlije e Isuse, but iznenadisajle thaj sidarde te pozdravin pe lesa. 16 O Isus pučlja len: "Sose čeren čingara lencar?" 17 Jekh gothar tare manuša vaćarda lese: "Učitelju! Andem tute me čhave savo si laloro, golese kaj si ane leste bilačho duxo. 18 Kana dolol le gova duxo, peravol le, mučhol spume thaj dandencar marol thaj kočil pe. Vaćardem će sikadendje te traden le, al von naštine." 19 O Isus phenda lende: "O, bipaćavno bijandipe! Kobor ka avav tumencar? Kobor ka trpiv tumen? Anen e čhavore mande." 20 Gija ande e čhavore angle leste. Kana o bilačho duxo dikhlije e Isuse, sigate lija te tresil e čhavore. O čhavoro pelo ki phuv, lija te iril pe thaj mukhlja spume. 21 O Isus pučlja lese dade: "Kobor si vov gasavo?" O dad vaćarda: "Taro ciknipe. 22 O bilačho duxo but droma čhudol le ani jag thaj ano paj te mudarol le. Golese ako šaj te čere khanči, smilut tut amende thaj pomogni amen!" 23 O Isus vaćarda lese: "Sose puće: 'Ako šaj?' Sa šaj kolese savo pačal." 24 O dad e čhavoreso sigate dija vika: "Pačav! Pomogni mande po but te pačav." 25 Kana dikhlije kaj but manuša lije te prasten premal lende, o Isus korisada e bilačhe duxo vaćarindoj: "Duxona so čere laloripe thaj kašućipe, vaćarav tuće: Iklji lestar thaj ma te ave ane leste više nijekh drom!" 26 O duxo dija vika, zurale tresisada e čhavore thaj iklilo o duxo lestar. O čhavoro ačhilo te pašljol tele sar mulo, pa but džene dena godi kaj si mulo. 27 A o Isus dolda le taro va, vazdija le thaj o čhavo uštilo. 28 Kana o Isus đelo ano čher thaj sasa pe sikadencar korkoro, von pučlje le: "Sose amen naštine te ikala e bilačhe duxo?" 29 O Isus phenda lende: "Gasavo duxo šaj ikalol pe samo molitvasa [thaj postimasa]." 30 O Isus thaj lese sikade dele gothar thaj nakhle maškari phuv i Galileja. O Isus ni manglja khoni te džanol 31 golese kaj manglja ko miro te sikavol pe sikaden. Vaćarda lende: "Man, e Čhave e manušese, ka den man e bilačhe manušendje ane vasta thaj von ka mudaren man. A kana ka mudaren man, pale trin dive ka uštav." 32 Al e sikade ni haljarde kala lafura, a darajle te pučen le

so manglja te phenol golesa. 33 O Isus thaj lese sikade pale gova avile ano foro Kafarnaum. Kana resle ano čher, o Isus pučlja len: "Sostar raspravisaden odruma?" 34 Von khanči ni vaćarde lese golese kaj odrumal čerde čingara ko si lendar embaro. 35 O Isus bešlo thaj dija vika paše peste e dešudujen apostoluren thaj vaćarda lende: "Ko mandol te avol angluno, trubul te avol poslednjo thaj te služil savoren!" 36 Tegani lija jekhe čhavore, čhuta le maškare lende thaj lija le ane pe vasta e čhavore thaj vaćarda lende: 37 "Ko primil jekhe gasave čhavore ane mingro alav, man primil. Thaj ko primil man, ni primil samo man nego primil thaj e Devle savo bičhaldia man." 38 O Jovane vaćarda e Isusese: "Učitelju, dikhlijam nesave manuše sar ikalol e bendi ane čiro alav. Phendam lese te ma čerol gova, golese kaj naj jekh amendar." 39 A o Isus vaćarda lende: "Ma branin le! Golese kaj khoni ko čerol čuda ane mingro alav našti bilačhe te vaćarol mandar. 40 Golese ko naj protiv amende, vov si amencar! 41 Golese ko dol tumen te pijen samo tahtaj e pajesa, golese kaj sen e Hristese, čače vaćarav tumende, gova manuš čače ka dobil pi nagrada." 42 "Ko inđarol ano greh jekhe tare kala cikne save pačan ane mande, pošukar si lese te phanden baro bar tari vodenica ke lesi kor thaj te čhuden le ano more. 43 Ako inđarol tut čo vaano greh, čhin le! Po lačhe si tuće te džaano džuvdipe bizo meripe sakato, nego te dža duje vastencar ani jag savi ni ačhol, (Geenna g1067) 44 [kaj e čerme save xan len ni meren odori, thaj i jag ni ačhol]. 45 Ako inđarol tut čo pingro ano greh, čhin le! Po lačhe si te džaano džuvdipe bizo meripe bango, nego te ave čhudimo solduj pingrencar ani jag savi ni ačhol (Geenna g1067) 46 [kaj e čerme save xan len ni meren odori, thaj i jag ni ačhol]. 47 Ako inđarol tut či jakhano greh, ikal la! Po lačhe si te dža jekhe jakhasaano Carstvo e Devleso, nego te ave čhudimo duje jakhencar ani jag savi ni ačhol (Geenna g1067) 48 kaj e čerme save xan len ni meren odori, thaj i jag ni ačhol. 49 Golese kaj dži jekh ka avol čistimo jagasa sar so o žrtva čistil pe e lonesa. 50 O Ion si šukar. Al, o Ion te hasarda po londipe, sosa ka irin o londipe? Te avol Ion ane tumende thaj te živinano mir jekh averesa."

10 Tegani o Isus iklilo taro Kafarnaum thaj đelo ani phuv i Judeja thaj prekali len o Jordan. Pale čidije pe pherdo manuša paše leste, al vov, sar so čerola uvek, sikavola len. 2 Avile nesave fariseja te iskušin le thaj pučlje le: "Šaj li o rom te mučhol pe romnja?" 3 A o Isus pučlja len: "So o Mojsije zapovedisada tumende ano zakon?" 4 A von phende: "O Mojsije dozvolisada e romese te dol pe romnjače rastavimaso lil kaj mučhol la i gija šaj te razvedil pe latar".

5 Al o Isus vaćarda: "O Mojsije pisisada tumenđe gasavo zapovest golese kaj tumare ile si zurale. 6 Al ko angulnipe taro čeripe 'o Dol čerda murše thaj e džuvlja. 7 Golese o manuš ka ačhavol pe dade thaj pe da thaj ka phandol pe pe romnjasa 8 thaj duj ka aven jekh telo.' Gija, von naj više duj, nego jekh telo. 9 Golese, so o Dol phandol, o manuš ma te ulavol!" 10 Kana palem sesa ano čher, e sikade pučlje le kalestar. 11 O Isus vaćarda lende: "Ko mučhol pe romnja thaj lol avera, čerol preljuba premali angluni romni. 12 A gija i voj, ako mučhol pe rome thaj lol avera, čerol preljuba." 13 Jekh dive ande e manuša pe čhavoren anglo Isus te čhuvol pe vasta pe lende te blagoslovil len. Al e sikade korisade len golese. 14 Kana o Isus dikhlija gova, holajlo ke pe sikade thaj vaćarda lende: "Mučhen e čhavoren te aven ke mande. Ma ačhaven len, golese kaj gasavende si o Carstvo e Devleso! 15 Čače vaćarav tumenđe, ko ni primil o Carstvo e Devleso sar čhavoro, čače ni ka dol ane leste." 16 Thaj lija e čhavoren ani pi angali thaj čhuta pe vasta pe lende thaj blagoslovisada len. 17 Kana o Isus iklilo ko drom, prastija jekh manuš angle leste thaj pelo ke pe koča thaj pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so trubul te čerav te avol ma džuvdipe bizo meripe?" (aiōnios g166) 18 O Isus pučlja le: "Sose man de vika šukareja? Khoni naj šukar, samo jekh si šukar – o Dol. 19 E Devlese zapovestura džane: 'Ma mudar', 'Ma čer preljuba', 'Ma čor', 'Ma svedoči xoxavne', 'Ma prevari', 'Poštuji će dade thaj će da!' 20 Al vov vaćarda lese: "Učitelju! Sa kala zapovestura ićarav taro mo ternipe." 21 Tegani o Isus dikhlija le bute manglimasa thaj vaćarda lese: "Jekh trubul tuće. Dža i bićin sa so isi tut, ulav e pare e čororende thaj ka avol tut barvalipe ko nebo. Tegani av thaj dža pale mande." 22 Kana šunda o manuš kala lafura, sasa but žalosno thaj đelo dukhado, golese kaj sasa but barvalo i ni manglia te bićinol sa so isi le. 23 O Isus dikhlija trujal peste thaj pe sikadene vaćarda: "Kobor si pharo e barvalendе te den ano Carstvo e Devleso!" 24 A e sikade čudisajle tare e lafura lese, al o Isus pale vaćarda lende: "Čhavoralen, sar si pharo kolendе save uzdajin pe ane piro barvalipe te džal pe ano Carstvo e Devleso! 25 Po ločhe si e kamilac te načhol maškare suvaće kana, nego o barvalo te dol ano Carstvo e Devleso!" 26 A e sikade sesa vadži pobut čudime thaj maškare peste pučlje pe: "Ko šaj onda te avol spasime?" 27 O Isus dikhlija pe lende thaj vaćarda: "E manušendе si nemoguće, al e Devlese si sa moguće." 28 Tegani o Petar vaćarda e Isusese: "Akh! Amen sa ačhadam thaj pale tute dža." 29 O Isus phenda: "Čače vaćarav tumenđe, dži jekh savo zbog mande thaj pašo Lačho lafi ačhada po čher, il pe phralen, il pe phejen, il pe da, il pe dade, il pe čhaven, il pe

njive, 30 čače ka primil akana, ane kava vreme šel droma pobut čhera, phralen, phejen, dejen, čhavent thaj njive – ano progonstvo – a ane aver buduće sveto ka lol džuvdipe bizo meripe. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 But save si akana anglal odori ka aven empalal, a kola save si empalal odori ka aven emangla." 32 Kana đele po drom ano Jerusalim, o Isus đelo angle lende. E sikade lese čudisajle so džal ano Jerusalim thaj kola so džana pale lende sesa darade. Tegani o Isus palem crdija ki rig pe dešudujen sikaden thaj lija te vaćarol lende so ka avol lesa: 33 "Akh, dža ano Jerusalim thaj man, e Čhave e manušese, ka den e šorutne sveštenikurende thaj e učiteljenđe tare Mojsijaso zakon thaj ka osudin man ko meripe thaj ka den man e abandžijenđe. 34 Von ka maren muj mancar, ka čhungaren man, ka šibin man thaj ka mudaren man, al pale trin dive me ka uštav tare mule." 35 Tegani ko Isus avile o Jakov thaj o Jovane, e Zevedejevese čhave thaj vaćarde lese: "Učitelju, manga te čere amende sa so roda tutar." 36 O Isus pučlja len: "So manden te čerav tumenđe?" 37 Von phende lese: "Mukh amen te beša tusa kana ka ave ane čiri nebesko slava, jekh ki čiri desno rig, a o dujto ki čiri levo rig." 38 A o Isus vaćarda lende: "Ni džanen so manden. Šaj li pijen o tahtaj savo me pijav? Šaj li krstini tumen krstimasa savesa me ka krstiv man?" 39 Von vaćarde: "Šaj." Tegani o Isus vaćarda lende: "O tahtaj e patimaso savo me pijav ka pijen i tumen. I o krstipe e patimaso savesa me krsti man, i tumen ka krstini tumen. 40 Al te bešen mande ki desno thaj ki levo rig našti dav me. Gola thana preperen kolendе kase o Dol pripremisada." 41 Kana gova šunde e avera deš sikade, lije te holjavon po Jakov thaj po Jovane. 42 A o Isus dija len vika paše peste thaj vaćarda lende: "Tumen džanen kola save vladin e abandžijencar, sikaven po zuralipe pe lende thaj lende vođe manden te gospodarin pe lende. 43 Al maškar tumende te ma avol gija! Ko mandol te avol maškar tumende baro, nek služil tumen, 44 thaj ko mandol te avol maškar tumende angluno, nek služil savoren. 45 Golese kaj ni me, o Čhavo e manušeso, ni aviljem te služin man, nego aviljem te služiv thaj mo džuvdipe te dav te bi počinava butendje." 46 Tegani resle ano foro Jerihon. Kana o Isus pe sikadencar thaj phero manušencar save phirde pale leste, iklilo andaro Jerihon, bešlo pašo drom jekh koro savo prosil, o Vartimej, e Timejeso čhavo. 47 Kana vov šunda kaj avilo o Isus o Nazarećanino, lija te dol vika: "Isuse, Čhaveja e Davideso, smilui tut mande!" 48 But džene korisade le te ma dol vika, al vov dija vika vadži po zurale: "Čhaveja e Davideso, smilui tut mande!" 49 O Isus ačhilo thaj vaćarda: "Akharen le." Gija von akharde e kore thaj vaćarde lese: "Ma dara! Ušti, vov akharol tut." 50 O Vartimej

čhudija o ogrtači pestar, hutija ke pe pingre thaj avilo ko Isus. 51 O Isus pučja le: "So mande te čerav tuće?" O koro vaćarda lese: "Učitelju, mangav te dikhav." 52 O Isus vaćarda lese: "Dža, čiro pačajipe sastarda tut!" Thaj tari jekh drom o Vartimej predikhlija thaj pojdisada e dromesa palo Isus.

11 Kana o Isus thaj lese sikade avile pašo Jerusalim thaj resle paše gava i Vitfaga thaj i Vitanija, ko Maslinsko brego, o Isus bičhalda anglal pe dujen sikaden. 2 Vaćarda lende: "Džan ane kava gav so si angle tumende. Samo so ka resen ane leste, ka arakhlje terne here phangle, pe savo vadži khoni ni uklilo. Putren le thaj anen le! 3 Te pučja tumen khoni, 'Sose gova čeren?', vaćaren lese, 'Trubul e Gospodese, al sigate ka iril le.' 4 Gija von đele, arakhlje e terne here phangle ko vudar pašo nekaso čher avri ko drom thaj putarde le. 5 Nesave manuša save ačhile gothe, pučje e sikaden: "So čeren? Sose putaren e terne here?" 6 A kana e sikade vaćarde so o Isus vaćarda lende, e manuša mukhlje len. 7 Gija ande e terne here ko Isus, čhute po her pe ogrtačura, a o Isus uštilo po terno her. 8 But džene buljarde pe ogrtačura po drom a nesave čhinde zelena raja save čhinde ko polje. 9 Gola save đele angle leste thaj pale leste, dije vika: "Hosana! Blagoslovimo si kova so avol ano alav e Gospodeso!" 10 Blagoslovime si o carstvo amare dadeso e Davideso savo avol! "Hosana e Devlese ko učipe!" 11 Tegani o Isus dija ano Jerusalim thaj đelo ano Hram. Odori sa dikhlija thaj golese kaj sasa kasno, đelo e dešudujencar apostolurencar ani Vitanija. 12 Theara đive, kana džana tari Vitanija, o Isus bokhajlo. 13 Odural dikhlija i patrnali smokva, pa đelo paše late te arachol khanči te xal. Al kana avilo paše late, ni arakhlja khanči samo patrna, golese kaj naj sasa o vreme te bijanol i smokva. 14 Tegani o Isus vaćarda e smokvaće: "Khoni više te ma xal tar čo bijanipe ane sa e vremenural!" Thaj šunde gova e sikade lese. (aiōn g165) 15 Kana resle ano Jerusalim, o Isus đelo ani avlin e Hramesi thaj lija te tradol kolen save andre biknena thaj činena. Irisada e astalura kolende save menjina e pare thaj irisada e klupe kolende save biknena goluburen. 16 Ni dija khanikase te nakhaven khanči so si bičinimase thaj činimase maškari avlin e Hramesi. 17 Sikada len: "Naj li pisimo ano Svetu lili: 'O čher mingro nek akhardol čher e molitvako sa e manušende?' A tumen lestar čerden 'čher kaj garaven pe e čora'." 18 Kana šunde gova e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon, lije te roden sar te mudaren e Isuse. Darajle lestar, golese kaj sa e manuša divisajle taro leso sikajipe. 19 Kana peli i rat, o Isus thaj lese sikade iklile andaro foro. 20 Sabalje kana o Isus thaj e sikade nakhle paši

smokva, dikhlije kaj šučili sa dži o koreno. 21 Tegani o Petar dija pe godi thaj vaćarda e Isuse: "Učitelju dikh! I smokva sava dijan armaja, šučili!" 22 Vaćarda lendje o Isus: "Nek avol tumen pačajipe ano Dol. 23 Čače vaćarav tumende: Te khoni vaćarol kale bregose: 'Ušti thaj čhude tut ano more,' a ni sumnjil ane po ilo, nego pačal kaj so vaćarol ka avol, gova čače ka avol. 24 Golese vaćarav tumende: 'Paše sa so ka molin thaj so roden, pačan kaj ka primin thaj ka avol tumen gova. 25 A kana len te molin tumen, oprostin ako isi tumen khanči protiv nekaste, te bi o Dad savo si ano nebo oprostil tumare grehura. 26 [A tumen te ni oprostisaden averende, ni tumaro Dad ano nebo ni ka oprostil tumende tumare grehura.]" 27 O Isus thaj lese sikade palem avile ano Jerusalim. Thaj kana o Isus phirda ani avlin e Hramesi, avile paše leste e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e starešine. 28 Gija pučje le: "Ane kaso vlast sa kava čere? Ko dija tut gova vlast te čere kava?" 29 O Isus phenda lende: "I me ka pučav tumen khanči. Te vaćarden mande, i me ka vaćarav tumende save vlastesa kava čerav. 30 O Dol li vaćarda e Jovanese te krstil e manušen, il e manuša vaćarde lese gova te čerol? Vaćaren mande!" 31 A von lije te raspravin pe maškar peste: "Te vaćardam: 'O Dol vaćarda lese,' ka pučol amen: 'Sose tegani ni pačajen e Jovane?' 32 Al te vaćardam: 'E manuša vaćarde lese gova te čerol....' Darajle tare manuša, golese kaj sa e manuša pačaje kaj si o Jovane o Krstitelj čače proroko. 33 Gija phende e Isusese: "Ni džana." Tegani o Isus vaćarda lende: "I me ni ka vaćarav tumende ane savo vlast kava čerav!"

12 Tegani lija o Isus te vaćarol lende ane paramiča sar so si kaja: "Jekh manuš sadisada drakha ano vinograd. Čhuta ograda trujal leste, honda than kaj te uštaven i drakh thaj vazdija stražarsko kula. Tegani dija le ano zakup e vinogradarenđe thaj đelo ani aver phuv. 2 Kana avilo o vreme te čidol pe i drakh, o gospodari e vinogradeso bičhalda pe sluga te lol leso kotor savo preperol lese taro bijandipe e drakhako. 3 Al e vinogradara dolde e sluga thaj marde le thaj bičhalde le čuče vastencar te džal pese. 4 Tegani o gospodari bičhalda dujtome sluga ke lende. E vinogradara phaglje leso šoro thaj ladžarde le. 5 Thaj bičhalda tritone sluga thaj gole mudarde. Bičhalda thaj buten averen slugen, al e vinogradara nesaven marde thaj nesaven i mudarde. 6 E manuše kaso sasa o vinograd, ačhilo te bičhalol samo pe jekhe čhave, save but manglia. Ko krajo bičhalda pe čhave ke lende, golese kaj dija godi: 'Ka poštujin me čhave.' 7 Al kana dikhlije le e vinogradara jekh averese vaćarde: 'Kava si o nasledniko. Aven te mudara le thaj sa amenđe ka ačhol!' 8 Thaj dolde le, mudarde le thaj čhudije le avral taro vinograd.

9 So akana ka čerol o manuš kaso si o vinograd? Ka avol, ka mudarol e vinogradaren savende dija o vinograd ano najam thaj ka dol ano najam o vinograd averende. 10 Džanav kaj čitisaden ano Sveti lili kava: 'O bar savo čhudije e manuša save vazden e duvara čerdilo emglavno bar taro čher. 11 Gova čerda o Dol thaj čudesno si ane amare jakha!' 12 Tegani e učitelja tare Mojsijaso zakon dikhlije te dolen le, golese kaj džanglijе kaj si kaja paramič lendar. Al darajle tare manuša, golese mukhlje le thaj đele. 13 Pale gova bičhalde ko Isus nesaven farisejen thaj Irodese manušen te bi dolena e Isuse kaj vaćarol khanči bilačhe. 14 Avile leste thaj vaćarde lese: "Učitelju! Džana kaj vaćare čaćipe thaj ni obaziri tu pe khanikaste, golese kaj ni dičhe ko si ko. Thaj čaćimasa sikave e manušen tare Devleso drom. Trubul li amen e Jevreja e carose te da porezi il na? Te poćina il na?" 15 Al o Isus džanglijе kaj si von dujemujende, gija vaćarda lende: "Sose čhoven mande zamka? Anen mande jekh srebrenjako savesa poćinen o porez, te dikhav." 16 Von ande lese srebrenjako a o Isus pučja len: "Kaso si kava muj thaj alav?" Von vaćarde lese: "E caroso." 17 Tegani o Isus vaćarda "Den e carose so si e caroso, a e Devlese so si e Devleso." Thaj von but čudisajle lestar. 18 Tegani avile ko Isus e sadukejura save vaćarde kaj naj uštipe tare mule thaj pučje le: 19 "Učitelju! O Mojsije pisisada amende ano zakon kana merol nekaso phral thaj ačhavol romnja bize čhave. Gova manuš trubul te lol pe phrales romnja te bi šaj goja romni te bijanol čhave pe phrales, savese ka preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol leso alav. 20 Sesa efta phrala. O angluno ženisajlo, mulo thaj ni ačhada čhaven. 21 O dujto lija gole romnja, mulo thaj ni vov ni ačhada čhaven. Gijate i o trito. 22 Thaj ni jekh tare efta phrala ni ačhada čhaven. A ko krajo thaj i romni muli. 23 Ko đive kana ka ušten e mule, kasi romni voj ka avol? Golese kaj sasa so eftanendi romni." 24 O Isus vaćarda lende: "Naj li sen xoxade, golese kaj ni haljarden o Sveti lili ni o zuralipe e Devleso? 25 Kana e manuša ka ušten tare mule, ni ka len pe niti ka den pe, al ka aven sar anđelura ano nebo. 26 A pašo uštipe tare mule, džanav kaj čitisaden ane lila e Mojsijase taro grmo savo phabol. Gothe o Dol vaćarda e Mojsijase: 'Me sem Dol e Avraameso, Dol e Isaakoso thaj Dol e Jakoveso' thaj von naj ki kaja phuv odavno. 27 O Dol naj Dol e mulengo, al vov si Dol e džuvdengo! Tumen sen ane baro xoxaipe!" 28 Jekh tare učitelja taro Mojsijaso zakon avilo thaj šunda len so raspravin pe. Kana dikhlija sar šukar lende vaćarda o Isus, pučja le: "Savo si emvažno zapovest tare sa?" 29 O Isus vaćarda lese: "Emvažno zapovest si: 'Šun, Izraele! O Gospod amaro Dol, samo si vov Gospod. 30

Mang e Gospode, će Devle, sa će ilesa, sa će dušasa, sa će godasa thaj sa će zorasa.' [Kava si angluno zapovest.] 31 A dujto zapovest si kava: 'Mang čire pašutne sar korkore tut!' Avera zapovestura po bare naj tare akala.' 32 O učitelji taro Mojsijaso zakon vaćarda lese: "Učitelju, čače si gova. Isi tu pravo kana vaćare kaj isi jekh Dol thaj naj aver lestar. 33 A te manga e Devle sa e ilesa, sa e godasa thaj sa e zuralimasa thaj te manga e pašutnen sar amen korkoren, kava si po baro zapovest nego sa e phabarade thaj sa avera žrtve." 34 Kana o Isus dikhlija sar godaver phenol o učitelji taro Mojsijaso zakon, vaćarda lese: "Naj san dur taro Carstvo e Devleso." Pale kava khoni ni tromaja te pučol le khanči aver. 35 Kana o Isus sikada ano Hram, pučja: "Sar e učitelja tare Mojsijaso zakon šaj vaćaren kaj o Hrist si samo e Davideso čhavo? 36 O David korkoro vaćarda ano Sveti Duxo: "Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese: Beš mande ki desno rig te caruji mancar, sa dži kaj ni čhuvav čire dušmajen tale pingre." 37 Gijate korkoro o David dol vika e Hriste Gospode. Sar onda šaj te avol o Hrist ieso čhavo?" Thaj but džene šunde le oduševime. 38 Kana o Isus sikavola, vaćarda lende: "Aračhen tumen tare učitelja tare Mojsijaso zakon. Von barikane phiren ane kućale fostanura thaj roden e manuša te pozdravin len sar uvažimen ke trgura. 39 Manden te bešen ko emvažno than ane sinagoge a ke gozbe ko emangluno than. 40 Ko xoxaipe len o imanje e udovicengo, a garaven pe ane dugačka molitve e Devlese. Gasave ka aven po but osudime nego avera!" 41 O Isus bešlo prekalo drom i Hramsko kutija kaj čiden pe pare thaj dičhola sar pherdo manuša čhuvena pare gothe. A but barvale čhuvena but. 42 A jekh čori romni kaso rom mulo, avili thaj čhuta duj bakarna pare, save ni vredina but. 43 Tegani o Isus dija vika pe sikaden paše peste thaj vaćarda lende: "Čače vaćarav tumendje kaj kaja čori romni kaso rom mulo, čhuta ani kutija embut savorendar. 44 Golese kaj savore lendar dije so sasa len pobut, al voj gija čori sa dija, sa so sasa la."

13 Kana iklilo o Isus andaro Hram, jekh tare lese sikade vaćarda: "Učitelju, dikh save lačhe bara thaj kala lačhe građevine!" 2 O Isus vaćarda lese: "Dičhe li gola građevine? Ni bar po bar ni ka ačhol. Sa ka avol crdimo." 3 Kana o Isus bešlo ko Maslinsko brego prekal o drom taro Hram, o Petar, o Jakov, o Jovane thaj o Andrija korkore pučje le Isuse: 4 "Vaćar amende kana gova ka avol? Save znakosa ka sikadol gova so ka čerdol sa gova?" 5 A o Isus lija te vaćarol lende: "Aračhen tumen khoni te ma xoxavol tumen! 6 But ka aven ane mingro alav thaj ka vaćaren: 'Me sem o Hrist.' Thaj buten ka xoxaven. 7 Kana ka šunen maripe

thaj glasura taro maripe save si dur, ma daran! Golese kaj trubul gijate te avol, al gova naj krajo. 8 Golese so ka uštol o narodo po narodo thaj o carstvo po carstvo. I phuv ka tresil pe ke but thana thaj ka aven bune thaj bokhalipe. Gova si anglunipe tare bare muke, sar kana i romni trubul te bijanol. 9 Kana ka avol sa gova, aračhen tumen! Golese kaj ka indaren tumen ke sudura thaj ke sinagoge. Ka maren tumen thaj zborg mande angle vladara thaj angle carura ka ačhen, te svedočin lende mandar. 10 Al angleder, o Lačho Lafi sa e manušenje trubul te propovedil pe. 11 Kana ka phanden tumen thaj ka indaren tumen ko sudo, ma angleder te brinin tumen so ka vaćaren. Vaćaren gova so dol pe tumende te vaćaren ane gova sato. Golese kaj ni ka vaćaren tumen, nego ka vaćarol o Sveto Duxo. 12 O phral e phrale ka dol te mudarol pe thaj o dad e čhave. E čhave ka ušten pe dada thaj pe deja, a von ka den te mudaren len. 13 Thaj savore ka dičhen tumen bandeste paše mande. Al ko ka ačhol dži ko krajo pačavno, ka spasil pe. 14 Kana ka dičhen i 'grobota savi anol uništipe', sar ačhol odori kaj naj lako than, [sar vaćarol o proroko Danilo] – savo čitil kava, nek haljarol – tegani kola save si ani Judeja nek našen pe bregura. 15 Ko si po čher, ma te uljol tele te džal ano čher te lol khanči andral! 16 Thaj ko si ano polje ma te iril pe te lol po fostano! 17 Pharo e khamnjende thaj kole džuvljende save den čući e čhavorenđe ane gola džvesa! 18 Molin tumen o našipe tumaro te ma avol ano jevend! 19 Golese kaj ane gola džvesa ka avol gasavo bilačipe savo ni sasa taro anglunipe kana o Dol čerda o sveto, pa dži akana thaj niti ka avol. 20 Al o Dol te ma kratila o džinipe gole džvesengo, khoni ne bi ačhola džuvdo. O Dol e džvesa kratisada paše kola manuša saven vov birisada. 21 Te phenda tumende tegani khoni: 'Akh kate si o Hrist!', il 'Ek okori sil', ma pačan. 22 Golese kaj ka iklijen xoxavne hristura thaj xoxavne prorokura thaj ka sikaven znakura thaj čudesura te bi xoxavena, te šaj, čak i e Devlese birimen. 23 Aračhen tumen! Sa vaćardem tumende angleder so ka avol! 24 "Al ane gola džvesa, pale gova bilačipe, 'o kham ka kaljol thaj o čhon ni ka sjajil. 25 E čerenja ka peren taro nebo thaj e zora e nebose ka tresin pe." 26 Tegani e manuša ka dičhen man, e Čhave e manušese, sar avav pe oblakura e zuralimasa thaj e bara slavasa. 27 Me ka bičhalav me andeluren thaj von ka čiden e birimen tare štar balvalja, taro krajo e phuvako dži o krajo e neboso." 28 O Isus vadži vaćarol kaja paramič: "Tari smokva kava sikkjon: Kana pe lače raja iklijen pupoljkura thaj mučhen patrna, džanen kaj si o milaj paše. 29 Gija i tumen kana ka dičhen kaj kava avol, džanen kaj si o vreme paše, anglo vudar. 30 Čače vaćarav tumende, kaj kaja generacija ni ka načhol dok sa kava ni

avol. 31 O nebo thaj i phuv ka načhen, al me lafura nikad ni ka načhen!" 32 "Al khoni tare gova đive thaj gova sato ni džanol kana gova ka avol, ni e andelura taro nebo, pa ni me, o Čhavo. Džanol samo o Dad. 33 Aračhen tumen! Aven džungade [thaj molin tumen]! Golese kaj ni džanen kana ka avol gova vreme. 34 Gova si sar o manuš, savo džal ko drom. Ačhada po čher thaj naredisada e slugenđe so te čeren. Svakonese dija pi bući thaj e manušese so ačhol ko vudar vaćarda te avol džungado te pazil. 35 Gija aven džungade, golese kaj ni džanen kana ka avol kova kaso si čher, il angleder i rat, il ki opaš i rat, il kana e bašne dilaben, il ki sabalin. 36 Ako ka avol tare jekh drom, ma te aračhol tumen sar soven. 37 So vaćarav tumende, vaćarav savorenđe: Aven džungade!"

14 Sasa vadži duj đive dži i Pasha thaj o prazniko e bikvasacose mangreng. E šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon rodije sar šaj te dolen e Isuse ki prevara thaj te mudaren le. 2 Al vaćarde: "Na ko baro đive, ma te bunil pe o narodo." 3 Kana sasa o Isus ani Vitanija, ano čher e Simoneso o gubavo thaj bešlo pašo astali, avili jekh džuvli savi sasa la šiši taro mermerno bar pherdo kuč mirisnone uljesa taro čisto nardo. Thaj putarda o šiši thaj čhorda o ulje e Isusese po šoro. 4 Nesave holajle thaj vaćarde maškar peste: "Sose čerol pe uljesa gasavi šteta? 5 Šajine te lol pe trišel dinara pašo gova ulje thaj e pare te den pe e čororenđe." Thaj lije te den vika pe late. 6 Al o Isus vaćarda: "Mučhen la! Sose uzinemirin la? Voj čerda mande šukaripe! 7 Golese kaj čorore ka aven uvek maškar tumende thaj šaj čeren lende šukaripe kana manden. Al me ni ka avav uvek tumencar. 8 Voj čerda so šajine. Angleder makhlja mo telo te pripremil le pašo prahope. 9 Čače vaćarav tumende: Dži kaj ka vaćarol pe o Lačho lafi pe sa o sveto, ka vaćarol pe za ko spomen thaj voj so čerda." 10 Tegani o Juda o Iskariotsko, jekh tare dešuduj apostolura, delo ke šorutne sveštenikura te izdol e Isuse. 11 Kana von šunde gova, sesa baxtale thaj obećisade lese kaj ka den le pare. Gija o Juda lija te rodol sar šaj te izdol e Isuse. 12 Ko angluno đive taro prazniko e bikvasacose mangreng, kana čhinol pe o pashalno bakroro palo adeti, pučlje e sikade e Isusese: "Kaj mande te dža te čera tuće pashalno večera te xa?" 13 Tegani o Isus bičhalda dujen pe sikaden. Vaćarda lende: "Džan ano foro thaj gothe ka aračhen jekhe manuše sar anal paj ano baro khoro. Džan pale leste. 14 Ano čher ane savo vov džal, vaćaren gole čherutnese: 'O učitelji pučol: Kaj si i soba ane savi šaj xav i pashalno večera me sikadencar?' 15 Vov ka sikavol tumende bari upruni soba savi si sa lačhardi thaj spremimi. Gothe čeren pashalno večera." 16 E sikade iklike.

Kana avile ano foro, arakhlje sa sar so vaćarda lende o Isus thaj čerde pashalno večera. 17 Kana peli i rat, o Isus avilo odori pe sikadencar. 18 Kana bešena pašo astali thaj xana, o Isus vaćarda: "Čače vaćarav tumende, jekh tumendar ka izdol man, kova savo xal mancar!" 19 Von sesa dukhade thaj jekh pale avereste lije te pučen le: "Te naj sem me gova?" 20 A o Isus vaćarda lende: "Jekh tumendar tare dešuduj sikade, savo bolol mancar o mangro ano čaro. 21 Čače me, o Čhavo e manušeso, mora te merav sar so si pisimo mandar ano Svetu lili, al but pharo kolese ko izdol e Čhave e manuše! Pošukar bi avola lese te ma bijandol!" 22 Kana xana, lija o Isus o mangro, dija hvala, phaglja le thaj ulada e sikadendje vaćarindoj: "Len! [Xan!] Kava si o telo mingro." 23 Pale gova lija o tahtaj, zahvalisada e Devlese, dija len thaj savore pilje. 24 Thaj vaćarda lende: "Kava si mingro rat so čerol [nevo] savez, savo ka čhordol paše but džene. 25 Čače vaćarav tumende, kaj ni ka pijav više mol dži kova džive kana ka pijav nevi mol ano Carstvo e Devleso." 26 Pale gova džabilje psalmura thaj iklike ko Maslinsko brego. 27 Tegani vaćarda lende o Isus: "Savore ka ačhaven man kaja rat, golese so o Dol vaćarol ano Svetu lili: 'Ka peravav e pastire thaj e bakre ka našen.' 28 A palo mo uštipe tare mule ka džav angle tumende ani Galileja thaj odori ka ađućarav tumen." 29 O Petar vaćarda e Isusese: "Te ačhade tut savore, me na!" 30 O Isus vaćarda lese: "Čače vaćarav tuće, kaj adive, vadži ani akaja rat angleder so o bašno duj drom ka džilabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man." 31 Al o Petar po zuraleste vaćarda: "Te trubuja te merav tusa, ni ka vaćarav kaj ni pindžarav tut!" Gijate vaćarde sa e sikade. 32 O Isus thaj lese sikade avile ano than kaj isi but masline a savo akhardol Getsimanija thaj o Isus vaćarda lende: "Bešen kate dok me moli man." 33 Lija pesa e Petre, e Jakove thaj e Jovane. Thaj e Isuse dolda baro nemir thaj pharipe. 34 Vaćarda lende: "Žalosno si but mo ilo dži o meripe. Ađućaren kate thaj aven džungade." 35 Đelo zala po dur, pelo mujesa pi phuv thaj molisada pe te šaj te nakhavol le o vreme tari patnja. 36 Thaj vaćarda: "Abba! Dade! Tuće si sa moguće! Crde kava tahtaj tari patnja mandar! Al gija te ma avol so me mangav, nego sar tu mande." 37 Pale gova irisajlo ke sikade thaj arakhlijia len sar soven. E Petrese vaćarda: "Simone! Tu li sove? Našti li jekh sato te ave džungado? 38 Aven džungade thaj molin tumen te ma peren ano iskušenje. Golese kaj o duxo tumaro mandol te čerol so si šukar, al o telo tumari si slabo." 39 Palem o Isus đelo thaj molisada pe gola ista lafura. 40 Kana irisajlo, arakhlijia len palem sar soven, golese kaj lende jakhende sasa pharo thaj ni džanglige so te vaćaren lese. 41 Kana irisajlo trito drom, vaćarda

lende: "Tumen vadži soven thaj odmorin? Dosta sasa! Avilo o sato! Akh, man, e Čhave e manušese, den ane vasta e grešnikurendje. 42 Ušten te dža! Akh, mo izdajniko si paše!" 43 Sar o Isus vadži vaćarda, avilo o Juda, jekh tare dešuduj sikade thaj lesa e manuša čhurencar thaj kaštencar save sesa bičhalde tare šorutne sveštenikura thaj učitelja tare Mojsijaso zakon thaj tare starešine. 44 A o izdajniko angleder vaćarda e stražarende savo znako ka dol len: "Kas čumidav, gova si. Dolen le thaj indaren le tali straža." 45 Kana o Juda avilo, sigate đelo pašo Isus thaj vaćarda: "Učitelju!" Thaj čumidija le. 46 Tegani kola manuša grabisade e Isuse thaj phanglje le. 47 A jekh tare kola so ačhena gothe, ikalda pi čhuri thaj lasa čhinda o kan jekhese tare sluge e bare sveštenikoso. 48 Tegani o Isus vaćarda lende: "Sar palo razbojniko iklijen čhurencar thaj kaštencar te dolen man? 49 Svako džive sema tumencar thaj sikadem ano Hram al tumen ni dolden man. Al kava sasa golese te bi pherdola kova so si pisimo mandar ane Sveta lila." 50 Tegani sa e sikade ačhade le thaj našle. 51 Palo Isus phirda nesavo terno čhavo so inđarda laneno čaršafi po nango telo. Kana le dolde, 52 vov čhudija o čaršafi thaj nango našlo lendar. 53 Tegani ande e Isuse anglo baro svešteniko, kaj cídiye pe sa e šorutne sveštenikura, e starešine thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. 54 O Petar odural džala palo Isus dži ke bare sveštenikosi avlin. Gothe bešlo e stražarencar thaj titilo paši jag. 55 E Šorutne sveštenikura thaj sa o Baro sudo rodije nesavo dokaz te bi mudarena e Isuse, al ni arakhlje. 56 Golese kaj but džene vaćarde xoxaipre pe leste, al lengo vaćaripe ni sasa isto. 57 Pale gova uštile nesave manuša thaj svedočisade xoxavne lestar: 58 "Amen šundam le sar vaćarol: 'Me ka phagav kava Hram savo si vastencar čerdo thaj ka vazdav paše trin džive nevo savo ni ka avol čerdo vastencar.'" 59 Al ni ane kava vaćaripe ni sesa ista. 60 Tegani uštilo o baro svešteniku, ačhilo maškaral thaj pučlja e Isuse: "Sose khanči ni odgovori pe kava so kala manuša svedočin protiv tute?" 61 Al o Isus khanči ni vaćarda. Gija o baro svešteniku palem pučlja le: "Tu li san o Hrist, Čhavo e Blagoslovimeso Devleso?" 62 O Isus vaćarda: "Me sem. Thaj ka dičhen man, e Čhave e manušese, sar bešav ko počasno than e Zurale Devlese ki desno rig thaj sar avav pe oblakura taro nebo." 63 O baro svešteniku pharada pe šeja tari holi thaj vaćarda: "So trubun amen avera svedokura? 64 Šunden lesi hula. So den godi?" Thaj von savore osudisade le kaj trubul te merol. 65 Tegani nesave lije te čhungaren le. Učharde leso muj, čalade le dumukhencar thaj vaćarde lese: "Prorokuj, ko čalada tut!" Thaj e stražara lije te maren le po muj. 66 Dok sasa o Petar tele ki avlin, avili jekh terni džuvli

savi služila ko baro svešteniku. 67 Kana dikhija e Petre sar tatol paši jag, avili po paše thaj po lačhe dikhija ane leste thaj vaćarda: "I tu sana e Nazarećaninesa, e Isusesa!" 68 Al vov odreknisajlo thaj vaćarda: "Ni džanav thaj ni haljarav so tu vaćare." Tegani iklilo ano angluno kotor e avlijako thaj o bašno dilabija. 69 Palem dikhija le koja terni džuvli savi služila thaj lija te vaćarol kalende so ačhena gothe: "Kava manuš si jekh lendar!" 70 Al o Petar palem odreknisajlo. Pale nesavo vreme, e manuša save ačhile gothe, vaćarde e Petrese: "Čače san jekh lendar golese kaj san i tu Galilejco čo vaćaripe si gasavo!" 71 Vov lija te dol pe armaja thaj te xal sovli: "Me ni džanav gole manuše kastar vaćaren!" 72 Sigate dilabija o bašno dujto drom. Tegani o Petar dija pe godi so o Isus vaćarda lese: "Angleder so o bašno duj drom ka dilabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man." Thaj lija but te rovol.

15 Sigate sabalin čidje pe e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon, e starešine thaj savore taro Baro sudo. Phanglie e Isuse, inđarde le thaj predije le ko rimsko upravitelji ko Pilat. 2 O Pilat pučlja e Isuse: "Tu li san o caro e Jevrejengo?" O Isus vaćarda e Pilatese: "Tu vaćare korkoro." 3 A e šorutne sveštenikura tužisade le paše but buća. 4 Tegani o Pilat palem pučlja le: "Dal naj tu khanči te vaćare ke kava? Dičhe li paše so sa tužin tut?" 5 Al o Isus khanči ni vaćarda, golese sasa o Pilat but začudime. 6 O Pilat ko vreme e Baredivesengo mučhola jekhe phangle save e manuša manden. 7 Tegani ano phanglipe sesa pobunjenikura save mudarena ani pobuna, a maškar lende sasa i jekh manuš kaso alav sasa Varava. 8 But manuša avile te roden taro Pilat te mučhol jekhe phangle sar obično čerola ko Baro dive. 9 O Pilat pučlja len: "Manden li te mukhav tumendē kole caro e Jevrejengo?" 10 Vaćarda kava golese kaj džanglia kaj e šorutne sveštenikura predije e Isuse taro zavist. 11 Al e šorutne sveštenikura čhute e manušen te roden taro Pilat te mučhol lende e Varava. 12 A o Pilat palem pučlja len: "A so te čerav kalesa so den le vika caro e Jevrejengo?" 13 A von lije te den vika: "Čhuv le ko krsto!" 14 Tegani o Pilat pučlja: "Savo bilačipe čerda?" Al von vadži po zurale dije vika: "Čhuv le ko krsto!" 15 O Pilat manglia te avol šukar e manušencar, golese mukhlja lende e Varava. A e Isuse dija te šibin thaj dija te čhoven le ko krsto. 16 Tegani e vojnikura inđarde e Isuse ki palata so si pretorijum thaj dije vika četa vojnikuren. 17 Urade e Isuse skerletno ogrtaci, khuvde lese venco tare kangre thaj čhute lese po šoro. 18 Tegani lije te maren muj lesa vaćarindoj: "Te ave sasto, carona e Jevrejengo!" 19 Čalade le po šoro e trskasa,

čhungarde le thaj pele ke pe koča te klanjin pe lese – te bi asana lesa. 20 Kana ačhade te maren muj lesa, uljarde lestar o skerletno ogrtaci thaj urade le ane leso fostano. Tegani iklade le te čhoven le po krsto. 21 A nesavo manuš o Simon tari Kirina, o dad e Aleksandreso thaj e Rufoso, nakhlo gothar kana irisajlo andari njiva thaj e vojnikura terisade le te inđarol o krsto e Isuseso. 22 E Isuse ande ko than savo akhardola Golgota, so značil "Kokalo e šoreso". 23 A nesave odori kanisade le te pijol mešimi mol e smirnasa, te bi ačhola lesi dugh, al vov ni manglia. 24 E vojnikura čhute le ko krsto, ulade maškar peste lese šeja thaj čhudije kocka te dičhen ko so ka lol. 25 Sasa enja o sato sabalinasa kana čhute le ko krsto. 26 O natpis paše lesi krivica sasa: "O Caro e Jevrejengo." 27 A e Isusesa ke avera krstura čhute i dujen razbojnjkuren, jekhe tari lesi desno rig thaj e dujtome tari lesi levo rig. 28 [Golesa pherdilo so si pisimo ano Sveti il: "Dikhje le sar jekhe tare kola save čeren bilačipe."] 29 E manuša save nakhle gothar, vredisade le thaj vrtisade šorencar vaćarindoj: "Ej tu, so phade o Hram thaj paše trin dive vazde le, 30 spasi korkoro tut! Ulji akana taro krsto!" 31 A gijate marde muj e Isusesa i e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. Jekh averese vaćarde: "Averen spasisada, a korkore pes našti te spasil?" 32 Hriste! Carona e Izraeleso! Ulji akana taro krsto te dikha thaj te pača." Marde lesa muj thaj kola razbojnjkura so sesa po krsto lesa. 33 Ane opaš dive učharda o kalipe pi sa i phuv, sa dži ko trito sato. 34 Ko trito sato dija vika o Isus andaro baro glaso: "Eloi! Eloi! Lama sababtani?" (So značil: "Devla mingreja! Devla mingreja! Sose mukhljan man?") 35 Nesave save ačhile gothe, kava šunde thaj vaćarde: "Dičhen, akharol e proroko e Ilija!" 36 Jekh manuš prastija, pherda o sunđeri šutesa, čhuta pi trska thaj kanisada e Isuse te pijol vaćarindoj: "Ačh te dikha, da li ka avol o Ilija te uljarol le." 37 A o Isus andaro baro glaso dija vika thaj mulo. 38 I zavesa pharadili ano sveto than e hrameso ke opaš odupral natele. 39 Kana o rimsko kapetano savo ačhilo gothe pašo Isus dikhija sar mulo, vaćarda: "Čače, kava manuš sasa Čhavo e Devleso!" 40 Gothe sesa nesave džuvlja, save gova dikhije odural. Maškare lende sasa i Marija Magdalena, i Marija i dej e Jakovesi e ternesi thaj e Josijasi, thaj i Saloma. 41 Von phirde palo Isus thaj služisade le, kana sasa ani Galileja. Sesa gothe i avera džuvlja save avile lesa ano Jerusalim. 42 Kana lija te perol i rat, a sar sasa dive paši Priprema, so si dive anglo savato, 43 đelo o Josif taro foro Arimateja bidarako ko Pilat thaj molisada le pašo telo e Isuseso. O Josif sasa pošteno člano taro Baro sudo thaj i vov adućarda te avol o Carstvo e Devleso. 44 Al o Pilat čudisajlo kaj gači

sigate mulo o Isus. Dija vika e rimskone kapetano thaj pučlja le: "Da li odavno mulo?" 45 Kana dodžanglij o Pilat taro rimsko kapetano kaj mulo o Isus, dija o telo e Josifese. 46 Gija o Josif ĉinda laneno čaršafi, uljarda e Isuseso telo taro krsto, paĉarda le ano čaršafi thaj čhuta le ano limori save sasa ĉhindo ani stena. Tegani o vudar taro limori phanglij baresa. 47 A i Marija Magdalena thaj i Marija e Josijasi dej dikhlije kaj o Josif čhuta e Isuse.

16 Kana nakhlo o savato, i Marija Magdalena, i Marija e Jakovesi dej thaj i Saloma ĉinde mirisura te bi džana te maĉhen e Isuseso telo. 2 Rano sabalje ko angluno ďive ano kurko kana iklilo o kham, avile ko limori. 3 Odrumal pučlje pe maškare peste: "Ko ka crdol o bar taro vudar e limoreso?" 4 Al kana resle thaj dikhlije, o bar save sasa but baro, sasa crdimo taro limori. 5 Gija dije andre ano limori thaj dikhlije terne manuše save sasa urado ano parno fostano te bešol ki desno rig thaj von darajle. 6 Vov phenda lende: "Ma daran! Tumen roden e Isuse e Nazarećanine, save čhute ko krsto. Naj kate, golese kaj uštalo tare mule! Diĉhen o than kaj čhute le. 7 Al tumen džan thaj vaĉaren lese sikadende thaj e Petrese: 'O Isus džal angle tumende ani Galileja. Odori ka diĉhen le, sar so vaĉarda tumende.'" 8 Tegani e džuvlja iklide thaj prastije andaro limori, golese kaj sesa zbumime thaj tresisade. Al ĉaĉe khanikase khanči ni vaĉarde, golese kaj darajle. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) [Kana o Isus uštalo tare mule rano ko angluno ďive ano kurko, angleder sikada pe e Marijaĉe e Magdalenaĉe, andar savi vadži angleder ikalda efta benden. 10 Voj ďeli thaj vaĉarda kava kolendē save angleder sesa lesa thaj save akana ruje thaj pharo sasa lende palo Isus. 11 Kana ŝunde kaj si o Isus džuvdo thaj kaj voj dikhlija le, ni paĉaje la. 12 Pale gova o Isus sikadilo dujenē tare lese sikade kana ďele ano gav, al ni izgledisada gija sar ane po džuvdipe. 13 Kana pindžarde le, von ďele thaj vaĉarde kava averendē. Al khoni ni paĉaje len. 14 Pale gova o Isus sikadilo e dešujekhe apostolurende save bešle te xan mangro. Korisada len kaj naj len paĉajipe thaj kaj si zurale lende ile, golese kaj ni paĉaje kolen so dikhlije le pale leso uštipe tare mule. 15 Vaĉarda lende: "Džan ano sa o sveto thaj vaĉaren taro Laĉho lafi sa e manušenđe. 16 Ko ka paĉal thaj krstil pe, ka spasil pe. Al ko ni ka paĉal, ka avol sudimo. 17 Kala čudesna znakura ka pratin kolen save paĉan: me alavesa ka ikalen e benden thaj ka vaĉaren neve ĉibencar, 18 ka dolen e sapen vastencar thaj ako i khanči otrovno pijen, khanči ni ka avol lende, pe nasvale ka ĉhuven pe vasta thaj von ka saston." 19 Kana o Gospod o

Isus vaĉarda lende kava, sasa vazdimō ano nebo thaj bešlo e Devlese ki desno rig. 20 Tegani e sikade ďele thaj vaĉarde o Laĉho lafi ke sa e thana. O Gospod pomognisada lende thaj e čudesnone znakurencar potvrdisada o Laĉho lafi save von propovedisade. Amin.]

Luka

1 Mangleja Teofile, sar so džane, but džene lije te pisin tare kova so sasa, so o Dol obećisada prekale prorokura, a čerdilo maškar amende. **2** Pisisade amendē kola save korkore dikhlije vadži tare anglune divesa thaj čerdile sluge e Devlese Lafese, **3** gija i me, mangleja Teofile, tuće pisiv sa redasa, golese so sa taro anglunipe ispitujisadem, **4** te šaj ave uverimo kaj si čaćipe kova so sikade tut. **5** Kana sasa o Irod caro ani Judeja, nesavo manuš savo akhardola Zaharija sasa svešteniko tare Avijineso redo. Lesi romni sasa tari kuščik e Aaronesi thaj akhardola Jelisaveta. **6** Solduj džene sesa čaćutne anglo Dol thaj živisade pale zapovestura thaj palo Zakon e Gospodeso bizo nisavo bilačipe. **7** Al len ni sesa čhave, golese kaj i Jelisaveta naštine te ačhol khamni, a solduj džene sesa već purane. **8** Jekh đive, o Zaharija služisada e Devle ano Hram golese kaj palo dužnost sasa lesu redo, **9** golese so, palo adeti e sveštenikureng birisade le kockasa te džal ano Hram e Gospodeso te kadil. **10** Kana o Zaharija dija ano Hram te kadil, but manuša molisajle avral. **11** Tegani i Zaharijase sikadilo o anđelo e Gospodeso savo ačhilo ki desno rig taro žrtveniku e kadimaso. **12** Kana o Zaharija dikhlije le, uz nemirisajlo thaj but darajlo. **13** Al o anđelo vaćarda lese: "Ma dara, Zaharije! Ćiri molitva sasa Šundi. Ćiri romni i Jelisaveta ka bijanol murše thaj tu ka de le alav Jovan. **14** Tu ka ave radosno thaj baxtalo thaj but džene ka aven blagoslovime lese bijandimasa, **15** golese kaj vov ka avol baro anglo Gospod. Nikad ni ka pijol mol ni zuralo pijipe. Vov ka pherdol e Svetone Duxosa dok si ano vodi pe dako. **16** O Jovane bute Izraelcuren ka iril anglo Gospod, angle lengo Dol. **17** Vov ka džal anglo Gospod sar glasniko ano Duxo thaj ano zuralipe e prorokoso e Ilijaso. Ka miril e ile e dadendē premale e čhave thaj ka iril kolen save ni šunen ano gođaveripe e pravednikureng. Sa kava ka čerol te pripremil e manušen te šaj aven spremna e Gospodese avimase." **18** O Zaharija vaćarda e andelose: "Pale soste me gova ka džanav? Golese kaj sem purano thaj mingri romni si bute beršendi." **19** O anđelo phenda lese: "Me sem o Gavrilo, o anđelo savo ačhol anglo Dol. Bičhaldo sem te vaćarav tuće kava lačho lafi. **20** Akh, ka ave laloro thaj ni ka vaćare dži gova đive dži kaj sa gova ni čerdol, golese so ni pačajan ane mingre lafura save ka pherdon ano pravo vreme." **21** E manuša adućarde e Zaharija thaj čudisajle sose gaći majisajlo ano Hram. **22** Al kana o Zaharija iklilo, naštine te vaćarol. Vov dija len znakura golese kaj sasa laloro. Gija e manuša haljarde kaj sasa le vizija ano Hram. **23** Kana nakhle e divesa lese služimase ano Hram, o Zaharija đelo čhere. **24**

Pale kala divesa i Jelisaveta lesi romni ačhili khamni thaj ni ikili avral taro čher pandž čhon. **25** Golese i Jelisaveta vaćarda: "Gija čerda mande o Gospod! Ane kala divesa sikada mande po milost thaj uljarda mandar i ladž maškare manuša kaj ni sasa man čhave." **26** Kana i Jelisaveta sasa šovo čhon khamni, o Dol bičhalda e anđelo e Gavrilo ano Galilejsko foro o Nazaret **27** ki čhej i Marija savi sasa mangli romese e Josifese savo sasa tari kuščik e carosi e Davidesi. **28** Kana o anđelo o Gavrilo avilo late, phenda: "Av radosno, tu so arakhlijan milost. O Gospod si tusa. [Blagoslovimi san maškare džuvljal]" **29** I Marija but darajli tare lese lafura thaj dija godi savo sasa kava pozdrav. **30** Al o anđelo o Gavrilo phenda lače: "Ma dara, Marijo! Golese kaj arakhlijan milost anglo Dol. **31** Akh, ka ačhe khamni, ka bijane čhave thaj ka de le alav Isus. **32** Vov ka avol baro thaj ka akhardol Čhavo e Embare Devleso. O Gospod o Dol ka dol le o presto lese paradadeso e Davideso. **33** Vov ka carujil ane kuščika e Jakovese ane sa e divesa thaj lese carstvose ni ka avol krajo." (aīn g165) **34** Tegani i Marija pučlja e andelo: "Sar ka avol gova kana sem me vadži čhej?" **35** O anđelo o Gavrilo vaćarda lače: "O Svetu Duxo ka avol pe tute thaj o zuralipe e Embare Devleso ka učcharol tut. Golese kaj o čavoro so ka bijandol ka avol sveto thaj ka akhardol Čhavo e Devleso. **36** Akh, i čiri bibi i Jelisaveta ačhili khamni ane purane berša thaj ka bijanol murše. E manuša vaćarde kaj voj naštine te ačhol khamni, al akana si šov čhon khamni. **37** Golese kaj o Dol šaj te čerol sa so phenol!" **38** I Marija phenda: "Ake, me sem sluškinja e Gospodesi. Nek avol mande palo čiro lafi!" Thaj o anđelo đelo latar. **39** Pale gola divesa i Marija spremisajli thaj siđarda ani bregali phuv ano foro e Judejako. **40** Kana resli odori, deli ano čher e Zaharijaso thaj pozdravisajli e Jelisavetas. **41** Kana i Jelisaveta Šunda e Marijako pozdrav, čheda o čhavo ane lako vodi thaj i Jelisaveta pherdili Svetone Duxosa. **42** Andare sa o glaso vaćarda e Marijače: "Emblagoslovimi san maškare sa e džuvlja thaj blagoslovimo si o čhavo ane čiro vodi. **43** Kotar mande kava čast kaj tu, i dej mingre Gospodesi, aviljan ke mande? **44** Golese dikh, kana šundem čiro pozdrav, taro radost čheda o čhavoro ane mingro vodi. **45** Blagoslovimi san tu so pačajan kaj ka pherdol kova so vaćarda tuće o Gospod!" **46** Tegani i Marija vaćarda: "Slavil mingri duša e Gospode! **47** Mingro duxo veselil pe ano Dol, ane mingro Spasitelji, **48** golese so sasa milostivno e poniznone sluškinjače. Golese dikh, od akana ka akharen man blagoslovimi sa e kuščika. **49** Golese so čerda mande baro šukaripe o Zuralo Dol. Svetu si lesu alav! **50** Vov si milostivno sa e manušendē tari kuščik dži i kuščik, kolendē save daran lestar. **51** Pe vastesa sikada

piro zuralipe, čhudija pestar kolen save si barikane ane ile thaj ani godi. 52 Čhudija e vladaren taro lengo presto, thaj vazdija e poniznonen. 53 E bokhalen čaljarda šukarimasa, a e barvalen mukhlja čuče vastencar. 54 Pomožisada e Izraele, čire sluga, golese kaj dol pe godi taro milost, 55 sar so obečisada amare paradadende, e Avraameše thaj lese potomkurende ane sa e divesa.” (aiōn g165) 56 I Marija beši e Jelisaveta paše trin čhon thaj pale gova irisajli čhere. 57 Kana i Jelisavetaće avilo o sato te bijanol, bijanda čhave. 58 Lače pašutne thaj lačhi familija šunde kaj o Gospod sikada lače baro milost thaj radujisajle lasa. 59 Kana e čhavore sesa ohto dive, avile te čeren lese suneti thaj manglje te den le alav lese dadeso – Zaharija. 60 Al i Jelisaveta vaćarda: “Na, leso alav ka avol Jovan!” 61 Von phende lačhe: “Naj tut khoni ani čiri familija gole alavesa!” 62 Tegani vastencar pučlje e dade e Zaharija sar bi vov mandola te avol leso alav. 63 Thaj o Zaharija manglja khanči pe soste šajine te pisil thaj pisisada: “Jovan ka avol leso alav.” Thaj savore čudisajle. 64 Tare jekh drom putardilo leso muj thaj lesi čhib, tegani o Zaharija lija te vaćarol thaj lija te slavil e Devle. 65 I dar e Devlesi avili ane sa lende pašutne thaj ki sa i bregali Judeja vaćarda pe tare kava so sasa. 66 Savore so šunde gova, dije godi tare gova thaj phende: “So ka avol tare kava čhavo? Golese so o va e Gospodeso sasa pe leste.” 67 O Zaharija, e Jovaneso dad, perhdilo e Svetone Duxosa thaj prorokujisada: 68 “Blagoslovimo si o Gospod o Dol e Izraeleno, golese so avilo thaj otkupisada e manušen! 69 Vazdija amendе e zurale Spasitelje, tari kuštik e carosi e Davidesi, pe slugase, 70 sar so vaćarda ano purano vreme andare muja tare pe sveta prorokura, (aiōn g165) 71 kaj ka ikalol amen tare amare dušmanura thaj tare vasta savorende save mrzin amen. 72 Sasa milosno amare paradadende, thaj ispunisada piro sveto savez, 73 savez saveva dija e Avraameše amare paradadese, 74 te ikalol amen tare vasta amare dušmajende, te šaj služi e Devle bizi dar, 75 ano svetost thaj ano pravednost angle leste sa dok sam džuvde. 76 A tu Jovane, čhaveja mingreja, ka ave akhardo proroko e Embare Devleso, golese so ka dža anglo Gospod te pripremi lese o drom. 77 Ka sikave lese manušen sar te pindžaren o spasenje prekalo oproštenje tare lende grehura. 78 Golese so si e Devleso ilo milostivno, tare saveva ka avol amende o svetlost e sabalinako tari visina, 79 te svetlij kolende so bešen ano kalipe thaj ani sena e merimasi, a amare pingre te usmeril ko drom taro mir.” 80 A o čhavoro o Jovane barilo thaj zurajlo duxosa. Kana barilo, đelo ani pustinja sa dži kaj ni iklico angle Izraelcura te propovedil.

2 Ane gola divesa kana bijandilo o Jovane o Krstitelj, iklico o vaćaripe e caroso e Avgustineso te popisin pe sa e manuša ano Rimsko carstvo. 2 Kava sasa angluno popis kana o Kvirinije vladisada ani Sirija. 3 Thaj savore đele te pisin pumare alava ko spisko – dži jekh ane gova foro kaj bešle lende kuštika. 4 Gija o Josif, golese so sasa tari familija thaj tari kuštik e Davidesi, đelo taro Nazaret, so si ani Galileja, ano foro e Davideso savo akhardol Vitlejem thaj si ani phuv Judeja. 5 Đelo gothe te pisil piro alav ko spisko e Marijasa, savi sasa mangli lese thaj sasa khamni. 6 Kana sasa ano Vitlejem, avilo o vreme i Marija te bijanol. 7 Thaj bijanda pe anglune čhave. Paćarda le thaj čhuta le ani jaslica, golese kaj naj sasa than ani gostonica. 8 Ane goja phuv pašo Vitlejem sesa nesave čobanura, save arakhlike pe bakren račasa ke poljura. 9 Tari jekh drom o andelo e Gospodeso ačhilo maškare lende thaj e Gospodesi slava svetisada len thaj von but darajle. 10 Al o andelo vaćarda lende: “Ma daran! Dikh, anav tumende radosno lafi so ka avol sa e manušende! 11 Golese kaj ano foro e Davideso adive bijandilo o Spasitelj. Vov si o Hrist o Gospod. 12 Kava ka avol tumende znako pale saveva ka pindžaren le: ka arachen čhavore saveva si paćardo thaj pašljol ani jaslica.” 13 Tari jekh drom pašo andelo sikadili bari vojska e andelurendi, save hvalina e Devle vaćarindo: 14 “Slava e Devleso ko učipe, thaj ki phuv mir maškare manuša saveva si pale Devleso manglje.” 15 Kana e andelura đele lendarano nebo, e čobanura phende jekh averese: “Ka dža dži o Vitlejem, te dikha gova so sasa odori sar so vaćarda amende o Gospod.” 16 E čobanura đele sigate thaj arakhlike e Marija, e Josife thaj e čhave sar pašljol ani jaslica. 17 Kana dikhlike le, savorende vaćarde so o andelo lende vaćarda taro čhavoro. 18 Savore save šunde so phende e čobanura, divisajle. 19 Al i Marija dija godi tare kala lafura thaj čhuta len ane piro ilo. 20 E čobanura irisajle, slavisade thaj hvalisade e Devle paše sa so šunde thaj dikhlike, golese so perhdile sa e lafura sar so sasa lende phendo. 21 Ohtoto dive palo bijandipe e čhaveso avilo o vreme te čeren lese suneti. Dije le alav Isus, sar so vaćarda o andelo angleder so i Marija ačhili khamni. 22 Kana avilo o vreme pašo adeti i dej te thodol sar so si pale Mojsijaso zakon, o Josif thaj i Marija ande e Isuse ano Jerusalim te preden le e Gospodese ano Hram, 23 sar so si pisimo ane Gospodeso zakon: “Dži jekh angluno murš te posvetil pe e Gospodese”, 24 thaj te anen žrtva “duj grlice il duj terne golubura” sar so si phendo ane Gospodeso zakon. 25 Tegani sasa ano Jerusalim manuš kaso alav sasa Simeon. Gova manuš sasa pravedno thaj devlikano. Adućarda o Mesija te ikalol o Izrael taro ropstvo

thaj o Svetu Duxo sasa pe leste. 26 O Svetu Duxo sikada lese angleder kaj ni ka merol sa dži kaj ni dičhol e Gospode e Hriste. 27 O Duxo vaćarda lese te džal ano Hram. Tegani o Josif thaj i Marija ande e čhave e Isuse ano Hram te čeren o adeti pale Mojsijaso zakon. 28 Kana o Simeon dikhlija e Isuse, Ilij le ke pe vasta, hvalisada e Devle vaćarindoj: 29 "Gospode, akana mukh ano mir te merol čiro sluga, pale kova sar so phendan. 30 Golese so mingre jakha dikhlije čiro spasenje, 31 savo pripremisadan angle sa e manuša. 32 Vov si svetlo savo ka avol pe abandžije, thaj vov ka anol slava čire manušende, e Izraelcurende." 33 E Isusesi dej thaj leso dad čudisajle golesa so vaćarda o Simeon taro Isus. 34 Tegani blagoslovizada len o Simeon thaj vaćarda e Marijače, e Isusesi daće: "Dikh, kava čavoro si odredimo bute manušen taro Izrael te peravol thaj te vazdol. Vov si odredimo te avol e Devleso znako, al but džene ka odbacin le. 35 Gija ka sikadol so garandoj den ane pumare goda. A tut i bari čhuri ka pusavol ani duša." 36 Sasa gothe thaj i Ana, e Devlesi proročica, e Fanuilosći čhej, tari kušik e Asiresi. Voj sasa but purani. Efta berš živisada pe romesa thaj lako rom mulo, 37 thaj pale gova sasa udovica ohtovardeš thaj štar berš. Ni iklii andaro Hram, nego, ano post thaj ani molitva služisada e Devle i rat thaj o dive. 38 I vov avili gothe ane gova vreme, hvalisada e Devle thaj vaćarda taro čavoro savorenđe save adjućarde o Dol te ikalol o Jerusalim. 39 Kana o Josif thaj i Marija čerde sa pale Gospodeso zakon, irisajle ani Galileja, ane pumaro foro ano Nazaret. 40 A o čavoro barilo thaj zurajlo. Pherdilo godaveripe thaj o milost e Devleso sasa ane leste. 41 E Isusesi dej thaj leso dad dele svako berš ano Jerusalim ko prazniko i Pasha. 42 Kana sasa e Isuse dešuduj berš, i vov đelo palo adeti te svetkujil lencar kava prazniko ano Jerusalim. 43 Kana nakhlo gova prazniko, o Josif thaj i Marija đele čhere. O čavoro o Isus ačhilo ano Jerusalim, al lesi dej thaj leso dad gova ni džanglje. 44 Sar dije gođi kaj si o Isus maškare avera manuša save putujisade lencar, dele jekh dive phirindoj thaj pale gova lije te roden le ki familija thaj ke pe pindžarutne manuša. 45 Kana ni arakhlije le, irisajle ano Jerusalim te roden le. 46 O trito dive arakhlije le ano Hram sar bešol maškare učitelja, sar šunol len thaj pučol len. 47 Savore save šunena e Isuse divisajle lese džanglimasa thaj sar odgovorila ko pučipe. 48 Kana lesi dej thaj leso dad dikhlije le, čudisajle. Lesi dej vaćarda lese: "So čere amencar kava, mo čhavo? Ahk, me thaj čiro dad daraljam thaj rodijam tut!" 49 O Isus vaćarda lende: "Sose rodijen man? Ni li džanen kaj trubul te avav ano čher mingre Dadeso?" 50 Al von ni haljarde so vov manglja te phenol lende. 51 Tegani irisajlo lencar ano Nazaret thaj

ane sa šunola len. Lesi dej sa kala lafura garada ane piro ilo. 52 O Isus barola ano godaveripe, ano zrelost thaj ano milost anglo Dol i angle manuša.

3 Kana o cezar o Tiberija vladisada po rimsко carstvo dešupandžo berš, o Pontije o Pilat vladisada ani Judeja, o Irod vladisada ani Galileja, o Filip lesi phral vladisada ani Itureja thaj ani Trahonitida thaj o Lisanije vladisada ani Avilina, 2 a kana o Ana thaj o Kajafa sesa Šorutne sveštenikura, o Lafi e Devleso avilo e Jovanese, e Zaharijase čhavese, ani pustinja. 3 O Jovane o Krstitelj đelo taro than dži ko than tare solduj riga tari len e Jordanesi thaj propovedisada kaj e manuša trubun te irin pe tare pumare grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lende thaj te krstini pe. 4 Sar so angleder pisisisada o proroko o Isaija: "O glaso koleso so dol vika ani pustinja: 'Pripremin o drom e Gospodese! Ravnin lese o drom! 5 Sa e doline te pherdon, thaj sa e gore thaj e bregura te ravnin pe! Sa e bande droma te aven prava, a e bilačhe droma te aven ravnime. 6 Thaj sa e manuša ka dičhen e Devleso spasenje!" 7 O Jovane vaćarda bute manušende save avena ke leste te krstil len: "Tumen e sapese čhave! Ko vaćarda tumenđe kaj šaj te našen tare Devlesi holi savi avol? 8 Sikaven tumare džuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisaljen tare tumare grehura! Ma xoxaven tumen golesa so vaćaren: 'Amaro paradad si o Avraam!' Golese kaj, me vaćarav tumenđe kaj o Dol šaj i tare kala bara te vazdol čhaven e Avraamese. 9 Golese kaj o tover taro sudo e Devleso ačhol pašo koreno e kašteso thaj dži jekh kaš savo ni bijanol šukar bijandipe ka čhinol pe thaj ka čhudol pe ani jag." 10 E manuša pučlje e Jovane: "So te čera?" 11 O Jovane vaćarda lende: "Kas isi duj gada, nek dol jekh kolese so naj le njekh, thaj kas isi xamase, nek dol kole kas naj." 12 Avile te krstini pe thaj i nesave carincura thaj pučlje le: "Učitelju, so te čera amen?" 13 O Jovane phenda lende: "Ma manden pobut nego so si tumenđe vaćardo taro vlast." 14 I nesave vojnikura pučlje le: "A amen so te čera?" Vov vaćarda lende: "Khanikastar ma len silasa e pare thaj ma čeren xoxaipe pe nikaste. Aven baxtale kolesa kober počinen tumen." 15 E manuša adjućarde e Mesija thaj savore pučlje pe ane pumare ile naj li o Jovane o Mesija. 16 Al o Jovane vaćarda savorenđe: "Me krstiv tumen pajesa, al avol khoni savo si po baro mandar. Lese naj sem dostojo ni e dora tare sandale te putrav. Vov ka krstil tumen e Svetone Duxosa thaj e jagasa. 17 Le isi vila ane vasta te čistil o gumno thaj te čidol o div ane piro ambari, al i pleva ka phabarov jagasa savi ka phabol thaj ni ka ačhol." 18 Gija o Jovane opomenisada e manušen bute

lafurencar thaj propovedisada lende o Lačho Lafi. 19 Al o Jovane prekorisada e vladare e Irode golese so lija romnjaće pe phralese romnja e Irodijada thaj paše but bilačhe buća so čerda. 20 Pale sa gova o Irod čerda vadži jekh bilačipe: čhuta e Jovane ano phanglipe. 21 Kana o Jovane krstisada sa e manušen, krstisajlo i o Isus. Thaj dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo 22 thaj o Svetu Duxo ulilo pe leste ano oblik sar golubo. A taro nebo šundilo glaso: "Tu san mingro čhavo o manglo! Tu san palo mingro manglipe!" 23 E Isuse sasa paše tranda berš kana počnisada piri služba. E manuša smatrisade kaj o Isus si čhavo e Josifeso. O Josif sasa čhavo e Ilijaso. 24 O Ilijas sasa čhavo e Matataso, O Matat sasa čhavo e Levijaso. O Levi sasa čhavo e Melhijaso. O Melhi sasa čhavo e Janejeso. O Janej sasa čhavo e Josifeso. 25 O Josif sasa čhavo e Matatijaso. O Matatij sasa čhavo e Amoseso. O Amos sasa čhavo e Naumeso. O Naum sasa čhavo e Eslijaso. O Eslija sasa čhavo e Nangejeso. 26 O Nangej sasa čhavo e Maateso. O Maat sasa čhavo e Matatijaso. O Matatij sasa čhavo e Semeinaso. O Semein sasa čhavo e Josiheso. O Josih sasa čhavo e Jodaso. 27 O Joda sasa čhavo e Joananaso. O Joana sasa čhavo e Risaso. O Risa sasa čhavo e Zorovaveleso. O Zorovavel sasa čhavo e Salatiilaso. O Salatiil sasa čhavo e Nirijaso. 28 O Niri sasa čhavo e Melhijaso. O Melhi sasa čhavo e Adijeso. O Adija sasa čhavo e Kosamaso. O Kosam sasa čhavo e Elmadameso. O Elmadam sasa čhavo e Ireso. 29 O Er sasa čhavo e Isuseso. O Isus sasa čhavo e Eliezereso. O Eliezer sasa čhavo e Jorimaso. O Jorim sasa čhavo e Matatoso. O Matat sasa čhavo e Levijaso, 30 O Levi sasa čhavo e Simeoneso, O Simeon sasa čhavo e Judaso. O Juda sasa čhavo e Josifeso. O Josif sasa čhavo e Jonameso. O Jonam sasa čhavo e Eliakimeso. 31 O Eliakim sasa čhavo e Melejaso. O Meleja sasa čhavo e Menaso. O Mena sasa čhavo e Matateso. O Matata sasa čhavo e Nataneso. O Natan sasa čhavo e Davideso. 32 O David sasa čhavo e Jesejeso. O Jesej sasa čhavo e Jovideso, O Jovid sasa čhavo e Voozeso. O Vooz sasa čhavo e Salmonesos. O Salmon sasa čhavo e Naasoneso. 33 O Naason sasa čhavo e Aminadaveso. O Aminadav sasa čhavo e Adminesos. O Admin sasa čhavo e Arnijeso. O Arni sasa čhavo e Esromesos. O Esrom sasa čhavo e Faresos. O Fares sasa čhavo e Judaso. 34 O Juda sasa čhavo e Jakoveso. O Jakov sasa čhavo e Isaakoso. O Isaak sasa čhavo e Avraameso. O Avraam sasa čhavo e Taraso. O Tara sasa čhavo e Nahoreso. 35 O Nahor sasa čhavo e Seruheso, O Seruh sasa čhavo e Ragaveso. O Ragav sasa čhavo e Falekeso. O Falek sasa čhavo e Evereso. O Ever

sasa čhavo e Salaso. 36 O Sala sasa čhavo e Kainameso. O Kainam sasa čhavo e Arfaksadeso. O Arfaksad sasa čhavo e Simeso. O Sim sasa čhavo e Nojaso. O Noja sasa čhavo e Lameheso. 37 O Lameh sasa čhavo e Matusaleso. O Matusal sasa čhavo e Enoheso. O Enoh sasa čhavo e Jareteso. O Jaret sasa čhavo e Malaleileso. O Malaleil sasa čhavo e Kainameso. 38 O Kainam sasa čhavo e Enoseso. O Enos sasa čhavo e Siteso. O Sit sasa čhavo e Adameso. O Adam sasa čhavo e Devleso.

4 O Isus pherdo Svetone Duxosa irisajlo tari len o Jordan.

O Duxo inđarda le ani pustinja, 2 kaj iskušisada le o beng saranda dive. Ane gola divesa o Isus khanči ni xalja thaj kana nakhle saranda dive, bokhajlo. 3 Tegani vaćarda lese o beng: "Te san e Devleso Čhavo, phen kale barese te avol mangro." 4 O Isus phenda lese: "Ano Svetu lil si pisimo: 'O manuš ni ka avol džuvdo samo taro mangro [nego tare dži jekh Lafi e Devleso]'." 5 Pale gova ikalda le o beng ko učo than thaj tari jekh drom sikada lese sa e carstvura ki phuv. 6 O beng vaćarda e Isusese: "Tuće ka dav sa kava lengo zuralipe thaj i slava, golese kaj mande dija pe thaj me ka dav la kase mangav. 7 Ako pere pe koča angle mande, sa ka avol ciro." 8 O Isus vaćarda lese: "Ano Svetu lil si pisimo: 'Per ke koča e Gospodese e Devlese cirese thaj lese jekhese služi.'" 9 Pale gova inđarda le o beng ano Jerusalim, čhuta le najučeste po Hram thaj vaćarda lese: "Te san e Devleso Čhavo, čhude tu katar tele. 10 Golese kaj ano Sveti lil si pisimo: 'Vov ka phenol pe anđelurende te aračhen tut,' 11 thaj: 'Von ka len tut ke vasta te ma čalave tut ko bar cire pingresa.'" 12 O Isus vaćarda lese: "Ano Svetu lil si pisimo: 'Ma iskuši e Gospode, e Devle cire.'" 13 Kana o beng završisada sa lese iskušenjura, đelo lestar dži aver nesavo vreme. 14 O Isus irisajlo ano zuralipe e Duxoso ani Galileja thaj o lafi lestar đelo ane sa e phuva. 15 Sikada ane lende sinagoge thaj savore šukar lestar vaćarde. 16 Tegani avilo o Isus ano foro Nazaret kaj barilo thaj ko savato palo piro adeti, đelo ani sinagoga thaj uštilo te čitil. 17 Dije le o Lil e prorokoso e Isaijaso, vov putarda o Lil thaj arakhlijia than kaj sasa pisimo: 18 "O Duxo e Gospodeso si pe mande, golese kaj pomazisada man te anav o Lačho Lafi e čororende, [bičhalda man te sastarav len, saven isi dukhade ile], thaj te vaćarav e phanglende kaj ka aven oslobodime, thaj e korende kaj ka dičhen, thaj e mučime kaj ka aven slobodna, 19 te vaćarav taro lačho berš taro milost e Gospodeso." 20 Tegani phanglja o Lil, dija le e slugase thaj bešlo. Savore ani sinagoga dikhlije ane leste 21 thaj o Isus lija te vaćarol lende: "Ađive pherdile kala lafura so akana šunden." 22 Savore lestar vaćarde šukar thaj sesa zadivime gole šukar

laurencar so iklilo andaro lesu muj thaj pučlje pe: "Naj li kava e Josifeso čhavo?" 23 O Isus vaćarda lende: "Čače tumen mande ka vaćaren kaja poslovica: 'Lekarona, sastar korkore tut!' So šundam kaj čerdan ano Kafarnaum, čer i kate ane čiro than kaj barijan." 24 Tegani vaćarda: "Čače vaćarav tumende, nijekh proroko naj manglo ane piro than kaj barilo. 25 A čače vaćarav tumende: But romnja kase roma mule sesa ano Izrael ano vreme e Ilijaso kana o bršnd ni pelo trin berš thaj šov čhon thaj sasa baro bokhalipe pe sa i phuv. 26 Al o Iliju ni sasa bičhaldo ni jekhaće lendar, sasa bičhaldo ki jekh džuvli kaso rom mulo ke abandžijengo foro Sarepta pašo Sidon. 27 Thaj but gubava sesa ano Izrael ko vreme e prorokoso e Jelisejeso. Thaj khoni lendar ni thodilo, nego thodilo o Neman o Sirijanco." 28 Savore ani sinagoga pherdile holi kana kava šunde. 29 Uštite thaj tradije le avral taro foro. Indarde le ko brego najuče kaj sasa čerdo lengo foro te čhuden le odupral natele. 30 Al o Isus nakhlo maškar lende thaj đelo pe dromesa. 31 Pale gova o Isus ulilo ano Kafarnaum ano Galilejsko foro thaj sikada ko savato. 32 E manuša čudisajle lese sikajimasa, golese kaj ane lese lafura sasa vlast. 33 Gothe ani sinagoga sasa manuš ane kaste sasa o bilačho duxo thaj dija vika zurale: 34 "So mande amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te uništi amen? Džanav ko san tu: Sveco e Devleso!" 35 O Isus pretisada le: "Phande čo muj thaj iklji lestar!" Tegani o beng perada e manuše angle sa e manuša, iklilo lestar thaj khanči ni čerda lese bilačhe. 36 Ane savorende avili i dar thaj čudisajle thaj jekh averese vaćarde: "Savo si kava sikajipe! Ano autoritet thaj ano zurnalipe vaćarol e bilačhe duxurende te ikljon thaj von ikljen!" 37 Thaj đelo o lafi lestar ane sa e pašutne thana. 38 O Isus uštito gothar andari sinagoga thaj avilo ano čher e Simonese. E Simonese sasuja sasa la bari jag thaj rodije lestar te sastarol la. 39 O Isus ačhilo paše late, pretisada e jagaće thaj i jag mukhlja la. Sigate uštili thaj služisada len. 40 Kana pelo o kham, ande angle leste savoren saven sesa nasvale manuša tare dži jekh nasvalipe. Vov pe savorende čhuta pe vasta thaj sastarda len. 41 Tare pherdo manuša iklile e benga thaj dije vika vaćarindoj: "Tu san o Čhavo e Devleso!" Al o Isus darada len te ma vaćaren khanikase golese kaj džanglje kaj si vov o Hrist. 42 Kana đivesajlo, o Isus iklilo thaj đelo ani pustinja. E manuša rodije le thaj avile leste thaj manglje te ačhavem le te ma džal lendar. 43 Al o Isus vaćarda lende: "Trubul i ane avera forura te vaćarav o Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso, golese kaj sem paše gova bičhaldo." 44 Thaj ni ačhada te vaćarol ane sinagoge ani Judeja.

5 Jekh drom kana o Isus ačhilo pašo Genisaretsko jezero, čidije pe paše leste but manuša, te šunen o Lafi e Devleso. 2 Tegani dikhija duj čamcura kaj ačhen ki obala. E manuša save dolen mačhe iklile lendar thaj thode e mreže. 3 O Isus dija ano čamco savo sasa e Simoneso thaj pučlja le te crden le zala ano paj. Pale gova bešlo thaj taro čamco sikada e manušen. 4 Kana ačhilo te vaćarol e manušendje, vaćarda e Simonese: "Dža ko duboko paj thaj čhude e mreže thaj dol mačhen." 5 O Simon vaćarda lese: "Gospodarona! Celo rat dijam zor thaj khanči ni doldam, al ako tu phene, ka čhudav e mreže." 6 Kana čerde gova, dolde bute mačhen thaj e mreže lije te pharadon. 7 Tegani vastesa dije vika pe amalen save sesa ane aver čamco te aven te pomožin lende. Von avile thaj pherde solduj čamcura gija so lije te pherdon paj taro pharipe e mačhengo. 8 Kana gova dikhija o Simon Petar, pelo ke koča angle Isusese pingre thaj vaćarda: "Dža mandar, Gospode! Me sem grešno manuš." 9 Golese kaj i dar dolda le thaj savoren save sesa lesa, tare but mačhe so dolde. 10 Gija dolda i dar e Jakove thaj e Jovane, e čhavem e Zevedejevese, so sesa amala e Simonesa. Tegani o Isus vaćarda e Simonese: "Ma dara, od akana ka dole e manušen." 11 Kana ikalde e čamcura ki obala, ačhade sa thaj đele pale leste. 12 Kana sasa o Isus ane jekh foro, avilo paše leste jekh manuš so sasa but gubavo. Kana dikhija e Isuse pelo angle leste mujesa dži ki phuv thaj molisada le vaćarindoj: "Gospode! Ako mande, šaj te sastare man!" 13 O Isus vazdija piro va, dolda le thaj phenda: "Mangav. Av thodo!" Thaj i guba tare lesi koža sigate crdija pe. 14 Tegani o Isus naredisada lese: "Ma vaćar gova khanikase, nego dža thaj sikav tut e sveštenikose! Indar žrtva sar so zapovedisada o Mojsije ano zakon pašo čiro thodipe, te bi avola tut svedočanstvo angle lende." 15 O lafi taro Isus sa pobut šundilo. E manuša sa pobut čidije pe te šunen le thaj te sastarol len tare lengo nasvalipe. 16 Al o Isus đelo ko than kaj naj khoni thaj molisajlo. 17 Jekh đive o Isus sikada ano jekh čher thaj gothe bešle e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon save avile tare sa e gava andari Galileja, andari Judeja thaj andaro Jerusalim. A o Isus sastarola e Gospodese zorasa. 18 Thaj nesave manuša ande ano than e pašljimaso jekhe manuše savo naštine te phirol. Thaj rodije sar te anen le thaj te mučhen le anglo Isus. 19 Kana ni arakhije kotar te anen le andre tare but manuša, uštite po čher thaj taro tavano mukhlje le sa e thanesa e pašljimaso, ko maškar anglo Isus. 20 Kana dikhija lengo pačajipe, vaćarda lese: "Manušeja, oprostime si če grehura!" 21 E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije ane peste te den godi: "Ko si kava savo hulil po Dol? Ko šaj oprostil e

grehura sem jekh Dol?" 22 Kana o Isus haljarda so von den godi ane peste, vaćarda lende: "So den godi ane tumare ile?" 23 So si poločhe, te phenol pe: 'Oprostime si cire grehura', il te phenol pe kolese savo našti phirol: 'Ušti thaj phir'? 24 Al te džanen kaj isi man, o Čavo e manušeso, vlast ki phuv te oprostiv e grehura, me ka sikavav tumende mingri zor." Tegani irisajlo premalo manuš savo naštine te phirol thaj phenda: "Tuće phenav! Ušti thaj le čiro than e pašljimaso thaj dža čhere." 25 Sigate kova manuš uštivo angle lende thaj lija piro than e pašljimaso thaj đelo pese čhere hvalindoj e Devle. 26 Savore sesa zadivime thaj hvalisade e Devle. Pherdile dar thaj vaćarde: "Baro čudo dikhlijam adive!" 27 Pale gova iklilo o Isus thaj dikhija e carinco savo akhardola Levi sar bešol ki carina thaj vaćarda lese: "Av pale mande." 28 Thaj o Levi uštivo, ačhada sa gothe thaj đelo pale leste. 29 O Levi čerda e Isusese ane piro čher baro xape. Sesa gothe but carincura thaj avera manuša save bešle lesa ko astali. 30 E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije te bunin pe vaćarindo e Isusese sikadende: "Sose xan thaj pijen e carincurencar thaj e grešnikurencar?" 31 O Isus vaćarda lende: "Ni trubul e sastende doktora, nego e nasvalende. 32 Me ni aviljem te akharav ko pokajipe e pravednikuren, nego e grešnikuren." 33 E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pučlje e Isuse: "Sose e Jovanese sikade postin thaj molin pe e Devleso, gija čeren thaj e farisejska sikade, al čire sikade xan thaj pijen?" 34 O Isus pučlja len: "Šaj li čhuve e gosturen save avile ko abav te postin, dok slavin e mladoženjasa? 35 Al ka avol o dive kana ka len lendar e mladoženja. Ane gova dive i von ka postin." 36 Thaj vaćarda lende i paramič: "Khoni ni čhuvol kotor taro nevo fostano po purano fostano, golese kaj i o nevo ka pharadol thaj o kotor taro nevo fostano ni ačhol šukar ko purano. 37 Thaj khoni ni čhorol nevi mol ane purane morčha, golese kaj i nevi mol ka pharavol e morčha thaj i mol ka čhordol, a e morčha ka pharadon. 38 Golese i nevi mol čhuvol pe ane neve morčha [thaj gija solduj ka arakhadon]. 39 Thaj khoni ko pilja i purani mol ni mandol nevi, golese kaj phenol: 'I purani si pošukar.'"

6 Ke jekh savato o Isus nakhlo maškarо dív. Lese sikade lije o dív, morde vastencar thaj xalje. 2 Nesave fariseja pučlje: "Sose čeren kova so ni trubul ko savato pale Mojsijaso zakon?" 3 O Isus vaćarda lende: "Ni li čitisaden ano Sveti lili so čerda o David kana bokhajlo vov thaj i kola so sesa lesa? 4 Dija ano čher e Devleso thaj lija e mangre save sesa posvetime, save šajine te xan samo e sveštenikura. O David xalja thaj dija i kolende so sesa lesa." 5 Tegani o Isus vaćarda lende: "Me, o Čavo e manušeso, sem o gospodari e savatoso." 6 Ko aver savato o Isus dija ani

sinagoga thaj lija te sikavol. Gothe sasa jekh manuš kasos desno va sasa šuko. 7 E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja dikhija palo Isus, na li ko savato ka sastarol, te bi čerena le bande. 8 Al o Isus džanglia so von den godi thaj vaćarda e manušeke kasos desno va sasa šuko: "Ušti thaj ačh akari ko maškar!" O manuš uštivo thaj ačhilo angle lende. 9 Tegani o Isus vaćarda lende: "Te pučav tumen: Ko savato li šaj čerol pe šukar il bilače? Te aračhol pe o džuvdipe il te mudarol pe?" 10 Thaj dikhija savoren so sesa gothe thaj vaćarda e manušeke: "Pruži čo va." I vov pružisada po va thaj leso va sastilo. 11 E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pherdile bari holi thaj lije te vaćaren jekh averese so te čeren e Isusesa. 12 Ane gola divesa o Isus iklilo ko brego te molil pe e Devleso thaj sasa celo ratano molipe e Devlesa. 13 Kana sasa dive, akharda pe sikaden, lendar birisada dešudujen thaj akharda len apostolura: 14 e Simone kas akharda Petar, thaj lese phrale e Andrija, e Jakove thaj e Jovane, e Filipe thaj e Vartolomeje, 15 e Mateja thaj e Toma, e Jakove e Alfejevese čhavje thaj e Simone savo sasa Zilot, 16 e Juda e Jakoveso thaj e Juda e Iskariotskone, savo izdajisada le. 17 O Isus ulilo taro brego pe Dešudujenar thaj ačhilo ko ravno than. Odori sesa but lese sikade thaj but manuša andari sa i Judeja, andaro Jerusalim, andare Tirska thaj Sidonska krajura thaj tare pašutne thane save si pašo more. 18 Von avile te šunen le thaj te sastardon tare piro nasvalipe. Sastardile i kola save sesa mučime tare bilače duxura. 19 Sa e manuša rodije te dolen pe po Isus, golese kaj lestar ikljola zor thaj sastardona savore. 20 O Isus dikhija ane pe sikade thaj vaćarda: "Blagoslovime sen tumen save sen čore, golese kaj tumaro si o Carstvo e Devleso. 21 Blagoslovime sen tumen save sen akana bokhale, golese kaj ka čaljon. Blagoslovime sen tumen save akana roven, golese kaj ka asan. 22 Blagoslovime sen kana e manuša mrzin tumen, čhuden tumen, ladžaren tumen thaj tumaro alav ni manden thaj dičhen tumen sar bilačen golese so pačan ane mande, ano Čavo e manušeso. 23 Radujin tumen ane gova dive thaj čhelen, golese kaj bari si tumari plata ko nebo. Golese kaj gija čerde e prorokurende i lende paradada. 24 Al jao tumende e barvalende, golese so već lijjen tumari uteha. 25 Jao tumende save sen akana čale, golese so ka bokhavon. Jao tumende save akana asan, golese so ka tugujin thaj ka roven. 26 Jao tumende kana sa e manuša vaćaren šukar tumendar, golese kaj gija i lende paradada vaćarde šukar tare xoxavne prorokura!" 27 O Isus vadži vaćarda: "Al tumende save šunen man, vaćarov: Manden tumare dušmanuren! Šukar čeren kolende save mrzin tumen! 28 Blagoslovkin kolen save den tumen

armaja! Molin tumen e Devlese kolendē save bilačhe čeren tumencar. 29 Kolese save čalavol tut pi čham, iri thaj aver čham, kole save mandol tutar o ogrtači, de le te lol i čo gad. 30 De svakone kova so rodol tutar, thaj te khoni khanči lija tatar, ma rode gova te iril tuče. 31 Gova so manden te čeren e manuša tumende, gova i tumen čeren lende! 32 Ako manden samo kolen save tumen manden, savi si tumari hvala? Golese so čak i e grešnikura manden kolen save len manden. 33 Thaj ako čeren šukar samo kolendē save tumende čeren šukar, savi si tumari hvala? Golese so i e grešnikura čeren gija. 34 Thaj ako den zajam kolendē savendar adućaren te irin o zajam, savi si tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura e grešnikurenđe den zajam te len palem gaći. 35 Nego, manden tumare dušmanuren thaj čeren lende šukar! Den zajam te ni manden khanči golesttar. Gija ka avol tumen bari plata thaj ka aven čhave e Najbare Devlese, golese kaj si vov šukar i e nezahvalnonenđe thaj e bilačendē. 36 Golese aven milosrdna sar so si tumaro Dad taro nebo milosrdno." 37 O Isus vadži vaćarda: "Ma sudin thaj ni ka aven sudime. Ma osudin thaj ni ka aven osudime. Oprostir thaj ka avol oprostimo tumende. 38 Den thaj ka dol pe tumende. Pobari mera thaj popherdi ka dol pe tumende ane tumare vasta. Golese kaj, save merasa merin, gaći ka iril pe tumende." 39 Thaj o Isus vaćarda lende paramič. "Šaj li o koro e kore te inđarol? Na li solduj ka peren ani rupa? 40 Nijekh sikado naj pobaro tare piro učitelji. Kana ka sikljo sa, ka avol sar piro učitelji. 41 Sose dičhe i treska ane cire phralesi jakh, al o kaš ani ciri jakh ni dičhe? 42 Sar šaj vaćare cire phralesse: 'Phrala, ačh te ikalav i treska andari ciri jakh', al o kaš ani ciri jakh ni dičhe? Dujemujengo! Ikal angleder o kaš andari ciri jakh, pa ka dičhe te ikale i treska andari cire phralesi jakh." 43 O Isus vadži vaćarda: "Golese kaj naj šukar kaš save bijanol bilačho bijandipe, ni bilačho kaš save bijanol šukar bijandipe. 44 Sa e kašta pindžardon pale lengo bijandipe. Golese kaj i smokve ni čiden pe tare kangre thaj ni e drakha ni čiden pe tari kupina. 45 E šukare manuše isi šukar ano ilo, i gija, lestar ikljol šukar. Thaj bilačho manuš andare piro ilo iklol bilačhipe, golese kaj andaro muj leso iklol kova sosa si pherdo leso ilo." 46 O Isus vadži vaćarda: "Sose akharen man: 'Gospode! Gospode!', a ni čeren kova so vaćarov tumende? 47 Ka sikavav tumende save si dži jekh save avol ke mande thaj sunol mingre lafura thaj čerol len. 48 Vov si sar manuš save čerda piro čher. Pa hunda rupa thaj čalada temelji ko bar. Thaj kana avile e paja, avili i bari len pe gova čher thaj naštine te peravol le, golese kaj si leso temelji ko bar. 49 Al kova save šunda a ni čerda, si sar

manuš save čerda piro čher ki phuv bizo temelji. Thaj kana avilo o paj, gova čher sigate pelo dži o temelji."

7 Kana vaćarda o Isus sa kava angle manuša, đelo ano foro o Kafarnaum. 2 Gothe jekhe rimskone kapetano sasa jekh sluga save sasa nasvalo dži o meripe thaj kas but manglia. 3 Kana o kapetano šunda e Isusese, bičhalda leste nesave jevrejskone starešinen te molin le te avol te sastarol lese sluga. 4 Kana avile ko Isus, but molisade le vaćarindoj: "Vov zasluzil gova te čere lese, 5 golese kaj mandol amaro narodo thaj čerda amendje sinagoga." 6 Gija, o Isus đelo lencar. Kana ni sesa dur taro čher, bičhalda o kapetano pe amalen te vaćaren lese: "Gospode! Ma čhuv tuče gova pharipe golesa so ka de ane mingro čher, golese kaj me naj sem dostojno te ave tali mingri streja. 7 Golese ni manglijem te avav angle tute kaj naj sem dostojno. Nego vaćar samo jekh lafi thaj sigate ka sastol mingro manglo sluga. 8 Golese kaj i me sem manuš tale nekaso autoritet thaj isi man tale mande vojnikura, pa vaćarav jekhese: 'Dža', thaj vov džal. Vaćarav dujtoneše: 'Av', thaj vov avol. Vaćarav mingre slugase: 'Čer', thaj čerol gova." 9 Kana šunda gova o Isus, čudisajlo thaj irisajlo e manušenđe save đele pale leste thaj vaćarda lende: "Vaćarav tumende, nijekhe Jevreje vadži ni arakhljem ano Izrael save isi gaći pačajipe." 10 Tegani kola manuša so sesa bičhalde, irisajle čhere thaj arakhlje e nsvale sluga saste. 11 Na but pale gova, o Isus đelo ano foro savo akhardola Nain. Đele lesa lese sikade thaj pherdo manuša. 12 Kana avile pašo vudar e foroso, nesave manuša ikalde jekhe terne čhave, savo mulo. Vov sasa jekhoro čhavo jekha dejako, savako rom mulo. Pherdo manuša andaro foro džana lasa te prahon e čhave. 13 Kana dikhla la o Gospod, pelo lese žal lače thaj vaćarda: "Ma rovi!" 14 Tegani avilo paše thaj dolda pe po than kaj sasa pašljardo o mulo čhavo. E manuša save inđarena le ačhile thaj o Isus vaćarda: "Čhaveja! Tuće vaćarav, ušti!" 15 O mulo čhavo bešlo thaj lija te vaćarol, a o Isus dija le lese daće. 16 Savore darajle thaj hvalisade e Devlele vaćarindoj: "Baro proroko si maškar amende!" Thaj: "O Dol avilo te pomognil pe manušenđe!" 17 Kava šundilo taro Isus ani sa i Judeja thaj ane sa e pašutne thana. 18 E Jovanese e Krstiteljese sikade vaćarde lese sa kava so o Isus čerda. Tegani akharda o Jovane pe duje sikaden 19 thaj bičhalda len ko Gospod te pučen le: "Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te adućara avere?" 20 Kana avile gola duj manuša ko Isus, phende lese: "O Jovane o Krstitelj bičhalda amen tute te puča tut: 'Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te adućara avere?'" 21 Ane gova sato o Isus

sastarda buten taro lengo nasvalipe, tare lengo pharipe thaj tare bilačhe duxura thaj bute koren dija dičhipe. **22** Gija o Isus phenda e Jovanese sikadene: "Džan thaj vaćaren e Jovanese so dikhlijen thaj so šunden: e kore dičhen, e bande phiren, e gubava thodon, e kašuće šunen, e mule ušten taro meripe thaj e čororende vaćarol pe o Lačho Lafi. **23** Blagoslovimo si kova savo mandar ni sablaznil pe!" **24** Kana đele e Jovanese sikade, o Isus lija te vaćarol taro Jovane bute manušende: "So iklijen te dičhen ki pustinja? I trska, savi bandol ki balval? **25** Il so iklijen te dičhen? Manuše ane barvale šeja urade? Na! Kola save phiraven barvale šeja ano šukaripe bešen ane carska palate. **26** Il so iklijen te dičhen? Proroko? Va, me phenav tumendje, vov si pobut taro proroko. **27** Golese so, o Jovane si manuš kastar si pisimo ano Sveti lili: 'Akh, me bičhalav mingre glasniko angle tute, save ka pripremil tuče o drom angle tute.' **28** Vaćarav tumendje: maškare sa e manuša save sesa bijande tare romnja, ni sasa khoni pobaro taro Jovane. Al i o emcikno ano Carstvo e Devleso pobaro si lestar." **29** Sa e manuša so šunde e Isuse, pa i nesave carincura, pindžarde kaj si e Devleso sikajipe čačukano, golesa so krstisajle e Jovanese krstimas. **30** Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon čhudije o plan e Devleso savo sasa lendje thaj ni manglje o Jovane te krstil len. **31** O Isus vaćarda: "Kasa te uporediv e manušen tari kaja kuštik save si akana džuvde? Sar kaste si von slična? **32** Von si sar čavore save bešen ko drom thaj akharen jekh avere vaćarindoj: 'Bašaldam tumendje vesela đilja, a tumen ni čhelden! Bašaldam tumendje žalosna đilja, a tumen ni rujen!' **33** Golese kaj, avilo o Jovane o Krstitelj savo ni xalja mangro thaj ni pijola mol, a tumen vaćaren: 'O beng ane leste!' **34** Aviljem me, o Čavo e manušeso, savo xav thaj pijav, a tumen vaćaren: 'Dikh, manuš xalano thaj mato, amal e carincurengi thaj e grešnikurengi!' **35** Al, sa gola so prihvatisade gova sikajipe, phende kaj si e Devleso mudrost čačukano!" **36** Jekh farisejo kaso alav sasa Simon dija vika e Isuse te avol te xal mangro ke leste. O Isus delo ano cher e farisejeso thaj čhuta pe pašo astali. **37** Thaj dikh, ane gova foro sasa i džuvli savaće džanglia pe kaj si grešnica. Voj šunda kaj si o Isus pašo astali ano cher e farisejeso, i avili andre thaj anda kučalo miris ko čaro save sasa taro mermerno bar. **38** Voj ačhili palo Isus thaj rojindoj, peli ke pe koča paše lese pingre thaj lija te thovol len pe jasvencar. Tegani koslja len pe balencar, čumidija lese pingre thaj makhlja len e mirisesa. **39** Kana gova dikhlij o farisejo savo akharda le, vaćarda ane peste: "Te avol kava manuš proroko, bi džanola ko si kaja džuvli savi dotaknil le. Vov bi džanola kaj si grešnica!" **40** O Isus phenda lese: "Simone! Isi

man khanči te vaćarav tuče." Vov vaćarda: "Učitelju, vaćar!" **41** O Isus vaćarda: "Duj džene sesa dužna jekhe manuše. Jekh sasa dužno panšel srebrenjakura a o dujto pinda. **42** Kana len ni sasa te irin, kova manuš oprostisada soldujende. Vaćar, tare kala duj savo ka mandol le pobut?" **43** O Simon vaćarda lese: "Pa bi phenava kolese kas sasa pobaro dugo." A o Isus vaćarda lese: "Gija si, šukar vaćardan." **44** Tegani irisajlo o Isus premali džuvli thaj vaćarda e Simonese: "Dičhe li kala džuvlja? Kana me aviljem ane ciro cher, ni paj ni andan te thovav me pingre, al voj pe jasvencar thoda len thaj pe balencar koslja len. **45** Ni čumidipe ni dijan man, al voj sar aviljem, ni ačhili te čumidol mingre pingre. **46** Uljesa ni makhljan mingre šoro, al voj mirisesa makhlja mingre pingre. **47** Golese vaćarav tuče: 'Baro manglipe sikada mande, golese so si laće oprostime but bare grehura. Al kase zala oprostime, sikavol zala manglipe.'" **48** A e džuvljače vaćarda: "Oprostime si cire grehura." **49** Tegani ane peste lije te vaćaren kola so sesa lesa pašo astali: "Ko si kava save šaj oprostil e grehura?" **50** Al o Isus vaćarda e džuvljače: "Ćiro pačajipe spasisada tut. Dža ano mir!"

8 Pale gova o Isus delo ane forura thaj ane gava. Sikada thaj vaćarda taro Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso. Lesa đele e dešuduj sikade **2** thaj nesave džuvlja save sesa sastarde tare benga thaj taro nasvalipe: i Marija (savi akhardola Magdalena, kastar iklike efta bilačhe duxura), **3** thaj i Jovana (romni e Huzosi save sasa upravitelji ko Irod) thaj i Suzana thaj avera but džuvlja save pomožisade pumare parenkar e Isuse thaj lese sikaden. **4** Kana čidiye pe but manuša tare sa e forura thaj avile pašo Isus, vov vaćarda lendje paramič: **5** "Ikiilo o manuš save čhudola o seme pi phuv. Thaj kana sejisada, nesavo seme pelo po drom. Gothe uštade le e manuša thaj e čirkljia sa xalje le. **6** Nesavo seme pelo pe bara. Barilo thaj šučilo, golese kaj naj sasa paj ani phuv. **7** Thaj nesavo seme pelo pe kangre. O seme barilo e kangrencar thaj e kangre tasade le. **8** Thaj nesavo seme pelo pi šukar phuv. Barilo thaj anda šel droma pobut." Kana vaćarda kava, dija vika: "Kas isi kana te šunol, nek šunol." **9** E Isusese sikade pučlje le: "Vaćar amende so značil kaja paramič?" **10** Vov vaćarda: "O Dol tumendje dija te džanen o garajipe tare leso Carstvo, al averende vaćarav ane paramiča, te pherdol okova so ačhol ano Sveti lili: 'Ka dičhen, al ni ka shvatin; ka šunen, al ni ka haljaren.' **11** Kaja paramič phenol kava: O seme si o Lafi e Devleso. **12** Nesave manuša si sar o drom ke save pelo o seme. Kana šunen o Lafi e Devleso thaj avol o beng, lol o Lafi andaro lengo ilo, te ma pačan thaj te ni aven spasime. **13** Nesave manuša si

sar than kaj isi bara ke save pelo o seme. Gova si manuša save šunen thaj len o Lafi radosno, al si sar luluđa saven naj koreno. Zala vreme pačan, a kana avol o vreme tare iskušenjura, tegani prestanin te pačan. **14** Nesave manuša si sar than maškar e kangre ke save pelo o seme. Gola si kola manuša save šunen o Lačho Lafi, al o pharipe, o barvalipe thaj o guglipe kale svetoso tasavol len thaj ni den šukar bijandipe. **15** A nesave manuša si sar šukar phuv pe save si sejimo o seme. Gola si manuša save šunen o Lafi thaj gova Lafi ićaren ano šukar thaj iskreno ilo, sa dži kaj ni anen šukar bijandipe.” **16** “Khoni ni phabarol i svetiljka te bi učharola la e čaresa il te bi čhuvolta talo than e sojimaso. Čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj kola save den andre, dičhen o svetlo. **17** Sa so si garado ka avol pučardo thaj so si čerdo garandoj ka ikljol ko dičhipe. **18** Golese pazin sar šunen. Golese so, kas isi, ka dol pe lese, a kas naj, ka lol pe lestar i kova zala so dol godi kaj isi le.” **19** Avile e Isusesi dej thaj lese phrala thaj naštine tare but manuša te aven dži leste. **20** Thaj khoni vaćarda e Isusese: “Ćiri dej thaj cire phrala ačhen avri thaj manden te dičhen tut.” **21** Al vov vaćarda lende: “Mingri dej thaj mingre phrala si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj ićaren le.” **22** Jekh dive o Isus phenda pe sikadene: “Te nakha ki aver rig e jezerosi.” Dijeano čamco thaj đele. **23** Thaj kana pojdisade, o Isus zasuta. Tegani uštili bari balval, o čamco lija te pherdol paj thaj arakhije pe ano opasnost. **24** E sikade avile pašo Isus thaj lije te den vika: “Gospode! Gospode! Ka tasiva!” Vov uštito thaj zapovedisada e balvaljače thaj e bare pajese te ačhen, thaj von ačhile thaj pale gova khanči ni šundilo. **25** A o Isus pučlja len: “Kaj tumaro pačajipe?” A e sikade darajle thaj čudisajle, pučindoj jekh averese: “Savo si kava so e balvaljenđe thaj e pajese zapovedil te ačhen thaj von šunen le?” **26** Tegani resle paši Gerasinsko phuv savi si ki aver rig tari Galileja. **27** Kana iklilo o Isus taro čamco, avilo paše leste andaro foro jekh manuš ake kaste sesa benga. But vreme sasa nango thaj ni bešlo ano čher, nego bešlo ke limora. **28** Kana dikhija e Isuse, dija vika thaj pelo ke pe koča angle leste. Andare sa o glaso dija vika: “So mande mandar, Isuse, Čhaveja Embare Devleso? Moliv tut, ma muči man!” **29** Golese so o Isus već zapovedisada e bilačhe duxose te ikljol andare kava manuš. Angleder, e manuša phandena le ane sindira thaj aračhena le. Al vov čhinola e sindira thaj o beng inđarola le ani pustinja. **30** O Isus pučlja le: “Sar si ciro alav?” Vov phenda: “Legija,” golese kaj but benga sesa ane leste. **31** Thaj e benga molisade e Isuse te ma bičhalol len ano bezdan. (Abyssos g12) **32** Paše gothar sasa jekh brego kaj sesa pherdo bale save čarona. E benga molisade e Isuse te

mučhol len te džan ane gola bale. Thaj o Isus mukhlja len te džan. **33** Tegani iklile e benga andare kova manuš thaj đele ane bale. Thaj e bale lije te prasten taro brego ano jezero thaj tasile. **34** Kana e manuša save arakhije e balen, dikhija so sasa, našle thaj đele te vaćaren tare gova ano foro thaj ane gava. **35** Tegani e manuša iklile te dičhen so sasa. Kana avile pašo Isus, arakhije e manuše kastar iklile e benga, sar bešol urado paše Isusese pingre thaj si godaver. Thaj von darajle. **36** Kola save gova dikhija, vaćarde averende sar o Isus sastarda e manuše ane kaste sesa e benga. **37** Tegani sa e manuša tari Gerasinsko phuv molisade e Isuse te džal lendar, golese kaj but darajle. O Isus dija ano čamco thaj irisajlo palal ani Galileja. **38** O manuš kastar o Isus ikalda e benden molisada e Isuse te džal lesa, al o Isus bičhalda le pestar vaćarindoj: **39** “Iri tut ane čiro čher thaj vaćar sa so čerda tuće o Dol.” Gija o manuš đelo thaj vaćarda maškar sa o foro so čerda lese o Isus. **40** Kana irisajlo o Isus tari aver rig e jezerosi, e manuša sesa baxtale kana dikhija le, golese kaj savore adućarde le. **41** Thaj dikh, jekh manuš kaso alav sasa Jair, starešina e sinagogako, avilo thaj pelo ke koča anglo Isus thaj molisada le te avol ane leso čher, **42** golese kaj sasa le jekhori čhej tare dešduj berš thaj voj sasa dži o meripe. Kana pojdisada o Isus e Jairesa ane leso čher, cicićije le e manuša. **43** Thaj maškare manuša sasa jekh nasvali džuvli tare rateso thavdipe već dešduj berš. I džuvli sa piro barvalipe so sasa la, dija ke lekara, al niješki naštine te sastarol la. **44** Voj avili od palal e Isusese thaj dolda le taro teluno kotor taro fostano thaj tare jekh drom ačhilo lako ratvalipe. **45** O Isus pučlja: “Ko dolda pe gova pe mande?” Dži jekh lendar phende kaj naj von, vaćarda o Petar [thaj kola save sesa lesa]: “Gospode! But manuša si paše tute thaj cicićen tut [a tu puče: ‘Ko dolda pe gova pe mande?’].” **46** Al o Isus vaćarda: “Khoni dolda pe pe mande, golese kaj osetisadem zor kaj iklili mandar.” **47** Kana dikhija i džuvli kaj našti garadol, avili darandoj, peli ke pe koča angle leste thaj vaćarda angle sa e manuša sose dolda pe pe leste thaj sar tare jekh drom sastili. **48** O Isus vaćarda laće: “Mingri čhej! Ćiro pačajipe sastarda tut. Dža ano mir!” **49** Dok o Isus vaćarda e džuvlijače, avilo jekh andaro čher e Jaireso, e šorutno e sinagogako, thaj vaćarda lese: “Jaire, muli čiri čhej. Ma muči e učitelje.” **50** Kana šunda gova o Isus, vaćarda lese: “Ma dara! Samo pača thaj voj ka uštol.” **51** Kana o Isus avilo ano čher, ni dija khoni te džal andre, sem o Petar, o Jovane thaj o Jakov, e čhejorako dad thaj i dej. **52** Savore ruje thaj tugujisade andaro vođi pale late thaj o Isus vaćarda: “Ma roven. Ni muli, nego sovol.” **53** Al von asaje e Isusese golese kaj džanglje so muli. **54** Vov dolda e

čejjora taro va thaj dija vika vaćarindo: "Čhejorije, ušti!" 55 Tare jekh drom irisajlo lako duxo thaj voj sigate uštili. O Isus naredisada lende te den la te xal. 56 Thaj lako dad thaj lači dej sesa začudime. Al vov zapovedisada lende khanikase te ma vaćaren so sasa.

9 O Isus dija vika e dešduje apostoluren thaj dija len zor thaj vlast pe sa e benga thaj te sastaren taro nasvalipe. 2 Bičhalda len te propovedin taro Carstvo e Devleso thaj te sastaren e nasvalen. 3 Vaćarda lende: "Khanči ma len dromese: ni rovli, ni trasta, ni mangro, ni pare thaj te ma avol tumen po duj gada. 4 Kana džan ane nesavo čher, bešen gothe, dži kaj ni ka džan ane aver than. 5 Te ni manglij tumen ane nesavo foro, iklijen gothar thaj tresin o praho tare tumare pingre sar svedočanstvo protiv lende." 6 E sikade đele thaj phirde taro gav dži ko gav. Propovedisade o Lačho Lafi thaj sastarde e manušen ke sa e thana. 7 Kana o Irod, o vladari e Galilejako, šunda tare sa so sasa, sasa zbunimo golese kaj nesave vaćarde kaj o Jovane o Krstitelj uštilo tare mule. 8 Thaj avera vaćarde kaj ki phuv sikadiło o Ilijia, a nesave vaćarde kaj uštilo tare mule nesavo proroko taro purano vreme. 9 Thaj vaćarda o Irod: "E Jovaneso šoro me čhindem. Savo si akana kava kastar gasave čudura šunav?" Thaj manglia te dičhol e Isuse. 10 Kana irisajlo e apostolura, vaćarde e Isusesa sa so čerde. O Isus tegani iñdarda e sikaden pesa thaj katane đele pašo foro savo akhardol Vitsaida te šaj aven korkore. 11 Al but manuša šunde kaj đelo o Isus, thaj lije te džan pale leste. O Isus primisada len thaj lija te propovedil lende taro Carstvo e Devleso thaj sastarda kolen saven trubuja sastipe. 12 Kana lija o đive te načhol, avile e dešduj apololura pašo Isus thaj vaćarde: "Mukh e manušen. Nek džan ane pašutne gava thaj ane thana kaj šaj te aračhen khanči xamase thaj kaj šaj te soven, golese kaj sam ko than kaj naj khanči." 13 O Isus vaćarda lende: "Den len tumen te xan!" Von vaćarde: "Amen isi samo pandž mangre thaj duj mačhe. Amen li te dža te čina sa kale manušende te xan?" 14 Gothe sesa paše pandž milje murša. Tegani o Isus vaćarda pe sikadene: "Čhuven len te bešen ane kupe po pinda džene." 15 E sikade čerde gija thaj bešljarde len savoren. 16 O Isus lija gola pandž mangre thaj gole duje mačhen, dikhla ano nebo thaj zahvalisada e Devlese. Phaglia e mangre thaj e mačhen thaj dija len ke sikade te den e manušen. 17 Savore xalje thaj čalile. Pale gova čidije dešduj korpe kolestar so ačhilo so xalje e manuša. 18 Jekh đive o Isus molisajlo korkoro thaj lesa sesa lese dešduj sikade. Vov pučlja len: "So vaćaren e manuša, ko sem me?" 19 E sikade vaćarde lese: "Nesave

manuša vaćaren kaj san o Jovane o Krstitelj, a avera kaj san o Ilijia o proroko, a nesave vaćaren kaj san jekh tare purane prorokura savo uštilo tare mule." 20 O Isus pučlja len: "Tu san o Hrist, bičhaldo taro Dol." 21 O Isus zurale naredisada e sikadene te ma vaćaren khanikase kaj si vov o Hrist. 22 Thaj phenda: "Me, o Čhavo e manušeso, trubul te avav but mučimo. E starešine, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon ka čhuden man. Ka avav mudardo, al me trito đive ka uštav tare mule." 23 Tegani o Isus savorende vaćarda: "Ko mandol te džal pale mande, nek ačhavol korkoro pes thaj nek lol piro krsto svako đive thaj nek džal pale mande. 24 Golese ko mandol piro džuvdipe te aračhol, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe baše mande, ka aračhol le. 25 Savo šukaripe ka avol e manuše ako sa o sveto dobil, al pes hasarol il upropastil pes? 26 Golese, ko ladžal mandar thaj tare mingre lafura, lestar i me, o Čhavo e manušeso, ka ladžav kana ka avav ane mingri slava thaj ani slava mingre Dadesi thaj e svetone anđelurendi. 27 Čače vaćarav tumende, nesave tumendar save sen kate ni ka meren dok ni dičhen o Carstvo e Devleso." 28 Kana nakhle ohto đive pale gova, o Isus lija e Petre, e Jovane thaj e Jakove thaj iklilo ko brego te molil pe e Devlese. 29 Kana molisajlo, leso muj čerdilo averčhande thaj lese šeja čerdile parne thaj sjajna. 30 Thaj dikh, tari jekh drom iklile duj manuša thaj lije te vaćaren e Isusesa. Gova sesa o Mojsije thaj o Ilijia. 31 Sikadile ani slava thaj vaćarde tare leso meripe savo trubuja te avol ano Jerusalim. 32 O Petar thaj kala so sesa lesa, zasute thaj kana džungadile dikhla e Isuse ani slava thaj duje manušen sar lesa ačhen. 33 Kana lije o Mojsije thaj o Ilijia te crden pe taro Isus, o Petar phenda e Isusesa: "Gospode! Šukar kaj sam kate. Te čera trin senice: Jekh tuće, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase." Ni džanglia so te vaćarol. 34 A dok vov gova vaćarda, avilo o oblako savo učharda len. Thaj von, kana učharda len o oblako, darajle. 35 Thaj šunde glaso andare kova oblako vaćarindo: "Kava si mingro manglo čhavo save me birisadem. Le šunen!" 36 Pale gova so šundilo o glaso, e sikade dikhla samo e Isuse korkore. Thaj von khanči ni vaćarde khanikase tare gova so dikhla. 37 Theara đive kana o Isus thaj lese sikade ulile taro brego, but manuša avile ko Isus. 38 Thaj dikh, tare but manuša akharda le jekh: "Učitelju! Moliv tut, dikh pe mingro čhavo golese kaj si jekhoro." 39 O bilačho duxo dolog le thaj tari jekh drom lol te dol vika thaj čhudol le ane grčura tare savi ikljol i spuma taro leso muj thaj o duxo ni ačhavol le thaj sa malaksil le. 40 "Molisadem čire sikaden te ikalen e bilačhe duxo, al von naštine." 41 O Isus vaćarda lende: "O, bipačače

thaj rumime potomkura! Vadži kober trubul te avav tumencar thaj te trpiv tumen? An círe čhave akari!" 42 A dok avola o čavoro premal leste, o bilačo duxo perada e čhave ki phuv ane grčura thaj lija te tresil le. A o Isus zapovedisada e bilačhe duxose te ikljol lestar, sastarda e čhave thaj dija le lese dades. 43 Savore divisajle so dikhlije e Devleso baro zuralipe. Savore divisajle sa kolese so o Isus čerola. Tegani o Isus vaćarda pe sikadende: 44 "Šukar šunen kala lafura: Me, o Čavo e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e manušende." 45 Al e sikade ni haljarde kala lafura, golese kaj sasa lendar garado te našti haljaren. Thaj darajle te pučen le kale lafese. 46 E sikade lije te vaćaren maškar pumende ko si lendar embaro. 47 Al o Isus džanglia so si ane lende ile. Lija e čavore čhuta le paše peste, 48 thaj vaćarda lende: "Savo primil kale čavore ane mingro alav, man primil. Thaj ko man primil, primil e Devle savo bičhalda man. Golese kaj, ko si maškare tumende emcikno, vov si embaro." 49 Tegani vaćarda o Jovane e Isusese: "Gospode! Dikhlijam jekhe sar círe alavesa tradol e benden. Amen vaćardam lese te ma čerol gova, golese kaj ni džal amencar pale tute." 50 Al o Isus vaćarda lese: "Mučhen le, golese kaj ko naj protiv tumende, tumencar si." 51 Kana sesa paše e divesa te avol o Isus vazdimo ko nebo, zurale odlučisada te džal ano Jerusalim. 52 Thaj bičhalda glasnukuren angle peste thaj von đele thaj dije ano gav ani Samarija te lačharen lese kaj te sovol. 53 Al e manuša ni mangije le gothe, golese kaj džanglie kaj mandol te džal ano Jerusalim. 54 Kana dikhlije gova lese sikade o Jakov thaj o Jovane, pučlje e Isuse: "Gospode! Mandje li te phena te uljoi i jag taro nebo thaj te phabarol len [sar so gova čerda o Ilijaj?]" 55 Al o Isus irisajlo thaj dija vika pe lende. [Phenda: "Ni džanen tare savo duxo sen. 56 Golese kaj me, o Čavo e manušeso, ni aviljem te uništiv e manušengo džuvdipe, nego te spasiv."] Thaj đele ane aver gav. 57 Sar đele dromesa, nesavo manuš vaćarda e Isuse: "Me ka džav tusa kaj tu dža." 58 Al o Isus phenda lese: "E lisicen isi jazbina thaj e čirikljen isi gnezdura, al me, o Čavo e manušeso, naj man kaj mingro šoro te pašljarov." 59 A o Isus avere manušese vaćarda: "Phir pale mande." A kova manuš phenda: "Gospode! Mukh man angleder te džav te prahov mingre dade." 60 Al o Isus vaćarda lese: "Ačhav e mule, nek prahon pe mulen. Al tu dža thaj propovedi taro Carstvo e Devleso." 61 A aver manuš vaćarda: "Gospode! Me ka džav pale tute, al mukh man te džav te oprostiv man mingre čherutnencar." 62 A o Isus phenda lese: "Kova savo čhuvol piro va ko plugo te oril a dičhol palal, naj pogodno pašo Carstvo e Devleso."

10 Pale gova odredisada o Gospod avere eftavardeš thaj duje sikaden thaj bičhalda len po duj te džan angle leste ane sa e forura thaj ane thana kaj mangija te džal. 2 O Isus vaćarda lende: "O čídipe si baro a e bućarne si zala. Golese, molin e gospodare taro čídipe te bičhalol e bućarnen ke piro čídipe. 3 Džan! Akh, bičhalav tumen sar terne bakren maškare ruva. 4 Ma iñđaren kese parencar, ni traste, ni sandale. Thaj dok phiren ma ačhen te vaćaren ko drom khanikasa te ma hasaren tumaro vreme. 5 Kana ka den ane nesavo čher, angleder vaćaren: 'Mir kale čherestе.' 6 Te gothe bešlo o manuš savo mandol o mir, tumaro mir ka avol pe lende. Te ni mangija o mir, tumaro mir ka iril pe tumende. 7 Kana ka džan ane nesavo čher, ma džan tare gova čher ke aver. Ačhen ke gova čher thaj xan thaj pijen so isi len, golese kaj o bućarno dostojo si pe plataće. 8 Kana ka den ane nesavo foro thaj gothe ka primin tumen, xan so anen angle tumende. 9 Sastaren e nasvalen save si gothe, thaj vaćaren lende: 'O Carstvo e Devleso avilo paše tumende.' 10 Al kana ka džan ano nesavo foro thaj ni ka primin tumen gothe, ikljen ke lengo drom thaj vaćaren: 11 'Thaj o praho tare tumaro foro savo si pe amare pingre, amen kosa, sar svedočanstvo protiv lende. Al te džanen kaj paše avilo tumende o Carstvo e Devleso.' 12 Vaćarav tumende kaj e manušendje tari Sodoma ka avol poloče ko đive e Sudoso, nego e manušendje tare kava foro!" 13 "Pharo tumende, manušalen taro Horazin! Pharo tumende, manušalen tari Vitsaida! Golese kaj, te bi čerdona ano foro Tir thaj ano foro Sidon e čudura save čerdile tumende, dumutane bi pokajina pe thaj bi bešena urade ano dorikalо čaršafi thaj ano praho. 14 Al e manušendje taro Tir thaj e manušendje taro Sidon ka avol poloče ko sudo, nego so ka avol tumende. 15 A tumen manušalen taro Kafarnaum! Dži o nebo li ka ušten? Dži o than kaj si e mule ka peren!" (Hadēs g86) 16 Tegani vaćarda o Isus pe sikadende: "Ko tumen šunol, man šunol. Ko tumen čhudol, man čhudol. Ko čhudol man, čhudol e Devle savo bičhalda man." 17 Kana irisajle kola eftavardeš thaj duj sikade, radosno vaćarde e Isusese: "Gospode, e benga pokorisajle amendje ke čiro alav." 18 Vov phenda lende: "Me dikhlijem e Satana sar pelo taro nebo sar munja. 19 Akh, dijem tumen zor te ačhen pe sapa thaj pe škorpije thaj pe sa o vlast e dušmaneso. Khanči ni ka avol tumende. 20 Al tumen ma aven radosna paše gova so e duxura pokorin pe tumende, nego aven radosna golese so si tumare alava pisime ko lil e Devleso ano nebo." 21 Ane gova sato o Isus pherdilo radost ano Svetu Duxo thaj phenda: "Hvaliv tut, Dade, Gospode e neboso thaj e phuvako, so garadan gova tare džangle thaj tare razumna a sikadan

gova kolendē save si sar čavore. Va, Dade, golese kaj si gova čiri volja.” 22 Thaj vaćarda o Isus kolendē so sesa gothe: “Sa mande dija mingro Dad thaj khoni ni džanol ko si o Čavo, sem o Dad, thaj khoni ni džanol ko si o Dad, sem o Čavo thaj kola kase o Čavo mandol te sikavol le.” 23 Pale gova irisajlo pe sikadēne thaj samo lende vaćarda: “Blagoslovime si e jakha save dičhen kova so tumen dičhen. 24 Golese kaj, vaćarav tumendē kaj but prorokura thaj carura manglje te dičhen kova so tumen dičhen, al ni dikhļje, thaj manglje te šunen kova so tumen šunen, al ni šunde.” 25 Tegani uštio jekh tare učitelja tare Mojsijaso zakon te iskušil e Isuse thaj pučija le: “Učitelju! So trubul te čerav te dobiv o džuvdipe bizo meripe?” (aiōnios g166) 26 O Isus phenda lese: “So si pisimo ane Mojsijaso zakon? Sar tu gova haljare?” 27 Vov phenda e Isusese: “Mang e Gospod čire Devle sa čire ilesa, sa čire dušasa, sa čire zorasa thaj sa čire godasa,” thaj: “Mang čire pašutne sar korkore tut.” 28 O Isus vaćarda lese: “Šukar vaćardan. Čer gova thaj ka živi!” 29 Al kova učitelji e zakoneso manglja te opravdil pe, pa pučija e Isuse: “Ko si mingro pašutno?” 30 Pe gova o Isus lija te vaćarol kava: “Jekh manuš đelo taro Jerusalim ano Jerihon thaj dolde le e čora. Von uljarde lese šeja, marde le, ačhade le opaš mule pašo drom thaj đele pese. 31 Slučajno gole dromesa nakhlo nesavo svešteniko. Kana dikhļja le, crdija pe lestar ki aver rig thaj nakhlo. 32 Gija i nesavo levito: kana avilo ke gova than thaj dikhļja le thaj nakhlo ki aver rig. 33 Tegani paše leste avilo i nesavo Samarijanco savo đelo gole dromesa. Thaj kana dikhļja le, pa pelo lese žal. 34 Avilo, kosjja e manušese rane uljesa thaj moljasa thaj paćarda len. Pale gova čhuta le ke piro her thaj inđarda le ani mehana thaj dikhļja pe leste. 35 Theara đive o Samarijanco ikalda duj srebrenjakura, dija ko manuš kasi sasa i mehana thaj phenda lese: ‘Dikh pe leste. Te trošisadan pobut, me ka počinav kana ka irima.’” 36 Tegani o Isus pučija: “So misli akana? Ko tare kala trin džene sikadilo sar pašutno kole manušese save dolde e čora?” 37 A o učitelji e zakoneso phenda lese: “Kova savo sikada milosrđe.” Tegani o Isus vaćarda lese: “Dža thaj i tu čer gija.” 38 Kana o Isus thaj lese sikade đele premalo Jerusalim, avile ane jekh gav. Gothe živisada jekh džuvli savi akhardola Marta, thaj voj primisada len ane piro čher. 39 La sasa phen savi akhardola Marija. Voj bešli paše pingre e Isusese thaj šunda leso sikajipe. 40 Al i Marta dikhļja pobut ani bući thaj sar emlačhe te služil e Isuse. Avili pašo Isus thaj pučija le: “Gospode! Šukar li si kava so mingri phen ačhada man korkora te služiv tut? Vaćar lače te pomožil man.” 41 O Gospod phenda laće: “Marto, Marto! Sikiri tut thaj trudi tut paše but buća. 42 A samo jekh

trubul. I Marija čiri phen birisada kova so si pošukar, thaj gova ni ka lol pe latar.”

11 Jekh đive o Isus molisajlo ane jekh than. Kana ačhilo e molitvase, jekh tare lese sikade vaćarda lese: “Gospode, sikav amen te moli amen, sar so o Jovane o Krstitelj sikada pe sikaden.” 2 O Isus vaćarda lende: “Kana molin tumen, vaćaren: ‘Dade [amareja ko nebo], te svetil pe čiro alav! Te avol čiro carstvo. [Te avol čiro manglipe ki phuv sar ko nebo.]’ 3 Xamase so trubul amen de amen svako đive. 4 Oprosti amare grehura, sar so i amen oprosti kolendē so čeren grehura premal amende! [Thaj ikal amen taro bilăchipe].” 5 Pale gova o Isus vaćarda: “Den godi sar bi avola kana bi khoni tumendar džala ke piro amal ki opaš i rat te rodol mangro lestar vaćarindoj: ‘Amala, de man trin mangre, pa ka irivlen tuće. 6 Golese kaj avilo ke mande taro drom mingro amal thaj naj so te čhuvav angle leste.’ 7 A vov andral te phenol: ‘Ačhav man ko miro! Mingro vudar si phanglo thaj mingre čhaye si mancar ano than e pašljimaso thaj našti uštav te dav tut!’ 8 Vaćarav tumendē: te ni uštio golese kaj si leso amal, ka uštol te dol le golese so si uporno thaj ka dol le kobor trubul le. 9 Golese vaćarav tumendē: Manden thaj ka dol pe tumendē! Roden thaj ka aračhen! Maren thaj ka putavol tumendē! 10 Golese kaj dži jekh savo mandol, dol pe lese; thaj kova savo rodol, aračhol; thaj savo marol, putardol lese. 11 Savo dad tumendar, kana bi o čhavo rodola [mangro, vov bi dola le bar? Il bi rodola] mačhe, vov bi dola le sape? 12 Il te manglja angro, te dol le škorpija? 13 Kana tumen, bišukar manuša, džanen šukar buća te den tumare čhaven, kobor pobut tumaro Dad taro nebo ka dol Svetu Duxo kolendē save molin le?” 14 Jekh drom o Isus tradija e bendē taro manuš savo naštine te vaćarol. Kana ikilo o beng, kova manuš lija te vaćarol thaj e manuša sesa zadivime. 15 Al nesave lendar vaćarde: “Vov tradol e benden e Veelzevulese zorasa, savo si o šorutno e bendđengo.” 16 A avera iskušisade e Isuse gija so rođije znako te dičhen dal si bičhaldo taro Dol. 17 Al o Isus džanglja so den godi thaj phenda lende: “Dži jekh carstvo savo si ulado, ka properol thaj čher ane savo naj sloga, ka properol. 18 Gija, te avol o Satana ulado ane peste, sar šaj te ačhol leso carstvo? Me phenav kava golese so vaćaren kaj me tradav e benden e Veelzevulese zorasa. 19 Al te me e Veelzevulese zorasa tradav e benden, save zorasa traden len tumare sikade? Golese von korkore ka dokažin tumendē kaj sen bande. 20 Al te me e Devlese zorasa tradav e benden, onda avilo tumende o Carstvo e Devleso.” 21 O Isus vaćarda: “Kana o zuralo manuš savo naoružil pe, aračhol piro čher, leso

barvalipe si šukar arakhado. 22 Al kana avol pozuralo lestar thaj pobedil le, ka lol sa lesu oružje ane savo pačaja thaj ka ulavol pirencar gova so lija tare kova manuš. 23 Ko naj mancar, protiv mande si thaj ko mancar ni čidol, vov onda čhorol.” 24 “Kana o bilačo duxo ikljol andaro manuš, džal ke Šuće phuva te rodol than kaj šaj odmoril pe. Kana ni aračhol gasavo than, vaćarol: ‘Ka irima ano čher kotar ikliljem.’ 25 Kana ka iril pe, aračhol gova čher šuludo thaj lačhardo andral. 26 Tegani džal thaj aračhol efta avere duxuren, pobilačhe pestar, thaj katane even andre thaj bešen gothe. Thaj ko kraj avol e manušese pobilačhe nego angleder.” 27 Kana gova vaćarda o Isus, jekh džuvli tare manuša dija vika zurale vaćarindoj: “Blagoslovimi i džuvli savi inđarda tut ane piro vođi thaj dija tut čući!” 28 Al o Isus phenda: “Vadži po blagoslovime si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj čeren le.” 29 Sar e manuša lije pobut te čiden pe, o Isus lija te vaćarol lende: “Kaja generacija si bilačhi. Rodol znako thaj ni ka dol pe aver znako samo o znako savo sasa e prorokose e Jonase. 30 Golese kaj, sar so o Jona sasa znako e manušende save živisade ano foro Niniva, gija i me, o Čhave e manušeso, ka avav znako e manušende tari kaja generacija. 31 Ko dive taro baro sudo e Devleso i carica so angleder vladisada e južnone phuvasa, ka uštol thaj ka osudil e manušen tari kaja generacija, golese kaj avili tare empalune phuva te šunol e Solomoneso mudrost. Al akh, kate si khoni pobaro taro Solomon, a tumen ni manden te šunen le. 32 Ko dive taro baro sudo e Devleso e manuša so bešle ano purano foro Niniva, ka ušten i ka osudin e manušen tari kaja generacija, golese kaj kajisajle kana o Jona propovedisada lende. Al akh, kate si khoni pobaro taro Jona, a tumen ni pokajisaljen!” 33 “Khoni ni phabarol i svetiljka pa te čhuvol la talo garado than il talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj dičhen o svetlost kola so den ano čher. 34 Čiri jakh si sar svetiljka e telose. Ako gija čiri jakh si sasti, sa čiro telo ka avol osvetlimo. Ako si čiri jakh bilačhi, čiro telo ka avol ani tama. 35 Golese vodi redo gova svetlost ma te avol ane tute i tama. 36 Golese, te si sa čiro telo osvetlimo thaj naj nisavo kotor ani tama, tegani sa čiro džuvdipe ka avol osvetlimo sar kana i svetiljka osvetil tut pe svetlosa.” 37 Kana o Isus vadži vaćarola, jekh tare fariseja akharda le te xal mangro ke leste. O Isus đelo ke leste thaj bešlo ko astali. 38 Al o farisejo čudisajlo kana dikhla so o Isus angleder ni thoda pe vasta anglo xape. 39 Tegani lese o Gospod o Isus vaćarda: “Čače, tumen e fariseja thoven od avral o tahtaj thaj o čaro, al andral tumen sen pherde pohlepa thaj bilačipe. 40 Bigođaće! Naj li o Dol kova savo čerda e manuše od andral thaj od avral? 41

Nego, den so si andral sar milostinja thaj sa ka avol tumende thodo. 42 Pharo tumende e farisejende so den dešto kotor tari nana, tari ruta thaj taro sa o povrće, al ni marin te čeren averende kova so si pravedno thaj te manden e Devle. Trubul te den dešto kotor, al ni trubun te ačhaven e považna buća. 43 Pharo tumende e farisejende! Golese so volin te bešen ke anglune thana ane sinagoge thaj kana dičhen tumen e manuša, pherde poštujipe premal tumende, te pozdravin tumen ke trgura. 44 Pharo tumende [učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejonalen, dujemujende!] Tumen sen sar e neprimetna limora pe save e manuša uštaven a ni džanen kaj uštaven len.” 45 Tegani phenda e Isusesu nesavo učitelji tare Mojsijaso zakon: “Učitelju, kana kava phene, ladžare i amen!” 46 O Isus phenda lese: “Pharo i tumende, učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so čhoven pe manuša pharipe savo si but pharo inđarimase, a ni tumare najesa ni manden te crden te pomožin nekase. 47 Pharo tumende! Golese so čeren limora e prorokurende, saven tumare paradada mudarde. 48 Golese sikaven kaj odobrin gova so čerde tumare paradada: von mudarde len, a tumen vazden lende limora. 49 Golese o Dol ane lesu mudrost vaćarda tumendar: ‘Ka bičhalav lende prorokuren thaj apostoluren. Nesaven lendar ka mudaren, a e duitonen ka progonin.’ 50 Golese, e manuša tari kaja generacija ka aven kaznime za ko rat save thavdija tare sa e prorokura taro čerdipe e svetoso, 51 taro Aveljeso rat dži e Zaharijaso rat, save sasa mudardo maškarlo žrtveniko thaj o sveto than e Hrameso. Va, phenav tumende, ka rodol pe tari tumari generacija. 52 Pharo tumende učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so garaden o ključo taro džanglipe. Korkore ni den andre, a tumen ni mukhljen kolen save manglje te den andre.” 53 Kana o Isus iklilo gothar, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja lije ani bari holi te protivin pe thaj te pučen le tare but buća. 54 Dikhlaće te dolen le ani zamka lese lafurencar.

12 Kana čidije pe but milja manuša gaći kaj lije te uštaven jekh avere, o Isus angleder lija te vaćarol pe sikadende: “Aračhen tumen taro kvasaco e farisejengo, so si dujemujengo. 2 Golese kaj naj garado khanči so ni ka pučardol, thaj naj učhardo khanči so ni ka šundol angle savorende. 3 Golese so si vaćardo ano mrako, ka šundol ko svetlo. Thaj sa so vaćarden čorale ko kan ane phangle sobe, tare krovura ka šundol!” 4 “Al vaćarav tumende, amalalen, ma daran tare kola so šaj mudaren o telo, golestari khanči aver našti čeren tumende! 5 Ka vaćarav tumende kastar te daran. Daran taro Dol save šaj mudarol thaj isi le zor te

čhudol ani jag savi ni ačhol. Va, phenav tumende, lestar daran! (Geenna g1067) 6 Ni li bićindon pandž čiriklja paše duj pare? Thaj ni jekha ni zabistrol o Dol. 7 A tumende i tumare bala ko šoro si dinde. Golese ma daran! Tumen sen povredna tare pherdo čiriklja." 8 "Gija vaćarav tumende: Dži jekh ko anglo manuša priznajil kaj pripadil mande, le i me, o Čavo e manušeso, ka priznajiv angle anđelura. 9 Al ko man čhudol angle manuša, lestar i me ka odrekniv man angle Devlese anđelura. 10 Dži jekh ko vaćarol nesavo lafi protiv mande, protiv o Čavo e manušeso, lese ka avol oprostimo. Al kova ko vaćarol bilačhe taro Svetu Duxo, lese ni ka avol oprostimo. 11 Kana ka anen tumen anglo sudo ke sinagoge thaj angle šorutne thaj anglo vlast, ma daran sar ka brainin tumen thaj so ka vaćaren. 12 Golese kaj o Svetu Duxo ka sikavol tumen ane gova sato so trubul te vaćaren." 13 Tegani vaćarda khoni tare manuša e Isusese: "Učitelju, vaćar mingre phralesa te ulavol mancar kova so ačhada amende amaro dad." 14 O Isus phenda lese: "Manušeja, ko man čhuta te avav sudija il delioc pe tumende?" 15 Thaj vaćarda savorenđe o Isus: "Dičhen thaj aračhen tumen tari pohlepa! I sa gaći barvalipe te avol manuše, leso džuvdipe ni avol golestari so isi le." 16 Pale gova o Isus vaćarda lende kava paramič: "Nesave barvale manušesi phuv bijanda but bijandipe. 17 Dija godi ane peste vaćarindo: 'So ka čerav? Naj ane soste te čidav e milajeso čidipe.' 18 Thaj vaćarda: 'Kava ka čerav! Ka peravav mingre thana taro dív thaj ka čerav len pobare thaj gothe ka čidav mingro dív thaj sa so isi man. 19 Tegani ka vaćarav korkoro mande: Isi tut baro barvalipe bute beršende. Ka odmori tut, ka xa, ka pije thaj ka veseli tut!' 20 Al o Dol lese vaćarda: 'Bigodaleja! Vadži kaja rat ka lol pe čiri duša tutar. Thaj kase ka ačhol sa gova so steknisadan?' 21 Gija si kolesa savo čidol pese barvalipe ki phuv, a ni čidol barvalipe savo si šukar ane Devlese jakha." 22 Tegani o Isus pe sikadende phenda: "Golese vaćarav tumende: Ma daran za ko tumaro džuvdipe dal ka avol tumen so te xan, ni tumare telose so ka uraven! 23 Golese kaj si o džuvdipe pobut taro xape thaj tumaro telo pobut taro urajipe. 24 Dičhen e gavranuren! Sar ni sejin, ni čiden, naj len ni podrumo ni kaj čhoven o dív, thaj o Dol parvarol len. A kober sen tumen povredna tare čiriklja? 25 Šaj li khoni tumendar golesa so brinil pe te baravol piro džuvdipe paše jekh dive? 26 Kana naštii ni gova zala te čeren, sose brinin tumen za ko sa aver? 27 Dičhen e luludja ki livada sar baron! Ni čeren bući, ni suven pese šeja, a me vaćarav tumende kaj ni o caro o Solomon ane pe barvale šeja ni sasa urado sar jekh lendar. 28 Te o Dol e čara gija uravol ko polje, savi si adive thaj theara čhudol pe ani jag, dal ni ka brinil pe tumende

vadži pobut? Sose gaći zala pačan? 29 Golese, ma brinin tumen isi li tumen so te xan il so te pijen. Ma daran! 30 Gija čeren ke kava sveto e manuša save ni džanen e Devlese. Tumaro Dad ano nebo džanol kaj sa gova trubul tumende. 31 Nego roden o Carstvo e Devleso thaj aver ka dodol pe tumende. 32 Ma daran, mingre cikne bakre! Tumaro Dad manglia te dol tumen te aven ano Carstvo. 33 Bićinen so isi tumen thaj den e čororenđe! Čeren tumende traste za ke pare save ni phuravon thaj barvalipe ko nebo savo ni ka ciknjol. Khoni naštii te avol odori te čorol tumaro barvalipe thaj ni jekh moljco ni ka xal le. 34 Golese, kaj si tumaro barvalipe, gothe ka avol i tumaro ilo." 35 O Isus vaćarda lende: "Aven spremna thaj urade za ki bući thaj tumare svetiljke te aven phabarde, 36 sar manuša save adućaren pe gospodare savo iril pe taro abav, te aven spremna te putren lese kana resol thaj marol ko vudar. 37 E sluge save si spremna thaj adućaren pe gospodare te iril pe, ka aven blagoslovime. Čače vaćarav tumende, o gospodari korkoro ka uravol pe sar sluga thaj ka phenol lende te bešen thaj ka avol te služil len thaj ka dol len te xan. 38 O gospodari šaj ka avol ki opaš i rat il anglo uštipe taro sojipe. Blagoslovime si e sluge save adućaren. 39 A kava džanen: kana bi džanola o čherutno ke savo sato ka avol o čor, ne bi dola te avol leso čher phago. 40 Thaj tumen aven spremna, golese so me, o Čavo e manušeso, ka avav kana ni ka den godi ane savo sato." 41 A o Petar pučlja e Isuse: "Gospode! Vaćare li amende e sikadenđe kaja paramič, il savorenđe?" 42 A o Isus vaćarda lese: "Savo si devlikano thaj džanglo sluga kas o gospodari kana avol, aračhol le sar čerol gjitate! 44 Čače vaćarav tumende, o gospodari pe sa piro barvalipe ka čhuvol e sluga. 45 Ako vaćarol o sluga ane po ilo: 'O gospodari ni ka avol sigate' thaj lol te marol avere slugen thaj e sluškinjen thaj xal em pijol thaj matol. 46 O gospodari ka avol ano díve kana vov ni adućarol thaj ano sato kana ni dol godi, ka čhinol e sluga ke kotora thaj ka čhuvol le maškar kola save ni pačan ano Dol. 47 A kova sluga savo džanglia so leso gospodari mandol thaj naj spremno thaj ni čerda pale leso manglipe ka avol but mardo. 48 A okova sluga savo ni džanglia e gospodaresi volja, a čerda khanči sose ka avol mardo, ka marolpe zala. Kase dija pe but, but ka rodol pe lestar. Kase poverimo but, po but ka rodol pe lestar." 49 Thaj o Isus vaćarda: "Me aviljem te čhudav i jag e sudosi ki phuv. O, sar bi mangava te avol već phabardi! 50 Al me trubul te krstima mučimasa thaj but mande pharo sa dok ni čerdol gova! 51 Dal den godi kaj me aviljem te anav mir ki phuv?

Na, me aviljem te anav ulaipe maškare manuša. 52 Golese od akana ka aven ulade e pandž čerutne: trin manuša ka aven ke mingri rig, a duj ka aven protiv gola trin. 53 Ka uštol o dad protiv o čhavo thaj o čhavo protiv o dad, i dej protiv i čhej thaj i čhej protiv i dej, i sasuj protiv i bori thaj i bori protiv piri sasuj.” 54 Thaj o Isus vaćarda e manušende: “Kana dičhen kaj e kale oblakura čiden pe nakaro zapad tumen phenen: ‘Ka dolpešte bršnd’, thaj gija avol. 55 Kana dičhen taro jug phurdol, vaćaren: ‘Ka avol tatipe’ thaj gija avol. 56 Dujemujende! O muj e phuvako thaj neboso pindžaren, a sar ni pindžaren kala znakura so čerdon akana? 57 Tumen korkore trubul te džanen so si šukar! 58 Te khoni tužil tumen zborg o dugo savo ni irisaden thaj īndarol tumen ko sudo, odrumal miri tut lesa, te ma vucil tut ko sudo, golese so o sudija šaj osudil tut thaj te dol tut ke piro manuš te phandol tut ano phanglipe. 59 A ako phandol tut vaćarav tuće: Ni ka iklje gothar dok ni poćine dži i paluni parava.”

13 Ane gova vreme odori sesa nesave save phende e

Isusesese tare Galilejcura savengo rat o Pilat mešisada lende žrtvencar. 2 O Isus phenda lende: “Tumen li den godi kaj gola Galilejcura so sesa mudarde si po grešna tare avera Galilejcura? 3 Na! Phenav tumende, al ako ni irin tumen tare grehura, sa tumen gija ka meren. 4 Ii, so si kole dešohthonecar pe kaste pelo o toranj ano Siloam thaj mudarda len? Tumen li den godi kaj von sesa po grešna tare sa avera manuša so bešen ano Jerusalim? 5 Na! Phenav tumende, al ako ni irin tumen tare grehura, sa tumen gija ka meren.” 6 O Isus vaćarda lende kaja paramič: “Jekhe manuše sasa smokva sadime ano vinograd. Kana avilo te dičhol dal anda bijandipe, ni arakhlijia pe late khanči. 7 Tegani vaćarda e manuše seso savo čerda bući ko vinograd: ‘Akh, trito berš sar avav te rodav bijandipe pi kaja smokva, al ni arakhav khanči. Čhin la! Sose te šućarol i phuv?’ 8 Kova manuš lese phenda: ‘Gospodaron! Ačhav la vadži kava berš te hunav paše late thaj te čhudav lače gunoj. 9 Šaj ka bijanol aver berš, te na, ka čhine la.’” 10 Kana o Isus sikavola ani jekh sinagoga ko savato 11 sasa gothe jekh džuvli savi sasa bandardi dumesa taro bilačho duxo thaj sasa nasvali dešohto berš thaj naštine te ispravil pe. 12 Kana o Isus dikhla la, dija la vika thaj phenda lače: “Džuvlje! Oslobođimi san tare čiro nasvalipe!” 13 Čhuta pe late pe vasta, thaj voj sigate ispravisajli thaj hvalisada e Devle. 14 Tegani o starešina tari sinagoga but holajlo sose o Isus sastarda ko savato thaj vaćarda e manušende: “Isi šov džive ano kurko ke save šaj čerol pe bući! Aven ke gola džive te sastardon, a na ko savato!” 15 O Gospod o Isus tegani

phenda lese: “Dujemujende! Tumen li ni putren tumare guruve il e here tari jasla thaj ni indaren le te pijol paj? 16 A kala čeja tare Avraamesi kuščik sava o Satana phanglja akh dešohto berš, sose te ma avol oslobođimi ko savato?” 17 Kana kava šunde, ladžajle savore save sesa protiv leste, al sa avera manuša sesa baxtale baše sa e šukar buća so o Isus čerda. 18 Tegani o Isus vaćarda: “Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le? 19 Vov si sar seme e gorušicako, savo lol o manuš thaj čhudol le aне piro vrt. Vov barol thaj čerdol baro kaš thaj e čiriklja aven thaj čeren pese gnezdura ane lese raja.” 20 Thaj palem o Isus vaćarda: “Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le? 21 Vov si sar kvasaco savo i džuvli dospil ani bari vangla aresa, sa dži kaj ni šukljol.” 22 Dok o Isus phirda pe dromesa ano Jerusalim, nakhlo maškare forura thaj maškare gava thaj sikavola e manušen. 23 Khoni pučlja le: “Gospode, dal samo zala ka aven spasime?” O Isus phenda lende: 24 “Trudin tumen te den ko tesno vudar e neboso, golese kaj but džene, vaćarav tumende, ka manden te den, al ni ka šaj. 25 Kana o čherutno uštol thaj phandol e vudara tare piro čher, ka avol tumende but kasno. Tegani ka ačhen avral, ka čalaven ko vudar thaj ka den vika: ‘Gospode! Putar amende e vudara!’ Al vov ka vaćarol tumende: ‘Ni pindžarav tumen katar sen.’ 26 Tegani ka vaćaren: ‘Amen xaljam thaj piljam tusa thaj pe amare droma sikadan!’ 27 Al vov ka phenol: ‘Vaćarav tumende: Ni pindžarav tumen katar sen. Crden tumen mandar save bilačhipe čeren!’ 28 Gothe ka roven thaj ka škripin dandencar, kana ka dičhen e Avraame, e Isaako thaj e Jakove thaj sa e prorokurenano Carstvo e Devleso, a tumen ka aven ikalde avri. 29 But džene ka aven taro istok thaj taro zapad, taro sever thaj taro jug thaj ka bešen pašo astali ano Carstvo e Devleso. 30 Thaj dikh, kola so si akana anglatodori ka aven empalal, a kola save si empalal odori ka aven emanglal.” 31 Ane gova džive avile nesave fariseja te phenen e Isusesese: “Iklji thaj dža akatar, golese so o caro o Irod mandol te mudarol tut!” 32 O Isus phenda lende: “Džan thaj vaćaren gole lisicače: ‘Akh, ikalav e benden thaj sastarav adive thaj theara, a trito džive ka završiv.’ 33 Al adive, theara thaj prektheara trubul te džav mingre dromesa, golese kaj o proroko našti mudardol avral taro Jerusalim. 34 Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudare e prorokuren thaj čhude bara pe kola saven bičhalda o Dol tuće! Kobor droma manglijem te cídav čire čhavoren sar i khanji pe pujoren tale pe phaka, al ni manglijen! 35 Akh, tumaro čher ka avol pusto. A me vaćarav tumende: Ni ka dičhen man sa dok ni vaćaren: ‘Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso.’”

14

Ke jekh savato o Isus ġeļo ko jekh šorutno e farisejengo te xal mangro ke leste thaj savore so sesa gothe dikhlje ane leste so ka čerol. 2 Thaj dikh, avilo nesavo manuš anglo Isus kase vasta thaj e pingre sesa pherde pajesa. 3 Thaj o Isus pučlja e učiteljuren tare Mojsijaso zakon thaj e farisejen: "Premale Mojsijaso zakon, šaj li te sastara ko savato il naštī?" 4 Al von khanči ni vaćarde. Tegani o Isus dolda e nasvale manuše, sastarda le thaj phenda lese kaj šaj te džal. 5 Pale gova lende: "So den godi? Te perol čiro čhavo il čiro guruv ano bunari, ni li ka ikale le sigate ano savatno dive?" 6 A len ni sasa len so te phenen ke lese lafura. 7 Kana o Isus dikhla sar e manuša save avile te xan, roden pese šukar thana kaj te bešen anglal, vaćarda lende kaja paramič: 8 "Kana akharen tumen ko abav, ma bešen ke lače anglune thana. So ako si akhardo pobaro manuš tutar? 9 Tegani kova manuš so akhada tut ka avol thaj ka vaćarol tuće: 'De gova than kalese.' Tegani ka ladžare tut thaj ka crde tut te beše ko empaluno than savo ačhilo. 10 Nego, kana khoni akharol tut ko abav, dža thaj beš ko empaluno than. Tegani ka avol kova so akhada tut, thaj ka vaćarol tuće: 'Amala! Arakhlijam tuče pošukar than.' Tegani ka aven tusa ko baripe kola save bešen tusa ko astali. 11 Golese so, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo." 12 Pale gova o Isus vaćarda kolese so akhada le: "Kana de xamase il večera, ma akhar čire amalen ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale pašutnen, golese so i von tut ka akharen ko xape thaj gija ka irin tuče. 13 Gija kana čere gozba akhar e čororen, e banden, e sakaten thaj e koren. 14 Tegani ka ave blagoslovimo, golese kaj len naj sar te nagradin tut. Al o Dol ka nagradil tut kana ka vazdol e pravednikuren taro meripe." 15 Kana kava šunda jekh tare manuša savo bešlo pašo astali, vaćarda e Isuses: "Blagoslovimo si kova savo ka xal mangro ano Carstvo e Devleso!" 16 Al o Isus phenda lese: "Jekh manuš čerda bari gozba thaj akharda bute manušen. 17 Kana sasa o vreme e xamaso, bičhalda pe sluga te vaćarol e akhardende: 'Sa si postavimo ko astali. Aven!' 18 Al savore lije te vaćaren kaj naštī te aven. Jekh vaćarda lese: 'Čindem njiva thaj džav te dikħav savi si. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese naštī te avav.' 19 Aver phenda: 'Čindem deše guruven thaj džav te probiv len sar orin. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese naštī avav.' 20 Trito vaćarda: 'Andem mande romnja. Golese naštī avav.' 21 Thaj avilo o sluga thaj phenda pe gospodarese so vaćarde lese. Tegani o gospodari holajlo thaj vaćarda pe slugase: 'Dža sigate ke droma e forose thaj an akari e čororen, e banden, e sakaten thaj e koren!' 22 Kana gova čerda, vaćarda o sluga pe gospodarese: 'Čerdem

sar so vaćardan, al isi vadži thana.' 23 O gospodari vaćarda e slugase: 'Ikliji ke droma thaj pale ograde thaj ana kolen so ačhen odori, te aven te pherdol o čher. 24 Golese vaćarav tumende kaj nijekh kole anglunendar kas akhardem ni ka xal tari gozba.'" 25 E Isusesa ġeļe but manuša. Vov irisajlo thaj vaćarda lende: 26 "Te khoni mandol te avol mingro sikado, trubul te mandol pobut man, nego pe dade thaj pe da, pe romnja thaj pe čhaven, pe phralen thaj pe phejen, pobut, nego čak i piro džuvdipe. Savo ni čerol gija, naštī avol mingro sikado. 27 Golese kaj, ko mandol te avol mingro sikado, mora te īndarol piro krsto thaj te džal pale mande. 28 Te khoni tumendar mandol te čerol baro čher, na li angleder ka dinol kobor ka trubul lese thaj ka dičhol šaj li te završil la? 29 Te čerda samo o temelji thaj te ni ačhilo le pare te završil le, savore save ka dičhen gova ka maren muj lesa 30 vaćarindo: 'Kava manuš lija te čerol baro čher thaj naštine te završil le.' 31 Il savo caro kana džal te marolpe avere carosa, angleder golestar ni bešol te dičhol dal ka šaj pe deše miljencar te marolpe kolesa so īndarol pesa biš milje? 32 Te naštī, ka bičhalol manušen, dok si kova aver caro dur thaj molil le te mirin pe. 33 Gija akana khoni tumendar savo ni mučhol sa so isi le, naštī avol mingro sikado." 34 Tegani o Isus vaćarda: "O Ion si šukar. Al kana hasarol piro londipe, sosa ka londarol pe? 35 Naj lačho ni e phuvače, ni gunojese, gjate o Ion čhudol pe avral. Kas isi kana te šunol, nek šunol!"

15

Pašo Isus čidje pe pherdo carincura thaj but grešnikura te šunen so sikavol. 2 Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon vaćarena maškar peste: "Kava primil e grešnikuren thaj xal lencar." 3 Golese o Isus lende vaćarda kaja paramič: 4 "Te khanika tumendar isi šel bakre thaj jekh lendar hasardol, so ka čerol? Ka ačhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja thaj ka džal te rodol gola jekha so hasajli sa dok ni aračhol la. 5 Thaj kana aračhol la, čhuvol la radosno ke piro piko. 6 Kana avol čhere, dol vika pe amalen thaj e pašutnen vaćarindo: 'Radujin tumen mancar! Arakhlijem mingra hasarde bakra!' 7 Vaćarav tumende kaj ano nebo ka avol pobaro radost baše jekh grešniko savo iril pe tare pe greħura nego baše enjavardeš thaj enja pravedna savenđe ni trubul pokajipe." 8 O Isus vaćarda thaj kava: "Il, te nesavi džuvli isi la deš srebrenjakura thaj hasarol jekh, so ka čerol? Ka phabarol i svetiljka thaj ka šulavol o čher thaj ka rodol šukar sa dok ni aračhol la? 9 Thaj kana aračhol la, akharol pe amalinjen thaj e pašutnen thaj phenol lende: 'Radujin tumen mancar! Me arakhlijem o srebrenjako so hasardem!' 10 Gija, vaćarav tumende kaj maškare anđelura e Devlese

ka avol pobaro radost baše jekh grešniko savo iril pe tare pe grehura.” 11 Thaj o Isus vaćarda: “Jekhe manuše sesa duj čhave. 12 O ciknjeder vaćarda e dadese: ‘Dade! De man kotor taro barvalipe so preperol mande.’ Thaj o dad ulada lende o barvalipe. 13 Pale nekobor divesa, čidija o ciknjeder čavo sa piro, đelo ani durutni phuv, odori xalja sa o barvalipe thaj živisada dilikane. 14 Kana xalja sa e pare, sasa but baro bokhalipe ane goja phuv thaj ni sasa le so te xal. 15 Golese đelo ki jekh manuš te čerol bući. Gova manuš bičhalda le ane piro polje te arachol e balen. 16 O čhavo sasa gija bokhalo kaj bi xala i gova so xan e bale, al khoni ni dija le ni gova. 17 Tegani avilo ane peste thaj vaćarda: ‘Kobor e bućarne ke mingro dad isi len so te xan, a me kate merav bokhalo! 18 Ka džav ke mingro dad thaj ka vaćarav lese: ‘Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute. 19 Naj sem vadži dostoyno te akhardivat čiro čhavo. Le man sar jekhe tare čire bućarne.’” 20 Tegani uštijo thaj đelo ke piro dad. A kana sasa vadži dur, dikhla le lesa dad thaj pelo lese žal. Prastija ke leste, zagrlisada le thaj čumidija le. 21 Tegani o čhavo vaćarda lese: ‘Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute! Naj sem vadži dostoyno te akhardivat čiro čhavo.’ 22 Al o dad phenda pe slugendje: ‘Sigate! Ikalen emlačho fostano thaj uraven le! Čhoven lese angrustik ko va thaj sandale ke pingre! 23 Anen e terne thule guruve thaj čhinen le, te xa thaj te raduji amen, 24 golese kaj mingro čhavo sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo! Thaj lije te radujin pe. 25 O phureder čhavo sasa ano polje. Kana avilo pašo čher, šunda čhelipe thaj bašalipe. 26 Tegani dija vika jekhe sluga thaj pučlja le: ‘So si gova?’ 27 Vov phenda lese: ‘Čiro phral avilo. Čiro dad čhinda e terne thule guruve, golese so dikhla le džuvdile thaj saste.’ 28 Tegani o phureder phral holajlo thaj ni manglja te avol andre. Al iklilo lesa dad thaj molisada le te dol ano čher. 29 Al vov vaćarda pe dadese: ‘Akh, služiv tut sar robo gaći berša thaj nikad ni phagljem čiro lafi. Thaj mande ni jekh drom ni dijan ni buzore te radujiv man mingre amalencar. 30 Al kana avilo čiro čhavo savo čiro barvalipe čhorda e bludnicencar, čhindan lese terne thule guruve.’ 31 A o dad phenda lese: ‘Mo čhavo! Tu san uvek mancar thaj sa so si mingro, si čiro. 32 Al trubul te raduji amen thaj te ava baxtale, golese kaj čiro phral sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo.’”

16 O Isus vaćarda pe sikadendje kaja paramič: “Jekhe barvale manuše sasa jekh upravitelji savo vodila lesa barvalipe. Le tužisade kaj xalja lesa barvalipe. 2 Golese o barvalo akharda le thaj vaćarda lese: ‘So šunav kava tutar? Sikav mande o đimipe tare čiri bući pe mingro barvalipe,

golese kaj našti vadži pe mingro barvalipe te ave upravitelji.’ 3 Tegani o upravitelji vaćarda ane peste: ‘So ka čerav? O barvalo gospodari mingro ka lol mandar i bući. Naj man zuralipe te hunav thaj ladžav te mangav. 4 Džanav so ka čerav te primin man savore ane pe čhera kana ka ačhav bizi bući.’ 5 Thaj dija vika sa kolen save sesa lese gospodarese dužna thaj pučlja e anglune: ‘Kobor duguj mingre gospodarese?’ 6 Vov phenda: ‘Šel bačve taro maslinsko ulje.’ Tegani o upravitelji vaćarda lese: ‘Le čiro lil, beš thaj sigate pisi pinda.’ 7 Pale gova pučlja e đujtone: ‘A tu, kobor duguj?’ Vov phenda: ‘Šel mere điv.’ Thaj vaćarda lese: ‘Le čiro lil thaj pisi ohtovardeš.’ 8 Tegani o barvalo gospodari hvalisada pe xoxavne upravitelje, kobor si džanglo so gija čerda. Čače, e manuša tare kava sveto po snalažljivo postupin premal kola save si slična lende thaj si po džangle, nego e manuša e svetlose. (aiōn g165) 9 Thaj me vaćarav tumende: so isi tumen barvalipe kale svetoso, upotrebin le te čeren tumende amalen. Kana ni ka avol tumende više korisno o barvalipe kale svetoso, ka aven primime ane čhera sa e divesende ano nebo. (aiōnios g166) 10 Ko si verno ane cikne buća, vov ka avol verno i ane pobare buća; thaj ko naj verno ane cikne buća, vov ni ka avol verno ni ane pobare buća. 11 Gijate, te naj sen verna ano barvalipe kale svetoso, ko ka dol tumen čačukano barvalipe? 12 Te naj sen verna ane avereso barvalipe, ko ka dol tumen tumaro? 13 Nijekh sluga našti služil tari jekh drom duje gospodaren. Il jekhe ka mrzi, a đujtone ka mande; il jekhe ka šune, a e đujtone ni ka šune. Našti služin thaj e Devle thaj o barvalipe.” 14 Sa kava šunde i e fariseja, save sesa pohlepna parende, thaj marde muj e Isusesa. 15 O Isus phenda lende: “Tumen čeren tumen pravedna angle manuša, al o Dol džanol tumare ile. So si vredno ane manušende jakha, si gadno ane Devlese jakha.” 16 Tegani o Isus vaćarda: “E Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura, sikljona sa dži kaj o Jovane o Krstitelj ni avilo. Od tegani propovedil pe o Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso thaj savore den zor te džan ane leste. 17 Al gova ni značil kaj o Zakon više ni vredil, golese so poločhe si te načhen o nebo thaj i phuv, nego jekh slovo andaro Zakon te properol. 18 Dži jekh savo mučhol pe romnja thaj lol avera, preljuba čerol; thaj savo lol džuvlja sava lako rom mukhlja, preljuba čerol.” 19 O Isus vaćarda vadži jekh paramič: “Sasa jekh barvalo manuš. Sasa urado ane barvale šeja thaj živisada ano barvalipe, but xalja thaj pilja svako đive. 20 Angle lesa vudar pašljola jekh phumbalo – sasa čoro thaj sasa le but čirura – leso alav sasa Lazar. 21 Vov čeznila te čaljol e troškendar so perena tare barvaleso astali. Čak thaj e džukle avena thaj čarena lese phumba. 22 Kana mulo

o čoro, e anđelura inđarde le ani angali e Avraame. Thaj posle i o barvalo mulo thaj prahosade le. 23 Ano than kaj si e mule, ane bare muke, o barvalo vazdija pe jakha thaj odural dikhija e Lazare ani angali e Avraame. (Hades g86) 24 Thaj dija vika: 'Dade Avraame! Smilui tut pe mande thaj bičhal e Lazare te čhuvol piro naj ano paj, te šudarol mingri čhib, golese kaj sem but mučimo ane kaja jag.' 25 Al o Avraam phenda: 'Čhaveja! De tut godi kaj ane čiro džuvdipe sasa tut sa šukar, a e Lazare sa bilačipe. Akana lese kate si šukar, a tu muči tut. 26 Thaj prekale sa gova, maškare amende si bari provalija. Kola save manden te načhen katar odori tumende, naštiti; ni gothar te načhen amende.' 27 Tegani vaćarda o barvalo manuš: 'Moliv tut, dade Avraame, te bičhale e Lazare ano čher mingre dadeso. 28 Golese kaj isi man pandž phrala. Nek vaćarol lende te ne bi i von avena ke kava than e mučimaso.' 29 O Avraam phenda lese: 'Len isi e Mojsijas zakon thaj e lila save pisisade e prorokura. Len nek šunen.' 30 Al o barvalo vaćarda lese: 'Na, dade Avraame! Te avilo lende khoni tare mule, ka pokajin pe.' 31 O Avraam phenda lese: 'Te ni šunde e Mojsija thaj e prorokuren, ni ka šunen ni te uštilo khoni tare mule.'

17 O Isus vaćarda pe sikadene: "O iskušenje mora te avol, al pharo kolese prekal kaste avol o iskušenje. 2 Pošukar ka avol lese te phanden baro bar tar i vodenica ke lesi kor thaj te čhuden le ano more, nego te inđarolano greh jekhe tare kala cikne. 3 Aračhen tumen! Te grešisada čiro pačavno phral il phen, vaćar lende kaj gova naj šukar. A te pokajisajlo, oprosti lese! 4 Thaj te efta droma ko dive grešisada premal tute thaj efta droma avilo tute vaćarindoj: 'Kajiv man,' oprosti lese." 5 E apostolura vaćarde e Gospodese: "De amen po but pačajipe." 6 O Gospod vaćarda: "Kana bi avola tumen pačajipe gači cikno sar e gorušicako seme thaj bi vaćarena kale dudinkače: 'Ikal tut taro koreno thaj sadi tut ano more!', bi šunola tumen. 7 Savo tumendar ka phenol pe slugase, savo hunol i phuv il arachol e bakren, kana iril pe andaro polje: 'Av akari, beš te xa mangro?' Nijekh tumendar. 8 Mesto gova ka vaćaren: 'Čer mande te xav! Čhuv tuće i kecelja thaj služi man dok xav thaj pijav! A pale gova šaj i tu te xa thaj te pije.' 9 E slugase ni zahvalil pe o gospodari, golese so si gova lesi bući. 10 Gija i tumen, kana čeren gova so tumende phenda o Dol, vaćaren: 'Naj sam vredna hvalače. Samo sam sluge save čera amari bući.'" 11 Kana o Isus delo ano Jerusalim, nakhlo maškari granica ki phuv i Samarija thaj i phuv i Galileja. 12 Thaj kana dija ane jekh foro, arakhle le deš gubavcura save ačhena dur. 13 Von zurale dije vika vaćarindoj: "Isuse, Gospode!"

Smilui tut pe amende!" 14 Kana len dikhija, vaćarda: "Džan thaj sikaven tumen e sveštenikurende." I gija phirindoj sastile. 15 Jekh lendar dikhija kaj sastilo, irisajlo thaj hvalisada e Devle andare sa o glaso. 16 Pelo angle Isuses pingre thaj zahvalisajlo. Gova sasa Samarijanco. 17 Tegani o Isus pučija le: "Na li sastiljen deš džene? Kaj si kola enja?" 18 Sar maškar lende ni arakhle pe nijekh te iril pe te zahvalil e Devlese, nego samo kava manuš andari aver phuv?" 19 Tegani vaćarda lese: "Ušti thaj dža! Čiro pačajipe spasisada tut." 20 Jekh dive pučije e fariseja e Isuse: "Kana ka avol o Carstvo e Devleso?" O Isus phenda lende: "O Carstvo e Devleso ni ka avol sar kova so dičhol pe jakhencar. 21 Ni ka vaćarol pe: 'Aktalo, kate si', il: 'Odori si!' Golese kaj o Carstvo e Devleso si maškar tumende!" 22 A pe sikadene o Isus phenda: "Ka avol o vreme kana ka manden te dičhen man barem jekh dive kana me, o Čhavo e manušeso, ka vladiv sar caro, al ni ka šaj. 23 Tegani e manuša ka vaćaren tumende: 'Akh, kate si', il: 'Ek, odori!' Al ma iklijen thaj ma prasten lencar te roden man. 24 Golese so me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav sar i munja so strefil andaro nebo, ka svetliv sa so si talo nebo. 25 Al angleder trubul but te avav mučimo thaj kala kuštika mora čhuden man pestar. 26 Thaj sar sasa ano vreme e Nojaso, gija i ka avol ane divesa kana me, o Čhavo e manušeso, ka avav. 27 Xalje, pilje, lije pe, dije pe dži kova dive dži kana o Noja delo ano brodo. Tegani avilo o baro paj thaj tasile sa kola save ni sesa ano brodo. 28 Gija sasa i ano vreme kana živilasa o Lot. E manuša ano foro i Sodoma xalje, pilje, cinde, bićinde, sadisade thaj vazdije čhera. 29 Al ano dive kana iklijo o Lot andari Sodoma, čalada i jag thaj taro nebo pele žuta bara save phabon thaj mudarde sa kolen so ačhile ano foro. 30 Gija ka avol i ane gova dive, kana ka avav me, o Čhavo e manušeso. 31 Ane gova dive ko ka avol ko krovo, a lese stvara ano čher andre, ma te uljol te lol len! Thaj ko si ano polje, ma te iril pe ano foro pale pe stvara. 32 Den tumen godi so sasa e Lotes romnjasa! 33 Ko dičhol te arachol piro džuvdipe, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe, ka arachol le. 34 Vaćarav tumende, ane goja rat kana ka avav, duj manuša ka pašljon ko than e pašljimaso: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado. 35 Thaj duj džuvlja ka meljin ano mlin: jekh ka lol pe, a i dujto ka avol ačhadi. 36 [Duj murša ka aven ki njiva: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado.]" 37 Tegani e sikade pučije e Isuse: "Kaj, Gospode?" Vov phenda lende: "Kaj si o mulo telo, odori čidén pe i e lešinara."

18 O Isus vaćarda pe sikadene paramič te sikavol len sar trubul te molin pe thaj te ačhen ane gova. 2 Vaćarda:

"Ane jekh foro sasa jekh sudja savo ni darajlo e Devlesttar thaj ni marisada e manušende. 3 Ane gova foro sasa i jekh romni savako rom mulo. Voj stalno avola leste thaj molisada le: 'De man pravda angle kova savo tužil man!' 4 Vov jekh vreme ni manglia te pomožil lače, al kana nakhlo nesavo vreme vaćarda korkoro pese: 'Iako ni darav taro Dol thaj ni mariv e manušende, 5 ka dav pravda kala udovicaće golese so avol but droma ke mande, te ma avol te dosadil man!'" 6 Tegani vaćarda o Gospod o Isus: "Šunen so vaćarda kova nepravedno sudija! 7 Ni li ka dol pravda o Dol pe birime manušen save ano rojipe molin pe lese rat thaj dive? Vov li ka ačhavol len te adućaren? 8 Vaćarav tumende, kaj sigate ka dol len pravda. Al me, o Čavo e manušeso, kana ka avav ki phuv, ka arakhav li maškare manuša gasavo pačajipe?" 9 Tegani o Isus vaćarda jekh paramič kolende save dije godi pese kaj si čaćutne thaj korkore pes dikhlije pobaren averendar: 10 "Duj manuša đele ano Hram te molin pe e Devlese: Jekh sasa farisejo, a dujto carinco. 11 O farisejo ačhilo thaj molisada ane peste: 'Devla! Hvalit tut kaj naj sem sar kala avera manuša: čora, nepravednikura, preljubnikura il sar kava o carinco. 12 Postiv duj droma ko kurko, dav tut dešto kotor tare sa so zaradiv.' 13 Al o carinco ačhilo odural. Ni manglia ni pe jakha te vazdol premalo nebo, nego čalada pe ano kolin te sikavol kobor lese pharo thaj vaćarda: 'Devla, av milostivno mande, e grešnikose!' 14 Vaćarav tumende: o carinco đelo čhere opravdimo anglo Dol, a na kava o farisejo. Golese so dži jekh, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo." 15 Ande anglo Isus i e cikne čhavoren te čhuvol pe vasta pe lende thaj te blagoslovljen. Kana gova dikhlije e sikade, vaćarde lende te ni čeren gova. 16 Al o Isus dija len vika thaj phenda: "Mučen e čhavoren te aven ke mande thaj ma ačhavlen, golese so gasavende preperol o Carstvo e Devleso! 17 Čače vaćarav tumende, ko ni primil o Carstvo e Devleso sar čhavoro, ni ka dol ane leste!" 18 Jekh šorutno pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so te čerav te avol man džuvdipe bizo meripe?" (aiōnios g166) 19 O Isus phenda lese: "Sose akhare man šukareja? Khoni naj šukar, samo o Dol. 20 E Devlese zapovestura džane: 'Ma čher preljuba', 'Ma mudar', 'Ma čor', 'Ma svedoči xoxavne', 'Poštuji će dade thaj će da!'" 21 O šorutno vaćarda: "Sa kava čerdem tare mingro ternipe." 22 Kana šunda kava o Isus, vaćarda lese: "Vadži jekh trubul tut: bićin sa so isi tut, thaj e pare de e čororenđe thaj ka avol tu barvalipe ko nebo. Pale gova ava pale mande!" 23 Kana šunda gova o barvalo, sasa but bibaxtalo, golese kaj sasa le but barvalipe savo ni manglia te bićinol. 24 Kana dikhlija o Isus kaj sasa bibaxtalo, vaćarda: "Kobor si pharo e

barvalende te den ano Carstvo e Devleso! 25 Poločhe si e kamilaće te načhol maškare kana e suvaće, nego o barvalo te dol ano Carstvo e Devleso!" 26 E manuša save šunde le, pučlje: "Onda ko šaj te avol spasimo?" 27 O Isus phenda: "So si nemoguće e manušende, e Devlese si moguće." 28 Tegani o Petar phenda: "Akh, amen ačhadam sa so sasa amen, te dža pale tute." 29 O Isus vaćarda lende: "Čače vaćarav tumende: Dži jekh savo ačhada po čher, il e romnja, il e phralen, il e dade thaj dejta, il e čhavlen bašo Carstvo e Devleso, 30 ka primil akana vadži pobut ke akava sveto kolestar so ačhada, thaj ka primil džuvdipe bizo meripe ko sveto savo ka avol." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ćidija o Isus e dešduje apostoluren thaj vaćarda lende: "Ake, dža upre ano Jerusalim. Odori ka čerdol sa kova so e prorokura pisisade ano Svetu lili mandar, taro Čavo e manušeso. 32 Ka den man ke manuša save ni džanen e Devlese thaj ka maren muj mancar. Ka ladžaren man thaj ka čhungaren man. 33 Ka šibin man thaj ka mudaren man, al me o trito dive ka uščav tare mule." 34 E sikade khanči ni haljarde tare gova so vaćarda o Isus. O značenje tare kala lafura sasa lendar garado thaj ni džanglij so sasa lendje vaćardo. 35 Kana o Isus reslo pašo foro Jerihon, sasa jekh koro manuš savo bešindoj manglijarola ko drom. 36 Kana o koro šunda kaj pherdo manuša načhen, pučlja: "So si gova?" 37 Vaćarde lese kaj načhol o Isus taro foro Nazaret. 38 Tegani o koro dija vika: "Isuse, Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!" 39 Nesave manuša save đele anglo Isus, phende lese te ma dol vika gaći, al vov vadži pozurale dija vika: "Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!" 40 O Isus ačhilo thaj vaćarda te anen e kore manuše paše leste. Kana ande le, pučlja le o Isus: 41 "So mande te čerav tuće?" Vov vaćarda: "Gospode! Mangav te dikhav!" 42 O Isus phenda lese: "Dikh! Čiro pačajipe spasisada tut." 43 Thaj sigate dikhlija, đelo palo Isus thaj hvalisada e Devle. Savore save kava dikhlije, hvalisade e Devle.

19 O Isus dija ano foro Jerihon thaj nakhlo gothar. 2 Odori bešlo nesavo manuš so akhardola Zakej, savo sasa šorutno e carincureng thaj sasa barvalo. 3 Vov manglia te dičhol e Isuse, te dičhol ko si vov, al naštine tare but manuša, golese kaj o Zakej sasa cikno. 4 Golese prastaja po anglal, uklilo pi divljo smokva te dičhol e Isuse, golese kaj džanglia kaj ka načhol gothar. 5 Kana avilo o Isus ke gova than, dikhlija le upre thaj vaćarda lese: "Zakej! Ulji sigate! Adive trubul te avav gosto ane čiro čher." 6 O Zakej sigate ulilo taro kaš thaj anda e Isuse ane piro čher radosno. 7 Savore, save kava dikhlije, vaćarde maškar peste taro Isus kaj ne bi

trubula te avol ano čher e grešnikoso. 8 Al o Zakej ačhilo thaj vaćarda e Gospodese: "Gospode! Akh, opaš mingro barvalipe ka dav e čororende. A te nekas phabardem, ka iriv lese štar droma pobut." 9 O Isus vaćarda lese: "Ađive avilo spasenje ane kava čher, golese kaj i vov si čhavo e Avraameso! 10 Me, o Čhavo e manušeso, aviljem te rodav thaj te spasiv so si hasardo." 11 But manuša gova šunde thaj o Isus vaćarda lende jekh paramič, golese kaj sesa pašo Jerusalim thaj e manuša dije godi kaj akana ka avol o Carstvo e Devleso. 12 O Isus phenda: "Jekh manuš tari prešundi familija đelo ani durutni phuv te postavin le bašo caro, thaj pale gova te iril pe. 13 Angleder so đelo, akharda pe deše slugen thaj dija len po deš mine thaj vaćarda lende: 'Trgujin lencar sa dži kaj ni avav.' 14 Al e manuša tare lesi phuv mrzisade le thaj bičhalde e manušen ko pobaro caro te vaćaren lese: 'Ni manga vov te carujil pe amende.' 15 Kana kova manuš irisajlo sar caro, vaćarda te akharen kole slugen savende dija e srebrenjakura, te dičhol kobor pare čerde. 16 Tegani avilo o angluno thaj vaćarda: 'Gospodaronal! Čerdem deš droma pobut srebro, nego so dijan man.' 17 O caro vaćarda lese: 'But šukar. Tu san šukar sluga! Golese so sana mande šukar ko cikno, dav tut te vladí pe deš forura.' 18 Pale gova avilo o dujto thaj vaćarda: 'Gospodaronal! Čerdem pandž droma pobut srebro, nego so dijan man.' 19 O caro vaćarda: 'Šukar! Tu vladí pe pandž forura.' 20 Tegani avilo o trito thaj vaćarda: 'Gospodaronal! Ake, čiro srebro. Garadem le ano kotor e šejengo 21 golese kaj daraljem tutar. Golese kaj san zuralo manuš. Tu le so naj čiro thaj cide so ni sejisadan.' 22 O caro vaćarda lese: 'Pale čire lafura ka sudiv tut, bilačheja slugo! Džanglijan kaj sem zuralo manuš, kaj lav kova so naj mingro thaj čidav so ni sejisadem. 23 Pa sose ni dijan mingro srebro e trgovcurenje te čidav gova kamatencar kana ka irima?' 24 Thaj averendje so ačhile angle leste, vaćarda: 'Len gova srebro lestar thaj den le kolese so isi le pandž kile srebrenjakura.' 25 Von vaćarde lese: 'Gospodaronal! Le isi već pandž kile srebro.' 26 O caro vaćarda lende: 'Vaćarav tumende, dži jekh kas isi ka dol pe lese, al kole so naj ka lol pe lestar i kova so isi le. 27 A kolen mingre dušmajen, save ni mangije te avav lengo caro, anen len akari thaj čhinen len angle mande.'" 28 Kana vaćarda lende gova o Isus, đelo anglat thaj đelo upre ano foro Jerusalim. 29 Kana avilo pašo gav Vitfaga thaj o gav Vitanija pašo Maslinsko brego, bičhalda duje sikaden 30 vaćarindo: "Džan ane gova gav angle tumende. Kana ka den andre, ka aračhen cikne phangle here pe savo vadži nijekh manuš ni ukllilo. Putren le thaj anen le. 31 Te khoni pučlja tumen: 'Sose putren le?', vaćaren lese: 'E Gospodese

trubul.'" 32 Von đele thaj arakhle sa sar so vaćarda lende o Isus. 33 Kana putarde e cikne here, pučlje len e manuša kaso sasa o cikno her: "Sose putren e cikne here?" 34 Von phende: "E Gospodese trubul." 35 Tegani ande le ko Isus thaj čhute po cikno her pe fostanura thaj bešljarde e Isuse pe leste. 36 Kana đelo o Isus premal o Jerusalim, e manuša čhute pe fostanura ko drom te den čast e Isusese. 37 Kana avilo pašo than kaj počnil o Maslinsko brego, lije but sikade te radujin pe thaj te hvalin e Devle andare sa o glaso baše čudesura so dikhle. 38 Vaćarde: "Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso! Mir ko nebo thaj slava e Devlese ko učipe!" 39 Tegani nesave fariseja save sesa maškare manuša, vaćarde lese: "Učitelju! Vaćar čire sikadene te ma phenen gova!" 40 O Isus vaćarda lende: "Phenav tumende, te von ni vaćaren, e bara ka den vika!" 41 Kana avilo o Isus pašo Jerusalim, dikhla o foro thaj ruja lese 42 vaćarindo: "O, so bi mangava i tu adive te džane so ka anol tuće mir! Al akana si gova garado tatar. 43 Golese kaj ka aven e đivesa kana čire dušmanura ka vazden tuće bare duvara, ka opkolin tut thaj ka cíciđen tut tare sa e riga. 44 Ka peraven tut thaj ka mudaren kolen save bešen ane tute. Ni ka ačhavene nijekh bar ko lesu than, golese kaj ni džanglijan o vreme kana avilo tute o Dol." 45 Kana dija o Isus ano Hram, lija te tradol kolen save gothe bićinena. 46 Vaćarda lende: "Ano Sveti lili si pisimo: 'O čher mingro ka avol čher e molitvako', a tumen lestar čerden 'čher kaj garaven pe e čora.'" 47 Svako đive o Isus sikada ano Hram. E šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon katane e manušende šorutnencar dikhle sar te mudaren e Isuse, 48 al ni arakhle sar gova te čeren lese, golese kaj sa e manuša džana pale leste thaj šunde sa lese lafura.

20 Jekh đive kana o Isus ano Hram sikada e manušen thaj propovedisada o Lačho Lafi, avile e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e starešine, 2 pa pučlje le: "Vaćar amende kotar tuće pravo kava te čere? Ko dija tut kava pravo?" 3 O Isus phenda lende: "I me tumen ka pučav khanči. Vaćaren mande: 4 O Dol ili vaćarda e Jovanese te krstil e manušen, ili e manuša vaćarde lese gova te čerol?" 5 Von lije te raspravin pe maškar peste: "Te vaćardam: 'O Dol vaćarda lese,' ka pučol amen: 'Sose tegani ni pačajen e Jovane?' 6 Al te vaćardam: 'E manuša vaćarde lese gova te čerol', savore ka čhuden bara pe amende, golese kaj savore pačaje kaj o Jovane o Krstitelj sasa proroko." 7 Golese phende kaj ni džanen ko dija pravo e Jovane te krstil. 8 Tegani lende o Isus vaćarda: "Ni me ni ka vaćarav tumende kotar mande kava

pravo.” 9 Tegani o Isus lija te vaćarol kaja paramič: “Jekh manuš sadisada drakha ano vinograd thaj iznajmisada e manušenđe i phuv te čeren bući gothe. Pale gova đelo te bešol averthe ke po but berša. 10 Kana avilo o vreme te čidol pe i drakh, bičhalda pe sluga ke gola manuša te čidol o kotor taro bijandipe e drakhako so lese preperol. Al e vinogradara marde le thaj bičhalde le čuće vastencar. 11 Golese o gospodari taro vinograd bičhalda avere sluga. Al i gole marde, ladjarde thaj bičhalde le čuće vastencar. 12 Palen bičhalda ke lende avere sluga. Al von ratvarde le thaj tradije le taro vinograd. 13 Tegani o gospodari taro vinograd vaćarda: ‘So te čerav? Ka bičhalav mingre mangle čhave. Šaj le ka poštujin.’ 14 Al kana e vinogradara dikhļje lese čhave, vaćarde jekh averese: ‘Kava si lesu nasledniko. Aven te mudara le te ačhol gova amendě so si lesu!’ 15 Gija ikalde le avral taro vinograd thaj mudarde le. So den godi so ka čerol o gospodari taro vinograd kale manušenđe kana ka šunol so čerde? 16 Ka avol thaj ka mudarol sa e vinogradaren thaj o vinograd ka iznajmil averendě.” Kana kava šunde e manuša, vaćarde e Isuse: “Ma te dol o Dol gova te avol!” 17 O Isus dikhļja ane lende thaj vaćarda: “So značil kava so si pismo ano Svetu lil: ‘O bar savo čhudije e manuša save vazden e duvara čerdilo emglavno bar taro čher?’ 18 Dži jekh savo perol pe gova bar, ka phađol pe ke kotora; a pe kaste gova bar perol, ka zgnječil le.” 19 E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne sveštenikura dikhļje ane gova sato te vazden pe vasta pe leste, al darajle tare but manuša, golese kaj haljarde kaj o Isus kaja paramič vaćarol lendar. 20 E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne sveštenikura dikhļje po Isus thaj bičhalde ke leste špijunuren, save čerde pe čačutne, te bi dolena e Isuse kaj vaćarol khanči bilačhe i te bi dena le ko rimska upravitelji. 21 Golese kola špijunura pučlje e Isuse: “Učitelju! Amen džana kaj šukar vaćare thaj sikave. Ni dičhe ko si ko, nego čače sikave o drom e Devleso. 22 Vaćar amendě, trubul li te da o porezi e carose il na?” 23 Al o Isus dikhļja lengo lukavstvo thaj vaćarda lende: 24 “Sikaven mande jekh srebrno parava savasa počinen o porezi. Kaso muj si kate ke pare thaj kaso alav?” Von phende: “E caroso.” 25 Pe gova o Isus vaćarda lende: “So si e caroso den e carose, a so si e Devleso den e Devlese.” 26 Thaj naštine te aračhen khanči bilačhe ane lese lafura angle manuša. Divisajle bašo lesu vaćarie thaj khanči ni vaćarde. 27 Gija avile ko Isus nesave sadukejura save vaćarena kaj naj uštipe tare mule thaj pučlje e Isuse: 28 “Učitelju! O Mojsije pisisada amendě kaj kana ka merol nekaso phral thaj ačhavol romnja bize čhave. Gova manuš trubul te lol pe phralese romnja te šaj bijanol čhave saveše

ka preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol lesu alav. 29 Sesa efta phrala. O angluno lija romnja thaj mulo bize čhave. 30 O dujto lija pe phralese romnja thaj i vov mulo, 31 thaj i o trito lija la thaj mulo, thaj gija i sa efta phrala. Nijekh ni ačhada čhaven pale peste. 32 Empalal muli thaj i romni. 33 Kana ka ušten e mule, kasi romni ka avol? Golese kaj sasa romni so eftane phralendi.” 34 O Isus vaćarda lende: “Manuša kale svetose len pe thaj den pe. (aiōn g165) 35 Al kola saven o Dol dičhol sar dostojava te ušten tare mule thaj ka aven džuvdve ane kova sveto savo avol, ni ka len pe thaj ni ka den pe. (aiōn g165) 36 Golese kaj ni ka meren, ka aven sar anđelura. Von si e Devlese čhave, golese so o Dol ka vazdol len tare mule. 37 A kaj ka ušten e mule, golestari thaj o Mojsije sikada ando Svetu lil, odori kaj pisil taro grmo savo phabol. Gothe vov e Gospode dol vika sar Devle e Avraameso thaj Devle e Isaakoso thaj Devle e Jakoveso. 38 A o Dol naj Dol e mulengo nego e džuvdengo, golese so si lese savore džuvdve.” 39 A nesave učitelja tare Mojsijaso zakon vaćarđe e Isusese: “Učitelju! Šukar vaćardan.” 40 Darajle thaj khoni ni tromaja te pučol le khanči. 41 Thaj o Isus pučlja len: “Sar gova šaj vaćaren kaj si o Hrist čavo e caroso e Davideso? 42 Kana korkoro o David vaćarol ane po lil tare Psalmura: ‘Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese: Beš ko počasno than paše mande 43 dži kaj ni pašljarav e dušmanen tale pingre čire.’ 44 O David akharda e Hriste Gospode, pa sar šajine te avol lesu čavo?” 45 Dži kaj sa e manuša šunena e Isuse, vov phenda pe sikadene: 46 “Aračhen tumen tare učitelja tare Mojsijaso zakon! Von manden te džan ane bare fostanura thaj roden e manuša te pozdravin len ke trgura thaj te ačhavlen lende anglune thana te bešen ke sinagoge thaj ke abava. 47 Ko xoxaipe len o imanje e udovicengo, thaj molin dugačka molitve te sikaven pe sar devlikane. Gasave ka aven embut kaznime.”

21 Kana ano Hram o Isus dičhola sa e barvalen sar čhoven daro ani hramsko riznica, 2 dikhļja i jekha čora udovicica sar čhuta duj emcikne pare. 3 Tegani vaćarda: “Čače, vaćarav tumende, kaja čori udovicica čhuta pobut savorendar! 4 Golese kaj savore lendar čhute so sasa len pobut, al voj gija čori, dija sa so sasa la.” 5 Kana nesave sikade lije te vaćaren taro Hram kaj si lačhardo lačhe barencar thaj ukrasurencar save e manuša dije e Devlese, o Isus vaćarda: 6 “Ka avol o vreme, tare sa kava so dičhen, ni ka ačhol ni bar po bar. Sa ka avol rušimo.” 7 Tegani e sikade pučlje le: “Učitelju, kana ka avol gova? Save znakosa ka sikadol gova so ka avol?” 8 O Isus phenda: “Aračhen tumen ma te aven xoxade! Golese kaj but ka aven ane mingro alav

i ka phenen pese: 'Me sem o Mesija,' thaj: 'Avilo o vreme!' Ma pačan ane lende! 9 A kana ka šunen za ko maripe thaj pobune, ma daran! Golese so sa gova trubul te avol, al o krajo ni ka avol sigate." 10 Tegani o Isus vaćarda lende: "Ka uštol o narodo po narodo thaj o carstvo po carstvo. 11 Ke but thana ka tresil pe i phuv thaj ka avol bokhalipe thaj nasvalipe. Ka aven bare znakura ko nebo savendar e manuša ka pherdon dar. 12 Al angleder sa golestar ka dolen tumen thaj ka traden tumen. Ka den tumen ke sudije e sinagogende thaj ka phanden tumen ano phanglipe. Ka indaren tumen angle carura thaj angle vladara golese so sen mingre sikade. 13 Kava ka avol tumendē te bi vaćarena lende mandar. 14 Ma daran so ka phenen kana ka trubul te branin tumen. 15 Golese so ka dav tumen lafura thaj mudrost savaće našti te protivil pe thaj te suprostavil pe njekh manuš. 16 Ka izden tumen i tumare dada, tumare deja, tumare phrala, tumare pašutne thaj e amala. Nesaven tumendar ka mudaren. 17 Savore ka mrzin tumen golese so sen mingre sikade. 18 Al ni o bal tumare šorestar ni ka perol. 19 Ma ačhen te pačan ane mande, pa ka avol tumen džuvdipe bizo meripe." 20 O Isus vadži vaćarda: "Kana ka dičen kaj si o Jerusalim opkolimo e vojskasa, te džanen kaj avilo o vreme te avol gova foro pusto. 21 Tegani e manuša save si tari Judeja, nek našen ke bregura. Al e manuša save si taro Jerusalim, nek ikljen avral thaj kola save si avral, ma te irin pe ane leste. 22 Golese kaj ane gola divesa ka avol e Devlesi kazna, savasa ka pherdol sa kova so si pisimo ano Sveti lil. 23 Al pharo e khamnjende thaj kolendē save den čuči ane gola divesa! Golese kaj ka avol baro bilačipe ki phuv thaj bari holi pe kala manuša. 24 Von ka mudaren kale manušen e oštrone mačosa thaj ka indaren len ano phanglipe maškare sa e manuša ki phuv. Thaj o Jerusalim ka uštaven e manuša save ni džanen e Devlese sa dok ni načhol o vreme lengo." 25 O Isus vadži vaćarda: "Ka aven e znakura ano kham thaj ano čhon thaj ane čerenja. Ki phuv e manuša ni ka džanen so te čeren tari dar golese so o more thaj e talasura ka šundon but. 26 E manuša ka meren tari dar thaj taro adućaripe so ka avol e svetosa, golese kaj e zora e nebose ka tresin pe. 27 Tegani ka dičen man, e Čhave e manušese, sar avav pe oblakura e zuralimasa thaj ani bari slava. 28 Kana ka lol te avol gova, ušten thaj vazden tumare šore, golese kaj tumaro Oslobođitelji avol tumende." 29 Tegani o Isus vaćarda lende kaja paramič: "Dičen pi smokva thaj sa e kašta! 30 Kana dičen kaj ikljen e luluđa lende, džanen kaj paše si o milaj. 31 Gijate i tumen, kana ka dičen kaj sa avol gija sar so phendem, džanen kaj si paše o Carstvo e Devleso. 32 Čače vaćarav tumende, kaj

kaja generacija ni ka načhol dok sa kava ni avol. 33 O nebo thaj i phuv ka načhen, al mingre lafura ni ka načhen." 34 Pale gova o Isus vaćarda: "Aračhen tumen ma tumare ile te aven opteretime ano halanipe, matipe thaj ane brige kale svetose thaj ma gova dive te resol tumen tari jekh drom. 35 Golese so ka avol sar zamka pe sa e manuša so živin pi kaja phuv. 36 Golese aven džungade sa o vreme thaj molin tumen te bi šaj crdena tumen tare sa o bilačipe so trubul te avol, thaj te ačhen bizi ladž ano radujipe angle mande, anglo Čhavo e manušeso." 37 O Isus svako dive sikada ano Hram a ki rat suta ko Maslinsko brego. 38 Thaj sa e manuša avena tari sabalin ke leste ano Hram te šunen le.

22 Paše sasa o Prazniko e bikvasacose mangrendē savo akhardol Pasha. 2 E šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon rodije sar te mudaren e Isuse, al darajle tare manuša te ni bunin pe. 3 Tegani o Satana dija ano Juda Iskariotsko, savo sasa jekh tare dešuduj apostolura. 4 Vov delo thaj vaćarda e šorutne sveštenikurencar thaj e hramese zapovednikurencar sar ka izdajil e Isuse. 5 Von radujisajle thaj vaćarde e Judase kaj ka poćinen lese gova. 6 O Juda pristanisada thaj rodija šukar vreme te predol e Isuse dok ni sesa gothe but manuša. 7 Kana avilo o angluno dive taro Prazniko e bikvasacose mangreng, ke savo trubađa te čhinol pe o pashalno bakroro, 8 o Isus vaćarda e Petrese thaj e Jovanese: "Džan thaj čeren amende pashalno xape te šaj te xa." 9 Von pučlje le: "Kaj mande te čera la?" 10 O Isus vaćarda: "Kana ka den ano foro, ka aračhen manuše savo indarol paj ano khoro. Džan pale leste ano čher ane savo ka džal, 11 thaj pučen gole čherutne: 'O učitelji pučol ane savi soba šaj xal i Pasha pe sikadencar?' 12 Vov ka sikavol tumende bari upruni soba savi si postavimi. Gothe sa pripremin." 13 O Jovane thaj o Petar đele ano foro i arakhlike sa sar so vaćarda lende o Isus thaj gothe sa pripremisade o pashalno xape. 14 Kana avilo o sato, bešlo o Isus ko astali pe dešuduje apostolurencar. 15 Thaj o Isus phenda lende: "But manglijem te xav kaja Pasha tumencar angleder so ka avav mudardo. 16 Golese vaćarav tumende kaj od akana ni ka xav i Pasha dok ni pherdol ano Carstvo e Devleso." 17 Pale gova lija o tahtaj e moljasa, dija hvala e Devlese thaj vaćarda: "Len kaja mol thaj ulaven la maškare tumende. 18 Vaćarav tumende, od akana ni ka pijav mol sa dok ni avol o Carstvo e Devleso." 19 Pale gova lija o mangro, dija hvala e Devlese, phaglia le thaj ulada le e sikadene vaćarindoj: "Kava si mingro telo savo dol pe tumende. Kava čeren te den tumen godi mandar." 20 A palo xape lija o tahtaj e moljasa thaj vaćarda: "Kava tahtaj si nevo savez

ane mingro rat savo čhordol tumende. 21 A akh, mingro izdajniko bešol mancar kate ko astali. 22 Thaj me, o Čhavo e manušešo, mora te merav sar so si phendo, al pharo e manušešo savo ka izidl man!" 23 Thaj e sikade lije maškar peste te pučen pe ko lendar bi čerola gova. 24 E sikade lije te čeren čingara maškare peste ko lendar si embargo. 25 O Isus vaćarda lende: "E carura tare kava sveto vladin pire manušencar thaj isi len vlast pe lende. Von korkore pese vaćaren kaj si 'manuša save but den Šukaripe'. 26 Al tumen ma čeren gijate! Nego ko si tumendar embargo te avol emcikno, thaj ko vladil nek avol kova savo služil. 27 Golese kaj ko si embargo? Kova savo bešol ko astali il savo služil? Naj li kova savo bešol ko astali? Al me sem maškar tumende kova savo služil. 28 Tumen sen gola save ačhile mancar ane mingre iskušenjura. 29 Me ačhavav tumende o carstvo sar so mingro Dad ačhada mande 30 te xan thaj te pijen ke mingro astali ane mingro carstvo thaj te bešen ko tron thaj te sudin e dešuduće plemenuren e Izraelse." 31 O Isus vaćarda: "Simone! Simone! Akh, o Satana mandol te sejil tumen sar so sejil pe o div. 32 Al me molisaljem tuče čiro pačajipe ma te ačhol. A kana ka iri tut ke mande, te zurave čire phralen!" 33 O Petar phenda lese: "Gospode! Spremno sem ano phanglipe thaj ano meripe tusa te džav!" 34 Al o Isus vaćarda lese: "Vaćarav tuče, Petre! Ađive ni ka dilabol o bašno dok tu trin droma ni vaćare kaj ni pindžare man." 35 Tegani vaćarda lende: "Kana bičhaldem tumen bize kese parencar thaj bize traste thaj bizo podipe, so falisada tumende?" Von phende: "Khanči." 36 O Isus vaćarda lende: "Al akana kas isi kesa e parencar, nek lol la! Gijate i piri trasta! A kas naj mačo nek biknol pe šeja thaj nek činol pese. 37 Golese vaćarav tumende kaj trubul te pherdol kova so si pisimo mandar ano Svetu lili: 'Dikhlije le sar jekhe tare kola save phađen o zakon.' Golese ka avol čače sa so sasa pisimo mandar." 38 Al e sikade phende: "Gospode! Akh, isi amen duj mačura." O Isus vaćarda lende: "Dosta si!" 39 Iklindojo gothar, pale piro adeti, đelo o Isus ko Maslinsko brego. Lese sikade dele pale leste. 40 Kana resle, o Isus vaćarda lende: "Molin tumen te ma peren ano iskušenje!" 41 Pale gova crdija pe lendar gači kobor šaj te čhudol pe o bar thaj pelo ke pe koča thaj molisajlo e Devlese: 42 "Dade! Te manglijan le mandar te ma pijav kava tahtaj tari patnja. Al nek avol sar tu so mande, a na sar so me mangav." 43 Tegani sikadijo lese o anđelo taro nebo thaj zurada le. 44 A kana dolda le bari muka, but pozurale molisajlo, a leso znoj sasa sar kaplje taro rat save perena ki phuv. 45 Pali molitva uštilo thaj avilo ke pe sikade thaj arakhlija len sar soven taro pharipe kobor sasa lende. 46 O Isus pučlja len:

"Sose soven? Ušten, molin tumen e Devlese te ma peren ano iskušenje!" 47 Dok o Isus vaćarda, e manuša thaj o Juda, jekh tare dešuduj sikade, avena premal leste. O Juda avilo pašo Isus thaj čumidija le. 48 O Isus pučlja le: "Judo! Čumidimasa li izdaji, man, e Čhave e manušešo?" 49 Kana e sikade dikhlije so čerdol, vaćarde: "Gospode! Te mara amen e mačurencar?" 50 Thaj jekh lendar čalada e bare sveštenikose sluga thaj čhinda leso desno kan. 51 Al o Isus vaćarda: "Mučhen len! Dosta!" A dolda leso kan thaj sastarda le. 52 Tegani o Isus vaćarda e manušende so avile pale leste, e šorutne sveštenikurende, e zapovednikurende e hramese thaj e starešinende: "Aviljen pale mande sar palo razbojniko, čhurencar thaj kaštencar te dolen man!" 53 Sose ni dolden man dok sema ano Hram? Svako dive sema tumencar odori. Al akana si tumaro sato – kana vladil o kalipe." 54 Kana dolde e Isuse, inđarde le ano čher e bare sveštenikoso. O Petar odural đelo pale lende. 55 E stražara phabarade jag ani avlin thaj bešle savore katane. Thaj o Petar bešlo lencar. 56 Dikhlije le jekh sluškinja sar bešol paši jag thaj dikhlije premal leste thaj vaćarda: "Kava sasa lesa!" 57 Al o Petar xoxada vaćarindo: "Džuvlje! Me ni pindžarav le!" 58 Nekobor pale gova pindžarda le aver thaj vaćarda: "Tu san jekh lendar!" Al o Petar phenda: "Manušeja, naj sem!" 59 Thaj kana nakhlo paše jekh sato, nesavo manuš uporno vaćarda taro Petar: "Čače thaj kava manuš sasa lesa golese kaj si Galilejo!" 60 Al o Petar vaćarda: "Manušeja! Ni džanav so tu phene!" Thaj sigate dok vov vaćarda, o bašno dilabija. 61 Tegani irisajlo o Gospod thaj dikhlije e Petre, a o Petar dija pe godi so vaćarda lese o Gospod: "Ađive, angleder so o bašno ka dilabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man." 62 O Petar iklilo avral thaj zurale ruja. 63 A e čuvara lije te maren e Isuse thaj te maren lesa muj. 64 Učharde lese jakha thaj pučlje le: "Prorokui, ko čalada tut?" 65 Thaj but avera bilačhe lafura vaćarde lestar. 66 Kana sasa sabalin, čidije pe e manušende starešine, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. Ande e Isuse anglo Baro sudo 67 vaćarindo: "Tu li san o Hrist? Vaćar amendě gova!" O Isus phenda lende: "Te vaćardem tumende, ni ka pačan man. 68 Te pučljem tumen khanči, ni ka phenen mande. 69 Al od akana me, o Čhavo e manušešo, ka bešav ki desno rig ko počasno than e Zurale Devlese." 70 Pe gova savore pučlje: "Tu li san, čače, o Čhavo e Devleso?" O Isus phenda: "Gija si sar tumen vaćaren. Me sem." 71 Tegani von vaćarde: "So trubul amen pobut dokazura? Golese kaj korkore amen šundam tare leso muj!"

23

Tegani sa e manuša save sesa ano Baro sodo, uštile thaj inđarde e Isuse ko Pilat, savo sasa o rimsko upravniko. 2 Gothe lije te tužin e Isuse: "Arakhlijam kale manuše sar xoxavol amare manušen thaj phenol lende ma te poćinen o porezi e carose, a pese vaćarol kaj si o Hrist, caro." 3 O Pilat pučlja le: "Tu li san o caro e Jevrejengo?" O Isus phenda lese: "Gija si sar so tu vaćare." 4 Tegani o Pilat vaćarda e šorutne sveštenikurende thaj e manušendje: "Me ni arakhav nisavo bandipe ane kava manuš." 5 Al von dije zor vaćarindoj: "Vov pe sikajmasa bunil e manušen ki sa i phuv Judeja. Počnisada ki Galileja thaj avilo sa dži kate ano Jerusalim!" 6 Kana gova šunda o Pilat, pučlja: "Vov li si tari Galileja?" 7 Thaj kana šunda o Pilat kaj si o Isus tari Galileja, bičhalda le ko Irod, savo vladisada anij Galileja. O Irod sasa ane gola divesa ano Jerusalim. 8 Kana dikhija o Irod e Isuse, sasa but radujimo, golese kaj odavno manglia te dičhol le, golese kaj but šunda lestar thaj dija godi kaj o Isus ka čerol nesavo čudo angle leste. 9 O Irod pučlja baše but buća, al o Isus khanči ni phenda lese. 10 Ačhile gothe i e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj von zurale vaćarde protiv o Isus. 11 O Irod thaj lese vojnikura ladžarde le thaj asaje e Isuses. Urade le ano carsko fostano thaj bičhalde le palal ko Pilat. 12 Ane gova dive mirisajle o Pilat thaj o Irodo maškare peste, golese kaj angleder golestara sesa dušmanura. 13 O Pilat čidija e šorutne sveštenikuren, e manušendje starešinen thaj e manušen 14 thaj vaćarda: "Anden mande kale manuše thaj phenen kaj e manušen bunil. Ake, me angle tumende pučljem le thaj ni arakhlijem ni jekh bandipe so tumen čhoven pe leste. 15 Ni o Irod ni arakhlijia bandipe pe leste, golese kaj bičhalda le palal amende. Ake, ni čerda khanči sosa bi zasluzila te avol mudardo. 16 Golese ka šibi le thaj ka mukha le." 17 [Dži jekh berš ko prazniko, o Pilat trubuja te mučhol lende jekhe phangle manuše.] 18 Tegani sa e manuša dije vika vaćarindoj: "Mudar akale a mukh amende e Varava!" 19 (O Varava sasa čhudimo ano phangliple baši pobuna thaj bašo mudaripe.) 20 O Pilat vadži jekh drom vaćarda lende kaj vov bi mučhola e Isuse. 21 Al von dije vika: "Čhuv le ko krsto! Čhuv le ko krsto!" 22 Tegani o Pilat trito drom vaćarda lende: "Savo bilačhipe vov čerda? Me ni dikhav khanči sosa bi zasluzila te avol mudardo. Gija ka šibiv le thaj ka mukhav le." 23 Al e manuša ni ačhile te vazden piro glaso thaj manglia taro Pilat te čhuvol e Isuse ko krsto. I lendi vika sasa pozurali thaj pozurali. 24 Golese o Pilat odlučisada te čerol sar so e manuša manden. 25 Tegani mukhlja e Varava, savo sasa ano phangliple baši pobuna thaj bašo mudaripe, a e Isuse dija e vojnikurende te čeren lesa kova so e manuša

manglia. 26 Kana inđarde e vojnikura e Isuse, dolde nesave Simone taro foro Kirina savo avola taro polje, thaj čhute pe leste o krsto te inđarol le palo Isus. 27 Palo Isus đele pherdo manuša thaj džuvlja save ruje thaj žalisade le. 28 O Isus irisajlo premal lende thaj vaćarda: "Čhejalen taro Jerusalim! Ma roven pale mande. Nego, roven pale tumende thaj pale tumare čhaye. 29 Golese kaj dikh, aven e divesa ane save ka vaćaren: 'Blagoslovime kola džuvlja save naštij bijanen, blagoslovime e voda save ni bijande, thaj blagoslovime e čuča save ni parvarde!' 30 Tegani 'ka vaćaren e planinende: "Peren pe amende!", thaj e bregurende: "Učharen amen!"' 31 Golese kaj, ako kava e manuša čeren e zelenone kaštesa, so ka avol e šuće kaštesa?" 32 Katane e Isusesa inđarde duje bilačhe manušen te aven mudarde. 33 Kana avile ke kova than savo akhardola "Kokalo e šoreso", gothe čhute ko krsto e Isuse thaj lesa i e duje bilačhe manušen, jekhe tari lesi desno rig a avere tari levo rig. 34 Tegani o Isus vaćarda: "Dade! Oprosti lende, golese kaj ni džanen so čeren." Pale gova e vojnikura čhudije i kocka te ulaven maškar peste leso fostano. 35 But manuša gothe ačhile thaj dikhije sa gova, a e manušendje šorutne marde muj lesa vaćarindoj: "Averen spasisada, nek spasil akana korkoro pes, te si vov o Hrist, birimo e Devleso." 36 I e vojnikura marde muj lesa. Avile paše leste thaj manglia te den le te pijol šut. 37 Thaj vaćarde e Isuses: "Te san tu caro e Jevrejengo, spasi korkoro tut!" 38 A sasa upreder leste ploča pe savi sesa pisime kala lafura: "Kava si caro e Jevrejengo." 39 Jekh tare gola bilačhe manuša savo sasa ko krsto pašo Isuse, marda muj thaj vaćarda lese: "Te san tu o Hrist, spasi tut thaj amen!" 40 Al taro aver krsto o dujto manuš dija vika pe leste vaćarindoj: "Tu li ni dara taro Dol? Kana san i tu korkoro gija osudimo. 41 Amen sam čače osudime golese so gova zasluzisadam, al vov ni čerda khanči bilačhe." 42 Tegani vaćarda e Isuses: "Isuse, kana ka rese ane čo carstvo, de tut godi pe mande thaj av mande milostivno." 43 Pe gova phenda lese o Isus: "Čače vaćarav tuće: adive ka ave mancar ano raj!" 44 Sasa popodne kana peli i rat ki sa i phuv dži ke trin popodne, 45 golese so kalilo o kham. A i hramsko zavesa pharadili ke opaš. 46 Tegani o Isus dija vika andare sa o glaso: "Dade! Ane čire vasta mukhav mingro duxo." Kana kava phenda, mulo. 47 Kana dikhija o kapetano so sasa, lija te hvalil e Devle thaj vaćarda: "Čače kava manuš sasa čačukano pravedno manuš!" 48 Kana sa e manuša čidije pe te dičhen kava thaj dikhije so sasa, lije te džan pese thaj marde pe ane pe kolina tari žal. 49 Sa kola so džanglia e Isuse, ačhile podur. Thaj e džuvlja so avile lesa tari Galileja, dikhije kava. 50 Sasa jekh manuš kaso alav sasa Josif, savo sasa jekh

tare šorutne e jevrejende. Sasa šukar thaj pravedno manuš 51 tari Arimateja, foro ani Judeja. Vov ni složisajlo golesia so čerde e Isusese, thaj adućarda o Carstvo e Devleso. 52 Đelo ko Pilat thaj rodija o telo e Isuseso. 53 Pale gova o Josif uljarda e Isuseso telo taro krsto, paćarda le čaršafesa thaj čhuta le ano limori savo sasa hundo ani stena thaj ane savo vadži khoni ni sasa čhuto. 54 Čerda gova jekh dive anglo savato, savo samo so ni avilo. 55 E džuvlja save avile e Isusesa andari Galileja, đele palo Josif i dikhlij o limori thaj sar čhute gothe e Isuseso telo. 56 Pale gova irisajle čhere te čeren e mirisna čara thaj e uljura te mačhen e Isuseso telo. Kana sa spremisade, već avilo o savato i naštine te čeren gova golese kaj poštujina e Mojsijaso zakon.

24 Ko angluno đive palo savato, rano sabalin avile e džuvlja ko limori thaj ande mirisura save čerde. 2 Arakhlij o bar crdimo taro limori. 3 Dije andre thaj ni arakhlij o telo e Gospodeso e Isuseso. 4 Dok pučlje pe so sasa gova, dikh, duj manuša ačhile angle lende ane sjajna fostanura. 5 E džuvlja but darajle thaj perade pe šore tele dži ki phuv. Thaj e duj manuša pučlje e džuvljen: "Sose roden e džuvde maškar e mule? 6 Naj kate. Uštilo tare mule! Den tumen godi so vaćarda tumende dok vadži sasa ani Galileja: 7 'Me, o Čavo e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e grešnone manušende thaj te avav čhuto ko krsto, al o trito đive ka uštav tare mule.'" 8 Tegani dije pe godi so vaćarda lende o Isus. 9 Thaj irisajle taro limori thaj vaćarde sa e dešujekhe apostolurenđe thaj savorenđe averenđe. 10 Gola džuvlja sesa i Marija taro foro Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesi dej thaj avera save vaćarde kava e apostolurenđe. 11 Al e apostolurenđe kala lafura sesa sar dilipe thaj ni pačaje e džuvljenđe. 12 Al o Petar uštilo thaj prastaja dži ko limori. Kana telilo, dikhlij samo o čaršafi savo ačhilo. Đelo thaj čudisajlo ane peste so sasa gova. 13 Ane gova đive duj e Isusese sikade đele ano gav savo akhardola Emaus thaj vov sasa dur taro Jerusalim dešujekh kilometra. 14 Phirindoj vaćarde maškar peste tare sa kova so sasa. 15 Thaj dok vaćarde maškar peste thaj pučlje khanči jekh avere, korkoro o Isus avilo paše lende thaj đelo lencar. 16 Al lende jakhendje ni sasa mukhlo te pindžaren le. 17 O Isus pučlja len: "Sostar gova vaćaren maškar tumende phirindoj?" Ačhile i tužnisajle 18 thaj jekh lendar savo akhardola o Kleopa, vaćarda e Isusese: "Tu li san jedino abandžija ano Jerusalim savo ni šunda so sasa kala đivesa odori?" 19 O Isus pučlja len: "So sasa gova?" Von phende lese: "Gova so čerdilo e Isusesa taro Nazaret. Vov sasa proroko, zuralo ane vaćaripe thaj ane buća anglo Dol thaj angle manuša.

20 Amare šorutne sveštenikura thaj e starešine dije le te avol osudimo ko meripe thaj čhute le ko krsto. 21 Amen nadisaljam kaj vov ka ikalol o Izrael. Al adive si gova već trito đive sar sasa sa gova. 22 Nesave džuvlja maškar amende bunisade amen. Sabalje sesa ko limori, 23 al ni arakhlij e Isuseso telo odori. Avile thaj phende amende kaj dikhlij e anđeluren save phende lende kaj si o Isus džuvndo. 24 Tegani nesave amendar đele ko limori thaj dikhlij kaj si o limori čućo, sar so vaćarde e džuvlja, al ni dikhlij e Isuse." 25 O Isus vaćarda lende: "O bigodaće manušalen! Pharo tumende te pačan so vaćarde e prorokura ano Svetu lil! 26 Ni li von vaćarde kaj o Hrist trubul te načhol sa gova pharipe angleder so o Dol ka proslavl le?" 27 Tegani o Isus lija te objasnili lende so si ano Svetu lil pisimo taro Hrist, počnindoj taro Mojsije dži ke Prorokura. 28 Kana avile pašo gav ane savo đele, o Isus čerda pe kaj mandol te džal podur lendar. 29 Al von dije le zor te ačhol, vaćarindoj: "Ačh amencar! Nakhlo o đive thaj i rat lija te perol!" Ačhilo thaj dija lencar ano čher. 30 Kana sasa lencar ko astali, o Isus lija o mangro, zahvalisada thaj phaglja le thaj dija len. 31 Tegani lende jakha putajle thaj pindžarde le. Al vov sigate hasajlo. 32 Tegani phende jekh averese: "Ni li phabile amare ile kana o Isus phirindoj vaćarda amende ko drom thaj kana objasnisađa amende o Svetu lil?" 33 Uštile vadži ane gova sato thaj irisajle ano Jerusalim. Odori arakhlij e dešujekhe sikaden thaj kolen save sesa lencar, sar bešen katane. 34 E dešujekh sikade vaćarde lende: "Čače uštilo o Gospod thaj sikada pe e Simonese!" 35 Thaj kala duj sikade so sesa ko drom pašo Emaus vaćarde so sasa thaj sar pindžarde e Isuse kana phaglja o mangro. 36 Kana gova vaćarde, o Isus tare jekh drom ačhilo maškare lende thaj vaćarda lende: "Mir tumende!" 37 Von darajle thaj sesa bunime golese kaj dije godi kaj dičen duxo. 38 Vov vaćarda lende: "Sose daran? Thaj sose ni pačan? 39 Dičen mingre vasta thaj mingre pingre! Me sem gova! Dolen man thaj ka dičen! Golese kaj e duxo naj telo thaj kokala, a sar so dičen man is!" 40 Thaj dok vaćarola sa gova, sikada lende oziljkura ke pe vasta thaj ke pe pingre. 41 Sesu gija začudime thaj radosna kaj naštine te pačan. Vov pučlja len: "Isi li tumen khanči xamase?" 42 Von dije le kotor peće mačhe. 43 O Isus lija thaj xalja angle lende. 44 Tegani lende o Isus vaćarda: "Kava si kova sostar vaćardem tumende kana sema tumencar, kaj trubul te avol sa so pisimo mandar ane Mojsijaso zakon thaj ane lila save pisimade e prorokura thaj ane Psalmura." 45 Tegani putarda lende jakha te haljaren o Svetu lil 46 thaj vaćarda lende: "Gija si pisimo ano Svetu lil, kaj o Hrist trubul te mudardol thaj te uštoli tare mule ko trito đive. 47 Thaj ane lesu alav ka

propovedil pe sa e manušendje, počnindoj taro Jerusalim,
kaj trubul te pokajin pe te bi o Dol oprostila lenđe grehura.
48 A tumen sen svedokura tare sa kava. **49** Thaj dikh, me
ka bičhalov o Svetu Duxo pe tumende sar so obećisada
mingro Dad. Al tumen ačhen ano foro Jerusalim sa dok o
Dol ni ka bičhalol piri zor pe tumende!" **50** Pale gova o Isus
indarda len dži ko gav i Vitanija. Gothe vazdija pe vasta thaj
blagoslovisada len. **51** Thaj sar blagoslovisada len, lija te
crdol pe lendar thaj sasa vazdimo ano nebo. **52** Von pele ke
koča anglo Isus. Tegani irisajle ano Jerusalim radosna. **53**
Stalno sesa ano Hram thaj slavisade e Devle.

Jovan

1 Ko angunipe sasa o Lafi, thaj o Lafi sasa e Devlesa, thaj o Lafi sasa o Dol. **2** Vov sasa e Devlesa ko angunipe. **3** Sa sasa stvorimo prekale leste thaj ni postojil khanči so sasa stvorimo bize leste. **4** Ane leste sasa o džuvdipe, thaj o džuvdipe sasa o svetlo e manušende. **5** O svetlo svetil ano kalipe thaj o kalipe našti nadvladil o svetlo. **6** Sasa manuš kas bičhalda o Dol. Leso alav sasa Jovan savo krstila. **7** Avilo sar svedoko, te svedočil pašo Svetlo, prekale leste savore te pačan. **8** O Jovane korkoro ni sasa svetlo, nego avilo te svedočil taro Svetlo. **9** O čačukano Svetlo avilo ko sveto thaj svetil svakone manuše. **10** Vov sasa ko sveto, o sveto sasa stvorimo prekale leste, al o sveto ni pindžarda le. **11** Avilo ano sveto savo sasa leso, al lese manuša ni prihvatisade le. **12** A dija pravo savoren kolen save prihvatisade le, save pačan ane leso alav, te aven e čhave e Devlese. **13** Gasave ni bijandile taro prirodno bijandipe, ni tari požuda e telosi, ni taro manglipe e manušeso, samo taro Dol. **14** O Lafi čerdilo manuš thaj bešlo maškar amende. Dikhlijam lesi slava, savi isi le, sar jekhbijando Čhavo savo avilo taro Dad, a vov si pherdo milost thaj čačipe. **15** O Jovane o Krstitej svedočisada lestar thaj dija vika: "Kava si gova savestar vaćardem: 'Kova savo pale mande avol, po baro si mandar, golese kaj sasa angleder mande!'" **16** Vov si pherdo milost thaj čačipe thaj lestar primisadam blagoslov palo blagoslov. **17** Golese, o Zakon dija pe prekalo Mojsije thaj e Devleso milost thaj o čačipe avile prekalo Isus Hrist. **18** Khoni nikad ni dikhija e Devle, al o jekhbijando Čhavo savo si i korkoro Dol, savo si e Dadese empaše, sikada le amende. **19** Kava sasa e Jovaneso svedočanstvo kana e Jevreja taro Jerusalim bičhalde e sveštenikuren thaj e Levituren te pučen e Jovane: "Ko san tu?" **20** O Jovane phenda putarde, ni garada khanči, al priznajisada: "Me naj sem o Hrist." **21** Gija pučlje le: "Pa ko san onda? Naj li san o proroko o Ilij?" A vov phenda: "Naj sem." "Tu li san kova Proroko save adućara?" O Jovane vaćarda: "Na." **22** Tegani pučlje le: "Pa ko san tu? Te šaj vaćara gova kolende so bičhalde amen. So šaj vaćare korkoro tatar?" **23** O Jovane vaćarda lende gija sar so pisisada o proroko o Isaija: "Me sem 'glas' so dol vika ani pustinja: Ravnin o drom e Gospodese!" **24** A nesave tare bičhalde sesa fariseja. **25** Von pučlje le: "Kana naj san o Hrist, ni o Ilij, ni kova Proroko save adućara, sose onda krsti?" **26** O Jovane vaćarda lende: "Me krstiv pajesa, al maškare tumende ačhol kova kas tumen ni pindžaren. **27** Vov avol pale mande, al me naj sem dostoјno ni te putrav e dora tar lese sandale." **28** Kava sasa ani Vitanija, ki istočno rig tari

len o Jordan, kaj o Jovane krstila e manušen. **29** Theara đive o Jovane dikhija e Isuse sar avol premal leste thaj vaćarda: "Dičhen, e Devlese Bakrore! Vov crdol e grehura kale svetose! **30** Gova si kova kastar me vaćardem: 'Pale mande avol manuš savo si po baro mandar golese kaj sasa angleder mande!' **31** Me ni pindžardem le, al me aviljem thaj krstiv pajesa, te bi e manuša taro Izrael šajine te dičhen ko si vov." **32** Tegani o Jovane svedočisada vaćarindo: "Dikhlijem o Svetu Duxo sar avol tele taro nebo sar golubo thaj ačhilo pe leste. **33** Me ni pindžardem le, al o Dol so bičhalda man te krstiv pajesa vaćarda mande: 'Kana dičhe e manuše pe kaste perol thaj ačhol o Svetu Duxo, te džane kaj gova si manuš savo ka krstil e Svetone Duxosa.' **34** Thaj me gova dikhlijem thaj golese svedočiv kaj kava si o Čhavo e Devleso." **35** Theara đive palem sasa odori o Jovane pe duje sikadencar. **36** Kana dikhija e Isuse kaj načhol gothar o Jovane vaćarda: "Dičhen, e Devlese Bakrore!" **37** Kana šunde e duj sikade e Jovanese so phenda o Jovane, đele palo Isus. **38** O Isus irindo dikhija kaj aven pale leste thaj pučlja len: "So manden?" Von vaćarde lese: "Rabbi" (so si: Učitelju), "kaj beše?" **39** O Isus phenda lende: "Aven thaj ka dičen." Gija đele dikhija kaj bešol thaj gova đive ačhile lesa. Sasa paše štar o sato ko đive. **40** Jekh tare kala duj, save šunde e Jovanese lafura thaj đelo palo Isus, sasa o Andrija, o phral e Simoneso e Petreso. **41** Vov sigate rodija pe phrale e Simone thaj vaćarda lese: "Amen arakhlijam e Mesija" (so značil o Hrist). **42** O Andrija anda e Simone ko Isus. Thaj o Isus dikhija pe leste thaj vaćarda: "Tu san o Simon, a čo dad akhardol Jovan. Tu ka akhardo Kifa" (so značil Petar, "baro bar"). **43** Theara đive o Isus odlučisada te džal ki regija i Galileja. Arakhlijam e Filipa thaj vaćarda lese: "Phir pale mande!" **44** O Filip sasa tari Vitsaida, taro foro e Andrijaso thaj e Petreso. **45** O Filip arakhlijam e Natanaile thaj vaćarda lese: "Arakhlijam kole kastar pisisade o Mojsija ano Zakon thaj e Prorokura – e Isuse, e Josifese čhave, taro foro Nazaret." **46** Tegani o Natanaile pučlje le: "Šaj li avol khanči šukar taro Nazaret?" O Filip vaćarda lese: "Av thaj dikh!" **47** Kana o Isus dikhija e Natanaile sar avol premal leste, vaćarda lestar: "Akh čačukano Izraelco, ane savo naj prevara!" **48** Pučlje le o Natanaile: "Kotar pindžare ma?" O Isus vaćarda lese: "Angleder so o Filip akharda tut, dikhlijem sar beše tali smokva." **49** Tegani o Natanaile phenda lese: "Rabbil! Tu san Čhavo e Devleso! Tu san o caro e Izraelso!" **50** O Isus pučlje le: "Pača golese so vaćardem tuče kaj dikhlijem tut tali smokva? Ka dičhe po bare buća tare kava." **51** Pale gova o Isus vadži vaćarda: "Čače, čače vaćarav

tumenđe: ka dičhen o nebo putardo thaj e Devlese anđeluren sar ušten thaj uljen po Čavo e Manušeso."

2 Ko trito đive sasa abav ano gav savo akhardol Kana ani

Galileja. Gothe sasa thaj e Isusesi dej. 2 Ko abav sesa akharde o Isus thaj lese sikade. 3 Kana ni ačhili mol, e Isusesi dej vaćarda lese: "Naj len mol." 4 O Isus vaćarda lače: "So isi man golesa, džuvlje? Mingro vreme vadži ni avilo." 5 Lesi dej vaćarda e slugende: "Ćeren sa so vaćarol tumenđe!" 6 Gothe sasa šov bare barale khore. E Jevrejendje sesa gola khore paše jevrejska adetura e thodimase thaj ane dži jekh khoro šajine te ačhol ohtovardeš dži ke šelubiš litra paj. 7 O Isus vaćarda e slugende: "Pheren e khore pajes!" Gija pherde len dži upre. 8 Pale gova vaćarda lende: "Akana len thaj indaren e glavnone trpezarese." Von čerde gija. 9 O trpezari pilja o paj savo čerdilo mol. Vov ni džanglia kotar si, al e sluge so ande gova paj džanglie. Tegani akharda o trpezari e mladoženja 10 thaj vaćarda lese: "Sa e manuša angleder anen i lačhi mol ko abav, a kana e gostura maton, anol i bilačhi mol. Al tu garadan i lačhi mol dži akana." 11 Gija, ani Kana i Galilejsko, čerda o Isus piro angluno čudesno znako thaj sikada pi slava thaj lese sikade pačaje ane leste. 12 Pale gova đelo o Isus pe dasa, pe phralencar thaj pe sikadencar ano foro Kafarnaum. Gothe ačhile nekobor đive. 13 Paše sasa o vreme taro prazniko e Jevrejengo – Pasha thaj o Isus đelo ano Jerusalim. 14 Ane Hramesi avlin arakhlij kolen save bićinena guruven, bakren thaj goluburen. Arakhlij i kolen so menjina e pare, sar bešen gothe. 15 Gija o Isus čerda bičo tare dorika thaj sa kolen save bićinen lija te tradol andaro Hram, sa lende bakrencar thaj e gurvencar. E manušendje so menjina e pare čhudija e srebrnjakura thaj irisada e astalura. 16 Kolende save bićinena goluburen vaćarda: "Indaren gova katar! Ma čeren pijaco taro Čher mingre Dadeso." 17 Thaj lese sikade dije pe godi kaj si pisimo ano Svetu lili: "O manglipe paše čiro čher ka phabol ane mande sar jag." 18 Tegani e Jevrejska šorutne pučlje e Isuse: "Savo čudesno znako ka sikave amende kaj tu troma kava te čere?" 19 O Isus vaćarda lende: "Phađen kava Hram a me paše trin đive ka vazdav le." 20 Al e Jevreja vaćarde lese: "Kava Hram sasa čerdo saranda thaj šov berš a tu paše trin đive ka vazde le?" 21 Al o Hram savestar vaćarda o Isus, sasa leso telo. 22 Kana uštilo tare mule, dije pe godi lese sikade kaj gova phenda thaj pačaje ano Svetu lili thaj ane lafura so o Isus vaćarda. 23 A dži kaj sasa ano Jerusalim ko prazniko e Jevrejengo – Pasha, but manuša dikhlije e čudesna znakura save čerda thaj pačaje ane leso alav. 24 Al korkoro o Isus ni pačaja lende, golese

kaj pindžarda sa e manušen. 25 Ni trubuja te vaćarol lese khoni pašo manuš, golese kaj korkoro džanglia so si ano manuš.

3 Maškare fariseja sasa jekh manuš, savo akhardola

Nikodim. Vov sasa jekh tare šorutne e Jevrejendje. 2 Jekh rat avilo ko Isus thaj phenda: "Rabbi! Amen džana kaj san tu učitelji bičhaldo taro Dol, golese kaj khoni našti čerol gasave čudesna znakura save tu čere, a te naj o Dol lesia." 3 O Isus phenda lese: "Čače, čače vaćarav tuće: khoni našti avol ano Carstvo e Devleso, ako ni bijandol palem." 4 O Nikodim pučlja le: "Sar šaj manuš bijandol ako si purano? Šaj li dujto drom te džal ane pe dako vođi thaj te bijandol?" 5 O Isus vaćarda lese: "Čače, čače vaćarav tuće: te o manuš ni bijandilo pajesa thaj Duxosa, našti džal ano Carstvo e Devleso! 6 Kova so si bijando taro manuš, manuš si, a so si bijando taro Duxo, duxo si. 7 Ma čudi tut so vaćarav tuće kaj trubul palem te bijandon. 8 I balval phurdol kaj mandol. Šaj šune la, al ni džane kotar avol ni kaj džal. Gija si kolesa kas o Duxo bijanol." 9 O Nikodim pučlja le: "Sar šaj gova te avol?" 10 O Isus vaćarda lese: "Tu san poštujimo učitelji e Izraeleso a gova ni džane? 11 Čače, čače vaćarav tuće: amen vaćara tare kova so džana thaj svedoči za kova so dikhlijam, al tumen ni prihvatin amaro svedočanstvo. 12 Te ni pačajen man kana vaćarav tumenđe tare kova so čerol pe ki phuv, sar ka pačan man te vaćardem tumenđe tare kova so čerol pe ko nebo? 13 Khoni ni uštilo ko nebo thaj irisajlo ki phuv, sem o Čavo e Manušeso, kova savo ulilo taro nebo. 14 Thaj sar o Mojsije so vazdija e sape tari bronza ki pustinja, gija o Čavo e Manušeso trubul te avol vazdimo 15 te šaj dži jekh savo pačal ane mande te avol le džuvdipe bizo meripe." (aiōnios g166) 16 Golese kaj, o Dol gači manglia o sveto kaj dija pe jekhebijande Čhave te ma bi merola khoni savo pačal ane leste, nego te avol le džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) 17 O Dol ni bičhalda ko sveto pe Čhave te sudil o sveto, nego o sveto prekale leste te spasil pe. 18 Ko ane leste pačal, naj osudimo, a ko ni pačal već si osudimo, golese kaj ni pačaja ano alav e Devlese jekhebijande Čhaveso. 19 A osudime si paše kava: o svetlo avilo ko sveto, al e manuša manglie o kalipe, a na o svetlo, golese kaj lende buća sesa bilačhe. 20 Dži jekh savo čerol bilačhipe, mrzil o svetlo thaj ni džal ko svetlo te ma pučardon lese buća. 21 Al savo čerol kova so si čačukanipe, džal ko svetlo te dičhol pe kaj lese buća si čerde ano sklad e Devlesa. 22 Pale gova đelo o Isus pe sikadencar ane Judejska gava. Odori sasa lencar thaj krstisada. 23 A i o Jovane krstisada ano than Enon pašo gav Salim, golese kaj sasa gothe but paja. E manuša avena

ke leste te krstil len. 24 Gova sasa angleder so e Jovane čhute ano phanglipe. 25 Tegani maškare sikade e Jovanese sasa aver Jevrejo savesa lije te čeren čingara pašo adeti e thodimaso. 26 E sikade avile ko Jovane thaj vaćarde lese: "Rabbi, kova so sasa tusa ki istočno rig e Jordanesi thaj kastar tu svedočisadan, dikh, krstil thaj savore džan leste." 27 O Jovane vaćarda lende: "O manuš naštì te lol khanči ako naj lese gova dindo taro Dol savo si ko nebo. 28 Korkore sen svedokura kaj vaćardem: 'Me naj sem o Hrist, nego sem bičhaldo angle leste.' 29 Ko abav samo o mladoženja ženil pe. A e mladoženjaso amal savo adućarol te šunol kaj avol o mladoženja, pherdo si radost kana šunol e mladoženjaso glaso. Golese gova radost si mingro thaj akana si pherdo. 30 Vov trubul pobut te barol, a me sa pobut te ciknjivav." 31 Kova savo avol odupral taro nebo, pe savorende si. Kova savo si tari phuv, phuvakso si thaj vaćarol sar khoni tari phuv. Kova savo avol taro nebo, pe savorende si. 32 Vov svedočil paše kova so dikhla thaj so šunda, al khoni ni prihvatal leso svedočanstvo. 33 A ko prihvatiš leso svedočanstvo, potvrđil kaj si o Dol čačukano. 34 Kova kas bičhalda o Dol, vaćarol e Devlese lafura, golese kaj o Dol dol po Duxo ano izobilje. 35 O Dad mandol e Čhave thaj sa dija le ane vasta. 36 Ko pačal ano Čhavo, isi le džuvdipe bizo meripe. Al ko ni šunol e Čhave, ni ka dičhol o džuvdipe, nego i holi e Devlesi ačhol pe leste. (aiōnios g166)

4 Kana o Isus dodžanglia kaj e fariseja šunde so vov pridobil thaj krstil pobut sikaden nego o Jovane 2 – iako o Isus korkoro ni krstila, nego lese sikade gova čerenia – 3 delo andari phuv i Judeja thaj irisajlo an i phuv i Galileja. 4 Ko drom trubuja te načhol tari Samarija. 5 Gija avilo ano samarijansko gav savo akhardola Sihar, paši phuv savi dija o Jakov pe čhavesi e Josifese. 6 Gothe sasa o bunari e Jakoveso. O Isus čhindilo taro baro drom thaj bešlo pašo bunari. Sasa paše dešuduj o sato. 7 Kana gothe avili jekh Samarijanka te dolol paj, o Isus vaćarda laće: "De ma te pijav!" 8 (Tegani sasa o Isus korkoro, golese kaj lese sikade đele ano gav te činen xamase.) 9 Vaćarda e Isusesi i Samarijanka: "Sar tu, savo san Jevrejo, šaj te mande mandar tari Samarijanka te dav tut te pije paj?" Golese kaj e Jevreja naj ano amalipe e Samarijancurencar. 10 O Isus vaćarda laće: "Kana bi samo džanesa e Devleso daro! Tu ni džane ko si kova so vaćarol tuče: 'De ma te pijav paj!' Te džane, tu bi mandar mandesa thaj me bi dava tut paj savo dol džuvdipe." 11 I džuvli phenda lese: "Gospodarona! Naj tut ni čaro te dole o paj, a o bunari si xor. Kotar ka le paj savo dol džuvdipe?" 12 Tu li misli kaj san po baro tare amaro paradad o Jakov savo

dija amen kava bunari savestar pilja vov, lese čhove thaj lesi stoka?" 13 O Isus vaćarda laće: "Dži jekh savo pijoł tare kava paj, palem ka trošavol. 14 Al ko pijoł paj savo me ka dav le, ni ka avol trošalo dži kaj si džuvdipe. Paj savo me ka dav le ka avol ane leste izvor e pajeso savo ka dol le džuvdipe bizo meripe." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 I džuvli vaćarda lese: "Gospodarona! De ma gova paj te ma trošavav vadži ni te avav kate ko bunari te dolav paj!" 16 O Isus vaćarda laće: "Dža akhar čire rome thaj iri tut akari!" 17 Tegani vaćarda lese i romni: "Naj man rom." Tegani phenda o Isus: "Šukar phendan kaj naj tut rom! 18 Golese kaj sasa tut pandž roma thaj kova so isi tut akana naj čiro rom. Gova so vaćardan si čače." 19 I romni vaćarda lese: "Gospodarona! Dikhav kaj san proroko. 20 Amare paradada slavina e Devle ke kava brego. Al tumen e Jevreja vaćaren kaj ano Jerusalim si than kaj trubul te slavil pe o Dol." 21 O Isus vaćarda laće: "Džuvlje! Pača man, ka avol o vreme kaj ni ka slavin e Dade na samo kate ko brego thaj na samo ano Jerusalim. 22 Tumen e Samarijancura ni džanen kas slavin. Amen e Jevreja džana kas slavi golese kaj o spasenje avol tare Jevreja. 23 Al avol o vreme kana e čačukane slavljenikura ka slavin e Dade ano Duxo thaj ano čačipe. O Dad mandol gasave pačavnen. A gova vreme već avilo. 24 O Dol si Duxo thaj kola save slavin le, mora te slavin le ano Duxo thaj ano čačipe." 25 I džuvli phenda lese: "Džanav kaj ka avol o Mesija, savo akhardol Hrist. Kana ka avol vov, sa ka objasnij amende." 26 O Isus vaćarda laće: "Vov akana vaćarol tusa. Me sem o Mesija." 27 Ane gova časo lese sikade irisade pe andaro foro thaj čudisajle so o Isus vaćarol e džuvljasa. Al ni jekh ni pučlja le: "So mande latar?", il "Sose vaćare lasa?" 28 Tegani i džuvli ačhada gothe po khoro, irisajli ano gav thaj vaćarda e manušende: 29 "Aven te dičhen e manuše savo mande vaćarda sa so čerdem. Šaj si vov o Hrist?" 30 Gija e manuša avile andaro gav thaj đele te dičhen e Isuse. 31 Ane gova vreme e sikade molisade e Isuse: "Rabbit! Xa khanči!" 32 Al vov phenda lende: "Man isi xape savestar tumen ni džanen." 33 Tegani e sikade vaćarde maškare peste: "Te ni anda lese khoni khanči xamase?" 34 A o Isus vaćarda lende: "Mingro xape si te čerav so si volja kolesi savo bičhalda man thaj te dovršiv lesi bući. 35 Na li vaćaren kana sejin: 'Vadži štar čhon thaj ka avol o čidipe?' Al me phenav tumende, putren tumare jakha thaj dičhen e poljura resle čidimase. 36 Kova savo čidol već prihvativ plata thaj čidol o bijandipe pašo džuvdipe bizo meripe, te šaj radujin pe katane kova so sejil thaj kova so čidol. (aiōnios g166) 37 Gija čače avol i poslovica: 'Jekh sejil, dujto čidol.' 38 Me bičhalav tumen te čiden kaj ni čerden bući. Avera trudisajle, a tumen

ćidijen o bijandipe tari lendi bući.” 39 But Samarijancura tare gova foro pačaje ane leste zbog o lafi e džuvljako savi phenda o svedočanstvo: “Vaćarda mande sa so čerdem.” 40 Kana avile e Samarijancura paše leste, molisade le te ačhol lencar. Thaj vov ačhilo gothe duj dive. 41 Tegani vadži pobut manuša pačaje zbog lese lafura. 42 Vaćarde e džuvljače: “Akana više ni pača samo zbog gova so tu vaćardan, golese kaj amen korkore šundam thaj džana kaj si čače kava manuš o Spasitelji e svetoso!” 43 Pale duj dive, o Isus đelo tari Samarija ani Galileja. 44 Korkoro o Isus svedočisada kaj e proroko ni poštujin ano than kaj barilo. 45 Kana reslo ani Galileja, e Galilejcura lačhe prihvatisade le samo golese so dikhije sa e čudesura save čerda ano Jerusalim, golese kaj i von sesa odori ko prazniko Jevrejengo – Pasha. 46 Gija o Isus đelo palem ani Kana i Galilejsko, kaj sasa čerdo o paj ani mol. Sasa jekh službeniko e caroso andaro Kafarnaum, kas sasa nasvalo čhavo. 47 Kana šunda kaj o Isus andari Judeja avilo ani Galileja, đelo ke leste ani Kana thaj molisada le te avol ano Kafarnaum thaj te sastarol lese čhavе golese kaj si ko meripe. 48 A o Isus phenda lese: “Gasave sen tumen manuša! Dži kaj ni dičhen znakura thaj čudesura, ni pačan.” 49 E caroso službeniko vaćarda lese: “Gospode! Moliv tut, av sar ni mulo mingro čhavo.” 50 O Isus vaćarda lese: “Dža čhere, čiro čhavo sastilo!” O manuš pačaja ane Isusesa lafura thaj đelo čhere. 51 Kana sasa vadži ko drom, arakhlij pe slugen save ande lese haberi kaj lesо čhavo sastilo. 52 Vov pučlja len kana sastilo thaj von phende lese: “Eraći ko jekh o sato ko dive ačhada le i groznicu.” 53 Tegani haljarda o dad kaj gova sasa ane kova sato kana vaćarda lese o Isus: “Čiro čhavo sastilo.” Thaj pačaje vov thaj savore ane lesо čher. 54 Gova sasa dujto čudesno znako savo čerda o Isus ani Galileja kana irisajlo tari Judeja.

5 Pale gova sasa o prazniko e Jevrejengo thaj o Isus đelo ano Jerusalim. 2 Ano Jerusalim paše Bakresi kapija isi banja, savi akhardol jevrejsko Vitezda thaj gothe sesa pandž učharde terase. 3 Odori pašljona but nasvale manuša, kore, bande thaj šuće. [Von adućarena o paj te tresil, 4 golese kaj o anđelo e Gospodeso uljola ano određeno vreme anı banja thaj tresila o paj. Ko angleder bi džala andre kana o paj tresila, vov bi sastola taro po nasvalipe savo sasa le.] 5 Gothe pašo paj sasa jekh manuš savo tranda thaj ohto berš sasa nasvalo. 6 Kana o Isus dikhija le sar pašljol, a sar džanglja kaj si but berša nasvalo, pučlja le: “Mande li te ave sasto?” 7 O nasvalo phenda lese: “Gospode, naj man khoni te mučhol man ani banja kana o paj tresil. Kana me džav premalo paj, khoni aver uljol angleder mande.” 8

O Isus vaćarda lese: “Ušti, le čiro than kaj pašljilan thaj phir!” 9 A tari jekh drom kova manuš sastilo, lija po than kaj pašlilo thaj phirda. Al gova dive sasa savato 10 golese e Jevrejska šorutne vaćarde kalese save o Isus sastarda: “Adive si savato! Phađe o zakon, golese kaj inđare čiro than kaj pašljilan ko savato!” 11 Al vov phenda lende: “Kova manuš savo sastarda man, phenda mande: ‘Le čiro than kaj pašljilan thaj phir!’” 12 Von pučlje le: “Ko si gova manuš savo vaćarda tuće: ‘Le čiro than kaj pašljilan thaj phir?’” 13 Al o sastardo ni džanglja ko si, golese kaj o Isus crdija pe maškare but manuša save sesa gothe. 14 Pale gova, o Isus arakhlij ane hramesi avlin kole manuše save sastarda thaj vaćarda lese: “Akh, sastiljan! Ma vadži čer greh, te ma avol tuće pobilačhe!” 15 Tegani o manuš đelo thaj vaćarda e Jevrejskone šorutnende kaj si gova o Isus savo sastarda le. 16 Gija, e Jevrejska šorutne lije te progonin e Isuse golese kaj sastarda e manuše ko savato. 17 Al o Isus vaćarda lende: “Mingro Dad uvek čerol bući. Gija i me čerav.” 18 Gola lafura sesa povod e Jevrejskone šorutnende te dičhen pobut te mudaren le golese kaj na samo so phaglja o zakon taro savato, nego so e Devle čak akharol Dade thaj gija vov čerda pe isto sar o Dol. 19 Golese o Isus phenda lende: “Čače, čače vaćarav tumenđe: o Čhavo korkoro pestar našti khanči te čerol, već samo so dičhol so čerol o Dad. Sa so o Dad čerol, gova čerol i o Čhavo. 20 Golese kaj o Dad mandol e Čhavе thaj sikavol lese sa so korkoro čerol. A ka sikavol lese i pobare buća tare kala so sastarda akale manuše, te aven zadivime i tumen. 21 Golese kaj, sar so o Dad vazdol e mulen thaj dol len džuvdipe, gija i o Čhavo dol džuvdipe kase mandol. 22 Golese so, o Dad khanikase ni sudil, nego dija o pravo pe Čhavese te anol o sudo, 23 te bi savore poštujina e Čhavе sar so poštujin e Dade. Ko ni poštujil e Čhavе, ni poštujil ni e Dade savo bičhalda le. 24 Čače, čače vaćarav tumenđe: ko mingre lafura šunol thaj pačal kole savo man bičhalda, isi le džuvdipe bizo meripe thaj ni ka avol osudimo nego nakhlō andaro meripe ano džuvdipe. (aiōnijs g166) 25 Čače, čače vaćarav tumenđe: avol o sato – thaj već avilo – kana e mule ka šunen o glaso e Devlese Čhaveso thaj kola save šunen, ka aven džuvde. 26 Sar so si o Dad izvor taro džuvdipe, gija pe Čhavе čerda izvor taro džuvdipe. 27 Thaj dija le vlast te sudil golese kaj si Čhavo e Manušeso. 28 Ma čudin tumen kalese! Golese kaj avol o vreme kana sa e mule ka šunen o glaso e Devlese Čhaveso 29 thaj ka iklijen andare pumare limora – kola save čerde šukar, ka ušten te prihvatin o džuvdipe bizo meripe, a kola save čerde bilačhe, ka ušten te aven osudime. 30 Me korkoro mandar khanči našti čerav. Sudiv ko temelji so šundem tare mo

Dad. A mingri presuda si pravedno golese so ni rodav te čerav mingri volja, nego i volja kolesi savo bičhalda man.” 31 “Te svedočisadem korkoro mandar, gova svedočanstvo naj dovoljno. 32 Al isi jekh aver savo svedočil mandar thaj me džanav kaj si gova svedočanstvo mandar dovoljno. 33 Tumen bičhalde manušen ko Jovane o Krstitelj thaj vov svedočisada tumende taro čaćipe. 34 Mande naj potrebrov o manuš te svedočil mandar, al sa kava vaćarav tumende taro Jovane, te bi spasina tumen. 35 O Jovane sasa sar svetiljka savi phabola thaj dola svetlost, a tumen manglijen zala vreme te uživin ane lesu svetlost. 36 Al man isi po baro svedočanstvo tare Jovaneso. Golese kaj e buća save dija man mo Dad te čerav – gola čudesna znakura save akana čerav, svedočin mandar thaj dokažin kaj bičhalda man o Dad. 37 Thaj o Dad, savo bičhalda man, svedočisada mandar. Tumen nikad ni šunden lesu glaso niti dikhlijen lesu muj. 38 Lesu Lafi naj džuvdvo ane tumende golese kaj ni manden te pačan ane Koleste savo bičhalda man. 39 Tumen Šukar sikkjon e Sveta lila, golese kaj den godi kaj šaj arachen ane lende džuvdipe bizo meripe, a gola Sveta lila svedočin mandar. (aiōnios g166) 40 Al tumen ni manden te aven mande te avol tumen džuvdipe bizo meripe. 41 Me ni prihvativ slava tare manuša. 42 Al me pindžarav tumen thaj džanav kaj ane tumende naj e Devleso manglipe. 43 Me aviljem ane alav mingre Dadeso, a ni manden te prihvatin man. Te avol khoni aver ane piro alav, le bi prihvatin. 44 Sar šaj pačan, tumen, save prihvatin i slava jekh averestar, al i slava savi si taro jekh Dol ni roden? 45 Ma te den godi kaj me ka tuživ tumen angle mingro Dad. Tumen ka tužil o Mojsije, ane kaste čhuten tumari nada. 46 Te bi čače pačana e Mojsijase, pačana bi i man. Golese kaj o Mojsije pisisada mandar. 47 Al te ni pačajen kova so pisisada vov, sar ka pačan ane mingre lafur!”

6 Pale gova o Isus irisada pe ani Galileja thaj đelo ki istočno rig taro Galilejsko more, savo akhardol i Tiverijadsko more. 2 Pale leste đele but manuša, golese kaj dikhlije e čudesna znakura save čerda pe nasvale manuša. 3 O Isus đelo upre ko brego thaj gothe bešlo pe sikadencar. 4 Sasa paše i Pasha, o prazniko e Jevrejengo. 5 Kana vazdija o Isus pe jakha thaj dikhlija kaj aven paše leste but manuša, pučlja e Filipe: “Kaj šaj te čina mangro kale manušende te xan?” 6 Kava pučlja te bi iskušila le, golese kaj već džanglia so ka čerol. 7 O Filip vaćarda lese: “Ni dujšel srebrnjakura ne bi avola dovoljno savore te xan mangro bar zala.” 8 Vaćarda lese aver tare lese sikade, o Andrija, o phral e Simoneso e Petreso: 9 “Kate isi amen jekh čavoro kas isi pandž

mangre taro ječam thaj duj cikne mačhe. Al so si gova paše gaći manuša!” 10 O Isus phenda: “Vaćaren e manušende te bešen!” Ke gova than sasa but čar thaj e manuša gothe bešle. Sesa paše pandž milja murša. 11 Tegani o Isus lija kola mangre, zahvalisada e Devlese thaj dija e manušende save bešle gothe. Gija čerda thaj e mačhencar, a savore xalje kobor manglijen. 12 Kana čalile, o Isus vaćarda pe sikadende: “Ćiden e kotora so ačhile te ma čhudol pe.” 13 Gija čidje dešuduj korpe so ačhile tare pandž ječmena mangre, save e manuša xalje. 14 Kana e manuša dikhlije o čudesno znako savo čerda o Isus, vaćarde: “Kava si čače kova Proroko savo trubul te avol ke kava sveto!” 15 A kana o Isus haljarda kaj manden e manuša te aven thaj ki sila te čeren le caro, đelo palem ko brego, korkoro. 16 Kana peli i rat, ulile lese sikade pašo more. 17 Čhute pe ano čamco thaj plovisade ki aver rig premalo Kafarnaum. Al već peli i rat, a o Isus vadži ni irisajlo premal lende. 18 Tegani o more lija te vazdol pe tari bari balval. 19 Kana nakhle paše pandž il šov kilometra, dikhlije e Isuse sar phirol po paj thaj sar avol pašo čamco. E sikade but darajle. 20 Al vov vaćarda lende: “Me sem, ma daran!” 21 Tegani lije le pesa andre ano čamco thaj o čamco tari jekh drom avilo dži ki obala kaj plovisade. 22 Theara dive e manuša save ačhile ki aver rig taro Galilejsko more, primetisade kaj odori sasa samo jekh čamco thaj o Isus ni čhutape pe sikadencar ano čamco, nego kaj e sikade dele korkore. 23 Tegani taro foro Tiverijada avile avera čamcura paše kova than kaj e manuša xalje mangro, paše savo o Gospod dija hvala e Devlese. 24 Kana kala but manuša dikhlije kaj gothe naj ni o Isus ni lese sikade, čhute pe ane čamcura thaj đele ano Kafarnaum te roden e Isuse. 25 Kana nakhle ki goja rig e moresi, arakhlije e Isuse thaj pučlje le: “Rabbi, kana aviljan akari?” 26 A o Isus vaćarda lende: “Čače, čače vaćarav tumende: tumen roden man na golese so haljarden e čudesna znakura, nego golese so xaljen mangro thaj čaliljen. 27 Ma čeren bući pašo xape savo načhol, nego pašo xape savo ačhol pašo džuvdipe bizo meripe. Gova xape ka dav tumen me, o Čhavo e Manušeso, golese kaj o Dol, o Dad mingro, ovlastisada man.” (aiōnios g166) 28 Von pučlje le: “So trubul te čera te bi čerasa e buća save o Dol rodol amendar?” 29 O Isus vaćarda lende: “Kava si i bući savi o Dol rodol tumendar – te pačan ane kova kas vov bičhalda.” 30 Gija pučlje le: “Savo čudesno znako tu ka čere te šaj dikhla thaj te pača ane tute? So ka čere? 31 Amare paradada xalje mangro savo akhardola ‘mana’ ani pustinja, sar so si pisimo ane Sveta lila: ‘Parvarda len mangresa taro nebo.’” 32 O Isus phenda lende: “Čače, čače vaćarav tumende: ni dija tumen o Mojsije mangro taro nebo,

nego mingro Dad. Akana Vov dol tumen čačukano mangro taro nebo. 33 Golese so si o mangro e Devleso kova save uljol taro nebo thaj dol džuvdipe e svetose." 34 Pe gova phende lese: "Gospode, de amen uvek kava mangro!" 35 O Isus vaćarda lende: "Me sem mangro so dol o džuvdipe. Ko avol mande, ni ka bokhavol thaj ko pačal ane mande, ni ka avol nikad trošalo. 36 Al sar so vaćardem tumende: dikhlijen man, al ni pačajen. 37 Dži jekhe manuše save dol mande o Dad, avol mande; thaj kole save avol mande ni ka tradav le avral. 38 Golese kaj me ni uljiljem taro nebo te čerav mingri volja, nego i volja Kolesi save bičhalda man. 39 A kava si i volja e Devlesi save bičhalda man kaj kolen so dija man te ma hasarov, nego te vazdad len tare mule ko poslednjo dīve. 40 Golese kaj kava si i volja mingre Dadesi: dži jekh save dičhol e Čhave thaj pačal ane leste, te avol le džuvdipe bizo meripe thaj me te vazdad le tare mule ko poslednjo dīve." (aiōnos g166) 41 Tegani e Jevreja lije te mrmljin protiv leste golese so phenda: "Me sem mangro save ulilo taro nebo." 42 Thaj vaćarde: "Naj li kava o Isus, e Josifeso čhavo? Amen pindžara lese dade thaj lese da. Sar šaj vov vaćarol: 'Me uljiljem taro nebo'?" 43 Tegani o Isus irisada lende vaćarindo: "Ma mrmljin maškar tumende! 44 Našti khoni te avol mande te ni anda le mingro Dad save bičhalda man. A me ka vazdad le tare mule ko poslednjo dīve. 45 Sar so ačhol ane proročka lila: 'Savoren o Dol ka sikavol.' Dži jekh save šunol e Dade thaj sikljol lestar, ka avol mande. 46 Khoni ni dikhlij a Dade, sem kova save avol taro Dol. Vov dikhlij a Dade. 47 Čače, čače vaćarav tumende: ko pačal ane mande, isi le džuvdipe bizo meripe! (aiōnos g166) 48 Me sem mangro so dol o džuvdipe. 49 Tumare paradada xalje mana ani pustinja thaj mule. 50 Al o mangro save avol taro nebo si gasavo kaj ko xal lestar, ni ka merol. 51 Me sem kova mangro e džuvdimaso save ulilo taro nebo. Ko xal tare kava mangro, ka avol džuvdope ane sa e dīvesa. O mangro save me dav si mingro telo, te bi e manuša kale svetoso šajine te živin." (aiōnos g165) 52 Tegani e Jevreja lije te čeren čingara maškar peste pučindoj: "Sar šaj kava manuš te dol amen po telo xamase?" 53 A o Isus phenda lende: "Čače, čače vaćarav tumende: te ni xaljen o telo e Čhaveso e Manušeso thaj te ni piljen lesorat, naj ane tumende džuvdipe bizo meripe! 54 Ko xal mingro telo thaj pijol mingro rat, isi le džuvdipe bizo meripe thaj me ka vazdad le tare mule ko poslednjo dīve. (aiōnos g166) 55 Golese kaj mingro telo si čačukano xape thaj mingro rat si čačukano pijipe. 56 Ko xal mingro telo thaj pijol mingro rat, ačhol ane mande thaj me ane leste. 57 Sar so bičhalda man o džuvdovo Dad thaj me sem džuvdovo pašo mingro Dad,

gijate kova save xal man, ka avol džuvdovo baše mande. 58 Kava si kova mangro save ulilo taro nebo, al na gasavo save xalje tumare paradada thaj mule. Ko xal kava mangro, ka avol džuvdope ane sa e dīvesa." (aiōnos g165) 59 Sa kava o Isus vaćarda kana sikada ani sinagoga ano Kafarnaum. 60 Tegani but tare lese sikade save šunde kava, vaćarde: "Kava si but pharo vaćaripe! Ko šaj te prihvativi lese lafura?" 61 Al o Isus džanglia kaj lese sikade maškar peste mrmljin paše kala lafura thaj phenda lende: "Dal kava sikajipe uz nemiril tumen? 62 A so ka phenen ako dičhen e Čhave e Manušese sar džal upre ane nebo, odori kaj sasa angleder? 63 O Sveto Duxo dol o džuvdipe, a o telo naj khančese. E lafura save me vaćardem tumende, si o Duxo thaj džuvdipe. 64 Al si maškare tumende nesave save ni pačan." Golese kaj o Isus džanglia taro anglunipe save lendar ni pačan ane leste thaj ko ka izdajil le. 65 Thaj vadži vaćarda: "Golese vaćardem tumende kaj khoni našti avol mande, ako naj lese dindo taro Dad." 66 Tegani but tare lese sikade ačhade le thaj ni đele vadži pale leste. 67 A o Isus pučija pe dešuduje sikaden: "Te ni manden te džan i tumen?" 68 Tegani vaćarda lese o Simon o Petar: "Gospode! Kaste te dža? Samo tut isi lafura save den džuvdipe bizo meripe. (aiōnos g166) 69 Amen pača thaj džana kaj tu san o Sveco e Devleso." 70 Tegani o Isus phenda lende: "Na li me izaberisadem tumen, e dešudujen? Al ipak, jekh tumendar si beng!" 71 Gova vaćarda pašo Juda, o čhavo e Simoneso o Iskariotsko, jekh tare dešuduj sikade, golese kaj vov si gova so ka izdajil le.

7 Pale gova phirda o Isus ani Galileja. Vov ni manglia te džal ani Judejsko phuv golese kaj e jevrejska šorutne dikhlij te mudaren le. 2 Al sasa paše o prazniko e Jevrejengo kana slavina e Senice. 3 Tegani lese phrala phende lese: "Dža katar thaj dža ani Judeja, te dičhen čire sikade e čudura save čere! 4 Golese kaj njekh ni čerol e čudura garandoj, a mandol te džanol pe lestar. Kana već čere gola čudura, sikav tut e svetose!" 5 Golese, čak ni lese phrala ni pačaje ane leste. 6 Pe gova vaćarda lende o Isus: "Mingro vreme vadži ni avilo, al tumende sa o vreme si pogodno. 7 Tumen o svetu našti mrzil, al man mrzil, golese kaj vaćarav e manušenđe tare kava sveto, kaj si bilačke lende buća. 8 Tumen džan te slavin o prazniko. Al me vadži ni džav odori golese kaj mingro vreme vadži ni avilo." 9 Gova vaćarda lende thaj ačhilo ani Galileja. 10 Kana đele lese phrala odori te slavin o prazniko, đelo i vov, al na te dičhen le, nego garandoj. 11 E jevrejska šorutne rodije e Isuse ko prazniko thaj pučije: "Kaj si kova manuš?" 12 I but manuša so gothe sesa, čorale vaćarde taro Isus. Nesave phende: "Vov si šukar manuš!"

A e dujta vaćarde: "Naj, xoxavol e manušen!" 13 Al khoni ni vaćarda putarde lestar, golese kaj darajle tare jevrejska šorutne. 14 Ko opaš taro prazniko, o Isus đelo ano Hram thaj lija te sikavol e manušen. 15 E jevrejska šorutne čudisajle thaj pučlje pe: "Sar kava džanol e Sveta lila, a ni sasa ane amare škole?" 16 Pe gova o Isus vaćarda lende: "Mingro sikajipe naj mingro, nego avol tare Kova savo bičhalda man. 17 Ko mandol te čerol e Devlesi volja, ka pindžarol, dal si gova sikajipe taro Dol il me vaćarav korkoro mandar. 18 Ko korkoro pestar vaćarol, slava pese rodol. Al ko rodol i slava kolesi savo bičhalda le, gova si čačukano thaj naj ane leste nepravda. 19 Ni li dija tumen o Mojsije o Zakon? Thaj khoni tumendar ni ićarol pe po Zakon! Sose roden te mudaren man?" 20 E manuša phende: "O bilačho duxo si ane tute! Ko rodol te mudarol tut?" 21 O Isus vaćarda lende: "Ko savato čerdem čudo thaj savore divusaljen. 22 O Mojsije dija tumen o suneti thaj tumen sunetin tumare čhaven i ko savato. Iako ni avol gova adeti taro Mojsije, nego tare tumare paradada. 23 Te o manuš šaj avol sunetimo ko savato, te ma bi phađola pe o Zakon, sose tegani gaći holjavon pe mande so sastardem celone manuše ko savato? 24 Ma sudin pale kova so dičhen avral, nego sudin pravedno!" 25 Tegani vaćarde nesave manuša taro Jerusalim: "Naj li kava kova kas roden te mudaren? 26 Thaj dikh, sar vaćarol putarde thaj khanči ni vaćaren lese. Te na li pindžarde i e šorutne kaj si vov čače o Hrist? 27 Al savore amen džana kotar si kava manuš, a kana ka avol o Hrist, khoni ni ka džanol kotar si!" 28 Dži kaj o Isus sikada ano Hram, zurale phenda: "Va, pindžaren man! Thaj džanen kotar sem! Al me ni aviljem korkoro mandar. Kova savo bičhalda man si čačukano. Le ni pindžaren. 29 Me pindžarav le, golese kaj sem lestar thaj Vov bičhalda man." 30 Tegani dikhlije te dolen le, al khoni ni čhuta po va pe leste, golese kaj vadži ni avilo o vreme. 31 A but džene tare manuša pačaje ane leste thaj phende: "Kana ka avol o Hrist, dal ka čerol pobut čudesna znakura nego kava manuš?" 32 E fariseja šunde so e manuša garandoj phenen lestar. Gijate, von thaj e šorutne sveštenikura bičhalde e stražaren te dolen le. 33 Tegani o Isus vaćarda: "Vadži zala vreme ka avav tumencar, pa džav Koleste savo bičhalda man. 34 Ka roden man, al ni ka aračhen man. Tumen našti aven odori kaj sem me." 35 Tegani e jevrejska šorutne pučlje pe maškare peste: "Kaj kava manuš mandol te džal kaj amen našti te arakha le? Šaj mandol te džal ke amare so živin maškare Grkura thaj te sikavol e Grkuren? 36 So si kava lafi so vaćarda: 'Ka roden man, al ni ka aračhen man', thaj: 'Tumen našti aven odori kaj sem me?'" 37 Ko poslednjo thaj emvažno đive taro prazniko,

ačhilo o Isus thaj dija vika vaćarindoj: "Ko si trošalo, nek avol mande thaj nek pijo! 38 Ko pačal ane mande, sar so o Sveto lil vaćarol, e leja džuvde pajese ka thavden andar leste!" 39 O Isus gova vaćarda taro Sveto Duxo save trubul te prihvatin kola save ka pačan ane leste. Tegani vadži naj sasa dindo o Sveto Duxo golese so o Isus naj sasa vadži proslavimo. 40 Kana nesave džene tare but manuša šunde gola lafura, vaćarde: "Kava si čače kova Proroko save adućara." 41 Avera vaćarde: "Kava si čače o Hrist." Al sesa i kola save vaćarde: "Na. Vov našti te avol o Hrist. Dal o Hrist ka avol andari Galileja? 42 Ni li sikavol o Sveto lil kaj o Hrist ka avol taro bijandipe e Davideso thaj andaro gav o Vitlejem kaj o David živisada?" 43 Gija paše leste ane manuša čerdilo ulaipe. 44 Nesave lendar dikhlije te dolen le, al khoni ni čhuta pe vasta pe leste. 45 Kana e stražara palem avile ke šorutne sveštenikura thaj ke fariseja, von pučlje len: "Sose ni anden le?" 46 E stražara phende lende: "Khoni nikad gija ni vaćarda sar kava manuš." 47 Pe gova e fariseja vaćarde lende: "Dal i tumen diljarda? 48 Na li khoni tare šorutne il tare fariseja pačaje ane leste? Na. 49 Nego, kala manuša si prokleta, golese so ni pindžaren o Zakon!" 50 Tegani o Nikodim, jekh tare fariseja, gova savo angleder avilo ko Isus ki rat, pučlja: 51 "Dal amaro Zakon šaj osudil e manuše ako angleder naj gova manuš šundo thaj ni džanol pe so čerda?" 52 A von phende lese: "Naj li san i tu tari Galileja? Pošukar rode ano Sveto lil thaj ka dičhe kaj nijekh proroko ni ka avol andari Galileja." 53 [Tegani, savore đele pese chere.

8 O Isus đelo ko Maslinsko brego. 2 A sabalin palem avilo ano Hram thaj sa e manuša čidje pe paše leste. Vov bešlo thaj lija te sikavol len. 3 Tegani e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja ande ke leste džuvlja savi doldi ani preljuba. Čute la maškar e manuša. 4 thaj vaćarde lese: "Učitelju! Kaja džuvli si doldi kana čerda preljuba. 5 O Mojsije ano Zakon naredisada gasave džuvljen te mudara barencar. So vaćare tu?" 6 Kava vaćarde te bi iskušina le, sar te avol len paše so te bandaren le. Al o Isus čučnisada tele thaj pisisada najesa pi phuv. 7 A sar ni ačhade e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja te pučen le, vov uspravisajlo thaj vaćarda lende: "Ko si maškar tumende bizo greh, angleder nek čhudol pe late o bar." 8 Palem čučnisada thaj pisisada ki phuv. 9 Kana von gova šunde, lije te džan gothar jekh pale avereste. Angleder lije te džan e po purane. Gija gothe ačhilo samo o Isus e džuvljasa so sasa ko maškar. 10 Tegani o Isus uspravisajlo thaj pučlja la: "Džuvlje! Kaj si kala? Nijekh ni osudisada tut?" 11 Voj phenda: "Nijekh, Gospode!" Gija o Isus vaćarda laće: "Ni me

ni osudiv tut. Dža thaj vadži ma greši!"] 12 Pale gova o Isus pale phenda e manušenđe: "Me sem svetlo e svetoso. Ko džal pale mande, nikad ni ka phirol ano kalipe, al ka avol le svetlost savo īdarol ano džuvdipe." 13 Tegani vaćarde lese e fariseja: "Tu korkoro tuće svedoči. Ćiro svedočanstvo naj dovoljno." 14 O Isus phenda lende: "Thaj te svedočiv korkoro mandar, dovoljno si mingro svedočanstvo, golese kaj džanav kotar avav thaj kaj džav. Al tumen ni džanen kotar avav thaj kaj džav. 15 Tumen sudin palo manušikano merilo, al me ni sudiv khanikase. 16 Al čak i te sudisadem, mingro sudo si čačukano, golese kaj ni sudiv korkoro, nego si mancar o Dad savo bičhalda man. 17 A i ane tumaro Zakon ačhol pisimo kaj o svedočanstvo si dovoljno ako duj svedokura vaćarde isto. 18 Me svedočiv korkoro mandar thaj mande svedočil o Dad savo bičhalda man." 19 Tegani pučlje le: "Kaj si ćiro dad?" O Isus phende lende: "Tumen ni džanen ko sem me, pa ni džanen ni ko si mingro Dad. Kana bi džanena man, bi džanena i le." 20 Kala lafura o Isus vaćarda kana sikada e manušen ano Hram paše kutije kaj čidena pe e pare. Thaj khoni ni dolda le golese kaj vadži ni avilo leso sato. 21 O Isus palem vaćarda lende: "Me džav thaj tumen ka roden man thaj ka meren ane tumaro greh. Kaj me džav, odori tumen naštī aven." 22 Tegani e Jevrejska šorutne lije te pučen pe: "Te ni mandol te mudarol pe kana gija vaćarol: 'Kaj me džav, odori tumen naštī aven'?" 23 O Isus vaćarda lende: "Tumen sen tare telune, a me sem tare uprune. Tumen sen tare kava sveto, al me naj sem tare kava sveto. 24 Golese vaćardem tumende kaj ka meren ane tumare grehura. Ako ni ka pačan kaj Me Sem, ka meren ane tumare grehura." 25 Tegani pučlje le: "Ko san tu?" O Isus vaćarda lende: "Me sem kova so taro anglunipe vaćarav tumende. 26 But isi man so bi šajine te vaćarav tumendar pe tumari osuda. Kova savo bičhalda man si čačukano thaj me vaćarav samo kale svetose so šundem Lestart." 27 Al von ni haljarde kaj vaćarda lende taro Dad. 28 Golese o Isus vaćarda lende: "Kana ka vazden e Čhave e Manušese, tegani ka džanen kaj Me Sem thaj korkoro mandar khanči ni ćerav, nego vaćarav gija sar sikada man o Dad. 29 Thaj Kova so bičhalda man si mancar. Ni ačhada man korkore, golese kaj me ćerav kova so si lese šukar." 30 Kana kava o Isus vaćarda, but džene pačaje ane leste. 31 Tegani vaćarda o Isus kole Jevrejende save pačaje ane leste: "Ako tumen ačhen ano mingro sikajipe, čače sen mingre sikade. 32 Thaj ka pindžaren o čačipe thaj o čačipe ka oslobođil tumen." 33 A e Jevreja phende lese: "Amen sam potomkura e Avraameši thaj nikase nikad ni sama robura. Sar Šaj te vaćare: 'Ka aven oslobođime'?" 34 O Isus phenda lende: "Čače, čače, vaćarav tumende: dži

jejh ko čerol greh, si robo e grehose. 35 O robo ni ačhol ani familija zauvek, al o čhavo ačhol zauvek. (aiōn g165) 36 Te oslobođisada tumen o Čhavo, čače ka aven oslobođime. 37 Džanav kaj sen potomkura e Avraameši. Al tumen dičhen te mudaren man, golese kaj ane tumare ile naj than mingre lafese. 38 Me vaćarav gova so sikada mande o Dad thaj tumen ćeren kova so phenda tumende tumaro dad." 39 Von vaćarde lese: "Amaro dad si o Avraam." O Isus phenda lende: "Te aven čhaye e Avraameši, bi ćerenja gova so ćerda o Avraam. 40 Al mesto gova tumen akana dičhen te mudaren man, samo golese so vaćardem tumende čačipe savo šundem taro Dol. O Avraam nikad ni ćerda gija! 41 Tumen ćeren e buća tumare dadese." Tegani vaćarde lese: "Amen naj sam bijande tari preljuba. Jekh dad isi amen, o Dol!" 42 O Isus vaćarda lende: "Kana bi avola o Dol tumaro dad, mandena bi i man golese kaj me iklijem taro Dol thaj akana sem akari. Me ni aviljem korkoro mandar, nego vov bičhalda man. 43 Sose naštī haljaren so vaćarav tumende? Golese so naštī trpin mingro lafi. 44 Tumaro dad si o beng thaj tumen manden te ćeren kova so vov mandol. Vov sasa taro anglunipe kova savo mudarol thaj ni ićarol pe po čačipe, golese kaj ane leste naj khanči čačipe. Kana xoxavol, vov sikavol piro čačukano muj golese kaj si xoxavno thaj si dad e xoxaimaso. 45 Al golese kaj me čačipe vaćarav, tumen ni pačan man. 46 Ko tumendar šaj dokažil mande jekh greh? Te vaćardem čačipe, sose ni pačan man? 47 Ko si taro Dol, šunol e Devlese lafura. Tumen ni šunen golese kaj naj sen taro Dol." 48 E Jevreja pučlje le: "Ni li šukar vaćara kaj san Samarijanco thaj o beng si ane tute?" 49 O Isus vaćarda: "Ane mande naj beng, nego me poštujiv mingre Dade a tumen man ni poštujin. 50 Me ni rodav slava mande – isi khoni savo rodol la thaj savo sudił. 51 Čače, čače vaćarav tumende: ko ićarol pe ke mingro lafi, nikad ni ka dičhol o meripe." (aiōn g165) 52 Tegani vaćarde lese e Jevreja: "Akana džana kaj si o beng ane tute. O Avraam mulo thaj gija i e prorokura, a tu vaćare: 'Ko ićarol pe ke mingro lafi, nikad ni ka dičhol o meripe.' (aiōn g165) 53 Tu li san po baro tare amaro dad o Avraam, savo mulo? Thaj e prorokura mule. So tu misli, ko san tu?" 54 O Isus phenda lende: "Te slavisadem man korkore, mingri slava khanči ni vredil. Al man proslavil mingro Dad, savese tumen vaćaren kaj si tumaro Dol. 55 Iako tumen ni pindžaren le, me pindžarav le. Te vaćardem kaj ni pindžarav le, bi avava xoxavno sar tumen. Al me pindžarav le thaj ke lesu Lafi ićarav man. 56 O Avraam, tumaro dad, radujisajlo so ka dičhol mingro avipe. Thaj dikhla le thaj radujisada pe." 57 Tegani e Jevreja vaćarde lese: "Vadži naj tut pinda berš, a vaćare kaj dikhlijan

e Avraame?" 58 O Isus phenda lende: "Čače, čače vačarav tumende: angleder nego so bijandilo o Avraam, Me Sem!" 59 Tegani lije e bara thaj manglje te čhuden len pe leste, al o Isus garadilo thaj iklilo taro Hram.

9 Dži kaj o Isus nakhlo, dikhla jekhe manuše savo sasa koro taro leso bijandipe. 2 Lese sikade pučlje le: "Rabbi! Ko čerda greh pa bijandilo koro? Vov, il leso dad il lesi dej?" 3 O Isus vaćarda: "Naj koro golese so grešisada vov, il leso dad il lesi dej. Bijandilo koro te dičhol pe e Devlesi zor pe leste. 4 A dok si īive, amen mora te čera e buća Kolese savo bičhalda man. Ka perol i rat, kana khoni naštī čerol bući. 5 Dok sem ko sveto, me sem svetlo e svetoso." 6 Kana vaćarda kava, čhungarda ki phuv thaj čerda taro čhungaripe čik, thaj makhlja e čikasa e korese jakha. 7 Thaj vaćarda lese: "Dža thov tut ani banja Siloam." (Siloam značil "Bičhaldo.") Gija kova manuš đelo thaj thoda pe thaj irisajlo čhere dikhlijindo. 8 A lese komšije thaj kola save dikhlije le angleder sar prosila, vaćarde: "Naj li kava savo bešola pašo drom thaj prosila?" 9 Nesave vaćarde: "Va, vov si." Al avera: "Naj, samo ličil pe leste." A vov korkoro phenda: "Me sem gova manuš." 10 Tegani pučlje le: "Sar putajle čire jakha thaj akana dičhe?" 11 Vov vaćarda lende: "Manuš savo akhardol Isus, čerda tari phuv čik, makhlja mingre jakha thaj vaćarda: 'Dža ani banja Siloam thaj thov tut.' Gija deljem thaj thodem ma, thaj lijem te dikhav." 12 Von pučlje le: "Kaj si vov?" Vov phenda: "Ni džanav." 13 Tegani kale manuše so sasa angleder koro inđarde ke fariseja. 14 Al gova īive kana čerda o Isus i čik thaj putarda lese jakha, sasa savato. 15 Golese pučlje le e fariseja sar putardile lese jakha. Vov vaćarda lende: "Ke mingre jakha čhuta čik, thodem ma thaj akana dikhav!" 16 Tegani vaćarde nesave tare fariseja: "Kava manuš naj taro Dol, golese kaj čerol bući ko savato." Al avera phende: "Sar o grešno manuš šaj čerol gasave čudesna znakura?" Thaj gija sasa maškar lende čingara. 17 Tegani e fariseja palem pučlje e manuše savo sasa angleder koro: "So tu vaćare paše kava manuš so putarda čire jakha?" Vov vaćarda: "Proroko si." 18 Al e jevrejska šorutne ni pačaje kaj sasa koro thaj kaj putajle lese jakha, sa dži kaj ni akharde lese dade thaj lese da, 19 thaj pučlje len: "Kava li tumaro čhavo tare save vaćaren kaj bijandilo koro? Tegani, sar akana dičhol?" 20 Leso dad thaj lesi dej vaćarde: "Džana kaj si kava amaro čhavo savo bijandilo koro. 21 Al sar akana dičhol thaj ko putarda lese jakha, amen ni džana. Pučen le! Barilo thaj šaj te vaćarol korkoro pestar." 22 Kava vaćarde leso dad thaj lesi dej, golese kaj darajle tare jevrejska šorutne. Golese kaj

e jevrejska šorutne angleder odlučisade kaj zauvek ka ikalen tari sinagoga dži jekhe ko priznajil e Isuse sar e Hriste. 23 Golese phende leso dad thaj lesi dej: "Pherda pe berša. Le pučen!" 24 Tegani palo dujto drom akharde e manuše savo sasa koro thaj vaćarde lese: "De e Devlese čast! Priznaji o čačipe! Amen džana kaj kova manuš, savo putarda čire jakha, si grešniko." 25 Al vov phenda lende: "Grešno li si, ni džanav, al džanav kaj sema koro thaj akana dikhav!" 26 A pučlje le: "So čerda tuće? Sar putarda čire jakha?" 27 O manuš savo sasa koro vaćarda lende: "Me već vaćardem gova tumende, al tumen ni mangljen te šunen. Sose palem manden te šunen? I tumen li manden te aven lese sikade?" 28 Tegani von lije te vredin le thaj vaćarde lese: "Tu san leso sikado, al amen sam sikade e Mojsijase. 29 Amen džana kaj o Dol vaćarola e Mojsijasa. Al kalese ni džana ni kotar avol." 30 Kova sastardo manuš vaćarda lende: "Gova si čače čudo! Tumen ni džanen kotar si, al putarda mingre jakha. 31 Amen džana kaj o Dol ni šunol e grešnikuren, al šunol kole savo si devlikano thaj ko lesi volja čerol. 32 Od kana si o sveto, vadži ni šundilo kaj khoni putarda e jakha kolese so bijandilo koro. (aiōn g165) 33 Te ne bi avola kava taro Dol, khanči ne bi šajine te čerol." 34 Von phende lese: "Pherdo san grehura taro čiro bijandipe thaj tu bi khanči sikavesa amen!" Thaj tradije le andari sinagoga. 35 O Isus šunda kaj tradije le andari sinagoga thaj kana arakhija le, pučlje le: "Pača li tu ano Čhavo e Manušeso?" 36 Vov pučlje le: "Ko si gova, gospodarona, te pačav ane leste?" 37 O Isus phenda lese: "Dikhlijan le! Gova si kova so vaćarol tusa!" 38 Tegani vov vaćarda: "Va, pačav, Gospode!" Thaj pelo pe koča angle leste. 39 O Isus vaćarda: "Me aviljem ke kava sveto te sudiv. Aviljem te šaj dičhen kola save ni dikhlije thaj te sikavav kolendje save den godi kaj dičhen kaj si kore." 40 Nesave fariseja save sesa lesa, gova šunde thaj vaćarde lese: "Te naj sam i amen kore?" 41 O Isus vaćarda lende: "Kana bi priznjina kaj sen kore, ne bi avena kriva pašo greh al golese kaj phenen: 'Dikha', gija tumari krivica ačhol."

10 O Isus vadži vaćarda: "Čače, čače vaćarav tumende: ko ni uljol ko vudar ano tor e bakrengko nego hutol čorale prekalo duvari, vov si čor thaj razbojniko. 2 Al ko uljol ko vudar, vov si pastiri e bakrengko. 3 Lese o stražari putrol o vudar thaj e bakre šunen leso glaso. Vov pe bakren akharol ko alav thaj ikalol len avral. 4 Kana ikalol sa pe bakren, džal angle lende thaj e bakre džan pale leste, golese kaj pindžaren leso glaso. 5 Palo kova kas ni pindžaren, ni ka džan, nego ka našen lestar golese kaj leso glaso ni pindžaren." 6 O Isus vaćarda lende kaja paramič, al von ni

haljarde so manglia te vaćarol lende. 7 Golese o Isus vadži phenda lende: "Čače, čače vaćarav tumende: Me sem vudar e bakrende. 8 Savore save avile angleder mande si čora thaj razbojnikura, al e bakre ni šunde len. 9 Me sem vudar. Ko dol maškar mande ka avol spasimo. Ka džal andre thaj ka ikljol thaj ka aračhol lačho pašnjako. 10 O čor avol te čorol, te činol thaj te mudarol. Me aviljem te avol len džuvdipe thaj gova ano izobilje. 11 Me sem šukar pastiri. Šukar pastiri dol po džuvdipe pe bakrende. 12 O manuš savo si počindo te aračhol e bakren. Vov naj pastiri, gola bakre naj lese – kana dičhol e ruve kaj avol, ačhavol e bakren thaj našol. A o ruv napadil len thaj e bakre našen ke sa e riga. 13 Golese so vov si samo počindo manuš thaj ni ačhilo lese dži e bakre. 14 Me sem šukar pastiri. Me pindžarav mingre bakren thaj von man pindžaren. 15 Sar so o Dad pindžarol man, i me gija pindžarav e Dade. Me mingro džuvdipe dav me bakrende. 16 Izi man i avera bakre save naj tare kava tor thaj len trubul te anav. Von ka šunen mingro glaso thaj ka aven jekh stado jekhe pastiresa. 17 Mingro Dad mandol man, golese so dav mingro džuvdipe te bi lava le palem. 18 Khoni ni lol o džuvdipe mandar, nego me dav le korkoro mandar. Vlast isi man te dav mingro džuvdipe thaj vlast isi man i te lav le palem. Kava zapovest lijem tare mingro Dad." 19 Tegani palem putajle čingara maškare Jevreja paše kala lafura. 20 But lendar vaćarde: "Ane leste si o beng thaj dilajlo. Sose šunen le?" 21 Al avera phende: "Kala lafura našti aven taro kova ane kaste si o beng. Šaj li o beng e korenđe jakha te putrol?" 22 A sasa praznico kana slavina o svetipe e Hrameso ano Jerusalim, a sasa jevend. 23 O Isus phirda ano Hram ki terasa e Solomonesi. 24 A e Jevrejska šorutne okolisade le thaj pučlje le: "Dži kana ka garave amendar ko san tu? Te san o Hrist, vaćar amenđe putarde!" 25 O Isus phenda lende: "Me vaćardem tumende, al ni pačajen. Buća save čerav ano alav mingre Dadeso, svedočin mandar. 26 Al tumen ni pačan, golese kaj naj sen tare mingre bakre. 27 Mingre bakre šunen mingro glaso. Me pindžarav len thaj von džan pale mande. 28 Me dav len džuvdipe bizo meripe thaj von nikad ni ka mudardon. Khoni ni ka crdl len tare mingre vasta. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Mingro Dad savo dija len mande, pozuralo si savorendar thaj khoni našti crdl len tare vasta mingre Dadeso. 30 Me thaj mingro Dad sam jekh." 31 Tegani e Jevreja palem lije bara thaj manglie te čhuden len pe leste. 32 O Isus vaćarda lende: "But lačhe buća sikadem tumende tare mingro Dad. Za ke save lačhe buća manden te čhuden bara pe mande?" 33 E Jevreja phende lese: "Ni manga te čhuda pe tute bara paše šukar buća, nego so huli po Dol. Čere tut Dol, al samo san manuš!" 34 O Isus

vaćarda lende: "Ni li ačhol ano tumaro Zakon: 'Me phendem: tumen sen dolura?' 35 Te akharda dolura gasaven savenđe avilo o Lafi e Devleso – thaj o Sveto lil našti promenil pe – 36 sar šaj tumen te vaćaren kolese kas o Dad svetisada thaj bičhalda le ki phuv: 'Huli', golese kaj vaćardem: 'Me sem Čavo e Devleso?' 37 Te ni čerav e buća mingre Dadese, ma pačan man. 38 Al te čerav, i te ane mande ni pačan, gole bućende pačan, te bi pindžarena thaj te bi džanena kaj si o Dad ane mande thaj me ano Dad." 39 Pale gova von palem dikhlije te dolen le, al vov crdija pe lende andare vasta. 40 Tegani o Isus palem delo ke aver rig tari len o Jordan, ko than kaj angleder krstila o Jovane. Thaj ačhilo gothe. 41 A but manuša avile leste thaj vaćarde: "O Jovane ni čerda nijekh čudesno znako, al avilo čače sa so vaćarda kale manušestar." 42 Thaj but džene gothe pačaje ano Isus.

11 Nesavo manuš savo akhardsola Lazar sasa nasvalo. Vov sasa tari Vitanija, taro gav kaj bešle i Marija thaj lači phen i Marta. 2 (I Marija si koja savi ka čhorol o miris po Gospod thaj ka kosol lese pingre pe balencar. Lako phral o Lazar sasa nasvalo.) 3 E pheja golese bičhalde palo Isus vaćarindoj: "Gospode! Ćiro manglo amal si nasvalo." 4 Kana o Isus gova šunda, phenda: "Kava nasvalipe ni ka anal meripe, već slava e Devlese, te bi prekal kava nasvalipe proslavila pe o Čavo e Devleso." 5 O Isus manglia e Marta thaj lače pheja e Marija thaj e Lazare. 6 Gija, kana šunda bašo nasvalipe e Lazareso, ačhilo vadži duj dive odori kaj sasa, 7 thaj pale gova vaćarda pe sikadendje: "Ajde te dža palem ani Judeja!" 8 E sikade phende lese: "Rabbi! Okova dive e jevrejska šorutne manglie te mudaren tut barencar, a tu palem mande odori te dža?" 9 O Isus vaćarda: "Dal o dive naj le dešduj satura? Ko phirol ko dive, našti perol, golese kaj dičhol o svetlo kale svetoso. 10 Al ko džal ki rat, perol, golese kaj naj videlo ane leste." 11 Kava vaćarda thaj vadži phenda: "O Lazar, amaro amal zasuta, a me džav te džungavav le." 12 Tegani phende lese e sikade: "Gospode! Te zasuta, ka sastol!" 13 Al o Isus vaćarda bašo meripe e Lazareso, a von dije gođi kaj o Lazar čače sovol. 14 Tegani o Isus putarde vaćarda lende: "O Lazar mulo. 15 Zbog tumende raduji man so ni sema odori, te bi šaj pačana. Al, ajde ka dža ke leste." 16 Tegani o Tomo, savo akhardsola Bliznako, phenda avere sikadendje: "Ajde te dža i amen te mera lesa." 17 Kana o Isus avilo odori, dodžanglia kaj čhute e Lazare ano limori angleder štar dive. 18 I Vitanija sasa pašo Jerusalim paše trin kilometra. 19 Tegani gothar but Jevreja avile ki Marta thaj ki Marija te kovljaren i dukh pale lengo phral. 20 Kana i Marta šunda kaj o Isus avilo, iklili

angle leste, a i Marija ačhili čhere. 21 I Marta vaćarda e Isusese: "Gospode! Te avesa kate, ne bi merola mingro phral! 22 Al me i akana džanav kaj sa so ka rode taro Dol, ka dol tut!" 23 O Isus vaćarda lače: "Čiro phral ka uštol tare mule." 24 I Marta phenda lese: "Džanav kaj ka uštol tare mule kana savore ka ušten, ano poslednjo đive." 25 O Isus vaćarda lače: "Me sem uštipe tare mule thaj džuvdipe. Ko pačal ane mande, i te mulo, ka avol džuvdvo. 26 Dži jekh savo si džuvdvo thaj pačal ane mande, nikad ni ka merol. Pača li ane kava, Marto?" (aiōn g165) 27 Voj phenda lese: "Va, Gospode! Me pačav kaj tu san o Hrist, o Čhavo e Devleso, savo trubuja te avol ki phuv." 28 Kana kava vaćarda, đeli te akharol pe pheja thaj po zala vaćarda lače: "O učitelji avilo thaj mandol te dičhol tut." 29 Kana i Marija gova šunda, uštili sigate thaj đeli ke leste. 30 O Isus vadži ni sasa ano gav, nego vadži sasa ko than kaj reslja le i Marta. 31 Kana e Jevreja save sesa e Marijasa ano čher thaj kovljarde lendi dukh, dikhlike kaj i Marija sigate uštili thaj iklili avral, i von đele pale late golese kaj dije godi kaj džal ko limori te rovol odoringate. 32 Kana i Marija resli ko than kaj sasa o Isus thaj dikhla le, peli angle lese pingre thaj vaćarda lese: "Gospode! Te avesa kate, ne bi merola mingro phral!" 33 Kana o Isus dikhla kaj i Marija lija te rovol thaj kaj roven i e Jevreja save avile lasa, but potresisajlo ano duxo thaj žal sasa lese. 34 O Isus pučlja: "Kaj čhuten le?" Vaćarde lese: "Gospode, av te dičhe." 35 A o Isus lija te rovol. 36 Tegani e Jevreja phende: "Dikh kobor manglja le!" 37 Al nesave lendar vaćarde: "Naštine li kava savo putarda e jakha e korese, te čerol kava manuš te ma merol?" 38 O Isus tegani palem potresisajlo thaj đelo ko limori. Gova sasa pećina kaso ulaz phanglje bare baresa. 39 O Isus phenda: "Crden o bar!" I Marta, i phen koleso so mulo, vaćarda lese: "Gospode! Vov već khadol, golese kaj nakhle štar đive sar mulo." 40 Tegani o Isus vaćarda lače: "Na li phendem tuće kaj ka dičhe i slava e Devlesi te pačajan?" 41 Sigate crdije o bar. Tegani o Isus vazdija pe jakha upre premalo nebo thaj phenda: "Dadel! Hvala tuće so šundan man. 42 Me džanav kaj uvek šune man, al kava vaćardem zbog e manuša save ačhen kate, te pačan kaj tu bičhaldan man." 43 Kana phenda kava, dija vika andare sa o glaso: "Lazare, iklji avri!" 44 Thaj iklilo o mulo. Lese vasta thaj lese pingre sesa paćarde čaršafesa thaj leso muj sasa phanglo kotoresa. O Isus vaćarda lende: "Putren le thaj mučhen le te džal!" 45 Tegani but Jevreja save avile ki Marija thaj dikhlike so čerda o Isus, pačaje ane leste. 46 Al nesave lendar đele ke fariseja thaj vaćarde lende so čerda o Isus. 47 Golese e šorutne sveštenikura thaj e fariseja čidje e manušen andaro Baro sudo thaj vaćarde: "So ka čera? Kava

manuš čerol but čudesna znakura. 48 Te ačhadam le gija, savore ka pačan ane leste. Pale gova ka aven e Rimljanura thaj ka len amaro Hram thaj amare narodo." 49 Tegani o Kajafa, jekh lendar, savo gova berš sasa baro svešteniko, vaćarda: "Tumen khanči ni džanen! 50 Ni den godi kaj si tumende pošukar jekh manuš te merol baše manuša, te ma bi sa o narodo properola." 51 O Kajafa ni vaćarda kava korkoro pestar, nego, sar baro svešteniko gole beršeso, prorokujisada kaj o Isus trubul te merol bašo sa o narodo. 52 Thaj na samo bašo narodo, nego te bi čidola katane sa e strvime čhavene e Devlese thaj te aven sar jekh. 53 Gija gova đive dogovorisajle e jevrejska šorutne te mudaren e Isuse. 54 Golese o Isus vadži ni phirda putarde maškare jevrejska šorutne, al gothar đelo ani phuv paši pustinja, ano gav savo akhardol Efrem thaj gothe sasa pe sikadencar. 55 A sasa paše o prazniko e Jevrejengo – Pasha thaj but Jevreja tari sa i phuv avile ano Jerusalim angleder i Pasha, te čeren o adeti e thodimaso. 56 Tegani rodije e Isuse thaj kana ačhile ano Hram, pučlje jekh avere: "So den godi? Ka avol li vov ki Pasha?" 57 Gija, e šorutne sveštenikura thaj e fariseja već dije naredba, ko ka dodžanol kaj si o Isus, te prijavil le, sar bi dolena e Isuse.

12 Šov đive angleder o prazniko i Pasha avilo o Isus ano gav i Vitanija, kaj bešlo o Lazar, manuš kas o Isus vazdija tare mule. 2 Gothe čerde e Isusese večera. I Marta služisada, a o Lazar sasa maškare kola so bešle pašo astali e Isusesa. 3 Tegani i Marija lija paše opaš litra skupoceno mirisno ulje taro čisto nardo, makhlja e Isusese pingre thaj koslja len pe balencar. A o čher perhdilo lačho miris. 4 Tegani jekh tare Isusese sikade, o Juda o Iskariotsko savo pale gova izdajisada le, vaćarda: 5 "Sose kava mirisno ulje ni bičinda pe baše trišel srebrenjakura, a e pare te den pe e čororenđe?" 6 Al vov kava ni vaćarda golese so ačhilo lese dži ke čore, nego golese so sasa čor. Leste sasa i kesa e parenkar thaj vov lola pese gothar kova so čhuvola pe gothe. 7 Tegani o Isus vaćarda: "Ačhav la! Gova čerda te pripremil man bašo đive za ko mingro prahope! 8 Čore uvek ka aven maškar tumende, al me ni ka avav uvek tumencar." 9 But Jevreja dodžanglje kaj si o Isus ani Vitanija. Al ni đele odori samo te dičhen e Isuse, nego te dičhen i e Lazare kas o Isus vazdija tare mule. 10 Gija e šorutne sveštenikura dogovorisajle te mudaren e Lazare 11 golese kaj zbog leste but Jevreja ačhade len thaj lije te pačan ano Isus. 12 Theara đive but džene save avile ki Pasha, šunde kaj o Isus avol ano Jerusalim. 13 Lije e palmače raja, iklile angle leste thaj dije vika: "Hosana! Blagoslovimo si kova savo avol ano alav

e Gospodeso! Blagoslovimo si o Caro e Izraeleso!" 14 A o Isus arakhlij terne here thaj bešlo pe leste sar so si pisimo ano Svetu lil: 15 "Ma daran, manušalen ano Jerusalim! Akh, čiro Caro avol bešindoj po terno her!" 16 Lese sikade tegani gova ni haljarde, al kana o Isus sasa vazdimo ani piri slava, dije godi kaj sasa gija pisimo ano Svetu lil taro Isus thaj gija i čerde lese. 17 E manuša save sesa e Isusesa kana akharda e Lazare te ikljol taro limori thaj vazdija le tare mule, širisade o lafi golestar. 18 Golese iklile angle leste but manuša golese kaj šunde kaj čerda gova čudesno znako. 19 Tegani e fariseja vaćarde jekh averese: "Dičhen kaj khanči našti čera. Ek, sa o sveto đelo pale leste!" 20 A maškare manuša sesa Grkura save avile te peren ke koča anglo Dol, ki Pasha. 21 Von avile pašo Filip savo sasa tari Galilejsko Vitsaida pa molisade le: "Gospodarona, amen manga te dikhia e Isuse!" 22 O Filip đelo thaj vaćarda gova e Andrijase thaj zajedno đele te vaćaren gova e Isusese. 23 O Isus vaćarda lende: "Avilo o sato te primil i slava o Čavo e Manušeso. 24 Čače, čače vaćarav tumendje: te i o seme taro div ni perol ki phuv thaj ni merol, ačhol samo jekh zrno. Al te mulo, anol barvalo bijandipe. 25 Ko mandol piro džuvdipe, ka hasarol le. A ko mrzil piro džuvdipe ki kaja phuv, ka aračhol le bašo džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) 26 Ko služil man, mora te phirol pale mande. Kaj sem me, gothe ka avol i mingro sluga. Mingro Dad ka dol čast kolese savo man služil. 27 Mingri duša si akana uz nemirimi. So me te vaćarav? Te vaćarav li: 'Dade, arakh ma tari patnja?' Al baš golese i aviljem! 28 Dade! Proslavi čiro alav!" Tegani šundilo o glaso taro nebo: "Već proslavisadem le thaj palem ka proslaviv le!" 29 Kana gova šunde e manuša save odori ačhile, vaćarde: "Grmisada." 30 Al avera phende: "O anđelo vaćarda lesa." A o Isus pe gova vaćarda lende: "Kava glaso ni šundilo baše mande, nego baše tumende. 31 Akana si o vreme kale svetose te avol sudimo! Akana o vladari kale svetoso ka avol čhudimo avral. 32 A me, kana ka avav vazdimo tari phuv, sa e manušen ka crdav paše mande." 33 Gova vaćarda te sikavol save merimasa ka merol. 34 E manuša phende lese: "Šundam taro Zakon kaj o Hrist ka ačhol ane sa e đivesa. Sar tu šaj vaćare kaj o Čavo e Manušeso trubul te avol vazdimo te merol? Ko si gova 'Čavo e Manušeso'?" (aiōn g165) 35 Tegani o Isus vaćarda lende: "O svetlo ni ka avol vadži but vreme maškar tumende. Phiren dži kaj isi tumen svetlo, te ni nadvladil tumen o kalipe. Golese so, ko phirol ano kalipe, ni džanol kaj džal. 36 Dži kaj isi tumen svetlo, pačan e svetlose, te šaj aven e čhave e svetlose!" Kana gova o Isus phenda, đelo thaj garadilo lendar. 37 Iako gaći čudesna znakura čerda angle lende o

Isus, von palem ni pačaje ane leste. 38 Gova sasa te bi pherdola kova so vaćarda o proroko o Isaja: "Gospode, ko pačaja amare haberese? Kase sikadilo o zuralo va e Gospodeso?" 39 Golese naštine te pačan, golese so o Isaja vadži vaćarda: 40 "O Dol korada lende jakha, thaj zurada lengo ilo, jakhencar te ni dičhen, thaj ilesa te ni haljaren, te ni irin pe premal mande te sastarav len." 41 Kava phenda o Isaja, golese kaj dikhija e Isusesi slava thaj vaćarda lestar. 42 A čak i but džene tare jevrejska šorutne pačaje ane leste, nego zbog e fariseja ni priznajisade le javno, te ma bi ikalena len zauvek tari sinagoga. 43 Golese, po šukar sasa lende o čast savo avol tare manuša nego o čast savo dol o Dol. 44 Tegani o Isus dija vika andare sa o glaso: "Ko pačal ane mande, ni pačal samo ane mande, nego i ane Koleste savo bičhalda man. 45 Thaj ko dičhol man, dičhol i Kole savo bičhalda man. 46 Me – o Svetlost – aviljem ki phuv, ma te ačhol ano kalipe nijekh ko ane mande pačal. 47 Te khoni šunol mingre lafura al ni ičarolpe le lende, me ni sudiv le. Golese so, me ni aviljem te sudiv o sveto, nego te spasiv o sveto. 48 Ko odbacil man thaj ni lol mingre lafura, isi le leso sudija. O Lafi savo me vaćardem ka sudil le ko poslednjo đive. 49 Golese kaj, me ni vaćardem korkoro mandar, nego o Dad, savo bičhalda man, zapovedisada mande so te vaćarav thaj so te phenav. 50 Thaj me džanav kaj leso zapovest anol džuvdipe bizo meripe. Gija, so me vaćarav, vaćarav gija sar so o Dad phenda mande." (aiōnios g166)

13 Angleder o prazniku i Pasha, džanglia o Isus kaj avol o sato te načhol tare kava sveto ko Dad. O Isus dži o krajo sikavola kobor mandol kolen so preperen lese ke kava sveto. 2 Avilo vreme za ki večera. O beng e Judase, e čhavesi e Simonesi o Iskariotsko, već čhuta ano ilo te izdajil e Isuse. 3 O Isus džanglia kaj o Dad dija le sa o vlast ane vasta thaj kaj taro Dol iklilo thaj ko Dol iril pe. 4 Uštilo tari večera, uljarda po ogrtači, lija o peškiri thaj phanglia pe lesa. 5 Pale gova čhorda paj ano lavori thaj lija te thovol e sikadende pingre thaj te kosol len e peškiresa savesa phanglia pe. 6 Kana avilo dži o Simon Petar, vov vaćarda lese: "Gospode! Tu li mingre pingre ka thove?" 7 O Isus vaćarda lese: "So me čerav akana tu ni džane, al jekh đive ka džane." 8 O Petar vaćarda lese: "Nikad tu ni ka thove mingre pingre!" O Isus vaćarda lese: "Te ni thodem tut, našti ave jekh tare mingre." (aiōn g165) 9 O Simon Petar phenda lese: "Gospode, onda thov na samo mingre pingre, nego i mingre vasta thaj mingro šoro!" 10 O Isus vaćarda lese: "Kolese savo si najardo, trubul te thoven pe samo lese pingre, golese so si leso telo sa thodo! Thaj tumen sen

thode, al na savore." 11 O Isus džanglia ko ka izdajil le, pa golese vaćarda: "Naj sen savore thode." 12 Kana o Isus thoda lendje pingre, čhuta pe peste o ogrtači, pale bešlo ke piro than pašo astali thaj pučlja len: "Džanen li so čerdem tumende? 13 Tumen man akharen Učitelji thaj Gospod thaj Šukar vaćaren, golese kaj me sem gova. 14 Te me, tumaro Gospod thaj Učitelji, thodem tumare pingre, tegani i tumen trubun te thoven jekh averende pingre. 15 Dijem tumen primer i tumen gija te čeren sar so me čerdem tumende. 16 Čače, čače vaćarav tumende: o sluga naj po baro taro piro gospodari, ni o bičhaldo naj po baro tare kova savo bičhalda le. 17 Golese kaj kava džanen, blagoslovime sen ako gova čeren." 18 "Ni vaćarav savorenđe tumende. Me džanav kolen kas birisadem! Al trubul te pherdol gova so si pisimo ano Sveti Ili: 'Kova savo xal mangro mancar, iril mande po dumo.' 19 Vaćarav tumende akana, angleder nego so ka avol, gija kana gova ka avol, te pačan kaj Me Sem. 20 Čače, čače vaćarav tumende: ko primil kole kas me bičhalav, man primil thaj ko primil man, primil kole so man bičhalda." 21 Kana vaćarda kava o Isus, lesu duxo sasa uzinemirimo, golese putarde vaćarda: "Čače, čače vaćarav tumende: jekh tumendar ka izdol man." 22 Tegani e sikade dikhlije pe maškar peste, golese kaj ni džanglijje kastar gova vaćarol. 23 Jekh tare lese sikade, kas o Isus but manglia, bešlo pašo Isus. 24 O Simon Petar dija le znako thaj vaćarda: "Puč le kastar gova vaćarol." 25 Kava so bešlo pašo Isus, nakhlo popaše paše leste thaj pučlja le: "Gospode, ko si gova?" 26 O Isus phenda: "Kova kase bolav o mangro ano čaro thaj dav le." Tegani bolda o mangro ano čaro thaj dija e Judase, e čhavese e Simonese e Iskariotskonese. 27 Kana o Juda xalja, o Satana ulilo ane leste. Tegani o Isus lese vaćarda: "Gova so mande te čere, čer akana." 28 Khoni kolendar so bešle lesa pašo astali, ni haljarda sose o Isus vaćarda lese gova. 29 Golese so ko Juda sasa i kesa e parenčar, nesave dije godi kaj o Isus phenol lese te džal te činol khanči xamase pašo prazniko, il te dol khanči e čororende. 30 Pale gova so o Juda xalja o mangro, iklilo sigate. A sasa rat. 31 Kana o Juda iklilo, o Isus phenda: "Akana ka proslavil pe o Čhavo e Manušeso thaj o Dol ka proslavil pe ane leste. 32 Ako o Dol ka proslavil pe ane leste, o Dol le ka proslavil ane peste thaj ka proslavil le sigate. 33 Čhavoralen mingralen, vadži zala ka avav tumencar! Ka roden man, al sar so vaćardem e jevrejskone šorutnende, gija akana vaćarav i tumende: 'Kaj me džav, tumen našti aven odori.' 34 Nevo zapovest dav tumen: Manden jekh avere. Sar so me manglijem tumen, gija i tumen te manden jekh avere. 35 Pale gova savore ka pindžaren kaj tumen sen mingre sikade, te

isi tumen o manglipe jekh averese." 36 O Simon Petar pučlja e Isuse: "Gospode, kaj dža?" O Isus vaćarda lese: "Kaj me džav, tu akana našti dža pale mande, al pale gova ka dža." 37 O Petar pučlja le: "Gospode, sose akana našti džav pale tute? Me tuće ka dav i mingro džuvdipe!" 38 O Isus pučlja le: "Ka de čo džuvdipe mande? Čače, čače vaćarav tuće, angleder so ka dičabol o bašno, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man."

14 O Isus vaćarda: "Te ma aven žalna tumare ile! Pačanano Dol thaj pačan ane mande. 2 Ano čher mingre Dadeso isi but thana. Te ma avol gija, ne bi vaćarava tumende: 'Džav te pripremiv tumende than.' 3 Kana ka džav thaj pripremiv tumende than, palem ka avav thaj ka lav tumen mande te bi tumen avena kaj sem me. 4 A tumen džanen o drom kaj me džav." 5 O Tomo phenda: "Gospode, ni džana kaj dža. Sar šaj džana o drom?" 6 O Isus vaćarda lese: "Me sem o drom, o čaćipe thaj o džuvdipe. Khoni ni ka avol ko Dad, sem prekal mande. 7 Kana bi man pindžarena, ka pindžaren i mingre Dade. Od akana tumen džanen le thaj dikhlijen le." 8 O Filip vaćarda lese: "Gospode, sikav amende e Dade thaj dosta ka avol amende!" 9 Pe gova phenda lese o Isus: "Gači vreme sem tumencar, Filipe, thaj tu vadži ni džane ko sem me? Ko dikhlija man, dikhlija e Dade. Sar onda šaj phene: 'Sikav amende e Dade?' 10 Ni li pača kaj me sem ano Dad thaj o Dad si ane mande? Lafura save vaćarav tumende ni vaćarav korkoro mandar, nego o Dad savo si džuvdo ane mande, čerol pe buća. 11 Pačan man kaj me sem ano Dad thaj o Dad si ane mande. Te na, pačan zbog e buća save čerdem. 12 Čače, čače vaćarav tumende: ko pačal ane mande, ka čerol buća save me čerav, pa i pobare buća ka čerol, golese kaj me džav ko Dad. 13 Sa so ka roden ane mingro alav, me ka čerav, te proslavil pe o Dad ano Čhavo. 14 Bilo so te roden ane mingro alav, ka čerav." 15 "Te man manglijen, ka ićaren mingre zapovestura. 16 A me ka moliv mingre Dade thaj vov ka bičhalol tumende avere Zastupniko te avol tumencar ane sa e divesa: (aiōn g165) 17 o Duxo e čaćimaso save o sveto našti primil, golese kaj ni dičhen le thaj ni pindžaren le. Al tumen pindžaren le, golese kaj živil tumencar thaj ka avol ane tumende. 18 Ni ka ačhavav tumen sar čororen. Palem ka irima tumende. 19 Vadži zala, o sveto man ni ka dičhol, al tumen ka dičhen man. Golese kaj me sem džuvdo thaj i tumen ka aven džuvde. 20 Ane gova džive ka pindžaren kaj me sem ane mingro Dad thaj tumen sen ane mande thaj me ane tumende. 21 Ko prihvatisada mingre zapovestura thaj ićarol len, gova mandol man. A ko mandol

man, le ka mandol i mingro Dad. I me ka mangav le thaj me ka sikadivav lese." 22 O Juda (na o Iskariotsko) vaćarda lese: "Gospode, sar gova kaj ka sikave tu samo amende, a na e svetose?" 23 O Isus phenda lese: "Te khoni manglia man, ka ićarol pe ko mingro lafi thaj mingro Dad ka mandol le. Leste ka ava, mingro Dad thaj me thaj lesa ka beša. 24 Ko ni mandol man, ni ićarol pe ko mingro lafi. A o lafi so šunen, naj mingro, nego taro Dad savo bičhalda man. 25 Kava vaćardem tumende kana vadži sema tumencar. 26 Al o Zastupniko, o Svetu Duxo, kas o Dad ka bičhalol te zastupil man, ka sikavol tumen tare sa thaj ka dol tumen godi sa so vaćardem tumende. 27 Ačhavav tumende mir, mingro mir dav tumen. Al me ni dav tumen gova mir sar so dol tumen o sveto. Te ma uznemirin pe tumare ile thaj te ma daran. 28 Šunden kaj vaćardem tumende: 'Džav thaj palem ka avav tumende.' Te manden man, bi avena radosna so džav ko Dad golese kaj si o Dad po baro mandar. 29 Vaćarav tumende gova akana, angleder so gova ka avol, te pačan kaj gova ka avol. 30 Ni ka vaćarav tumende vadži but, golese kaj avol o vladari kale svetoso. Le naj vlast pe mande. 31 Al, te bi o sveto dodžanola sar mangav e Dade, čerav baš sar so naredisada mande o Dad. A akana, ajde ušten ka dža katar!"

15 "Me sem čačukano čokot thaj mingro Dad si vinogradari.
2 Vov čhinol dži jekh loza pe mande savi ni anol bijandipe. Thaj rezil dži jekh savi anol bijandipe, te bi anola pobut bijandipe. 3 Tumen sen već rezime thaj thode lafesa savo me vaćardem tumende. 4 Ačhen tumen ane mande thaj me ka ačhav ane tumende! Sar so i loza našti anol bijandipe korkori pestar te ni ačhili po čokot, gija i tumen našti aven kola save šaj anen bijandipe te ni ačhiljen ane mande. 5 Me sem o čokot, a tumen loze. Ko ačhol ane mande thaj me ane leste, anol but bijandipe, golese kaj bize mande khanči našti te čeren. 6 Ko ane mande ni ačhol, ka čhudol pe avri sar i čhindi loza thaj ka šučhol. Tegani ka čiden gasave loze thaj ka čhuden len ani jag kaj ka phabaren len. 7 Te ačhiljen ane mande thaj mingre lafura ane tumende, roden sa so manden thaj ka dol pe tumende. 8 Mingro Dad ka proslavil pe gija so ka anol but bijandipe thaj so ka aven mingre sikade. 9 Sar so o Dad manglia man, gija i me mangljem tumen. Ačhen ane mingro manglipe! 10 Te ićarden tumen pe mingre zapovestura, ka ačhen ane mingro manglipe, sar so i me ićarden ma ke zapovestura mingre Dadese thaj ačhav ane lesu manglipe. 11 Gova vaćardem tumende te avol mingro radujipe ane tumende thaj tumaro radujipe te avol pherdo. 12 Kava si mingro zapovest: manden jekh avere sar so me mangljem tumen. 13 Po baro manglipe naj tare kava nego

kana khoni dol piro džuvdipe pe amalende. 14 Tumen sen mingre amala te čerden kova so zapovediv tumende. 15 Ni akharav tumen više sluge golese kaj o sluga ni džanol so čerol leso gospodari. Akana akharav tumen mingre amala golese kaj vaćardem tumende sa so phenda mande mingro Dad. 16 Ni birisaden tumen man, nego me birisadem tumen thaj čhutem tumen te džan thaj te anen bijandipe savo ka ačhol thaj te dol tumen mingro Dad sa so ka roden ane mingro alav. 17 Kava zapovediv tumende: manden jekh avere!" 18 "Te mrzil tumen o sveto, džanen kaj man mrzisada angleder tumende. 19 Kana bi preperena e svetose, o sveto bi mandola tumen. Al, golese kaj ni preperen kale svetose, nego me birisadem tumen taro sveto, golese o sveto mrzil tumen. 20 Den tumen godi so vaćardem tumende: 'O sluga naj po baro taro piro gospodari.' Te man progonisade, ka progonin i tumen. Te ićarde pe ke mingro lafi, ka ićaren pe i ke tumaro. 21 A sa gova von ka čeren tumende baše mande, golese kaj ni džanen Kole savo bičhalda man. 22 Te ni aviljem thaj ni vaćardem lende, ne bi avena bande. Al akana naj len so te vaćaren baše pe grehura. 23 Ko man mrzil, mrzil i mingre Dade. 24 Te ma čerava maškar lende buća save khoni aver ni čerda, ne bi avena bande. Al von dikhije buća save čerdem a palem mrzisade i man thaj mingre Dade. 25 Al trubul te pheradol o lafi savo si pisimoane lengo Zakon: 'Mrzisade man nisose.' 26 A kana ka avol o Zastupniko, save ka bičhalav tumende taro mingro Dad – o Duxo e čaćimaso savo ikljol taro Dad – vov ka svedočil mandar. 27 Thaj i tumen ka svedočin mandar, golese kaj taro anglunipe sen mancar."

16 O Isus vaćarda: "Kava vaćardem tumende te ma peren taro pačajipe. 2 Ka ikalen tumen zauvek tari sinagoga, a avol o vreme kana dži jekh savo ka mudarol tumen ka dol godi kaj golesa služil e Devle. 3 A gova ka čeren, golese kaj ni pindžarde ni e Dade ni man. 4 Kava vaćardem tumende, kana ka avol o vreme, te den tumen godi kava so phendem tumende golestar." Thaj vadži vaćarda o Isus: "Ni vaćardem tumende kava ko anglunipe, golese kaj sema tumencar. 5 Al akana džav Koleste ko bičhalda man thaj khoni tumendar ni pučol man: 'Kaj dža?' 6 Nego, golese kaj vaćardem gova tumende, tumare ile pherdile žal. 7 Al me vaćarav tumende o čaćipe: pošukar tumende me te džav. Golese so, te me ni deljem, o Zastupniko ni ka avol. Al te deljem, ka bičhalav le tumende. 8 A kana vov ka avol, ka dokažil e manušenđe ano sveto so si čače o greh, o pravednost thaj o sudo. 9 Vov ka dokažil e manušenđe ano sveto kaj si ano greh golese kaj ni pačan ane mande. 10 Ka dokažil lende kaj grešin ano

dičipe taro pravednost golese kaj džav ko Dad thaj odori vadži ni ka dičhen man. 11 Thaj ka dokažil lende ko sudo e Devleso golese kaj o vladari e svetoso si već osudimo. 12 Vadži but isi man so te vačarav tumende, al akana gova našti inđaren. 13 Al kana ka avol vov, o Duxo e čačimaso, ka inđarol tumen ke sa o čačipe. Golese kaj ni ka vačarol korkoro pestar, nego ka vačarol kova so šunol. Vov ka objavil tumende i gova so ka avol. 14 Vov ka proslavil man golese kaj ka lol so si mingro thaj ka objavil tumende. 15 Sa so isi e Dade, mingro si. Golese vačardem tumende kaj ka lol so si mingro thaj ka objavil tumende.” 16 O Isus vadži phenda: “Vadži zala thaj ni ka dičhen man. Thaj vadži zala thaj palem ka dičhen man.” 17 Tegani nesave tare lese sikade lije te pučen jekh avere: “So značil gova so vačarol amende: ‘Vadži zala thaj ni ka dičhen man. Thaj vadži zala thaj palem ka dičhen man’ thaj: ‘Me džav ko Dad?’” 18 Pale gova vačarde: “So značil gova so vačarol: ‘Vadži zala’? Ni džana so mando te phenol.” 19 O Isus džanglij so manglje te pučen le, golese vačarda lende: “Pučen tumen jekh avere so značil gova so vačardem: ‘Vadži zala thaj ni ka dičhen man. Thaj vadži zala thaj palem ka dičhen man’?” 20 Čače, čače vačarav tumende: tumen ka roven thaj ka tugujin, al o sveto ka radujipe. 21 I džuvli si žalosno kana bijanol golese kaj avilo o vreme tare lače dukha. Al kana bijandol o čavoro, bistrol o phariepe golese kaj radujil pe so anda e manuše ko sveto. 22 Gija i tumen sen akana ani žal, al me ka dikhav tumen palem thaj tumare ile ka radujin pe. Thaj khoni našti te lol tumendar tumaro radujipe. 23 Ane gova dive khanči ni ka pučen man. Čače, čače vačarav tumende: sa so ka roden taro Dad ane mingro alav, vov ka dol tumende. 24 Dži akana khanči ni rodijen ane mingro alav. Roden thaj ka dobin, gija tumaro radujipe te avol pherdol!” 25 “Gova vačardem tumende ane slike. Al avol o vreme kana vadži ni ka vačarav tumende ane slike, nego putarde ka vačarav tumende taro Dad. 26 Ane gova dive ka roden e Dade ane mingro alav. Ni vačarav tumende kaj me ka moliv e Dade tumende. 27 Golese kaj o Dad korkoro mandol tumen golese kaj tumen manglijen man thaj pačajen kaj me iklijem taro Dol. 28 Me iklijem taro Dad thaj aviljem ke kava sveto. Akana ačhavav kava sveto thaj džav ko Dad.” 29 Tegani lese sikade vačarde: “Akh, akana vačare putarde thaj ni phene ane slike. 30 Akana džana kaj naj potreba khoni te pučol tut khanči golese kaj tu angleder sa džane. Golese pača kaj iklijen taro Dol.” 31 O Isus vačarda lende: “Akana pačan? 32 Akh, avol o vreme – thaj akana avilo – kana dži jekh tumendar ka našol ko kaj dičhol, a man ka ačhavem korkore. Al me naj sem korkoro,

golese kaj o Dad si mancar. 33 Kava vačardem tumende, te avol tumen ane mande mir. Ano sveto ka avol tumen patnje, al ohrabrin tumen – me pobedisadem o sveto!”

17 Kana kava vačarda o Isus, vazdja pe jakha premal o nebo thaj vačarda: “Dade, avilo o vreme! Proslavi čire Čhave, te šaj o Čavo proslavil tut. 2 Golese so, tu dijan le vlast pe sa e manuša, te dol džuvdipe bizo meripe, savoren saven tu dijan le. (aiōnios g166) 3 A o džuvdipe bizo meripe si kava: te pindžaren tut, jekhe čačukane Devle thaj e Isuse Hriste kas bičhaldan. (aiōnios g166) 4 Me tut proslavisadem ki phuv gija so završisadem i bući savi dijan man te ćejav. 5 Akana, Dade, proslavi man ke tute, slavasa savi sasa man ke tute angleder so čerdilo o sveto.” 6 “Objavisadem čiro alav kolendje saven dijan man tare kava sveto. Sesa čire thaj tu dijan len mande thaj von ičarde čiro Lafi. 7 Akana džanen kaj sa so dijan man avol tutar. 8 Golese kaj dijem len čire latura save tu dijan man, a von len prihvatisade thaj pindžarde kaj si čače kaj me aviljem tutar thaj pačaje kaj tu bičhaldan man. 9 Lende me moliv. Ni moliv pašo sveto, nego paše kola saven tu dijan man golese kaj si čire. 10 Sa so si mingro, si čiro thaj sa so si čiro si mingro, a me ane lende proslavisajem. 11 Me naj sem vadži ko sveto, al von si ano sveto thaj me avav tute. Dade Svetoneja, arakh len ane čiro alav savo dijan man, te aven jekh sar so sam i amen jekh. 12 Dži kaj sema lencar, arakhlijem len ane čiro alav, savo dijan man. Arakhlijem len thaj nijekh lendar ni hasajlo, osim kova so sasa osudimo za ko propast, te bi pherdola o Sveto lil. 13 Akana avav ke tute, al kava vačarav dži kaj sem vadži ano sveto, te bi i len avola pherdo radost savo man isi. 14 Me dijem len čiro Lafi thaj o sveto zamrzisada len golese kaj ni pripadiv e svetose, sar so me ni pripadiv e svetose. 15 Ni moliv tut te le len taro sveto, nego te arache len taro Bilačho. 16 Von ni pripadiv e svetose, sar so me naj sem taro sveto. 17 Posveti len čire čačimasa – čiro Lafi si čačipe. 18 Sar so tu man bičhaldan ano sveto, gija i me len bičhalav ano sveto. 19 Predav man te služiv tut baše lende, te bi i von avena posvetime te služin tut ano čačipe.” 20 “Al ni moliv man samo lende, nego thaj sa kolendje save ka pačan prekalo lengo haberri ane mande, 21 te bi avena savore jekh. Sar so san tu Dade ane mande thaj me ane tute, gija von nek aven ane amende, o sveto te bi pačala kaj tu bičhaldan man. 22 Me predijem lende i slava, savi tu dijan man, te aven jekh sar so sam amen jekh – 23 me ane lende thaj tu ane mande – te aven savršeno katane, te bi o sveto džanola kaj tu man bičhaldan thaj kaj len manglijan sar so man manglijan. 24 Dade, mangav, i kolen so dijan man

te aven mancar gothe kaj sem me, thaj te dičhen mingri slava, savi dijan man, golese kaj tu manglijan man angleder nego so čerdilo o sveto. 25 Dade pravednoveja, o sveto ni pindžarol tut, al me pindžarav tut. Thaj i kala pindžarde kaj tu bičhaldan man. 26 Me lende objavisadem čiro alav thaj ka objaviv le vadži, te bi o manglipe savesa manglijan man avola ane lende thaj me ane lende.”

18 Kana o Isus završisada i molitva, nakhlo pe sikadencar

ki dujto rig tari Kedronesi dolina. Gothe sasa vrt thaj đele ane leste. 2 Al kava than džanglia i o Juda lesu izdajniko, golese kaj o Isus but droma čidija pe gothe pe sikadencar. 3 Tegani o Juda lija e rimskone četa thaj e hramese stražaren save sesa bičhalde tare šorutne sveštenikura thaj tare fariseja thaj avile ano vrt. Pesa ande svetiljke, baklje thaj oružje. 4 O Isus, golese kaj džanglia sa so ka avol lesa, iklilo thaj vaćarda lende: “Kas roden?” 5 Vaćarde lese: “E Isuse taro Nazaret.” O Isus vaćarda lende: “Me sem!” Ačhilo gothe lencar o Juda lesu izdajniko. 6 Kana o Isus phenda: “Me sem!”, crdije pe palal thaj pele ki phuv. 7 Tegani o Isus pučlja len palem: “Kas roden?” Von vaćarde lese: “E Isuse taro Nazaret.” 8 O Isus phenda lende: “Phendem tumende: Me sem. Te rodijen man, mučhen kala avera nek džan!” 9 Kava vaćarda te pherdol gova so angleder vaćarda: “Dade, ni hasardem nijekhe kolendar so dijan man.” 10 Tegani o Simon Petar savo sasa le čhuri, ikalda la thaj čalada e sluga e bare sveštenikose thaj čhinda lesu desno kan. E slugaso alav sasa Malho. 11 O Isus vaćarda e Petrese: “Iri i čhuri palal! O tahtaj e patimaso savo dija man mingro Dad te ma li pijav?” 12 Tegani i rimsko četa, lengo šorutno thaj e hramese stražara dolde e Isuse thaj phanglie le 13 thaj inđarde le ko Ana, o sastro e Kajafaso savo sasa baro svešteniko gova berš. 14 O Kajafa sasa kova savo angleder sikada e Jevrejskone šorutnende kaj si pošukar jekh manuš te merol bašo sa o narodo. 15 Palo Isus đele o Simon Petar thaj jekh aver sikado. Gova o dujto sikado džanglia pe e bare sveštenikosa, golese šajine te džal ani avlin katane e Isusesa. 16 Al gothar o Petar ačhilo avral angli kapija. Tegani iklilo kova dujto sikado kas o baro svešteniko džanglia thaj vaćarda kole sluškinjače te mučhol andre e Petre. 17 Tegani pučlja i sluškinja e Petre: “Naj li san tu jekh tare sikade kole manuše?” O Petar vaćarda: “Naj sem!” 18 A e sluge thaj e stražara phabarade jag taro angar thaj ačhile gothe te taton, golese kaj sasa šul. Thaj o Petar ačhilo lencar te tatol. 19 O baro svešteniku pučlja e Isuse baše lese sikade thaj tare leso sikajipe. 20 O Isus vaćarda lese: “Me vaćardem putarde sa e manušende. Uvek sikadem ane sinagoge thaj ano Hram, kaj

ćiden pe sa e Jevreja thaj khanči ni vaćardem garandoj. 21 Sose puče man? Puč kolen save šunde so vaćardem lende. Von džanen so vaćardem!” 22 Kana o Isus kava vaćarda, jekh tare stražara savo gothe ačhilo, čalada le ki čham thaj vaćarda: “Gija li vaćarol pe e bare sveštenikosa?” 23 O Isus irisada lese vaćarindoj: “Te vaćardem khanči bilačhe, dokaži mande so si gova! Al te vaćardem čaćipe, sose čalave man?” 24 Tegani o Ana bičhalda e phangle Isuse ko Kajafa, savo sasa baro svešteniku. 25 O Simon Petar ačhilo gothe thaj tatilo. Avera pučlje le: “Naj li san i tu jekh tare lese sikade?” Vov xoxada thaj vaćarda: “Naj sem!” 26 Jekh sluga taro baro svešteniku savo sasa familija kolese kaso kan o Petar čhinda, vaćarda: “Ni li dikhlijem tut lesa ano vrt?” 27 A o Petar palem xoxada thaj sigate o bašno dīlabija. 28 Tegani e Isuse inđarde tare Kajafaso čher ani palata e rimskone upraviteljesi. Sasa rano sabalje. Al von ni đele ani palata e rimskone upraviteljesi te ma bi meljarena pe palo adeti, a te bi šajine te xan i pashalno večera. 29 O Pilat tegani iklilo angle lende thaj pučlja: “Za ke so optužin kale manuše?” 30 Phende e Pilatese: “Kana ne bi čerola bilačhipe, ne bi anasa le tute.” 31 O Pilat vaćarda lende: “Len le tumen thaj sudin le pale tumaro zakon.” E Jevreja vaćarde lese: “Amen našti khanika te mudara!” 32 Kava sasa te bi pherdona e Isusesa lafura, save vaćarda angleder, save merimasa ka merol. 33 Tegani irisajlo o Pilat andre ani pi palata, akharda e Isuse andre thaj pučlja le: “Tu li san o caro e Jevrejengo?” 34 O Isus vaćarda lese: “Vaćare li gova korkoro tutar, il avera gova vaćarde tuće mandar?” 35 O Pilat palem pučlja le: “Me li sem Jevrejo? Čiro narodo thaj e šorutne sveštenikura dije tut mande. So čerdan?” 36 O Isus vaćarda: “Mingro Carstvo naj tare kava sveto. Kana bi mingro Carstvo avola tare kava sveto, tegani bi mingre sluge branina man te ma dolen man e Jevrejska šorutne. Al mingro Carstvo naj katar.” 37 Pe gova vaćarda lese o Pilat: “Znači gija, tu san caro?” O Isus vaćarda lese: “Tu vaćare kaj me sem caro. Me golese bijandiljem thaj aviljem ko sveto te svedočiv taro čaćipe. Dži jekh savo si taro čaćipe šunol mingro glaso.” 38 O Pilat pučlja le: “So si čaćipe?” Kana vaćarda kava o Pilat, iklilo palem angle Jevrejska šorutne thaj vaćarda lende: “Me ni arakhav khanči sose bi optuživa le. 39 Al tumende si adeti te mukhav tumende jekhe phangle ki Pasha. Manden li te mukhav tumende e caro e Jevrejengo?” 40 Al von pe gova dije vika: “Na le! Mukh e Varava!” Al o Varava sasa razbojniko.

19 Tegani o Pilat naredisada te šibin e Isuse. 2 E vojnikura khuvde venco tare kangre thaj čhute e Isusesa ko šoro

thaj učharde le purpurno ogrtači. 3 Tegani lije te aven angle leste thaj vaćarde: "Te ave sasto, carona e Jevrejengo!" Thaj čalade le pe čhama. 4 Pale gova o Pilat palem iklilo thaj vaćarda kole manušende: "Akh, akana ka ikalav le avral ke tumende, te džanen kaj me pe leste ni arakhav khanči sose bi optuživa le." 5 Tegani o Isus iklilo avri, urado ano purpurno ogrtači thaj pe lesu šoro sasa venco tare kangre, a o Pilat vaćarda lende: "Akh, o manuš!" 6 Kana dikhlije le e Šorutne sveštenikura thaj e strażara, lije te den vika: "Čhuv le ko krsto! Čhuv le ko krsto!" Al o Pilat vaćarda lende: "Len le tumen thaj čhoven le ko krsto, golese kaj me pe leste ni arakhav khanči sose bi optuživa le." 7 E Jevrejska šorutne irisade lese: "Amen isi Zakon thaj palo gova Zakon trubul te merol, golese so vaćarda kaj si Čhavo e Devleso." 8 Kana o Pilat šunda kava, darajlo vadži pobut. 9 Palem đelo ani palata thaj pučlja e Isuse: "Kotar san tu?" Al o Isus khanči ni phenda. 10 Tegani o Pilat pučlja le: "Dal khanči ni mande te vaćare? Džane li kaj isi man vlast te mukhav tut il te čhuvav tu ko krsto?" 11 O Isus phenda lese: "Ne bi avola tut nisavo vlast pe mande te ni dol pe tuče odupral. Golese, po baro greh isi kole savo dija man tute." 12 Od tegani o Pilat dikhlija pobut te mučhol e Isuse, al e Jevrejska šorutne dije vika: "Te mukhlijan kale, naj san amal e rimskone carose! Dži jekh savo pes čerol caro protivl pe e rimskone carose." 13 Kana kava šunda o Pilat, ikalda e Isuse avral, bešlo ki sudsko stolica, ko than savo si taro bar thaj akhardol Litostrotos, jevrejski Gavata. 14 A sasa dive baše pripreme angli Pasha pašo dešuduj o sato. O Pilat vaćarda e Jevrejende: "Akh, tumaro caro!" 15 Pe gova e Jevreja lije te den vika: "Indaren le! Indaren le! Čhoven le ko krsto!" O Pilat phenda lende: "So manden, tumare caro te čhuvav ko krsto?" E Šorutne sveštenikura vaćarde lese: "Amen naj caro sem o rimske caro." 16 Tegani dija o Pilat e Isuse ke vojnikura te čhoven le ko krsto. E vojnikura tegani lije e Isuse. 17 O Isus korkoro inđarda po krsto ko than savo akhardola Kokalo e šoreso, jevrejski Golgota. 18 Gothe čhute e Isuse ko krsto thaj lesa i averen dujen – jekhe tari jekh rig thaj avere tari dujto rig, a e Isuse maškaral. 19 O Pilat pisisada ki ploča thaj dija te čhoven gova ko krsto. Pi ploča sasa pisimo: "O Isus taro Nazaret, caro e Jevrejengo." 20 But Jevreja čitispade o pisipe pi ploča, golese kaj o than kaj čhute e Isuse ko krsto sasa pašo foro. Gova sasa pisimo ki jevrejsko, ki latinsko thaj ki grčko čhib. 21 E jevrejska šorutne sveštenikura phende e Pilatese: "Ma pisi 'caro e Jevrejengo', nego 'kava manuš phenda me sem caro e Jevrejengo.'" 22 Al o Pilat phenda: "So pisisdem, pisisdem." 23 Kana e vojnikura čhute e Isuse ko krsto, lije lese šeja thaj ulade len maškar peste

ke štar kotora, so štarendje po jekh kotor. Lije i lesu gad savo naj sasa suvdo, nego sasa khuvdo ane jekh kotor odupral natele. 24 Golese phende maškar peste: "Pošukar ma te pharava le! Ajde ka čhuda kocka baše kava gad. Ko pobedil, lesu ka avol." Kava sasa te bi pherdola kova so si pisimo ano Svetu lil: "Mingre šeja ulade maškar peste, thaj baše mingro gad čhudije kocka." Thaj e vojnikura čerde gija. 25 Pašo krsto e Isuseso ačhile lesi dej, i phen lese daći i Marija e Kleopesi romni thaj i Marija Magdalena. 26 Kana o Isus dikhlije pe da thaj paše late e sikade save but manglia, phenda pe daće: "Džuvlijie, ake tuče čhavo." 27 Pale gova phenda e sikadese: "Ake tuče dej!" Thaj tare gova sato o sikado lija la ane po čher. 28 Pale gova, o Isus džanglia kaj pherdilo sa so trubuja te avol pa vaćarda te bi pherdola o Svetu lil: "Trošalo sem!" 29 Gothe sasa jekh čaro pherdo šut. Gija e vojnikura čhute ke izopeso kaš o sunđeri čindardo šutesa thaj čhute le paše lesu muj. 30 Kana pilja o Isus o šut, vaćarda: "Sa si čerdo!" Tegani perada po šoro thaj mukhlija po duxo. 31 Golese kaj sasa dive baše pripreme, e Jevrejska šorutne molisade e Pilate te phađen e pingre kolende save sesa ko krsto thaj te bi uljarena len tare krstura te ma bi ačhola o telo ko krsto ko savato, golese kaj gova savato sasa Praznico – Pasha. 32 Tegani avile e vojnikura thaj phaglje e pingre anglune manušese thaj pale gova i e dujtone manušese, save sesa ko krsto pašo Isus. 33 Al kana avile dži ko Isus thaj dikhlije kaj mulo, ni phaglje lese pingre. 34 Umesto gova, jekh tare vojnikura e kopljesa pusada lese pašavre. Gothal sigate thavdija rat thaj paj. 35 Kova so gova dikhlija, svedočil tare gova thaj lesu svedočanstvo si čačukano. Vov džanol kaj vaćarol čačipe thaj svedočil te bi i tumen pačana. 36 Kava sasa te bi pherdola kova so si pisimo ano Svetu lil: "Ni jekh kokalo lesu ni ka phađol." 37 A ko aver than o Svetu lil phenol: "Ka dičhen kole save pusade." 38 Pale gova o Josif tari Arimateja rodija taro Pilat te uljarol taro krsto e Isuseso telo. O Josif sasa e Isuseso sikado, al na javno, golese kaj darajlo tare Jevrejska šorutne. O Pilat mukhlija le te lol e Isuseso telo. 39 Lesa avilo i o Nikodim, savo angleder avilo ko Isus račasa. Vov pesa anda paše tranda kila mešime smirna thaj aloja. 40 Lije e Isuseso telo thaj paćarde le čaršafesa savo makhle mirisesa, sar si o adeti ke Jevreja kana prahon. 41 A paše gova than kaj sasa o Isus čhuto ko krsto, sasa jekh vrt thaj ane gova vrt sasa jekh nevo limori, ane savo khoni vadži naj sasa prahome. 42 A sar sasa jevrejsko dive tare pripreme, trubuje te sidaren, a gova limori sasa paše, pa čhute e Isuseso telo ane gova than.

20

Sabalin rano ko angluno đive ano kurko, kana vadži ni ddivesajlo, avili ko limori i Marija taro gav i Magdala thaj dikhilja kaj si o bar crdimos taro ulaz e limoreso. 2 Tegani prastija thaj avili ko Simon Petar thaj ke aver sikado kas o Isus but manglia thaj vaćarda lende: "Inđarde e Gospode andaro limori thaj ni džana kaj čhute le!" 3 Gija o Petar thaj kova aver sikado iklike thaj dele premalo limori. 4 Solduj džene prastije katane thaj o dujto sikado prastija posigate taro Petar thaj avilo ko limori angleder. 5 Bandilo thaj dikhilja andre e čaršafura taro lan kaj pašljon odori, al ni delo andre. 6 Tegani avilo pale leste i o Simon Petar thaj delo andre ano limori thaj dikhilja e čaršafura kaj pašljon odori, 7 thaj o kotor savo učharda e Isuseso šoro. Al gova kotor ni pašljola e čaršafurencar, al sasa čhuto ki rig pačardo. 8 Tegani andre avilo i o dujto sikado, kova so reslo ko limori angleder thaj dikhilja thaj pačaja. 9 Golese kaj vadži ni haljarde e Sveta lila kaj o Isus trubul te uštrol tare mule. 10 Pale gova e sikade irisajle ke avera sikade. 11 A i Marija ačhola abral pašo limori thaj ruja. Thaj sar ruja, čhudija pe jakha andre ano limori 12 thaj dikhilja duje andeluren urade ane parne fostenura sar bešen po than kaj angleder sasa o telo e Isuseso – jekh kaj trubuja te avol lesu šoro, dujto kaj sesa lese pingre. 13 E andelura pučlje la: "Džuvlje, sose rove?" Voj phenda lende: "Lije mingre Gospode thaj ni džanav kaj čhute le." 14 Kana gova vaćarda, irisajli thaj dikhilja e Isuse sar gothe ačhol, al ni pindžarda kaj si gova o Isus. 15 Pučlja la o Isus: "Džuvlje, sose rove? Kas rode?" I Marija dija godi kaj si gova o manuš savo čerol bući ano vrt, golese vaćarda lese: "Manušeja, te indardan le tu, phen mande kaj čhutan le thaj me ka lav le." 16 O Isus phenda lače: "Marijo!" Voj irisajli thaj jevrejski vaćarda lese: "Rabbuni!" (So značil "Učitelju"). 17 Vaćarda lače o Isus: "Ma but zadrži man, golese kaj vadži ni deljem ke mingro Dad. Nego dža ke mingre phrala thaj vaćar lende: 'Džav upre ke mingro Dad thaj ke tumaro Dad, ke mingro Dol thaj ke tumaro Dol.'" 18 I Marija Magdalena deli ke sikade thaj phenda lende: "Dikhlijem e Gospode." Thaj vaćarda lende sa so o Isus phenda lače. 19 Ki rat ko angluo đive taro kurko, kana e sikade sesa katane thaj o vudar sasa phanglo golese kaj e sikade darana tare Jevrejska šorutne, tari jekh drom avilo o Isus thaj ačhilo maškar lende thaj vaćarda lende: "Mir tumende!" 20 Kana kava vaćarda, sikada lende e ožiljkura ke vasta thaj ke pašavre. Tegani e sikade sesa radosna so dikhilje e Gospode. 21 A palem o Isus phenda lende: "Mir tumende! Sar so o Dad bičhalda man, gija i me bičhalav tumen." 22 Thaj sar kava vaćarda, phurdija ane lende thaj vaćarda lende: "Primin o Svetu Duxo!" 23 Kase tumen ka oprostin e grehura, lende si oprostime, a

kase tumen ni ka oprostin e grehura, lende naj oprostime e grehura." 24 O Tomo kas akharde Bliznako, jekh tare Dešuduj sikade, ni sasa lencar kana avilo o Isus. 25 Avera sikade vaćarde lese: "Dikhlijam e Gospode!" Al vov phenda lende: "Ni ka pačav dži kaj ni dikhav e ožiljkura tare eksera ke lese vasta thaj dži kaj čhuvav me naja ane lende, thaj dži kaj ni čhuvav mingre naja pe lese ožiljkura ke pašavre." 26 Pale ohto đive, palem sesa e sikade katane andre ano cher thaj sasa lencar i o Tomo. Iako o vudar sasa phanglo, avilo o Isus andre thaj ačhilo maškar lende thaj vaćarda: "Mir tumende!" 27 Pale gova phenda e Tomose: "Čhuv čiro naj kate thaj dikh mingre vasta. Ispruži čiro va thaj čhuv ane mingre pašavre. Ma vadži te sumnji, nego pača." 28 O Tomo phenda lese: "Mingro Gospod thaj mingro Dol!" 29 O Isus vaćarda lese: "Golese kaj dikljan man, pačajan. Blagoslovime si kola save ni dičhen, a pačan." 30 Thaj but avera čudesna znakura čerda o Isus angle pe sikade save naj pisime ane kava lil. 31 Al kava si pisime te bi pačana kaj o Isus si o Hrist, o Čhavo e Devleso thaj pačajindoj te šaj avol tumen džuvdipe ane lesu alav.

21

Pale gova palem sikadilo o Isus pe sikadendje ko Tiverijadsko more. A sikadilo gija: 2 Sesa katane o Simon Petar, o Tomo kas akharde Bliznako, o Natanaile tari Kana i Galilejsko, e čhaye e Zevedijase thaj avera duj džene tare lese sikade. 3 O Simon Petar phenda lende: "Džav te dolav mačhen." Von vaćarde lese: "Ka dža i amen tusa." Tegani iklike thaj bešle ano čamco, al ane goja rat khanči ni dolde. 4 Kana sasa rano sabalje, ačhilo o Isus ki obala, al e sikade ni pindžarde kaj si gova o Isus. 5 Tegani o Isus pučlja len: "Amalalen, isi li tumen mačhe xamase?" Phende lese: "Naj amen." 6 A vov vaćarda lende: "Čhuden i mreža ki desno rig taro čamco thaj ka dolen mačhe." Gija i čerde. Al naštine te ikalen i mreža tare but mačhe save dolde. 7 Tegani o sikado, save o Isus but manglia, phenda e Petrese: "Kava si o Gospod!" Kana o Simon Petar šunda kaj gova si o Gospod, phanglia pe zurale e fostenesa, golese kaj ni sasa but urado thaj hutija ano more. 8 I avera sikade avile e čamcosa, golese kaj ni sesa dur tari obala, paše šel metra thaj crdije i mreža pale peste e mačhencar. 9 Kana iklike ki phuv, dikhlij phabardi jag taro angar thaj pe late pećona e mačhe thaj o mangro. 10 O Isus vaćarda lende: "Anen zala tare gola mačhen saven dolden." 11 Tegani o Simon Petar delo ano čamco thaj ikalda ki obala i mreža pherdi bare mačhencar thaj ane late sesa šelupinda thaj trin mačhe. Thaj iako sesa gaći mačhe, i mreža ni pharadili. 12 O Isus phenda lende: "Aven te xan." Al nijekh sikado ni tromaja te pučol le:

"Ko san tu?" Golese so džanglje kaj si gova o Gospod. **13** Tegani avilo o Isus, Ilya o mangro thaj dija len, a gija čerda i e mačhencar. **14** Kava sasa trito drom kana o Isus sikadilo pe sikadende sar uštalo tare mule. **15** Kana xalje, pučlja o Isus e Simone Petre: "Simone, čhaveja e Jovaneso, mande li man pobut tare kala aver manuša?" O Petar vaćarda lese: "Va, Gospode, tu džane kaj mangav tut." O Isus phenda lese: "Čarav mingre bakroren." **16** Tegani pučlja le o Isus dujto drom: "Simone, čhaveja e Jovaneso, mande li man?" Phenda lese o Petar: "Va Gospode. Tu džane kaj mangav tut." O Isus vaćarda lese: "Arakh mingre bakren." **17** Tegani pučlja le o Isus trito drom: "Simone, čhaveja e Jovaneso, mande li man?" O Petar sasa žalno so pučol le o Isus trito drom: "Mande li man?" Golese vaćarda lese: "Gospode, tu džane sa. Tu džane kaj me mangav tut." O Isus phenda lese: "Čarav mingre bakren. **18** Čače, čače vaćarav tuće: kana sana terno, korkoro phangljan ci kuštik thaj phirdan kaj mangljan. Al kana ka phuravo, ka ispruži cire vasta thaj avera ka phanden tut thaj ka indaren tut kaj ni mande." **19** Kava vaćarda lese te sikavol lese save merimasa o Petar ka proslavl e Devle. Kana vaćarda kava, phenda lese: "Av pale mande!" **20** O Petar irisajlo thaj dikhlija kaj džal pale leste kova kas o Isus but manglja thaj savo ki večera nakhlo po paše pašo Isus thaj pučlja le: "Gospode, ko ka izdajil tut?" **21** Kana dikhlija le o Petar, pučlja e Isuse: "Gospode, so ka avol kale manušesa?" **22** O Isus phenda lese: "Te mangljem vov te ačhol sa dok me ni avav, so isi tut golesa? Tu av pale mande!" **23** Golese iklilo lafi maškare phrala kaj kava sikado ni ka merol. Al o Isus ni vaćarda kaj kava sikado ni ka merol, nego vaćarda: "Te mangljem vov te ačhol sa dok me ni avav, so isi tut golesa?" **24** Kava si gova sikado savo svedočil tare sa thaj sa kava pisasada. Amen džana kaj si čačukano leso svedočipe. **25** Al isi vadži but so čerda o Isus thaj kana bi sa redasa pisila pe, misliv kaj bi celo sveto avola cikno paše lila ane save bi avola pisimo sa gova!

Buća e Apostolurende

1 Mangleja Teofile, ano angluno līl pisisadem tuće tare sa so o Isus lija te čerol thaj te sikavol 2 dži o đive kana sasa vazdimo ko nebo. Angleder gova e apostolurende saven birisada dija uputstvura prekalo Svetu Duxo. 3 Vadži saranda đive palo đive kana uštito tare mule, o Isus sikada kaj si džuvdo bute dokazurencar. Thaj vaćarda lende taro Carstvo e Devleso. 4 Jekh đive dži kaj xalja mangro lencar naredisada lende: "Ma iklijen andaro Jerusalim, al adućaren kova so obećisada mo Dad, so šunden mandar. 5 Golese kaj o Jovane krstisada pajesa, al tumen ka aven kala divesa krstime e Svetone Duxosa." 6 Tegani kola save sesa čidime pašo Isus pučje le: "Gospode, manđe li akana te obnovi o Carstvo e Izraeleso?" 7 A o Isus vaćarda lende: "Naj tumaro te džanen o vreme thaj e divesa save o Dad odredisada pe vlastesa. 8 Al akana tumen ka primin o zuralipe kana ka uljol pe tumende o Svetu Duxo thaj ka aven mingre svedokura ano Jerusalim, pi sa i Judeja thaj i Samarija thaj sa dži ko krajo e phuvako." 9 Kana kava vaćarda, sasa vazdimo ko nebo angle lende jakha thaj o oblako učharda le thaj vadži ni dikhle le. 10 Kana vadži lende jakha sesa premal o nebo, dži kaj o Isus džala, tare jekh drom ačhile angle lende duj džene ane parne šeja, 11 save vaćarde: "Manušalen tari Galileja, sose ačhen thaj dičhen ano nebo? Kava Isus save sasa vazdimo tumendar ko nebo, ka avol gija sar so dikhlijen kaj džal ko nebo!" 12 Tegani e apostolura irisajle ano Jerusalim taro brego savo akhardol Maslinsko, save si taro Jerusalim dur jekh kilometro. 13 Kana resle ano foro, dele ani upruni soba kaj bešle. A gothe sesa o Petar, o Jovan, o Jakov, o Andrija, o Filip, o Tomo, o Vartolomej, o Matej, o Jakov e Alfejeveso čhavo, o Simon o Zilot thaj o Juda e Jakoveso čhavo. 14 Savore bizo ačhipe molisajle thaj sesa katane thaj jednodušna, a gothe sesa lencar nesave džuvlja thaj i Marija i dej e Isusesi thaj lese phrala. 15 Ane gola divesa uštito o Petar maškarere sikađe – čidije pe paše selubis manuša – thaj vaćarda: 16 "Phralalen! Trubuja te pherdol o Svetu līl ane savo o Svetu Duxo angleder vaćarda andare Davideso muj pašo Juda, save anda kolen save dolde e Isuse. 17 Golese kaj vov sasa jekh amendar thaj sasa le kotor tare kaja bući." 18 (Parenčar save dobisada paše piro bilačhipe, o Juda činda njiva, al gothe pelo ko šoro, lesu telo pharilo ko maškar thaj sa lese pora iklike. 19 Gova džanen savore save bešen ano Jerusalim, golese gole njivače dije alav Akeldamah, so ki lendi čhib značil "Ratvali njiva".) 20 "Golese kaj ane psalmura si pisime: 'Te avol pusto lesu čher thaj khoni ma te bešol ane leste!', thaj si vadži pisime:

'Lesi služba te lol neko aver.' 21 Golese trubul te biri jekhe tare kala manuša save sesa amencar sa o vreme kana o Gospod o Isus živisada maškar amende, 22 taro đive kana o Jovane počnisada te krstil dži o đive kana amendar đelo o Isus ano nebo. Jekh tare kala trubul te avol svedoko tare lesu uštipe tare mule katane amencar." 23 Gija predložisade dujen: e Josife save akharde Varsava (kas akharde i Just) thaj e Matija. 24 Tegani molisajle e Devlese vaćarindoj: "Tu, Gospode, pindžare e ile savorenđe. Sikav amende save tare kala duj birisanan, 25 te prelol kaja apostolsko služba, savi ačhada o Juda, te bi džala kaj si lesu than." 26 Tegani čhudije kocka baše lende thaj i kocka peli po Matija. Gija vov priključisajlo e dešujkhe apostolurende.

2 Kana avilo o đive i Pedesetnica – pinda đive pali Pasha, savore sesa katane ko jekh than. 2 Tari jekh drom šundilo zvuko taro nebo sar kana phurdol bari balval thaj i balval pherda sa o čher kaj bešle. 3 Tegani sikadile lende sar jagale čhiba save uladile thaj ulile pe svakoneste po jekh. 4 Pherdile savore Svetone Duxosa thaj lije te vaćaren avere čhibencar, sar lende o Duxo dija te vaćaren. 5 Ano Jerusalim sesa devlikane Judejcura save avile tare sa e narodura talo nebo. 6 Kana šunde gova zvuko, čidije pe e manuša. Sesa zbumime, golese kaj dži jekh šunda kaj e sikađe vaćaren ke lesi čhib. 7 Divisajle thaj čudisajle. Jekh avere pučje: "Dikh, naj li sa kala manuša so vaćaren tari Galileja? 8 Sar onda amen savore šuna sar vaćaren ki amari čhib kaj sam bijande? 9 Maškar amende si e Parćanura, e Međanura, e Elamcura, e manuša andari Mesopotamija, andari Judeja thaj andari Kapadokija, andari Ponta thaj andari Cikni Azija, 10 andari Frigija thaj andari Pamfilija, andaro Egipat thaj tare Libijska phuva paši Kirina, putnikura andaro Rim 11 (e Jevreja thaj e manuša save irisade pe ko jevrejsko pačajipe), e manuša taro Krit thaj Arapura. Amen savore šuna len sar vaćaren ke amare čhiba tare bare buća e Devlesel!" 12 Savore divisajle thaj sesa zbumime thaj jekh avere pučje: "So kava značil?" 13 Al avera asaje thaj vaćarde: "Gugli mol pilje. Von matile!" 14 O Petar iklilo katane e dešujkhe apostolurencar thaj zurale vaćarda e manušendje: "Manušalen, Jevrejonalen thaj savore save bešen ano Jerusalim! Šukar šunen me lafura thaj kava te džanen: 15 Kala manuša naj mate sar so tumen den godi, golese kaj si enja o sato ki sabalin. 16 Nego kava si gova so vaćarda o proroko o Joilo: 17 Vaćarol o Gospod: 'Ane palune divesa ka čhuvav mingro Duxo pe sa e manuša. Tumare čhave i čheja ka prorokujin, tumare terne ka dičhen vizije thaj tumare purane ka dičhen sune. 18 Ane gola divesa ka

čhuvav mingro Duxo pe me sluge thaj pe me sluškinje, thaj ka prorokujin. 19 Ka sikavav e čudura upre ko nebo thaj znakura tele ki Phuv: rat, jag thaj oblako taro čuro. 20 O kham ka ēerdol kalo thaj o čhon sar rat lolo angleder so avol o baro thaj veličanstveno Đive e Gospodeso. 21 Thaj dži jekh save rodol e Gospodeso alav, ka avol spasimo.' 22 Izraelcuralen, šunen kala lafura: O Isus o Nazarećanino sasa manuš save o Dol potvrdisada maškare tumende zorasa thaj čudurencar thaj znakurencar save čerda o Dol prekal leste tumende, sar so džanen i korkore. 23 Gova manuš o Isus, sasa predajimo ane tumare vasta e Devlese odlukasa thaj e Devlese anglune zamislime planesa. Tumen, ano pomoć e abandžijengo, kovisaden le ko krsto thaj mudarden le. 24 Al o Dol vazdija le tare mule thaj oslobođisada le tare dukha e merimase, golese kaj naštine o meripe te ičarol le. 25 Golese o David vaćarol lestar: 'Dikhav kaj si o Gospod uvek angle mande, golese kaj ačhol paše mi desno rig te ma perav. 26 Golese mingro ilo radujil pe thaj mi čhib dol vika taro radoš, čak i mingro telo ka avol ani nada, 27 golese kaj ni ka ačhave mingri duša ano sveto e mulengo, ni ka mučhe čiro Sveco te černjol. (Hadēs g86) 28 Sikadan mande e droma e džuvdimase thaj ka phere man baxtasa anglo čiro prisutnost.' 29 Phralalen, putarde thaj čače šaj vaćarav tumende kaj amaro paradad o David mulo, sasa prahome thaj lesu limori si maškar amende dži kava dive. 30 Al o David sasa proroko thaj džanglij kaj o Dol sovljasa vaćarda lese kaj jekhe tare lese potomkura ka čhuvol ke lesu presto. 31 Vov angleder gova dikhlija thaj phenda tare Hristeso uštipe tare mule: 'ni ačhada le ano sveto e mulengo thaj lesu telo ni černilo'. (Hadēs g86) 32 Kava proročanstvo vaćarol taro Isus save o Dol vazdija tare mule a amen savore gova dikhlijam. 33 O Dol vazdija e Isuse ko počasno than ki desno rig thaj primisada taro Dad e Svetone Duxo save sasa lese obećimo. Vov čhuta pe amende kava so akana dičhen thaj šunen. 34 Golese kaj o David ni uštito ko nebo, a vov korkoro phenda: 'Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese: Beš mande ki desno rig, 35 sa dži kaj ni čhuvav čire dušmajen tale čire pingre.' 36 Golese šukar te džanol sa o Izraelsko narodo kaj gole Isuse kas tumen čhuten ko krsto, o Dol čerda te avol Gospod thaj Hrist.' 37 Kana kava šunde e manuša, dukhaja len ano ilo thaj pučlje e Petre thaj avere apostoluren: 'Phralalen, so te čera?' 38 O Petar phenda lende: 'Pokajin tumen tare tumare grehura thaj savore te krstin tumen ano alav e Isuseso e Hristeso. Gija tumare grehura ka aven oprostime thaj ka primin e Svetone Duxo sar poklon. 39 Golese gova obećanje si tumende thaj tumare čhavende thaj sa e durutnende saven ka dol vika ke peste

o Gospod, o Dol amaro.' 40 Thaj bute avere lafurencar opomenisada thaj molisada len vaćarindoj: "Spasin tumen taro sodo save avol pe kava rumimo bijandipe!" 41 Tegani krstisajle kola save pačaje o lafi. Gija ane gova dive paše trin milje duše pridružisajle e pačavnende. 42 Ačhile ustrajna ano sikajipe e apostolurenko, ano čidinipe, ano phadipe o mangro thaj ani molitva. 43 Ane sa e duše avili i dar, golese kaj o Gospod čerda but čudura thaj znakura prekal e apostolura. 44 A sa save pačaje sesa katane thaj sa so sasa len sasa zajedničko. 45 Bićinena sa po barvalipe thaj ulade kolendje kase trubul. 46 Svako dive čidije pe katane ano Hram. Ane čhera čidije pe te len i Gospodnjio večera thaj xalje mangro baxtasa thaj čačukane ilencar. 47 Hvalisade e Devle thaj poštujisade len sa e manuša. A o Gospod svako dive anola lende kolen so spasina pe.

3 O Petar thaj o Jovane dele katane ano Hram ki molitva ko trin o sato ko dive. 2 E manuša inđarena jekhe manuše save sasa bango tare po bijandipe thaj svako dive čhuvena le paši kapija e Hramesi savi akhardol "Lačhi", te prosil pare tare manuša save džanano Hram. 3 Kana vov dikhlija e Petre thaj e Jovane kaj manden te džanano Hram, lija te prosil pare lendar. 4 O Petar thaj o Jovane dikhlije premal leste pa vaćarde: "Dikh pe amende!" 5 A vov dikhlija premal lende thaj dija godi kaj ka den le khanči. 6 A o Petar vaćarda: "Zlato thaj srebro naj man, al kova so isi man dav tut: Ano alav e Isuseso e Hristeso taro Nazaret, ušti thaj phir!" 7 Lija le taro desno va thaj vazdija le. Thaj sigate surajle lese pingre thaj lese zglobura. 8 Gija vov hutija, uštito thaj phirda. Đelo lencar ano Hram, phirindoj thaj hutindoj hvalisada e Devle. 9 Sa e manuša dikhlije le sar phiroli thaj šunde sar hvalil e Devle. 10 Kana džanglij kaj vov si kova save bešola thaj prosila angli kapija e Hramesi savi akhardol "Lačhi", but čudisajle thaj divisajle kalese so sasa kale manušesa. 11 Sa e manuša save sesa odori sesa začudime thaj prastije premaloo than save akhardola "E Solomonesi streja" kaj sesa o Petar, o Jovane thaj o sastardo manuš, save ni crdija pe lendar. 12 Kana dikhlija o Petar gova, vaćarda e manušende: "Izraelcuralen, sose čudin tumen kalese? Sose dičhen premal amende te phene amen amara zorasa il devlikanimasa čerdam kava manuš te phiroli? 13 O Dol e Avraameso, e Isaakoso thaj e Jakoveso, o Dol amare paradadengo proslavisada pe sluga e Isuse, save tumen predijen te mudaren le thaj odreknisaljen anglo muj e Pilateso kana vov manglia te mučhol le. 14 A tumen e Isusestar, e Svetone manušestar thaj e Pravednikostar, odreknisaljen a manglijen te mučhol tumende o Pilat manuše save mudarol.

15 A tumen mudarden Kole kastar avol o džuvdipe, al o Dol vazdija le tare mule thaj amen sama svedokura golestar. 16 Golese kaj kava manuš save dičhen thaj džanen, pačaja ane Isuseso alav thaj gova alav zurada le. O pačajipe ano Isus čerda kale manuše te avol savršeno sasto angle savorende tumende. 17 A akana, phralalen, džanav kaj ano bidžanglipe gova čerden, sar i tumare Šorutne. 18 Gija o Dol ispunisada gova so već angleder vaćarda andare muja pe prorokurenđe, kaj leso Pomazaniko mora te trpil. 19 Golese, pokajin tumen tare tumare grehura thaj irin tumen e Devlese te bi kosena pe tumare grehura, 20 te avol tumende taro Gospod vreme taro odmoripe thaj te bičhalol e Isuse, save već angleder birisada te avol Pomazaniko. 21 Vov trubul te ačhol ko nebo sa dži kaj ni avol o vreme tari sa i obnova savatar o Dol angleder vaćarda prekale sveta prorokura. (aiōn g165) 22 Golese kaj o Mojsije vaćarda: 'O Gospod, o Dol tumaro, ka vazdol tumende proroko maškar tumare phrala, sar so sem me. Šukar šunen sa so vov vaćarol tumende! 23 A kova savo ni šunol gole proroko, ka avol uništimo andar o narodo!' 24 A sa e prorokura taro Samuilo thaj kola pale leste vaćarde so ka avol ane kala divesa. 25 Tumen sen naslednikura taro obećanje savo o Dol dija prekale prorokura thaj tumen sen ano savez savo o Dol phanglija tumare paradadencar. O Dol vaćarda e Avraamese: 'Ćiro čavo ka avol ko blagoslov sa e narodorende ki phuv.' 26 O Dol vazdija pe sluga e Isuse thaj bičhalda le tumende angleder te blagoslovl tumen thaj te crden tumen tare tumare bilačhe buća."

4 Vadži dok o Petar thaj o Jovane vaćarena e manušende, avile paše lende e sveštenikura, o šorutno tare hramesi straža thaj e sadukejura 2 thaj but holajle golese so von sikaven e manušen thaj objavin kaj ano Isus si uštipe tare mule. 3 Dolde len thaj čhute len ano phanglipe dži aver dive, golese kaj već peli i rat. 4 Al but džene lendar save šunde lengo lafi, pačaje thaj o đinipe barilo paše pandž milje murša. 5 Theara dive ano Jerusalim cídjije pe e šorutne e Jevrejende, e starešine thaj e učitelja taro Zakon. 6 Gothe sasa i o baro svešteniku o Ana thaj o Kajafa, o Jovane, o Aleksandar thaj avera tari familija e bare sveštenikosi. 7 Von ikalde e apostoluren angle peste thaj lije te pučen len: "Save zorasa il save alavesa gova čerden?" 8 Tegani o Petar pherdo Svetone Duxosa vaćarda lende: "Šorutnalen thaj starešinalen e Jevrejende! 9 Te sam amen akharde ko odgovornost baše lače buća so čerdam e nasvale manušese thaj pučen amen sar vov sastilo, 10 tegani te džanen savore tumen thaj sa e Jevrejska manuša: Čerdam gova ano alav e Isuseso e Hristeso e Nazarećanineso, kas

tumen čhuten ko krsto thaj kas o Dol vazdija tare mule! Golese kava manuš ačhol angle tumende sasto. 11 O Isus si: 'o bar savo tumen e graditelja čhudijen, thaj čerdilo emglavno bar taro cher.' 12 Ane khanikaste avereste naj spasenje, golese kaj talo nebo naj aver alav so dija pe e manušende savesa šaj te ava spasime." 13 Kana von dikhlije kaj o Petar thaj o Jovane ni daran thaj dodžanglije kaj von naj sikade thaj si prosta manuša, but čudisajle. Džanglije kaj von sesa e Isusesa. 14 Al kana dikhlije kaj kova sastardo manuš gothe ačhol lencar, naštine khanči te vaćaren. 15 Golese naredisade e Petrese thaj e Jovanese te iklijen andaro Baro sudo. Tegani lije maškar peste te vaćaren: 16 "So te cera kale manušencar? Savore save bešen ano Jerusalim šukar džanen kaj prekal lende čerdilo baro čudo, a amen našti te vaćara kaj na. 17 Al te ma bi kava sikajipe po but širila pe maškare manuša, te preti len ma khanikase te vaćaren tare gova alav." 18 Tegani akharde e apostoluren thaj naredisade lende ma te putren po muj khanikase il te sikaven ano alav e Isuseso. 19 Al o Petar thaj o Jovane phende lende: "Tumen li smatrin kaj si šukar anglo Dol te šuna tumen, a na e Devle? 20 Amen našti te ačhava thaj te ma phena tare kova so dikhlijam thaj so šundam." 21 E manuša taro Baro sudo vadži jekh drom pretisade e Petre thaj e Jovane thaj mukhlje len, golese kaj ni arakhlije khanči sosa bi kaznina len a i golese so e manušendar darajle; golese kaj savore hvalisade e Devle kalese so sasa. 22 Golese kaj o manuš sasa po but tare saranda berš bango i akana čudesno sastilo. 23 Kana mukhlje len, o Petar thaj o Jovane irisajle ke pumare thaj vaćarde lende so phende lende e šorutne sveštenikura thaj e starešine. 24 Kana von šunde gova, sar jekh vazdije po glaso e Devlese thaj vaćarde: "Gospode, tu čerdan o nebo thaj i phuv, o more thaj sa so si ane lende. 25 Tu vaćardan e Svetone Duxosa taro muj amaro paradadeso, će slugaso e Davideso: 'Sose bunin pe e narodura, a e manuša džabe čeren zavere? 26 Uštile e carura e phuvaće thaj e vladara udružisajle protiv o Gospod o Dol thaj protiv leso Pomazaniku.' 27 Čače, o caro o Irod thaj o vladari o Pontije Pilat ane kava foro udružisajle katane e narodorencar thaj e manušencar taro Izrael protiv ćiro sveto sluga o Isus, save tu pomazisadan. 28 Udružisajle katane te čeren sa so ćiro zuralipe thaj ćiro manglipe angleder odredisade so trubul te avol. 29 A akana Gospode, dikh pe lengo pretipe thaj de amen, ćire slugendje, ćo Lafi te vaćara bizi dar. 30 Pruži ćo va te sastare thaj te ćere znakura thaj čudura ano alav će svetone slugaso e Isuseso." 31 Kana završisade i molitva, tresisada o than kaj sesa cídime. A savore pherdile e Svetone Duxosa thaj vaćarde o Lafi e Devleso bizi dar.

32 Sa save pačaje sesa jekh ilo thaj jekh duša thaj sesa but. Khoni ni ićarda pese kova so sasa len, nego ulade sa so sesa len maškar peste. 33 E apostolura bare zorasa svedočisade taro uštipe tare mule e Gospodeso e Isuseso. O Dol but blagoslovisada len savoren. 34 Khanikase maškar lende khanči ni falila, golese kaj savoren kas sasa phuv il čher, bićinde thaj ande e pare taro bićinipe 35 thaj e pare čhute angle pingre e apostolurenđe. A von ulade savorenđe gaći kobor trubuja lende. 36 A o Josif, save e apostolura akharde Varnava, so značil kova savo hrabil averen, o Levito, bijando ano Kipar, 37 sasa le njiva, bićinda la thaj e pare čhuta e apostolurenđe angle pingre.

5 A sasa jekh manuš, save akhardola Ananija thaj vov pe romnjasa e Safirasa bićinda po imanje. 2 Ano dogovor pe romnjasa crdija jekh kotor tare pare thaj garada len, a kola pare so ačhile čhuta e apostolurenđe angle pingre. 3 A o Petar vaćarda lese: "Ananija! Sose o Satana pherda čo ilo te xoxave e Svetone Duxo thaj te garave jekh kotor e parengو so lijan bašo imanje? 4 Angleder so bićindan o imanje, nai li sasa čiro? Šajine li gole parenčar kana bićindan o imanje te cere sa so mande. Sose ane čo ilo gija manglijan? Ni xoxadan e manušen, nego xoxadan e Devle!" 5 Kana šunda o Ananija kala lafura, pelo thaj mulo. Tegani avili bari dar ane kola manuša save šunde kava. 6 Nesave terne murša uštile, pačarde le, ikalde le thaj prahosade le. 7 Paše trin satura pale gova, avili andre lesi romni i Safira. Al voj ni džanglia so sasa. 8 O Petar pučlja la: "Vaćar mande, paše gaći li pare bićinden i njiva?" A voj vaćarda: "Va, paše gaći." 9 O Petar vaćarda lače: "Sose vaćarden katane te iskušin o Duxo e Gospodeso? Dikh, kola save prahosade čire rome anglo vudar si, a i tut ka ikalen!" 10 Tegani peli angle lese pingre thaj muli. Tegani avile andre e terne murša thaj arakhlije la mulja. Gija ikalde la thaj prahosade la paše lako rom. 11 A avili bari dar ane sa i Khanđiri thaj ane sa save šunde kava. 12 Prekale apostolura sesa čerde but znakura thaj čudura maškare manuša. Sa e pačavne sa jekhe dušasa čidena pe tali Solomonesi streja. 13 Khoni aver ni tromaje te aven paše lende, al e manuša but hvalisade len. 14 A gija sa po but manuša, murša thaj džuvlja lije te pačan ano Gospod thaj priključisajle e pačavnende. 15 A ke droma e manuša ikalde e nasvalen thaj čhute len ke thana e soimase thaj inđarimase, te bi kana načhola o Petar bar lesi senka perola pe lende. 16 Thaj avena but manuša tare pašutne forura save si pašo Jerusalim, save anena e nasvalen thaj kolen kas mučisade e bilačhe duxura thaj savore sastile. 17 O baro svešteniko thaj savore save sesa lesa – e sadukejura –

pherdile zavist. 18 Von dolde e apostoluren thaj čhute len ano javno phanglipe. 19 Ane goja rat o anđelo e Gospodeso putarda o vudar taro phanglipe, ikalda len thaj vaćarda lende: 20 "Džan thaj ačhen ano Hram thaj vaćaren sa e manušenđe tare kava nevo Džuvdipe!" 21 E apostolura šunde e anđelo e Gospodese, dele rano sabalje ano Hram thaj lije te sikaven e manušen. Kana avilo o baro svešteniko thaj kola so sesa lesa, čidije o Baro sudo, sa e starešinen e Izraelese thaj bičhalde ano phanglipe pe slugen te anen e apostoluren. 22 Al kana e stražara avile ano phanglipe, ni arakhlije len gothe. Tegani irisajle thaj vaćarde: 23 "O phanglipe arakhlijam kaj si šukar phanglo thaj e stražara sar ačhen angle vudara, al kana putardam, andre khanika ni arakhlijam!" 24 Kana šunde kala lafura o kapetano tari hramska straža thaj e šorutne sveštenikura, čudisajle thaj lije te pučen pe so bi akava šajine te avol. 25 Tegani nesavo manuš avilo thaj vaćarda lende: "Ek, kola manuša saven čhuten ano phanglipe, ačhen ano Hram thaj sikaven e manušen!" 26 Gija đelo o kapetano pe stražarencar thaj anda len, al na ki zor, golese kaj darajle tare manuša te ma mudaren len e barencar. 27 Ande e apostoluren andre thaj ačhade len anglo Baro sudo. O baro svešteniko lija te pučol len: 28 "Na li strogo zabranisadam tumende te ma sikaven ane gova alav? A dikh, tumen pherden o Jerusalim tumare sikajimasa taro Isus thaj vadži manden amen te čeren banden baše lesu meripe!" 29 O Petar thaj e apostolura irisade lende vaćarindoj: "E Devle trubul te šuna, na e manušen. 30 O Dol amare paradadengo vazdija tare mule e Isuse, kas tumen umladen ko kaš thaj mudarden. 31 O Dol le vazdija ki piri desno rig sar Voda thaj Spasitelje. Čerda gova te bi dola prilika sa e Izraelcurenđe te obratin pe, te bi lende grehura avena oprostime. 32 Amen dikhlijam so sasa thaj vaćara kaj gova si čače. I gova potvrdil thaj o Svetu Duxo, save o Dol dija kolen save si lese poslušna." 33 Kana von šunde gova, but holajle thaj manglige te mudaren len. 34 Tegani uštilo jekh farisejo ano Baro sudo, save akhardola Gamalilo. Vov sasa učitelji e zakoneso kas poštujisade sa e manuša. Tegani vaćarda te ikalen e apostoluren zala avri. 35 Pa vaćarda lende: "Izraelcurlen, šukar den godi so ka čeren kale manušencar! 36 Golese, kaj anglal nesavo vreme uštilo o Tevda thaj vaćarda pestar kaj si khoni. Čidija paše peste štaršelen dženen. Al kana mudarde le, sa lese manuša našle thaj tare gova ni sasa khanči. 37 Pale leste ano vreme taro popis uštilo o Juda o Galilejco thaj vov vazdija buna e manušencar. Thaj le mudarde a sa lese manuša našle. 38 Gija tare kava phenav tumende: ačhavem tumen tare kala manuša thaj mučhen len. Te si lengo plan il lende buća tare manuša, ka properen. 39 Te si kala buća

taro Dol, našti te ačhaven len, a šaj aven ano maripe e Devlesa." Thaj o Baro sudo šunda e Gamalile. **40** Dije vika e apostoluren ke peste thaj šibisade len, pretisade te ma vaćaren taro alav e Isuseso thaj mukhlje len. **41** E apostolura đele taro Baro sudo radosna golese kaj o Dol dikhija len dostonja te trpin kaja ladž za ko alav e Isuseso. **42** Thaj ni ačhile svako đive te sikaven e manušen ano Hram il ane čhera thaj te vaćaren taro Lačho Lafi kaj si o Isus o Mesija.

6 Ane gola đivesa, kana but barilo o đinipe tare sikade, e grčka Jevreja holjame sesa pe Jevreja save vaćarde jevrejski, golese kaj lende džuvlja, kase romu mule, sesa zapostavime svako đive kana ulavola pe o xape. **2** Tegani e dešduj apostolura akharde sa e sikaden thaj vaćarde lende: "Ni ka avol šukar amen e apostolura te ačhava o sikajipe taro Lafi e Devleso te bi amen ulavasa o xape. **3** Golese phralalen, aračhen maškar tumende efta šukaren muršen, savende džangljol pe kaj si pherdo pačajimasa thaj but džanglimasa. Len ka čhuva te čeren kala buća, **4** al amen ka ačha ustrajna ani molitva thaj ano sikajipe taro Lačho Lafi." **5** Gova vaćarie sasa šukar sa e manušende. Birisade e Stefane, manuše pherdo pačajimasa thaj Svetone Duxosa thaj e Filipe, e Prohore, e Nikanore, e Timone, e Parmene thaj e Nikola andari Antiohija, savo angleder obratisajlo ko jevrejsko pačajipe. **6** Len čhute angle apostolura, save molisajle thaj čhute pe vasta pe lende. **7** Gija o Lafi e Devleso širilasa pe, a o đinipe tare sikade barilo but ano Jerusalim. Sasa maškar lende i but sveštenikura so prihvatisade kaja pač. **8** A o Stefane, manuš pherdo e Devlese milostesa thaj zorasa, čerola but znakura thaj čudura maškaro narodo. **9** Tegani uštile nesave manuša tari gija akhardi Sinagoga tare oslobođime robura. Kava sesa Jevreja tari Kirina, Aleksandrija thaj nesave tari Kiličija thaj andari Cikni Azija. Thaj von lije te raspravin pe e Stefanesa. **10** Al naštine te suprostavin pe bašo mudrost thaj e Duxose savesa vaćarola. **11** Golese čhute nesave manušen te vaćaren: "Šundam sar hulil protiv o Mojsije thaj protiv o Dol." **12** Gija lije te bunin pe e manuša, e starešine thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. Tegani dolde ani zaseda e Stefane thaj indarde le anglo Baro sudo. **13** Ande gothe i xoxavne svedokuren save vaćarde: "Kava manuš ni ačhol te vaćarol protiv o Hram thaj protiv e Mojsijaso zakon. **14** Šundam le kaj phenol: 'Kava o Isus o Nazarećanino ka phadol kava Hram thaj ka promenil e adetura save ačhada amende o Mojsije.'" **15** Savore save bešle ano Baro sudo dičhena premalo Stefane thaj dikhija kaj lesu muj sasa sar muj e andeloso.

7 Tegani o baro svešteniko pučlja e Stefane: "Čače li gova?" **2** O Stefane vaćarda: "Phralalen thaj dadalen, šunen man! O Dol tari slava sikadi lo amare paradadese e Avraamese kana sasa ani Mesopotamija, angleder nego so avilo te bešol ano Haran. **3** Vaćarda lese: 'Ikli andar čiri phuv thaj tari čiri familija thaj dža ani phuv savi ka sikavav tuće.' **4** Gija o Avraam ikli andari Haldejsko phuv thaj avilo te bešol ano Haran. A palo meripe lese dadeso o Dol nakhada le ani kaja phuv kaj akana tumen bešen. **5** Ni dija le ni jekh korako e phuvakano nasledstvo, al obećisada lese kaj ka dol kaja phuv lese thaj lese čhavende pale leste. Kana vaćarda lese gova, e Avraame vadži ni sesa čhav. **6** A o Dol vaćarda lese gija: 'Ćire čhave ka aven abandžije ane averendi phuv. Ka čhoven len te aven robura thaj ka mučin len štaršel berš.' **7** Al me ka sudiv e manušen kase von ka robujin.' A o Dol vaćarda: 'Pale gova ka iklijen thaj ka služin man ke kava than.' **8** Pale gova o Dol čerda e Avraamesa e sunteso savez. Kana bijandilo lese o Isaak o Avraam čerda lese suneti ohtoto đive, gova čerda thaj o Isaak e Jakovese thaj o Jakov pe dešduje čhavende, e jevrejska bare paradada – e patrijarhura. **9** E Jakovese čhave, e patrijarhura, sesa zavidna pe po phral o Josif thaj bićinde le sar robo e manušende save đele ano Egipat. Al o Dol sasa lesa **10** thaj ikalda le taro dži jekh bilačhipe. Dija le mudrost thaj čerda o faraono, o caro e Egipateso, te dol godi šukar lestar. A o faraono čhuta e Josife te avol šorutno po Egipat thaj pe sa piro čher. **11** Pale gova avilo o bokhalipe thaj baro bilačhipe pe sa Egipat thaj o Hanaan. Amare paradaden ni sasa xamase. **12** Kana o Jakov šunda kaj isi div ano Egipat, bičhalda odori angleder pe čhav, amare paradaden. **13** Kana avile dujto drom, o Josif vaćarda pe phralende ko si vov thaj o faraon upoznajisada lese familija. **14** Gija o Josif bičhalda pe dade e Jakove thaj akharda le i sa lese familija, eftavardeš thaj pandž dženen. **15** Tegani o Jakov delo ano Egipat. Gothe mulo vov thaj amare paradada. **16** Ande lende kokala ano Sihem thaj čhute len ano limori save činda parenčar o Avraam ano Sihem tare čhave e Emorese. **17** Kana avilo paše o vreme te ispunil o Dol o obećanje so dija e Avraamese, amaro narodo but barola thaj širila pe ano Egipat. **18** Tegani 'vladisada aver caro ano Egipat, save ni pindžarda e Josife.' **19** Vov lukavo čerda but bilačhipe amare narodose, mučila amare paradaden thaj čhuta len te ačhavene avri pe čhavoren save tek bijandona, te bi merena. **20** Ane gova vreme bijandilo o Mojsije save sasa but šukar e Devlese. Trin čhon sasa arakhado ane pe dadeso čher. **21** Kana morajle te ačhavene le, arakhla le e faraonesi čhej thaj bararda le sar pe čhave. **22** E Mojsija sikade tare sa o

Egipatsko džanglipo. Sasa zuralo ane lafura thaj ane sa so čerda. 23 Kana sasa le saranda berš, dija pe gođi te džal te dičhol pe phralen, e čhaven e Izraelskonen. 24 Kana dikhlijasar nesavo Egipćanino marol jekhe Izraelco, branisada e Izraelco thaj suprostavisajlo e Egipćanese. Osvetisajlo lese gija so mudarda le. 25 O Mojsija dija godi kaj lese phrala ka haljaren kaj o Dol prekal leste bičhalol o oslobođenje, al von ni haljarde. 26 Theara džive avilo maškar lende thaj dikhlijasar maren pe duj Izraelcura. Dikhlijas te miril len vaćarindoj: 'Manušalen! Tumen sen phrala! Sose čeren bilačipe jekh averese!' 27 Al kova savo čerda bilačipe pe pašutnese gurisada e Mojsija thaj vaćarda: 'Ko tut čhuta te ave šorutno thaj te sudi amen? 28 Il mande i man te mudare sar kole Egipćane so mudardan eraći?' 29 Kana gova o Mojsije šunda, našlo taro Egipat thaj sasa sar abandžija ani phuv i Midjansko kaj bijandile lese duj čhave. 30 Kana nakhle saranda berš, sikada pe lese o andelo e Devleso ano grmo so sasa ani jag, ani pustinja paši Sinajsko gora. 31 Kana gova o Mojsije dikhlijas, divisajlo kalese. Al kana avilo paša pošukar te dičhol, šunda o glaso e Devleso: 32 'Me sem o Dol cire paradadengo, Dol e Avraameso, e Isaakoso thaj e Jakovese.' A o Mojsije tresisada tari dar thaj ni tromaja te dičhol. 33 O Gospod vaćarda lese: 'Uljar će sandale, golese kaj o than ke savo ačhe si sveto phuv. 34 Me Šukar dikhlijem i muka mingre manušendi ano Egipat. Šundem sar jaučin thaj ulijjem te ikalav len. Akana dža! Ka bičhalav tut ano Egipat.' 35 Kava si o Mojsija, save čhudije thaj vaćarde lese: 'Ko tut čhuta te ave šorutno thaj te sudi amen?' Le o Dol prekal o andelo so sikadilo lese ano grmo bičhalda te avol vladari thaj kova savo ka izbavil len. 36 Thaj o Mojsije ikalda len thaj čerda čudura thaj znakura ano Egipat, maškar Lolo more thaj ani pustinja saranda berš. 37 Kava si o Mojsije savo vaćarda e Izraelcurenđe: 'O Dol tumaro ka vazdol tumende proroko tare tumare phrala sar man.' 38 Kava si o Mojsije savo sasa čidimo e manušencar ani pustinja e andelosa savo vaćarda lese ki Sinajsko gora thaj amare paradadencar. Vov primisada e lafura e džuvdimase, te bi dola len amende. 39 Al amare paradada ni manglje te Šunen le. Odbacisade le thaj pe ilencar irisajle ano Egipat. 40 Golese vaćarde e Aarone: 'Ćer amende devlen save ka džan angle amende, golese kaj ni džana so si kale Mojsijasa, savo ikalda amen andaro Egipat.' 41 Tegani čerde idole savo ličila po terno guruv thaj dije žrtva e idolese thaj slavisade kole so čerde pe vastencar. 42 Al o Dol crdija pe lendar thaj mukhlja len te klanjin pe e čerenjenđe, sar pisil ano lil e prorokureng: 'Izraele! Dijen li mande žrtve thaj darura saranda berša ani pustinja? 43 Na, nego inđarden o šatori e

devleso e Moloheso thaj i čereni tumare devlese e Refanese. Kala si idolura save čerden te molin tumen lendje; Golese ka bičhalav tumen ano progostvo' po dur taro Vavilon. 44 Amare paradada sasa len šatori taro svedočanstvo ani pustinja, sar so vaćarda o Dol e Mojsijase te čerol le sar so sikada lese. 45 Pale gova amare paradada save primisade šatori, ande le e Isusesa e Navineso ani phuv e abandžijendi saven o Dol tradija angle lende tari goja phuv. Gothe ačhilo o šatori dži ko vreme kana sasa o caro o David. 46 O David arakhlijas milost anglo Dol thaj molisada e Devle te vazdol Hram e Jakovese Devlese. 47 Al tek o Solomon vazdija lese o Hram. 48 Al o Embaro Dol ni bešol ane Hramura čerde e manušikane vastencar, sar so phenda o proroko: 49 'O Gospod vaćarol: O nebo si mo presto a i phuv than tale mingre pingre. Savo čher ka čeren mande? Kaj si than pašo odmor mingro?' 50 Na li čerda sa kava mo va?' 51 O tumen, zurale šorende sen! Bisunetime ilende sen thaj kašuće e čaćimase! Uvek protiv tumen e Svetone Duxose sar tumare paradada! 52 Isi li jekh proroko save ni tradije tumare paradada? Mudarde i kolen save angleder vaćarde taro avipe e Pravednikoso, kas tumen akana izdajisaden thaj mudarden. 53 Tumen sen gola so dobisaden o Zakon prekalo andēlura, al ni ićarden tumen pe leste." 54 Kana e Jevreja ano Baro sudo gova šunde, holajle ane pe ile thaj čićidiye pe danda pe leste. 55 Al o Stefane pherdo e Svetone Duxosa vazdija pe jakha premalo nebo thaj dikhlijas i slava e Devlesi thaj e Isuse kaj ačhol ki desno rig e Devlese. 56 Thaj vaćarda: "Akh, dikhav o nebo putardo thaj e Čhave e Manušese kaj ačhol ki desno rig e Devlese." 57 Tegani von dije vika andare sa o glaso thaj phanglje pe kana. Savore sar jekh uštile pe leste, 58 ikalde le andaro foro thaj lije te čhuden pe leste bara. E svedokura pe fostanura dije te aračhol o terno čhavo savo akhardol Savle. 59 Dok čhudena e bara po Stefane, vov molisajlo e Devlese vaćarindoj: "Gospode Isuse! Primi mo duxo." 60 Tegani pelo pe koča thaj dija vika andare sa o glaso: "Gospode! Ma le lende kava sar greh." Kana kava vaćarda, mulo.

8 A o Savle odobrisada e Stefaneso mudaripe. Ane gova džive sasa baro progostvo pi Khandiri ano Jerusalim. Sa e pačavne, sem e apostolura, naše ani Judeja thaj ani Samarija. 2 Nesave pačavne murša prahosade e Stefanese thaj but ruje pale leste. 3 Al o Savle dikhlijas te uništil i Khandiri. Džala taro čher dži o čher te dolol e muršen thaj e džuvljen thaj čhuvola len ano phanglje. 4 Kola so naše andaro Jerusalim, vaćarde o Lafi svugde kaj dele. 5 Gija o Filip avilo ane jekh samarijansko foro thaj gothe vaćarda taro Hrist. 6 Kana e manuša šunde e Filipe thaj

dikhlije e čudesura save čerda, katane savore obratisade pažnja pe gova so vaćarda. 7 E bilačhe duxura bare vikasa iklile andare pherdo manuš ane kaste sesa. Thaj pherdo bande sastile. 8 Gija sasa baro radost ane kava foro. 9 Ane kava foro sasa jekh manuš, savo akhardola Simon, savo već nesavo vreme divila e manušen ani Samarija pe dikhlijarimasa. Vov vaćarda pestar kaj si but baro manuš 10 thaj savore, taro emcikno dži o naj baro, obratisade pažnja thaj vaćarde: "Kava manuš si e Devlesi zor, savi akhardol Bari zor." 11 Šunena le, golese kaj but vreme divila len pe dikhlijarimasa. 12 Al kana pačaje e Filipese savo vaćarola lende taro Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso thaj taro alav e Isuseso e Hristeso, krstisajle e murša thaj e džuvlja. 13 I korkoro o Simon pačaja thaj krstisajlo. Stalno sasa pašo Filip zadivimo e znakurencar thaj e bare čudurencar save čerda. 14 Kana šunde e apostolura save sesa ano Jerusalim kaj e manuša ani Samarija prihvatisade o Lafi e Devleso, bičhalde lende e Petre thaj e Jovane. 15 Von avile thaj molisajle e pačavnende te primin e Svetone Duxo. 16 Golese kaj vadži pe ni jekh ni avilo o Svetone Duxo. Samo sesa krstime ano alav e Gospodeso e Isuseso. 17 Tegani e apostolura čhute pe vasta pe lende thaj von primisade e Svetone Duxo. 18 O Simon dikhlija kaj e pačavne primin e Svetone Duxo kana e apostolura čhute pe lende pe vasta thaj anda lende pare 19 vaćarindoj: "Den i man gasavo zuralipe te primil o Svetone Duxo dži jekh pe kaste čhuvav me vasta." 20 Al o Petar phenda lese: "Ćire parenčar tu te propere, golese kaj tu dijan godi kaj e Devleso daro šaj činol pe parenčar! 21 Naj tuće bući ane goja služba, golese kaj čiro ilo naj čače anglo Dol! 22 Pokaj tut tare kava čiro bilačipe thaj moli tut e Gospodese te šaj oprostil tuće kova so dijan godi ane čiro ilo. 23 Golese kaj dikhav kaj san pherdo čerčipe thaj phanglo ani nepravda." 24 Tegani o Simon vaćarda: "Tumen molin e Gospode mande, ma te avol pe mande khanči tare gova so vaćarden." 25 Pale gova, kana von phende o svedočanstvo thaj vaćarde e Gospodeso Lafi, irisajle ano Jerusalim. Thaj odrumal ane but Samarijanska gava vaćarde o Lačho Lafi. 26 O andeo e Gospodeso vaćarda e Filipese: "Spremi tut thaj dža ko jug ko drom maškari pustinja savo uljol taro Jerusalim ani Gaza." 27 Gija o Filip spremisajlo thaj đelo. Odrumal arakhlija jekhe manuše tari Etiopija, savo sasa evnuhu, baro bućarno e caricako e Kandako tari Etiopija, savo sasa upravitelji tari lači riznica. Kava manuš sasa ano Jerusalim te molil pe e Devlese, 28 thaj akana irisajlo andaro Jerusalim. Bešola pe piro grastano vordon thaj čitisada o lil e prorokoso e Isaijaso. 29 O Svetone Duxo phenda e Filipese: "Dža paše kova vordon thaj av paše leste." 30 Tegani o Filip

prastija pašo vordon thaj šunda kaj čitil taro proroko Isaija. Pučla: "Haljare li gova so čiti?" 31 O evnuhu phenda: "Sar bi šajine te haljarav kaj khoni ni objasnili mande gova?" I molisada e Filipe te uštol po vordon thaj te bešol paše leste. 32 E lafura andaro Sveti lili kotar čitisada o evnuhu sesa kala: "Indarde le ko čhinipe sar bakre. Thaj sar terno bakro khanči ni vaćarda angle kola save randen le, gija ni vov ni putarda po muj. 33 Sasa ponizimo thaj uskratisade lestar i pravda. Tare lese potomkura khanči ni ka vaćarol pe, golese kaj leso džuvdipe lija pe tari phuv." 34 O evnuhu pučla e Filipe: "Moliv tut, kastar kava vaćarol o proroko? Pestar il nekastar averestar?" 35 Tegani o Filip lija te vaćarol tare kava lili e Isaijaso, te phenol lese o Lačho Lafi taro Isus. 36 Sar džana e dromesa, avile dži nesavo paj. A o evnuhu phenda: "Akh paj! So šaj ačhavol ma te ma krstiv man?" 37 [O Filip vaćarda lese: "Te pačajan tare sa čiro ilo, šaj." A vov irindoj vaćarda lese: "Pačav kaj o Isus Hrist si o Čhavo e Devleso."] 38 Gija o evnuhu vaćarda te ačhavem o vordon. Tegani solduj, o Filip thaj o evnuh, ulile ko paj thaj o Filip krstisada le. 39 Kana iklile andaro paj, o Duxo e Gospodeso lija e Filipe tare jekh drom thaj o evnuhu ni dikhlija le vadži, al nastavisada pe dromesa radosno. 40 O Filip arakhlija pe ano Azot. Đelo ane sa e forura thaj e dromesa vaćarda o Lačho Lafi, sa dži kaj ni reslo ani Kesarija.

9 A o Savle bizo ačhipe vadži holjame pretisada kaj ka mudarol e sikaden e Gospodese. Golese đelo ko baro svešteniko 2 thaj molisada le te dol le e lila paše sinagoge ano Damask, te šaj ane sindira teanolano Jerusalim sa kolen save džan ko Drom e Gospodeso, bilo kas te arachol, muršen il džuvljen. 3 Kana sasa ko drom thaj avilo paše o Damask, tari jekh drom pe leste svetlisada zuralo svetlost taro nebo. 4 Pelo ki phuv thaj šunda o glaso vaćarindoj: "Savle, Savle! Sose progoni man?" 5 O Savle pučla: "Ko san tu, Gospode?" O glaso phenda lese: "Me sem o Isus, kas tu progoni. 6 Nego akana ušti thaj dža ano foro, odori ka vaćarol pe tuće so trubul te čere." 7 E manuša save džana e Savlesa ačhile thaj khanči ni vaćarde, golese kaj šunde o glaso al khanika ni dikhlije. 8 Tegani o Savle uštilo tari phuv, al kana putarda pe jakha naštine te dičhol. Golese lije le taro va thaj ande le ano Damask. 9 Trin dive ni dikhlija, ni xalja, ni pilja. 10 Ano Damask bešola jekh tare sikade e Isuseso kaso alav sasa Ananija. O Gospod ane vizija vaćarda lese: "Ananija!" A o Ananija vaćarda lese: "Aktaljem, Gospode!" 11 O Gospod vaćarda lese: "Ušti thaj dža ko drom savo akhardol Prava. Gothe ano čher e Judaso rode e manuše taro Tarsis savo akhardol Savle. Ektalo, vov akana molil

pe 12 thaj ani vizija dikhija manuše palo alav Ananija, kaj avol andre ke leste thaj čhuvol po va pe leste te šaj palem te dičhol.” 13 A o Ananija vaćarda: “Gospode, me šundem tare but džene paše gova manuš kober bilačipe čerda cire svetone manušenđe ano Jerusalim. 14 A i kate isi le vlast tare šorutne sveštenikura te phandol savoren save pačan ane čiro alav.” 15 Al o Gospod phenda lese: “Dža! Golese kaj kale manuše birisadem teanol mingro alav angle abandžije, angle carura thaj angle Izraelcura.” 16 Me ka sikavav le kober trubul te trpil mingre alavesa.” 17 Gija đelo o Ananija thaj avilo ano čher. Gothe čhuta pe vasta po Savle thaj vaćarda: “Phrala Savle! O Gospod o Isus, sava sikadilo tuće ko drom kana aviljan akari, vov bičhalda man ke tute te bi tu palem šajine te dičhe thaj te ave pherdo Svetone Duxosa.” 18 Sigate tare Savlese jakha pele khanči sar ljsuspe thaj vov palem dikhija. Uštijo em krstisajo pajesa. 19 Pale gova, zala xalja thaj irisajlo leso zuralipe. O Savle nekobor divesa ačhilo e sikadencar ano Damask. 20 Sigate ane sinagoge vaćarola kaj o Isus si o Čhavo e Devleso. 21 Savore save šunde le, divisajle lesa thaj pučje pe: “Naj li kava kova sava uništil ano Jerusalim sa kolen save pačan ane Isuseso alav? Ni li avilo kate te phandol thaj te inđarol len ke šorutne sveštenikura?” 22 Al e Savleso propovediće sasa sa po zuralo. Dokažila kaj si o Isus čače o Hrist, gija kaj e Jevrejenano Damask ačhavola bizo odgovor. 23 Kana nakhle po but divesa, e Jevreja čidje pe thaj dogovorisajte mudaren e Savle. 24 Al o Savle dodžanglij so manden te čeren. Đive thaj rat von pazisade pe forose vudara, te bi mudarena le. 25 Al ki rat e sikade lije e Savle thaj mukhlje le ani bari korpa taro duvari. 26 Kana avilo o Savle ano Jerusalim dikhija te avol katano e sikadencar. Al savore lestar darajle golese kaj ni pačaje kaj i vov si čače sikado. 27 Al o Varnava prihvatisada le, anda le ke apostolura thaj vaćarda lende sar ko drom dikhija e Gospode thaj so vaćarda lese. Phenda lende i sar o Savle ano Damask bizi dar propovedisada taro alav e Isuseso. 28 Gija ačhilo lencar, slobodno phirola ano Jerusalim thaj bizi dar propovedila taro alav e Isuseso, e Gospodeso. 29 Vaćarda thaj raspravasajlo e Jevrejencar save vaćarena grčki, al von dikhija te mudaren le. 30 Kana gova šunde e phrala, inđarde le ani Kesarija thaj gothar bičhalde le ano Tars. 31 Tegani i Khandiri ani sa i Judeja, Galileja thaj Samarija sasa ano mir. Izgradila pe thaj barili, golese kaj e pačavne phirde ani dar e Devlesi thaj utešina pe ano Svetu Duxo. 32 Kana o Petar nakhija taro than dži ko than, avilo ke Devlese sveta manuša save bešena ani Lida. 33 Odori arakhija jekhe manuše sava akhardola Enej, sava sasa lindo ohto berš thaj pašljola ano than e pašljimaso. 34 O Petar vaćarda lese:

“Eneje! O Isus Hrist sastarol tut! Ušti thaj lačhar čo than.” Thaj o Enej sigate uštijo. 35 Dikhije gova savore save bešle ani Lida thaj ano Saron thaj irisajlo premal o Gospod. 36 Ani Jopa bešli jekh sikadi savi akhardola Tavita, so grčki značil “Košuta”. Lako džuvdipe sasa pherdo šukare bućencar thaj dola milostinja e čore manušende. 37 Thaj ane gola divesa nasvajli thaj muli. Najarde la thaj čhute la ani upruni soba. 38 A sar si i Lida paši Jopa thaj e sikade šunde kaj o Petar si odori, bičhalde duje manušen te zamolin le: “Moli tut, av amende sigate!” 39 Gija o Petar uštijo thaj đelo lencar. Kana avilo, inđarde le ki upruni soba thaj čidje pe paše leste e romnja kase roma mule. Von ruje thaj sikade lese e gada thaj e fostenura save čerda i Tavita kana voj sasa lencar. 40 O Petar tradija savoren avral, pelo ke pe koča thaj molisajlo e Devlese. Pale gova irisajlo premal lako telo thaj vaćarda: “Tavito, uštio!” Voj putarda pe jakha thaj kana dikhija e Petre, bešli. 41 O Petar dija la po va thaj pomožisada la te uštol. Pale gova akharda e romnjen kase roma mule thaj e avere pačavnen thaj sikada kaj si džuvdi. 42 Kava šundilo ani sa i Jopa thaj but pačaje ano Gospod. 43 A o Petar but đive ačhilo ani Jopa ko nesavo Simon sava čerola e morčha.

10 Ani Kesarija sasa jekh manuš alavesa Kornelije, rimsko kapetano e četako savi akhardola Italijansko. 2 Vov thaj sa lese čerutne sesa pačavne thaj darana taro Izraelsko Dol. Dija but milostinja e čore Izraelcurenđe thaj svako đive molila pe e Devlese. 3 Jekh đive, kana sasa trin o sato ko đive, sasa le vizija. Šukar dikhija, sar premal leste avilo e Devleso anđelo thaj vaćarda lese: “Kornelije!” 4 O Kornelije dikhija ane leste thaj darando pučja: “Vaćar so mande, Gospode?” O anđelo vaćarda: “O Dol prihvatisada cire molitve thaj čiri milostinja sar žrtve. 5 Golese akana bičhal ani Jopa manušen te anen e Simone, kas den vika Petar. 6 Vov si gosto ke nesavo Simon sava čerol e morčha, kaso čher si pašo more.” 7 Pale gova o anđelo sava vaćarda lesa đelo thaj o Kornelije akharda pe duje slugen thaj jekhe devlikane vojniko tare kola save služisade le. 8 Phenda lende sa kava so sasa thaj bičhalda len ani Jopa. 9 Theara đive kana e Kornelijase manuša đele e dromesa thaj avile paši Jopa, iklilo o Petar ko krovo te molil pe e Devlese, kana o sato sasa paše dešuduj ko đive. 10 Sasa bokhalo thaj manglia te xal. Dok čerde lese xamase, vov pelo ani vizija. 11 Dikhija sar taro putardo nebo uljol premali phuv baro čaršafi phanglo ke star riga. 12 Ane leste sesa sa e vrste štare pingrendje životinje tari phuv thaj e gmizavcura thaj sa e čiriklia talo nebo. 13 Tegani nesavo glaso vaćarda lese: “Ušti, Petre! Čhin thaj xa!” 14 A o Petar vaćarda: “Nisar,

Gospode! Nijekh drom ni xaljem so si poganimo thaj melalo so si zabranimo Zakonesa." 15 Thaj o glaso dujto drom lese vaćarda: "Ma tu vačar kaj si poganimo te xal pe kova so o Dol proglasisada thodo!" 16 Kava sasa trin drom thaj o čaršafi sigate irisajlo palal ko nebo. 17 A sar o Petar sasa vadži ano čudo so kaja vizija značil, e manuša save sesa bičhalde taro Kornelija pučindjo arakhlje o čher e Simoneso savo čerola morčha thaj već ačhile paši kapija. 18 Akharde thaj pučje: "Naj li kate o Simon kas akharen Petar?" 19 A sar o Petar vadži dola gođi tari vizija, o Svetu Duxo phenda lese: "Akh, trin džene roden tut. 20 Golese ušti thaj ulji tele, dža lencar bizo nisavo mislipse, golese kaj me bičhaldem len." 21 Tegani o Petar ulilo ke kola manuša thaj vaćarda: "Akh, me sem kova kas roden. Sose aviljen?" 22 Von vaćarde: "Bičhalda amen o Kornelije o rimske kapetano, manuš čačukano save daral taro Izraelsko Dol, a save poštujin sa e Jevreja. Lese phenda o sveto andelo te akharol tut ane piro čher thaj te šunol tutar će lafura." 23 Tegani o Petar dija len vika andreano čher te aven lese gostura. Theara dive uštilo o Petar thaj đelo lencar. I nesave pačavne phrala save sesa andari Jopa, đele lesa. 24 A aver dive avile ani Kesarija. O Kornelije već adućarda len thaj akharda pe familija thaj pe pašutne amalen. 25 Kana o Petar dija andre, o Kornelije avilo angle leste thaj pelo angle lese pingre thaj poklonisajlo lese. 26 Al o Petar vazdija le vaćarindo: "Ušti, i me sem samo manuš." 27 Vaćarindoj lesa đelo o Petar andre thaj dikhla kaj si gothe pherdo džene. 28 O Petar vaćarda lende: "Tumen džanen kaj naj dindo e Jevrejese te bešol tumencar e abandžijencil te đžal tumende ano čher. Al o Dol mande sikada khanika ma te akharav poganimo il melalo. 29 Golese aviljem bizo nisavo mislipse kana akharden man. Akana pučav tumen, sose bičhalden pale mande?" 30 O Kornelije vaćarda: "Angleder štar dive ane mingro čher molisajem ke kava sato, ke trin o sato. Thaj dikh, manuš ačhilo angle mande ano sjajno fostano 31 thaj vaćarda: 'Kornelije! Uslišimi si ciri molitva thaj o Dol dikhla čiri milostinja e čororende. 32 Bičhal ani Jopa thaj akhar e Simone save akharen Petar. Vov bešol pašo more ano čher e Simoneso, savo čerol morčha.' 33 Gija me bičhaldem sigate pale tute thaj tu šukar čerdan kaj aviljan. Akana amen savore ačha kate anglo Gospod te šuna sa so o Dol tuće vaćarda te vaćare amendje." 34 Tegani o Petar lija te vaćarol: "Akana čače dikhav kaj o Dol ni čerol razlika maškare manuša. 35 Dikhav kaj andare sa e narodura prihvatile si kola save daran lestar thaj čeren čačipe. 36 Tumen džanen kaj o Dol bičhalda e Izraelcurenđe o lafi kana objavisada o Lačho Lafi taro mir prekalo Isus Hrist savo si Gospod savorenđe. 37 Tumen džanen so sasa

ani sa i Judeja. Počnisada ani Galileja palo krstipe taro save propovedisada o Jovane. 38 A tumen džanen taro Isus andaro Nazaret kas o Dol pomazisada e Svetone Duxosa thaj e zorasa. Gija o Isus džala ke but thana, čerola šukaripe thaj sastarola savoren saven o beng ićarda ane piro vlast, golese kaj o Dol sasa lesa. 39 Amen e apostolura dikhlijam sa so čerda ano Jerusalim thaj ani sa i phuv e Jevrejendj. Von mudarde le gija so čhute le ko krsto. 40 Al o Dol trito dive vazdija le tare mule thaj dija le te sikadol. 41 Ni sikadi lo sa e manušendje nego e svedokurende saven angleder birisada o Dol – amendje save lesa xaljam thaj piljam palo lesu uštipe tare mule. 42 Vov naredisada amendje te vaćara thaj te svedoči e manušendje kaj o Dol čhuta le sar sudija e džuvdende thaj e mulendje. 43 Baše leste svedočin sa e prorokura, kaj lese alavesa primin oprostipe paše grehura savore save pačan ane leste." 44 A sar o Petar vaćarola kala lafura, ulilo o Svetu Duxo pe savore save šunde leso lafi. 45 Thaj e jvrejska pačavne save avile e Petresa, divisajle kaj o Dol dija sar daro o Svetu Duxo e abandžijende, 46 golese kaj šunde so vaćaren e abandžije ane avera čhiba thaj baravena e Devle. Tegani vaćarda o Petar: 47 "Kala manuša primisade e Svetone Duxo, sar amen. Šaj li khoni te čhinavol o paj te ma krstin pe?" 48 A naredisada lende te krstin pe ano alav e Isuseso e Hristeso. Pale gova molisade e Petre te ačhol lencar gothe vadži nekobor đivesa.

11 E apostolura thaj e phrala ani sa i Judeja šunde kaj čak i e abandžije prihvatisade o Lafi e Devleso. 2 Kana o Petar irisajlo ano Jerusalim, kola save si sunetime pačavne lije te čeren čingara lesa, 3 vaćarindoj: "Đeljan ke abandžije save naj sunetime thaj xaljan lencar!" 4 Tegani o Petar lija te vaćarol lende palo redo: 5 "Sema ano foro ani Jopa thaj dok molisajem, sasa man vizija. Dikhlijem sar taro nebo uljol khanči sar baro čaršafi so mučhol pe ke štar riga thaj ulilo angle mande. 6 Kana šukar dikhlijem andre, dikhlijem e stare pingrendje životinje e phuvaće, gmizavcura, e zverura thaj e čirikljen talo nebo. 7 Tegani šundem glaso save vaćarda mande: 'Ušti, Petre! Čhin thaj xal!' 8 Al me vaćardem: 'Nisar, Gospode! Ni jekh drom so si poganimo il melalo, so si zabranimo e Zakonesa, ni đelo ane mo muj.' 9 A o glaso taro nebo vaćarda mande dujto drom: 'Ma tu vačar kaj si poganimo te xal pe kova so o Dol proglasisada thodo.' 10 Kava sasa trin droma thaj pale gova sa irisajlo ko nebo. 11 Ane gova časo avile anglo čher ane savo sama, trin džene so sesa bičhalde andari Kesarija pale mande. 12 O Svetu Duxo vaćarda mande te đžav lencar bizo nisavo mislipse. Mancar džana i kala šov phrala thaj đeljam ano čher

gole manušeso savo bičhalda pale amende. 13 Gova manuš vaćarda amendē sar dikhlija andelo savo ačhilo ane piro čher thaj vaćarda lese: 'Bičhal khanika ani Jopa te anen e Simone kas den vika Petar. 14 Vov ka vaćarol tuće lafura tare save ka spasin tumen, tu thaj savore save bešen ane čiro čher.' 15 A kana lijem te vaćarav, ulilo o Svetu Duxo pe lende, gija sar ko angluno drom pe amende. 16 Tegani dije man godi e Lafese e Gospodeso savo vaćarda: 'O Jovane krstisada pajesa al tumen ka krstin e Svetone Duxosa.' 17 Gijate, te o Dol dija len jekh isto daro, sar savo dija amen kana lijam te pača ane amaro Gospod o Isus Hrist, ko sem me te braniv e Devle ane gova?' 18 Kana šunde kava, smirisajle thaj lije te hvalin e Devle vaćarindo: "O Dol, gijate, i e abandžijen dija pokajanje savo inđarol ano džuvdipe bizo meripe!" 19 Ano isto vreme, e pačavne save naše taro progonstvo savo lija te avol kana o Stefan mudardilo, avile dži ki Fenikija, dži ko Kipar thaj dži ki Antiohija. Ni vaćarde o Lačho Lafi khanikase samo e Jevrejendje. 20 Al nesave lendar, e Kipranura thaj e Kirincura, đele ane Antiohija thaj lije te vaćaren i e Grkurende thaj propovedisade lende o Lačho Lafi taro Gospod o Isus. 21 Sasa lencar e Gospodeso va thaj but džene pačaje thaj irisajle premal o Gospod. 22 Golestar šundilo dži ki Khandiri ano Jerusalim thaj von bičhalde e Varnava ani Antiohija. 23 Kana o Varnava avilo thaj dikhlija so čerda o Dol pale piro milost, radujisajlo thaj zurada len savoren te ačhen verna e Gospodese sa e ilesa, 24 golese so o Varnava sasa šukar manuš, pherdo Svetone Duxosa thaj pačajimasa. Thaj but manuša obratisajle e Gospodese. 25 Pale gova o Varnava delo ano Tars te rodol e Savle. 26 Kana arakhlija le, inđarda le ane Antiohija. Gothe berš đive čidije pe e Khandirasa thaj sikade bute manušen. Ani Antiohija angluno drom akharde e sikaden "hrišćanura". 27 Ane gola đivesa andaro Jerusalim avile nesave prorokura ani Antiohija. 28 Jekh lendar, leso alav sasa Agav, uštivo thaj vodimo e Svetone Duxosa, phenda kaj ka avol baro bokhalipe ko Rimsko Carstvo. Gova sasa kana vladisada o Klaudije. 29 Golese e sikade andari Antiohija odlučisade dži jekh lendar kobor šaj te pomognin e phralen thaj phejen save bešena ani Judeja. 30 Gija i čerde thaj bičhalde e pare e starešinendē palo Varnava thaj palo Savle.

12 Ane gova vreme o caro o Irod Agripa lija te progonil nesaven andari Khandiri. 2 E Jakove, e Jovanese phrale, mudarda le mačosa. 3 Kana dikhlija kaj si e Jevrejendje šorutnendē gova šukar, naredisada te dolen thaj e Petre. Gova sasa ko Prazniko, ko vreme tare bikvasacose mangreng. 4 Kana dolda le, čhudija le ano phanglipe thaj

dija e Petre ke štar vojnička straže po štar džene te aračhen le. O Irod manglija pali Pasha te ikalol le angle manuša te sudił le. 5 Gija e Petre arakhlije ano phanglipe, al i Khandiri bizo ačhipe molisada e Devle bašo Petar. 6 A goja rat, kana o Irod manglija te ikalol le angle manuša, o Petar sasa phanglo duje sindirencar, ruta maškaré duj vojnikura, a e stražarura ačhile anglo vudar taro phanglipe. 7 A tari jekh drom pojavisajlo o andelo e Gospodeso thaj baro svetlo svetlisada o than ano phanglipe kaj sasa o Petar. O andelo po zala čalada e Petre ane lese pašavre, vazdija le taro sojipe thaj vaćarda lese: "Ušti sigate!" Thaj e sindira pele tare vasta e Petrese. 8 Tegani o andelo vaćarda lese: "Phande či kuštik thaj podi če sandale." O Petar čerda gijate. Pale gova o andelo vaćarda lese: "Urav čo fostano thaj phir mancar!" 9 O Petar ikličilo pale leste, al ni džanglija kaj sa kava so čerol o andelo si čače, nego dija godi kaj isi le vizija. 10 Kana nakhle i angluni thaj i dujto straža, avile pašo sastrunalo vudar, savo inđarol ano foro. O vudar korkoro putajlo thaj iklike ko drom. Kana nakhle jekh ulica, o andelo tari jekh drom crdija pe lestar. 11 Tegani avilo o Petar ane peste thaj vaćarda: "Akana čače džanav kaj o Gospod bičhalda pe andelo thaj ikalda man andare e Irodese vasta thaj tare sa so e Jevreja adućarde te avol mande." 12 Kana haljarda sa gova, avilo ano čher e Marijako, i dej e Jovanesi, kas akharena Marko. Gothe pherdo manuša čidije pe thaj molina pe e Devlese. 13 Kana čalada o Petar po vudar e avljako, avili jekh terni sluškinja savi akhardola Roda, te putrol o vudar. 14 Kana pindžarda e Petreso glaso taro radost ni putarda o vudar, nego prastija andre thaj vaćarda kaj o Petar ačhol anglo vudar. 15 Von phende lače: "Tu san dili!" Kana voj uporno vaćarda kaj si čače gija, von vaćarde: "Gova si leso andeo." 16 Al o Petar ni ačhada te čalavol ko vudar. Kana putarde, dikhlije e Petre thaj but čudisajle. 17 O Petar čerda lende vastesa khanči te ma vaćaren thaj pale gova vaćarda lende sar o Gospod ikalda le taro phanglipe thaj phenda: "Vaćaren kava e Jakovese thaj e avere phralende." Tegani o Petar ikličilo gothar thaj delo ke aver than. 18 Kana putajlo o đive, sasa bari pobuna maškaré vojnikura baše gova so sasa e Petresa. 19 O Irod bičhalda te roden e Petre, a kana ni arakhlije le, ispitujisada e vojnikuren so sasa thaj naredisada te mudaren len. Pale gova o Irod ikličilo tari Judeja, đelo ani Kesarija thaj odori ačhilo nesavo vreme. 20 O caro o Irod sasa ani bari čingar e manušencar taro Tir thaj taro Sidon. Al von čidije pe thaj katane đele ko Irod thaj kana sasa len podrška taro Vlasto, e caroso pomoćniko, molisade le bašo mir, golese so andari phuv e carosi anena xamase. 21 Ano dogovorime đive urada pe o Irod ane carska šeja, bešlo

ko presto thaj lija te vaćarol e manušende. 22 A e manuša dije vika: "Kava si glaso e devleso, naj e manušeso!" 23 Al tari jekh drom čalada le o andjelo e Gospodeso golese kaj ni dija slava e Devleso. Xalje le e čerme thaj mulo. 24 A o Lafi e Devleso širisajlo thaj sesa sa po but pačavne. 25 Kana o Varnava thaj o Savle završisade po služipe ano Jerusalim, irisajle ani Antiohija thaj lije pesa e Jovane kas akharde Marko.

13 Ani Khandiri ani Antiohija sesa kala prorokura thaj učitelja: o Varnava, o Simeon kas akharde Niger, o Lukije tari Kirina, o Manaino savo barilo pašo Irod o vladari, thaj o Savle. 2 Gija jekh drom kana slavisade e Gospode thaj postisade, o Svetu Duxo vaćarda lende: "Crden mande akana e Varnava thaj e Savle baši bući savi me akhardem len." 3 Tegani, sar vadži postisade thaj molisade, čhute pe vasta pe lende thaj bičhalde len. 4 O Savle thaj o Varnava bičhalde sesa taro Svetu Duxo, đele ani Selevkija thaj gothar đele e brodosa ano Kipar. 5 Kana avile ano Salamin, propovedisade e Devleso Lafi ane Jevrejska sinagoge thaj pomožisada lende o Jovane kas akharde Marko. 6 Kana nakhle sa o ostrvo, resle ko foro Paf. Gothe arakhlijne nesave manuše savo sasa dikhlijno thaj xoxavno proroko. Vov sasa Jevrejo savo akhardola Varisus. 7 Vov sasa amal e upravnikosa, kaso alav sasa Sergij Pavle, manuš savo sasa but godaver. O Sergij Pavle akharda e Varnava thaj e Savle golese kaj manglia te Šunol e Devleso Lafi. 8 Al lende protivisajlo o Elim a dikhlijno – gija si lesu alav ano prevod – savo manglia e upravniko te iril taro pačajipe. 9 Tegani o Savle kas akharde i Pavle, pherdo Svetone Duxosa dikhlija ano xoxavno proroko, o Varisus Elim 10 thaj vaćarda: "Čhaveja e benđeso thaj dušmanona baše sa o pravednost! Pherdo san prevare thaj lukavstvo dži jekh vrsta. Ni li ka ačhave te bandare e ravna droma e Gospodese? 11 Dikh, akana o va e Gospodeso ka avol protiv tute! Ka ave koro thaj ni ka dičhe o kham nesavo vreme." Thaj tari jekh drom po Elim pelo kalipe thaj tamnina thaj lija te phirol thaj te rodol khanika te inđarol le vastesa. 12 Kana o upravniko dikhlija so sasa, pačaja thaj divisajlo ano sikajipe e Gospodeso. 13 Kana o Pavle thaj kola save sesa lesa đele e čamcosa andaro Paf thaj avile ani Perga, ani Pamfilija o Jovane kas akharde Marko ačhada len thaj irisajlo ano Jerusalim. 14 Pale gova o Pavle thaj o Varnava đele andari Perga thaj avile ani Pisidijsko Antiohija. Ko savato đele ani sinagoga thaj bešle gothe. 15 Palo čitipe taro Zakon thaj tare Prorokura, e starešine e sinagogače bičhalde ke lende te vaćaren lende kava: "Phralalen, ako isi tumen lafi te zuraven e manušen,

vaćaren!" 16 Gija o Pavle uštilo, vazdija po va thaj lija te vaćarol: "Izraelcuralen thaj avera tumen save daran taro Dol, šunen! 17 O Dol kale izraelskone manušengo birisada amare paradaden thaj vazdija lengo dñipe dži kaj bešle sar abandžije ano Egipat thaj pe zurale vastesa ikalda len gothar. 18 Paše saranda berš strpljivo podnosisada len ani pustinja. 19 Ano Hanaan uništisada efta naroduren thaj lendi phuv dija e Izraelcurende ano nasledstvo. Sa gova sasa štaršel thaj pinda berš. 20 Pale gova dija len sudijen dži o proroko o Samuilo. 21 Tegani e manuša manglia caro thaj o Dol dija len e Saule, e Kisose čhave, manuše tare Venijaminaso pleme. O Savle vladisada paše saranda berš. 22 Kana o Dol crdija e Saule, vazdija lende e Davide carose, savestar vaćarda: 'Arakhlijem e Davide, čhave e Jesejese, manuš pale mingro ilo. Vov ka čerol sa so me mangav.' 23 Taro potomstvo e Davideso, o Dol palo piro obećanje, vazdija e Izraelese e Spasitelje e Isuse. 24 Angleder so o Isus avilo, o Jovane o Krstitelj propovedisada sa e Izraelskone manušende te pokajin pe thaj te krstin pe. 25 Kana o Jovane završisada pi bući savaće sasa bičhaldo, vaćarda: 'Me naj sem kova saveze den godi kaj sem. Al akh, pale mande avol khoni savo si po baro mandar, kase naj sem dostoјno te putrav lese sandale.' 26 Phralalen, čhave e Avraameše thaj avera tumen save daran taro Dol! Amende sasa bičhaldo kava Lafi taro spasenje. 27 E manuša save bešen ano Jerusalim thaj lende šorutne, ni pindžarde e Isuse, nego sudisade le. Gija pherdile e lafura e prorukrende save čitin pe svako savato a ni haljarde len. 28 Iako ni arakhlijne nisavo bandipe sose o Isus zaslužisada o meripe, rodije taro Pilat te mudaren le. 29 Kana čerde sa so sasa pisimo lestar ane Sveta lila, uljarde le taro krsto thaj čhute le ano limori. 30 Al o Dol vazdija le tare mule 31 thaj o Isus sikadiło but divesa kolende save đele lesa andari Galileja ano Jerusalim. Von si akana lese svedokura angle Jevreja. 32 Amen vaćara tumendje o Lačho Lafi: o obećanje savo o Dol dija amare paradadende, 33 pherda amare čhavende gija so vazdija e Isuse andare mule. Sar so si pisime ano dujto psalmo: 'Tu san mingro Čhavo. Od adive sem ciro Dad.' 34 Golese kaj o Dol vazdija le tare mule, ni ka černjol nikad ano limori. Vaćarda gija: 'Tumendje ka dav e sveta thaj sigurna blagoslovura save obećisadem e Davidese.' 35 Golese, ko aver than o Dol vaćarol: 'Ni ka de čo sveto manuš te černjol.' 36 Golese, o David ane piri kuštik služisada baše Devleso cilj, mulo thaj prahosade le paše lese paradada thaj lesu telo černilo ano limori. 37 Al Kova kas o Dol vazdija tare mule, ni černilo. 38 Golese, phralalen, trubul te džanen kaj ano Isus objavil pe tumendje oprostipe tare grehura thaj tare sa so naštine te opravdil pe e

Mojsijase zakonesa. 39 E Isusesa opravdil pe dži jekh savo pačal. 40 Golese, aračhen tumen ma te avol pe tumende kova so o Dol vaćarda prekal e prorokura: 41 'Dičhen, tumen save maren muj! Čudin tumen thaj hasavon! Golese kaj ane tumare divesa ka čerav bući ane savi ne bi pačana, te bi vaćarola pe tumende golestar.' 42 Kana iklile o Pavle thaj o Varnava andari sinagoga, molisade len e manuša te irin pe aver savato te vaćaren lende vadži tare gova. 43 Kana o čidipe crdija pe, pherdo Jevreja thaj e devlikane abandžije save lije e Jevrejengo pačajipe, đele palo Pavle thaj o Varnava. Von vaćarde lencar thaj zurade len te nastavin te pačan ano milost e Devleso. 44 Ane aver savato čidije pe skoro savore andaro foro te šunen e Gospodeso Lafi. 45 Kana e Jevreja dikhlije bute manušen, pherdile zavist thaj lije te vredin e Pavle thaj te suprostavinpe pe gova so vaćarola. 46 Al o Pavle thaj o Varnava bizi dar vaćarde lende: 'O Lafi e Devleso tumende e Jevrejende angleder trubuja te vaćarol pe. Al golese kaj tumen čhuden le thaj korkore tumen ni dičhen kaj sen dostoyna bašo džuvdipe bizo meripe, akana amen irisaljam e abandžijendje. (aiōnios g166) 47 Golese kaj gija vaćarda amendē o Gospod: 'Čerdem tut svetlo e abandžijendje, te ane o spasenje ane sa e krajura e phuvaće.' 48 Kana šunde kava e abandžije, radujisajle thaj slavisade e Gospodeso Lafi thaj pačaje savore save sesa odredime pašo džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) 49 O Lafi e Gospodeso širisajlo ke sa e thana ani goja regija. 50 Al e Jevreja nagovorisade e uticajna devlikane džuvljen thaj e muršen save sesa ke šorutne thana ane kava foro thaj von lije te traden e Pavle thaj e Varnava thaj čhudije len andari pi phuv. 51 Al o Pavle thaj o Varnava tresisade o praho tare pe pingre te ma bi avola len khanči lencar thaj đele ani Ikonija. 52 A e sikade sesa radosna thaj pherde Svetone Duxosa.

14 Sar ane avera thana, gija thaj ani Ikonija o Pavle thaj o Varnava đele ani Jevrejsko sinagoga. Gothe pherdo Jevreja thaj Grkura lije te pačan golese kaj o Pavle thaj o Varnava vaćarde o Lafi e Devleso. 2 Al e Jevreja save ni manglige te pačan, bunisade e abandžijen protiv e phrala thaj pherde bilačimasa lende goda. 3 Tegani, von ačhile but dive gothe thaj bizi dar vaćarde taro Gospod, savo potvrdisada o Lafi tare piro milost gija so dija len te čeren znakura thaj čudesura. 4 E manuša taro foro uladile: nesave sesa e Jevrejencar, a avera e apostolurencar. 5 Tegani nesave abandžije thaj e Jevreja katane pe šorutnencar ande odluka te čeren bišukariepe e Pavlese thaj e Varnavase thaj manglige te maren len thaj te čhuden bara pe lende. 6 Kana o Pavle thaj o Varnava dodžanglie baše gova, našle ani likaonsko

regija, ane forura Listra thaj Derva thaj ane pašutne thana, 7 thaj i odori vaćarde o Lačho Lafi. 8 Ani Listra bešola jekh manuš savo sasa paralizovano tare piro bijandipe. Nikad naštine te phirol. 9 Dži kaj kava manuš šunda e Pavle sar vaćarol thaj o Pavle dikhlije pe leste, o Pavle dikhlije kaj vov pačal ano sastaripe, 10 vaćarda lese bare glasosa: "Ušti ke pingre!" Tari jekh drom o manuš hutija thaj lija te phirol. 11 Kana but manuša dikhlije so čerda o Pavle, vazdije po glaso ki likaonsko čhib: "E dolura ulile tele amende thaj čerdile manuša!" 12 Thaj akharde e Varnava Zevs, a e Pavle Hermes, golese kaj vov sasa glavno govorniko. 13 O svešteniku, tare Zevseso hram savo sasa pašo foro, anda guruven thaj vencura ki kapija golese kaj manglia e manušencar te dol e apostolurende sar žrtve. 14 Kana e apostolura o Varnava thaj o Pavle šunde gova, pharade pe fostenura, prastije maškare manuša thaj lije te den vika: 15 "Manušalen! So čeren kava? Amen sam samo manuša sar tumen! Amen aviljam te vaćara tumende o Lačho Lafi te crden tumen tare gasave beskorisna buća thaj te irin tumen premalo džuvdo Dol, savo čerda o nebo thaj i phuv, o more thaj sa so si ane lende. 16 Angleder o Dol sa e manušen mukhlja te džan pe dromencar, 17 al nikad ni ačhada tumen bizo svedočanstvo pestar. Vov čerol tumende šukar buća, dol tumen taro nebo bršnd thaj šukar bijandipe ane po vreme, čaljarol tumen xamasa thaj pherol tumare ile baxtasa." 18 Sar kava vaćarde lende, jedva ačhade e manušen te ma čhinjen lende žrtven. 19 Al tegani avile nesave Jevreja andari Antiohija thaj andari Ikonija, pherde e manušen te čhuden bara po Pavle. Kana čhudije bara pe leste, inđarde le avral taro foro golese kaj dije godi kaj si mulo. 20 Al kana e sikade čidije pe trujal leste, o Pavle uštilo thaj irisajlo ano foro. Theara dive e Varnavasa delo ano Dervo. 21 Kana o Pavle thaj o Varnava vaćarde o Lačho Lafi i ani Derva thaj buten čerde sikade, irisajle ani Listra, ani Ikonija thaj ani Antiohija. 22 Gothe zuravena thaj ohrabrina e sikaden te ačhen ano pačajipe thaj vaćarena lende kaj maškar baro bilačihipe trubun te načhen te bi dena ano Carstvo e Devleso. 23 Ane sa e khandira o Pavle thaj o Varnava čhute lende starešinen, ane post thaj ani molitva ačhade len e Gospodese ane savo pačaje. 24 Pale gova nakhle maškar i Pisidija thaj avile ani Pamfilija. 25 Kana vaćarde o Lafi e Devleso ani Perga, ulile ani Atalija. 26 Gothar đele brodosa ani Antiohija, odori kaj sesa angleder predajime e Devlese ane vasta vov te brinil pe lendar thaj bičhalde te čeren i bući savi akana završisade. 27 A kana avile ani Antiohija thaj čidije i khandiri, o Pavle thaj o Varnava vaćarde lende sa so čerda o Dol prekal lende thaj

sar e abandžijenđe putarda o vudar taro pačajipe. 28 Thaj gothe ačhile po but divesa e sikadencar.

15 Tegani avile nesave manuša andari Judeja ani Antiohija

thaj lije te sikaven e phralen: "Te ni čerden suneti palo purano e Mojsijaso adeti, našti spasin tumen." 2 O Pavle thaj o Varnava zurale suprostavisajle golese thaj sasa bari čingar maškar lende. O Pavle thaj o Varnava thaj vadži nesave phrala sesa bičhalde te džan ano Jerusalim, golestari te vaćaren e apostolurencar thaj e starešinencar. 3 Gija i Khandri bičhalda len po drom thaj von nakhle maškar i Fenikija thaj i Samarija thaj vaćarena lende sa tare abandžije save obratisajle e Devlese. Gova čerda baro radost maškar sa e pačavne. 4 Kana avile ano Jerusalim, i khandri, e apostolura thaj e starešine lače adućarde len, a o Pavle thaj o Varnava vaćarde sa so čerda o Dol prekal lende. 5 Tegani uštio nesave pačavne tari farisejsko stranka save vaćarde: "Trubun e abandžijenđe te čeren suneti thaj naredisade lende te ićaren e Mojsijaso zakon!" 6 E apostolura thaj e starešine čidiye pe te vaćaren golestari. 7 Pali bari čingar, uštio o Petar thaj vaćarda: "Phralalen! Tumen džanen kaj o Dol tare anglune divesa birisada man maškar tumende, andar mingro muj te šunen e abandžije o Lačho Lafi thaj te pačan. 8 O Dol savo pindžarol e ile, potvrdisada kaj prihvati e abandžijen gija so dija len o Svetu Duxo, sar i amende. 9 O Dol ni čerda nisavi razlika maškar lende thaj amende, golese kaj e pačajimasa thoda lende ile." 10 Sose akana iskušin tumare Devle thaj manden te čhoven pharipe pi kor e sikadendje, save naštine te indara ni amen ni amare paradada? 11 Nego amen pača kaj ka ava spasime taro milost e Gospodeso e Isuseso, sar i von. 12 Tegani khoni khanči ni vaćarda thaj lije te šunen e Varnava thaj e Pavle so vaćarde, save znakura thaj čudura čerda o Dol maškare abandžije prekale lende. 13 Kana von ačhade te vaćaren, o Jakov phenda: "Phralalen, šunen man! 14 O Simon Petar vaćarda sar o Dol taro anglunipe brinisajlo maškare abandžije te biril narodo pese. 15 A kalesa uklopin pe e lafura e prorokurenđe, golese kaj si pisime: 16 'Pale gova ka iriv ma thaj palem ka vazdav e Davideso šatori save si perado. Ka vazdav le andari ruševina thaj ka obnoviv le 17 te roden e Gospode i avera manuša, thaj sa e abandžije, saven akhardem mande. Gija vaćarol o Gospod, so čerol gija, 18 a gova džanol pe taro angluno vreme.' (alioñ g165) 19 Golese me phenav te ma čeren pharipe e abandžijenđe save akana irin pe ko Dol, 20 nego amen te pisi lende te arachen pe taro xape save si žrtvujime e idolurenđe, taro blud, taro mas e tasade životnjengo kaso rat ni thavdija thaj te ni pjen

o rat tare nisavi životinja. 21 Golese kaj ane svako foro, od angleder isi kola save propovedin gola zakanura e Mojsijase thaj lendar čitin svako savato ane sinagoge." 22 Tegani e apostolura thaj e starešine sa e Khandirasa, odlučisade te birin maškar peste manušen saven ka bičhalen e Pavlesa thaj e Varnavasa ani Antiohija. Gija birisade e Juda kas akharde Varsava thaj e Sila, save sesa e šorutne maškare phrala. 23 Pale lende bičhalde kava lil: "Amen, e apostolura thaj e starešine, tumare phrala andaro Jerusalim, bičhala pozdrav sa e phralenđe tare aver narodura save živin ani Antiohija thaj ani Sirija thaj ani Kilikija. 24 Amen šundam kaj nesave amendar avile tumende, uznmirisade tumen thaj bunisade tumen pe lafurencar. Al amen ni vaćardam lende te čeren gova. 25 Golese odlučisadam savore sar jekh, te biri nekobor manušen thaj te bičhala len katane amare mangle phralencar, e Varnavasa thaj e Pavlesa. 26 Gova si manuša save po džuvdipe čhute ki kocka bašo alav amare Gospodeso, e Isuseso e Hristeso. 27 Gija bičhala e Juda thaj e Sila, save ka vaćaren tumende gova lafurencar. 28 Golese odlučisadam, o Svetu Duxo thaj amen, te ni čhuva tumende nisavo aver pharipe, sem kava so trubul: 29 te aračhen tumen taro xape save si žrtvujime e idolurenđe, te ni pjen rat thaj te ni xan mas e tasade životnjengo kaso rat ni thavdija thaj te ni čeren blud. A te arakhlijen tumen tare kava, ka čeren šukar. Aven saste." 30 Gija bičhalde len po drom thaj von dele ani Antiohija. Gothe čidiye sa e pačavnen ani khandri thaj dije len o lil. 31 Kana čitisade le, radujisaje tare gova ohrabrenje. 32 O Juda thaj o Sila, save i korkore sesa prorokura, bute lafurencar ohrabrisade thaj zurade e phralen. 33 A sar sesa gothe nesavo vreme, e phrala mukhlje len ano mir palal kolendje so bičhalde len. 34 [Al o Sila odlučisada kaj si po šukar te ačhol gothe.] 35 A o Pavle thaj o Varnava ačhile ani Antiohija kaj sikade thaj vaćarde o Lafi e Gospodeso bute dženende. 36 Pale nekobor divesa o Pavle vaćarda e Varnavase: "Te iri amen thaj te dikha e phralen ke sa e forura, ane save propovedisadam o Lafi e Gospodeso, te dikha sar si." 37 O Varnava manglia te indaren pesa e Jovane kas akharde Marko. 38 Al o Pavle vaćarda: "Kova save ačhada amen ane Pamfilija thaj ni delo amencar ke buća save trubujam te čera, ma te la le amencar." 39 Gija ikili čingar maškar lende thaj uladile jekh averestar. O Varnava lija pesa e Marko thaj delo ko Kipar. 40 A o Pavle lija e Sila. E phrala predajisade len ane Gospodese vasta, vov te brinil pe lendar thaj von dele. 41 Nakhle maškar i Sirija thaj i Kilikija thaj zurada e phralen ane khandira.

16

O Pavle thaj o Sila đele ano Dervo a pale gova ani Listra. Gothe sasa jekh sikado alavesa Timotej. Lesi dej sasa Jevrejka savi pačaja, al lesu dad sasa abandžija. 2 O Timotej sasa ko lačho glaso maškare phrala ani Listra thaj ani Ikonija. 3 O Pavle manglia te inđarol le pesa. Tegani čerde e Timotejase suneti, taro poštovanje e Jevrejengo save bešle ane gola thana, golese kaj von džanglie kaj lesu dad sasa abandžija. 4 Sar džana taro foro ko foro, sikade e manušen te ićaren pe tare odredbe save odredisade e apostolura thaj e starešine ano Jerusalim. 5 Gija e khandira zurajle ano pačajipe thaj svako dive barile ano džinipe sa po but. 6 Von samo nakhle maškar i regija Frigija thaj i Galatija, golese so o Svetu Duxo ni dija len te vaćaren o Lafi e Devleso ani Cikni Azija. 7 Kana avile paše i Misija, dikhlije te džan ani Vitanija, al o Duxo e Isuseso ni dija len te džan. 8 Gija nakhle i Misija thaj ulile ane Troada. 9 Ane goja rat, e Pavle sasa vizija. Dikhlija sar jekh manuš andari Makedonija ačhilo thaj molisada le: "Av ani Makedonija thaj pomogni amen!" 10 Pale gova so dikhlija i vizija, sigate dikhlijam te dža ani Makedonija, golese kaj džangljam kaj o Dol dija amen vika te propovedi gothe o Lačho Lafi. 11 Kana đeljam andari Troada, aviljam brodosa pravo ko ostrvo Samotrak thaj theara dive đeljam ano Neapolj. 12 Gothar đeljam dži ko Filipi, savo si angluno foro taro jekh kotor tari Makedonija, savi sasa rimska kolonija. Ane kava foro ačhijam nekobor dive. 13 Ko savato ikliljam avral tari kapija e forosi dži ki len, golese kaj dijam godi kaj ka arakha odori than za ki molitva. Ćidje pe gothe nesave džuvlja, a amen bešljam thaj lijam te vaćara lencar. 14 Maškar lende sasa jekh džuvli, savako alav sasa Lidija taro foro Tijatira, savi binknola but kuč skerletna šeja. Voj poštujila e čačukane Devle thaj o Gospod putarda lako ilo te Šunol Šukar e Pavlese lafura. 15 Pale gova so krstisajli voj thaj laće cherutne, molisada amen: "Te dijen godi kaj me pačav ano Gospod, aven thaj bešen ane mo čher." Thaj čhuta amen te čera gova. 16 Jekh dive kana đeljam ko than za ki molitva, arakhlja amen jekh robinja. Ane late sasa bilačho duxo savesa dikhlijarola so ka avol. Gija anola but pare pe gospodarenje. 17 Voj đeli palo Pavle thaj pale amende thaj dija vika: "Kala manuša si sluge e Devlese e Embarese! Von objavin tumende o drom taro spasenje!" 18 Thaj gija čerola but divesa. Kana gova e Pavlese avilo dži o nak, irisajlo thaj vaćarda gole bilačhe duxose: "Zapovediv tuće ano alav e Isuseso e Hristeso, iklji andar late!" Thaj o bilačho duxo iklilo latar ane gova sato. 19 Kana dikhlije laće gospodara kaj hasarde i nada baši zarada latar, dolde e Pavle thaj e Sila thaj vucisade len dži ko trgo kaj sesa e šorutne e forose. 20 Ande len ke sudije thaj vaćarde:

"Kala manuša si Jevreja thaj čeren buna ane amaro foro, 21 thaj vaćaren tare adetura save amen e Rimljanura ni smi te prihvati thaj te ićara amen pe lende." 22 Tegani e manuša uštite po Pavle thaj po Sila. E sudije pharade e šeja save sesa pe lende thaj vaćarde te šibin len. 23 Pale gova so šibisade len but, čhute len ano phanglipe thaj vaćarde ko čuvari te aračhol len šukar. 24 Kana dobisada gasavo naređenje, vov čhuta len ano emdurutno kotor taro phanglipe thaj lende pingre phanglia maškare phalja. 25 Ani opaš i rat o Pavle thaj o Sila molisajle, dīlabije thaj hvalisade e Devle a kola phangle manuša šunde len. 26 A tari jekh drom i phuv lija but te tresil pe thaj gija crdija pe o temelji taro phanglipe. Sigate putajle sa e vudara thaj savorenje pele e sindira tare vasta. 27 Kana džungadilo o čuvari, dikhlija kaj si putarde e vudara taro phanglipe. Gija lija o mačo thaj manglia te mudarol pe, golese kaj dija godi kaj našle e phangle manuša. 28 Al o Pavle andare sa o glaso dija vika: "Ma čher tuće nisavo bilačhipe, golese kaj sam amen savore gothe!" 29 O čuvari rodija e memelja thaj prastija sigate andre. Tresisada tari dar thaj pelo ke pe koča anglo Pavle thaj anglo Sila. 30 Ikalda len avral thaj pučlja: "Cenime manušalen, so trubul te čerav te spasiv man?" 31 Von vaćarde: "Pača ano Gospod o Isus thaj ka ave spasimo tu thaj cire čherutne." 32 Tegani vaćarde lese o Lafi e Gospodeso thaj savorenje save sesa ane leso čher. 33 Ane gova sato ane rat kova čuvari lija e Pavle thaj e Sila, thoda lendje rane thaj sigate krstisajlo vov thaj sa lese čherutne. 34 Pale gova anda len ane po čher, dija len te xan thaj radujisajlo pe čherutnencar golese so pačaja ano Dol. 35 Kana divesajlo, e sudije bičhalde pe službenikuren te phenen e čuvarese: "Mukh kale duje manušen." 36 O čuvari vaćarda e Pavlese: "E sudije vaćarde te mukha tumen. Golese akana ikljen thaj džan ano miro!" 37 Al o Pavle vaćarda e službenikuren: "Marde amen angle manuša bizo sudo thaj iako sam Rimljanura, čhudije amen ane phanglipe thaj akana manden čorale te ikalen amen? Našti gija! Nek aven korkore thaj nek ikalen amen!" 38 E službenikura đele ke sudije thaj vaćarde gova lendje thaj von darajle kana šunde kaj si o Pavle thaj o Sila Rimljanura. 39 Avile, izvinisajle lendje, a kana ikalde len andaro phanglipe, molisade len te ikljen andaro foro. 40 Kana o Pavle thaj o Sila iklile andaro phanglipe, đele ki Lidija, dikhlije pe e phralencar, zurade len thaj đele andar kava foro.

17

Kana o Pavle thaj o Sila nakhle maškare forura o Amfipolj thaj i Apolonija, avile ano Solun, kaj sasa jevrejsko sinagoga. 2 Thaj o Pavle pale piro adeti đelo ani sinagoga thaj trin savatura raspravisada lencar tare Sveti lila. 3 Objasnisada lendje thaj anola dokazura golestari kaj: "O

Hrist trubuja te mudardol thaj te uštol tare mule. A gova Hrist si o Isus, savestar me tumende vaćarav." 4 Nesave Jevreja dikhlije kaj si gova čače thaj pridružisajle e Pavlesa thaj e Silasa. Pridružisajle lencar i but Grkura save poštujina e Devle thaj but ugledna džuvlja. 5 Al aver Jevreja save sesa zavidna baše gova, lije nesave bilačhe manušen taro trgo thaj čerde pobuna ano foro. Napadisade e Jasonoveso čher thaj rodije e Pavle thaj e Sila te ikalen len angle manuša te sudin len. 6 A kana ni arakhlije len, zorasa ande e Jasone thaj nesave phralen angle e forose šorutne thaj dije vika: "Kala manuša bunisade celo Rimsko carstvo thaj akana avile i amende 7 a o Jason mukhlja len peste ano čher. Von savore čeren protiv e carose odredbe, golese kaj vaćaren kaj isi aver caro, nesavo Isus." 8 Kana e manuša thaj e forose šorutne kava šunde, uznmirisajle 9 thaj mukhlje len tek kana taro Jason thaj avera phrala lije pare sar zalogo. 10 Goja rat e phrala sigate ani rat bičhalde e Pavle thaj e Sila ani Verija. A kana resle odori, lije te džan ani jevrejsko sinagoga. 11 Kala Jevreja manglij po but te šunen o Lafi tare kala save bešena ano Solun thaj šukar prihvatisade e Devleso Lafi. Dži jekh dīve rodena ano Svetu līl te dičhen dal si čače gova so vaćarol o Pavle. 12 Golese, but Jevreja thaj but tare ugledna Grkinje thaj Grkura pačaje. 13 Al kana dodžanglie e Jevreja taro Solun kaj o Pavle objavil o Lafi e Devleso i ani Verija, avile i von odori te vazden thaj te bunin e manušen. 14 Tegani e phrala sigate bičhalde e Pavle te džal ko more, a o Sila thaj o Timotej ačhile ani Verija. 15 A kola so pratisade e Pavle, inđarde le ani Atina thaj palo zapovest irisajle ani Verija te indaren o haberi e Silase thaj e Timotejese sigate te aven palo Pavle. 16 Dok o Pavle adućarda e Timoteje thaj e Sila ani Atina, holajlo but lesu duxo ane leste kaj ano foro dikhlija pherdo idoluren. 17 Golese ani sinagoga raspravisađlo e Jevrejencar thaj e Grkurencar save poštujina e Devle thaj ko trgo kolen saven bi aračhena svako dīve. 18 Gija lesa lije te raspravin pe nesave epikurejska thaj e stojčika filozofura. Nesave lendar pučlje pe: "So kava brbljivco mandol te vaćarol?" Thaj e dujta vaćarena: "Izgleda kaj objavil abandžijskone devlen." Gova vaćarde golese kaj o Pavle vaćarola o Lačho Lafi taro Isus thaj taro uštipe tare mule. 19 Tegani lije le, inđarde le ano Areopag, ko brego kaj cídena pe e starešine e forose thaj phende lese: "Šaj li džana save si gova nevo sikajipe save tu ikale angle amende? 20 Phere amare kana čudnione bućencar, pa manga te džana so gova značil." 21 Sa e Atinjanura thaj e abandžije save bešena maškare lende, ni nakhavena po vreme ane khanči sem so vaćarena thaj šunena nesave neve buća. 22 Tegani o Pavle ačhilo maškar

o Areopag thaj vaćarda: "Atinjanuralen, me dikhav kaj tumen sen but religiozna. 23 Golese, dži kaj nakhljem, ačhijem thaj dikhlije tumare sveta thana, arakhlije čak jekh žrtveniku pe savo sasa pisimo: 'Devlese savo ni pindžarol pe.' Gova si Dol save tumen ni pindžaren a poštujin, savestar me vaćarav tumende. 24 Kava si o Dol savo čerda o sveto thaj sa so si pe leste. Vov si Gospodari e neboso thaj e phuvako golese ni bešol ane hramura save si čerde manušikane vastesa, 25 niti e manušikane vasta naj potrebe te služin le, sar te phene kaj khanči trubul le. Golese vov si kova savo dol džuvdipe, o dišipe thaj sa aver. 26 Vov tare jekh manuš čerda sa e naroduren te bešen pi sa i phuv thaj angleder odredisada vreme e manušendje thaj međe kaj šaj te bešen. 27 Čerda gova e manuša te roden e Devle, sar te bi vazdena pe vasta premale leste thaj te aračhen le. Al vov čače naj dur tare ni jekh amendar. 28 'Golese kaj ane leste živi, phira thaj sam.' Sar so i nesave tare tumare manuša e pesnikura phende: 'Amen sam lesu potomstvo.' 29 Gija, sar sam e Devleso potomstvo, ni trubul te da godi kaj si o Dol sar tvorevina taro zlato, taro srebro il taro bar, save e manuša čerde majstorski thaj pale piri mašta. 30 Angleder kana e manuša ni džanglie e Devleso, o Dol ni dikhlija pe gova, al akana zapovedil sa e manušendje ke sa e thana te pokajin pe, 31 golese kaj odredisada dīve ane savo pravedno ka sudil e svetose prekalo manuš save odredisada. Savorenđe dija dokaz golestari, gija so vazdija le tare mule." 32 Kana šunde taro uštipe tare mule, nesave marde muj, al avera vaćarde: "Tare gova ka šuna tut aver drom." 33 Gija o Pavle đelo lendar. 34 Nesave ačhile paše leste thaj pačaje. Maškar lende sasa o Dionisije o Areopagito, jekh tare starešine e forose thaj i džuvli savi akhardola Damara thaj avera.

18 Pale gova o Pavle đelo tari Atina thaj avilo ano Korint. 2 Gothe arakhlija nesave Jevrejino, alavesa Akila, save sasa tari Ponta. Vov skoro avilo andari Italija pe romnjasa e Priskilasa golese kaj o Caro o Klaudije naredisada sa e Jevreja te džan andaro Rim. O Pavle pridružisajlo lencar 3 thaj golese kaj čerde isto zanati sar i vov, čerena šatora, ačhilo lende thaj čerda bući lencar. 4 A dži jekh savato o Pavle raspravila ani sinagoga thaj manglia e Jevreja thaj e Grkura te pačan. 5 Kana avile andari Makedonija o Sila thaj o Timotej, o Pavle posvetisajlo te propovedil samo e Devleso Lafi thaj te svedočil e Jevrejende kaj si o Isus čače Mesija. 6 Al kana von protivisajle thaj lije te vredin e Pavle, vov tresisada i prašina pestar tare pe šeja te ma bi avola le khanči lencar thaj vaćarda: "Tumaro rat ka perol pe tumare šore! Me sem thodo. Od akana ka propovediv e

abandžijende." 7 Tegani o Pavle đelo andari sinagoga thaj avilo ano čher nesave manuše savo akhardola Titje Just, savo si abandžja a darala taro Dol, kaso čher sasa paši sinagoga. 8 A o Krispo, o starešina tari sinagoga, pačaja ano Gospod sa pe čerutnencar. I but avera Korinčanura save šunde le, pačaje thaj krstisajle. 9 Jekh rat o Gospod vaćarda e Pavlese ani vizija: "Ma dara, nego vaćar. Ma te ačhe. 10 Golese kaj me sem tusa. Khoni ni ka napadil tut te čerol tuće bilačipe, golese kaj man isi but manuša ane kava foro." 11 Gija o Pavle bešlo gothe berš tepeš thaj sikada len taro Lafi e Devleso. 12 Kana sasa o Galion upravniko ani Ahaja, e Jevreja katane uštile po Pavle thaj inđarde le ko sudo 13 vaćarindoj: "Kava manuš čhuvol e manušen te poštuin e Devle protiv o Zakon." 14 Kana o Pavle manglia te putrol po muj, vaćarda o Galion e Jevrejendje: "Jevrejonalen! Te avol nesavi nepravda il bilači bući, avola bi sose te šunav tumen. 15 Al kava si čingara baše lafura, baše alava thaj baše tumaro Zakon, golese rešin gova korkore. Sudija ni mangav te avav ane gova." 16 Gija tradija len andaro sudo. 17 Tegani von dolde e Sostene, e šorutne tari sinagoga, thaj marde le anglo sudo. O Galion khanči golese ni marisada. 18 O Pavle ačhilo vadži but divesa ano Korint. Pale gova oprostisajlo pe phralencar thaj e brodosa đelo katane e Priskilasa thaj e Akilasa, ani Sirija. Ani Kenhreja ranglia po šoro, golese kaj čerda zavet. 19 Kana resle ano Efes, ačhada len gothe thaj vov korkoro đelo ani sinagoga, kaj raspravisajlo e Jevrejencar. 20 Von molisade te ačhol ke lende vadži nesavo vreme, al vov ni manglia, 21 nego oprostisajlo lencar vaćarindoj: "Ka iri ma tumende, te manglia o Dol." Tegani đelo e brodosa andaro Efes. 22 Kana reslo ani Kesarija, đelo ano Jerusalim te pozdravil pe e Khandirasa thaj pale gova đelo ani Antiohija. 23 Ačhilo nesavo vreme gothe thaj pale gova đelo gothar. Pa taro than dži ko than đelo maškar i regija Galatija thaj i Frigija thaj zurada sa e sikaden. 24 Ano Efes avilo jekh Jevrejino, alavesa Apolos, savo bijandilo ani Aleksandrija. Vov sasa manuš savo but šukar vaćarola thaj but šukar džanglia e Sveta lila. 25 Vov sasa sikado taro drom e Gospodeso thaj bare jagasa vaćarola thaj tačno sikavola taro Isus, iako džanglia samo za ke Jovanese krstipe. 26 Thaj lija bizi dar te vaćarol thaj ani sinagoga. Kana šunde le i Priskila thaj o Akila, lije le ke peste thaj po šukar objasnisade lese e Devleso drom. 27 Kana o Apolos manglia te đžal ani Ahaja, e phrala zurade le thaj pisisade e sikadene lili te primin le. Kana reslja gothe, but pomožisada kolendje save palo milost pačaje, 28 golese kaj ano javno vaćariepe sesa po zurale ane lafura tare Jevreja. Gija dokažisada andare Sveta lila kaj si o Isus o Mesija.

19 I dži kaj sasa o Apolos ano Korint, o Pavle nakhlo e uprune phuva thaj reslo ano Efes. Gothe arakhlijha nekoboren sikaden 2 thaj pučija len: "Primisaden li o Sveto Duxo kana pačajen?" Von vaćarde lese: "Na, ni šundam kaj isi Sveto Duxo!" 3 O Pavle pučija len: "Pa tegani save krstimasa krstisaljen?" Von vaćarde lese: "E Jovanese krstimasa." 4 O Pavle phenda lende: "E Jovanese krstipe sasa znako taro pokajipe. O Jovane vaćarola e Izraelcurenđe te pačan ane kova savo avol pale leste, a gova si o Isus." 5 Kana šunde gova, krstisajle ano alav e Gospodeso e Isuseso. 6 Pale gova o Pavle čhuta pe vasta pe lende, o Sveto Duxo ulilo pe lende thaj von lije te vaćaren ane aver čhiba thaj te prorokuin. 7 Sesa dešuduj manuša. 8 O Pavle pale gova đelo ani sinagoga. Gothe, ke gola trin čhon bizi dar vaćarda thaj raspravisajlo ani sinagoga thaj pokušisada te ubedil e Jevrejen taro Carstvo e Devleso. 9 Al nesave lendar sesa zurale šorende, ni manglie te pačan thaj angle manuša kaljarena o Drom e Gospodeso. Tegani o Pavle đelo lendar, pesa inđarda e Isuseso sikaden thaj svako dive raspravisada ani ucionica e Tiranesi. 10 Gova sasa duj berš, gija sa e manuša ani Cikni Azija, e Jevreja thaj e abandžije, šunde o Lafi e Gospodeso. 11 O Dol prekale Pavlese vasta čerda but bare čudura. 12 Gija čak i e maramice thaj e kuštika save o Pavle dolda, e manuša inđarena ke nasvale thaj von sesa sastarde tare pumaro nasvalipe, a e bilačhe duxura ikljona lendar. 13 Golese nesave Jevreja, save phirena taro than dži ko than thaj tradena e bilačhen duxuren thaj pokušisade pe kola ane save sesa e bilačhe duxura te akharen o alav e Gospodeso e Isuseso: "Xav tumen sovli ano Isus kastar vaćarol o Pavle, iklijen!" 14 Gova čerena efta čhave e Skevase savo sasa jevrejsko baro svešteniko. 15 Al o bilačho duxo vaćarda lende: "E Isuse pindžarav thaj e Pavle džanav, al ko sen tumen?" 16 Tegani kova manuš ane savo sasa o bilačho duxo, hutija pe lende thaj savoren osvojisada thaj gači marda len kaj andaro gova čher iklike nande thaj ratvale. 17 Kana dodžanglia se kava e Jevreja thaj e abandžije save bešle ano Efes, dolda savoren i dar thaj lije te vazden o alav e Gospodeso e Isuseso. 18 But tare kala save pačaje, avile thaj putarde lije te priznajin pe bilačhe buća. 19 A but tare kala save dikhlijarena, čidje pumare lila thaj phabarde len angle savorenje. Kana dikhlijhe kober koštin, arakhlijhe kaj gola lila sesa pinda milje srebrenjakura. 20 Gijate e Gospodese zorasa o Lafi širisajlo thaj zurajlo. 21 Pale sa kava o Pavle odlučisada ano Duxo te načhol maškar i Makedonija thaj i Ahaja, a te đžal ano Jerusalim. Vaćarda: "A sar ka avav nesavo vreme odori, trubul te đžav i ano Rim." 22 Gija bičhalda ani Makedonija dujen save

pomožisade le, e Timoteje thaj e Eraste, al vov korkoro ačhilo ani Cikni Azija vadži nesavo vreme. **23** Ane gova vreme ano Efes sasa bari buna protiv o Drom e Gospodeso. **24** Sasa odori nesavo kovači alavesa Dimitrije savo čerola e Artemidijače cikne hramura taro srebro thaj gija anola e bućarnende bari zarada. **25** Savoren čidija katane thaj e majstoren saven sasa slična zanatura thaj vaćarda lende: "Manušalen, džanen kaj amaro barvalipe zavisil tari kaja bući. **26** Dičhen thaj šunen kaj kava Pavle, na samo ano Efes nego skoro ani sa i Cikni Azija, pridobisada thaj xoxada bute manušen. Vaćarola lende kaj kola dolura save si čerde manuškane vastencar naj dolura. **27** Thaj isi opasnost na samo kaj ka avol bilačho glaso pe amaro zanato, nego i kaj khoni ni ka dičhol po hram tari bari boginja, i Artemidija thaj ka hasarol po baro veličantsvo, sava slavil sa i Cikni Azija thaj sa o sveto!" **28** Kana Šunde gova e zanatlije, perdile holi thaj dije vika: "Bari si i Artemidija taro Efes!" **29** Thaj ano foro sasa bari pometnja. Tegani savore katane prastije ano pozorište thaj vucisade e Gaje thaj e Aristarhe tari Makedonija, save phirde e Pavlesa. **30** O Pavle manglja te ikljol angle manuša, al ni dije le e sikade. **31** Čak nesave lese amala save sesa šorutne ani Cikni Azija, bičhalde lese haberi ane save molisade le te ma džal ano pozorište. **32** A odori nesave dije vika jekh, a avera khanči aver, golese kaj ano čidipe sasa pobuna. But manuša ni džanglij ne soše čidije pe. **33** E Jevreja gurisade e Aleksandre te ačhol angle manuša thaj von phende lese so te vaćarol. Vov vazdija po va e manušendje te ma vaćaren thaj lija te branil pe angle manuša. **34** Kana pindžarde kaj si Jevrejo, duj satura savore dije vika sar jekh: "Bari si i Artemida taro Efes!" **35** Tegani e foroso pisari umirisada e manušen thaj vaćarda: "Manušalen taro Efes! Isi li manuš save ni džanol bašo foro o Efes save si čuvari e hrameso e boginjako e Artemidijako thaj lako kipo save pelo taro nebo? **36** Khoni našti vaćarol kaj naj, golese trubul te smirin tumen thaj ma khanči te čeren bigođako! **37** Golese, anden kale manušen save ni čorde khanči andaro hram e Artemidijako thaj ni hulin pi amari boginja. **38** Ako o Dimitrije thaj e bućarne save si lesa, manden khanika te tužin, o sudo si putardo thaj odori si e upravnikura. Gothe nek tužin jekh avere. **39** A te manglijen aver khanči pobut, gova trubul te rešil pe ko zakonito čidipe e manušengo. **40** Golese isi opasnost kaj šaj te ava optužime za ki pobuna savi čerdam kava adive. Naj amen khanči sosa bi šajine te opravdi kava neredit." **41** Kana kava vaćarda, mukhlja e manušen save čidije pe.

20 Kana nakhli i pobuna, o Pavle akharda e sikaden thaj zurada len. Pale gova oprostisajlo lencar thaj đelo ani Makedonija. **2** Načhola maškare gola thana thaj ane but lafura zuravola e sikaden. Pale gova reslo ani Grčko **3** thaj gothe ačhilo trin čhon. Al golese kaj e Jevreja dikhlije te mudaren le baš kana manglja te džal brodosa ani Sirija, dija godi te iril pe maškari Makedonija. **4** Pratisade le o Sopater o čavo e Pireso tari Verija, o Aristarh thaj o Sekundo andaro Solun, o Gaj andari Derva, o Timotej, o Tihiko thaj o Trofimo andari Cikni Azija. **5** Von đele angle amende, pa ađućarde amen ani Troada. **6** A amen đeljam brodosa taro foro Filipi palo prazniko e bikvasacose mangrengi thaj pale pandž dive arakhlijam amen lencar ani Troada, kaj ačhilijski efta dive. **7** Ano angluno dive ano kurko čidijam amen te la i Gospodnjo večera thaj o Pavle propovedisada amende o Lafi. A golese kaj manglja theara dive te džal, vaćarola dži opaš i rat. **8** Ani upruni soba kaj sama čidime, sesa phabarde but svetiljke. **9** Thaj jekh terno čhavo kaso alav sasa Evtih bešlo ko džamo. A golese kaj o Pavle vaćarda but, e čhabe dolda zuralo sojipe. Sar o sojipe savladisada le, pelo tele taro trito sprato. Thaj kana vazdije le, sasa mulo. **10** Al o Pavle ulilo thaj pelo ke koča paše leste. Dolda le ani angali thaj vaćarda: "Ma uzinemirin tumen, džuvdo si!" **11** Pale gova irisajlo upre, ulada i Gospodnjo večera thaj xalje mangro. Thaj vadži but vaćarda lende dži sabalje, pa pale gova đelo. **12** A e manuša indarde e terne čhabe čhere džuvde thaj but sesa utešime. **13** Čhutam amen angleder ano brodo thaj đeljam ano Asos, kotar trubujam te la e Pavle, golese kaj vov manglja phirindo te avol gothe. **14** Kana arakhlija pe amencar ano Asos, lijam le ano brodo thaj aviljam ano Mitilino. **15** Gothar theara dive đeljam brodosa thaj resljam pašo ostrvo Hios. A aver dive đeljam brodosa ano Samos thaj theara dive aviljam ano Milit. **16** Golese kaj o Pavle odlučisada te načhol pašo Efes te ma bi ačhasa but ani Cikni Azija. Golese kaj siđarda, te bi šajine te resol ano Jerusalim dži ko Prazniko i Pedesetnica. **17** Andaro Milit o Pavle bičhalda manušen ano Efes te aven e starešine e khandirače. **18** Kana avile leste, vaćarda lende: "Tumen džanen kaj taro angluno dive kana aviljem ani Cikni Azija sar ponašisajem tumencar sa o vreme. **19** Služisadem e Gospode ano baro poniznost, ane but jasva thaj ane iskušenjura save arakhlije man zbog e Jevrejende zavere. **20** Džanen kaj ni ačhadem te vaćarav so si tumendje korisno, al sikadem tumen javno thaj ane čhera. **21** Opomenisadem e Jevrejen thaj e abandžijen te irin pe premalo Dol thaj te pačan ano amaro Gospod o Isus. **22** Akana, akh, sar so o Duxo čhuvol man, džav ano Jerusalim thaj so ađućarol man gothe, ni džanav. **23** Samo

džanav kaj ane svako foro o Svetu Duxo opomenil man kaj ađućaren man sindira thaj bilačipe. **24** Al, ni ačhilo mande dži mo džuvdipe, nego te završiv mo prastipe dži o krajo thaj mi bući savi lijem taro Gospod o Isus, te objaviv o Lačho Lafi taro milost e Devleso. **25** Akana, akh, džanav kaj khoni tumendar ni ka dičhol man više, savore tumen maškare save putujisadem thaj vaćardem taro Carstvo e Devleso. **26** Golese adive svedočiv tumende kaj naj sem bango baše nijekheso meripe, **27** golese kaj ni ačhadem te vaćarav tumende tare sa e Devleso manglipe. **28** Aračhen tumen thaj sa o stado e Devleso ane savo o Svetu Duxo čhuta tumen te aven nadglednikura thaj te parvaren i khandiri e Devlesi, savi počinda pe ratesa. **29** Džanav kaj pale gova so ka džav, ka aven e ratvale ruva save ka čalaven po stado. **30** Čak maškare tumende ka aven manuša save ka preirin o čačukano sikajipe te bi crdena e sikaden pale peste. **31** Golese aven džungade! Ma bistren kaj trin berš ni ačhadem đive ni rat jasvencar te opomeniv dži jekhe tumendar. **32** Akana, ačhavav tumen e Devlesa thaj ano Lafi taro Leso milost, savo šaj te zuravol tumen thaj te dol tumen nasledstvo maškare sa save si posvetime. **33** Nikad ni sema željno baše khanikaso srebro ni zlato, ni baše khanikase šeja. **34** Korkore džanen kaj mingre vasta služisade za ke mingre potrebe thaj za ke potrebe kolende save sesa mancar. **35** Ane sa sema tumende primer sar trubun te trudin tumen, te pomognin kolende save si ano bilačipe thaj te den godi baše lafura save vaćarda korkoro o Gospod o Isus: 'Po blagoslovimo si te da nego te la.' **36** Kana o Pavle kava vaćarda, pelo ke koča thaj molisajlo savorencar. **37** Savore lije te roven zurale, te grlin e Pavle thaj te čumiden le. **38** Al embut sasa lende pharo kaj o Pavle phenda lende kaj ni ka dičhen le više. Pale gova ispratisade le ko brodo.

21 Kana oprostisajam lendar, đeljam brodosa pravo ko ostrvo Kos thaj dujto đive ano Rodos, a gothar ano Patar. **2** Odori arakhlijam brodo savo načola tari Fenikija, gija uklijam ane leste thaj đeljam. **3** Kana dikhlijam o Kipar, nakhljam tari levo rig e brodosi thaj đeljam premali Sirija. Ačhiljam ano Tir golese kaj trubuja te uljarol pe o phariepe taro brodo. **4** Gothe arakhlijam e Gospodese sikaden thaj ačhiljam lencar efta đive. Lende o Duxo objavisada so ađućarol e Pavle thaj vaćarde lese te ma džal ano Jerusalim. **5** Kana nakhle gola divesa, nastavisadam o drom. Savore von iklike pe romnjencar thaj pe čhavencar te ispratin amen andaro foro dži i obala thaj peljam pe koča te moli amen e Devleso. **6** Pale gova oprostisajam jekh averendar, amen đeljam ano brodo thaj von irisajle ane pe čhera. **7** Andaro

Tir đeljam brodosa ani Ptolemaida. Gothe pozdravisadam e phralen thaj e phejen thaj jekh đive ačhiljam lencar. **8** Theara đive đeljam thaj resljam ani Kesarija. Odori đeljam ano čher e Filipeso thaj ačhiljam leste. O Filip propovedila taro Lačho Lafi thaj vov sasa jekh tare kola save pomožina e romnjende kase roma mule. **9** Le sesa štar bidinde čheja, saven sasa daro te prorokujin. **10** Gothe bešljam but đive thaj tegani andari Judeja avilo jekh proroko alavesa Agav. **11** Avilo ke amende, lija e Pavlesi kuštik, phanglia pe pingre thaj pe vasta thaj phenda: "Kava vaćarol o Svetu Duxo: 'Gija e Jevreja ano Jerusalim ka phanden e manuše kasi si kaja kuštik thaj ka den le ane vasta e abandžijende.'" **12** Kana šundam kava, i amen thaj e manuša ane kava foro molisadam e Pavle te ma džal upre ano Jerusalim. **13** Tegani o Pavle phenda: "So čeren? Sose roven thaj phađen mingro ilo? Bašo alav e Gospodeso e Isuseso, me sem spremno na samo te avav phanglo, nego ano Jerusalim i te merav." **14** A sar naštine te iri le tare gova, mukhljam le thaj vaćardam: "Nek avol sar o Gospod mandoll!" **15** Pale gova spremisajam za ko drom thaj đeljam ano Jerusalim. **16** Nesave pačavne andari Kesarija đele amencar. Von inđarde amen ano čher e Mnasonaso te ava lese gostura. Vov sasa taro Kipar thaj jekh tare anglune sikade. **17** Kana aviljam ano Jerusalim, primisade amen šukar e phrala thaj e pheja. **18** Theara đive đelo o Pavle amencar ko Jakov; sesa gothe i sa e starešine tari jerusalimsko Khandiri. **19** O Pavle pozdravisajlo lencar thaj lija te vaćarol lende sa so čerda o Dol prekal lesi služba maškare abandžije. **20** Kana von šunde gova, hvalisade e Devle thaj vaćarde e Pavlese: "Phrala, dičhe li, kober but milja Jevreja pačaje. Thaj savore von zurale ićarenpe pe Mojsijaso Zakon. **21** Al šunde kaj tu sikave sa e Jevrejen save bešen maškare abandžije, te ma ićarenpe pe Mojsijaso Zakon. Šunde kaj sikave te ma čeren suneti pe čhavende, ni te ma živin pale adetura. **22** So te čera akana? Von sigurno ka šunen kaj aviljan. **23** Golese čer gija sar so ka vaćara tuće. Maškar amende isi štar džene save đije zavet. **24** Le len tusa, čer lencar katane o adeti e thodimaso thaj počin lende troškura tare adetura te šaj te randen po šoro. Gija savore ka džanen kaj naj čače khanči tare gova so šunde tutar, nego kaj i tu korkoro ićare tut pe Mojsijaso Zakon thaj živi pale leste. **25** A baše abandžije save pačaje, amen bičhaldam o lil ane savo odlučisadam kaj trubun te aračhen pe taro xape savo si žrtvujime e idolurenđe, te ni pijen o rat, te ni xan mas e tasade životinjego kaso rat ni thavdija thaj te ni čeren blud." **26** Theara đive o Pavle lija pesa kole štare dženen thaj čerda lencar o adeti e thodimaso. Pale gova đelo ano Hram thaj vaćarda kana ka načhen e divesa taro

lengo adeti e thodimaso thaj kana ka dol pe žrtva savorenđe lendar. 27 Kana skoro nakhle gola efta dīve, dikhlie e Pavle ano Hram nesave Jevreja tari Cikni Azija. Tegani pobunisade sa e manušen, dolde e Pavle 28 thaj dije vika: "Izraelcuralen, pomožin! Kava si manuš savo svugde sikavol sa e manušen protiv amare manuša thaj amaro Zakon thaj protiv kava than! Akana čak thaj e abandžijen anol ano Hram thaj golesa meljarda kava sveto than." 29 (Angleder gova, e Jevreja dikhlie e Trofime taro Efes e Pavlesa ano foro thaj golesa dije godi kaj o Pavle anda le ano Hram.) 30 Sa o foro uštito thaj e manuša lije te prasten tare sa e riga, dolde e Pavle thaj čhudije le andaro Hram thaj sigate phanglje e vudara pale leste. 31 E manuša manglje te mudaren le, al o glaso avilo dži ko šorutno komandiri tari rimska četa kaj si sa o foro o Jerusalim ani pometnja. 32 Vov sigate lija pe vojnikuren thaj e kapetanuren thaj prastija dži lende. Kana e manuša dikhlie e komandire thaj e vojnikuren, ačhade te maren e Pavle. 33 O komandiri avilo paše leste, dolda le thaj naredisada te phanden le ane duj sindira. Pale gova lija te pučol ko si kava manuš thaj so čerda. 34 Nesave manuša dije vika jekh, a avera aver. Kana o komandiri ane goja gužva naštine te haljarol khanči tare manuša, naredisada te indaren e Pavle ani kasarna. 35 Kana o Pavle avilo ke stepenice, e manuša sesa gaći nasilna kaj morajle e vojnikura te indaren le ane vasta. 36 But manuša đele pale lende thaj dije vika: "Mudaren le!" 37 Kana spremisade e Pavle te indaren ani kasarna, vov vaćarda e komandirese: "Šaj li khanči te vaćarav tuće?" A vov pučija le: "Tu li džane grčki? 38 Naj li san, tegani, tu kova Egipćano savo čerda buna angleder nesavo vreme thaj indarda pesa štar milje razbojnikuren ani pustinja?" 39 O Pavle phenda: "Me sem Jevrejo andaro Tars ani Kiličija, forutno taro pindžardo foro. Moliv tut mukh man te vaćarav e manušenđe." 40 Kana mukhlja le o komandiri te vaćarol, o Pavle ačhilo ke stepenice thaj vazdija po va premale manuša golesa kaj manglja te vaćarol. Kana sasa tišina, o Pavle lija te vaćarol lende ki jevrejsko čhib:

22 O Pavle phenda: "Phralalen thaj dadalen! Šunen akana so isi man te vaćarav tumende ani mingri odbrana." 2 Kana šunde kaj vaćarol jevrejskone čibasa, sasa pobari tišina. Tegani o Pavle vaćarda: 3 "Me sem Jevrejo, bijando ano kilikijsko Tars, al barado sem ane kava foro, siklijem paše pingre e Gamalilese thaj šukar sem sikado palo zakon amare paradadengo. Revno služisadem e Devle sar savore tumen ađive. 4 E manušen save džan akale Dromesa me gonisadem dži o meripe. E muršen thaj e džuvlijen phangljem ane sindira thaj čhutem len ano phanglje. 5

Tare kava šaj te svedočil o baro svešteniko thaj sa o Baro sudo e starešinengo. Lendar dobisadem lila baše amare jevrejska phrala ano Damask thaj deljem odori te anav len ano Jerusalim ane sindira, te bi avena kaznime." 6 "Al kana sema ko drom thaj aviljem pašo foro o Damask, ko opašo dīve tari jekh drom pe mande svetlisada zuralo svetlost taro nebo. 7 Peljem ki phuv thaj šundem glaso savo vaćarda mande: 'Savle! Savle! Sose goni man?' 8 Me pučljem: 'Ko san tu, Gospode?' O glaso vaćarda mande: 'Me sem o Isus o Nazarećanino kas tu progoni.' 9 Kola save sesa mancar dikhlie gova svetlost, al ni haljarde o glaso koleso savo vaćarola mancar. 10 Me pučljem: 'So te čerav, Gospode?' A o Gospod vaćarda mande: 'Ušti thaj dža ano Damask! Gothe ka avol tuče phendo sa so o Dol odredisada te čere.' 11 Gova svetlost sasa gaći zuralo, kaj ačhijem koro thaj kola so sesa mancar indarde man vastesa ano Damask. 12 Odori sasa nesavo manuš savo akhardola Ananija. Vov verno ićarola pe po Zakon thaj sasa ko šukar glaso maškare Jevreja so bešle gothe. 13 Vov avilo ke mande, ačhilo paše mande thaj phenda: 'Phrala Savle, dikh!' Thaj ane gova sato predikhlijem thaj dikhlijem e Ananija. 14 Tegani o Ananija vaćarda mande: 'O Dol amare paradadengo angleder birisada tut te pindžare lesu manglje thaj te dičhe lese Pravedniko thaj te šune lesu glaso andare lesu muj. 15 Golese kaj angle sa e manuša ka svedoči tare gova so dikhlijan thaj šundan. 16 Thaj akana, so adućare? Ušti thaj krsti tut! Thov tut tare čire grehura gija so ka de vika e Gospodeso alav.' 17 Kana irisaljem ano Jerusalim, deljem ano Hram. Dži kaj molisaljem, sasa man vizija. 18 Dikhlijem e Gospode sar vaćarol mande: 'Siđar thaj dža sigate andaro Jerusalim, golese kaj ni ka prihvatin čiro svedočanstvo mandar.' 19 A me vaćardem: 'Gospode, kala manuša džanen kaj deljem andari sinagoga ki sinagoga te dolav thaj te marav kolen so pačan ane tute. 20 Von džanen kaj sema gothe kana mudarde e Stefane, čire svedoko thaj odobrisadem thaj arakhlijem e šeja kolendje save mudarde le.' 21 Al o Gospod phenda mande: 'Dža! Golese kaj me ka bičhalav tut dur maškare abandžije.' 22 E Jevreja šunde le dži kala lafura, al pale kava lije andaro baro glaso te den vika: "Crdan gasave tari phuv! Ni zasluzil gasavo te avol džuvdo." 23 Dok gija dije vika, čhudije pestar e fostanura thaj čhudije o praho ano vazduhu. 24 O komandiri naredisada te indaren e Pavle ani kasarna. Naredisada te čalaven le bičosa thaj te pučen le, te bi dodžanena sose e Jevreja but dije vika pe leste. 25 Kana lije te phanden te bi bičujina le, o Pavle pučlja e kapetano savo gothe ačhola: "Smin li te bičujin e rimske manuše kase naj dokažimi nisavi krivica?" 26 Kana o kapetano šunda kava, đelo ko komandiri thaj

vaćarda lese: "So mande te čere? Kava manuš si rimljanino." 27 Tegani o komandiri avilo dži leste thaj pučlja le: "Vaćar mande, tu li san čače rimljanino?" A o Pavle phenda: "Va." 28 O kapetano vaćarda lese: "Me poćindem gova but te avav rimljanino." Al o Pavle vaćarda lese: "Me bijandiljem sar rimljanino." 29 E vojnikura, save spremisajle te bičujin e Pavle, sigate crdije pe. Kana o komandiri haljarda kaj si o Pavle rimljanino darajlo, golese kaj vov chuta le ane sindira. 30 O komandiri manglia te džanol sose tužin e Jevreja e Pavle. Gija theara đive mukhlja le andaro phanglipe thaj naredisada e šorutne sveštenikurende thaj savorende taro Baro sudio te cíden pe. Tegani ikalda e Pavle thaj anda le angle lende.

23 O Pavle dikhija ane manuša taro Baro sudio thaj vaćarda: "Phralalen! Sa dži kava đive me živisadem anglo Dol e šukare savestesa." 2 O baro svešteniko o Ananija zapovedisada kolende so ačhile paše leste te čalaven le po muj. 3 Tegani vaćarda o Pavle: "Tut o Dol ka marol, tu dujemujengo – duvarona krečimeja ano parno! Tu beše te sudi man palo Zakon, al zapovedi te čalaven ma, so si protivno e Zakonose!" 4 Kola so ačhile pašo Pavle vaćarde: "Akuše e Devlese bare svešteniku?" 5 A o Pavle vaćarda: "Ni džanglijem, phralalen, kaj si baro svešteniko, golese kaj ačholano Sveti lili: 'Ma akuš e šorutne čire narodose.'" 6 Kana o Pavle džanglijia kaj nesave sesa sadukejura thaj aver fariseja, dija vika ano Baro sudio: "Phralalen! Me sem farisejo, čhavo e farisejezo thaj osudin man golese so isi man nada ano uštipe tare mule!" 7 Sar phenda kava, maškare fariseja thaj e sadukeja lije te aven čingara thaj o čidipe e manušeng delisajlo. 8 (Golese kaj e sadukejura vaćarena kaj naj uštipe tare mule, naj ni anđelura ni duxura; al e fariseja ane sa kava pačan.) 9 Thaj lija te avol bari vika, uštile nesave učitelja tare Mojsijaso zakon tari rig e farisejendi thaj zurale čerde čingara: "Ni dikha kaj akava manuš čerda nesavo bilačhipe. So ako vaćarda lese o duxo il o anđelo? [Te ma suprostavi amen e Devlese.] 10 Kana sasa pobari čingar, darajlo o komandiri ma e Pavle te čhinjen ke kotora. Golese zapovedisada e vojnikurende te uljen maškare manuša thaj te crden e Pavle lendar thaj te inđaren le ani kasarna. 11 Aver rat pojavisajlo o Gospod angle leste thaj vaćarda: "Ma dara! Golese, sar so svedočisadan mandarano Jerusalim, gija trubul te svedoči mandar thaj ano Rim." 12 Kana divesajlo, nesave Jevreja čerde zavera thaj xalje sovli kaj ni ka xan thaj ni ka pijen dok ni mudaren e Pavle. 13 Sesa pobut tare saranda džene save xalje kaja sovli. 14 Pale gova avile ke šorutne sveštenikura thaj ke starešine thaj vaćarde

lende: "Zurale xaljam sovli kaj khanči ni ka čhuva ano muj dok ni mudara e Pavle. 15 Golese akana tumen, katane e manušencar taro Baro sudio, roden taro komandiri zahtev te anen le palem tumende. Vaćaren kaj manden pošukar te ispitujin lesu slučaj. A amen sam spremna te mudara le angleder so resol kate." 16 Al o čhavo e Pavle phejako šunda baši kaja zavera thaj đelo ani kasarna gova te vaćarol e Pavlese. 17 Tegani o Pavle dija vika jekhe tare kapetanura thaj vaćarda: "Kale terne čhavore inđar ko komandiri, golese kaj isi le khanči te vaćarol lese!" 18 O kapetano lija le thaj inđarda le ko komandiri thaj vaćarda: "O phanglo Pavle dija man vika thaj molisada man kale terne čhavore te anav ke tute, golese kaj isi le khanči te vaćarol tuće." 19 O komandiri lija le taro va, crdija le ki strana thaj pučlja le: "So isi tut te vaćare mande?" 20 O terno čhavo phenda lese: "E Jevreja vaćarde maškare peste te zamolin tut te ane e Pavle theara ko Baro sudio, te bi hatam šajine pošukar te raspučen pe lestar. 21 Al tu ma te šune len, golese kaj adućaren le čorale pobut tare saranda džene. Kala xalje sovli kaj khanči ni ka xan thaj ni ka pijen dok ni mudaren le. Akana si spremna thaj samo adućaren tu te dozvoli kava." 22 O komandiri mukhlja e terne čhavore thaj zapovedisada lese: "Ma khanikase te vaćare kaj phendan mande kava." 23 Tegani o komandiri dija vika pe duje kapetanuren thaj vaćarda lende: "Pripremin mande dujšel vojnikuren, eftavardeš dženen so jašin pe grasta thaj dujšel dženen save inđaren koplja, te džan dži ki Kesarija, ko enjato sato ani rat. 24 Pripremin e grasten e Pavlese thaj nek inđaren le džuvde dži ko upravitelji o Feliks." 25 Pale gova pisisada kava lili: 26 Klaudije Lisije, e poštujime upraviteljese e Feliksese: Pozdraviv tut! 27 Kale manuše dolde e Jevreja thaj manglijte te mudaren le. Al kana dodžanglijem kaj si rimljanino, me aviljem mingre vojnikurencar thaj ikaldem le andare lende vasta. 28 Manglijem te džanav sose tužin le thaj inđarden le ke lengo Baro sudio. 29 Tegani dodžanglijem kaj tužin le baše nesavo lengo versko Zakon, al naj bango khančese sose bi trubula te avol mudardo il te džalano phanglipe. 30 Kana sasa mande vaćardo kaj planirin te mudaren kale manuše, sigate bičhaldem le ke tute, a lese tužiteljen naredisadem te phenen tuće sose tužin le. 31 Gija e vojnikura, sar so sasa lende vaćardo, lije e Pavle thaj ani rat inđarde le ani Antipatrida. 32 Theara đive, lesa ačhade e manušen save jašin pe grasta te džan e Pavlesa po dur, dži ki Kesarija, a von irisajle ani kasarna. 33 Kana resle ani Kesarija, dije o lili e upraviteljese thaj ande e Pavle angle leste. 34 Kana o upravitelji čitisada o lili, pučlja le andar savi si pokrajina. Kana dodžanglia kaj si andari Kilikija, 35 vaćarda: "Ka šunav tut thaj ka dikha so ka čera, kana ka

resen i čire tužitelja." Pale gova zapovedisada te aračhen le ani Irodesi palata.

24 Pale pandž đive avilo ani Kesarija o baro svešteniku o

Ananija nesave starešinencar thaj nesave advokatesa e Tertulesa. Von iklike anglo upravitelji pe optužbencar protiv o Pavle. 2 E Pavle dije vika andre, a o Tertul anglo Feliks lija te vaćarol e optužbe protiv o Pavle: "Poštujmeja Felikse, ani zahvala tuće amen uživi ano mir, a ani zahvala baše čiro baro džanglipe, ani amari phuv čerde pe bare važna promene. 3 Amen sam tuće, Felikse, but zahvalna za ke sa gova thaj ko svako than amen priznaji gova. 4 Al te ma dosadiv tut but, moliv tut zala te šune amen ane čiro šukaripe. 5 Golese kaj arakhljam kaj si kava manuš sar kuga. Vazdol pobune maškare sa e Jevreja ano sa o rimsко carstvo thaj si šorutno pi nazaretsko sekta. 6 Thaj vov dikhla o Hram te poganił, al amen doldam le. [Mangljam te sudi le pale amare zakonura, 7 al avilo o Lisije, o komandiri. Vov lija le andare amare vasta ki sila 8 thaj naredisada kolende so tužisade le te aven angle tute.] Te ispitujisadan le, i tu korkoro šaj uveri tut kaj amaro tužipe si opravdimo." 9 A e Jevreja potvrdisade kaj si čače sa kava. 10 Kana o upravitelji dija znako o Pavle te vaćarol, o Pavle phenda: "Džanav kaj san but berša sudija ane kaja phuv, golese mernone dušasa ka vaćarav mingri odbrana. 11 Šaj te uveri tut kaj gova naj pobut tare dešuduj đive so đeljem ano Jerusalim te klanjiv man e Devlese ano Hram. 12 Kola so tužisade man ni arakhle man kaj khanikasa čerav čingara ano Hram, ni kaj buniv e manušen ane sinagoge il ano foro 13 thaj von našti te dokažin kaj si čače gova sose akana tužin man. 14 Al kava šaj priznajiv: Me služiv e Devle amare paradadengo thaj džav pe Gospodeso Drom, savo von akharen sekta. Pačav ane sa so si pisimo ane Mojsijaso Zakon thaj ane proročka lila. 15 Isi man gasavi nada ano Dol, sar kala akate so isi len, kaj e čačukane thaj e grešnikura ka ušten tare mule. 16 Golese i me trudiv man te avol man thodo savest anglo Dol thaj angle manuša. 17 Pale but berša aviljem te anav milostinja mingre narodose thaj te dav žrtve e Devlese. 18 Kola so tužin man dikhla man ano Hram kana završisadem o adeti e thodimaso. Trujal mande ni sesa manuša niti sasa nisavi pobuna. 19 Gova sesa nesave Jevreja tari Cikni Azija. Von bi trubuna te aven angle tute thaj te tužin man, ako khanči isi len protiv mande. 20 Il, nek vaćaren i kala so si akate, savo bilačipe arakhle pe mande kana ačhiljem anglo Baro sudo, 21 sem te naj gova so dijem vika kana ačhiljem maškare lende: 'Tumen ađive sudin man so pačav ano uštipe tare mule!' 22 Kana Šunda kava o Feliks, savo

šukar džanglja e Gospodeso Drom, ačhada kava sudipe thaj vaćarda: "Kana ka avol o komandiri o Lisije, tegani ka rešiv tumaro slučaj." 23 E kapetanose naredisada te aračhen e Pavle thaj te aven le nesave olakšice thaj te ma branin ako aven nesave lese manuša te služin le. 24 Pale nekobor divesa avilo o Feliks pe romnjasa e Drusilasa, savi sasa Jevrejka. Bičhalda palo Pavle thaj šunda le sar vaćarol taro pačajipe ano Isus Hrist. 25 Al kana o Pavle lija te vaćarol taro čačipe, tari samokontrola thaj taro sudo savo ka avol, o Feliks darajlo thaj vaćarda: "Akana šaj dža. Kana ka arakhav vreme, ka dav tut vika." 26 Paše gova, nadisajlo kaj ka dol le o Pavle pare te bi mučhola le. Golese pobut droma bičhalda pale leste thaj vaćarda lesa. 27 Kana nakhle duj berš, e upravitelje e Felikse nasledisada o Porkije Fest. A golese kaj o Feliks manglia te avol šukar e Jevrejencar, ačhada e Pavle ano phanglipe.

25 Trin đive sar o Fest postanisada upravitelji ani Judeja,

iklilo andari Kesarija thaj đelo ano Jerusalim. 2 Gothe e šorutne sveštenikura thaj e jevrejska šorutne ikalde pe optužbe protiv o Pavle. Molisade le 3 te čerol lendje usluga te avol o Pavle bičhaldo ano Jerusalim, golese kaj spremisade zaseda kaj manglia e Pavle odrumal te mudaren. 4 O Fest vaćarda lendje kaj e Pavle ićaren ano phanglipe ani Kesarija thaj kaj vov korkoro sigate ka džal odori. 5 Thaj vadži vaćarda: "Nek nesave tare tumare šorutne aven mancar thaj ako si gova manuš baše khanči bango, šaj tužin le." 6 Pale gova so lencar o Fest ačhilo ohto il deš đive irisajlo ani Kesarija. Theara đive bešlo ki stolica e sudijasi thaj naredisada te anen e Pavle. 7 Kana ande e Pavle, e Jevrejska starešine save avile andaro Jerusalim ačhile trujal leste thaj but phare tužbe vaćarde protiv leste, al naštine gova te dokažin. 8 Tegani o Pavle branisajlo gija: "Ni čerdem khanči bilačhe premal o jevrejsko Zakon, ni premal o Hram, ni premal o caro." 9 Al o Fest manglia te avol šukar e Jevrejencar, golese pučlja e Pavle: "Mande te dža upre ano Jerusalim te ave sudimo angle mande baše kala optužbe?" 10 Al o Pavle vaćarda: "Me ačhav anglo sudo e Cezareso thaj kate trubul te sudil pe mande. E Jevrejende ni čerdem bilačipe, sar so korkoro gova šukar džane. 11 Te sem bango thaj te čerdem bilo so, baše so zasluživ te merav, ni našav taro meripe. Al ako e optužbe save protiv mande vaćaren kala manuša naj čače, khoni ni smil te dol man ane lende vasta. Mangav te avav sudimo anglo Cesar!" 12 Kana o Fest vaćarda pe manušencar save savetujina le, phenda e Pavlese: "Anglo Cesar mande te ave sudimo, anglo Cesar ka džal!" 13 Pale nekobor đive, resle ani Kesarija o caro

o Agripa thaj i Vernika te dičhen pe e Festesa. **14** A sar ačhile gothe pobut đive, o Fest rodija savet taro caro, taro slučaj e Pavleso: "Kate isi jekh manuš kas ačhada o Feliks ano phanglipe. **15** Kana sema ano Jerusalim, e jevrejska šorutne sveštenikura thaj e starešine tužisade le angle mande thaj rodije te avol osudimo. **16** Me vaćardem lende kaj ke Rimljanura naj o adeti te kaznil pe khoni angleder so vov, o tužimo, ni suočil pe e manušencar save tužin le thaj ni branili pe lendar. **17** Gija, kana von avile mancar akari, ni ađućardem. Theara đive bešljem ki stolica e sudijasi thaj naredisadem te anen gole manuše. **18** Kana lese tužitelja uštite te vaćaren protiv leste, ni tužisade le baše ni jekh bilačipe savo ađućardem. **19** Mesto gova ikalde nesave buća pe save ni složisajle lesa baši lendif religija thaj vaćarde taro nesavo Isus, savo mulo, a kastar o Pavle vaćarol kaj si džuvdo. **20** A me naštine te snalaziv man ane goja čingar maškar lende, pa pučljem gole manuše dal bi mandola te džalano Jerusalim te avol sudimo odori. **21** Al sar o Pavle rodija po pravo te ačhol ani Kesarija dži ki presuda e bare Cezaresi, gija naredisadem te araćen le ano phanglipe sa dži kaj ni bičhalav le ko Cezar." **22** Tegani o Agripa vaćarda e Festese: "I me bi mangava te šunav gole manuše." O Fest phenda lese: "Theara ka šune le." **23** Theara đive o Agripa thaj i Vernika avile ano baro sjaj. Avile ani dvorana katane e komandirencar thaj e ugledna manušencar tare kava foro. Pale gova o Fest naredisada te anen e Pavle. **24** O Fest vaćarda: "Agripe carona thaj savore save sen kate! Dičhen kale manuše! Le tužisada sa o jevrejsko katanipe ano Jerusalim thaj akate, a von dije vika kaj trubul te merol. **25** A me ni arakhljem, kaj čerda khanći sose bi mudarava le. Al, golese kaj vov rodija te avol sudimo anglo baro Cezar, odlučisadem te bičhalav le ano Rim. **26** Al naj man khanći konkretno so šaj pisiv protiv kava manuš e gospodarese. Golese ikaldem le angle tumende a posebno angle tute, carona Agripe, te pučen le. Gija ka šaj khanći te pisiv e Cezarese. **27** Golese kaj naj smisla te bičhalav e manuše savo si phanglo ano Rim a te ni pisiv sostar tuživ le."

26 Tegani o Agripa vaćarda e Pavlese: "Mukhlja pe tuće te vaćare ani čiri odbrana." O Pavle vazdija po va thaj lija te vaćarol piri odbrana: **2** "Carona Agripe, smatrv kaj sem baxtalo so šaj ađive angle tute te braniv man tare sa kova sostar e Jevreja tužin man, **3** golese kaj tu embut džane sa e jevrejska adetura thaj e pačavne buća pe save ni složin pe. Golese moliv tut te šune man strpljivo! **4** Sa e Jevreja džanen mingro džuvdipe tare mingro ciknipe maškar mingro narodo thaj ano Jerusalim. **5** Pindžaren man odavno, a šaj te manglje, gova i te phenen, kaj živisadem sar farisejo

thaj poštujisadem emstroga pravila ani amari religija. **6** Al akana ačhav anglo sudo zbog mingri nada bašo obećanje savo dija o Dol amare paradadendje. **7** Amare dešuduj plemenura nadin pe baše leso pheripe thaj iskreno služin e Devle đive thaj rat. Baši goja isto nada, carona, e Jevreja tužin man. **8** Sose den godi kaj si nemoguće o Dol te vazdol e mulen? **9** Gija i me smatrisadem kaj trubul te bori man protiv o alav e Isuseso e Nazarećanineso. **10** Gova ano Jerusalim i čerdem. Tare šorutne sveštenikura dobisadem ovlašćenje thaj me buten svetone manušen čhutem ano phanglipe. A kana mudarde len, me gova odobrisadem. **11** Često, ke sa e sinagoge kaznisadem len thaj čhutem len te odreknin pe tare piro pačajipe. Gaći holjamo sema pe lende kaj gonisadem len i ane aver forura. **12** Gijate, palo ovlašćenje thaj odobrenje e šorutne sveštenikurengو đeljem ano Damask. **13** Ko opaš o đive, carona, sar putujisadem, dikhlijem o svetlost taro nebo savo sasa po zuralo tare khameso sjaj, savo sijajisada pe mande thaj pe kola save sesa mancar. **14** Savore peljam ki phuv thaj me šundem glaso savo mande vaćarda jevrejskone čhibasa: 'Savle, Savle! Sose goni man? Samo tuće ane šteta so bori tut protiv mande – sar e guruvese so si pharo te ritil i oštrome rovli.' **15** Me pučljem le: 'Ko san tu, Gospode?' A o Gospod phenda: 'Me sem o Isus kas tu progoni. **16** Al, ušti akana thaj ačh ke pingre! Sikadiljem tuće te čerav tut mingro sluga thaj svedoko tare kova so dikkjan thaj vadži tare kova so ka sikavav tuće. **17** Me ka ikalav tut tare čiro narodo thaj tare abandžije, kaste ka bičhalav tut, **18** te putre lende jakha, te irin pe taro kalipe ko svetlost thaj tare Satanaso vlast, premalo Dol, gijate, e pačajimasa ane mande lende grehura te aven oprostime thaj te aven primime maškare kola save si sveta.' **19** Golese, carona Agripe, ni sema neposlušno premali vizija taro nebo. **20** Gija angleder propovedisadem e manušendje ano Damask, pale gova kolendje ano Jerusalim thaj ani sa i judejsko phuv thaj e abandžijende te pokajin pe, te irin pe e Devlese thaj te čeren buća save dokažin o pokajipe. **21** Golese e Jevreja dolde man kana sema ano Hram thaj manglje te mudaren man. **22** Al o Dol arakhlja man dži adive. Gijate, šaj ačhav kate thaj svedočiv e ciknende thaj e barendje. Me ni phenav aver khanći nego so e prorokura thaj o Mojsije vaćarde kaj ka avol. **23** Phende kaj o Hrist ka merol thaj kaj sar angluno ka uštol tare mule thaj ka vaćarol taro svetlost e Jevrejende thaj e abandžijende." **24** Dži kaj o Pavle branila pe kale lafurencar, o Fest bare glasosa dija vika: "Dilaljan, Pavle! Čiro baro džanglipe ikalol tut tari godi." **25** O Pavle phenda leste: "Ni dilaljem, poštujimeja Feste, nego vaćarav čačukane thaj razumna lafura. **26** O caro

kalestar džanol, golese vačarav angle leste putarde. Ni pačav kava so vaćardem si lese bipindžarutno, golese kaj kava ni sasa ane nesavo garado than. 27 Carona Agripe, pača li ane kova so vaćarde e prorokura? Džanav kaj pača!" 28 Tegani o Agripa vaćarda e Pavlese: "Tu li misli gija ločheste šaj čere te avav hrišćano!" 29 O Pavle vaćarda: "Ločheste il phareste, me moliv e Devle na samo tu nego i sa kala save šunen man adive te aven gasave sar savo sem me, al bize kala sindira." 30 Tegani uštile o caro, o upravitelji, i Vernika thaj kola save bešle lencar. 31 Dži kaj ikljona avri, lije te vaćaren maškare peste: "Kava manuš ni čerol khanči sose bi zaslužila te avol phanglo il mudardo." 32 O Agripa vaćarda e Festese: "Kava manuš šajine te avol mukhlo, te ma vaćarola kaj mandol te avol sudimo anglo Cezar."

27 Kana sasa odlučimo te dža brodosa ani Italija, predije e

Pavle thaj nesave avere phangle manušen ko kapetano so akhardola Julije savo sasa tari četa e Cezaresi. 2 Đeljam ko brodo andaro foro Adramitij, savo džala dži ke thana ani Cikni Azija thaj otplovisadam. Amencar sasa thaj o Aristarh, o Makedonco taro Solun. 3 Theara dive aviljam ano Sidon. O Julije šukar sasa premalo Pavle thaj mukhlja le te džal ke pe amala, te bi von dena le sa so trubul le. 4 Kana đeljam gothar, nakhljam e brodosa tari rig kaj naj but balval ano Kipar, golese kaj i balval phurdija premal amende. 5 Kana nakhljam i pučina paši obala i Kiličija thaj i Pamfilija, resljam ani Likijsko Mira. 6 Odori o kapetano arakhlij jejh aleksandrijsko brodo savo džala ani Italija thaj čhuta amen ane leste. 7 But dive đeljam brodosa po zala thaj nesar resljam pašo Knid. I balval ni mukhlja amen te ičara amaro smer, golese plovisadam ki rig kaj naj but balval, taro Krit pašo Salmon. 8 Phareste đeljam paši obala thaj resljam dži ko than savo akhardol "Šukar luke", pašo foro Laseja. 9 Hasardam but vreme thaj amari plovidba lija te avol but opasno, golese so nakhlo o Jevrejsko Post. Gija o Pavle lija te opomenil len: 10 "Manušalen, dikhav kaj amari plovidba ka avol but opasno thaj ka avol bari šteta, na samo bašo brodo thaj baše leso pharie, nego i baše amaro džuvdipe." 11 Al o kapetano po but pačaja e kormilare thaj e manuše kaso sasa o brodo, nego e Pavle. 12 Golese kaj goja luka ni sasa šukar pašo brodo te ačhol ko jevend gothe, po but džene odlučisade te crden pe gothar thaj ako šajine te resen ani luka Feniks thaj odori te nakhaven o jevend. Goja luka sasa ko Krit, savi dičhol ko jugozapad thaj severozapad. 13 Kana lija te phurdol cikni južno balval, dije godi kaj ka šaj te čeren gova so manglje, gija vazdije o sidro thaj plovisade paši obala e Kritesi. 14 Al ni nakhlo but thaj lija taro ostrvo Krit te phurdol zurali balval savi akhardol Evrokliidon. 15 Tegani e

brodo dolda i balval thaj khanči naštine te čerol pe protiv goja balval, golese mukhljam i balval te inđarol amen. 16 Kana nakhljam e brodosa ki rig kaj naj but balval pašo cikno ostrvo savo akhardol Klauda, bare mukasa uspisadam te ičara o čamco e spasimaso. 17 Vazdije o čamco ki paluba thaj dorencar phanglje o brodo. Darajle te ma zaglavin pe ano plitko paj paši obala i Sirta, mukhlje o sidro thaj gija i balval inđarda len. 18 Golese kaj dolda amen bari oluja, theara dive lije te čhuden o pharie taro brodo. 19 Trito dive pe vastencar čhudije čak i oprema e brodosi. 20 But divesa ni dikhlijam ni o kham ni e čerenja thaj i zurali oluja ni ačhili te čalavol po brodo, tegani hasardam svako nada kaj ka spasi amen. 21 But divesa khoni ni xalja khanči. Tegani o Pavle ačhilo angle lende thaj vaćarda: "Manušalen, trubujen te šunen man thaj te ma crda amen taro Krit. Gija ni ka avena pe amende gači muke thaj štete. 22 Al akana moliv tumen, ma daran, golese kaj ni jekh tumendar ni ka hasarol po džuvdipe, sem so ka potonil o brodo. 23 Golese kaj kaja rat ačhilo angle mande o andelo e Devleso kase me preperav thaj kas služiv. 24 O andelo vaćarda mande: 'Ma dara, Pavle. Trubul te ave sudimo anglo Cezar! Akh, tuće o Dol obećisada kaj zbog tute ka spasil sa kolen save plovin tusa.' 25 Golese, manušalen, ma daran! Golese kaj pačav e Devlese kaj ka avol sar so vaćarda mande. 26 Al, trubul o brodo te phađol paše nesavo ostrvo." 27 Kana sasa i dešuštarto rat thaj i balval inđarda amen pašo Mediteransko more, ani opaš i rat dije godi e mornara kaj si i phuv paše. 28 Kana merisade kobor si duboko o paj, dikhlij kaj si tranda thaj efta metra. Kana nakhle zala, palem merisade thaj dikhlij kaj si i dubina bišteohto metra. 29 Tegani e mornara darajle kaj ka čalava ane nesave bara, gija taro paluni rig e brodosi čhudije štar sidrura thaj molisade te svanil. 30 Kana e mornara dikhlij te našen, mukhlje o čamco e spasimaso ano more thaj čerde pe sar samo ka mučhen o sidro tari angluni rig e brodosi. 31 O Pavle phenda e kapetanose thaj e vojnikurende: "Te ni ačhile kala ano brodo, našti ni tumen te spasin tumen." 32 Tegani e vojnikura čhinde e dora e čamcose thaj mukhlje le te perol ano more. 33 Angleder so divesajlo, molisada o Pavle savoren te xan khanči, vačarindojo: "Adive si dešuštarto dive sar nakhaven bizo xape, ko adućaripe so ka avol thaj khanči ni čhuten ano muj. 34 Golese moliv tumen te xan, te manglijen te ačhen džuvde. Nikase tumendar bal taro šoro ni ka perol." 35 Kana gova vaćarda, lija o mangro thaj zahvalisada e Devlese angle savorenje. Tegani phaglja o mangro thaj lija te xal. 36 Savore radujisajle thaj lije i von te xan. 37 Ano brodo sama dujšel thaj eftavardeš thaj šov džene. 38 Kana čalile, lije te

ločharen o brodo gija so čhudije o div ano more. 39 Kana putajlo o dive, ni pindžarde i phuv, al dikhlje plaža ke nesavo zalist thaj odlučisade, ako šaj, ki obala te anen o brodo. 40 Putarde e sidrura thaj mukhlje len ano more. Thaj ano isto vreme putarde i e dora save ičarde e kormila te bi mučhena len ano paj thaj vazdilje o angluno jedro premali balval thaj lije te džan nakari obala. 41 Al o brodo avilo ko plitko paj thaj o angluno kotor e brodoso zaglavisajlo ani pošik thaj ačhilo gothe. I paluni rig e brodosij lija te phadol tare silna talasura. 42 E vojnikura odlučisade te mudaren e phangle manušen te ne bi khoni lendar našola plivindo. 43 Al o kapetano manglja te spasil e Pavle thaj golese ačhada e vojnikuren gova te čeren. Tegani naredisada kolen save džanen te plivin te huten angleder ano more thaj te ikjen ki obala, 44 a akala avera te ičarenpe pe phalja thaj ke kotora save phadile taro brodo. Gija savore nakhle džuvde thaj saste ki obala.

28 Kana baxtale iklijam ki obala, tegani haljardam kaj o ostrvo akhardol Malta. 2 E manuša tari Malta, save bešle gothe, sikade amenđe but manglipe. Savoren amen primisade thaj phabarde jag te tativa, golese kaj pelo bršnd, a sasa but Šul. 3 Kana o Pavle čidija jekh angali kašta thaj čhudija ki jag, iklijo o sap taro baro tatipe thaj kicisada le ko va. 4 Kana dikhlje e manuša tari Malta, save bešle gothe, kaj o sap visil lese po va, vačarde jekh averese: "Kava manuš sigurno buten mudarda. Arakhadilo taro more, al i devlikani i Pravda ni mukhlja le džuvde." 5 Al o Pavle tresisada e sape ani jag thaj khanči ni sasa lese. 6 Von adučarde te šuveljil il tari jekh drom te perol mulo. Al sar adučarde but thaj dikhlje kaj naj lese khanči, predomislisajle thaj vačarde kaj si vov dol. 7 Paše kava than sasa o imanje e šorutneso taro ostrvo kaso alav sasa Publike. Vov lija amen peste thaj trin dive šukar ugostisada amen. 8 E Publike dad tegani pašlilo nasvalo tari groznička thaj dizenterija. O Pavle delo te dičhol le, molisajlo, čhuta pe vasta pe leste thaj sastarda le. 9 Pale gova avile i avera save sesa nasvale ke gova ostrvo thaj sastile. 10 Golese e manuša but Šukar dikhlje amen thaj kana pripremisaljam te dža, dije amenđe sa so trubuja. 11 Pale trin čhon plovisadam ko brodo andari Aleksandrija, savo sasa gothe ko ostrvo celo jevend thaj ki angluni rig sasa le zaštitničko znako e bliznakureng, e Kastoreso thaj e Polukseso. 12 Kana resljam ani Sirakuza, ačhijam gothe trin dive. 13 Gotha plovisadam thaj resljam ano foro Regijum. Pale jekh dive lija te phurdol i balval taro jug, pa duje divesendje resljam ano foro Puteole. 14 Gothe arakhlijam nesave phralen, save molisade amen te ačha lende efta dive. Thaj gija đeljam ano Rim. 15 Kana

e phrala taro Rim šunde kaj ava, iklide angle amende sa dži e Apijkeveso trgo thaj e Trin mehane. Kana o Pavle dikhlje len, zahvalisada e Devlese thaj zurajlo. 16 Kana resljam ano Rim, e Pavle mukhlje te bešol korkoro jekhe vojnikosa savo arakhlij le. 17 Pale trin dive o Pavle dija vika e jevrejskone phurederen. Kana von čidiju pe, vačarda lende: "Phralalen! Me ni čerdem khanči bilačhe amare manušenđe ni e adeturenđe amare paradadende, al ano Jerusalim phanglje man thaj dije man ane vasta e Rimljancurenđe. 18 Von ispitujisade man thaj manglje te mučhen man, golese kaj ni arakhlij pe mande khanči sose bi zasluživa te merav. 19 Al, e Jevreja usprotivisajle, pa sema prisilimo te rodav te sudin ma anglo Cesar, al na te bi optuživa baše khanči mingre narodo. 20 Golese dijem tumen vika, te dikhv tumen thaj tumencar te vačarav. Golese kaj sem phanglo ane kala sindira baši nada e Izraelsi." 21 Von vačarde e Pavlese: "Amen ni dobisadam nisavo lil tutar andari Judeja niti avilo khoni tare phrala te phenol il te vačarol tutar khanči bilačhe. 22 Al amen bi mangasa tutar te šuna so tu misli, golese so džana kaj tari kaja sekta vačarol pe ke sa e thana." 23 Dogovorisajle jekh dive te aven leste ano čher kaj o Pavle bešola. Thaj avile leste but džene. Taro sabalje dži ki rat o Pavle lendje vačarda thaj svedočisada taro Carstvo e Devleso thaj uverisada len sa so vačarola taro Isus, tare Mojsijaso zakon thaj e proročka lila. 24 Nesave sesa uverime ane gova so o Pavle vačarda, al avera ni manglje te pačan. 25 A sar ni složisajle maškar peste thaj lije te džan pese, tegani o Pavle vačarda jekh lafi: "Šukar vačarda o Svetu Duxo tumare paradadende prekalo proroko o Isaija: 26 'Dža thaj vačar kale manušenđe: Ka šunen thaj ka šunen, al ni ka haljaren, ka dičhen thaj ka dičhen, al ni ka shvatin. 27 Golese kaj zurajle e ile kale manušenđe, phareste šunen pe kanencar, thaj phanglje pe jakha, jakhencar te ni dičhen, thaj kanencar te ni šunen, thaj ilesa te ni haljaren, thaj te ni irin pe premal mande te sastarav len.' 28 Mangav te džanen: E Devleso spasenje si bičhaldo e abandžijende thaj von ka prihvatin le." 29 [Kana vov kava vačarda, dele e Jevreja thaj maškare peste čerde čingara.] 30 O Pavle ačhilo duj berš ano čher savo lija ki kirija. Odori primisada svakone ko avilo leste. 31 Propovedisada taro Carstvo e Devleso thaj sikada taro Gospod o Isus Hrist bizi dar thaj khoni ni ačhada le.

Rimljanurenđe

1 Kava lil pisiv me, o Pavle, o sluga e Isuseso e Hristeso.
O Dol akharda man te avav leso apostoli thaj odredisada man te objaviv e Devleso Lačho Lafi 2 savo o Dol angleder obećisada prekale prorokura ano Svetu lil. 3 Gova Lačho Lafi si tare leso Čhavo, savo si palo bijandipe potomko e caroso e Davideso. 4 O Isus Hrist, amaro Gospod, sikadilo kaj si e Devleso Čhavo kana o Dol zorasa vazdija le tare mule e Duxosa taro svetost. 5 Prekal leste me dobisadem milost te avav leso apostol, te bi akharava e manušen tare sa e narodura te pačan ane leste thaj te aven lese poslušna. 6 I tumen sen maškar kola saven o Dol akharda te preperen e Isuse e Hristese. 7 Pisiv kava lil savorenđe save sen ano Rim, kas o Dol mandol thaj kas akharda te aven lese manuša: Milost thaj o mir tumende taro Dol, amaro Dad thaj taro Gospod o Isus o Hrist. 8 Angleder sa, zahvaliv man e Devlese prekalo Isus Hrist savorenđe tumende, golese so tare tumaro pačajipe vaćarol pe ke sa o sveto. 9 O Dol, save me služiv sa me duxosa kana objaviv averende o Lačho Lafi tare leso Čhavo, vov si mingro svedoko kaj uvek dav ma godi tumendar. 10 Ane mingre molitve, stalno moliv ma o Dol pale piro manglipe te dol ma konično te šaj avav te tumende. 11 Golese so čače mangav te dikhav tumen, te šaj dav tumen nesavo duxovno daro savo ka zuravol tumen, 12 gija katane mingre thaj tumare pačajimasa te zurava jekh avere. 13 Phralalen thaj phejalen manglalen, mangav te džanen kaj but droma mangljem te posetiv tumen. Golese kaj mangav i maškar tumende te čidav duxovno bijandipe, sar so čidijem maškare aver narodura, al dži akana sema sprečimo. 14 Isi man ista obaveze te propovediv savorenđe: paše civilizovana thaj paše divljakura, paše džangle thaj paše bidžangle. 15 Golese but mangav te propovediv o Lačho Lafi i tumende ano Rim. 16 Ni ladžav taro Lačho Lafi golese kaj gova si zuralipe e Devleso savo spasil dži jekhe savo pačal: emangleder e Jevrejen a pale gova i e abandžijen. 17 Golese kaj ano Lačho Lafi objavimo si e Devleso način sar postignil pe o pravednost savo počnil thaj završil pe e pačajimasa, sar so si pisimo i ano Svetu lil: "O pravedniko ka živil taro pačajipe." 18 E Devlesi holi objavimi si taro nebo pe sa bidevlikanje thaj pe nepravedna buća e manušenđe save pe nepravednone bućencar garaven o čačipe. 19 Golese, so šaj džanol pe taro Dol, lende si pindžarutno, golese kaj o Dol sikada lende gova. 20 E Devlesi večno zor thaj o devlipse našti te dičhol, al taro postanko e svetoso šaj dičhen pe thaj te haljaren pe ane kova so o Dol čerda. Golese naj len nisavo opravdanje paše

pe buća. (aīdios g126) 21 Golese so, iako džanglje e Devlese, ni dije le slava sar Devlese niti zahvalisajle lese. Mesto gova, lengo godaveripe sasa čučo, a lende nerazumna ile dolda o kalipe. 22 Vačarde pese kaj si godavera, al čerdile dile. 23 Thaj i slava e Devlesi savo nikad ni merol, menjisade slikasa thaj oblikosa taro mulikano manuš, tare čirkilja, tare životinje ke štar pingre thaj tare gmizavcura. 24 Golese predija len o Dol ano bludničko melalipe so sasa ane lende ile, te čeren pumare telurencar ladžutne buća jekh averesa. 25 Menjisade e Devleso čačipe xoxaimasa thaj slavisade thaj služisade kova so si čerdo vastencar, mesto e Stvoritelje, kase si i slava ane sa e divesa. Amin. (aīōn g165) 26 Gijate, o Dol predija len ane lende ladžutne strastura. Mesto te avol len prirodna polna odnosura, lende romnja čerde len neprirodna. 27 Gijate i e murša ačhade e prirodna polna odnosura e romnjena thaj phabile ani požuda jekh premal avereste. E murša e muršencar lije te čeren ladžutne buća thaj primisade pe peste zasluzimi kazna paše pe perverzna buća. 28 A golese kaj ni smatrisade kaj si vredno te aračhen o čačukano pindžaripe e Devleso, vov predija len lende dile godende save navedisade len te čeren buća save ni trubun. 29 Pherde si sa e vrste grehura, rumipe, pohlepa thaj bilačhipe. Ane lende si zavist, mudaripe, čingara, prevare thaj podmuklo manglipe. Ogovorin jekh avere, 30 klevetin, mrzin e Devle, bezobrazna, barikane thaj hvalin pe. Den godi taro nevo bilačhipe, ni šunen e dade thaj e da, 31 dile si, ni ispunin pe obećanjura, bizo osećanje si thaj naj len samilost premal avera. 32 Kala manuša džanen e Devleso upozorenje kaj kola save gija živin zasluzin meripe. Al von na samo so gija živin, nego ohrabrin i averen te čeren gija.

2 Golese naj tut izgovor, manušea savo sudi averen, bilo
savo san. Golese kaj, ane so sudi averen, osudi korkoro
tut, golese kaj tu so sudi čere gova so i von. 2 Amen džana
kaj o sudio e Devleso si pravedno pe kola save čeren gasave
buća. 3 Al, tu manušea, savo sudi kolen save čeren gasave
buća, a korkoro čere len, misli kaj ka naše tare Devleso
sudio? 4 Dal preziri e Devleso barvalo šukaripe, trpipe thaj
strpljenje thaj ni džane kaj leso šukaripe mandol te inđarol
tut ko pokajanje? 5 Al, zbog čiro zuralo thaj bipromenimo ilo
sa po but čhuve pe tute e Devlesi holi za ko đive kana o
Dol ka sikavol lesi pravedno presuda. 6 Golese kaj, o Dol
"ka iril svakonese pale lese buća." 7 Vov ka iril svakonese
džuvdimasa bizo meripe, kolendje save ni ačhen te čeren
šukar buća gija so roden i slava, o čast thaj o džuvdipe bizo
meripe. (aīōnios g166) 8 Al pe bare holjasa ka kaznil kolen
save taro sebičnost ni pokorin pe pašo čačipe, nego džan

palo nepravednost. 9 I nevolja thaj i muka ka aračhol dži jekhe manuše savo čerol bilačipe – angleder e Jevrejen, al pale gova i e abandžjen. 10 Al dži jekhe savo čerol šukar, o Dol ka dol i slava, o čast thaj o mir – angleder e Jevrejen, al pale gova i e abandžjen. 11 Golese so o Dol ni čerol razlika maškare manuša. 12 Sa kola save čeren greh thaj naj len e Mojsijas Zakon, isto gija bizo Zakon ka aven hasarde. A sa kola save čeren greh thaj isi len Zakon, ka aven sudime palo Zakon. 13 Golese kaj, ane Devlese jakha naj pravedna kola manuša save samo šunen o Zakon, nego ka aven opravdime kola save ičaren pe po Zakon. 14 Nesave, save naj Jevreja thaj ni pindžaren o Zakon, prirodno čeren kova so vaćarol o Zakon. Iako naj len Zakon, ane pire ile isi len Zakon. 15 Von gija sikaven kaj gova so mandol o Zakon, pisimo si aine lende ile. Gova sikaven i golesa so osetin so si šukar, a so naj. Lendi godi jekh drom tužil len thaj aver drom čak branil len. 16 Sa kava ka avol ane gova dive kana o Dol prekal o Hrist o Isus ka sudsil e manušende tajne, sar so objavisadem gova ano Lačho Lafi. 17 Al tu akhare tut Jevrejo thaj tu osloni tut po Zakon thaj hvali tut e Devlesa, 18 džane so o Dol mandol thaj andaro Zakon sikkiljan te pindžare so si ispravno. 19 Uverimo san kaj san vodiči e korengo, o videlo kolende so si ano mrako, 20 kaj san kova savo sikavol e bidžanglen thaj kaj san učitelji paše manuša save naj zrela golese kaj isi tut Zakon, savo si pherdo džanglipe thaj čačipe. 21 Sose, gija, tu so sikave averen, ni sikave korkoro tut? Tu, savo averen sikave te ma čoren, sose tu čore? 22 Tu, savo vaćare te ma čerol pe preljuba, sose gova čere? Tu, savo preziri e idolare, sose koristi e čordane stvara andar lende hramura? 23 Tu, so hvali tut kaj pindžare e Devleso Zakon, sose vredi e Devle gija so phađe o Zakon? 24 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Zbog tumende hulin e Devleso alav maškare avera narodura." 25 O suneti isi le vrednost te ičardan tut po Zakon. Al te phagljan o Zakon, ka ave sar kova savo naj sunetimo. 26 Te ičarol pe o bisunetimo manuš pe gova so mandol o Zakon, ni li ka avol dindo maškare sunetime? 27 Kova savo naj sunetimo telesno, al ičarol pe po Zakone, ka sudsil tut savo san sunetimo thaj isi tut pisimo Zakon, al phađe o Zakon. 28 Golese, naj Jevrejo kova savo si Jevrejo samo avral, ni suneti naj gova so si čerdo avral thaj telesno. 29 Pravo Jevrejo si kova savo si Jevrejo ano ilo thaj čačukano suneti si promena i lesa savo čerol o Duxo, a na pisimo Zakon. Gasavo manuš ni primil pohvala tare manuša, nego taro Dol.

3 Savo prednost tegani isi e Jevrejen, il savo vrednost isi taro suneti? 2 But baro vrednost ane sa, golese so

angleder e Jevrejende dije pe e Devlese lafura. 3 Al so te nesave lendar sesa bipačavne? Dal lengo bipačajipe ka peravol o vernost e Devleso? 4 Na, nisar! Nek sikadol kaj si o Dol čačukano iako si dži jekh manuš xoxavno, sar so si pisimo ano Sveti lili: "Gija ka ave opravdimo čire lafurencar, thaj ka pobedi kana ka sudin tut." 5 Al ako amari nepravda sikavol savo pravedno si o Dol, so šaj vaćara pe gova? O Dol li si nepravdedno kana sikavol pi holi? Vaćarav gija sar so e manuša den godi. 6 Na, nisar! Sar bi tegani šajine o Dol pravedno te sudsil e svetose? 7 Al te mingro xoxaipe sikavol kaj e Devleso čačipe si po baro thaj anol gova lese i slava, sose tegani te avav sudimo sar grešniko? 8 Gova bi avola isto sar te vaćara: "Ćera bilačipe te bi avola šukaripe!", sar so nesave bilače vaćaren kaj amen sikava. Gola save gija phenen, zasluzin i osuda! 9 Tegani, dal sam amen e Jevreja po šukar averendar? Na, nisar! Golese kaj već vaćardam tare Jevrejura thaj i tare abandžije kaj sa si talo greh. 10 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Khoni naj pravedno, nijekh; 11 Nijekh ni haljarol; naj nijekh savo bi rodola e Devle. 12 Savore crdiye pe taro Dol, thaj savore čerdile bezvredna. Naj nijekh savo bi čerola šukaripe, khoni naj, nijekh. 13 Lende muja si putarde limora, pe čhibencar xoxaven, thaj pe lende vušta si otrovo e sapengo. 14 Lende muja si pherde armajencar thaj čerčimasa. 15 Lende pingre sidaren te čhoren rat. 16 Kaj god te džan, anen beda thaj bilačipe. 17 Thaj mirno drom ni pindžarde. 18 Ane lende jakha naj nisavi dar taro Dol." 19 Al amen džana kaj gova so o Zakon vaćarol, vaćarol kolende so si talo Zakon, khanika te ni avol nisavo izgovor thaj sa o sveto te ačhol anglo Devleso sudo. 20 Golese kaj, e bućencar taro Zakon nijekh manuš ni ka avol pravedno anglo Dol. Golese kaj o Zakon anol e manuše dži ko džanglipe kaj si grešniko. 21 Al akana, sikadol o pravednost e Devleso bizo Zakon, sar so svedočin tare gova o Zakon thaj e Prorokura. 22 Anglo Dol sam opravdime pačajimasa ano Isus Hrist, savore save pačan. Golese so naj razlika maškare manuša: 23 Golese kaj savore grešisade thaj hasarde i slava e Devlesi. 24 Al opravdime si anglo Dol palo leso milost thaj avol prekalo otkupljenje taro Hrist o Isus. Gova si e Devleso daro. 25 O Dol odredisada e Isuse sar žrtva pašo greh. Akana amende si oprostime e grehura golese so pača kaj o Isus dija po džuvdipe gija so čhorda po rat. Gija o Dol sikada po pravednost, golese so sasa strpljivo thaj ni kaznisada e grehura save sesa čerde angleder. 26 A gova o Dol čerda te bi ane kava vreme sikavola po pravednost, kaj si Vov korkoro pravedno thaj te opravdil dži jekhe save pačal ano Isus. 27 Golese, isi li sose khoni te hvalil pe korkoro pesa? Naj sose. Palo savo zakon? Palo zakon e

bućengo? Na, nego palo zakon e pačajimaso. 28 Golese so amen misli kaj o manuš si opravdimo e pačajimasa, a na gija so čerol e buća taro Zakon. 29 Il si o Dol samo o Dol e Jevrejengo? Dal naj o Dol i avere narodoreng? Va, vov si o Dol i avere narodoreng. 30 Golese kaj si samo jekh Dol. Vov pačajimasa ka opravdil kolen save si sunetime thaj prekali pač kolen save naj sunetime. 31 Činava li gija o Zakon e pačajimasa? Na, nisar! Mesto gova, amen e pačajimasa iċara amen po Zakon.

4 So šaj te vaċara, so o Avraam otkrijisada tari pač, amaro paradad palo telo? 2 Golese kaj, te sasa o Avraam opravdimo pe bućencar, bi avola le razlog sosa te hvalil pe, al na anglo Dol. 3 Golese o Sveto lil vaċarol: "O Avraam pačaja e Devlese thaj o Dol dīnda lese lesu pačajipe sar pravednost." 4 Kolese savo čerol bući, ni dīnol pe i plata sar poklon, nego sar dugo. 5 A kolese savo ni čerol bući thaj pačal ano Dol savo opravdil e grešnikuren, lese o pačajipe dīnol pe ano pravednost. 6 Gija o David o caro vaċarda kaj si blagoslovimo o manuš kase o Dol dīnol o pravednost bizo obzir tare lese buća. 7 "Blagoslovime si kola kase sesa oprostime e bilačhe buća thaj kase grehura si učharde. 8 Blagoslovimo si kova kase o Gospod ni dīnol o greh." 9 Kava blagoslovipe si samo e sunetimenđe, il i e bisunetimenđe? Golese so vaċara kaj o Dol dīnda e Avraameše lesu pačajipe sar pravednost. 10 Kana sasa lese lesu pačajipe dīndo? Kana sasa sunetimo il bisunetimo? Na kana sasa sunetimo, nego kana vadži sasa bisunetimo. 11 Vov primisada o sunetipe sar znako, sar pečato taro pravednost savo dobisada pačajimasa vadži angleder kana ni sasa sunetimo. Golese si o Avraam duxovno dad sa kolende save pačan bizo obzir dal si sunetime il naj, savorende te dīnol pe lengo pačajipe sar pravednost. 12 O Avraam si o dad na samo e sunetimengo nego i kolengo save džan pale lesi pač savi sikada kana vadži ni sasa sunetimo. 13 Golese kaj, o obećanje so o Dol dija e Avraameše il lese potomstvose kaj ka nasledil o sveto, ni avilo palo Zakon, nego palo pravednost savo si rezultat e pačajimaso. 14 Ako si e naslednikura kola save iċaren pe po Zakon, tegani o pačajipe si beznačajno thaj o obećanje ni vredil khanči. 15 Golese so, o Zakon izazivl e Devlesi holi ako phadol pe. Al te naj Zakon, naj ni prestup. 16 Gija si thaj e Devleso obećanje tari pač te bi e manuša prihvatinha le sar daro taro Devleso milost thaj važil paše sa e Avraameše potomkura, na samo paše kola save si podložna e Zakonese, nego i paše kola save pačan sar o Avraam. Vov si dad savorende amende 17 sar so si pisimo ano Sveto lil: "Čerdem tut dad bute narodoreng." Gova si čačipe anglo Dol ane savo pačaja o Avraam. Gova si

Dol savo dol e mulen džuvdipe thaj kova so ni postojil pire lafesa čerol te postojil. 18 Kana naj sasa e Avraame nada te avol le čhave, vov pačaja ani nada thaj postanisada dad bute manušengo, sar so sasa lese vaċardo: "Gači but ka aven tut potomkura." 19 O Avraam šukar džanglia kaj nakhlo lesu vreme kana šaj te avol le čhave golese so sasa le paše šel berš. Džanglia so i Sara naštine te bijanol, al lesi pač ni peli. 20 Aduċarda kaj o Dol ka pherol po obećanje thaj ni sumnijisada, nego zurajlo ano pačajipe thaj hvalisada e Devle. 21 Sasa potpuno uverimo kaj o Dol šaj čerol so obeċisada. 22 Golese thaj "o Dol dīnda lese lesu pačajipe sar pravednost." 23 Al kova so sasa pisimo "dīnda lese" ni sasa samo lese, 24 nego i amende. O Dol gija ka dīnol i amende save pača ane Kova, savo vazdija tare mule e Isuse, amare Gospode. 25 Vov sasa predimo te merol paše amare grehura a uštalo tare mule te ava opravdime.

5 Tegani, akana kana sam opravdime e pačajimasa, amen sam ano mir e Devlesa palo amaro Gospod o Isus o Hrist. 2 Pačajimasa prekal leste isi amen pristup ane Devleso milost ane savo ačha. Raduji amen golese kaj isi amen nada kaj o Dol ka sikavol amende pi slava. 3 Thaj na samo gova, nego raduji amen kana sam ano bilačhipe, golese kaj džana kaj o bilačhipe zuravol amaro strpljenje, 4 o strpljenje zuravol o karakteri thaj taro karakteri zuravol i nada. 5 Thaj kaja nada ni ka razočaril amen golese kaj e Devleso manglipe thavdija ane amare ile palo Sveto Duxo, savo dobisadam. 6 Golese, o Hrist mulo paše bidevlikane ano pravo vreme, kana amen vadži sama duxovno slaba. 7 Pharo si khoni te dol piro džuvdipe te bi spasila avere manuše pa i te si gova manuš pravedno. Iako pašo but šukar manuš šaj bi neko mandola te merol. 8 Al o Dol sikavol po manglipe premal amende gija so o Hrist mulo amende vadži kana sama grešnikura. 9 Kobor po but akana, kana sam opravdime lese ratesa, ka ava spasime tare Devlesi holi. 10 O Dol amencar mirisajlo palo meripe lese Čaveso vadži kana sama e Devlese dušmanura, gija vadži po but o Dol ka spasil amen ane Hristeso džuvdipe akana kana mirisaljam lesa. 11 A na samo gova, nego vadži po but ka raduji amen ano Dol prekal amaro Gospod o Isus o Hrist, tare savo primisadam pomirenje. 12 Golese, o greh avilo ano sveto prekalo jekh manuš thaj prekalo greh avilo o meripe. Gijate o meripe nakhlo pe sa e manuša golese kaj savore grešisade. 13 O greh sasa ko sveto i angleder so avilo o Zakon, nego o greh khanikase ni dīnol pe, te naj le o Zakon. 14 Al o meripe vladisada tare Adameso dži e Mojsijaso vreme i pe kola save ni phaglje e Devleso

zapovest sar o Adam, savo si slika Kolesi savo ka avol. 15 E Devleso ditar naj sar o greh e Adameso. Golese so, te but džene mule zbog o greh jekhe manušeso, e Adameso, but po baro si e Devleso milost thaj o ditar savo primisade but džene prekalo milost jekhe manušeso, e Isuseso e Hristes. 16 Thaj gova ditar naj sar kova so avilo prekal kova savo grešisada. Gija, pale jekh greh avilo o sudo savo anda osuda, a o milosno ditar avilo pale but grehura thaj anda opravdanje. 17 Golese, te o meripe lija te vladil pe sa e manuša golese so jekh manuš čerda greh, gija vadži po but kola save primin ano izobilje e Devleso milost thaj e Devleso ditar taro pravednost, ka vladin ano džuvdipe prekal jekh manuš, o Isus o Hrist. 18 Golese, sar so sa e manuša sesa osudime pašo greh jekhe manušeso, isto gijate pašo jekh pravedno delo sa e manuša ka aven opravdime thaj ka avol len čačukano džuvdipe. 19 Golese kaj, sar so pašo neposlušnost jekhe manušeso postanisade but manuša grešnikura, isto gijate pašo poslušnost jekhe manušeso but džene ka aven pravednikura. 20 O Zakon avilo te bi e grehura barona. Al kaj but barilo o greh, odori o Dol dija po milost ane pobari mera. 21 Gova sasa te bi, sar angleder o greh vladila e merimasa, ko isto način e Devleso milost vladila prekal o pravednost thaj te anol o džuvdipe bizo meripe palo Isus o Hrist, amaro Gospod. (aiōnios g166)

6 Golese, so te vačara? Vadži li ka nastavi te čera grehura
sar bi e Devlesi milost avola po baro? 2 Na, nisar! Al
sar šaj amen save muljam e grehurenđe vadži te živi ane
lende? 3 Ni li džanen kaj amen savore, save krstisaljam
ano Hrist o Isus, ane lesa meripe sam krstime? 4 Golese,
palo krstipe muljam thaj prahosaljam katane e Hristesa, te
bi šajine te živi neve džuvdimasa, sar so i o Hrist uštito
tare mule pe Dadesel slavnone zuralimasa. 5 Golese, te
postanisadam lesa jekh ano meripe, sar so Vov mulo, isto
gija ka ava lesa jekh ko uštipe tare mule, sar so i Vov uštito.
6 Amen džana kaj amaro purano manuš sasa čhuto ko krsto
katane e Hristesa, te bi amaro grešno telo avola uništimo, te
ma bi vadži avasa robura e grehose. 7 Golese kaj kova
savo mulo, oslobođimo si tare grehura. 8 Ako muljam e
Hristesa, pača kaj lesa ka ava i džuvde. 9 Golese so džana
kaj o Hrist, pale gova kana uštito tare mule, našti palem
te merol. O meripe pe leste naj le vadži nisavo zuralipe.
10 O meripe, savesa Vov mulo, sasa meripe te bi phadola
o zuralipe e grehoso, jekh drom paše sa e divesa. Al o
džuvdipe savo akana živil si o džuvdipe e Devleso. 11 Gijate
i tumen smatrin kaj sen mule e grehurenđe, al džuvdipe e
Devleso ano Hrist o Isus. 12 E grehura ni smin vadži te

vladin pe tumaro mulikano telo, te bi pokorina tumen lese
grešnone manglimasa! 13 Ma te den tumare telose kotora
pašo greh te ma aven oruđe savencar ka čeren nepravda.
Mesto gova, den korkore tumen e Devlese, sar kola save
mule thaj džuvdile. Tumare kotora e telose den e Devlese
te aven oruđe savencar ka čeren pravednost. 14 O greh
ni ka vladil pe tumende, golese kaj naj sen talo Zakon,
nego talo milost. 15 So tegani te čera? Trubul li te čera
grehura golese so naj sam talo Zakon, nego talo milost? Na,
nisar! 16 Dal ni džanen kaj kana khanikase preden tumen te
služin sar robura, šunen le thaj lese sen robura. Šaj aven
robura pašo greh, savo ka inđarol tumen ano meripe, il
šaj aven robura ano poslušnost e Devlese, so inđarol ano
pravednost. 17 Al hvala e Devlese so iako sena sluge e
grehose, akana sa e ilesa pokorisaljen pašo primer taro
sikajpe savo dija pe tumende. 18 Akana sen oslobođime taro
greh thaj postanisaden robura taro pravednost. 19 Vačarav
tumenje manušikane čhibasa golese kaj kala buća si phare
te haljaren pe. Golese kaj, sar angleder predajisaden tumare
kotora e telose te služin sar robura e duxovnone melalimase
thaj pašo bezakonje savo inđarol ano po baro bezakonje,
gijate akana predajisaden tumare kotora e telose te služin
sar robura taro pravednost te živin sveto džuvdipe pašo Dol.
20 Golese kaj, dži kana sena robura pašo greh, ni sena
podložna pašo pravednost. 21 Thaj savo korist sasa tumen
tare gola buća, sostar adive ladžan? O rezultat taro sa gova
si meripe. 22 Al akana, kana sen slobodna taro greh thaj
postanisaden robura e Devlese, rezultat tare gova si tumaro
posvećenje e Devlese, a sar rezultat ko krajo si džuvdipe
bizo meripe. (aiōnios g166) 23 Golese kaj, i plata pašo greh si
meripe, al ditar e Devleso si džuvdipe bizo meripe ano Hrist
o Isus, amaro Gospod. (aiōnios g166)

7 Ni li džanen, phralalen thaj phejalen manglalen – golese
kaj vačarav kolendje so džanen o Zakon – kaj o Zakon
vladil po manuš samo dok si džuvdvo? 2 Na primer, i romni
savi isi la rom, palo Zakon si phangli paše leste sa dok
si vov džuvdvo. Al te mulo lako rom, i romni si oslobođimi
tarо Zakon, savesa sasa phangli za ko rom. 3 Golese, te
lija avere rome dok si lako rom džuvdvo, ka dol pe vika
preljubnica. Al te mulo lako rom, oslobođimi si tarо Zakon thaj
ni čerol preljuba te lija avere rome. 4 Gija i tumen, phralalen
thaj phejalen manglalen, gija so o Hrist dija po džuvdipe
amende, muljen e Zakonese te bi preperena averese, kolese
savo sasa vazdimo tare mule, gija amare buća te anen
šukar bijandipe e Devlese. 5 Golese so, dok sama ano telo,
vladisade ane amende grešna požude save anola o Zakon

ane amare kotora e telose, a o bijandipe tare gova sasa meripe. 6 Al akana sam oslobođime taro Zakon, golese kaj muljam kolese so ićarda amen ano ropstvo. Gija akana ko nevo način služi e Devle Duxosa, a na e slovosa taro Zakon, sar so sasa palo purano. 7 Golese, so te vaćara? O Zakon li si greh? Na, nisar! Te ma avola o Zakon, ne bi džanava so si greh. Golese kaj ne bi džanava kaj si i požuda bilačhi te ma vaćarola o Zakon: "Ma mang khanči so naj ciro!" 8 Al o greh lija i prilika thaj palo zapovest ane mande izazivisada dži jekh požuda. Golese, o greh si bizo Zakon mulo. 9 Me angleder živisadem bizo Zakon, al kana avilo o zapovest, o greh džuvdilo. 10 Al me muljem thaj gija sikadilo kaj o zapovest, savo trubuja te anol mande o džuvdipe, anda mande o meripe. 11 Golese so o greh lija i prilika, koristisada o zapovest, xoxada man thaj gija mudarda man. 12 Golese, o Zakon si sveto thaj o zapovest si sveto, pravedno thaj šukar. 13 Dal gova značil kaj e šukar buća ande mande meripe? Na, nisar! Al te bi sikadola o greh sar greh, maškar gova šukaripe anda mande meripe, te o greh avol maškar zapovest embaro grešno bilačhipe. 14 Tegani džana kaj si o Zakon duxovno. Al me sem telesno, bićindo sar robo e grehoše. 15 Našti man te razumiv so čerav. Golese kaj ni čerav gova so čače mangav, nego mesto gova čerav baš kova so mrziv. 16 Al ako čerav kova so ni mangav, tegani složiv man kaj si o Zakon šukar. 17 Gija, akana vadži gova ni čerav me, nego o greh savo živil ane mande. 18 Golese, džanav kaj ane mande, ane mingro telo – ni živil khanči šukar. Mangav te čerav šukaripe, al naj sem ano stanje te čerav šukaripe. 19 Golese, ni čerav o šukaripe so mangav te čerav, al čerav o bilačhipe so ni mangav te čerav. 20 Al te čerdem kova so ni mangav, gova značil kaj ni čerav gova me, nego o greh savo živil ane mande. 21 Gijate arakhav kava zakon: kana mangav te čerav šukaripe, o bilačhipe si sigate gothe. 22 Ane mingro ilo sem oduševimo e Devlese Zakonesa, 23 al ane me kotora e telose dikhav aver zakon, savo marolpe e zakonesa so si ane mingri godi thaj phandol man talo zakon e grehosko, savo si ane me kotora e telose. 24 Bibaxtalo sam me manuš! Ko ka ikalol man tare kava telo e merimaso? 25 Hvala e Devlese savo čerol gova prekal o Isus Hrist, amaro Gospod! Gija, tegani me, mingra godasa služiv e Devlese Zakonese, al mingre telosa služiv e zakonese taro greh.

8 Golese, akana naj vadži nisavi osuda kolendje save si
ano Isus o Hrist. 2 Golese kaj o zakon e Duxoso savo
anol amende džuvdipe ano Hrist o Isus, oslobođisada tut
taro zakon e grehosko, savo inđarol ano meripe. 3 Gova so o
Zakon naštine te čerol golese kaj amaro telo si slabo, gova

ćerda o Dol gija so bičhalda pe Čhave saveše dija isto telo
sar amaro, savesa čera grehura, sar žrtva pašo greh, te
bi osudila o greh ano telo. 4 O Dol ćerda gova te bi ane
amende pherdola sa so o Zakon manglijam amendar, save naj
sam vadži džuvdipe palo telo, nego palo Duxo. 5 Kola save
živin palo telo, den godi kova so si telesno, al kola save
živin palo Duxo, den godi kova so si ugodno e Duxose. 6
Golese kaj i godi savi inđarol o Duxo, džal ano džuvdipe thaj ano mir. 7 I
godи savi inđarol o telo si dušmano e Devleso, golese kaj
ni pokoril pe e Devlese Zakonese thaj našti čerol gova. 8
Golese kola ane save vadži vladil o telo našti aven ugodna
e Devlese. 9 Al ane tumende ni vladil vadži o telo, nego
o Duxo, te čače o Duxo e Devleso živil ane tumende. Al
te khanika naj e Hristes Duxo, gova naj e Hristes. 10 Al
palem, te si o Hrist ane tumende, tumaro telo si mulo pašo
greh, al o Duxo si džuvdipe ane tumende golese kaj o Dol
opravdisada tumen. 11 Te živisada ane tumende o Duxo
koleso savo e Isuse vazdija tare mule, tegani kova savo e
Hriste vazdija tare mule, ka dol džuvdipe i tumare mulikane
telurenje pale piro Duxo savo živil ane tumende. 12 Gija,
phralalen thaj phejalen manglalen, dužna sam, al na palo
telo, te bi ano telo živisa. 13 Golese, te živisaden palo telo,
mora te meren. Al ako e Svetone Duxosa mudaren o telo, ka
živin. 14 Golese so, savoren saven o Duxo e Devleso vodil,
von si čhave e Devlese. 15 O Duxo savo primisaden, ni
inđarol tumen ano ropstvo te bi palem avena ani dar, nego
primisaden e Duxo savo čerda tumen te aven e Devlese
čhave, pale savo šaj da vika: "Abba, Dade!" 16 Kava Duxo
korkoro svedočil amare duxose kaj sam čhave e Devlese. 17
Te sam e Devlese čhave, amen sam e Devlese naslednikura
katane e Hristesa. Al gova šaj ava čače e Hristesa samo
ako lesa i tripi, sar so vov trpisada, te bi katane lesa primisa i
slava. 18 Smatrv kaj amare patnje save amen isi akana
naj khanči ano poređenje e slavasa savi o Dol ka sikavol
amende. 19 Golese kaj, sa e stvorenjura, željno adućaren o
dive kana o Dol ka sikavol ko si čače lese čhave. 20 Sa
e stvorenjura postanisade čučipe, al na pe manglimasa,
nego e Devlese manglimasa savo čhuta len ane gova –
ani nada 21 kaj sa e stvorenjura ka aven oslobođime taro
ropstvo savo inđarol ano propast, ani slavno sloboda e
Devlese čhavendi. 22 Džana kaj sa e stvorenjura, sa dži
akana, uzdišin thaj mučin pe, sar i romni ane bijanimase
dukha. 23 Thaj na samo von, nego i amen save isi amen
o Duxo sar angluno kotor tare Devlese darura, uzdiši ane
amende thaj vadži željno adućara, o Dol potpuno te usvojil
amen sar pe čhaven, odnosno te oslobođil amare telura. 24

Golese kaj, amen sam spasime gole nadasa. Al i nada savi šaj dičhol pe, naj nada. Golese so, ko nadil pe kolesa so već isi le? 25 Al te nadisaljam kolesa so vadži naj amen, tegani gova adućara bare strpimasa. 26 Gija, i o Sveto Duxo pomognil amendē ane amare slabostura. Amen ni džana so trubul te moli. Al korkoro o Sveto Duxo molil pe amende uzdahurencar save našti te vaćaren pe lafurencar. 27 Al o Dol savo dičhol ane manušikane ile džanol so o Duxo mandol, golese kaj o Duxo pale Devleso manglipe molil paše Devlese manuša. 28 Amen džana kaj o Dol ane sa čerol Šukar kolendē save manden le thaj saven Vov birisada pale piro plan. 29 Vov džanglia len angleder so postojisade thaj angleder birisada len te aven sar lesu Čavo. Gijate o Isus, e Devleso Čavo, avol angluno bijando čavo maškare pe phrala thaj pe pheja. 30 Kolen kas angleder o Dol birisada, len i akharda. Kolen kas akharda, len i opravdisada, a kolen kas opravdisada, len i proslavisada. 31 So šaj vaćara pe kava? Te si o Dol amencar, ko šaj avol protiv amende? 32 O Dol, savo čak ni poštredisada pe Čave, nego dija le te merol mesto savore amen, na li ka dol amen sa aver katane lesa? 33 Ko šaj tužil kolen saven birisada o Dol? Khoni! O Dol si kova savo opravidil len. 34 Ko ka osudil len? Khoni! O Hrist o Isus savo mulo, a na samo gova, vov i uštilo tare mule, akana bešol ko počasno than ki desno rig e Devlesi thaj molil amende. 35 Ko šaj crdol amen taro manglipe e Hristeso? Šaj li o pharipe, o bilačipe, o prognostvo, il o bokhalipe, o čororipe, o opasnost, il o meripe? 36 Sar so si pisimo ano Sveto lil: "Zbog tuće mudaren amen dži jekh dive; amen sam sar bakre čhinimase." 37 Al pe sa kava amen zurale pobedi pale kova savo manglia amen. 38 Zurale pačav kaj khanči – ni o meripe, ni o džuvdipe, ni e andelura, ni o šorutnipe, ni kova so si akana, ni kova so ka avol, ni e zora, 39 ni kova so si upre, ni kova so si tele, ni khanči aver so si stvorimo našti crdol amen taro manglipe e Devleso savo si ano Hrist o Isus, amaro Gospod.

9 Me vaćarav čaćipe ano Hrist, ni xoxavav thaj mingro savest, savo vodil o Sveto Duxo, si mande svedoko 2 kaj ane mingro ilo si bari žal thaj dukt savi ni ačhol. 3 Golese so, mangava bi i me korkoro te avav harami thaj crdimos taro Hrist umesto me phrala thaj me pheja, sar te bi šaj gova spasila len, save si mingri familija palo telo. 4 Von si e Izraelcura: len o Dol usvojisada sar čhaven, thaj objavisada lende i slava, e savezura, o Zakon, sar te služin e Devle thaj pire obećanjura. 5 Lende si e paradada o Avraam, o Isaak thaj o Jakov thaj lendar si o manušikano poreklo e Hristeso, savo si Dol pe savorende. Nek avol blagoslovimo

o Dol ane sa e divesa! Amin. (aiōn g165) 6 O Dol li phaglia pe obećanjura? Na. Golese so, naj savore save aven taro Izrael čačukane Izraelcura. 7 Naj ni savore čačukane e Devlese čhave samo golese so si e Avraameso potomstvo, nego: "Prekalo Isaak ka računil pe čiro potomstvo." 8 Gova značil kaj e čhave palo telesno poreklo naj e Devlese čhave, nego e čhave save si bijande palo obećanje računin pe sar Avraameso potomstvo. 9 Golese kaj kava si o lafi taro obećanje: "Ka iri man tute aver berš ane kava vreme thaj e Sara ka avol čhavo." 10 Thaj na samo voj, nego thaj i Reveka indarda ano vođi bliznakuren, a sasa la čhave taro amaro paradad o Isaak. 11 Golese so, kana vadži e čhave ni bijandile thaj ni čerde ni lačhe ni bilačhe, te bi o izbor avola pale Devleso plan, 12 na pale lendje buća, nego taro Kova savo akharol – o Dol phenda e Revekače: "O phureder čhavo ka služil e po terne čhave." 13 Sar so si pisimo ano Sveto lil: "E Jakove manglijem, a e Isave mrzisadem." 14 Golese, so te vaćara? Dal si o Dol nepravedno? Na, nisar! 15 Golese so e Mojsijase vaćarda: "Pe kaste ka smiluiv man, ka smiluiv man, pe kaste ka sažaliv man, ka sažaliv man" 16 Gija, ni zavisił kolestar savo mandol, ni kolestar savo trudil pe, nego zavisił taro Dol savo smiluiv pe. 17 Golese kaj ano Sveto lil o Dol phenol e faraonese: "Golese vazdijem tut te ave vladari, te sikavav pe tute mingri zor thaj te šundol mingro alav pe sa i phuv." 18 Gija, o Dol smiluip pe kova kase mandol, a čerol zurado ilo kolendē kase mandol. 19 Neko šaj bi pučola: "Tegani, sose o Dol vadži rodil i krivica pe manuša? Golese, ko šaj suprostavil pe kova so Vov mandol?" 20 Al ko san tu, manušea, te protivi tut e Devlese? Dal kova so si čerdo ka vaćarol kolese so čerda le: "Sose gija čerdan man?" 21 Gija, dal e grnčare naj pravo tari jekh isto glina te čerol čaro pašo čast, a aver čaro paši ladž? 22 O Dol manglia te sikavol piri holi te bi e manuša dičena lesi zor. Al, bizo obzir pe gova, ipak sasa le but strpljenje pe kola ke save sasa holjamo, a save sesa pripremire pašo propast, 23 te bi sikavola o barvalipe pe slavako kolendē save primin o milosrđe, saven angleder pripremisada paši slava. 24 Amen sam gola saven o Dol akharda, na samo tare Jevreja, nego i tare sa avera narodura. 25 Sar so o Dol vaćarol ano lil e prorokoso e Osijaso: "Mingre manušencar ka akharav kolen save ni sesa mingre manuša, thaj ka akharav kolen saven ni manglijem mingre mangle." 26 Thaj: "Ke okova than kaj sasa vaćardo lende: 'Tumen naj sen mingro narodo', ka aven akharde 'čhava e džuvde Devlese'." 27 O proroko o Isaija dol vika pašo Izrael: "Te aven e čhave e Izraelese kobor si morsko pošik, ipak samo zala lendar ka aven spasime, 28 golese kaj o Gospod sigate thaj sa po Lafi

ka ispunil pi phuv." 29 Thaj sar so angleder prorokujisada o proroko o Isaija: "Te o Gospod pe vojske ni ačhada amende potomstvo, avasa bi uništimo sar i Sodoma thaj bi ličisa pi Gomora." 30 Golese, so te vaćara? Aver narodura, save ni rodije pravednost, dobisade pravednost – pravednost save avol taro pačajipe. 31 Al e Izraelcura save trudisajle te ićaren gova Zakon te bi avena pravedna anglo Dol, naštine te aven dži ke gova. 32 Sose? Golese kaj ni trudisajle te aven o pravednost pačajimasa, nego pe bućencar. Avile pašo "bar e perimas" save perada len. 33 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Dičhen, ko Sion čhvav o bar pe save e manuša ka peren, al kola save pačan ane leste, ni ka ladžan."

10 Phralalen thaj phejalen mingralen, sa me ilesa mangav thaj moliv man e Devlese e Izraelcura te aven spasime. 2 Šaj svedočiv kaj len isi revnost e Devlese, al bizo ispravno haljaripe. 3 Golese kaj ni pindžarde o pravednost save avol taro Dol, manglje te steknij piro pravednost thaj ni pokorisajle pašo pravednost save avol taro Dol. 4 Golese kaj, o Hrist ane sa pherda o Zakon te bi avola opravdimo dži jekh save pačal. 5 Golese kaj, o Mojsije pisil taro opravdanje, save avol taro Zakon: "Kova save čerol e Devlese zapovestura, ka živil pale lende." 6 Al ano Sveti lili vačarol pe taro opravdipe save avol taro pačajipe: "Te ma puče tut ano ilo: 'Ko ka uštol ko nebo?' So značil: 'Ko ka anol e Hriste taro nebo ki phuv?'" 7 Thaj ma te pučen tumen: "Ko ka uljol ano bezdan?" So značil: "Ko ka uljol te anol e Hriste tare mule?" (Abyssos g12) 8 Al sar si pisimo ano Sveti lili: "O Lafi e Devleso si paše tute, pe čire vušta si thaj ane čiro ilo" – gova Lafi si haber e pačajimaso save amen propovedi. 9 Gijate, te priznajisadan čire vuštencar kaj "o Isus si Gospod" thaj pača ane čiro ilo kaj o Dol vazdija le tare mule, ka ave spasimo. 10 Golese kaj, amen pača ane ilo te ava opravdime, al vuštencar priznajti te ava spasime. 11 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Khoni save pačal ane leste, ni ka ladžal." 12 Golese so naj razlika maškaro Jevrejo thaj o abandžija, golese kaj o Gospod si jekh thaj isto paše savorende thaj but blagoslovil kolen save akharen lesu alav. 13 Gija si pisimo i ano Sveti lili: "Dži jekh save akharol o alav e Gospodeso, ka avol spasimo." 14 Al angleder so ka akharen e Devle, trubul te pačan ane leste. A palem, našti pačan ane leste te ni šunde lestar. A te bi šunena taro Gospod, trubul khoni te propovedil lende lestar. 15 Sar khoni ka propovedil lestar ako ni sasa bičhaldo taro Dol? Sar so si pisimo ano Sveti lili: "So si šukar kana avol kova save anol o Lačho Lafi!" 16 Al ni prihvatisade save o Lačho Lafi. Golese kaj, o proroko o Isaija vačarol: "Gospode, ko pačaja ane amare lafura?" 17 O pačajipe avol

kana si šundo o Lačho Lafi, a o Lačho Lafi šundol kana si propovedimo o haberis taro Hrist. 18 Al me pučav: E manuša li ni šunde amaro haberis? Va, šunde! Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Lengo glaso nakhlijia sa i phuv thaj lende lafura šundile ko krajo e svetoso." 19 Palem pučav: E Izraelcura li ni haljarde? Va, haljarde. Angleder o Dol vačarda prekal o Mojsije: "Me ka čerav tumen ljubomorna pe kola save naj narodo. Ka holjarav tumen narodosa save ni haljarol." 20 Thaj o proroko o Isaija bizi dar phenol: "Arakhlij man – e Devle – kola save ni rodije man. Sikadiljem kolendje save ni pučje mande." 21 Al pašo Izrael phenol: "Dži jekh dive pružisadem mingre vasta premale manuša, save si neposlušna thaj ponosna."

11 Pučav, gijate: "Dal o Dol čhudija pe manušen?" Na, nisar! Golese kaj sem i me Izraelco taro potomstvo e Avraameso, tari koč e Venijaminesi. 2 Ni čhudija o Dol pe manušen saven angleder birisada. Ni li džanen so o proroko o Ilija vačarda ano Sveti lili kana ani molitva žalisjlo e Devle po Izrael? 3 "Gospode! Sa čire prorokuren mudarde thaj čire oltara perade. Ačhiljem samo me džuvdo, a akana roden thaj man te mudaren." 4 Al so vačarda o Dol e Ilijase? "Ačhadem mande vadži efta milje manušen save ni pele ke koča e Vaalese, e xoxavne devlese." 5 Gija thaj ane kava vreme isi saven o Dol birisada pale piro milost. 6 A te birisada len o Dol pale piro milost, tegani gova naj paše lende buća. Gija, e Devleso milost ne bi avola milost. 7 So, tegani? E Izraelcura ni dobisade kova so rodije, al e birime dobisade, a averenđe zurajle e ile. 8 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Dija len o Dol duxovno sojipe, e jakha te ma dičhen thaj kana te ma šunen, sa dži kava dive." 9 O caro o David phenol: "Nek dolen pe ani klopka thaj nek peren ane zamke kana pheren pumare astalura xamasa. Nek peren thaj nek aven kaznime. 10 Nek aven lende jakha kore te našti dičhen, thaj nek bandon lende dume taro pharipe ane sa e divesa." 11 Pučav gijate: Dal sapletisajle e Izraelcura te bi perena? Na, nisar! Al paše lende grehura o spasenje avilo avere narodorende, te bi e Izraelcura avena ljubomorna. 12 Al te postanisada lengo greh baro blagoslov e svetose thaj gova so pele, postanisada blagoslov avere narodorende, kober tegani avera narodura ka primin blagoslov kana e Jevreja ka aven gasave saven o Dol mandol? 13 Al tumende save naj sen Jevreja, vačarav: golese so me sem apostol avere narodoreng, dav sa mandar te baravav mi služba 14 ani nada te bi mingre manušen čhvavata te aven ljubomorna thaj te bi spasina pe nesave lendar. 15 Kana o Dol odbisada e Jevrejen, mirisajlo avere narodorencar. So, gija, ka značil

kana o Dol palem ka prihvatil e Jevrejen, nego te vazdol len andare mule? 16 Te si angluno kotor taro humer posvetimo e Devlese, tegani si sa o humer sveto. A te si o koreno sveto, ka aven sveta i e raja. 17 Al te sesa nesave raja phađe thaj tu – savo naj san jevrejo – divljo maslino, san kalemime maškar lende thaj akana isi tut kotor ano koreno thaj primi blagoslov andaro koreno e maslinako, 18 dikh te ma ave barikano angle čhinde raja. Al te san barikano, ma te bistro kaj ni indare tu o koreno, nego o koreno tut. 19 Al tu vaćare: "E raja sesa čhinde te šaj me avav kalemimo ke lengo than." 20 Čače, gola raja sesa čhinde golese so ni pačaje, al tu ačhe golese kaj pača. Ma te vazde tut, nego te dara golestas so bi šajine te avol. 21 Golese kaj, te o Dol ni poštredisada e čačukane raja, ni tut ni ka poštedit. 22 Golese, dikh savo šukar thaj strogo si o Dol. Vov si strogo premal kola save peren, al si šukar premal tute, te ačhiljan ane lesu šukaripe. Al te ni ačhiljan, i tu ka ave čhindo. 23 Al i von e Izraelcura, te ni ačhile ano bipačajipe, ka aven palem kalemime. Golese kaj, o Dol isi le zuralipe palem len te kalemil. 24 Gija, te san tu – savo naj san jevrejo – sar prirodno ran tari divljo maslina čhido thaj sana neprirodno kalemimo pi pitomo maslina, kobor tegani po ločheste ka aven kalemime pi piri maslina e Izraelcura save si laće čačukane raja? 25 Ni mangav, phralalen thaj phejalen, kava garajipe te ačhol tumende garado, ma te aven barikane. Nesave manuša taro Izrael si zurale ilende, al gova ka avol sa dži kaj o dñipe tare sa aver narodura ni čerdol e Devleso narodo. 26 Gija ka avol spasimo sa o Izrael, sar so si pisimo ano Svetu lili: "Taro Sion ka avol o Izbavitelj thaj ka crdol tare Jakovese potomkura sa o bidevlikanipe. 27 Ka čerav savez lencar kana ka crdav lende grehura." 28 But tare manuša andaro Izrael si akana dušmanura e Lačhe Lafese, al gova si šukaripe tumende, avere narodorende. Al, von si vadži birime manuša saven o Dol mandol, golese so si von potomkura taro Avraam, o Isaak thaj o Jakov. 29 Golese so, o Dol ni menjil pi odluka kas akharol thaj kase dol pe darura. 30 Sar so tumen save naj sen jevreja ano anglunipe ni šunden e Devle, al akana primisaden o milosrđe paše jevrejengo bipačajipe, 31 gija i e jevreja akana ni šunen e Devle, tumen save naj sen jevreja, te primin o milosrđe, te bi i von primina e Devleso milosrđe. 32 Golese kaj, o Dol sa e manušen phanglia and neposlušnost, te bi savorenje smiluila pe. (elešē g1653) 33 O, kobor si baro e Devleso barvalipe, mudrost thaj o džanglipe! E Devleso odluke khoni našti objasnili thaj lese droma khoni našti haljarol. 34 Sar so si pisimo ano Svetu lili: "Ko pindžarda e Gospodesi godi? Il ko sasa lesu savetniko?" 35 Thaj: "Ko e Devle dija khanči so bi Vov lese moralio te iril?" 36 Golese

so, sa avol lestar, maškar leste thaj lese. Lese nek avol i slava ane sa e divesa. Amin. (aiōn g165)

12 Golese, phralalen thaj phejalen, moliv tumen e Devleso milosrđesa, te den tumare telura sar džuvdi thaj sveto žrtva so ka avol e Devleso ugodno. Thaj gova ka avol tumaro čačukano služipe e Devleso. 2 Ma prilagodin tumen kale svetosa! Mesto gova, mučhen o Dol te menjil e promenasa tumari godi, te šaj haljaren so o Dol mandol, so si šukar, so si lese ugodno thaj so si savršeno. (aiōn g165) 3 Zbog o daro savo o Dol dija man pale piro milost, vačarav dži jekhese tumendar: ma precenin tumen korkoren, nego den godi tumendar razumno, premali mera e pačajimasi savi o Dol dija dži jekhe tumendar. 4 Golese kaj, sar so amen isi but kotora ano telo, al dži jekhe isi aver bući, 5 gija isto gova si i amencar. But amen sam jekh telo ano Hrist thaj dži jekh si povezimo avere kotorencar. 6 Al isi amen averčhande darura palo milost savo dija amende o Dol. Kole kas isi daro te prorokujil, nek koristil gova daro gači kobor pačal. 7 Kas isi daro te služil, nek služil. Kas isi daro te sikavol, nek sikavol. 8 Kas isi daro te zuravol, nek zuravol. Kas isi daro te dol, nek dol darežljivo. Kas isi daro pašo vodstvo, nek čerol gova marljivo. Kas isi le daro te čerol šukaripe avere manušendje, nek čerol gova radujimasa. 9 Tumaro manglipe mora te avol iskreno. Mrzin o bilačhipe thaj ićaren tumen šukar. 10 Manden jekh avere sa e ilesa sar tumare familija. Poštujin jekh avere thaj dži jekh tumendar nek cenil avere pobut nego korkoro pes. 11 Čeren bući revno thaj ma aven bibučarne. Jagasa ano Duxo služin e Devle! 12 Aven radosna ani nada. Ano bilačhipe aven strpljiva thaj ani molitva aven ustajna. 13 Ulaven so isi tumen e Devleso manušencar, kase trubul pomoć. Gostoljubivo primin sa e manušen ane čhera. 14 Blagoslovin kolen save traden tumen. Manden lende samo šukaripe thaj ma den len armaja. 15 Radujin tumen kolencar save radujin pe thaj roven kolencar save roven. 16 Aven složna maškar tumende. Ma vazden tumen, nego družin tumen kolencar save avera smatrin kaj si po zala vredna. Ma aven barikane! 17 Ma irin khanikase bilačhipe pašo bilačhipe. Dičhen te čeren gova so si šukar angle jakha sa e manušendje. 18 Te šaj, te si dži tumende, živin ano mir sa e manušencar. 19 Manglalen, ma osvetin tumen, nego ačhavene than e Devleso holjače, sar so si pisimo ano Svetu lili: "I osveta si mingri, me ka irima", vačarol o Gospod. 20 Mesto gova, čeren kava: "Te si bokhalo čiro dušmano, parvar le! Te si trošalo, de le te pijo! Golese, te čerdan gova, ka cíde jagale angara pe lesu šoro." 21 Ma de o bilačhipe te pobedil tumen, al šukarimasa tu pobedi o bilačhipe.

13 Dži jekh manuš nek avol pokorno pašo vlast, golese so naj gova vlast savo ni čhuta o Dol. Kolen save si ko vlast, o Dol čhuta. 2 Golese, ko suprostavil pe pašo vlast, protivil pe paše gova so čhuta o Dol. Kola save protivin pe anen i osuda korkore pe peste. 3 Golese kaj kola so čeren šukar buća ni trubun te daran kolendar so si ko vlast, nego kola so čeren bilačhe trubul te daran. Te ni manglijan te dara taro vlast, čer šukar thaj lendar ka avol tuće pohvala. 4 Kolen so si ko vlast dija amen o Dol te aven amende ko šukaripe. Al te čerdan bilačhe, dara golese so von ni inđaren o mačo khančese. Von služin e Devle thaj si osvetnikura save anen e Devlesi holi pe kola save čeren bilačhe. 5 Gija av kova savo trubul te pokoril pe, na samo paše Devlesi holi, nego i pašo čiro savest. 6 Golese i počinen e porezura, kaj si von e Devlese sluge save dije pestar sa paši goja bući. 7 Den dži jekhese so dugujin: Kase dugujin porez, den porez; kase carina, carina; kase poštujipe, poštujipe; kase čast, čast. 8 Ma ačhen khanikase dužna sem te manden jekh avere. Golese so, ko mandol avere, pherda e Devleso Zakon. 9 Golese kaj e zapovestura: "Ma čher preljuba! Ma mudar! Ma čor! [Ma svedoči xoxavne!] Ma mang khanči so naj čiro!", sa kala zapovestura thaj vadži sa aver zapovestura si ane kava jekh zapovest: "Mang čire pašutne sar korkore tut." 10 Manglipe ni čerol bilačipe e pašutnese. Gija, o manglipe si o pherdipe tare Devleso Zakon. 11 A kava čeren, golese so džanen kaj već avilo o vreme te ušten taro suno. Golese so akana o đive taro spasenje amende si popaše, nego kana lijam te pača. 12 I rat načhol a o đive si paše. Golese, te čhuda amendar e buća e kalimase thaj te urava o oklop e svetlos. 13 Te živi pristojno džuvdipe sar ano đive – na ano nekontrolisano slavipe thaj ano matipe, na ani preljuba thaj ano razvrat, na ani čingar thaj ano zavist. 14 Al uraven tumen ano amaro Gospod o Isus Hrist, a ma den godi sar te ugodin e požudaće amare telose.

14 Šukar prihvatim kolen so si slaba ano pačajipe, al na te bi čerena lencar čingara golese kaj den godi averčhande. 2 Nesave pačan kaj bilo so šaj xan, al kola kaso pačajipe si slabo, den godi kaj šaj xan samo povrće. 3 Kova save xal sa, ma te dol godi kaj si poškar tare kova so xal samo povrće. Thaj kova save xal samo povrće, ma te sudil kole so xal sa. Golese kaj o Dol prihvatił soldujen. 4 Ko san tu save sudi averese sluge? Leso gospodari ka odlučili si li le pravo il naj le pravo. E Gospodeso sluga ka avol opravdimo golese kaj šaj o Gospod te opravidil le. 5 Neko šaj dol godi kaj jekh đive si považno tare aver, a aver šaj dol godi kaj si sa e divesa jekh. Al solduj džene trubun te aven

sigurna ane kova so den godi. 6 Ko dol godi kaj jekh đive si poškar taro dјuto, čerol gova e Gospodese. Ko xal sa, čerol gova e Gospodese golese kaj zahvalil e Devlese. A ko ni xal sa, isto čerol e Gospodese, thaj i vov zahvalil e Devlese. 7 Golese kaj ni jekh amendar ni živil korkoro pese thaj nijekh ni merol korkoro pese. 8 Te živisadam, e Gospodese živi, a te muljam, e Gospodese mera. Sa jekh dal živi il mera – prepera e Gospodese. 9 Golese so, o Hrist mulo thaj uštilo tare mule golese te bi avola Gospod e džuvdengo thaj e mulengo. 10 Al sose tu sudi čire phrale? Il sose misli kaj san poškar tare čiro phral? Golese kaj savore ka iklja anglo Dol te sudil amen. 11 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Xav sovli pe mingro džuvdipe," vačarol o Gospod, 'dži jekh koč ka perol angle mande thaj dži jekh čhib ka priznajil kaj me sem o Dol.' 12 Golese, dži jekh amendar ka dol paše peste odgovor e Devlese. 13 Golese, ma vadži te osudi jekh avere, nego mesto gova dičen ma te čhoven e phrale thaj e pheja te perol il te grešil. 14 Džanav thaj uverimo sem ano Gospod o Isus kaj ni jekh xape naj duxovno melalo korkoro pestar. Al te khoni smatrissada khanči sar melalo, tegani lese si gova melalo. 15 Te si čiro phral il phen žalosno golese so xa khanči, gova značil kaj ni čere ano manglipe. Ma upropasti e xamasa kole paše kaste o Hrist mulo. 16 Ma mučhen te maren muj tumencar paše kova so džanen kaj si šukar xamase. 17 Golese, kova so si važno ano Carstvo e Devleso naj o xape ni o pijipe, nego o ispravno džuvdipe, o mir thaj o radost ano Svetu Duxo. 18 Dži jekh save služil e Hriste ke gova način, si ugodno e Devlese thaj e manuša ka poštujin le. 19 Golese, trudi amen kova so čera te inđarolano mir thaj te zurava jekh avere. 20 Ma uništi e buća e Devlese pašo xape! Dži jekh xape šaj xal pe, al pogrešno si kana nesavo manuš xal khanči so avere manuše inđarol ko greh. 21 Poškar si te ma xa mas, te ma piye mol, ni te ma čere khanči so bi čire phrale il pheja inđarola ano greh. 22 Te san ane khanči sigurno, nek avol gova maškare tute thaj o Dol. Blago kolese save ni osudil korkoro pes paše kova so smatril kaj si šukar. 23 Al kova, save naj sigurno thaj xal kova so smatril kaj ni trubul te xal pe, korkoro pes osudil, golese kaj ni čerol kova ane so pačal. Čerol li khoni khanči ane so naj sigurno kaj si greh, čerol greh.

15 Amen save sam pozurale ano pačajipe, trubul te podnosi kolen save si slaba, a ma te ugodi korkore amende. 2 Dži jekh amendar trubul te ugolidil pe pašutnene paše lengo šukaripe te izgradil len. 3 Golese kaj ni o Hrist ni ugodisada pese, nego sar so si pisimo ano Sveti lili: "Pe mande pele e uvrede kolende save marde muj tusa."

4 Golese kaj sa so sasa angleder pisimo, pisimo si paše amaro sikajipe, te avol amen nada maškar strpljivost thaj uteha save den amen e Sveta lila. 5 A o Dol, kastar avol o strpljivost thaj i uteha, nek dol tumen te aven ano jekh mišljenje maškar tumende, gija so sledin e Hriste e Isuse. 6 Gija, savore tumen šaj ane jekh godi thaj jekh glasosa te slavin e Devle, e Dade amare Gospode e Isuse e Hriste. 7 Golese, prihvatin jekh avere sar so o Hrist prihvatisada tumen ki slava e Devlesi. 8 Golese kaj vačarav tumende kaj o Hrist postanisada sluga kolendje save si sunetime, te bi sikavola kaj o Dol ićarol pe obećanjura, te aven potvrdime e obećanjura save dije pe amare paradadenje, 9 thaj i e abandžije te proslavin e Devle paše leso milosrđe, sar so si pisimo ano Svetu lili: "Golese ka hvaliv tut maškare abandžije, thaj ka dīlabav zahvalna dīlja cire alavese." 10 Thaj pisimo si i kava: "Radujin tumen, abandžijalen, katane lese manušencar." 11 A vadži si pisimo: "Hvalin e Gospode, savore tumen abandžijalen! Slavin le, savore tumen manušalen." 12 O proroko o Isajia vačarol: "Ka avol e Jesejoso koren, vov ka uštol te vladil maškare abandžije thaj ane leste ka čhuvan e abandžije pumari nada." 13 A o Dol, kastar avol i nada, nek pherol tumen dži jekh radujimasa thaj mirosa, golese kaj pačan lese. Gija tumari nada ka barol e zorasa taro Svetu Duxo. 14 Phralalen thaj phejalen, me sem uverimo kaj sen i tumen pherde šukarimasa, pherde sa e džanglimasa thaj šaj jekh avere te sikaven. 15 Al pisisdem tumende pozurale, golese kaj mangljem te den tumen godi tare nesave buća, palo milost savo o Dol dija man, 16 te avav sluga e Hristeso e Isuseso maškare abandžije, te propovediv e Devleso Lačho Lafi sar svešteniko, te bi šajine e abandžije te postanin prihvativi žrtva, so si posvetimo e Svetone Duxosa. 17 Šaj te hvaliv man kolesa so o Hrist o Isus čerda prekal mingro služipe e Devlese. 18 Gija ni usudiv ma te vačarav khančestar so o Hrist ni čerda prekal mande, te bi e abandžijen čerola te aven poslušna. Gova čerda e lafurencar thaj e bućencar, 19 zorasa tare čuda thaj znakura, zorasa e Devleso Duxose. Gija, taro Jerusalim pa trujal sa dži ko llirkum, ke sa e thana propovedisadem e Hristeso Lačho Lafi. 20 Thaj gija uvek dikhlijem te propovediv o Lačho Lafi na odori kaj e Hristese već džanglje, te ma vazdav duvari ke avereso temelji, 21 nego sar so si pisimo ano Svetu lili: "Ka dičhen le kola savende lestar ni vačarde, thaj ka haljaren kola save ni šunde." 22 Golese sema sprečimo but droma te avav tumende. 23 Al akana, sar naj vadži bući mande ane gola phuva, bi mangava te avav tumende, sar so but mangav beršencar. 24 Thaj kana ka džav ki Španija, ka avav i tumende. Golese so nadi man kaj ka dikhav tumen

kana ka nakhav maškar tumaro foro thaj gothar ka ispratin man, al angleder, zala te bešav tumencar. 25 Al akana džav ano Jerusalim te služiv e Devlese manušende, 26 golese kaj e khandira ani Makedonija thaj i Ahaja odlučisade putarde ilesa te čidem pomoć paše čorore maškare Devlese manuša ano Jerusalim. 27 Odlučisade gija golese kaj si lendje dužna gova. Te bi e abandžijen avola len akana kotor ane lengo duxovno šukaripe, tegani si i von dužna te služin len ano telesno šukaripe. 28 Kana ka završiv kava thaj kana ka avav sigurno kaj lije e pare, ka džav ani Španija thaj odrumal ka posetiv tumen. 29 Al džanav kaj ka anav e Hristeso pherdo blagoslov kana ka avav tumende. 30 Phralalen thaj phejalen, moliv tumen amare Gospodesa e Isuse Hristesa thaj e Duxose manglimasa, te borin tumen katane mancar gija so ka molin tumen e Devlese paše mande. 31 Molin tumen te arakhadiv tare vasta e nepokornone manušende ani Judeja thaj e Devlese manuša ano Jerusalim te primin šukar mingro služipe. 32 A molin tumen, te si gova e Devleso manglipe, te avav radujimasa tumende thaj te odmoriv man tumencar. 33 A o Dol savo dol mir, nek avol savorencar tumencar. Amin.

16 Preporučiv tumende amara pheja e Fiva, savi služil ani khandiri ani Kenhreja. 2 Primin la ano Gospod sar so si dostojno e Devlese manušende. Pomožin lače ane sa so bi trubula tumendar. Golese kaj voj pomožisada bute manušen, a gija i man. 3 Pozdravin e Priskila thaj e Akile, so čerde mancar bući ano Hrist o Isus. 4 Von manglje te den po džuvdipe zbog mande. Zahvalno sem lendje na samo me, nego i sa e khandira e abandžijenje. 5 Pozdravin thaj i khandiri savi čidol pe ane lengo čher. Pozdravin thaj e Epenete, mingre mangle amale. Vov sasa ani Cikni Azija angluno maškare kola save pačaje ano Hrist. 6 Pozdravin e Marija, savi but čerda bući tumende. 7 Pozdravin e Andronika thaj e Junije, mingre jevrejskone amalen save sesa mancar ano phanglje. Von si ko emšukar glaso maškar e apostolura. Von pačaje ano e Hrist angleder mande. 8 Pozdravin e Amplija, mingre mangle amale ano Gospod. 9 Pozdravin e Urbane, amare saradniko ano Hrist thaj e Stahija, mingre mangle amale. 10 Pozdravin e Apelija, savo dokažisada pi pač ano Hrist. Pozdravin sa e Aristovulese familija. 11 Pozdravin e Irodijone, savo si Jevrejo sar me. Pozdravin e Narkisovese čherutnen, save pačan ano Gospod. 12 Pozdravin e Trifena thaj e Trifose, save trudin pe ano Gospod. Pozdravin e manglja Persida, savi gaći but trudisajli ano Gospod. 13 Pozdravin e Rufo birime ano Gospod thaj lese da, savi sasa sar mingri dej. 14 Pozdravin e Asinkrite,

e Flegonte, e Erme, e Patrove, e Ermija, e phralen thaj e phejen save si lencar. **15** Pozdravin e Filologe thaj e Julija, e Nireje thaj lese pheja, thaj e Olimpa thaj sa e Devlese manušen save si lencar. **16** Pozdravin jekh avere svetone čumidimasa. Pozdravin tumen sa e khandira e Hristese. **17** Phralalen thaj phejalen, moliv tumen, aračhen tumen kolendar save ĉeren cingara thaj sablaznin tumen. Gova si protivno taro sikajipe savo primisaden. Golese crden tumen lendar. **18** Golese kaj gasave manuša ni služin e Hristese, amare Gospodese, nego pumare vođese. Pumare šukare thaj gugle lafurencar von xan e ile e naivnone manušendje. **19** Sa e pačavne šunde tare tumaro poslušnost e Devlese. Golese but radujiv man tumendar thaj mangav te haljaren so si šukar thaj te ma avol tumen khanči e bilačimasa. **20** A o Dol savo dol o mir, sigate ka phadol e Satana tale tumare pingre. O milost amare Gospodeso e Isuseso nek avol tumencar. **21** Pozdravil tumen o Timotej, mingro saradniko thaj o Lukija, o Jason thaj o Sosipatar, save si Jevreja, sar so sem me. **22** Pozdraviv tumen ano Gospod i me o Tertije, savo pisiv kova so o Pavle vaćarol. **23** Pozdravil tumen o Gajo, kaste bešav thaj kaj cídol pe i khandiri. Pozdravil tumen o Erasto, e foroso blagajniko thaj amaro phral o Kvarto. **24** [Milost amare Gospodeso e Isuseso Hristeso nek avol savorencar tumencar. Amin.] **25** Slava e Devlese save šaj zuravol tumen ano pačajipe palo Lačho Lafi save propovediv taro Isus Hrist. Goja tajna savi sasa garadi but vreme, akana o Dol sikada la amendje. (aiōnios g166) **26** A akana sikada pe thaj putardilo gova so pisaside e prorokura. O večno Dol gova zapovedisada te džanen sa e narodura te bi pačana thaj te bi avena poslušna e Devlese. (aiōnios g166) **27** Lese jekhese džangle Devlese, maškar o Isus Hrist, nek avol slava ane sa e dživesa! Amin. (aiōn g165)

1 Korinćanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle, savo sem pale Devleso manglipe akhardo te avav apostol e Hristeso e Isuseso thaj o phral o Sosten 2 e Devlese khandiraće ano Korint, kolende save si posvetime ano Hrist o Isus thaj akharde te aven sveta, thaj sa kolende save akharen ke svako than o alav amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, savo si lengo thaj amaro Gospod: 3 Milost tumende thaj mir taro Dol, amaro Dad thaj taro Gospod o Isus Hrist. 4 Stalno zahvaliv e Devlese baše tumende thaj baše leso milost savo dija pe tumende ano Hrist o Isus. 5 Ane leste barvaljen ane sa: ano dži jekh vačaripe thaj ane sa o džanglipe. 6 Golese kaj o svedočanstvo taro Hrist zurajlo maškare tumende, 7 gijate naj tumen nisavo nedostatko ano nijekh milosno daro, dok adućaren o iripe amare Gospodeso, e Isuseso e Hristeso. 8 Vov ka zuravol tumen dži o krajo te aven bizi mana ko đive kana ka iril pe amaro Gospod o Isus Hrist. 9 Verno si o Dol savo akharda tumen te živin katane lese Čavesa e Isusesa e Hristesa, amare Gospodesa. 10 Phralalen thaj phejalen, moliv tumen e alavesa amare Gospodesa e Isuse e Hristeso, savore te vačaren jekh thaj maškar tumende te ma čeren čingara. Aven savršeno ujedinime ane jekh godi thaj ani isto namera. 11 Golese so, phralalen thaj phejalen, dodžanglijem tare nesave manuša tare Hlojinači familija, kaj maškar tumende si čingara. 12 Dav godi pe gova so dži jekh tumendar phenol: "Me sem e Pavleso", aver: "Me sem e Apoloseso", trito: "Me sem e Petreso", a štarto: "Me sem e Hristeso." 13 Dal o Hrist delisajlo? Dal o Pavle delo ko krsto tumende? Il sena krstime ane Pavleso alav? 14 Hvala e Devlese kaj ni krstisadem nijekhe tumendar, sem e Krispa thaj e Gajo. 15 Gija khoni našti vačarol kaj si krstimo ane mingro alav. 16 Va, krstisadem i e Stefanese familija, al ni džanav dal krstisadem khanika avere. 17 Golese kaj o Hrist ni bičhalda man te krstiv, nego te vačarav o Lačho Lafi, al na lafurencar taro manušikano godaveripe, te ma bi hasardola i zor tare Hristeso meripe ko krsto. 18 Golese kaj o lafi taro krsto si dilipe kolende so meren, al amende save spasi amen, si e Devlesi zor. 19 Golese kaj si pisimo ano Svetu lili: "Ka uništv o godaveripe e godavere manušengo, thaj o džanglipe e džangle manušengo ka čhudav." 20 Kaj si o godaver manuš? Kaj si o učitelji sikado ano zakon? Kaj si kova savo vodil e rasprave kale svetose? Na li čerda o Dol o godaveripe kale svetoso ano dilipe? (aiōn g165) 21 Golese so o Dol ane po godaveripe čerda o sveto te ni pindžarol le pale piro manušikano godaveripe, nego prekalo "dilipe" taro kova so propovedil pe, o Dol odlučisada te spasin pe

kola save pačan. 22 E Jevreja manden čudesna znakura thaj e Grkura roden mudrost, 23 al amen propovedi e Hriste savo si čhuto ko krsto – gova si sablaza e Jevrejende thaj dilipe e abandžijendje, 24 al kolende saven o Dol akharda, sar e Jevrejen gija i e Grkuren, o Hrist si e Devlesi zor thaj e Devleso godaveripe. 25 Golese so, gova so dičhol sar dilipe e Devleso, po godaver si tare manuša thaj gova so dičhol sar e Devleso bizuralipe si po zuralo tare manuša. 26 Dičhen, phralalen thaj phejalen, save sena kana tumen o Dol akharda! Naj maškar tumende but godaver palo manušikano dičhipe, ni but zurale, ni but uticajna. 27 Nego o Dol birisada gova so si dilo ano sveto, te ladžarol kolen so si godaver. O Dol birisada gova so si bizuralo ano sveto, te ladžarol kolen so si zurale. 28 O Dol birisada kolen save naj uticajna ano sveto thaj kolen pe save avera dičhen bezvredno; o Dol birisada gova so naj, te uništ gova so si, 29 te ma bi hvalila pe khoni anglo Dol. 30 Vov si izvor taro tumaro džuvdipe ano Hrist o Isus, savo amende postanisada godaveripe taro Dol, pravednost, posvećenje thaj otkupljenje, 31 te bi avola sar so si pisimo ano Svetu lili: "Ko hvalil pe, nek hvalil pe e Gospodesa."

2 Gija, phralalen thaj phejalen, kana aviljem ke tumende, ni aviljem bare lafurencar il bare godaverimasa te vačarav tumende o svedočanstvo taro Dol. 2 Dži kaj sema tumencar, odlučisadem kaj ni ka vačarav khanči aver sem taro Isus o Hrist savo si čhuto ko krsto. 3 Kana aviljem ke tumende, sema slabu, but darava thaj tresisadem. 4 Mingre lafura thaj mingro propovedipe ni sesa tare godaver thaj ubedljiva lafura, a dokaz taro mingro propovedipe sasa o zuralipe taro Svetu Duxo, 5 te ne bi tumaro pačajipe temeljljape po manušikano mudrost, nego pe Devleso zuralipe. 6 Amen vačara taro godaveripe maškar kola save si duxovno zurale. Al gova naj o godaveripe tare kava sveto ni tare vladarura kale svetose, save properen. (aiōn g165) 7 Nego, amen vačara taro godaveripe e Devleso – tajna savi si garadi thaj savi o Dol odredisada baši amari slava angleder so sasa čerdo o sveto. (aiōn g165) 8 Gova godaveripe ni pindžarda nijekh vladari kale svetoso. Golese so, kana bi pindžarena le, ne bi čhuvena e slavnone Gospode ko krsto. (aiōn g165) 9 Nego sar si pisimo ano Svetu lili: "Kova so ni i jakh ni dikhlija, ni o kan ni šunda, so ni ano ilo e manušeso ni dija, gova o Dol pripremisada kolende save manden le." 10 Al amende o Dol objavisada prekalo Duxo, golese kaj o Duxo ispitul thaj džanol sa, pa čak i e embare tajne e Devlese. 11 Golese so, ko tare manuša džanol so si ano manuš, ako na o duxo o manušikano, savo si ane leste? Isto gija khoni, sem

e Devleso Duxo, ni džanol so si ano Dol. 12 Al amen ni primisadam o duxo kale svetoso, nego o Duxo savo si taro Dol, te pindžara sa so amen dija o Dol sar daro. 13 Tare gova i vaćara, al na gasave lafurencar save šaj sikaven pe taro manušikano godaveripe, nego kole lafurencar save amen sikavol o Duxo; gija amen objasni e duxovna buća e duxovnone lafurencar. 14 Al o telesno manuš ni prihvati gova so amen sikavol o Duxo e Devleso, golese kaj gova si lese dilipe. Vov gova naštī haljarol, golese kaj trubul duxovno te prosudil pe. 15 O duxovno manuš šaj prosudil sa, al le khoni naštī prosudil. 16 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Ko pindžarda e Gospodesi godi te bi sikavola le?" Al amen isi godi e Hristesi.

3 A me, phralalen thaj phejalen, naštine te vaćarav tumencar sar kolencar so si duxovna, nego sar kolencar so si telesna thaj vadži si cikne čhave ano Hrist. 2 Dijem tumen thud a na zuralo xape, golese so vadži ni sena spremna te xan zuralo xape. Al ni akana vadži naštī xan le, 3 golese kaj sen vadži telesna. Golese kaj, te si maškare tumende zavist thaj čingara, naj li sen vadži telesna thaj ni li živin gija sar e manuša ano sveto? 4 Golese kaj, te neko phenol: "Me sem e Pavleso" thaj aver phenol: "Me sem e Apoloseso", na li golesa sikaven kaj sen manuša ano sveto? 5 Ko si o Apolos? Thaj ko si o Pavle? Amen sam samo sluge prekal kaste tumen lijen te pačan thaj dži jekh amendar čerol kova so o Gospod mandol. 6 Me sadisadem, o Apolos čhorda paj, a o Dol dija te barol. 7 Gija naj bitno kova savo sadil, ni kova savo čhorol o paj, nego o Dol savo dol te barol. 8 Kova savo sadil thaj kova so čhorol paj si sar jekh. Al solduj ka len i plata baše piro trud. 9 Golese kaj, amen solduj sam saradnikura ane Devlesi bući thaj tumen sen e Devlesi njiva, e Devlesi gradevina. 10 Palo milost e Devleso savo dobisadem taro Dol, me sar šukar šorutno graditelji čhutem o temelji a aver zidil pe gova temelji. Al dži jekh trubul te dičhol sar ka zidil. 11 Golese kaj khoni naštī te čhuvol aver temelji sem kova savo si već čhuto, a gova si o Isus Hrist. 12 Te khoni pe kava temelji zidil zlatosa, srebrosa, lačhe barencar, kaštencar, phusesa, il šuće čarasa, 13 lesu kvalitet tari bući ka dičhol pe kana ka avol e Hristeso dive. Golese so, ane gova dive i jag ka sikavol dži jekhesi bući, i jag ka testiril le thaj ka sikavol lesu pravo kvalitet. 14 Te ačhol i bući savi khoni zidisada, vov ka primil piri plata. 15 Al te khanikasi bući phabol, vov ka hasarol piri plata. Vov korkoro ka avol spasime, al sar maškari bari jag. 16 Ni li džanen kaj sen tumen o hram e Devleso thaj o Duxo e Devleso živil ane tumende. 17 Te khoni phađol o hram e Devleso, le

o Dol ka phađol, golese kaj o hram e Devleso si sveto, a gova sen tumen! 18 Khoni ma te xoxavol tumen! Te khoni maškare tumende dol godi kaj si godaver sar so kava sveto dol godi, nek avol dilo te bi avola čače godaver. (aiōn g165) 19 Golese kaj o godaveripe kale svetoso si anglo Dol dilipe. Sar so si pisimo ano Sveti lili: "O Dol e godaveren dolol ane lengo lukavstvo." 20 Thaj palem: "O Gospod pindžarol kaj e goda e godaverenđe si čuće." 21 Golese, khoni te ma čhudol baripe gija so sledil nesave vođa! Golese kaj, sa si tumaro: 22 il o Pavle, il o Apolos, il o Petar, il o sveto, il o džuvdipe il o meripe, il kova so si akana, il kova so ka avol – sa si tumaro, 23 al tumen preperen e Hristese thaj o Hrist preperol e Devlese.

4 Golese, e manuša trubun te smartin amen sar sluge e Hristese save si zadužime te objasnij e Devleso tajne. 2 A kana khanika isi nesavo zaduženje, lestar rodol pe te čerol gova šukar. 3 A čerdem li me gija? Me ni mariv so sudin man tumen il o manušikano sudo. Al ni man korkore ni sudiv, 4 golese kaj mingro savest si čisto. Al golesa naj sem vadži opravdimo – o Gospod si gova savo man sudil. 5 Golese ma sudin khanči angleder dok ni ka avol o Gospod. Vov ka osvetlil e buća save si garade ano mrako thaj ka ikalol ko videlo so manden e manušikane ile. Tegani dži jekh ka primil taro Dol pohvala savi zasluzil. 6 Phralalen thaj phejalen, zbog tumende lijem man thaj e Apolose sar primer, amendar te sikadon so značil: "Ma džan po dur tare kova so si pisimo ano Sveti lili." Tegani khoni ni ka čhudol baripe jekhe manušesa, a te avol protiv aver manuš. 7 Ko vaćarol kaj san pošukar tare avera? So isi tut, a so ni dobisadan taro Dol? Thaj te dobisadan gova, sose čhude baripe sar kaj ni dobisadan gova? 8 Den godi kaj sa već dobisaden? Den godi kaj sen akana barvale thaj kaj lijen te caruji bize amende? Kaj goja bax čače te postanisaden caru! Gija bi i amen tumencar carujsa. 9 Činil pe mande kaj amen e apostoluren o Dol čhuta ko empaluno than, sar zaroblenikuren ano maripe save si osudime ko meripe ani arena, ko krajo tari pobedničko kolona, gija te dičhol amen sa o sveto – e anđelura thaj e manuša. 10 Amen sam dile bašo Hrist, al tumen den godi kaj sen godaver ano Hrist! Amen sam slaba, al tumen den godi kaj sen zurale! Tumende den počastura a amencar maren muj. 11 Dži ke kava sato sam bokhale, trošale thaj urade sam sar čorore. Maren amen thaj sam bize čhera. 12 Mukasa čera bući amare vastencar. Kana akušen amen, amen blagoslovni len. Kana traden amen, amen tripi gova. 13 Kana ponizin amen, amen iri lende šukare lafurencar. Postanisadam sar gunoj

e svetoso. Lende sam sar bednikura sa dži akana. **14** Ni pisiv kava tumende te ladžarav tumen, nego te upozoriv tumen sar mingre mangle čhaven. **15** Golese kaj, te sasa tumen čak i deš milja čuvara ano Hrist, naj tumen but dada golese kaj ano Hrist o Isus me postanisadem tumaro dad palo Lačho Lafi. **16** Golese moliv tumen, dičhen te aven sar me. **17** Golese bičhaldem tumende e Timoteje, mingre mangle thaj vernone čhave ano Gospod. Vov ka poseti tumen pe gova sar me živiv ano Hrist o Isus. A živiv gija sar so sikavav ke dži jekh than ane sa e khandira. **18** Nesave tumendar čerdile barikane, golese kaj den godi kaj ni ka avav ke tumende. **19** Al te manglia o Gospod, ka avav ke tumende sigate thaj tegani ka dodžanav na samo gova so vaćaren, nego savi zor isi len gola barikane manuša. **20** Golese kaj o Carstvo e Devleso sikadol ano manušengo džuvdipe pale gova so čeren, a na pale gova so vaćaren. **21** So manden? Te avav te kazniv tumen il te avav ano manglipe thaj e krotkone duxosa?

5 E manuša vaćaren kaj maškare tumende si blud thaj gova gasavo so naj ni maškare kola save ni pindžaren e Devle. Vaćaren kaj khoni tumendar sovol pe dadese romnjasa! **2** Thaj tumen golesa vadži džan ko baripe! Bi avola po šukar te aven žalosna. Kova savo čerda gija khanči, trubul sigate te isključil pe andari tumari zajednica. **3** Golese i te naj sem telesno tumencar, ano duxo sem tumencar. Već osudisadem okole savo čerda gova, sar so bi i čerava te avava gothe. **4** Čiden tumen ano alav amare Gospodeso e Isuseso! Mingro duxo thaj o zuralipe amare Gospodeso e Isuseso ka avol tumencar. **5** Prednen gole manuše e Satanase ane vasta te avol lesno telesno narav uništimo, gija te bi lesu duxo šaj avola spasimo ko đive kana ka iril pe o Gospod. **6** Naj šukar kaj hvalin tumen. Ni li džanen kaj taro zala kvasaco šukljol sa o humer? Mučhen li jekhese te grešil, sigate gova greh ka širil pe. **7** Thodon taro purano kvasaco te bi avena nevo humer golese kaj tumen sen mangre bizo kvasaco. Amaro prazniko, i Pasha, si spremno golese so amaro Hrist, o pashalno bakro, sasa žrtvujimo. **8** Golese, trubul te proslavi o prazniko, na e purane mangresa ane savo si o kvasaco taro greh thaj bilačipe, nego e mangresa bizo kvasaco, e mangresa taro šukaripe thaj čačipe. **9** Pisisadem tumende ano lil te ma družin tumen e bludnikurencar. **10** Al ni vaćardem gova baše bludnikura kale svetose, il baše pohlepnikura, il baše čora, il baše kola save klanjin pe e idolurenđe, golese kaj bi trubula te iklijen kale svetostar. **11** Na, pisisadem tumende te ma družin tumen kolesa savo akhardol tumaro phral ano Hrist, ali si bludniko, kova savo mandol te avol le but, klanjil pe e

idolurenđe, bilačhe vaćarol averendar, but pijol il si čor. Čak i te ma xan gasave manušesa! **12** Sose bi me sudiva kolen save si avral andari khandiri? Ni li tumen sudin kolen save si ani khandiri? **13** Al o Dol ka sudil kolen save si avral andari khandiri. Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Crden e bilačhe tumendar andari tumari zajednica!"

6 Te khoni tumendar isi le spor avere manušesa, sose džan te sudin pe angle manuša save si nepravedna, a na angle Devlese manuša? **2** Ni li džanen kaj e Devlese manuša ka sudin e svetose? A te sudsaden e svetose, naj li sen dostoјna te sudin thaj e cikne buća? **3** Ni li džanen kaj amen ka sudi e anđeluren, a kamoli e buća kale svetose? **4** Gija, kana već isi tumen čingara save tičin pe tare kava džuvdipe, čhuven tegani sar sudijen kolen saven naj nisavo značaj an i khandiri! **5** Ladžo te avol tumende! Dal maškare tumende naj ni jekh gođaver manuš savo bi džanola te presudil maškare duj phrala? **6** Nego, akana jekh phral sudi pe e dujtionesa, a tumen mučhen e bipačavnende te sudin len! **7** A gova si već baro poraz tumende so sudin tumen jekh averesa. Sose pošukar ni podnesin i nepravda? Sose pošukar ni trpin i šteta? **8** Nego tumen korkore čeren nepravda thaj čeren šteta čak i e phralende thaj e phejende! **9** Ni li džanen kaj e nepravedna ni ka nasledin o Carstvo e Devleso? Ma xoxaven korkore tumen! Ni e bludnikura, ni kola save klanjin pe e idolurenđe, ni e preljubnikura, ni kola murša save soven avere muršencar, **10** ni e čora, ni kola save manden te avol len but, ni kola save but pijen, ni kola save bilačhe vaćaren averendar, ni kola save čeren prevare, ni ka nasledin o Carstvo e Devleso. **11** A nesave tumendar sesa gasave. Al akana sen thode, posvetime thaj opravdime ano alav e Gospodeso e Isuseso e Hristeso thaj ano Duxo amare Devleso. **12** "Sa si mande dozvolimo", tumen vaćaren, al naj mande sa ko korist. Va, "sa si mande dozvolimo", al ni mangav gasave buća te vladin mancar. **13** Tumen vaćaren: "O xape si bašo vodi, a o vodi si bašo xape. Al o Dol ka uništio i jekh i dujto." O telo naj bašo blud, nego bašo Gospod thaj o Gospod bašo telo. **14** Pe zorasa o Dol vazdija e Gospode tare mule thaj i amen ka vazdol tare mule pe zorasa. **15** Ni li džanen kaj amare telura si kotora tare Hristeso telo? Šaj li, gija, te lav e kotora tare Hristeso telo thaj te čerav len e bludnicako kotor? Na, nisar! **16** Ni li džanen kaj kova savo džal e bludnicasa, postanil lasa jekh telo? Golese kaj, sar so si pisimo ano Sveti lili: "Kola duj ka aven jekh telo." **17** Al ko si ano katanipe e Gospodesa, postanil jekh duxo e Gospodesa. **18** Našen taro blud! Tumen vaćaren: "Dži jekh greh savo o manuš čerol,

naj le khanči e telosa." Al ko čerol blud, grešil protiv piro telo.
19 Ni li džanen kaj tumaro telo si hram e Svetone Duxoso
savo si ane tumende thaj savo primisaden taro Dol? Tumen
ni preperen korkore tumende! 20 Tumen sen kuč poćinde.
Golese, slavin e Devle tumare telosa [thaj tumare dušasa,
savi si e Devlesi].

7 Akana ka phenav tare kova so pisaden mande. Tumen
vaćaren: "E muršese si pošukar te ma sovol džuvljasa." 2
Al, te bi o manuš našola taro blud, nek dži jekh rom sovol
pe romnjasa thaj dži jekh romni nek sovol pe romesa. 3 O
rom trubul te ispunil pe dužnostura premal piri romni, isto
gija thaj i romni trubul te ispunil pe dužnostura premal piro
rom. 4 I romni naj gospodari pe piro telo, nego lako rom. Isto
gija ni o rom naj gospodari pe piro telo, nego lesi romni.
5 Ma ačhavem tumen jekh averestar, sem ko dogovor thaj
bašo nesavo vreme, te šaj posvetin tumen e molitvaće. Pale
gova palem aven katane, te ne bi o Satana anola tumen
ano iskušenje, golese kaj bašo tumaro slabost tumen naštī
izdržin. 6 Al kava vaćarav tumende na sar zapovest, nego
sar dopuštenje. 7 Mangava bi sa e manuša te aven sar
me, biženime, al dži jekh manuš isi le piro daro taro Dol
– jekhe isi gasavo daro, a dujtome aver daro. 8 Al kava
vaćarav e muršende saven naj romnja, e džuvljenđe saven
naj roma thaj e romnjendje kase roma mule: lende pošukar si
te ačhen korkore sar me. 9 Al te naštī uzdržin pe, nek len
pe, golese so pošukar si te len khanika, nego te phabon
tar strast. 10 Al e romen saven isi romnja thaj e romnjene
saven isi roma dav zapovest savo ni avol mandar, nego
tar Gospod: i romni naštī rastavil pe tare piro rom. 11 Al te
rastavisajl, ma te lol rome palem, il nek miril pe pe romesa.
Thaj ni o rom ma te rastavil pe tare piro romni. 12 Averende
vaćarav me, iako o Gospod ni zapovedisada kava putarde:
Te nesavo phral ano Hrist isi le romni savi ni pačal ano
Dol, al voj mandol te bešol lesa, tegani te ma rastavil pe
latar. 13 Thaj te nesavi phen ano Hrist isi la rom savo ni
pačal ano Dol thaj vov mandol te bešol lasa, tegani te ma
rastavil pe lestar. 14 Golese so, o bipačavno rom posvetilpe
pe pačavne romnjasa thaj i bipačavni romni posvetilpe pe
pačavne romesa. Thaj gija tumare čhave bi avena duxovno
melale, al akana si sveta. 15 Al te o bipačavno rom manglia
te rastavil pe, nek rastavil pe. Ane gova si o pačavno phral il
i pačavni phen slobodna, golese so o Dol akharol amen ano
mir. 16 Ko džanol, šaj li tu, romnije, te spasi čire rome? Il ko
džanol, šaj li tu, romna, te spasi čire romnja? 17 Samo, dži
jekh tumendar trubul te živil gija sar o Gospod odredisada
lese thaj sar so akharda le o Dol. Gija zapovediv gova ane

sa e khandira. 18 Te sasa khoni akhardo taro Dol kana sasa
već sunetimo, ma te pokušil te promenil gova. Te sasa khoni
akhardo taro Dol kana sasa bisunetime, ma te sunetil pe. 19
O sunetipe naj khanči, ni o bisunetipe naj khanči. Važno si te
iċaren pe e Devle zapovestura. 20 Dži jekh nek ačhol gija
sar so si akhardo. 21 Sana akhardo sar robo? Ma čhuv gova
ko ilo. Al te šaj dobi i sloboda, koristi goja prilika. 22 Golese
so, o robo savo sasa akhardo ano Gospod, slobodno si ano
Gospod. Isto gijate, o slobodno savo sasa akhardo ano Hrist,
leso robo si. 23 Tumen sen kuč poćinde. Ma aven robura e
manušende. 24 Phralalen thaj phejalen, dži jekh nek ačhol
anglo Dol gija sar so si akhardo. 25 Akana ka phenav tare
kova so pisaden mande: O Gospod ni zapovedisada kava
putarde e čhejende save vadži ni lije romen, al dav tumen
savet, sar kova kase pale Devleso milost, šaj te pačan.
26 Dav godi, kaj zbog kala phare vremenura, e manušese
pošukar si te ačhol gija sar so si akana. 27 Lijan li romnja?
Tegani, ma rastavi tut latar. Ni li lijan romnja? Tegani, ma
rode romnja. 28 Al te lijan romnja, ni čere greh. Thaj gija i
čhej, te dija pe, ni čerol greh. Al kola save len pe, ka avol len
but telesno bilačhipe, a me mangav te arakhav tumen tare
gova. 29 Al kava mangav tumende te vaćarav, phralalen
thaj phejalen: naj vadži but vreme! Od akana kola save isi
len romnja, nek aven sar kola so naj len. 30 Thaj kola save
roven, te aven sar kola save ni roven. Kola save radujin pe,
te aven sar kola save ni radujin pe thaj kola save činen,
te aven sar kola saven naj khanči. 31 Kola save koristin
šukaripe kale svetoso, ma te aven sar kola save dičhen
but ane gova. Golese kaj, o oblik e adivesutne svetoso
načhol. 32 Mangav te aven bize brige. O manuš savo si bizi
romni brinil pe baše buća e Gospodese – sar te ugodil e
Gospodese. 33 Al o manuš kas isi romni brinil pe baše buća
akale svetose – sar te ugodil pe romnjače, 34 thaj gija si ane
peste ulado. E džuvlja sava naj la rom il si čhej, brinil pe
baše buća e Gospodese, te avol sveto i telosa i duxosa.
Al i džuvli sava isi rom brinil pe baše buća akale svetose
– sar te ugodil pe romese. 35 Al kava vaćarav ano korist
tumende, na te čhuvat tumende zabrana, nego te šaj živin
lačhe thaj te ma avol tumen smetnja dok služin e Gospode.
36 Te khoni dol godi kaj ni postupil šukar premal pi verenica
thaj lače berša načhen thaj vov dol godi kaj trubul te lol la
romnjače, nek čerol gova so mandol, ni čerol nisavo greh.
Nek lol la romnjače. 37 Al te khoni ačhol zurale ane piri
odluka, naj talo pritisko, šaj obuzdil pe thaj odlučisada te ma
lol romnjače pe verenica, isto i vov čerol šukar. 38 Gijate,
kova savo lol romnjače pe verenica, šukar čerol, al kova
savo ni lol romnja, čerol vadži pošukar. 39 I džuvli si phangli

ano brak, sa dok si lako rom džuvdo. Al te mulo lako rom, slobodno si thaj šaj te lol rome save mandol, al samo te si kova murš ano Gospod. 40 Al ka avol po baxtali te ačhol slobodno. Gova si mingro mišljenje thaj me dav godi kaj si ane mande e Devleso Duxo.

8 A so pučljen bašo mas sava sasa žrtvujimo e idolurenđe, me ka phenav tumende. Džana kaj "savoren amen isi džanglipe." Al o džanglipe inđarol ko baripe, a o manglipe izgradil amen. 2 Kova savo dol godi kaj khanči džanol, gasavo vadži ni džanol sar so trubul te džanol. 3 Al kova savo mandol e Devle, o Dol pindžarol le. 4 A bašo xape savo sasa žrtvujimo e idolurenđe, džana kaj "o idol naj khanči ke kava sveto" thaj kaj "naj aver dol, sem jekh Dol." 5 Golese kaj, i te si gasave save akhardon dolura, il ko nebo il ki phuv – sar so si but "dolura" thaj but "gospodarura" – 6 amen isi jekh Dol, o Dad. Lestar si sa thaj lese amen živi. Thaj si samo jekh Gospod, o Isus Hrist, maškar savo sasa sa čerdo thaj i amen živi maškar leste. 7 Al dži jekh ni džanol kava čačipe. Nesave si vadži naviknime pe idolura thaj kana xan gova xape, xan le sar te si ando idolurenđe. Naj sigurna kaj šaj xan gova thaj golese baše lengo bizuralo savest osetin krivica. 8 "Al o xape ni anol amen popaše pašo Dol. Golese so, ni ka hasara khanči te ni xaljam, niti ka dobi khanči te xaljam." 9 Al aračhen tumen te ne bi goja tumari sloboda inđarola kolen save si slaba ano savest, ano greh. 10 Golese so, te tu džane sa tare gola buća, thaj khoni kaso savest si slabo dičhol tut sar xa ano hram posvetimo e idolurenđe, ni li tu gija ka ohrabri le i vov te xal gova mas so sasa žrtvujimo e idolurenđe? 11 Gija kava slabo phral il phen, baše savo o Hrist mulo, ka avol uništimo baše tumaro "džanglipe"! 12 Kana gija čeren greh protiv lende thaj povredin lengo slabo savest, čeren greh i protiv o Hrist. 13 Golese, te o xape savo me xav, navodisada mingre phrale il pheja ko greh, tegani nikad vadži ni ka xav mas te ne bi perola mingro phral ni phen ano greh. (aiōn g165)

9 Naj li sem slobodno? Naj li sem apostol? Ni li dikhlijem e Isuse, amare Gospode? Naj li sen tumen plod tari mingri bući ano Gospod? 2 Te naj sem apostol averenđe, tumende sem. Golese kaj tumen sen pečato so sikavol kaj sem apostol ano Gospod. 3 Kava si mingri odbrana protiv kola save tužin man: 4 Naj li amen pravo te xa thaj te pija golestar so čera bući? 5 Naj li amen pravo, sar so gova čeren i avera apostolura thaj e Gospodese phrala thaj o Petar, te aven amen pačavne romnja saven ka indara ko drom amencar? 6 Il samo me thaj o Varnava mora te čera aver bući te bi šajine te živi? 7 Ko sar vojniko služil pe parende?

Ko sadil vinograd thaj ni xal leso bijandipe? Il ko čaravol e bakren a ni pijol lengo thud? 8 Dal si gova manušikan godaveripe, il gova phenol i o Zakon? 9 Golese kaj ane Mojsijaso zakon si pisimo: "Ma phande o muj e guruveso kana vršil o điv." Dal o Dol brinil pe samo e guruvende? 10 Na li gova čače vačarol amende? Va, golese kaj baše amende sasa pisimo. Ko oril i phuv, čerol gova ani nada thaj ko vršil o điv, čerol gova ani nada, kaj ka dobin piro kotor. 11 Te maškar tumende sejisadam duxovno seme, but li ka avol te čida tumaro materijalno plod? 12 Te averen isi pravo te ulaven tumencar tumaro materijalno plod, sose amen ne bi avola vadži po but pravo pe gova? Al amen ni koristisadam gova pravo. Mesto gova, sa podnositisadam te ne bi čhvusa prepreka po drom taro Lačho Lafi e Hristeso. 13 Ni li džanen kaj kola save služin ano hram, taro hram dobin xamase, thaj kola save služin ko žrtveniko, dobin kotor tare gova so sasa žrtvujimo po žrtveniku? 14 Gija i o Gospod odredisada kola save o Lačho Lafi propovedin, taro Lačho Lafi te živin. 15 Al me golestar khanči ni koristisadem. Ni kava ni pisisadem te avol i gija mancar. Golese kaj, pošukar si te merav i me, nego khoni te cradol man tari kaja hvala – te propovediv o Lačho Lafi bizo počinipe. 16 Gija, kana propovediv o Lačho Lafi, našti hvali man, golese kaj si gova mingro dužnost. Golese, but pharo mande te ni propovedisadem o Lačho Lafi! 17 Te čerdem gova korkoro mandar, zasluživ i plata, al goja bući si mande dindi, golese so me ni birisadem la. 18 Gija, savi si mingri plata? Gasavi, kaj kana propovediv o Lačho Lafi, naj sem počindo, te ma koristiv o pravo tari plata savi isi man golestar so propovediv. 19 Slobodno sem thaj ni preperav khanikase. Al me postanisadem robo savorenđe, te bi šajine vadži pobut dženen te anav anglo Dol. 20 E Jevrejende postanisadem sar Jevrejo, te anav e Jevrejen anglo Dol. Kolendje save si tale Mojsijeso Zakon, postanisadem sar te sem talo Zakon – iako me korkoro naj sem talo Zakon – te anav anglo Dol kolen save si talo Zakon. 21 Kolendje save si bizo Zakon, postanisadem sar te sem bizo Zakon – thaj ako ni sema anglo Dol bizo zakon, nego sem talo zakon e Hristeso – te anav anglo Dol kolen save si bizo Zakon. 22 E bizuralende postanisadem bizuralo, te anav anglo Dol e bizuralen. Savorenđe sem sa, te bi von spasina pe ko bilo savo način. 23 A kava sa čerav bašo Lačho Lafi, te bi avola i man kotor ane leso blagoslov. 24 Ni li džanen kaj ane trka učestvujin kola save prasten, al samo jekh lol nagrada? Golese prasten gija te len i nagrada. 25 Dži jekh savo takmičil pe džal ke phare pripreme. Vov gova čerol golese te lol o venco savo rumil pe, al amaro venco ni rumil pe. 26 Golese me prastav sar kova savo isi le cilj

angle leste. Thaj kana čalavav dumukhencar, ni čalavav ano vazduhu. 27 Zurale krotiv mingro telo thaj ičarav le ani stega, te ne bi me, savo propovediv o Lačho Lafi averenđe, avava isključimo tari trka.

10 Phralalen thaj phejalen, ni mangav te ni džanen, kaj sa amare paradada sesa ani pustinja, inđarda len o Dol e oblakosa thaj savore nakhle maškarō more ki šuci phuv. 2 Savore krstisajle ano oblako thaj ano more sar kola save džan palo Mojsije. 3 Savore xalje gova isto duxovno xape 4 thaj savore pilje gova isto duxovno pijipe, golese kaj pilje tare duxovno baro bar savo pratisada len thaj gova baro bar sasa o Hrist. 5 Al but lendar ni ugodisade e Devlese golese sesa mudarde thaj rastrvime ani pustinja. 6 A kava sa postanisada amendje sar primer, te ma avol amen želja bašo bilačipe, sar so sasa len. 7 Ni ma aven kola save klanjin pe e idolurenđe, sar so sesa nesave lendar, golese kaj ano Svetu lili si pisimo: "Bešle e manuša te xan thaj te pijen thaj uštile nemoralno te čhelen." 8 Ma te čera blud, sar so nesave lendar dije pe ano blud thaj ane jekh dive mudardile bištetrin milja džene. 9 Ni te kuši e Hriste, sar so nesave lendar kušisade thaj mudardile tare sapa. 10 Ni te mrmlijin, sar so nesave lendar mrmlijisade thaj mudardile taro anđelo, o uništitelji. 11 Kava lende sasa sar primer, a pisimo amendje sar upozorenje save živi ane poslednja divesa. (aiōn g165) 12 Golese, kola save den godi kaj ačhen zurale, te arachen pe te ma peren. 13 E iskušenjura save avile pe tumende si katane sa e manušende. Al o Dol si verno thaj ni ka mučhol te aven pe tumende gasave iskušenjura save našti izdržin. Ani iskušenjura vov ka sikavol tumende sar te našen taro gova, gija te šaj izdržin. 14 Golese, mingre mangle amalalen, našen tare gova te klanjin tumen e idolurenđe! 15 Vaćarav tumende sar godavere manušende. Prosudin korkore tumen so vaćarav. 16 Naj li o tahtaj taro blagoslov, saveze zahvali amen, zajedništvo ano rat e Hristeso? Thaj naj li o mangro savo phaga zajedništvo ano telo e Hristeso? 17 Golese kaj si samo jekh mangro, amen save sam but, sam jekh telo, golese so jekh mangro ulava. 18 Dičhen e manušen taro Izrael palo telo: Dal kola save xan e žrtva naj len khanči e žrtvenikosa? 19 Vaćarav li golese kaj o mas žrtvujimo e idolurenđe khanči značil? Il kaj idolura khanči značin? 20 Na! Al, i žrtva so žrtvujin, žrtvujin e bilače duxurenđe, a na e Devlese. A me ni mangav te avol tumen katanipe e bilače duxurencar. 21 Našti pijen taro tahtaj e Gospodeso thaj taro tahtaj e bilače duxureng. Našti xan ko astali e Gospodeso thaj ko astali e bilače duxureng. 22 Il dikhia li te čera amare Gospode ljubomorno? Dal sam amen pozurale

lestari? 23 "Sa si mande dozvolimo", tumen vaćaren, al naj sa amende ko korist. Va, "sa si mande dozvolimo", al gova sa ni izgradil amen. 24 Nijekh ma te dičhol piro korist, nego o korist averengo. 25 Sa o mas so bićindol ko trgo, šaj xan thaj ma raspučen tumen tare gova mas, zbog o savest. 26 Golese kaj ano Svetu lili si pisimo: "E Gospodesi si i phuv thaj sa so si pe late." 27 Te akharda tumen khoni tare bipačavne manuša ko xape thaj tumen manden te džan, xan sa so ka den tumen thaj ma raspučen tumen baše gova xape, zbog o savest. 28 Al te khoni vaćarda tumende: "Kava mas sasa žrtvujimo", tegani ma xan baše kova savo gova vaćarda tumende zbog o savest. 29 Al ni vaćarav te ma xan kava baše čiro savest, nego baše koleso savo vaćarda tumende baše gova mas. Gova si jedino razlog golese kaj mingri sloboda ni odredil pe premal o savest avere manušeso. 30 Te mingre zahvalimasa prihvatisadem gova xape, sose khoni te sudil man baše gova xape? 31 Gija, kana xan il pijen, il bilo so čeren, gova sa čeren ki slava e Devlesi! 32 Ma aven sablaz ni e Jevrejenđe, ni e abandžijenđe, ni e Devlese khandiraće, 33 sar so i me ane sa dikhav te ugodiv savorenđe. Me ni rodav mingro korist, nego o korist buteng, te šaj aven spasime.

11 Dičhen tumen pe mande, sar so me dikhav po Hrist. 2 Hvaliv tumen golese kaj ane sa den tumen godi mandar thaj ičaren tumen po sikajipe gija sar so dijem tumende. 3 Al mangav te džanen kaj o Hrist si šoro dži jekhe manušese, o rom si šoro e romnjako thaj o Dol si šoro e Hristeso. 4 Dži jekh murš savo molil pe il prorokui učarde šoresa, ladžarol piro šoro. 5 Thaj dži jekh džuvli savi molil pe il prorokui biučarde šoresa, ladžarol piro šoro – a gova si isto sar kana bi voj randola piro šoro. 6 Te ni učharda i džuvli piro šoro, tegani šaj čhinol pe bala. Al te si ladžo i džuvli te čhinol pe bala il te randol po šoro, nek učharol piro šoro. 7 O murš ni trubul te učharol piro šoro, golese kaj vov si e Devlesi slika thaj slava, al i džuvli si slava e muršesi. 8 Golese kaj o angluno murš ni postanisada tari džuvli, nego i džuvli taro murš. 9 Ni o murš naj čerdo baši džuvli, nego i džuvli bašo murš. 10 Golese e džuvlja trubul te avola po šoro khanči, so bi sikavola kaj si tale muršeso vlast. Gija trubul te čerol pe i baše anđelura. 11 Al ano Gospod, i džuvli zavisił taro murš thaj o murš zavisił tari džuvli. 12 Golese, sar so i džuvli postanisada taro murš, gijate si o murš bijando tari džuvli, a sa si gova taro Dol. 13 Korkore maškare tumende sudin: šukar li si i džuvli te molil pe e Devlese biučarde šoresa? 14 Dal ni sikavol tumen korkori i priroda kaj si ladžo o murš te inđarol bare bala, 15 al te isi e džuvlja bare bala, gova si

pe lači slava? Golese kaj lače dije pe bala sar učhardipe e šoreso. **16** Al te khoni mandol te čerol čingara baše gova, šaj samo te phenav kaj amende naj gasavo adeti thaj ni gova ni čeren ani khandiri e Devlesi. **17** Al sar vačarav tumende tare sa kava, ni hvaliv tumen, golese kaj tumaro čidipeanol pobut bilačhipe, nego šukaripe. **18** Angleder, šunav thaj pozala ano gova pačav kaj kana čiden tumen ani khandiri, isi čingara maškare tumende. **19** Al činil pe mande kaj trubl maškar tumende te aven i čingara, te bi dičhola pe save manuša maškar tumende si u pravu! **20** Golese, kana čiden tumen te xan katane, naj gova i Gospodnjo večera. **21** Golese so, kana tumen xan, savore angleder len pese piri večera thaj gija jekh ačhol bokhalo thaj aver matol. **22** Dal naj tumen čher kaj bi xana thaj pijena? Il čače maren muj e Devlese Khandirasa thaj gija ladžaren kolen saven naj khanči? So te phenav tumende? Te hvaliv tumen? Baše kava našti hvaliv tumen. **23** Golese so me primisadem o sikajipe taro Gospod, kova so tumende i dijem: o Gospod o Isus ani rat kana sasa izdajimo, lija o mangro, **24** thaj kana dija hvala e Devlese, phaglia le thaj vačarda: "Kava si mingro telo savo dol pe tumende. Kava čeren te den tumen godi mandar." **25** Isto gija pali večera lija i o tahtaj e moljasa thaj vačarda: "Kava tahtaj si nevo savez ane mingro rat. Kava čeren svako drom kana ka pijen gova, te den tumen godi mandar." **26** Golese, svako drom kana ka xan kava mangro thaj pijen andaro kava tahtaj, objavin o meripe e Gospodeso, sa dži kaj vov ni ka avol. **27** Gija, ko nedostojno xal kava mangro il pijol andaro tahtaj e Gospodeso, bango si golese so čerol greh bašo telo thaj bašo rat e Gospodeso. **28** Al o manuš te ispituil pes korkore, pa tegani te xal o mangro thaj te pijol andaro tahtaj. **29** Golese kaj, ko xal thaj pijol thaj ni poštujil e Gospodeso telo, tegani anal pe peste osuda kana xal thaj pijol. **30** Golese si maškare tumende but slaba thaj nasvale thaj but džene tumendar mule. **31** Golese kaj kana bi korkore amen ispitujisa, ne bi avasa osudime. **32** Al kana o Gospod sudił amen, vov vaspitil amen te ma ava sudime kolencar save si ano sveto. **33** Golese, mingre phralalen thaj phejalen, kana čiden tumen te xan i Gospodnjo večera, adućaren jekh avere. **34** Te si khoni bokhalo, nek xal čhere, te ma bi anena osuda pe tumende kana čiden tumen. A baše avera buća ka dav tumen uputstvura kana ka avav.

12 A baše duxovna darura, phralalen thaj phejalen, ni mangav te aven ano bidžanglipe. **2** Džanen kaj, dok ni pindžarden e Devle, sena nesar xoxade thaj inđarde ko bango drom premale lalore idolura. **3** Golese mangav te džanen kaj njekh savo si inđardo e Devlese Duxosa našti

phenol: "Harami e Isusesel!" Thaj khoni našti vačarol: "O Isus si o Gospod!", sem kova savo si inđardo e Svetone Duxosa. **4** Isi različita duxovna darura, al o Duxo si jekh. **5** Isi i različito služipe, al o Gospod si jekh. **6** Isi različita načinura sar o Dol čerol pi bući ano manuš, al o Dol si jekh, savo sa čerol ane savorende. **7** A dži jekhese dol pe te sikadol o Duxo maškar leste, te avol savorende ko šukaripe. **8** Golese kaj, jekhese o Duxo dol lafi taro godžaveripe thaj averese gova isto Duxo dol lafi taro džanglipe, **9** thaj averese gova isto Duxo dol pačajipe thaj averese gova jekh isto Duxo dol darura te sastarol, **10** thaj averese te čerol čudesura thaj averese te prorokujil, averese te razlikuil e duxuren thaj averese te vačarol avere čibencar thaj averese te tumačil gola čiba. **11** Al sa kava čerol jekh isto Duxo, savo dži jekhese dol pojedinačno sar mandol. **12** Golese, sar so si jekh telo thaj isi le but kotor, sa e kotor, iako si pherdo, si jekh telo. Gija si i e Hristesa. **13** Golese, savore sama krstime ano jekh Duxo te bi avasa jekh telo, bizo obzir dal sam Jevreja, il abandžije, il robura, il slobodna manuša. Savore piljam tare jekh Duxo. **14** Golese kaj, o telo naj samo jekh kotor, nego but kotor. **15** Te vačarda o pingro: "Me naj sem va thaj golese naj sem kotor taro telo", dal golese naj kotor taro telo? **16** Il te vačarda o kan: "Naj sem jakh thaj golese naj sem kotor taro telo", dal golese naj kotor taro telo? **17** Kana bi sa o telo avola samo jakh, sar bi šajine te šuna? A kana bi sa o telo avola samo kan, sar bi šajine te miriši? **18** Al o Dol čhuta sa e kotorano telo sar vov so manglia. **19** Kana bi sa e kotorana avena jekh kotor, kaj bi avola o telo? **20** Gija isi but kotor, al si jekh telo. **21** Našti i jakh te vačarol e vastese: "Ni trubu man!", ni o šoro e pingrende: "Ni trubun mande!" **22** Naprotiv, kola kotor e telose save dičhen pe kaj si slaba – von si potrebna. **23** Thaj kola kotor e telose baše save da godi kaj si em ladžutne, da len pobaro čast. Posebno učhara e kotor e telose save ni trubun te dičhen pe, **24** dok e kotorencar e telose save dičhen pe, gova ni trubul. Al o Dol sastavisada o telo gija so dija pobaro čast kole kotorende saven naj čast, **25** te ma avol čingara ano telo, nego e kotor e telose jednako te dičhen jekh avere. **26** Te jekh kotor e teloso patil, sa avera kotor e telose, lesa patin. Te jekhe kotorese taro telo dol pe čast, sa avera kotor e telose si radosna. **27** Tumen sen o telo e Hristeso thaj dži jekh tumendar si leso kotor. **28** Thaj o Dol čhuta ani khandiri angleder e apostoluren, dujtonen e prorokuren, a tritonen e učiteljuren. Tegani čhuta kolen so čeren čudura, pa kolen so isi len darura te sastaren, te pomožin, pa kolen so šaj te aven vođe thaj kolen so isi len daro te vačaren avere čibencar. **29** Savore li si apostolura? Savore li si prorokura?

Savore li si učiteljura? Savore li čeren čudura? 30 Savoren li
isi daro te sastaren? Savore li vaćaren avere čibencar?
Savore li tumačin e čhiba? 31 Manden but te avol tumen
pobare darura. A me ka sikavav tumenđe vadži pošukar
drom.

13 Te vaćardem sa e manuškane il e andelurende
čibencar, al naj ma manglipe, tegani bi avava samo
sar zvono il činela savi čerol buka. 2 Kana bi avola man daro
te prorokujiv thaj te džanav sa e tajne, thaj kana bi avola
man sa o džanglipe thaj gasavo pačajipe kaj lesa e bregura
te crdav, al kana manglipe ne bi avola man, ne bi avava
khanči. 3 Te dijem sa so isi man kolende so naj len khanči,
te dijem i mingro telo te žrtvujil pe, al manglipe kana ne bi
avola man, khanči ne bi pomožila mande. 4 O manglipe but
trpil, o manglipe si šukar. O manglipe ni zavidil, ni hvalil pe
thaj naj barikano. 5 O manglipe naj nepristojno, ni rodol piro
pravo, ni holjavol thaj ni pamtil o bilačipe savo čerda pe
lese. 6 Ni radujil pe baši nepravda, al radujil pe bašo čačipe.
7 O manglipe sa podnosil, nikad ni ačhol te pačal, uvek nadil
pe thaj sa trpil. 8 O manglipe nikad ni ačhol. A o daro taro
proročto? Ka načhol! O daro taro vaćaripe ane čhiba? Ka
hasardol! O daro taro džanglipe? Ka načhol! 9 Golese kaj
samo zala amen džana thaj zala prorokui, 10 al kana ka avol
kova so si savršeno, tegani ka načhol kova so naj potpuno.
11 Kana sema cikno čavoro, sar čavoro vaćardem, sar
čavoro dijem godi thaj sar čavoro razmisliva. Al kana
bariljem, čudijem kova so si čavorikano. 12 Golese so,
akana dikha sar ano ogledalo thaj sar maškari magla, al
tegani ka dikha muj mujesa. Akana pindžarav zala, al tegani
ka pindžarav sa, sar so i man o Dol potpuno pindžarol.
13 Gija, akana ačhen kala trin: o pačajipe, i nada thaj o
manglipe. Al embaro maškar lende si o manglipe.

14 Iskreno roden o manglipe! But manden e duxovna
darura! A posebno but manden o daro taro prorokujipe.
2 Kova savo vaćarol avere čibasa, ni vaćarol e manušende,
nego e Devlese. Golese kaj khoni našti te haljarol so vaćarol.
Vov vaćarol e tajne palo Duxo. 3 Al kova savo prorokujil,
vaćarol e manušende te izgradil len, te zuravol len thaj te
utešil. 4 Kova savo vaćarol avere čibasa, duxovno izgradil
samo korkore pes, al kova savo prorokui, duxovno izgradil i
khandiri. 5 Me mangav savore te vaćaren avere čibencar,
al pobut mangav te prorokujin. Golese kaj po korisno si kova
savо prorokujil, nego kova savo vaćarol avere čibencar,
sem te gova khoni tumačisada te bi duxovno izgradila pe
sa i khandiri. 6 Phralalen thaj phejalen, te aviljem tumende
vaćarindoj avere čibencar, sar ka avav tumenđe ano korist

te ni andem tumenđe lafura taro otkrivenje, džanglipe,
proročto vili sikajipe? 7 Gija i e instrumentura čeren tonura,
sar i flauta il i harfa. Te ni čerde jasna tonura, sar o manuš ka
pindžarol i melodija savi bašalol i flauta il i harfa? 8 Golese
kaj, te šundilo e trubako glaso nejasno, ko ka avol spremno
bašo maripe? 9 Gija si gova i tumencar. Te vaćarden lafura
save khoni ni haljarol, sar ka džanol pe so vaćaren? Golese
kaj ka vaćaren ani balval. 10 Ko sveto isi but različita čhiba
thaj ni jekh naj bizo značenje. 11 Al te ni haljardem i čhib
kolesi savo vaćarol, tegani gova manuš si mande abandžija
thaj me sem abandžija kolese so vaćarol. 12 Gija si gova i
tumencar. A sar so but manden e duxovno darura, dičen
te aven po but pherde gasave darurencar save izgradin
i khandiri. 13 Golese kova savo vaćarol avere čibencar,
nek molil pe te šaj te tumačil gova so vaćarol. 14 Golese
kaj, te molisaljem avere čibencar, molil pe mingro duxo, al
mingri godi gova ni haljarol. 15 So, gija, šaj te čerav? Ka
moli man mingre duxosa, al ka moli man i mingre godasa.
Ka zahvaliv e duxosa, al ka zahvaliv i e godasa. 16 Golese
kaj, te slavisadan e Devle samo čire duxosa, sar khoni savo
ni haljarol šaj phenol "Amin" ke čiri zahvala te ni haljarol
so vaćare? 17 Gija tu šaj šukar zahvali ani molitva, al
kova savo šunol ni barol duxovno. 18 Hvala e Devlese so
vaćarav avere čibencar pobut nego savore tumen. 19 Al
ani khandiri mangav te vaćarav pošukar pandž razumna
lafura te bi sikavava i averen, nego te vaćarav deš milje
lafura avere čibasa, save khoni ni ka haljarol. 20 Phralalen
thaj phejalen! Ma den godi sar čavore. Mesto gova, ano
bilačipe aven nevina sar cikne čavore, al ani godi aven
sar zrela manuša. 21 Ano Zakon si pisimo: "Avere čibencar
thaj e abandžijskone vuštencar ka vaćarav kale narodose,
al ni tegani khoni ni ka šunol man," phenol o Gospod. 22
Gija, o daro e čibengo naj znako kolendje save pačan,
nego kolendje save ni pačan. Al proročto naj kolendje save
ni pačan, nego kolendje save pačan. 23 Te čidija pe sa i
khandiri ko jekh than thaj savore vaćarde avere čibencar, a
avile gothe kola save ni haljaren il save ni pačan, ni li ka
vaćaren kaj dilaljen? 24 Al te savore prorokuisade thaj te
avilo khoni savo ni pačal ano Dol il kova savo ni haljarol,
vov ka dičhol piro greh baše sa so šunol thaj sa so šunol
ka sudil le. 25 Gija, o garajipe lese ileso ka ikljol ko svetlo.
Tegani ka perol mujesa dži i phuv thaj ka klanjil pe e Devlese
vaćarindoj: "Čače si o Dol tumencar!" 26 So gija, trubul te
čeren, phralalen thaj phejalen? Kana čiden tumen, nekas
isi dili, nekas isi sikajipe, nekas isi otkrivenje, neko vaćarol
avere čibencar thaj neko tumačil len. Al sa kava trubul te
avol savorenje ki duxovno izgradnja. 27 Te neko vaćarol

avere čibencar, nek vaćaren po duj džene, pa embut trin, jekh po jekh, thaj neko nek tumačil so vaćarde. 28 Al te naj khoni ko šaj tumačil, ma te vaćarol pe ani khandiri, al nek vaćarol korkoro pese thaj e Devlese. 29 A e prorokura duj il trin nek vaćaren, a avera nek rasudin so vaćarde. 30 Al te nekase averese savo gothe bešol, ka avol otkrivenje, kova so vaćarola angleder, nek ačhavol te vaćarol. 31 Golese kaj savore šaj prorokujin, jekh po jekh, savore te siklijon thaj savore te aven ohrabrine. 32 E duxura e prorokurende pokorin pe e prorokurende, 33 golese kaj o Dol naj Dol bizo redo, nego Dol taro mir. Gija si ane sa e khandira e Devlese manušenđe. 34 E džuvlja te ma vaćaren ki služba anि khandiri golese kaj lendje naj dopustimo te vaćaren. Mesto gova, trubun te pokorin pe, sar so vaćarol i o Zakon. 35 Te manden khanči te siklijon, nek pučen čhere pumare romen. Golese kaj ni priličil e džuvljače te vaćarol ki služba anि khandiri. 36 Tumendar li ikli o Lafi e Devleso? Il tumende samo reslo? 37 Te khoni smatril pe kaj si proroko il isi le duxovno daro, nek džanol kaj gova so me pisiv si e Gospodeso zapovest. 38 Al te khoni kava ni prihvatisada, ni vov korkoro ni ka avol prihvativimo. 39 Golese, phralalen thaj phejalen mingralen, manden but te prorokujin thaj ma branin te vaćaren avere čibencar. 40 Al sa nek avol pristojno thaj uredno.

15 Phralalen thaj phejalen, dav tumen godi po Lačho Lafi
savo propovedisadem tumende thaj savo primisaden
thaj ane savo ačhen ano pačajipe. 2 Kale Lačhe Lafesa
sen spasime, te ičarden tumen pe gova so propovedisadem
tumende. Te gija ni čeren, džabe pačajen. 3 Golese so, ko
angluno than dijem tumen kova so i me primisaden: kaj o
Hrist mulo baše amare grehura sar so si pisimo ano Svetu lili,
4 kaj sasa prahome thaj kaj uštivo trito dive, sar so si pisimo
ano Svetu lili, 5 thaj kaj sikadilo e Petrese, a pale gova i so
Dešduje apostolurenđe. 6 Pale gova, tari jekh drom sikadilo
e phralende thaj e phejende, save sesa pobut tare pandžsel
džene. Pobut lendar vadži adive si džuvdve, al nesave već
mule. 7 Pale gova, sikadilo e Jakovese, pa tegani sa avere
apostolurenđe. 8 A ko krajo sikadilo i mande, sar nekase
savo bijandilo angleder nego so trubul. 9 Golese kaj me
sem emcikno maškare apostolura. Čak naj sem dostoјno te
akharav man apostol, golese kaj progonisadem i khandiri e
Devlesi. 10 Al me sem kava so sem, pale Devleso milost.
Leso milost premal mande ni sasa džabe. Dikhljem te ćrav
bući pobut savorendar lendar, al gova ni sema me, nego
e Devleso milost savi si mancar. 11 Gija, bizo obzir dal
me propovedisadem il von, amen vaćara isto haberri ane
savo tumen pačajen. 12 Al te propovedisadam taro Hrist kaj
uštivo tare mule, sar tegani vaćaren nesave tumendar kaj naj

uštipe tare mule? 13 Te naj uštipe tare mule, gija ni o Hrist
ni uštivo. 14 Al te o Hrist ni uštivo tare mule, tegani džabe
si amaro propovedipe thaj džabe si i tumaro pačajipe. 15
Te e mule ni ušten čače, sar so nesave phenen, tegani i
amen sikadiljam sar xoxavne svedokura e Devlese, golese
so svedočisadam kaj o Dol vazdija e Hriste tare mule, save
vov ni vazdija tare mule. 16 Golese kaj, te ni uštile e mule, ni
o Hrist ni uštivo tare mule. 17 Al te o Hrist ni uštivo tare mule,
džabe si tumaro pačajipe thaj tumen sen vadži ane tumare
grehura. 18 Tegani i kola save mule ano Hrist, hasardile. 19
Te samo za ko kava džuvdipe uzdaji amen ano Hrist, tegani
sam embibaxtale manuša savorendar. 20 Al o Hrist čače
uštivo tare mule! Vov si garancija kaj kola save mule, ka
ušten. 21 Golese kaj, sar o meripe avilo prekalo manuš, gija
i o uštipe tare mule avilo prekalo manuš. 22 Golese kaj,
sar so ano Adam savore meren, gija i savore save si ano
Hrist ka ušten ano džuvdipe. 23 Al dži jekh pale piro redo:
Angluno o Hrist thaj pale gova kola save si e Hristese, kana
vov ka avol. 24 A pale gova ka avol o kraj, kana vov ka
predol o Carstvo e Devlese e Dadese thaj ka phađol dži jekh
šorutnipe, vlast thaj zor. 25 Golese kaj, o Hrist mora te caruji
sa dok o Dol ni čhuvol tale pingre sa e dušmanuren lese. 26
A sar empaluno dušmano ka avol uništimo o meripe. 27
Sar so vaćarol o Svetu lili: "Sa pokorisada lese tale pingre."
Al kana vaćarol kaj sa pokorisada lese, jasno si kaj sa si
pokorimo, sem o Dol, savo pokorisada lese sa. 28 Thaj kana
ka avol e Hristese sa pokorimo, tegani i korkoro o Čavo
ka pokoril pe e Devlese savo pokorisada lese sa. Gija, te
avol e Devle vlast ane sa. 29 Gijate, so ka čeren kola save
krstin pe umesto e mule? Te e mule uopšte ni ušten ano
džuvdipe, sose krstin pe baše lende? 30 Sose i amen svako
sato čhuva amen ano opasnost? 31 Phralalen thaj phejalen,
xav man sovli ane tumende, save sen mo baripe ano Hrist o
Isus, amaro Gospod, kaj dži jekh dive sem ano opasnost
te merav. 32 Te dikhljam manušikane, savo korist isi man
so borisaljem e divljone zveronencarano Efes? Te e mule
ni uštile, tegani "ajde te xa thaj te pija, golese kaj theara
ka mera!" 33 Ma xoxadon: "Bilačho amalipe rumil šukar
adetura." 34 Rasvestin tumen sar so trubul thaj ma grešin
vadži! Golese kaj nesave tumendar ni pindžaren e Devle.
Gova tumende vaćarav te ladžarav tumen. 35 Al khoni
tumendar šaj pučol: "Sar ušten e mule? Savo telo ka avol
len kana ka ušten?" 36 Bigođako! Kova so tu seji, ni ka uštol
ano džuvdipe angleder so ni merol. 37 Thaj gova so seji, ni
seji sar o telo savo ka barol, nego samo seme, bilo zrno taro
điv il nesavo aver seme. 38 Al o Dol baše svako seme dol
telo savo mandol thaj gija svako seme isi le posebno oblik.

39 Naj dži jekh telo isto. Nego, aver si telo manušikano, aver si telo životinjsko, aver telo čirikljano thaj aver telo e mačhengo. 40 Iši nebeska thaj phuvaće telura, al aver si sjaj e nebeskone telurengo thaj aver si sjaj e telurengo ki phuv. 41 Aver si o sjaj e khameso, aver o sjaj e čhoneso thaj aver o sjaj e čerenjengo, a svako čereni razlikuil pe pale piro sjaj. 42 Gija si i e mulencar kana ka ušten ano džuvdipe. O telo so sejil pe, properol, al uštol sar gova so ni properol. 43 O telo sejil pe ani ladž, al uštol ani slava, sejil pe ano slabost, al uštol ani zor. 44 Sejil pe prirodno telo, al uštol duxovno telo. Te isi prirodno telo, tegani isi i duxovno telo. 45 Sar so si pisimo ano Sveti lili: "Angluno manuš, o Adam, postanisada džuvdvo manuš," thaj o Hrist, o poslednjo Adam, postanisada duxo savo dol džuvdipe. 46 Naj angleder o telo duxovno, nego telesno thaj pale gova o duxovno. 47 Angluno manuš si tari phuv thaj vov si phuvalo. Dujto manuš si taro nebo. 48 Savo si o phuvalo manuš, gasave si i sa e phuvale manuša. Thaj savo si nebesko manuš, gasave si i sa e nebeska manuša. 49 Thaj sar indara i o oblik e phuvale manušeso, gija ka indara i o oblik e nebeskone manušeso. 50 Al kava vačarav tumende, phralalen thaj phejalen, kaj o telo thaj o rat našti nasledin o Carstvo e Devleso, ni kova so properol našti nasledil kova so ni properol. 51 Šunen, ka phenav tumende o garajipe: ni ka mera savore, al savore ka menji amen, 52 tari jekh drom, ano jekh treptaj e jakhako, kana ka šundol i paluni truba. Golese kaj, tegani kana ka šundol i truba, e mule ka ušten ano džuvdipe thaj nikad ni ka properen thaj amen ka ava menjime. 53 Golese kaj, kava telo so properol mora te uravol pe ano telo so ni properol thaj kava mulikano mora te uravol pe ano bimulikano. 54 Al kana kava so properol ka uravol pe ane kova so ni properol thaj kava mulikano ka uravol pe ano bimulikano, tegani ka perhdol kova so si pisimo ano Sveti lili: "I pobeda xalja o meripe!" 55 "Tu o meripe, kaj si čiri pobeda? Tu o meripe, kaj si či zor savasa dukhave?" (Hadēs g86) 56 O meripe lol pi zor taro greh, a o greh lol piri zor savi avol taro Zakon. 57 Al hvala e Devlese savo dol amen pobeda prekalo amaro Gospod o Isus Hrist! 58 Golese, phralalen thaj phejalen mingre manglalen, aven zurale thaj ustrajna! Uvek te den tumendar sa ane buća e Gospodese, golese so džanen kaj tumari bući ano Gospod naj džabe.

16 Bašo čidipe o dobrovoljno prilog e Devlese manušende, sar so vaćardem e khandirende ani Galatija, čeren i tumen gija. 2 Svako nedelja nek dži jekh tumendar ačhavol ko krajo khanči tare kova so zaradisada, te ma čidol pe o dobrovoljno prilog tegani kana ka avav me. 3 Al kana

ka avav, ka bičhalav kolen save tumen ka birin, mingre preporukencar, te inđaren ano Jerusalim tumaro dobrovoljno prilog. 4 Al te trubuha te džav i me, von ka džan mancar. 5 Ke tumende ka avav kana ka nakhav maškar i Makedonija, golese kaj samo ka nakhav gothar. 6 Šaj ka ačhav tumende il čak ka nakhavav o jevend tumencar, te bi tumen pomožina man bašo drom odori kaj ka mangav te džav. 7 Golese kaj ni mangav kava drom te dikhav tumen samo ano načhipe, golese kaj nadiv man, te dija o Dol, te ačhav tumende nesavo vreme. 8 Ano Efes ka ačhav dži ki Pedesetnica, 9 golese kaj putajle mande bare vudara te čerav odori lačhi bući. Al isi man but dušmanura. 10 A kana ka avol o Timotej, dičhen te bešol tumende bizi dar, golese kaj vov čerol e Devlesi bući sar so i me. 11 Gija khoni te ni marol muj lesa, nego te pomožin bašo drom thaj te avol ano mir ke mande, golese kaj adućarav le e phralencar. 12 Bašo phral o Apolos, but molisadem le te avol e phralencar ke tumende, al vov nisar ni manglia akana te avol. Al vov ka avol aver drom, kana ka avol le pobut vreme. 13 Aven džungade! Ačhen zurale ano pačajipe! Ičaren tumen muršikane thaj aven zurale! 14 Sa so čeren, čeren ano manglipe. 15 Tumen džanen kaj e Stefanese čerutne si anglune pačavne tari Ahaja thaj predije pe ano služipe e Devlese manušende. Golese, phralalen thaj phejalen, moliv tumen 16 te aven i tumen pokorna gasave manušende thaj dži jekhese savo trudil pe thaj služil lencar. 17 Radujiv man kaj avilo o Stefanu, o Fortunat thaj o Ahaiku, golese kaj von pherde gova čučipe kana tumen ni sena akate. 18 Gija umirisade mingro thaj tumaro duxo. Golese, gasave manušen poštujin. 19 Pozdravin tumen e khandira andari Cikni Azija. But pozdravin tumen ano Gospod o Akila thaj i Priskila thaj i khandiri so si ane lengo čher. 20 Pozdravin tumen sa e phrala thaj e pheja. Pozdravin jekh avere svetone čumidimas. 21 Me, o Pavle, pisiv kala pozdravura mingre vastesa. 22 Te khoni ni mandol e Gospode, nek avol harami! Marana ta! 23 Milost e Gospodeso e Isuseso e Hristeso nek avol tumencar. 24 Mingro manglipe nek avol tumencar savorencar ano Hrist o Isus. Amin.

2 Korinćanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle, o apostol e Isuseso Hristeso pale Devleso manglipe thaj amaro phral o Timotej, e Devlese khandiraće ano Korint thaj sa e Devlese manušende ani sa i Ahaja: **2** Nek avol tumencar milost thaj mir taro Dol amaro Dad thaj taro Gospod o Isus Hrist. **3** Nek avol blagoslovimo o Dol thaj o Dad amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, o milosrdno Dad thaj Dol kastar avol sa i uteha. **4** Vov utešil amen ane dži jekh amaro pharipe, te bi šajine i amen te uteši kolen save si ano pharipe, gasave utehasa savasa i amen utešil o Dol. **5** Golese kaj, sar so si bare patnje e Hristese save aven pe amende, gija si bari thaj i uteha savi isi amen ano Hrist. **6** Te sam ano pharipe, gova si baši tumari uteha thaj tumaro spasenje. Thaj te sam utešime, i gova si baši tumari uteha, savi zuravol tumen te podnosin gova pharipe, savo podnos i amen. **7** A amari nada baše tumende si zurali, golese so džana kaj sar so isi tumen kotor ane amaro pharipe, gija isi tumen kotor i ani amari uteha. **8** Phralalen thaj phejalen, manga te džanen taro pharipe savo sasa amende ane Cikni Azija. Sama opteretim pobut, nego so šajine te izdrži, gači kaj čak hasardam amari nada kaj ka ačha džuvde. **9** Osetisadem kaj pripremil pe amende osuda ko meripe. Al sa gova sasa te ma bi avola amaro pouzdanje ane korkore amende, nego ano Dol savo vazdol e mulen. **10** Vov ikalda amen taro baro opasnost e merimaso thaj palem ka ikalol amen. Ane leste čhuva amari nada kaj vadži ka spasil amen. **11** Thaj tumen šaj pomožin amende tumare molitvencar. Tegani but manuša ka den hvala e Devlese baše amende – thaj o Dol ka blagoslovil amen baše tumare but molitve. **12** A kalesa hvali amen: amaro savest svedočil kaj amen ano sveto, thaj posebno maškar tumende, živisadam iskreno thaj čistone ilesa savo avol taro Dol, na ano manušikanu godaveripe, nego ane Devleso milost. **13** Golese kaj amen ni pisi tumende khanči so ne bi šajine te čitin il te haljaren. A nada isi man kaj ka haljaren sa **14** sar so zala haljarden amen, thaj kaj ane kova džive kana palem ka avol amaro Gospod o Isus, tumen ka hvalin tumen amencar, gija sar so amen ka hvali amen tumencar. **15** Ane kava uverenje manglijem angleder te avav tumende te avol tumen duj droma pobaro milost. **16** Manglijem te avav tumende kana ka džav ko drom za ki Makedonija thaj palem te avav tumende kana ka irima andari Makedonija, tumen te ispratin man ko drom za ki Judeja. **17** Gijate, dal me ločhesti dijem godi kana gova planirisadem? Il andem odluke sar soanol kava sveto, angleder te vačarav "va, gija si", a pale gova "na, naj gija"? **18** Al o Dol si svedoko kaj gova haberi so vačarav

tumende naj "va" il "na". **19** Golese kaj o čavo e Devleso, o Isus Hrist, save objavisadam tumende, me, o Silvan thaj o Timotej, ni sasa "va" thaj "na", nego ano Hrist si uvek "va". **20** Golese kaj, bilo kotor isi e Devlese obećanjura, sa ane leste isi len piro "va". Golese i amen prekal o Hrist vačara "amin" ke Devlesi slava. **21** Al o Dol si gova, savo amen katane tumencar zuravol ano Hrist. Vov pomazisada amen, **22** thaj čhuta piro pečato ane amende thaj dija piro Duxo ane amare ile sar garancija baše kova so obećisada. **23** Me akharav e Devle sar mingre svedoko, golese kaj vov pindžarol mingro džuvdipe: ano Korint ni aviljem palem golese kaj manglijem te zaštitiv tumen. **24** Gova ni značil kaj amen manga te ava gospodarura pe tumaro pačajipe, nego čera bući katane tumencar bašo tumaro radujipe, golese kaj tumen ačhen zurale ano pačajipe.

2 Golese odlučisadem kaj ni ka anav tumende žalost kana ka avav palem tumende. **2** Golese kaj, te čerdem te aven žalosna, ko ka radujil man? Dal kola savenđe andem žalost? **3** Thaj kava pisisdem tumende golese, kana ka avav, ma te avav žalosno baše kola savendar trubul te radujiv man. Golese so pačav kaj te sem me baxtalo, i tumen sen baxtale. **4** Golese kaj, taro but baro pharipe thaj andaro žalostivno ilo thaj i bute jasvencar pisisdem tumende. Al na te anav žalost tumende, nego te pindžaren kotor si baro mingro manglipe premal tumende. **5** Te khoni khanika čerda žalosno, ni žalostisada samo man, nego šaj phenav – te ma preteriv – savoren tumen. **6** Gasave manušese si dovoljno gova so ukorisade le but manuša. **7** Mesto gova, akana pošukar oprostiv lese thaj utešin le, te ma bi phađola le o baro žalost. **8** Golese, moliv tumen te sikaven lese kaj vadži manden le. **9** Kava tumende pisisdem golese te proveriv tumen save sen thaj dal sen poslušna ane sa. **10** Kase tumen oprostiv, oprostiv i me. Thaj te oprostisadem khanikase, te isi kase so te oprostiv, oprostisadem zbog tumende, anglo Hrist, **11** te ma nadmudril amen o Satana, golese kaj džana lese bilačne namere. **12** Kana aviljem ani Troada te propovediv o Lačho Lafi e Hristeso, o Gospod putarda mande e vudara baši bući. **13** Al ni sasa man mir ane mingro duxo, golese so ni arakhlijem odori mingre phrale e Tito. Golese oprostisaljem mingre phralencar thaj deljem ani Makedonija. **14** Al, hvala e Devlese savo uvek čerol amen te ava pobednikura ano Hrist thaj prekal amende buljarol o miris taro džanglipe pestar ke sa e thana. **15** Golese kaj amen sam e Hristeso miris savo si ugodno e Devlese maškar kola save si spasime thaj i maškar kola save mudardon. **16** Jekhende si gova miris savo anol meripe, a averendje si gova miris savo anol džuvdipe.

Al ko si sposobno baše gasavo zadatko? 17 Čače, amen naj sam sar kola save trgujin e Devlese Lafesa, nego čaćimasa vaćara ano Hrist anglo Dol, sar kola save si bičhalde taro Dol.

3 Počni li palem korkore amen te hvali? Il trubul amende, sar nesave averendje, preporuke tumendar il tumende? 2

Tumen sen amaro lil, pisimo ke amare ile, savo pindžaren thaj čitin sa e manuša. 3 Tumen sikadon kaj sen e Hristeso lil, bući tari amari služba, lil savo naj pisimo mastilosa, nego e Duxosa e džuvde Devlese, naj pisime ke barale ploče, nego ke ploče e manušikane ilende. 4 A gasavo pouzdanje isi amen anglo Dol kroz o Hrist. 5 Gova ni značil kaj amen korkore sam sposobna te tvrdi khanči baše amende. Amaro sposobnost avol taro Dol. 6 Vov osposobisada amen te ava sluge bašo Nevo savez, al na baše slovura, već bašo Duxo, golese so e slovura mudaren, al o Dux dol džuvdipe. 7 Te o služipe e merimaso savo sasa slovurencar urezime ano bar, sasa gaći slavno kaj e Izraelcura naštine te dičhen ane Mojsijaso muj, zbog i slava savi već načhola tare leso muj, 8 kobor si poslavno o služipe e Duxoso? 9 Golese so, te sasa slavno o služipe savo anal osuda, kobor pobut ka avol slavno o služipe savo anal pravednost? 10 Čače, kova so sasa slavno, naj slavno kana uporedil pe e slavasa savi si pouzvisimi. 11 Te kova prolazno sasa slavno, kobor si pobari goja slava savi ačhol ane sa e divesa! 12 Golese, kaj isi amen gasavi nada, vaćara bizi dar. 13 Naj sam sar o Mojsije, savo čaršafesa učharda po muj, te ma dičhen e Izraelcura o krajo e slavako savi načhol. 14 Al lendje goda sesa phangle. I adive, lendje goda si učharde gole čaršafesa kana čtil pe o Purano savez. Gova čaršafi vadži učharol lendje goda te našti haljaren o čaćipe, golese kaj samo ano Hrist gova čaršafi šaj crdol pe. 15 Dži adive, kana čitin e Mojsijaso zakon, o čaršafi ačhol ke lendje ile, 16 al kana neko iril pe premalo Gospod, o čaršafi crdol pe. 17 O Gospod si Duxo, a kaj si e Gospodeso Duxo, gothe si sloboda. 18 Thaj savore amen mujesa savo naj učhardo sikava e Gospodesi slava, menji amen thaj postani slična lese – tari slava ani slava, savi avol taro Gospod, savo si Duxo.

4 Pale Devleso milost isi amen kaja služba thaj golese ni odustani. 2 Mesto gova odreknisaljam tare garade thaj ladžutne buća, ni ponaši amen lukavo thaj ni preiri o Lafi e Devleso, nego sikava o čaćipe. Gija dži jekh manuš džanol ane po ilo save sam amen anglo Dol. 3 A te si amaro Lačho Lafi savo propovedi učhardo čaršafesa, učhardo si kolende save properen. 4 Von ni pačan, golese kaj o dol kale svetoso korada lendji godji, te ma dičhen o svetlo taro

Lačho Lafi savo sikavol i slava e Hristesi, savo si i slika e Devlesi. (aiōn g165) 5 Golese so ni propovedi korkore amen, nego e Isuse e Hriste sar Gospode thaj amendar vaćara kaj sam tumare sluge bašo Isus. 6 Golese kaj o Dol savo vaćarda: "Nek o svetlo svetil andaro kalipe!", svetisada ane amare ile, te pindžara e Devlesi slava savi svetil po muj e Hristeos. 7 Al kava barvalipe isi amen ane phuvale čare, te dičhol pe kaj kava baro zuralipe si taro Dol, a na amendar. 8 Tare sa e riga cícidol amen o pharipe, al našti phađol amen. Bunime sam, al naj sam razočarime. 9 Progonin amen, al naj sam napustime. Peraven amen, al naj sam uništyme. 10 Pe amare telura uvek amen inđara e Isuseso meripe, te bi e Isuseso džuvdipe sikadola pe amare telura. 11 Golese, kaj amen save sam džuvde, stalno sam ano opasnost te mudaren amen zbog o Isus, te bi e Isuseso džuvdipe sikadola pe amare mulikane telura. 12 Gijate o meripe delujil ane amende, al o džuvdipe ane tumende. 13 Golese kaj isi amen gova isto Duxo taro pačajipe, sar so si pisimo ano Svetu lil: "Pačajem, golese vaćardem", i amen pača pa gija i vaćara. 14 Golese so džana kaj o Dol savo vazdija e Gospode e Isuse tare mule, ka vazdol i amen e Isusesa thaj katane tumencar ka čuhvol amen angle peste. 15 Golese kaj sa kava si baše tumaro šukaripe, te bi o milost e Devleso širila pe dži ke sa pobut manuša, thaj gija lengo zahvalipe te avol ko izobilje, ke Devlesi ki slava. 16 Golese, ni odustani. Nego, te i amaro biće avral properol, amaro biće andral dži jekh dive obnovil pe. 17 Golese so kava amaro privremeno cikno pharipe pripremil amen baši večno slava savi obilno nakhavol amaro pharipe ane savo sam akana. (aiōnios g166) 18 Gija, amen ni da važnost ke kova so dičhol pe, nego ke kova so ni dičhol pe. Golese kaj kova so dičhol pe si privremeno, al kova so ni dičhol pe si večno. (aiōnios g166)

5 Gija, amen džana kaj ako amaro phuvako šatori ane savo beša – amaro telo pe kaja phuv – rušil pe, isi amen čher taro Dol, večno čher ko nebo, savo naj čerdo manušikane vastesa. (aiōnios g166) 2 Golese ane kala telura amen uzdiši taro pharipe thaj but manga o Dol te dol amen amare nebeska telura. 3 Golese kaj kana ka urava le pe amende, ni ka ava nandje. 4 Dži kaj beša ane kava phuvako šatori, uzdiši taro pharipe. Na golese kaj ni manga te ava urade vadži ane leste, nego golese so manga te ava urade ano nevo, nebesko telo, te bi o džuvdipe gutila kova so si mulikano. 5 Al o Dol si kova savo pripremisada amen pe kava thaj sar zalog dija amen o Duxo. 6 Gija sam pherde ano pouzdanje thaj džana kaj sam dur taro Gospod dži kaj sam

ane kava telo, 7 golese so vadži živi palo pačajipe, a na palo kova so dikha. 8 Golese i me phenav kaj sam pherde ano pouzdanje. Amen manga te ačhava amaro telo thaj te dža te beša e Gospodesa. 9 Golese andare sa o ilo amen manga te ugodi lese, bizo obzir dal beša kate ano telo il odori leste. 10 Golese kaj savore mora te ačha anglo sudo e Hristeso. Dži jekh amendar ka primil piri plata baše kova so čerda, dok sasa ano phuvikano šatori, bilo lačhe il bilačhe. 11 A golese kaj amen džana baši dar anglo Gospod, trudi amen te uveri e manušen. O Dol potpuno džanol amen, thaj me nadiv man kaj i tumen pindžaren amen ane tumaro savest. 12 Amen ni manga tumende palem te preporuci amen, nego manga te da tumen prilika te čhuden baripe amencar. Gija ka odgovorin kolende save čhuden baripe kolesa so dičhol pe, a na kolesa so si ano ilo. 13 Te hasardam amari godi, gova si bašo Dol. A te sama godaver, gova si baše tumende. 14 Golese kaj postupi bašo manglipe e Hristeso savo amencar upravil golese so dodžanglijam, kaj te jekh manuš mulo baše sa e manuša, tegani savore mule. 15 O Hrist mulo baše sa kola save si džuvde, te von ni živin vadži pese, nego Kolese savo mulo thaj uštilo tare mule zbog lende. 16 Golese od akana khanika ni sudi pale manuškane merila. I te nekad sudisadam e Hriste pale manuškane merila, akana gija ni čera. 17 Golese, te si khoni ano Hrist, vov si nevo stvorenje. O purano nakhlo, akh, nevo postanil. 18 Al sa kava avol taro Dol, savo mirisada amen pesa prekal Isus Hrist thaj dija amen služba taro pomirenje. 19 Golese kaj o Dol ano Hrist mirisada o sveto pesa. Vov ni dinda e manušende lendje grehura, a amendje dija te propovedi o Lafi taro pomirenje. 20 Gija, amen čera bući sar poslanikura e Hristese thaj o Dol opomenil prekal amende. Golese moliv tumen ano Hrist: mirin tumen e Devlesa! 21 Kole savo sasa bizo greh, o Dol čerda te avol žrtva baše amare grehura, te bi ane leste avasa pravedna anglo Dol.

6 Sar e Hristese saradnikura moli tumen, te ma len džabe o milost e Devleso. 2 Golese kaj o Dol vaćarol: "Ane emšukar vreme šundem tut, thaj pomožisadem tuće ko dive taro spasenje." Šunen! Akana si emšukar vreme, akana si o dive taro spasenje! 3 Trudi amen khanikase te ma ava prepreka, gija te ma bi khoni aračhola zamerka ki amari služba. 4 Nego, ane sa amen sikadiva sar e Devlese sluge: kana sam ano baro istrajnost, ane nevolje, ano čororipe, ano pharipe; 5 dži kaj maren amen, kana phanden amen, kana sam ane čingara, ano pharipe, ano bisojipe thaj ano bokhalipe. 6 Sikadiva sar e Devlese sluge ani čistota, ano džanglipe, ano strpljivost, ano šukaripe, ano Svetu Duxo,

ano iskreno manglipe, 7 ano čačukano Lafi, ane Devlesi zor, e oružjesa taro pravednost bašo napad thaj baši odbrana. 8 Gasave sam kana slavin amen thaj kana ladžaren amen, kana sam ko lačho thaj ko bilačho glaso. Dičhen amen sar xoxavne, iako vaćara čaćipe. 9 Dičhen amen sar kolen kas ni pindžaren, iako šukar džanen amen. Dičhen amen sar kolen save meren, al akh, amen živi! Kaznin amen, al naj sam mudarde. 10 Žalna sam, al palem uvek sam radosna. Čorore sam, al palem buten čerdam barvalen. Amen sam sar kola kas naj khanči, al palem isi amen sa. 11 Korinčanuralen, vaćardam tumende iskreno, amare ile širom putardam tumende. 12 Amaro ilo naj phanglo tumende, al tumaro ilo phanglo si amende. 13 Vaćarav tumende sar mingre čhavende: Putaren amende tumare ile sar so amen putra amare ile tumende! 14 Ma čhuyen tumen ano jarmo e bipačavne manušencar. Golese so o pravednost naj le khanči katane e bizakonesa. Ni o svetlo naj le khanči katane e tamninasa. 15 Ane soste složin pe o Hrist thaj o beng? Il so isi katane e pačavne thaj e bipačavne? 16 Il so isi i khandiri e Devlesi e idolurencar? Golese kaj, amen sam o hram e džuvde Devleso, sar so vaćarda o Dol: "Ka bešav ane lende thaj ka phirav maškar lende; ka avav lengo Dol thaj von ka aven mingro narodo." 17 Golese: "Iklijen gothar, thaj crden tumen lendar," vaćarol o Dol. "Ma dolen tumen pe gova so si melalo thaj me ka primiv tumen. 18 Me ka avav tumaro Dad thaj tumen ka aven mingre čhave thaj čheja," vaćarol o Gospod, o Vladari pe sa.

7 Manglalen amalalen, isi amen kala obećanjura, golese te thova amen tare sa so meljarol o telo thaj o duxo! Thaj anि dar e Devlesi živin džuvdimasa savo si savršeno sveto. 2 Čeren than ane tumare ile amende! Khanikase ni čerdam nisavo bilačhipe, khanika ni rumisadam, khanika ni čhinadam ane pare. 3 Ni vaćarav tumende gova te osudiv tumen. Golese kaj, angleder vaćardem kaj sen ane amare ile gači kaj sam spremna katane tumencar te mera thaj te ačha džuvde. 4 Isi man baro pouzdanje ane tumende thaj but hvaliv ma tumencar! Pherdo sem utehasa thaj bute radujimasa, baše sa gova amaro pharipe. 5 Golese kaj, čak i kana aviljam ani Makedonija, naj sasa amen odmor, nego trpisadam ke sa e načinura. Avral sasa amen čingara thaj andral dar. 6 Al o Dol, savo tešil e poniznonen, utešisada amen kana avilo o Tito, 7 a na samo golesa so vov avilo, nego i e utehasa savi dijen lese. Vov vaćarda amende kobor manden te dičhen man, kobor sen žalosna thaj kobor brinin tumen mande. Gova vadži pobut radujisada man. 8 Golese kaj, te žalostisadem tumen mingre lilesa, ni žaliv kaj

pisisadem le. A i te žalisadem, dikhav kaj gova lil samo zala rastužisada tumen. 9 Al akana radujiv man, na golese kaj žalostisadem tumen, nego golese kaj goja žal anda tumen ko pokajipe. Golese kaj tumari žal sasa pale Devlesi volja, gijate ke nisavo način ni dukhadam tumen. 10 I žal savi si pale Devlesi volja anol pokajipe savo inđarol ano spasipe – pokajipe baše savo ni žalil pe – dži kaj i žal tare kava sveto bijanol žalost savo inđarol ano meripe. 11 Dičhen akana sa so anda tumende goja žal savi sasa pale Devlesi volja. Kobor o manglipe anda tumen te branin tumaro nevinost, kobor i holi, kobor i dar, kobor o manglipe te dičhen amen, kobor i briga thaj o manglipe baši pravedno kazna kolese savo grešisada! Thaj ane sa gova sikadijlen kaj sena nevina. 12 Gija, te pisisadem gova tumende, naj sasa gova baše kova manuš savo grešisada, ni baše kova manuš premal kaste čerdilo bilačipe, nego golese, te šaj dičhen anglo Dol tumari briga baše amende. 13 Gova utešisada amen. Al, osim baši goja uteha, pobut sama baxtale bašo radost e Titeso, golese kaj ohrabrisaden lesu duxo. 14 A me ni ladžajlem baše sa e šukar buća save lese vaćardem tumendar. Amen uvek vaćardam tumende sa čače thaj gija i amaro hvalipe anglo Tito sikadijlo sar čačukano. 15 Lese osećanja premale tumende si akana pozurake kana dol pe godi sar tumen šunden le thaj sar primisaden le darasa thaj poštujimasa. 16 Radujiv man kaj ane tumende šaj avol man but poverenje.

8 Phralalen thaj phejalen, akana bi mangasa te džanen so e Devleso milost čerda e khandirende ani Makedonija. 2 Sesa iskušime ano baro pharie, al lengo baro radost thaj lengo baro čororipe nakhlo ano barvalipe, golese so dije sa e ilesa. 3 Šaj te svedočiv kaj dije gaći kobor šajine, pa i pobut tare gova, a sa gova čerde pali piri slobodno volja. 4 Nekobor droma but molisade amen, te da len prilika i von te učestvujin ano gova te čidén pare baše Devlese manuša ano Jerusalim. 5 Thaj dije i pobut, nego so amen nadisaljam. Angleder dije korkore pes e Gospodese a pale gova amende, golese kaj si gova e Devleso manglipe. 6 Golese molisadam e Tito sar so angleder počnisada, gija i te završil kaja milosno bući maškar tumende. 7 Al, sar so isi tumen sa obilno: pačajipe, propovedipe, džanglipes, želja bašo pomožipe thaj manglipe premal amende, nek avol tumen i obilno milost te den sa e ilesa. 8 Ni vaćarav tumende kava sar zapovest, nego dav tumen primer bašo revnost avere pačavnengo, te bi ispitiva dal si iskreno tumaro manglipe. 9 Golese so džanen o milost amare Gospodese e Isuseso Hristeso: iako sasa barvalo, baše tumende postanisada čoro, te bi lese čororimasa tumen avena barvale. 10 A so tičil pe baše kaja bući, dav godi

kaj tumen trubul te završin kova so i korkore lijen te čeren prošlo berš. Thaj na samo kaj tumen lijen te čeren goja bući, nego gova i čače manglijen. 11 Golese akana dovršin kaja bući! Sar so sena spremna thaj manglijen te den, gija akana aven spremna te dovršin kaja bući gaći kobor šaj te den. 12 Golese kaj, te sen spremna te den averende, tegani gova daro ka prihvatił o Dol, premalo gova so isi tumen, a na premalo gova so naj tumen. 13 Naj amari namera, te avol pomoć averende kova so bi tumende avola pharie. Na, nego amari namera si te avol katanipe maškar tumende. 14 Amen manglijam tumaro izobilje te zadovoljil lende potrebe, te bi kasnije lengo izobilje šajine te zadovoljil tumare potrebe. Gija ka avol tumen katanipe. 15 Sar so si pisimo ano Svetu lili: "Kova savo but čidija, naj sasa le but, niti kova savo zala čidija, naj sasa le zala." 16 Hvala e Devlese, kaj gasavo predanost savo isi man tumende, dija e Titose ano ilo. 17 Vov, na samo kaj prihvatisada tumari molba, nego tare piri volja thaj but baxtalo avol tumende. 18 Gija, bičhala lesa i e phrale save hvalin sa e khandira golese kaj šukar propovedil o Lačho Lafi. 19 A na samo gova, nego e khandira birisade le te putujil amencar ani kaja milosno bući savasa slavi e Gospode thaj sikava amaro spremnost te pomogni. 20 Dikha te ava oprezna, khoni te ma tužil amen sar amen postupi gole bare darosa savo si amende poverimo. 21 Golese kaj, manga te čera pošteno bući na samo anglo Dol nego i angle manuša. 22 Lencar bičhala i avere phrale save ane but buća thaj but droma pindžardam kaj si predano. A akana mandol te pomognil vadži pobut, golese so isi le baro pouzdanje ane tumende. 23 A so tičil pe taro Tito, vov si mingro amal thaj saradniko ani bući tumende. A kala phrala si predstavnikura e khandirende thaj anen i slava e Hristese. 24 Golese, sikaven lende tumaro manglipe te šaj dičhen sa e khandira sose sam barikane tumencar.

9 A taro služipe e Devlese manušende ano Jerusalim ni trubul te pisiv. 2 Golese kaj džanav sar manden te pomognin. Golesa hvaliv tumen stalno e Makedoncurende vaćarindo: "I Ahaja si spremno te pomognil taro prošlo berš." Thaj tumaro predanost zurada i bute manušen te pomognin. 3 Golese, bičhalav tumende kale phralen, amaro baripe tumencar te ma avol samo čuće lafura, nego tumen te aven spremna, sar so vaćardem. 4 Gija, te avile mancar nesave Makedoncura thaj te arakhlije tumen nespremna, amen – a tumendar ni vaćarav – ka ava ani ladž bašo gaći poverenje ane tumende. 5 Golese dijem godi kaj trubača te bičhalav angleder kale phralen te posetin tumen thaj te pripremin tumaro daro, savo već obećisaden, te bi gova

avola daro so den dobrovoljno, a na sar daro savo morajlo te dol pe. 6 Kava čhuven tumende ani gođi: ko zala sejil, zala i ka čidol. A ko obilno sejil, obilno i ka čidol. 7 Dži jekh nek dol gaći kober odlučisada ano ilo, na žalosno niti so khoni teril le, golese kaj o Dol mandol kolen save den sa e ilesa. 8 O Dol šaj blagoslovil tumen but ane dži jekh milost, ane sa uvek te avol tumen dovoljno tumende thaj te ačhol tumen vadži, baše dži jekh šukar bući, 9 sar so si pisimo ano Sveti lili: "Vov obilno dol e čororenđe. Leso pravednost ačhol dži jekh đive." (aiōn g165) 10 Akana, o Dol savo dol seme e manušese savo sejil thaj mangro xamase, ka pobrinil pe thaj ka umnožil tumare zalihe e semesa thaj ka čerol i žetva taro tumaro pravednost te barol. 11 Tumen ka aven blagoslovime ane sa, te bi avena uvek sar kola save den obilno. Gija, tumare darura ka podstaknin avere manušen te zahvalin e Devlese. 12 Golese kaj, tumari služba savi čeren, na samo so pomognil za ki potreba e Devlese manušende, nego čerol but manuša izobilno te zahvalin e Devlese. 13 Sar so akale služimasa dokažisaljen, e manuša slavin e Devle golese so tumen pokorno priznajin e Hristeso Lačho Lafi thaj uladen putarde ilesa tumaro lačhipe lencar thaj savorencar. 14 Von ka molin tumende thaj ka čeznin pale tumende bašo baro milost savo sikada tumende o Dol. 15 Hvala e Devlese baše leso daro savo lafurencar našti phenol pe.

10 A me, o Pavle, moliv tumen ano mirnipe thaj šukaripe e Hristeso – me, savo sem ponizno kana sem maškare tumende muj mujesa, al strogo sem kana naj sem tumencar. 2 Moliv tumen, dži kaj sem tumencar, ma terin man te avav strogo, sar so očekujiv kaj ka avav strogo kolencar save den godi kaj amen živi pale telesna želje. 3 Iako amen živi ano telo, ni mara amen sar so o telo mandol. 4 Oružje savesa mara amen naj tare kava sveto, nego isi le e Devlesi zor te peravol e dušmanese tvrđave. Lesa perava o manušikano bilačho džanglipe 5 thaj dži jekh oholost savo vazdol pe protiv e Devleso pindžaripe thaj lesa phanda dži jekh razum, te bi avola poslušno e Hristese. 6 Thaj sam spremna te kazni dži jekh neposlušnost dži kaj tumaro poslušnost ni avol pherdo. 7 Tumen dičhen samo kova so si tumende angle jakha! Te si khoni uverimo kaj si e Hristeso, palem nek dol godi kaj amen prepera e Hristese sar i vov. 8 Iako pobut hvalisaljem amare vlastesa savo dija amen o Gospod, ni ka lađav golese kaj goja vlast isi amen te zurava tumen, a na te perava tumen. 9 Al ni mangav te dičhol kaj mangav te daravav tumen mingre lilencar. 10 Golese kaj nesave manuša vaćaren: "Lese lila si stroga thaj zurale, al kana si gothe amencar, slabu si thaj gova so vaćarol khanči ni

vredil." 11 Gasave manuša trubun te džanen kava: save sam ane lafura ane amare lila kana naj sam tumencar, gasave ka ava i kana ka ava tumencar. 12 Amen ni usudi amen te uporedi amen khanikasa save korkore pes vazden, ni te meri amen lencar. Von si bihaljarde kana korkore pesa merin pe thaj korkore pesa uporedin pe. 13 Al amen ni manga te hvali amen pobut, nego so trubul, nego samo pali mera savi dija amen o Dol. Goja mera si i baši amari bući maškar tumende. 14 Ni hvali amen pobut, sar so bi avola te ma avasa tumende, golese kaj amen angleder aviljam tumende e Lačhe Lafesa taro Hrist. 15 Ni hvali amen ni averese bućencar, al nadi amen kaj, kana tumaro pačajipe ka barol, ka širil pe o područije tari amari bući maškar tumende. 16 Tegani ka šaj propovedi o Lačho Lafi i ane phuva save si podur tare tumari phuv. Golese kaj ni manga te hvali amen bućencar save sesa čerde ke avereso područje. 17 Al sar so si pisimo ano Sveti lili: "Ko hvalil pe, nek hvalil pe e Gospodesa." 18 Golese kaj, naj šukar kova savo korkoro pes preporučil, nego kova kas o Dol preporučil.

11 O, kana bi trpina samo zala mingro dilipe! Va, moliv tumen te trpin man! 2 Golese kaj sem ljubomorno pe tumende e Devlese ljubomorasa. Obecisadem tumen jekhe romese, e Hristese, te ikalav tumen angle leste sar čisto čej. 3 Al darav kaj sar so o sap prevarisada e Eva pe xoxaimasa, gija i tumari godi šaj te crdol pe taro iskreno thaj čisto odanost e Hristese. 4 Golese kaj, but sen strpljiva kolesa so avol tumende thaj propovedil tumende taro aver Isus, save amen tumende ni propovedisadam. Thaj spremno primin gova duxo, savo razlikuil pe taro Duxo savo primisaden, thaj o lačho lafi, so si različito tare kova so primisaden. 5 Dav godi kaj me naj sem khanči po cikno tare gola tumare "bare apostolura". 6 Iako sem prosto ane lafura, ane pindžaripe naj sem. Golese kaj, gova ane sa jasno sikadam tumende. 7 Dal čerdem greh golesa so korkoro man ponizisadem, te bi tumen avena uzvisime kana bize pare propovedisadem tumende e Devleso Lačho Lafi? 8 Tare avera khandira lijem i plata te bi služiva tumen. 9 Thaj kana sema tumencar thaj kana khanči trubača man, khanikase ni sema ko pharipe, golese kaj e phrala save avile andari Makedonija, pomognisade man ane sa so trubača mande. Ane sa pazisadem thaj ka paziv te ma avav tumende ko pharipe. 10 Xav sovli ane Hristeso čaćipe save si ane mande, khoni ni ka ačhavol man te hvaliv man pi celo Ahaja. 11 Sose? Golese li so ni mangav tumen? O Dol džanol kaj mangav tumen! 12 Kova so čerav, ka nastaviv te čerav vadži, te bi onemogućiva kolen save roden prilika te aven

ista sar amen, ane kova savesa hvalin pe. 13 Golese kaj, gola manuša si xoxavne apostolura, nepoštena bućarne, save čeren pe kaj si e Hristese apostolura. 14 Thaj naj ni čudo, golese so i o Satana čerol pe kaj si andelo e svetlos. 15 Tegani naj ni čudo so lese sluge čeren pe kaj si sluge taro pravednost. Al ko krajo ka dobin kova so zasluzisade baše pire buća. 16 Palem vaćarav: khoni te ma dol godi kaj sem bigođako. Al i te dijen gija godi, prihvatim man gasave, te šaj i me zala hvaliv man. 17 Kava so akana vaćarav, ni vaćarav sar so bi o Gospod vaćarola, nego sar nesavo bigođako manuš savo si sigurno ane peste. 18 Al te but džene hvalisade pe gija sar gova čerol pe ano sveto, i me gija ka hvaliv man. 19 Golese kaj, tumen sen gaći godaver kaj isi tumen strpljenje e bigođaverenc! 20 Tumen isi strpljenje kolesa savo zarobil tumen, savo koristil tumen, savo xoxavol tumen, savo čerol pe barikano il čalavol tumen ki čham. 21 Ki mingri ladž vaćarav kaj i amen sama gaći slaba! Al te khoni usudisada pe te hvalil pe – akana vaćarav sar bigođako – i me ka usudiv man! 22 Von li si Jevreja? I me sem. Von li si Izraelcura? I me sem. Von li si potomkura e Avraame? I me sem! 23 Von li si sluge e Hristese? Kava vaćarav sar bigođako: me sem vadži pobaro! Pobut čerdem bući, pobut sema ano phanglipe, but maripe xaljem, pherdo droma sema ano opasnost e merimaso. 24 Pandž droma dobisadem tare Jevreja po tranda thaj enja udarcura e bičesa. 25 Trin droma sema šibimo, jekh drom bara čhudije pe mande, trin droma sema ano brodo savo phađilo, jekh dive thaj jekh rat sema ano paj e moreso. 26 But droma putuisadem thaj sema ano opasnost tare leja, ano opasnost tare razbojnikura, ano opasnost taro mingro narodo, ano opasnost tare abandžije, ano opasnost ano foro, ano opasnost ani pustinja, ano opasnost ko more thaj ano opasnost tare xoxavne phrala. 27 But čerdem phari bući thaj mučisajem. But droma ni sutem, sema bokhalo thaj trošalo, but droma sema bizo xape, ko šul thaj bize but šeja urado. 28 A te ma vaćarav i avera problemura, sar so mučin man e brige svako dive baše sa e khandira. 29 Kana si khoni slabo, i me osetiv man slabo. Kana khoni perol ano greh, mande si but pharo. 30 Te trubuja te hvaliv man, tegani mingre slabostesa ka hvaliv man. 31 O Dol, o Dad e Gospodeso e Isuseso, savo si blagoslovimo ane sa e divesa, džanol kaj ni xoxavav. (aiōn g165) 32 Kana sema ano Damask, o upravniko e caroso e Areteso čhuta straža anglo foro te dolen man, 33 al nesave manuša mukhlje man taro džamo ani korpa prekale foroso duvari thaj našljem tare leso va.

12 Thaj trubul vadži te hvaliv man, iako naj tare gova nisavo korist. Al me ka vaćarav akana tare vizije thaj taro otkrivenje e Gospodeso. 2 Džanav manuše ano Hrist savo angle dešuštar berš inđardo sasa dži ko trito nebo. Ni džanav dal ano telo il avral o telo – o Dol džanol. 3 Thaj džanav kaj kava manuš – dal ano telo il avral o telo, ni džanav, o Dol džanol – 4 inđardo sasa ano raj thaj šunda lafura save našti vaćaren pe thaj save o manuš ni tromal putarde te phenol. 5 Gole manušesa ka hvaliv man, al mancar korkorestar ni ka hvaliv man, osim mingre slabosturencar. 6 Golese kaj, te odlučisadem te hvaliv man, ne bi avava bigođako, golese kaj bi vaćarava čačipe. Al ni mangav te hvaliv man golese kaj ni mangav khoni tumendar te dol godi kaj sem pošukar, nego so sikadiljem ane lafura thaj ane buća. 7 Al te ne bi hvaliva man gole but bare otkrivenjurencar, dijape mande ano telo kangro, e Sataneso andelo, bičhalde te mučil man, te ma bi avava barikano. 8 Trin droma e Gospode molisadem te crdol kava mandar, 9 al vov vaćarda mande: "Mingro milost si dosta tuće, golese kaj mingri zor emjasno sikadol ano slabost." Golese pobut ka hvaliv man mingre slabosturencar, te bi e Hristesi zor beshola ane mande. 10 Golese, bašo Hrist, radujiv man kana sem slabo, kana vređin man, kana sem ano pharipe, kana progonin man thaj kana sem ano bilačhipe. Golese kaj, kana sem slabo, tegani sem zuralo. 11 Vaćardem, te phene kaj postanisadem sar bigođako, al tumen pe gova terisaden man! Tumen trubujen te aven gola save trubujen te hvalin man, golese kaj me naj sem gore tare kola "bare apostolura", iako me naj sem khoni ni khanči. 12 E znakura save sikaven mingro apostolstvo si: čudesna znakura, čudesura thaj silna buća, save si čerde maškar tumende ano baro strpljenje. 13 Ane so sen, tegani, pocikni khanđiri tare avera, sem so ni sema ko pharipe tumende? Oprostin mande baši kaja "nepravda"! 14 Dičhen! Trito drom spremno sem te avav tumende thaj ni ka avav ko pharipe tumende. Golese kaj me ni rodav tumare pare nego tumen korkoren. E čhave ni trubun te čeren imanje e dadendje thaj e dejendje, nego e dada thaj e deja e čhavendje. 15 Al tari mingri rig, sa e ilesa me bi tumende dava so isi man, pa i man korkore. Te manglijem tumen pobut, dal ka manden man po zala? 16 Al nek avol gija! Ni sema tumende ko pharipe, nego, sar so sem lukavo, doldem tumen ke prevare. 17 Dal iskoristisadem tumen prekal nekaste tare kola kas bičhaldem tumende? 18 Molisadem e Tito te posetil tumen thaj bičhaldem lesa jekhe phrale. Dal o Tito ane khanči iskoristisada tumen? Ni li phirdam me thaj o Tito jekhe duxosa thaj jekhe stopencar? 19 Den li godi kaj sa

o vreme brani amen angle tumende? Anglo Dol ano Hrist vaćara tumende kaj sa kava so čera, manglalen, čera te bi tumen barona. 20 Golese kaj darav, kana ka avav tumende, te ni arakhav tumen gasave save ni mangav, ni tumen te ni aračhen man gasave save ni manden. Darav kaj maškar tumende ka arakhav čingara, ljubomore, holja, inatura, bilačho vaćaripe tare avera manuša, ogovaranjura, baripe thaj neredura. 21 Darav kaj kana palem ka avav, mingro Dol ka ponizil man angle tumende thaj ka žalostil man baše but džene tumendar save angleder grešisade thaj save ni crdije pe taro melalipe, taro blud thaj tare ladžutne buća save čerde.

13 Kava si trito drom sar avav tumende. Ano Sveti

lil si pisimo: "Dži jekh optužba si dokažimi palo svedočanstvo duje il trine svedokurengo." 2 Kana sema tumencar o dujto drom, upozorisadem tumen. Thaj akana kana sem dur tumendar, palem upozoriv tumen. Opomeniv kolen save angleder grešisade, a i sa averen. A kana ka avav palem tumende, ni ka štediv tumen. 3 Golese so roden dokaz kaj vaćarol kroz mande o Hrist savo naj slabo premal tumende, nego si zuralo maškar tumende. 4 lako sasa slabo kana čhute le ko krsto, akana si džuvdo e Devlese zorasa. Isto gija si čače kaj sam i amen ane leste slaba, al e Devlese zorasa ka živi lesa tumende. 5 Isputuin korkore tumen dal čače živin ano pačajipe. Proverin korkore tumen! Dal ni pindžaren kaj o Isus Hrist živil ane tumende? Al te o Isus Hrist ni živil ane tumende, tegani i provera ni nakhljen. 6 Al nadiv man kaj ka haljaren kaj amen nakhljam goja provera. 7 Amen moli e Devle te ma čeren nisavo bilačipe. Ni čera gova te bi sikadola kaj amen nakhljam goja provera, nego te bi tumen čerena kova so si šukar, pa čak i te sikadilo kaj amen goja provera ni nakhljam. 8 Golese kaj khanći naštī čera protiv o čačipe, nego samo bašo čačipe. 9 Baxtale sam kana sam amen slaba thaj tumen zurale. A moli amen i baše gova te aven vadži posavršena. 10 Kava pisiv tumende vadži kana sem dur tumendar, te ma bi avava strogo premal tumende kana ka avav tumende. Golese kaj o Gospod dija man vlast te izgradiv tumen, a na te uništiv tumen. 11 Thaj empalal, phralalen thaj phejalen, radujin tumen thaj usavršin tumen. Ohrabrin jekh avere, aven jekh ano godaveripe thaj živin ano mir! Thaj o Dol, o izvor taro manglipe thaj taro mir, ka avol tumencar! 12 Pozdravin jekh avere svetone čumidimasa. 13 Pozdravin tumen sa e Devlese manuša. 14 O milost e Gospodeso e Isuseso e Hristeso, o manglipe e Devleso thaj o katanipe e Svetone Duxoso nek avol tumencar savorenac!

Galaćanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle o apostol – man ni postavisade e manuša bašo apostol niti bičhalde man, nego o Isus Hrist thaj o Dol o Dad, savo vazdija e Isuse tare mule – 2 thaj sa e phrala thaj e pheja save si mancar, bičhalen pozdravura e khandirende ani Galatija: 3 Milost thaj mir tumende taro Dol amaro Dad thaj taro Gospod o Isus Hrist, 4 savo dija korkore pes amare grehurenđe, te ikaloi amen tare adivesutno biličko vreme palo manglipe e Devleso amare Dadeso. (aiōn g165) 5 Lese preperol i slava ane sa e dīvesa. Amin. (aiōn g165) 6 Čudi ma so but sigate irisaljen taro Dol savo akharda tumen e Hristese milostesa thaj pačajen ane nesavo aver lačho lafi. 7 Al gova naj o lačho lafi. Sem so isi nesave save smetin tumen thaj manden te bandaren o Lačho Lafi e Hristeso. 8 A te i amen, il o andelo taro nebo phenola tumende aver lačho lafi tar kova savo amen phendam tumende, harami nek avol lese! 9 Sar angleder so vaćardam tumende akana palem phenav: "Te khoni phenola tumende aver lačho lafi tare kova savo primisaden, harami nek avol lese!" 10 Me li akana mangav e manušendje te ugodiv, il e Devlese? Il čerav kova so manden e manuša? Kana bi čerava so manden e manuša, ne bi avava sluga e Hristeso. 11 Phralalen thaj phejalen, mangav tumen te džanen kaj o Lačho Lafi savo me vaćardem tumende, naj taro manuš. 12 Golese kaj ni primisadem le tare manuša niti e manuša sikade man o Lačho Lafi, nego objavisada mande o Isus Hrist. 13 Šunden sar sasa mingro džuvdipe, kana sema vadži ano Jevrejsko pačajipe, kaj zurale tradijem i khandiri e Devlesi thaj mangljem te uništil la. 14 Ano Jevrejsko pačajipe nakhadem buten tare mingre vršnikura taro mingro narodo, golese kaj sema pobut odano bašo sikajipe e adeturende amare paradadengo. 15 Al, kana o Dol savo birisada man taro vodi mingre dako thaj akharda man palo milost piro, manglja 16 te sikavol mande pe Čhave, te vaćarav lestar maškare aver narodura, khanikasa ni savetujisalem golestar, 17 ni deljem ano Jerusalim ke apostolura save sesa angleder mande, nego sigate deljem ani Arabia thaj pale gova irisaljen ano Damask. 18 Tegani pale trin berš deljem ano Jerusalim te upoznajiv e Petre thaj ačhiljem leste dešupandž dive. 19 Averen apostoluren ni dikhlijem, sem e Jakove, e phrale amare Gospodeso. 20 Anglo Dol vaćarav tumende kaj kava so pisiv tumende si čaće. 21 Pale gova deljem ani Sirija thaj ani Kilikija. 22 Tegani vadži lično ni pindžarde man e Hristese khandira ani Judeja. 23 Nego samo šunde: "Kova savo angleder progonisada e

khandira, akana propovedil o pačajipe savo angle manglja te uništil." 24 Thaj slavisađe e Devle zbog mande.

2 Tegani pale dešuštar berš, palem deljem ano Jerusalim. O Varnava delje mancar thaj indardem mancar i e Tito. 2 Deljem golese kaj o Dol sikada mande kaj trubul te džav. A posebno resljema kolencar save si smatrime sar khandiraće vođe thaj vaćardem lende o Lačho Lafi savo propovediv e abandžijende. Mangljem te avav sigurno kaj von golesa složin pe, te ma bi avola džabe mingri bući e Devlese savi čerdem thaj savi čerav akana. 3 Čak ni taro Tito, savo sasa abandžija, ni rodije te sunetil pe. 4 A gova sa sasa zbog e xoxavne phrala, uljezura save čorale čhute pe maškar amende te uhodin i sloboda savi isi amen ano Isus Hrist, te bi čeren amen robura. 5 Ni pokorisljam lende ane ni jekh trenutko. Mangljam te ačhol o čaćipe e Lače Lafeso maškar tumende. 6 Al e manuša save sesa smatrime sar khandiraće vođe, sesa gothe thaj ni dodajisade khanči ke mingro propovedipe. Mande ni sasa važno gova so si von vođe golese kaj o Dol ni čerol razlika maškare manuša. 7 Naprotiv, dikhlijem kaj o Dol akharda man te propovediv o Lačho Lafi e abandžijende, sar e Petre so akharda te propovedil e Jevrejende. 8 Golese kaj o Dol savo e Petre ospasobisada sar apostole baše Jevreja, gija i man ospasobisada sar apostole baše abandžije. 9 Kana prznajisade o milost savi o Dol dija mande, o Jakov, o Petar thaj o Jovan, save sesa smatrime sar stubura e khandiraće, dije pe desna vasta e Varnavase em mande, sar znako bašo katanipe kaj amen ka dža te čera bući maškare abandžije a von maškare Jevreja. 10 Samo molisade amen te ma bistra te pomogni e čorore Jevrejen, sar so gova i me mangljem te čerav. 11 Al kana avilo o Petar ani Antiohija, suprostavisaljem lese angle savorende golese so zasluišisada osuda. 12 Kana o Petar angleder reslo, xalja e hrišćanurencar save sesa abandžije. Al kana resle nesave Jevreja, e Jakovese amala, lija te crdol pe tare abandžije thaj ni manglja vadži te xal lencar, golese kaj darajlo tare Jevreja save pačan kaj e abandžije trubun te aven sunetime te bi avena kotor tare Devleso narodo. 13 Ane Petreso dujemujengo ponašipe pridružisajle avera Jevreja, pa čak i e Varnava nakhade ane lengo dujemujengo ponašipe. 14 Kana dikhlijem kaj von ni ponašin pe palo čaćipe e Lače Lafeso, vaćardem e Petrese angle savorende: "Kana tu, savo bijandiljan sar Jevrejo, živi sar e abandžije a na sar Jevrejo, sar šaj čhuve e abandžijen te živin sar e Jevreja?" 15 Amen bijandiljam sar Jevreja thaj naj sam "grešna abandžije". 16 Al amen džana kaj o manuš naj opravdimo e bućencar tare Mojsijaso

zakon, nego samo ano pačajipe ano Isus Hrist. Thaj amen pačajam ano Isus Hrist te ava opravdime ano pačajipe e Hristeso, a na e bućencar taro zakon, golese kaj e bućencar taro zakon khoni ni ka opravdil pe. 17 Te amen e Jevreja, save roda te ava opravdime ano Hrist thaj i amen sikadiva sar grešnikura, gova li značil kaj o Hrist služil bašo greh? Na, nisar! 18 Te palem vazdav kova so peradem, sikavav kaj sem prestupniko e Zakoneso. 19 Čače, me muljem e Zakonese, golese kaj o Zakon meljarda man, te bi avava džuvdo e Devlese. Goleza mangav te vaćarav kaj sem e Hristesa čhuto ko krsto. 20 Naj sem vadži džuvdo me, nego o Hrist živil ane mande. A gova džuvdipe so akana živiv ane telo, živiv ano pačajipe ano Čhavo e Devleso, savo manglja man thaj korkore pes dija zbog mande te bi spasila man. 21 Ni čhudav e Devleso milost, golese kana bi o Zakon šajine te opravdil amen, tegani o Hrist khančese mulo.

3 O, bigođaće Galačanuralen! Ko xoxada tumen? Šukar vaćardem tumende tare gova sar o Isus Hrist sasa ko krsto, sar te khoni crtilasa tumende gova angle jakha. 2 Mangava bi te džanav tumendar samo jekh: Dal o Svetu Duxo lijen golese so čerden e buća taro Zakon il so pačajen ane kova so šunden? 3 Gaći li sen bigođaće? Počnisadenano Duxo, a akana li te završin ano telo? 4 Dal khančese gaći nakhlijen? Me nadima kaj ni sasa khančese. 5 Dal o Dol savo dol tumen Duxo thaj čerol maškar tumende čudesura, čerol gova zbog e buća taro zakon il golese so pačajen ane kova so šunden? 6 Dičhen e Avraame: "Pačaja e Devle thaj o Dol dīnda lese lesa pačajipe sar pravednost." 7 Gija džanen kaj kola save pačan, si e Avraamese čhave. 8 O Svetu lil vadži angleder džanglja kaj o Dol ka opravdil e abandžijen palo pačajipe, thaj angleder objavisada o Lačho Lafi e Avraamese: "Prekal tute ka blagosloviv sa e naroduren." 9 Gija, katane e Avraamesa, o manuš e pačako, blagoslovime si savore save pačan. 10 Golese kola save čhoven po pouzdanje ano ičaripe e Zakoneso, tale armaja si, golese kaj si pisimo ano Svetu lil: "Harami te avol dži jekhese savo naj istrajno ano ičaripe pe sa kova so si pisime ano lil e Zakoneso." 11 Džanol pe kaj o Zakon ni opravdil khanika anglo Dol: "O pravedniko ka avol džuvdo palo pačajipe." 12 Al o Zakon naj palo pačajipe, nego: "Manuš savo gova čerol, pale gova ka avol le džuvdipe." 13 O Hrist počinda amen taro harami e Zakoneso gija so vov postanisada harami mesto amende. Golese kaj ano Svetu lil si pisimo: "Harami nek avol dži jekh savo si čhuto ko kaš." 14 Vov čerda gova te avol o blagoslov e Avraameso ano Hrist o Isus, pe sa e narodura thaj e pačajimasa te primi e Svetone Duxo, sar

so obećisada o Dol. 15 Phralalen thaj phejalen, vaćarav tumende manušikane čhibasa: kana e manuša phanden savez savo si overimo, khoni ni phađol le thaj ni dodail pe leste khanči. Gija si i kale savezeseta. 16 E obećanjura sesa vaćarde e Avraamese thaj lese potomkose. O Svetu lil ni vaćarol: "Thaj e potomkurende", sar te si gova butende, nego samo jekhese: "Thaj čire potomkose," a gova si o Hrist. 17 Kava mangav te vaćarav: Zakon savo avilo štaršel thaj tranda berš po palal, našti phađol o savez savo o Dol angleder overisada thaj gjitate te phađol e Devleso obećanje. 18 Golese te o nasledstvo dobil pe palo Zakon, tegani ni dobil pe palo obećanje. Al o Dol poklonisada o nasledstvo e Avraamese prekalo obećanje. 19 Sose tegani dija pe o Zakon? Dija pe te bi o prestup dičhola pe sa dži kaj ni avol o Potomko pe kaste odnosil pe o obećanje. O Dol dija o Zakon prekale andelura e Mojsijase, e posrednikose. 20 Al, kana o Dol dija obećanje e Avraamese, čerda gova korkoro, bizo posredniko, golese kaj si o Dol jekh. 21 Dal si o Zakon protiv e Devlesa obećanjura? Na, nisar! Golese, te avola dindo o zakon savo šaj te anal džuvdipe, tegani bi o manuš šajine te avol opravdime e Zakonesa. 22 Al o Svetu lil phanglja sa e manušen talo greh, te bi dola pe kova so si obećimo palo pačajipe ano Isus o Hrist kolendje save pačan. 23 Angleder so avilo o pačajipe, palo Zakon sama zarobime, dži kaj ni avilo o vreme te objavil pe o pačajipe. 24 Gija o Zakon sasa sar amaro čuvari dži kaj ni avilo o Hrist, te opravdi amen palo pačajipe. 25 Al kana avilo o pačajipe, naj sam vadži talo čuvari. 26 E pačajimasa savore sen e Devlese čhave ano Hrist o Isus. 27 Golese, savore save ano Hrist krstisaljen, ano Hrist uraden tumen. 28 Golese vadži naj razlika maškar o Jevrejo thaj o abandžija, o robo thaj o slobodno manuš, o murš thaj i džuvli, golese kaj savore sen jekh ano Hrist o Isus. 29 A te sen tumen e Hristese, tegani sen e Avraamese potomkura. Lese sen naslednikura thaj sa e obećanjura save lese dija o Dol, preperen i tumende.

4 Al vaćarav: Sa dok si o nasledniko čavoro, khanči naj po šukar taro sluga iako si sa lesu. 2 Vov si tale čuvara thaj talo nadzor sa dži ko vreme savo odredisada lesu dad. 3 Gija si i amencar, dži kaj sama čhavore, sama robura e duxovnene zorenđe tare kava sveto. 4 Al kana avilo o pravo vreme, o Dol bičhalda pe Čhave, bijando tari romni, bijando talo zakon, 5 te počinol kolen save si talo Zakon, te bi postanisa usvojime čhave e Devlese. 6 A golese so sen čhave, o Dol ane tumare ile bičhalda o Duxo pe Čhaveso savo dol vika: "Abba, Dade!" 7 Gija naj san vadži sluga, nego čhavo. A te san čhavo, tegani o Dol čerda tut te ave

nasledniko. 8 Al angleder kana vadži ni džanglijen e Devle, sena robura e devlende save ni sesa čačukane dolura. 9 Al akana kana pindžarden e Devle, šaj pošukar te vačara, kaj o Dol pindžarda tumen, sar gova kaj palem irin tumen baše bizurale thaj bedna zora tare kava sveto thaj manden palem te aven lende robura? 10 Slavin e divesa, e čhona, o vreme thaj e berša. 11 Darav tumende, te ma avol kaj khančese trudisaljem baše tumende. 12 Phralalen thaj phejalen, moliv tumen, aven sar so sem me, golese kaj sem me sar so sen tumen, golese so naj sem vadži talo Zakon. Khanči ni čerden mande bilačhe. 13 Tumen džanen kaj prvo drom vaćardem tumende o Lačho Lafi golese kaj sema nasvalo. 14 Iako mingro nasvalipe sasa tumende iskušenje, tumen ni čhudijen man, niti čhungarden man, nego primisaden man sar anđelo e Devleso, sar e Hriste e Isuse. 15 Kaj si, akana, tumaro blagoslov premal mande? A sigurno sem, te šajine, tumare jakha bi ikalena thaj bi dena len mande. 16 Dal sem tumaro dušmano golese so vačarav tumende o čačipe? 17 Gola avera manuša but trudin pe te pridobin tumen baše peste, a na bašo tumaro šukaripe. Manden te crden tumen mandar, sar te bi džana pale lende. 18 Šukar si khoni te interesujil per tumende, samo te si gova tari šukar namera, al na samo dok sem me gothe maškar tumende, nego uvek. 19 Mingre čhave, palem tumen mukasa bijanav, dži kaj e Hristeso oblik ni dičhol pe ane tumende. 20 Al bi mangava akana te avav tumencar thaj te vačarav tumencar ke aver način, golese so ni džanav so te čerav tumencar. 21 Vaćaren mande, tumen save manden te aven talo Zakon, ni li šunen so o Zakon vaćarol? 22 Golese kaj si pisimo ano Svetu lil kaj e Avraame sesa duj čhave. Jekhe bijanda i robinja, a duitone i slobodno romni. 23 Čhavo e robinjako sasa bijando tari manušikani volja, al o čhavo so bijanda i slobodno romni, sasa bijando palo obećanje, savo dija o Dol. 24 Sa gova značil aver khanči: gola duj romnja sikaven duj savezura. O angluno savez si taro Sinajsko brego thaj bijanol čhaven bašo robujipe thaj gova si i Agara. 25 A i Agara značil Sinajsko brego ani Arabija thaj gova si i sar o adivesutno Jerusalim golese kaj o Jerusalim katane pe čhavencar si ano robujipe. 26 Al kova Jerusalim so si ko nebo, si sar slobodno džuvli – savi si amari dej. 27 Golese kaj si pisimo ano Svetu lil: "Raduji tut, romnije so našti aven tut čhave, tu savi našti bijane, de vika glasno i radosno, tu savi ni trpi muke e bijanimase. Golese kaj po but čhave isi e romnja savi si ačhadi, nego e romnja kas isi rom." 28 A tumen sen, phralalen thaj phejalen, sar o Isaak, čhave taro obećanje. 29 Al sar so sasa ane kova vreme, kova so bijandilo tari manušikani volja, tradija kole savo si bijando

tari zor e Duxosi, gija si thaj akana. 30 Al so vaćarol o Svetu lil? "Trade e robinja thaj lače čhave, golese kaj o čhavo e robinjako ni ka avol nasledniko e čhavesa e slobodnone romnjako." 31 Gija, phralalen thaj phejalen, amen naj sam čhave e robinjače, nego e slobodnone romnjače.

5 O Hrist oslobodisada amen te ava slobodna. Golese ačhen ustajna ane late thaj ma den tumen palem talo jaram e robujimaso. 2 Šunen! Me, o Pavle, vaćarav tumende: i te sunetisaljen, o Hrist ni ka avol tumende ano korist. 3 A palem opomeniv dži jekhe save manden te sunetin pe, kaj mora te ičaren pe ke sa o Zakon. 4 Tumen save manden te opravdin tumen e Zakonesa, crdijen tumen taro Hrist. Thaj peljen tare Devleso milost. 5 Golese kaj amen, inđarde Duxosa, adućara o pravednost palo pačajipe saveze nadi amen. 6 Golese ano Hrist o Isus ni vredil ni o sunetipe ni o bisunetipe, nego o pačajipe, savo sikadol ano manglipe. 7 Šukar prastijen. Ko ačhada tumen te pokorin tumen e čaćimase? 8 Gasavo uverenje naj taro Dol savo akharda tumen. 9 Sar so vaćaren: "Zala kvasaco šukljarol sa o humer." 10 Me sem uverimo baše tumende ano Gospod kaj drugačije ni den godi. Al kova savo bunil tumen, ka avol osudimo, bilo ko si gova. 11 Phralalen thaj phejalen, kana bi vadži propovediva kaj e murša mora te aven sunetime, sose bi onda vadži progonina man? Kana bi propovediva taro suneti, tegani me sikajimase taro krsto khoni ne bi suprostavila pe. 12 Bi mangava kola save uzinemirin tumen, na samo te sunetin pe nego i te uškopin pe. 13 Phralalen thaj phejalen, tumen sen akharde te aven slobodna! Samo, ma tumari sloboda te avol izgovor te bi avola šukar tumare sebičnone mandimase. Mesto gova, služin jekh avere ano manglipe. 14 Golese kaj sa o Zakon pherdol ane jekh zapovest, a gova si: "Mang čire pašutne sar korkore tut." 15 Al te nastavisaden jekh avere te kicin thaj te xan, dičhen te ma uništin jekh avere. 16 Al mangav te vačarav tumende: Živin palo Duxo, tegani ni ka udovoljin baše tumaro grešno narav. 17 Golese kaj o telo mandol so si protiv o Duxo, a o Duxo so si protiv o telo. Gola duj jekh averese protivin pe, tumen ma te čeren kova so manden. 18 Al te inđarol tumen o Duxo, naj sen talo zakon. 19 E buća save si e telose si jasna: blud, duxovno melalipe, nemoralnost, 20 idolopoklonstvo, drabaripe, dušmanluko, čingara, ljubomora, holi, sebičnost, razdora, podele, 21 zavistura, matipe, nekontrolisano slavipe thaj aver gasave slična buća. Sar angleder so vaćardam tumende i akana phenav: kola so čeren gasave buća ni ka aven naslednikura taro Carstvo e Devleso. 22 Al o bijandipe e Duxoso si: manglipe, radost, mir, strpljenje, ljubaznost,

Šukaripe, vernoſt, 23 krotkoſt thaj uzdržipe. Protiv kala naj zakon. 24 Kola save preperen e Hristese e Isusese, čhute ko krſto po telo katane e strastvurencar thaj e požudencar. 25 Te živisadam akana ano Duxo, tegani te živi palo vodſto e Duxoso. 26 Te ma ava barikane, te ma izazivi jekh avere thaj te ma ava zavidna jekh pe avereste!

6 Phralalen thaj phejalen, te arakhlija pe khoni ano nesavo greh, tumen save živin palo vodſto e Duxoso, pomožin leſe te iril pe ko pravo drom, al čeren gova krotko. Thaj arakh tut te ma pere i tu ano iſkušenje. 2 Indaren o pharipe jekh avereso, thaj gija ka pheren o zakon e Hristeso. 3 Te khoni tumendar dol godi kaj si khoni – a naj khanči – korkoro pes xoxavol. 4 Dži jekh trubul te ispituil pe buća thaj tegani šaj avol barikano korkoro pesa. Al ma te uporedil pe averencar. 5 Goleſe kaj dži jekh trubul te indarol o odgovornost tare kova so čerol. 6 Kova ſavo sikljol e Devleſe Lafura, trubul ſa po šukaripe te ulavol pe učiteljesa. 7 Ma xoxaven korkore tumen: O Dol ni dol te marolpe muj lesa! Goleſe, o manuš ka čidol gova ſo ſejſada. 8 Kova ſavo udovoljil pe telose, taro telo ka čidol propast. Al kova ſavo udovoljil e Duxose, taro Duxo ka čidol džuvdipe bizo meripe. (aīōnios g166) 9 Ma te umorin tumen te čeren šukaripe, goleſe kaj te ni odustanisadam, ka čida i žetva ano pravo vreme. 10 Goleſe, gija, dok isi amen priлиka, te čera šukaripe ſavorenđe, al posebno e phralende thaj e phejenđe ano pačajipe. 11 Dičhen save bare slovurencar pisisadem tumende mingre vastesa! 12 Kola save manđen te čeren pe barikane palo telo, čhuyen tumen te ſunetin tumen. Al von gova čeren samo te ma aven progonime bašo krſto e Hristeso. 13 Ni von korkore save ſi ſunetime ni ičaren pe ko Zakon. Al manđen te ſunetin tumen, te bi čhudena baripe tumare telurencar. 14 A me, Devla arakh, te hvalima khančesa, ſem e krftosa amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso. Pale leſte o sveto ſi čhuto ko krſto baše mande, a me bašo sveto. 15 Goleſe, naj bitno dal ſi o manuš ſunetimo il naj. Kova ſo ſi amendje bitno ſi e Devleſo nevo ſtorenje. 16 O mir thaj o milosrđe ſavorenđe ſave ičarenpe pe kava pravilo thaj e Devleſo Izrael – ſa e Devleſe manušencar. 17 Od akana khoni ma te čerol manđe problemura goleſe kaj indarav ožiljkura taro trpipe bašo Isus pe mingro telo. 18 Phralalen thaj phejalen! O milost amare Gospedeso e Isuseso e Hristeso nek avol tumare duxosa. Amin.

Efescurende

1 Kava lil pisiv me o Pavle, o apostol e Hristeso e Isuseso pale Devleso manglipe, e Devlese manušende ano foro Efes, e pačavnende ano Hrist o Isus: **2** Milost thaj mir tumende taro Dol amaro Dad thaj taro Gospod o Isus Hrist! **3** Blagoslovimo o Dol thaj o Dad amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, savo blagoslovisada amen ano Hrist dži jekhe duxovnione blagoslovesa ane nebesa. **4** Golese kaj ane leste o Dol birisada amen angleder so čerda o sveto, te ava sveta thaj bizi mana angle leste. Ane po manglipe **5** angleder odredisada amen te usvojil amen sar čhaven prekalo Isus Hrist. Gova sasa lesu manglipe thaj lesi volja, **6** te bi hvalisa amen lese slavnone milostesa. O Dol dija amen gova milost, ane lesu manglo Čavo. **7** Ano Hrist isi amen otkupljenje, prekale lesu rat, oprostipe tare grehura thaj gothe sikadol lesu baro milost **8** savo dija amendē obilno. Sa pe džanglimasa thaj godaverimasa **9** o Dol sikada amendē o garajipe tari piri volja, savi angleder odredisada ano Hrist, pale piro plano. **10** Gova plano ka čerdol ko pravo vreme, te čerol katane sa so si ko nebo thaj ki phuv thaj ane sa si o Hrist šoro. **11** Ane leste sam birime taro anglinjipe te ava ano Hrist naslednikura. Baše gova, angleder odredisada amen golese kaj sa čerol sar so mandol thaj odlučil. **12** Amen, save anglune čutam amari nada ano Hrist, izaberime sam te ana hvala baše Devleso veličanstvo. **13** Ane leste sen i tumen, sar šunden o čačipe – o Lačho Lafi taro tumaro spasenje. Tegani o Dol čhuta piro pečato pe tumende kana lijen te pačan ano Hrist, gija so dija tumen o obećimo Svetu Duxo. **14** O Svetu Duxo si zalogo amare nasledstvose kaj o Dol ka otkupil kolen save si lese thaj hvalin pe lese slavasa. **15** Golese i me, kana šundem bašo tumaro pačajipe ano Gospod o Isus thaj za ko tumaro manglipe premale sa e Devlese manuša, **16** ni ačhav te zahvaliv baše tumende thaj dama godi tumendar ane mingre molitve. **17** Moliv ma o Dol thaj o slavno Dad amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, te dol tumen Duxo taro mudrost thaj otkrivenje, te bi po šukar pindžarena le. **18** Molima o Dol te putrol e jakha tumare ilese te bi šaj džanena savi si i nada ke savi akharda tumen, kober si o barvalipe lese slavnone nasledstvose save o Dol pripremisada pe manušende, **19** thaj kober si bari lesi zor amendē save pača. Goja zor si gasavi kober si i o delovanje lese bare zoraće, **20** savi ko delo sikada po Hrist kana vazdija le tare mule thaj čhuta le ki desno rig e Devlese tronesi ano nebo. **21** Čhuta le pe sa e šorutne, vlastura, zora, gospodarura thaj pe dži jekh alav save šaj dol pe na samo ke kava sveto, nego i ko kova sveto save ka avol. (aiōn

g165) **22** O Dol sa čhuta tale lese pingre thaj čhuta le pe sa, te avol Šoro e Khandirako, **23** savi si e Hristeso telo – pherdi e Hristesa, savo pherol sa ane sa.

2 Tumen sena mule, golese kaj ni šunena e Devle thaj čerena grehura, **2** ane save nekad živisaden, sar so živil kava sveto. Sledisaden e bendje savo vladil e bilačhe duxurencar ano vazduho. Vov si kova isto duxo savo akana delujil maškare kola save si neposlušna e Devlese. (aiōn **g165)** **3** Maškare lende i savore amen nekad živisadam pale telose požude, sar čerdam kova so mandol amaro telo thaj amari godi. Pali amari priroda sama manuša pe save trubuja te avol e Devlesi holi, sar pe avera. **4** Al o Dol, savo si barvalo ano milosrđe thaj baro ano piro manglipe premal amende, **5** vazdija amen e Hristesa, kana sama mule bašo greh. Spasime sen e Devlese milostesa. **6** Thaj o Dol vazdija amen katane e Hristesa e Isusesa tare mule thaj čhuta amen katane ko presto ano nebo, **7** te sikavol ane divesa save ka aven, o but baro barvalipe tare piro milost ano šukaripe save isi le premal amende ano Hrist o Isus. (aiōn **g165)** **8** Golese kaj sen e milostesa spasime palo tumaro pačajipe – thaj gova naj tumendar, gova si e Devleso daro – **9** na tare tumare buća, te ma bi khoni hvalila pe. **10** Golese kaj amen sam lesi bući, čerde ano Hrist o Isus te cera šukar buća, save o Dol angleder pripremisada amende. **11** Golese nek avol tumende ki godi kaj sena bijande sar abandžije thaj sena akharde “bisunetime” kolendar save pes akharen “sunetime” – save si čerdo vastesa ko telo. **12** Ma bistren kaj ane gova vreme sena bizo Hrist, crdime tari izraelsko zajednica thaj ni sasa tumen kotor ane Devlese savezura thaj ane lese obećanjura thaj sena bizi nada thaj bizo Dol ano sveto. **13** Al akana, ano Hrist o Isus, tumen save sena angleder dur taro Dol, ande sen popaše maškar o rat e Hristeso. **14** Golese kaj vov si amaro mir. Vov tare Jevreja thaj tare abandžije čerda jekh thaj pe telosa phaglia o duvari taro dušmanipe save ulavola len. **15** Al o Hrist bizurada o zakon tare pravila thaj tare odredbe, te bi tare duj grupe manuša čerola ane peste jekh nevo narodo thaj gija te anal mir. **16** Ane jekh telo mirisada solduj grupe e manušen, e Devlesa prekalo krsto, savesa činada o dušmanipe maškar lende. **17** Thaj kana vov avilo, propovedisada o mir tumende e abandžijendje save sen dur taro Dol thaj mir amende, e Jevrejende, save sama paše leste. **18** Golese kaj prekal leste i jekh i aver šaj ava pašo Dad ano jekh Duxo. **19** Gija naj sen vadži abandžije thaj došljakura, nego sen državljanura e Devlese manušencar thaj sen čherutne e Devlese. **20** Tumen sen zidime ko temelji e apostolurengu thaj e prorokurengu thaj

korkoro o Hrist o Isus si emglavno bar. 21 Ano zajedništvo lesa, celo građevina si zurale povezimi thaj čerol te barol ano sveto hram ano Gospod. 22 Lesa ano katanipe i tumen sen zidime, te bi avena than kaj o Dol bešol ane po Duxo.

3 Me, o Pavle, phanglo sem golese so služiv e Isuses e Hristese, bašo šukaripe tumende e abandžijende. 2 Sigurno džanen bašo zadatko savo o Dol pale piro milost dija man pašo tumaro šukaripe. 3 O Dol objavisada mande piro garado plan, sar so već zala pisadem tumende. 4 Te gova čitisaden, šaj dičhen kaj pindžarav o garado čačipe e Hristeso, 5 savo ni sasa objavimo e manušende ane kuštika save nakhle, sar so akana o Duxo objavisada lese svetone apostolurenđe thaj e prorokurende. 6 Gova garajipe si kaj premalo Lačho Lafi, e abandžije katane e Jevrejencar, si naslednikura kolese so pripremisa o Dol. Thaj e abandžije si kotora jekhe telose thaj katane delin o obećanje savo o Dol dija ano Hrist o Isus. 7 Me čerdiljem sluga kale Lačhe Lafese. Gova si daro tare Devleso milost savo si mande dindo lese zuralimasa savo delujil ane mande. 8 Mandje, emciknese maškare sa e Devlese manuša, dija pe kava milost, te propovediv e abandžijende tare Hristeso barvalipe savo naj istražimo, 9 thaj te sikavav savorende i namera tare kava garajipe so sasa taro anglunipe e svetoso garado ano Dol savo čerda sa so postojil ko sveto. (aiōn g165) 10 E Devlesi namera sasa kaj akana, maškar i Khandiri, e šorutne thaj e nebeska vlastura te dodžanen e Devleso različito mudrost. 11 Gova si ano sklad e Devlese planesa savo sasa le taro anglunipe e vremeso thaj ko krajo ostvarisada le ano Hrist o Isus, amaro Gospod. (aiōn g165) 12 Ano Hrist thaj baše amaro pačajipe ane leste, amen akana šaj bizi dar thaj samouvereno te ava ane Devlesi prisutnost. 13 Golese moliv tumen te ma obeshabrin tumen zbog mingre patnje save podnosiv tumende. Mingri patnja si baše tumaro šukaripe. 14 Golese, perav ke mingre kočka anglo Dad, 15 lestar sa i familija ko Nebo thaj ki Phuv primil po pravo alav. 16 Molima te dol tumen, palo barvalipe pe slavako, te aven po zurale ano Duxo savo si andre ane tumende. 17 Molima te bešol o Hrist, palo pačajipe, ano ilo tumaro thaj te aven ukorenime thaj utemeljime ano manglipe. 18 Molima te šaj haljaren, katane sa e Devlese manušencar, kobar si i širina, dužina, učipe thaj dubina tare Hristeso manglipe 19 thaj te šaj pindžaren gova manglipe e Hristeso savo nakhavol o džanglipse. Gija ka aven pherde ano sa o pherdipe savo avol taro Dol. 20 O Dol šaj, pe zuralimasa savo delujil ane amende, te čerol but po više nego so moli il so da godi.

21 Lese slava ani Khandiri thaj ano Hrist o Isus ane sa e kuštika thaj ane sa e divesa. Amin. (aiōn g165)

4 Me, sar phanglo bašo Gospod, moliv tumen te živin dostojo baše kova pe so o Dol akharda tumen. 2 Savore aven ponizna thaj mirna. Strpljivo podnosin jekh avere thaj manden jekh avere. 3 Trudin tumen te ićaren o duxovno katanipe savo o Duxo čerol ano mir savo povezil tumen. 4 Jekh si telo thaj jekh Duxo, gija so si jekh nada premal savi o Dol akharda tumen. 5 Jekh si Gospod, jekh pačajipe, jekh krstipe, 6 jekh Dol thaj Dad savorengo. Vov si pe sa, maškare sa thaj ane savorende. 7 Al, dži jekhese amendar dija pe milost ani koja mera sar so o Hrist odredisada. 8 Golese si pisimo ano Svetu lili: "Kana iklilo ko učipe inđarda pesa e phangle manušen, thaj e manušenđe dija darura." 9 So značil gova "iklilo"? Gova sigurno značil kaj angleder ulio ke telune thana e phuvaće. 10 A Kova savo ulilo, isto si Kova savo iklilo upreder tare sa e nebesura, te bi sa pherola. 11 Thaj vov dija e Khandiraće nesaven sar apostoluren, nesaven sar prorokuren, nesaven sar propovednikuren e Lačhe Lafeso, nesaven sar pastiren thaj učiteljuren, 12 te pripremin e Devlese manušen baši bući e služimasi thaj te izgradin o telo e Hristeso, 13 dži kaj ni resa savore ano katanipe e pačajimaso thaj ano džanglipse tare Devleso Čavo, te bariva ane zrela manuša thaj te ava sar o Hrist ani punina tare leso savršenstvo. 14 Gija ni ka ava vadži čhavore čhudime akari okori, saven inđarol i balval taro nevo sikajipe. Ni ka dža pali svako manušikani prevara thaj xoxaipe savi lukavo inđarol ko pogrešno drom. 15 Nego, te vaćara o čačipe ano manglipe. Gija ka bariva te ava ane sa sar o Hrist, savo si Šoro e Khandirako. 16 Taro Hrist, sa o telo barol thaj gradil pe maškar manglipes. E zglobura ićaren o telo katane thaj gija dži jekh kotor e teloso čerol pi bući. 17 Gija, vaćarav tumende thaj opomeniv tumen ano Gospod kava: Ma živin sar abandžije save ni džanen e Devlese, ano čučiće lendje gođaće. 18 I godi kale manušenđe si ano kalipe. Crdime si taro životu savo dol o Dol, golese kaj živin ano bidžanglipse thaj lendje ile zurajle. 19 Hasarde o osećaj baši ladž thaj predajisajle ano razvratnost thaj ane bari požuda čeren e bišukar buća tare sa e vrste. 20 Al, kana upoznajisaden e Hriste ni sikkiljen gasave buća! 21 Džanav kaj šunden taro Isus thaj sikkiljen kaj ane leste si o čačipe. 22 A sar so živisaden ano purano životu, trubul gole purane manuše te uljaren tumendar, savo properol baše pe xoxavne požude. 23 Promenin tumaro način sar den godi. 24 Uraven tumen ano nevo manuš savo si čerdo premal e Devlesi slika, te živil ano čačukano pravednost thaj ano svetost. 25 Golese

čhuden tumendar o xoxaipe thaj "vaćaren jekh averese o čačipe", golese kaj sam savore katane kotora jekhe telose. 26 "Holjavon, al ma čeren grehura." Ma mučhen o kham te uljol, te ni crdijen tumendar i holi, 27 ni ma den e bendese than ane tumaro džuvdipe. 28 Ko čorol, nek ačhavol te čorol. Umesto gova, nek čerol bući thaj nek čerol khanči šukar pe vastencar. Gija šaj khanči ulave kolencar save si ani potreba. 29 Nisavo rđavo lafi ma te ikljol tare tumare muja, nego samo lačho lafi savo trubul baši izgradnja, te avol korisno kolendje save šunen tumen. 30 E Devlese Svetone Duxo ma žalostin. O Dol e Svetone Duxosa zapečatisada tumen te arachol tumen dži o dive kana ka oslobođil tumen. 31 Čhuden tumendar dži jekh čerčipe, holi, gnev, čingara thaj i kleveta – thaj dži jekh bilačipe. 32 Aven jekh premal avereste šukar thaj osećajna. Oprostin jekh averese, sar so i o Dol oprostisada tumende ano Hrist.

5 Gija, dičhen te aven sar o Dol, golese kaj sen lese mangle čhave. 2 Živin ano manglipe, sar so o Hrist manglja amen thaj korkoro pes dija amende sar šukar mirisno anipe thaj žrtva e Devlese. 3 Al taro blud, dži jekh melalipe il pohlepa ma ni te den godi maškare tumende – sar so e Devlese manušende dolikul. 4 Maškare tumende te ma aven ladžutne lafura, dilo vačaripe il prosta šale golese so gova tumende ni dolikul! Mesto gova, hvalin e Devle. 5 Golese, kava šukar te džanen kaj nijekh bludniko, ni duxovno melalo, ni pohlepno so si isto sar kova savo klanjil pe e idolurenđe, ni ka avol le kotor ano Carstvo e Hristeso thaj e Devleso. 6 Khoni te ma xoxavol tumen čuće lafurencar, golese kaj baše gova avol e Devlesi holi pe kola save naj poslušna. 7 Ma te avol tumen khanči kale manušencar. 8 Vaćarav tumende golese kaj nekad sena kalipe, al akana sen svetlo ano Gospod. Golese, živin sar čhavore e svetlose. 9 Golese kaj o bijandipe taro kava svetlo anol ane tumende samo šukaripe, pravednost thaj čačipe. 10 Roden so si šukar e Devlese. 11 Ma te avol tumen kotor ane beskorisna buća taro kalipe, nego anen len ano svetlost. 12 Golese kaj ladž si čak i te vaćarol tare kova so e manuša čeren čorale. 13 Al sa avol jasno kana gova anol pe ko svetlo. 14 Golese sa so ikalol pe ko svetlost, postani svetlost. Golese vaćarol pe: "Ušti, tu savo sove! Ušti tare mule thaj o Hrist ka osvetlil tut." 15 Golese, pazin sar živin: na sar dile manuša, nego sar e gođaver manuša. 16 Šukar koristin i prilika, golese kaj kala divesa si bilačhe. 17 Golese ma aven bigodače, nego pindžaren so mandol o Dol. 18 Ma maton moljasa golese kaj gova inđarol ano diliikan džuvdipe, nego pheren tumen Duxosa. 19 Vaćaren maškare tumende ane psalmura, ane dīlja taro slavljenje thaj ane

duxovna dīlja. Sa e ilesa dīlaben e Gospodese thaj slavin le! 20 Uvek baše sa zahvalin e Devlese amare Dadese ano alav amare Gospodese e Isuseso e Hristeso. 21 Pokorin tumen jekh averese ani dar anglo Hrist. 22 Romnjalen! Pokorin tumen tumare romendje sar so pokorin tumen e Gospodese. 23 Golese kaj, o rom si šoro e romnjako, sar so si o Hrist šoro e Khandirako. I Khandiri si e Hristeso telo – a o Hrist si e Khandirako Spasitelj. 24 Isto sar i Khandiri so pokoril pe e Hristese, gija i e romnja te pokorin pe pe romende ane sa. 25 Romalen! Manden tumare romnjen sar so thaj o Hrist manglja i Khandiri thaj dija po džuvdipe lače. 26 O Hrist čerda gova te bi avola i Khandiri sveto. Thoda la ano paj thaj čerda la thodi kana vaćarda lače po Lafi. 27 O Hrist čerda gova te bi ikalola angle peste i Khandiri sar lačhi bori sava naj nisave mane, ni bore, ni nisavo nedostatko, nego si sveto thaj bizi mana. 28 Gija si dužna e roma te manden pe romnjen sar pe telura. Ko mandol pe romnja, korkoro pes mandol. 29 Golese, khoni ni mrzil po telo, nego dol le te xal thaj brinil pe lese, gija sar so o Hrist brinil pe e Khandiraće. 30 Thaj amen sam kotora lese telose. 31 Ano Sveti lili pisil: "Golese o murš ka ačhavol pe dade thaj pe da thaj pe romnjasa ka phandol pe thaj von duj ka aven jekh telo." 32 Gova si baro garajipe thaj vaćarav tumende kaj gova odnosil pe po Hrist thaj i Khandiri. 33 Gija i dži jekh tumendar trubul te mandol pe romnja sar so mandol korkoro pes thaj i romni trubul te poštujil pe rome.

6 Čhavoralen! Šunen tumare daden thaj dejen ano Gospod, golese so si gova šukar. 2 "Poštuj! Će dade čire thaj će da", gova si angluno zapovest ano savo si o obećanje: 3 "te avol tuće šukar thaj but divesa te ave džuvdo ki phuv." 4 A tumen dadalen! Ma holjaren tumare čhaven, nego vazden len ane Devleso sikajipe thaj ani lesi stega! 5 Roburalen! Šunen tumare gospodaren ki phuv darasa thaj tresimasa thaj čeren gova šukare ilesa, sar so šunen e Hriste. 6 Šunen len, na samo dok sen lendje angle jakha, samo te bi čerena tumen kaj manden lendje "šukaripe", nego sar e Hristese robura, save andaro po ilo čeren e Devleso manglipe. 7 Služin tumare voljasa sar e Gospodese, a na sar e manušende. 8 Golese so džanen kaj dži jekh savo čerol khanči šukar, ka iril pe lese taro Gospod, dal si robo il slobodno manuš. 9 Gospodaronalen! Thaj gija, aven šukar premal tumare robura. Ma vadži te pretin lendje, golese so džanen kaj i lengo thaj tumaro si Gospod ko nebo thaj ni čerol razlika maškare manuša. 10 A ko krajo, zuravon ano Gospod ane lesu baro zuralipe. 11 Uraven tumen ani sa e Devlesi oprema, te šaj suprostavini tumen tare lukavstvura e bendese. 12 Golese

kaj amen ni maramen e manušencar save si taro rat thaj
taro mas, nego e šorutnencar, e vlastesa thaj e zorencar
tare kava kalo sveto thaj e bilačhe duxurencar ano nebo.

(aiōn g165) 13 Golese len sa e Devlesi oprema, te šaj aračhen
tumen ano bilačho dive thaj te bi palo maripe ačhena zurale
ke tumare pingre. 14 Gija, ačhen spremna. Phanden tumaro
maškar čačimasa thaj uraven o oklop taro pravednost. 15 Ke
pingre uraven tumen o spremnost bašo propovedipe o Lačho
Lafi taro mir. 16 Thaj pe sa gova, len o Štito taro pačajipe
savesa šaj ugasin sa e jagale strele e bendese. 17 Len i
kaciga taro spasenje thaj o mačo e Duxoso savo si o Lafi e
Devleso. 18 Molin tumen ano Duxo ane sa e situacije, sa e
molitvencar thaj ano rodipe baše tumare potrebe. Aven uvek
džungade thaj ma ačhaven e molitve baše sa e Devlese
manuša. 19 Molin tumen i mande, te dol ma o Dol pravo
lafi kana putrav mo muj, bizi dar te vačarav o garajipe taro
Lačho Lafi, 20 baše savo sem bičhaldo ane sindira. Molin
tumen te vačarav o Lafi bizi dar, sar so trubul. 21 O Tihik,
mingro manglo phral thaj verno sluga ano Gospod, sa ka
vačarol tumende te bi džanena so si mancar thaj so čerav.
22 Bičhalav le tumende, baš golese te džanen sar sam amen
thaj te ohrabril tumare ile. 23 O Dol o Dad thaj o Gospod o
Isus Hrist nek den e phralen thaj e phejen, mir thaj manglipe
ano pačajipe. 24 Milost savorencar save manden amare
Gospode, e Isuse e Hriste, mandimasa savi ni ačhadol.

Filipljanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle thaj o Timotej, sluge e Hristese e Isusese, sa e Devlese manušenđe ano Hrist o Isus save bešen ano Filipi, katane e nadglednikurencar thaj e đakonurencar: **2** Milost tumende thaj mir taro Dol, amaro Dad thaj taro Gospod o Isus o Hrist. **3** Zahvaliv mingre Devlese kana god dama godi tumendar. **4** Ane dži jekh mingri molitva savorende tumende molima radujimasa, **5** golese kaj taro angluno dive dži akana učestvujisaden te barol o Lačho Lafi. **6** Sigurno sem, kaj o Dol savo počnisada te čerol šukar buća ane tumende, ka dovršil len dži ko đive kana ka avol o Hrist o Isus. **7** Ispравно si kaj gija dav godi savorendar tumendar. Savoren tumen inđarav ano ilo golese kaj sa tumen mancar ulaven e Devleso milost, sar sem ane sindira il sar braniv o Lačho Lafi thaj sikav kaj si čaćukano. **8** O Dol si svedoko kaj žudiv pale savorende tumende e manglimasa e Hristeso e Isuseso. **9** Kava molima tumende, tumaro manglipe te barol pobut ane sa i spoznaja thaj ano šukar prosuđivanje, **10** te šaj prosudin so si polačhe. Molima te aven thode thaj bizo greh dži ko đive kana o Hrist ka avol **11** thaj te pherdon e bijandimasa taro pravednost, savo avol prekalo Isus o Hrist ki slava thaj ki hvala e Devlese. **12** Phralalen thaj phejalen, mangav te džanen, kaj kava so desil pe mancar, pomožisada o Lačho Lafi te džal po anglal. **13** Gija sa e carosi straža thaj savore avera kate džanen kaj sem ane sindira bašo Hrist. **14** A pobut phrala thaj pheja zurajle ano Gospod mingre sindirencar gija so smelo thaj bizi dar objavin e Devleso Lafi. **15** Čaće si, kaj nesave e Hristestar vaćaren taro zavist thaj taro takmičenje, al avera gova čeren šukare ilesa. **16** Kala e dujta gova čeren taro manglipe, golese kaj džanen kaj sem kate te braniv o Lačho Lafi. **17** Al avera vaćaren taro Hrist andare pe sebična pobude thaj gova ni čeren iskreno, golese kaj den godi kaj šaj čeren mande te avol mingro phanglipe po pharo. **18** Pa so gija? Važno si bilo sar, gija il gija, tare lačhe il bilačhe namere vaćarol pe taro Hrist. Golese radujima thaj ka radujima, **19** golese so džanav kaj tumare molitvencar thaj ano pomoć e Isusese Hristese Duxosa, gova so arakhlijia man ka preokrenil pe baše mingro izbavljenje. **20** Željno adućarav thaj nadi man kaj ane khanči ni ka ladžav, nego kaj ka avol man zuralo pouzdanje, sar uvek thaj i akana o Hrist ka proslavil pe ane mingro telo, il me džuvdimasa il me merimasa. **21** Golese kaj si mande o džuvdipe o Hrist a o meripe dobitko. **22** Al te nastavisadem ano džuvdipe ano telo, gova ka značil te čerav bući e Gospodese. Gija, ni džanav so te biriv! **23** Pharo si mande te biriv. Mangav

te džav thaj te avav e Hristesa, so si but pošukar, **24** al bašo tumaro šukaripe, pošukar si te ačhav ano telo. **25** Ane gova sem uverimo thaj džanav kaj ka ačhav thaj te avav savorencar tumencar te džan anglat thaj te radujin tumen ano pačajipe. **26** Gija ka avol tumen po but razlogura te aven ponosna zbog kova so o Hrist o Isus čerda mande, golese kaj sem palem tumencar. **27** Samo živin gija sar tumende phenol o Lačho Lafi e Hristeso. Tegani, il ka avav thaj ka dikhav tumen, il ni ka avav, te šundem tumendar kaj ačhen ane jekh duxo thaj jekhe dušasa borin tumen za ko pačajipe e Lačhe Lafese. **28** Ane khanči ma te daran taro dušmano thaj gova ka avol znako kaj von ka aven uništimo, al tumen spasime, thaj gova taro Dol. **29** Golese kaj tumen dobisaden o milost, na samo ano Hrist te pačan, nego thaj te trpin zbog leste. **30** Tumen vodin gasavo maripe sar so dikhlij kaj man sasa, a palem šunen kaj i akana isi ma maripe.

2 Golese, te isi tumen nesavo zuralipe ano Hrist, nesavi uteha tare leso manglipe, nesavo zajedništvo ano Duxo, nesavo milosrđe thaj saosećanje, **2** čeren gova te avol pherdo mingro radost – den godi složno thaj aven katane ano manglipe jekh premal avereste, maškar tumende složin tumen thaj džan premalo isto cilj. **3** Ma čeren khanči taro sebičnost ni taro baripe, nego ano poniznost dičhen jekhe avere po bare tumendar. **4** Ma dičhen samo tumaro korist, nego dičhen i ko korist averengo. **5** Nek avol tumen maškar tumende katano razmišljanje sar e Hriste e Isuse. **6** O Hrist pale piri priroda sasa Dol, ni rodija po pravo te avol sar o Dol, **7** nego perada korkoro pes thaj lija o oblik e roboso thaj postanisada slično sar avera manuša thaj dičhilo sar avera manuša. **8** Perada korkoro pes thaj postanisada poslušno dži ko meripe, thaj gova meripe ko krsto. **9** Golese o Dol vazdija le ko najbaro than thaj dija le alav po baro tare sa e alava, **10** te perol anglo alav e Isuseso dži jekh koč ko nebo, ki phuv thaj tali phuv, **11** thaj dži jekh čib te priznajil kaj si o Isus o Hrist o Gospod, ki slava e Devlesi e Dadesi. **12** Gija, mingre manglalen, sar so šunden man, na samo kana sema tumencar, nego vadži po but i akana kana naj sem tumende, ani dar thaj ano izdrajipe džan anglat ane tumaro spasenje. **13** Golese so o Dol si kova savo čerol ane tumende te manden thaj te čeren sar so si leso manglipe. **14** Sa čeren bizo prigovor thaj bize čingara, **15** te aven besprekorna thaj thode, čhave e Devlese bizi mana maškar kava xoxavno thaj rumimo bijandipe. Gija, svetlin maškare manuša sar e čerenja ano svemir. **16** Ičaren tumen ko Lafi e džuvdimaso, te avav ponosno pe tumende ko đive kana ka iril pe o Hrist, te ma avol kaj prastijem il čerdem bući khančese. **17** Čak

iako dav man sar žrtva savo čhordol baše tumende ano služipe baše tumaro pačajipe, radosno sem thaj radujiv man savorencar tumencar. **18** Gija thaj tumen aven radosna mancar thaj radujin tumen. **19** Al isi man nada ano Gospod o Isus kaj sigate ka bičhalav ke tumende e Timoteje, te bi i me avava zurado kana ka dodžanav so si tumencar. **20** Naj man khoni aver savo bi isto dol godi sar vov, savo bi čače brinil pe za ke tumaro šukaripe. **21** Golese kaj savore roden samo so si lengo, a na so si e Isuseso e Hristeso. **22** Al tumen džanen kaj o Timotej dokažisajlo, golese so mancar, sar o čhavo pe dadesa, širila o Lačho Lafi. **23** Nadi man kaj le ka bičhalav sigate, kana ka dikhav so ka avol mancar. **24** A pačav ano Gospod kaj i me korkoro sigate ka avav tumende. **25** Al smatrisadem kaj trubul palal te bičhalav tumende e Epafrodite, mingre phrale savo čerol mancar bući thaj amale ano maripe, a save tumen bičhalden te brinil pe mandar. **26** Golese so, sasa le ano ilo te dičhol tumen thaj sasa lese žal golese kaj šunden kaj sasa nasvalo. **27** Vov čače sasa nasvalo dži ko meripe, al o Dol smiluisajlo lese, a na samo lese, nego thaj mande, te ma avav po but žalosno. **28** Golese, po but mangljem te bičhalav le, palem te radujin tumen kana ka dičhen le thaj me te ni briniv man gaći. **29** Tegani, primin le tumende ano Gospod bare radujimasa thaj poštujin gasaven sar so si vov. **30** Golese so, vov avilo dži ko meripe baše buća e Hristese. Čhuta po džuvdipe ano opasnost, te čerol mande kova so tumen naštine.

3 Akana me ka phenav vadži, mingre phralalen thaj phejalen, radujin tumen ano Gospod! Naj mande pharo te pisiv tumende palem jekh isto, a tumende gova ka pomožil te aven po sigurna. **2** Aračhen tumen tare "džukle", kola so čeren bilačhipe. Aračhen tumen tare kola save vačaren kaj trubun te aven sunetime baše tumaro spasipe. **3** Golese so, amen sam čačukane "sunetime", amen so služi e Devlese ano Duxo thaj hvali amen e Hristesa e Isusesa, a ni čhuva amaro pouzdanje ano telo. **4** A te šaj khoni te čhuvol po pouzdanje ane piro telo, šajine bi i me. Te isi averen aver razlog te čhoven po pouzdanje ane piri zor, me šaj po but. **5** Sunetimo sem sar čhavoro ko ohtoto đive, me sem taro izraelsko narodo, tari koč e Venijaminesi, po baro Jevrejo tare Jevreja, palo Zakon sem farisejo, **6** palo revnost tradijem i khandiri, palo pravednost e zakoneso sema bizi jekh mana. **7** Al gova so sasa mande nekad dobitko, gova pašo Hrist smatrv gubitko. **8** Thaj na samo gova, nego smatrv kaj sa kava si sar gubitko golese kaj si mande po važno te pindžarav e Hriste e Isuse, mingre Gospode. Baše leste sa hasardem thaj sa gova si mande gunoj te bi dobiva e Hriste,

9 thaj ane leste arakhlijem man – na tare mingro pravednost savo avol andaro Zakon, nego taro pravednost savo avol taro Dol, e pačajimasa ano Hrist. Golese kaj o Dol čerol man pravedno taro pačajipe ano Hrist. **10** Mangav te pindžarav e Hriste thaj i zor savi vazdija le tare mule. Mangav te avav ano zajedništvo lese mukencar, čak i ano lesu meripe, **11** te bi resava nesar dži o uštipe tare mule. **12** Me, gija, gova ni postignisadem, niti aviljem dži o savršenstvo, al ustrajno prastav te osvojiv gova cilj golese kaj o Hrist o Isus osvojisada man. **13** Phralalen thaj phejalen, me ni dav godi kaj već osvojisadem gova cilj, al jekh bizo ačhipe čerav: Bistrav kova so si pale mande thaj pruživ man te dolav kova so si angle mande. **14** Prastav premalo cilj te osvojiv i nagrada savaće o Dol ano nebo akharda man ano Hrist o Isus. **15** Savore amen, save sam duxovno zrela, gija da godi. Ako li ane aver khanči den godi averčhande, o Dol ka sikavol tumende. **16** Samo te nastavi te živi gija sar so već sikliljam. **17** Phralalen thaj phejalen, dičhen te živin sar me thaj pažljivo dičhen kolen save živin gijate sar sikadam tumen. **18** Golese kaj but droma vačardem tumende thaj akana i rojindoj ponovit tumende, but džene živin sar dušmanura e Hristese merimase ko krsto. **19** Lengo kraj si propast, lengo dol si lengo vođi e xamaso thaj ponosna si kolesa sosa trubun te ladžan thaj den godi samo pe phuvikane buća. **20** Al amari otadžbina si ko nebo, kotar željno adućara e Spasitelje, e Gospode e Isuse e Hriste. **21** Vov pe zuralimasa savasa sa šaj podložil pese, ka promenil amare merimase telura te aven slična sar lesu slavno telo.

4 Golese, mingre mangle phralalen thaj phejalen saven jedva adućarav te dikhav, mo radost thaj mi kruna, zurale ačhen ano Gospod, manglalen mingralen. **2** Moliv e Evodija thaj moliv e Sintiha te aven složna ano Gospod. **3** Va, moliv i tut, mingre čačukaneja amala, pomogni te aven složna gola džuvlja, golese kaj amencar trudisajle thaj širisade o Lačho Lafi, katane e Klementesa thaj avere mingre saradnikurencar, savendje alava si pisime ano Lil e džuvdimaso. **4** Radujin tumen uvek ano Gospod. Palem vačarav: Radujin tumen! **5** Tumaro krotkost te avol džanglo sa e manušenđe. O Gospod si paše! **6** Khančese ma brinin tumen, nego ane sa e molitvasa thaj rodimasa, ano zahvalnost ikalen tumare molbe e Devlese, **7** thaj e Devleso mir, savo khoni našti razumil, ka aračhol tumare ile thaj tumare goda ano Hrist o Isus. **8** Ko krajo, phralalen thaj phejalen, pheren tumare goda kolesa so si čačukano, plemenito, pravedno, thodo, ljubazno, so si ko šukar glaso, so si časno thaj so si baši hvala vredno. **9** Sa so sikkiljen, so primisaden, so šunden thaj so dikhlijen pe mande, nastavin i tumen te čeren. Thaj o

Dol savo dol mir, ka avol tumencar. **10** Sema but baxtalo ano Gospod golese kaj palem sikaden briga mande. Džanav kaj brinsaljen i angleder, al naj sasa tumen prilika gova te sikaven. **11** Ni vaćarav kava golese kaj naj man, golese kaj sikliljem te avav zadovoljno ane sa e situacije. **12** Džanav te avav zadovoljno kana naj man khanči thaj kana isi man but. Ane sa o vreme thaj ane sa e okolnostura sikliljem sar si te avav čalo thaj sar te avav bokhalo, te avol man but thaj te ma avol man so trubul man. **13** Sa šaj kava ano Isus o Hrist, savo dol man zuralipe. **14** Al šukar čerden kaj pomožisaden man ano bilačipe. **15** A tumen, e Filipljanura, džanen kaj taro anglunipe kana lijem te propovediv maškar tumende o Lačho Lafi, sar đeljem tari Makedonija, ni jekh khandiri ni pomožisada mande ane gova so trubuja man, samo tumen. **16** Čače, nekobor droma bičhalden mande so trubuja man dok sema ano Solun. **17** Na te mangav tumendar daro, nego mangav tumari nagrada te avol vadži po bari. **18** Dobisadem sa thaj isi man pherdo. Me sem ano izobilje sar taro Epafrodit primisadem sa so bičhalden – prihvatlivo žrtva, guglo miris, savo si ugodno e Devlese. **19** A mingro Dol ka pherol dži jekh tumari potreba palo piro barvalipe ani slava prekalo Hrist o Isus. **20** E Devlese, amare Dadese, slava dži ke sa e đivesa. Amin. (aiōn g165) **21** Pozdravin sa e Devlese manušen ano Hrist o Isus. Thaj e phrala thaj e pheja save si mancar pozdravin tumen. **22** Pozdravin tumen sa e Devlese manuša, angleder kola so služin ano čher e caroso. **23** Milost e Gospodeso e Isuseso e Hristeso nek avol tumare duxosa.

Kološanurende

1 Kava lil pisiv me o Pavle, o apostol e Isuseso e Hristeso pale Devleso manglipe thaj o Timotej, amaro phral, 2 e Devlese manušende, e pačavne phralende ano Hrist save si ano foro Kolos: Milost thaj mir tumende taro Dol, amaro Dad. 3 Kana moli amen tumende, uvek zahvali amen e Devlese, savo si Dad amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, 4 golese so šundam baše tumaro pačajipe ano Isus Hrist thaj bašo manglipe savo isi tumen sa e Devlese manušende. 5 Gova pačajipe thaj manglipe isi tumen zbog i nada savi arachol pe tumende ko nebo, a baši savi šunden angluno drom ano čačukano haber, savo si o Lačho Lafi. 6 Gova haber avilo dži tumende thaj anol blagoslovura thaj širil pe ke sa o sveto, sar so barilo thaj maškar tumende tare kova dive kana šunden baše Devleso milost thaj čače upoznajisaden le. 7 Golestar dodžanglijen tare amaro manglo saradniko Epafras, savo si verno sluga e Hristeso zako amaro korist. 8 O Epafras vaćarda amenđe thaj baše tumaro manglipe savo isi tumen taro Svetu Duxo. 9 Golese, tare gova dive sar šundam gova, ni ačha te moli tumende. Moli amen o Dol te pherol tumen o pindžaripe tare lesu manglipe ane sa o mudrost thaj haljaripe so dol o Duxo. 10 Tegani ka šaj te živin dostoјno e Gospodese thaj te ugodin lese ane sa. Thaj tumare šukar buća ka anen plodura thaj ka baron ano po šukar pindžaripe e Devleso. 11 Moli amen te zuravon dži jekhe zuralimasa savi avol tare lesi slavno zor, te aven but strpljiva, te šaj izdržin sa. 12 Tegani šaj radosno te zahvalin e Dadeše savo čerda tumen dostoјna te avol tumen kotor ano nasledstvo e Devlese manušencar save si ano svetlost. 13 Vov ikalda amen taro vlast e kalimaso thaj nakhada amen ano Carstvo pe mangle Čhaveso, 14 savo počinda [pe ratesa] baši amari sloboda thaj bašo amaro oprostipe tare grehura. 15 O Hrist si slika taro Dol, savo naštī dičhol pe. Angluno bijando, savo si pe sa so si čerdo. 16 Golese so, o Dol prekal leste sa čerda so si ko nebo thaj ki phuv, gova so dičhol pe i so ni dičhol pe – bilo prestolura il gospodarura, bilo vladarura il vlastura – sa si prekal leste thaj baše leste si čerdo. 17 Vov sasa angleder sa so sasa, thaj sa nastavil te postojil zbog leste. 18 O Hrist si Šoro e Khandirako, savi si lesu Telo, vov si angluno bijando, vov angluno uštilo tare mule, te šaj avol ane sa angluno. 19 Golese kaj, o Dol odlučisada ano Hrist te čhuvol sa po pherdipe, 20 thaj prekale leste pesa te miril sa, bilo ki phuv il ko nebo. O Dol prekal lesu rat savo thavdija, ko krsto, čerda mir. 21 Angleder sena dur taro Dol thaj sena lese dušmanura zbog tumare bilačhe misli thaj bilačhe buća. 22 Akana o Dol mirisada

tumen pesa prekalo Hrist kana mulo ano manušikano telo, te čhuvol tumen angle peste sar sveta, bizo prekor thaj bizo nisavo greh. 23 Al golese mora te ačhen temeljime thaj zurale ane tumaro pačajipe, a te ni crden tumen tari nada savi si dindi palo Lačho Lafi savo šunden. Gova Lačho Lafi propovedisada pe sa e manušende talo nebo, a savese me, o Pavle, čerdiljem sluga. 24 Akana radujiv man so trpiv baše tumende, golese so gija ano mingro telo dovršiv e patnje e Hristese, save vadži trubul te nakhavav bašo lesu telo – a gova si i Khandir. 25 Me postanisadem sluga e khandirako pali naredba e Devlesi savi dija pe mande maškar tumende, te vaćarav e Devleso Lafi ane lesu pherdipe – 26 o garajipe savo sasa garado but berša thaj tare sa pokolenjura, al akana gova garajipe sikadilo e Devlese manušende. (aiōn g165) 27 Lenđe o Dol manglia te džanen kober si barvalo thaj slavno gova garajipe maškare sa e narodura. Gova garajipe si kaj si o Hrist ane tumende, savo si i nada kaj isi tumen kotor ani slava e Devlesi. 28 Amen taro Hrist vaćara e manušende. Ano sa o mudrost amen opomeni thaj sikava dži jekhe manuše, te bi anasa dži jekhe manuše anglo Dol sar duxovno zrela ano Hrist. 29 Golese silno trudiv man thaj boriv man, e Hristese zuralimasa, savi ane mande zurale delujil.

2 Mangav gija te džanen kober boriv man tumende thaj kolende so si ani Laodekeja, thaj savorende save vadži ni pindžarde man. 2 Mangav te ohrabrin pe lendje ile thaj te aven katane ano manglipe, te aven dži ko sa o barvalipe savo anol pherdo haljaripe, te pindžaren e Devleso garajipe savo si o Hrist, 3 ane kaste si garado sa o barvalipe taro mudrost thaj taro džanglipe. 4 A kava vaćarav, khoni te ma xoxavol tumen gugle lafurencar. 5 Golese kaj, iako naj sem telosa tumende, ano duxo sem tumencar thaj radujiv man kaj dikhav o redo so si maškar tumende thaj o zuralipe tumare pačako ano Hrist. 6 Golese, sar so prihvatisaden e Hriste e Isuse, e Gospode, gija aven džuvde ane leste. 7 Aven ane leste zurale ukorenime thaj pe leste zidime. Aven zurale ani pač, sar so sikliljen, thaj but zahvalin e Devlese. 8 Dičhen khoni te ma zarobil tumen čuće thaj xoxavne lafurencar save si pale manušikane adetura. Gasavo sikajipe ni avol taro Hrist, nego tare duxovna zora kale svetose. 9 Golese so ano Hrist si sa o pherdipe e Devleso ano manušikano telo. 10 I tumen isi pherdipe ane Leste savo si Šoro pe dži jekh šorutnipe thaj vlast. 11 Ane leste sen sunetime, al na sunetesu savo si čerdo vastesa, nego e sunetesu savo čerda o Hrist, savesa sena oslobođime tari tumari grešno priroda. 12 Golese kaj, kana sena krstime, katane lesa sena i prahome, thaj katane lesa i uštiljen tare mule e pačasa

ani bari zor e Devlesi, savo vazdija le tare mule. **13** Kana vadži sena mule baše tumare grehura thaj vadži ni sena oslobođime tari tumari grešno priroda, o Dol vazdija tumen tare mule katane e Hristesa. Vov oprostisada amende sa e grehura **14** kana koslja i optužnica e uredbencar save sesa protiv amende. O Dol crdića le amendar gija so čhuta len ko krsto. **15** Uljarda i zor taro šorutnipe thaj vlast. Ikalda len javno thaj ladžarda len gija so pobedisada len krstosa. **16** Golese, te ma den khoni te osudil tumen bašo xape ni pijipe, ni bašo nesavo Prazniko, il so slavin e neve čhona, il o savato. **17** Gova si samo senka tare kova so ka avol, al o čačipe si o Hrist. **18** Ma den khoni te crdol tumen tari nagrada, khoni savo uživil ano xoxavno poniznost thaj savo slavil e andeluren thaj premučhol pe ane vizije. Gasavo bizo nisavo razlog čerol pe barikano pe manušikane gođaverimasa. **19** A gasavo ni ičarol pe ko Hrist, savo si Šoro e Teloso. Taro Hrist sa o Telo zavisił thaj si povezime sa e kotora e telose e zgloburencar thaj e žilencar, a barol sar o Dol mandol. **20** Te gija katane muljen e Hristesa thaj sen oslobođime tare duxovna zora kale svetose, sose ičaren tumen ke propisura sar te sen vadži ano sveto: **21** "Ma diri! Ma xa! Ma pipi!" **22** Sa gova so upotrebin hasardol, golese so si gova samo manušikane zapovestura thaj sikajipe. **23** Gola propisura dičhon sar mudrost golese kaj sikaven o manuš te dičhol sar devlikano, te ponizil pe xoxavne thaj te kaznil po telo. Al gova khančese ni pomožil e manuše te nakhavol po bilačho manglipe.

3 Te sena vazdime tare mule e Hristesa, roden kova so si ko nebo upre, kaj o Hrist bešol ki desno rig e Devlese. **2** Den godi pe kova so si upre ko nebo, a na so si ki phuv. **3** Golese so, muljen thaj tumaro džuvdipe si garado e Hristesa ano Dol. **4** A kana palem ka sikadol o Hrist, savo si amaro džuvdipe, tegani i tumen ka sikadon lesa ani slava. **5** Golese, čhuden andaro tumaro džuvdipe sa so si bilačho: o blud, o melalipe, o strast, i bilačhi želja thaj i pohlepa, golese kaj i pohlepa si idolopoklonstvo. **6** Zbog gasave buća avol e Devlesi holi pe čhave save ni šunen le. **7** I tumen angleder živisaden gasave džuvdimasa thaj čeren gola grehura. **8** Al akana čhuden tumendar sa gova: i holi, o gnev, o pakost, o vrednipe, e ladžutne lafura andaro tumaro muj. **9** Ma xoxaven jekh avere, golese kaj već uljarden tumendar e purane manuše lese bućencar. **10** Akana uraden neve manuše savo stalno obnovil pe te aven pali slika tumare Stvoriteljesi, te šaj aven po but sar leste thaj po škar te pindžaren le. **11** Ano nevo džuvdipe naj ni Grko ni Jevrejo, ni sunetimo ni bisunetimo, ni abandžija ni divljako, ni robo ni

slobodnjako, al o Hrist si sa thaj ane sa. **12** Golese, sar e Devlese birime, sveta thaj mangle manuša, uraven tumen ano milosrđe, ano šukaripe, ano poniznost, ano mirnipe thaj ano strpipe. **13** Podnosin jekh avere thaj oprostin jekh averese, te isi tumen khanči jekh protiv avereste. Sar so o Gospod oprostisada tumende, gija i tumen oprostin jekh averese. **14** A pe sa kava uraven tumen ano manglipe, savo sa kava ičarol ano savršeno katanipe. **15** O mir e Hristesa, savesa sen akharde ane jekh telo, nek vladil ane tumare ile. Thaj aven zahvalna! **16** O lafi e Hristesa nek avol džuvdovo ane tumende ane piro barvalipe. Sikaven thaj opomenin jekh avere ane sa o mudrost. Ane tumare ile zahvalimasa džaben psalmura, himne thaj duxovna džilja e Devlese. **17** Sa so čeren, bilo lafesa il bućasa, sa čeren ko alav e Gospodeso e Isuseso thaj zahvalin e Devlese e Dadeso prekale leste. **18** Romnjalen, pokorin tumen tumare romende sar so dolikul kolende save si ano Gospod. **19** Romalen, manden tumare romnjen thaj ma aven gruba premale lende. **20** Čhavalen, šunen tumare daden thaj tumare dejen ane sa, golese kaj si gova ponašipe ugodno e Gospodese. **21** Dadalen, ma holjaren tumare čhaven, ma te hasaren po samopouzdanje. **22** Roburalen, ane sa šunen tumare gospodaren ki kaja phuv, na samo dži kaj von dičhen tumen, sar kola save čeren te ugodin e manušendje, nego šunen len iskrenone ilesa ano poštovanje premalo Gospod. **23** Sa so čeren, čeren taro ilo sar e Gospodese, a na sar e manušendje, **24** golese so džanen kaj taro Gospod ka dobin nagrada savi obećisada. Služin e Hriste, savo si čačukano Gospodari! **25** Golese so, ko čerol bilačhipe, ka avol kaznimo bašo bilačhipe savo čerda. O Dol ni čerol razlika maškare manuša.

4 Tumen, e gospodara, den tumare roburen so si pravedno thaj pošteno, golese so džanen kaj i tumen isi Gospodari ko nebo. **2** Aven ustajna ani molitva, aven džungade ane late thaj aven zahvalna e Devlese. **3** Molin tumen i amende, te putrol o Dol o vudar amare lafurende te vaćara o garajipe e Hristesa, baše savo sem akana ane sindira. **4** Molin tumen te šaj vaćarav gova garajipe jasno, sar so trubul. **5** Ponašin tumen mudro premal kola save ni pačan ano Dol. Koristin škar o vreme. **6** Kana vaćaren, uvek aven ljubazna thaj mudra. Gija ka džanen dži jekhese so trubun te vaćaren. **7** Mandar ka vaćarol tumende sa o Tihik, o manglo phral, o verno saradniko thaj sluga ano Gospod. **8** Bičhaldem e Tihike tumende te vaćarol so si nevo amendar thaj te zuravol tumare ile. **9** Bičhaldem le e Onisimesa, amare vernone thaj mangle phralesa, savo si jekh tumendar. Vov ka vaćarol tumende sar si kate. **10** Pozdravil tumen o Aristarh savo si

katane mancar ano phanglipe, thaj o Marko, e Varnavaso phraleso čhavo, baše kaste vadži dobisaden upustvura; primin le kana ka avol tumende. **11** Pozdravil tumen i o Isus savo si akhardo Just. Samo kala trin si tare jevrejska pačavne save ĉeren bući mancar za ko Carstvo e Devleso. Von sesa mande uteha. **12** Pozdravil tumen i o Epafras, savo si jekh tumendar, o sluga e Isuseso Hristeso. Vov uvek boril pe ani molitva tumende te aven zrela thaj uverime, a zurale te achen ane sa so mandol o Dol. **13** Šaj vaćarav baše leste kaj but trudil pe tumende thaj kolendे save si ani Laodikeja thaj ano Jerapolje. **14** Pozdravil tumen i amaro manglo doktori o Luka thaj o Dimas. **15** Pozdravin e phralen thaj e phejen ani Laodikeja thaj e Nimfana thaj e khandira savi cíidl pe ane lako čher. **16** Kana kava lil čitil pe ke tumende, dičhen te čitil pe thaj ani laodikejsko khandiri. A tumen te čitin o lil so pisisadem e manušende ani Laodikeja. **17** Thaj vaćaren e Arhipese: "Dikh te dovrši či bući savi lijan ano Gospod." **18** Me, o Pavle, pisiv kava pozdrav mingre vastesa. Ma bistren kaj sem phanglo ane sindira. E Devleso milost nek avol tumencar!

1 Solunjanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle, o Silvan thaj o Timotej, e khandiraće ano Solun savi si ano Dol o Dad thaj ano Gospod o Isus Hrist: O milost thaj o mir nek avol tumencar! **2** Amen zahvali uvek e Devlese savorende tumende thaj ni ačha te moli amen tumende. **3** Uvek anglo Dol amaro Dad, da amen godi tare tumare buća save čeren e pačajimasa thaj taro tumaro trud podstaknimo e manglimasa thaj taro tumaro strpljivost savo si nadahnutimo e nadasa ane amaro Gospod, o Isus Hrist. **4** Amen džana, phralalen thaj phejalen, kaj o Dol mandol tumen thaj birisada tumen, **5** golese kaj amaro Lačho Lafi tumende ni avilo samo lafurencar, nego zuralimasa, e Svetone Duxosa thaj ano baro uverenje ane lesu čaćipe. Korkore džanen sar živisadem maškare tumende, baše tumaro šukaripe. **6** A tumen dikhlijen tumen pe amende thaj po Gospod golese so radosno primisaden o Lafi savo dol o Svetu Duxo, iako sena ane embare patnje. **7** Gija postanisaden lačho primer sa e pačavnende ani Makedonija thaj ani Ahaja. **8** Golese kaj, e Devleso haberi tumendar dureste šundilo, na samo ani Makedonija thaj ani Ahaja, već tumaro pačajipe ano Dol šundilo ke sa e thana. Golese amen ni trubul khanći te vaćara. **9** Golese kaj e manuša korkore vaćaren tare gova sar primisaden amen thaj sar ačhadan e idoluren, te bi prihvatina thaj te bi služina e džuvdike thaj e čaćukane Devle **10** thaj kaj adućaren lese Čhave taro nebo, e Isuse, save o Dol vazdija tare mule thaj savo ikalol tumen tari bari holi e Devlesi, savi ka avol.

2 Phralalen thaj phejalen, tumen korkore džanen, kaj kana aviljam tumende, ni sasa gova džabe. **2** Sar so džanen, angleder gova trpisadanano Filipi thaj sama odori zlostavime. Al amen arakhlijam zuralipe ane amaro Dol te vaćara tumende bizi dar e Devleso Lačho Lafi, iako but džene protivisaljen. **3** Golese kaj, kova so propovedisadan tumende, ni avilo tari zabluda ni tare bilačhe namere. Ni manglijam khanika te prevari, **4** nego vaćardam sar kola savende o Dol smatriska kaj si dostađna te propovedin o Lačho Lafi. Ni manga te ugodi e manušende, nego e Devlese, savo ispitui amare ile. **5** Golese, sar so džanen, amen ni vaćardam barikane lafurencar thaj garade pohlepasa – o Dol si amende svedoko. **6** Amen ni rodijam hvala ni tare manuša, ni tumendar, ni averendar, **7** iako sar e Hristesu apostolura šajine gova te roda. Al sama kovle maškare tumende, sar i dej savi parvarol thaj negujil pe čhaven. **8** Gija sama premal tumende gaći pherde manglimasa, kaj manglijam te da tumende na samo e Devleso Lačho Lafi,

nego i amaro džuvdipe, golese kaj but mangljam tumen. **9** Golese, phralalen thaj phejalen, čače den tumen godi tare amaro trud thaj amari phari bući. Kana vaćardam tumende e Devleso Lačho Lafi, rat thaj dive čerđam bući, khanikase te ma ava ko pharipe. **10** Tumen sen amare svedokura, a i o Dol si amaro svedoko, kaj premal tumende save pačan sama sveta, pravedna thaj besprekorna. **11** Tumen džanen kaj premal dži jekhesti tumendar ponājisaljam sar dad premal pe čhave. **12** Zuradam tumen, utešisadam tumen thaj opomenisadam te živin dostođno e Devlese, savo akharol tumen ane piro Carstvo thaj ane piri slava. **13** Golese uvek zahvali amen e Devlese, kaj kana prihvatisaden e Devleso haberi so šunden amendar, lijen le na sar manušikanu haberi, nego gija sar so si čače – sar e Devleso haberi, savo delujil ane tumende save pačan. **14** Golese kaj tumen, phralalen thaj phejalen, dikhlijen tumen pe khandira e Devlese ani Judeja save si ano Isus o Hrist: tumen trpisaden tare tumare manuša, sar von tare Jevreja, **15** save mudarde e Gospode e Isuse thaj e prorokuren thaj i amen tradije. Von ni čeren kova so si ugodno e Devlese thaj protivin pe sa e manušendje. **16** Von ni den amen te propovedi e abandžijende te aven spasime. Gija, von stalno pheren i mera tare pe grehura. Al, golese ko kraj, reslja len e Devlesi holi. **17** Phralalen thaj phejalen, zala vreme sama crdime tumendar mujesa, al ni sama ilesa. Vadži pobut thaj bare manglimasa manglijam te dikhla tumen. **18** Golese kaj manglijam te ava tumende – me o Pavle, pobut droma manglijem, al o Satana sprecisada amen. **19** Golese so, ko si amari nada il radujipe, il venco savesa ka ava pososna angle amaro Gospod o Isus kana ka avol? Naj li sen tumen? **20** Va, tumen sen amari slava thaj amaro radujipe!

3 Al kana naštine vadži te trpi, odlučisadam kaj si šukar te ačha korkore ani Atina. **2** Amen bičhala e Timoteje, amare phrale thaj saradniko e Devleso ano vaćaripe taro Lačho Lafi e Hristeso, te bi zuravola tumen thaj te bi ohrabrla tumen ane tumaro pačajipe, **3** khoni te ma avol obeshrabrime ane kava pharipe. Golese kaj tumen korkore džanen kaj sam amen odredime bašo pharipe. **4** A gija, kana sama ke tumende, već angleder vaćardam tumende kaj ka trpi o pharipe. Thaj sar so džanen, gija i sasa. **5** Golese, kana vadži naštine te trpiv, bičhalem e Timoteje te dodžanav sar ačhen ane tumaro pačajipe. Daraljem te ni anda tumen o Kušači ano iskušenje thaj te ni sasa amaro trud džabe. **6** Al akana ke amende irisajlo o Timotej tumendar thaj anda amende šukar lafura tare tumaro pačajipe thaj tare tumaro manglipe. Phenda amende kaj stalno den godi amendar palo

Šukaripe thaj kaj but manden te dičhen amen, sar i amen tumen. 7 Golese, phralalen thaj phejalen, ane sa amari muka thaj amaro pharipe, amen utešisaljam baše tumaro pačajipe. 8 Amen sam akana čače džuvde, golese so džana kaj tumen zurale ačhen ano Gospod. 9 Sar te zahvali e Devlese baše tumende, baše sa o radost savo iši amen tumende angle amaro Dol? 10 Đive thaj rat sa e ilesa moli amen palem te dikha tumen thaj te dophera kova so vadži trubul tumare pačajimase. 11 A korkoro o Dol, amaro Dad thaj amaro Gospod o Isus Hrist te pripremil amaro drom te ava tumende! 12 O Gospod nek čerol te baron thaj te aven pherde manglimasa jekh averese thaj baše sa e manuša, sar so sam amen pherde manglimasa tumende. 13 O Dol te zuravol tumare ile, te aven bizo nisavo bandipe thaj sveta angle amaro Dol thaj o Dad, kana ka avol amaro Gospod o Isus sa pe manušencar save preperen lese.

4 Ko krajo, phralalen thaj phejalen, moli tumen thaj ohrabri tumen ano Gospod o Isus te živin sar so sikadam tumen, te aven ugodna e Devlese. Gija akana živin thaj džan po anglat. 2 Džanen e zapovestura save dijam tumenano alav e Gospodeso e Isuseso. 3 Golese kaj, kava si so mandol o Dol: te aven sveta; te ićaren tumen podur taro blud; 4 te džanol dži jekh tumendar te arachol piro telo ano svetost thajano čast, 5 a na ano strast taro blud, sar so gova čeren kola save ni džanen e Devlese; 6 te ma čeren nepravda premal tumare phrala thaj te ma xoxaven len gija so soven lende romnjencar. Golese kaj o Gospod ka osvetil pe dži jekhese save gova čerol, sar so i angleder vaćardam tumende thaj upozorisadam tumen. 7 Golese kaj o Dol ni akharda amen te ava melale, nego te živi sveto džuvdipe. 8 Gija, ko čhudol kala zapovestura, ni čhudol e manuše, nego e Devle, savo dol tumen piro Sveti Duxo. 9 A bašo manglipe premale phrala ni trubul te pisi tumende, golese kaj tumen korkore sen sikade taro Dol te manden jekh avere. 10 Tumen čače sikaven baro manglipe e phralende ani sa i Makedonija. Al moli tumen, phralalen thaj phejalen, te džan gija i po anglat. 11 Thaj andare sa o ilo manden te živin mirno, te brinim tumen baše tumare buća thaj te čeren tumare vastencar, sar so vaćardam tumende. 12 Gija ka avol tumen poštovanje angle bipačavne manuša thaj ni ka zavisin khanikastar. 13 Phralalen thaj phejalen, amen manga te džanen so ka avol kole manušencar save mule, golese kaj ni manga te aven žalosna sar kola save naj len nada. 14 Te pačajam kaj o Isus mulo thaj uštilo tare mule, tegani pača kaj o Dol e Isusesa ka vazdol i kolen save mule pačajimasa ano Isus. 15 Gova, so vaćara tumende, si e Devleso Lafi: amen, save ka ava vadži

džuvde thaj save ačha dži o avipe e Gospodeso, sigurno ni ka resa e Gospode angleder tare kola save mule. 16 Golese so, kana ka šundol o vaćaripe e šorutne andeloso thaj o bašalipe e Devlese trubengo, tegani korkoro o Gospod ka uljol taro nebo thaj angleder ka ušten kola save mule e pačajimasa ano Isus. 17 Pale gova amen, save ka ačha džuvde, ka ava vazdime katane lencar upre ane oblakura, te resa amen e Gospodesa. Gija ka ava zauvek e Gospodesa. 18 Golese, tešin jekh avere kale lafirencar!

5 Phralalen thaj phejalen, ni trubul te pisiv tumende, kana thaj sar sa kava ka avol, 2 golese kaj tumen korkore šukar džanen kaj o Đive e Gospodeso ka avol sar čor ani rat. 3 Dži kaj e manuša vadži ka vaćaren: "Mirno si thaj sigurno", tegani tari jekh drom ka napadil pe lende o uništipe sar i dukh e khamne romnja thaj von ni ka šaj te našen. 4 Al tumen, phralalen thaj phejalen, naj sen ano mrako, te bi o Đive e Gospodeso iznenadila tumen sar čor. 5 Golese so, tumen sen čhave e svetlose thaj čhave e divesese. Amen ni prepera ni e mrakose ni e račaće. 6 Gija, ma soven sar kola avera, nego aven džungade thaj trezna. 7 Golese so, kola save soven, soven ani rat thaj kola save maton, maton ani rat. 8 Al amen, save sam čhave e divesese, te ava trezna thaj urade ano oklop e pačajimaso thaj e manglimaso thaj e kacigasa tari nada ano spasenje. 9 Golese kaj o Dol ni odredisada amen baši bari holi, nego te avol amen spasenje prekalo amaro Gospod o Isus Hrist. 10 Vov mulo amendе, katane lesa te živi – te sam džuvde il mule. 11 Golese ohrabrin thaj vazden jekh avere, sar so i akana čeren. 12 Moliv tumen, phralalen thaj phejalen, te poštujin kolen save trudin pe maškare tumende, kolen save vodin tumen thaj sikaven tumenano Gospod. 13 Sikaven lende kaj but manden len thaj poštujin len baši bući savi čeren. Živinano mir jekh averesa! 14 Amen ohrabri tumen, phralalen thaj phejalen, te opomenin kolen save ni manden te čeren bući, thaj zuraven kolen save si slaba ano duxo. Pomožin e slabonen thaj aven strpljiva savorencar. 15 Dičhen khoni te ma iril bilačhe bašo bilačipe, nego uvek roden te čeren šukaripe jekh averese thaj sa e manušendе. 16 Uvek radujin tumen. 17 Molin tumen bizo ačhipe. 18 Zahvalin tumen baše sa, golese kaj si gova e Devlesi volja tumende ano Isus Hrist. 19 O Sveti Duxo ma gasin. 20 E proroštura ma prezirin, 21 al sa proverin thaj ićaren tumen pe gova so si šukar. 22 Crden tumen tare dži jekh bilačipe. 23 A korkoro o Dol savo amendе dol mir, nek čerol tumen sveta ane sa! Nek arachol sa tumaro biće – o duxo, i duša thaj o telo – te avol bizi nisavi mana dži kaj ni avol amaro Gospod o Isus. 24 Verno si o Dol savo akharda tumen. Vov i gova ka

ćerol. 25 Phralalen thaj phejalen! Molin tumen i amendē.
26 Pozdravin sa e Devlese manušen svetone čumidimasa.
27 Xav tumen sovli ano Gospod te čitin kava l'il angle sa e
phrala thaj e pheja. 28 O milost amare Gospodeso e Isuseso
Hristeso te avol tumencar!

2 Solunjanurende

1 Kava lil pisiv me, o Pavle, o Silvan thaj o Timotej, e khandiraće ano Solun savi si ano Dol, amaro Dad thaj ano Gospod o Isus Hrist. **2** Nek avol tumencar o milost thaj o mir taro Dol, amaro Dad thaj taro Gospod o Isus Hrist. **3** Phralalen thaj phejalen, uvek amen mora te zahvali e Devlese tumende, sar so trubul, golese kaj tumaro pačajipe sa pobut barol. Thaj barol i tumaro manglipe jekh premai avereste. **4** Golese i amen angle avera e Devlese khandira hvali amen tumencar, golese kaj tumen stalno trpin thaj pačan e Devlese ane sa progonstvura thaj pharipe savo nakhaven. **5** Gova sa si dokaz kaj o Dol sudil pravedno. Vov mandol tumen te sikadon dostoyna bašo carstvo e Devleso, baše savo akana trpin. **6** O Dol ka čerol kova so si pravedno. Kolenđe so čeren pharipe, ka iril lende pharimasa, **7** al tumen save sen ano pharipe, ka dol odmor, sar i amendě. Vov ka čerol gova kana taro nebo ka sikadol o Gospod o Isus pe zurale andelurencar **8** ani bari jag thaj ka kaznil kolen save ni priznajin e Devle thaj ni pokorin pe bašo Lačho Lafi tare amaro Gospod o Isus. **9** Ka aven kaznime ano večno propast thaj ka aven odvojime taro muj e Gospodeso thaj tari lesi zurali slava. (aiōnios g166) **10** Gija ka avol ke gova dīve kana ka proslavil pe ane pe manuša thaj ka divin pe lese sa e pačavne, i tumen maškare lende, golese kaj pačajen ane amaro svedočanstvo. **11** Golese uvek moli amen tumende, o Dol te čerol tumen dostoyna e džuvdimase ke savo akharda tumen. Moli amen te pherol pe zorasa dži jekh tumari šukar namera thaj dži jekh bući savi si podstaknutimi tumare pačajimasa. **12** Moli amen te proslavil pe o alav e Gospodeso e Isuseso ane tumende thaj tumen ane leste, palo milost amare Devleso thaj e Gospodeso e Isuseso e Hristeso.

2 Akana mangav te pisiv tumende bašo vreme kana ka avol amaro Gospod o Isus Hrist thaj kana ka ava cídime trujal leste. Phralalen thaj phejalen, moli tumen, **2** ma den ločheste te zavedin tumen thaj te uzinemirin tumen, te šunden kaj e Gospodeso dīve več avilo. Golese kaj nesave šaj tvrdin kaj isi len proročko duxo il ka vačaren kaj amen pisisadam, prorokujisadam il vaćardam gova. **3** Ma den khoni te xoxavol tumen ke bilo savo način. Golese kaj e Gospodeso dīve ni ka avol dok angleder ni avol i pobuna protiv o Dol thaj dok ni dičhol pe o Manuš taro bezakonje, kova savo ka avol uništimo. **4** Vov ka suprostavil pe thaj ka vazdolpe pe sa so akhardol "dol" thaj pe sa so poštujin e manuša. Čak ka avol ane Devleso hram, ka bešol ko presto thaj ka proglašil pes

sar Dol. **5** Ni li den godi kaj gova več vaćardam tumende kana sama maškare tumende? **6** Thaj akana džanen so ičarol le, dok ni sikadol pe ano pravo vreme. **7** Gova vačarav tumende golese kaj gova garajipe tari zor e bilačimasi več čerol buć. Al, isi khoni ko za akana ačhavol koja zor e bilačimasi. Thaj ka nastavil te ačhavol goja zor sa dok ni crdol la. **8** Tegani ka sikadol o Manuš taro bezakonje save ka mudarol o Gospod o Isus pe daxosa tare leso muj thaj ka uništil le pire slavasa kana ka avol. **9** Gova Manuš taro bezakonje ka avol e Satanese zorasa thaj ka čerol razna xoxavne znakura thaj čudesura. **10** Ka koristil pe dži jekhe prevarasa te zavodil kolen so si ko drom te properen, golese so ni manglije te manden o čačipe thaj gija te aven spasime. **11** Golese o Dol ka bičhalol lende zurali zabluda, te pačan ano xoxaipe, **12** thaj te aven osudime savore save ni pačaje ano čačipe, nego uživisade ano bilačipe. **13** Phralalen thaj phejalen, o Gospod mandol tumen thaj amen sam dužna uvek te zahvali e Devlese baše tumende, golese so o Dol birisada tumen bašo spasenje savo avol taro posvetipe e Duxostar thaj taro pačajipe ano čačipe. **14** Ke gova spasenje tumen o Dol akharda kana tumende phendam o Lačho Lafi. Gija ka avol tumen kotor ani slava amare Gospodese e Isusesi e Hristesi. **15** Gija, phralalen thaj phejalen, ačhen zurale thaj ičaren tumen ano sikajipe savo dijam tumen, il amare lafurencar il amare lilencar. **16** A korkoro amaro Gospod, o Isus Hrist thaj o Dol, amaro Dad, savo but manglija amen thaj savo pale piro milost dija amen večno uteha thaj šukar nada, (aiōnios g166) **17** nek kovljolar tumare ile thaj nek zuravol tumen ane sa e šukar buća thaj lafura.

3 Thaj ko krajo, phralalen thaj phejalen, molin tumen amende, e Devleso Lafi te širil pe sigate thaj te proslavil pe sar so sasa tumende. **2** Molin tumen thaj te ava crdime tare rumime thaj bilačhe manuša. Golese kaj naj savoren pačajipe! **3** Al verno si o Gospod. Vov ka zuravol amen thaj ka aračhol amen taro Bilačho. **4** Amen čhuva amari nada ano Gospod, kaj akana čeren thaj ka čeren kova so zapovedisadam tumende. **5** A o Gospod nek usmeril tumare ile po manglipe e Devleso thaj ko strpljivost e Hristeso. **6** Zapovedi tumende, phralalen thaj phejalen, ano alav amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso, te crden tumen taro dži jekh phral savo si bibućarno, a ni živil pale gova sikajipe savo lije amendar. **7** Golese kaj korkore džanen kaj trubul te dičhen tumen pe amende, golese kaj ni živisadam sar bibućarne kana sama tumencar. **8** Bize pare ni xaljam mangro ke khanikaste, nego dīve thaj rat zurale čerdam buć thaj trudisaljam te ma ava nikase ko pharipe. **9** Čerdam gova,

na golese kaj naj amen vlast te roda gasavo pomoć, nego korkoren amen te da sar šukar primer tumende, te dičhen tumen pe amende. 10 Golese kaj, kana sama tumende, zapovedisadam tumende kava: te khoni ni manglja te čerol bući, ma ni te xal. 11 Golese so šundam kaj nesave tumendar si bibučarne. Ni čeren bući, nego samo čhoven pe nakha ane averende buća. 12 Gasavende zapovedi thaj zamoli len ano alav e Gospodeso e Isuseso e Hristeso ko mir te čeren bući thai gija te xan piro mangro. 13 Al tumen, phralalen thaj phejalen, ma te ačhaven te čeren šukaripe. 14 A te khoni ni manglja te šunol amaro lafi tare kava lil, crden tumen lestar. Ma aven lesa amala, te bi ladžala. 15 Al ma dičhen le sar dušmano, nego opomenin le sar phrale. 16 A korkoro o Gospod taro mir te dol tumen mir ane sa e divesa thaj ane sa. O Gospod nek avol savorencar tumencar! 17 Me, o Pavle, pisiv tumende kala pozdravura mingre vastesa. Gija čerav ane mingre lila te bi džangljola pe kaj aven mandar. Kava si mingro pisipe. 18 O milost amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso nek avol savorencar tumencar!

1 Timotejese

1 Kava lil pisiv me, o Pavle o apostol e Hristeso e Isuseso, palo zapovest e Devleso, amare Spasiteljeso thaj e Hristeso e Isuseso, savo si amari nada. **2** E Timotejese, mingre čačukane čavese ano pačajipe: Milost, milosrđe thaj mir taro Dol o Dad thaj taro Hrist o Isus, savo si o Gospod amaro! **3** Tu džane kober zurale molisadem tut kana đeljem ani Makedonija, ačhano Efes thaj te vaćare nesave manušende te ačhavent te širin o pogrešno sikajipe, **4** te ma bi hasarena o vreme e paramičencar save si beskorisna, e spiskurencar tare plemenura save anen po but vaćaripe thaj ni pomožin baše Devlesi bući savi čerol pe pačajimasa. **5** A kava sa zapovediv golese te aven pherde manglipe, savo avol andaro thodo ilo, lačho savest thaj iskreno pačajipe. **6** Al nesave manuša crdije pe tare kava thaj đele ano čučo vaćaripe. **7** Gasave manden averen te sikaven taro Zakon, a von ni haljaren so vaćaren thaj so uporno phenen. **8** Džana kaj si o Zakon šukar te iċardam le sar so trubul. **9** Gija, džana kaj o zakon naj baše manuša save čeren o pravednost, nego dija pe kolende save phađen o zakon thaj si buntovnikura e Devlese, bizo Dol thaj grešnikura, save si melale thaj save ni pačan, kola save mudaren pumare dadan thaj dejen, **10** e bludnicende thaj kole muršendje so soven avere muršencar, kolendje save trgujin e roburencar thaj e xoxavnende, kolendje save xoxavne xan sovli thaj sa aver so si protivno bašo sasto sikajipe, **11** savo si palo Lačho Lafi e slavnone thaj blagoslovime Devleso, savo si mande poverimo te vaćarav. **12** Zahvalno sem e Hristese e Isuseso, amare Gospodese, savo dija man zuralipe, so dikhlij kaj sem verno gole bućaće thaj dija man kaja služba, **13** man, e manuše savo hulila e Devle, savo rodijem te mudarav e Hristese sledbenikuren thaj nasilniko. Al o Dol sasa milostivo premal mande, golese so sa gova bilačipe čerdem golese kaj ni džangljem thaj ni pačajem. **14** Amaro Gospod but pherda man po beskrajno milost katane e pačajimasa thaj e manglimasa save si ano Isus Hrist! **15** Kava lafi si čačukano thaj zasluzno si te prihvativ pe: o Hrist o Isus avilo ko sveto te spasil e grešnikuren, tare save sem me embaro. **16** O Dol mande smiluisajlo, sar najbare grešnikose, te avav primer sar o Hrist o Isus savo sikada but baro strpljenje pe mande. Gova trubul te avol primer kolendje save ane leste ka pačan thaj ka primin o džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) **17** Nek avol slava thaj čast e Devlese ane sa e divesa. Vov si sa e divesengo, savo ni dičhol pe thaj bimerimaso Caro, jekh Dol. Amin. (aiōn g165) **18** Dav tut kava zapovest, Timoteje, čhaveja mingreja, savo si saglasno e proročanstvurencu save dije

pe tuče angleder, te iċardan sa gova ka vodi lačho maripe. **19** Arakh šukar čo pačajipe thaj čo thodo savest. Nesave kava čhudije, pa sasa len brodolom ano pačajipe. **20** Maškar lende sesa o Imenej thaj o Aleksandar saven predijem e Satanase te bi sikljona te ma hulin po Dol.

2 Angleder sa, mangav tumendar te molin tumen sa e manušende, te zastupin lende, te roden e Devleso milost thaj zahvalin baše lende. **2** Molin tumen baše carura, baše sa save si ko vlast, te šaj ano miro te beša ano tiho džuvdipe, ane sa o devlikanipe thaj o svetost. **3** Gova si šukar thaj lačhe amare Devlese amare Spasiteljese, **4** savo mandol sa e manuša te aven spasime thaj te pindžaren o čačipe. **5** Golese kaj si jekh Dol, thaj jekh posredniko maškarol Dol thaj e manuša, o manuš o Hrist o Isus, **6** savo pes dija sar otkup sa e manušende. Kava si svedočanstvo savo dija pe te propovedil pe ano pravo vreme. **7** A me sem – čačipe vaćarav, ni xoxavav – apostol thaj propovedniko, kas čhuta o Dol te vaćarol e Devleso lafi, te sikavav e abandžijen ano pačajipe thaj ano čačipe. **8** Mangav e murša, bilo kaj te cíden pe te molin, te vazden pe sveta vasta bizi holi thaj bize čingara. **9** Gija mangav e džuvlja te uraven pe pristojna šeja, skromno thaj dostojanstveno, te doterin pe, na pletenicencar, ni zlatosa, il klejencar, il kuč fostenancar, nego šukar bućencar, **10** sar so trubul e džuvljendje save iċaren pe šukar e Devlese ano devlikanipe. **11** I romni te sikjol ano mir thaj ano pokornost. **12** E romnja ni mukhav te sikavol thaj te avol po upreder po rom, nego čače te avol mirno. **13** Golese kaj o Adam angleder sasa čerdo, pale gova i Eva. **14** Thaj o Adam ni xoxadilo, nego i džuvli xoxadili thaj čerdili grešno. **15** Al i džuvli ka spasil pe bijanimasa čhaven, te ačhile ano pačajipe thaj ano manglipe thaj ano svetipe.

3 Kava lafi si čačipe: mandol li khoni te avol nadgledniko, gova mandol lačhi služba. **2** O nadgledniko trubul te avol bizo nisavo bilačipe. Trubul te avol rom jekhe romnjako, staložimo, te šaj kontrolišil pe, pošteno, gostoljubivo thaj lačho učitelji, **3** te ni mandol te pijol but, te ni mandol o maripe nego te avol mirno, te ni mandol čingara thaj te ni mandol barvalipe. **4** Vov trubul piro čher ko šukaripe te inđarol, trubul te avol le čhave save šunen le thaj baše sa kava ka avol le baro poštovanje. **5** Te ni džanglia piro čher ko šukaripe te inđarol, sar šaj te upravil šukar e Devlese Khandirasa? **6** Nadgledniko našti avol nevo obratimo, te ma bi vazdola pe thaj te perol ane Devlesi osuda sar o beng. **7** Trubul te avol le šukar vaćaripe kolendar so naj ani khandiri, te ma bi perola ani ladž thaj ani zamka e bendesi. **8** Gija thaj e đakonura trubun te aven poštujime,

na dujemujende, na save pijen but mol, na pohlepna ko barvalipe. 9 Trubun e thode savestesa te ićaren pe ano duboko čačipe e pačajimaso. 10 A gola angleder te probin pe thaj te si bizi mana, te dol pe lendje služba. 11 Gija e romnja te aven dostoja bašo poštujipe, na te ogovorin nego te aven umerena thaj ane sa pouzdana. 12 E đakonura trubun te aven roma jekhe romnjende, save šukar upravin pe čhavencar thaj šukar si ane piro čher. 13 Golese kola save šukar služin sar đakonura, isi len šukar položaj thaj baro sigurnost ano pačajipe e Isuseso e Hristeso. 14 Kava pisiv tuće, al nadima kaj sigate ka avav tute. 15 Te majisaljem, te đzane sar o manuš trubul te ponašil pe ano čher e Devleso, savi si i Khandiri e Devlesi e đzuvdesi, stubo thaj temelji e čačimaso. 16 Thaj sar si priznajimo, baro si garajipe taro devlikanipe: O Isus sikadilo ano telo, opravdime palo Duxo, dikhije le e anđelura, e abandžije šunde so propovedisada pe lestar. E manuša ano sveto ane leste pačaje, a vov si vazdimo ano nebo ani slava.

4 O Svetu Duxo jasno vaćarol kaj ane palune đivesa nesave ka peren taro pačajipe thaj ka phiren pale xoxavne duxura thaj palo demonengo sikajipe. 2 Gasavo sikajipe ka vaćaren e dujemujende thaj e xoxavne kase savest otupisada. 3 Von ka branin e manušende te ženin pe thaj te xan nesavo xape. Al gova xape o Dol čerda, te šaj zahvalimasa te xan kola save pačan thaj pindžaren o čačipe. 4 Golese, sa so o Dol čerda, šukar si thaj ni trubul te čhudol pe khanči so xal pe ano zahvalnost, 5 golese so si posvetimo e Devlese lafesa thaj e molitvasa. 6 Te sikadan kava e phralen thaj e phejen, ka ave lačho sluga e Isuseso e Hristeso. Parvardo san e lasurencar ano pačajipe thaj šukar sikajimasa, pale savo đeljan. 7 Crde tut tare bidevlikane paramiča thaj taro vaćaripe e purane romnjengo. Vežbi tut ano devlikanipe. 8 Taro telesno vežbipe isi zala šukaripe, a o devlikano vežbipe baše sa si šukar, golese kaj si ane leste obećanje za ko kava đžuvdipe thaj za ko kova so ka avol. 9 Kava haberi si čačukano thaj trubul te avol prihvatimo ano potpunost. 10 Baše kava trudi amen thaj bori amen golese kaj amari nada čhua ano đžuvdo Dol, savo si Spasitelji sa e manušengo, a angleder kolengo save pačan ane leste. 11 Kava naredi thaj sikav. 12 Ma khoni te peravol tut golese so san terno. Mesto gova, av primer e pačavnende ano vaćaripe, ano ponašanje, ano manglipe, ano pačajipe thaj ane čistoća. 13 Dži kaj me ni avav, dikh te čiti o Svetu lil, zurav e pačavnene thaj sikav len. 14 Ma ačhav o duxovno daro savo si ane tute, savo dija pe tuće palo proroštvu kana e starešine čhute pe vasta pe tute. 15 Av vredno ane sa kava thaj ane gova posveti tut, te

dičhen savore sar dža anglal. 16 Arakh korkore tut thaj o sikajipe! Ačh ane gova! Gova te čerdan, ka spasi tut thaj kolen save šunen tut.

5 Purane manušesa ma vaćar bilačhe, nego vaćar lesa sar dadesa, ternencar sar phralencar, 2 purane romnjencar sar će dasa, čhejencar sar phejencar, ane šukar namere. 3 Poštuij e romnjen kase roma mule, save si ani potreba thaj naj len khoni. 4 Ako e romnja kaso rom mulo isi la čhavne thaj unukura, von angleder trubun te sikljon te sikaven devlikanipe thaj te brinin pe baši piri familija thaj gija te irin pe dadendje thaj pe dejende za sa kova so von čerde lendje. Gova si šukar e Devlese. 5 Koja savi si čače romni kaso rom mulo, savi si korkori, laći nada si o Dol, voj dive thaj rat rodol ani molitva e Devleso pomoć. 6 Al koja savi mukhlja pe ano luksuzno đžuvdipe, voj si muli, iako si đžuvdi. 7 Gova naredi lendje, te aven bizi mana. 8 Čače, te khoni ni dičhol pe familija, a angleder pe čherutnen, crdijape taro pačajipe thaj po bilačo si tare kova savo ni pačal ano Dol. 9 Ano popis tare romnja kase roma mule ma te čhuvol pe koja savi si po terti tare šovardeš berš. A te čhuvol pe ano popis romni sava sasa samo jekh rom, 10 al voj trubul te avol pindžardi pale lačhe buća: kaj barada čhavne, šukar adućarda manušen, kana avena lače ano čher, služisada e svetone manušen, e bibaxtalen dikhija thaj ane sa e šukar buća sasa posvetimi. 11 Terne đžuvljia kase roma mule ma te aven ano popis, golese, kana e telesna pozude savladin lengo odanost e Hristese, manden te len romen, 12 thaj gija anen osuda pe peste kaj crdije pe taro obećanje savo ko anglunipe sasa len. 13 A gija, o mrzalipe načhol lendje ani navika thaj o phiripe taro čher dži o čher, thaj na samo so si mrzale nego počnin te ogovorin thaj vaćaren glupostura thaj kova so ni trubul. 14 Gija mangav: e terne romnja kase roma mule te len romen, čhavne te bijanen thaj te dičhen po čher. Gija e dušmanenđe ni ka dol pe povod za ko bilačo vaćaripe. 15 Golese kaj nesave već crdije pe taro Devleso drom thaj akana džan e Satanase dromesa. 16 A te nesavi pačavni đžuvli brinil pe baši đžuvli kaso rom mulo, nek nastavil te pomognil lače. Gija te ma avol i Khandiri ko pharipe thaj te bi šajine te pomognil e romnjen kase roma mule save si čače ani potreba. 17 E starešine save čeren šukar služba, den len duj droma čast thaj počinipe, angleder kolen so trudin pe te propovedin thaj te sikaven. 18 Golese kaj o Svetu lil vaćarol: "Ma phande o muj e guruveso savo čidol o div" thaj "Vredno si o bućarno pe plataće." 19 Premale e starešine ma prihvati e tužbe, sem te isi duj il trin kola save gova dikhije il šunde. 20 Kola save čeren bilačhe,

angle savorende kori, gija i avera te daran. 21 Xav tut sovli anglo Dol thaj anglo Isus o Hrist thaj e birime andelurencar te ićare sa kava bize predrasude thaj ma čer khanči andro pristrasnost. 22 Ma siđar te položi će vasta pe khanikaste. Ma te ave saučesniko ane averende grehura. Ićar tut thodo. 23 Ma više pi samo paj, nego le zala mol paše čire vođeso pharipe thaj čire česta slabostura. 24 Nekase grehura šukar dičhen pe thaj angleder sikadol pe kaj ka aven osudime, al isi i gasave kase grehura tek kasnije ka dičhon. 25 Gija e šukar buća dičhen pe, al i kana ni dičhon, našti garaven pe.

6 Sa e robura pe gospodaren nek poštujin te ma kaljarol pe e Devleso alav thaj o sikajipe amaro. 2 A kola robura kase si gospodarura pačavne, ma te dičhen len po cikne golese kaj si phrala ani pač. Po but te služin len, golese kaj si lendje gospodara draga thaj katane ani pač thaj lendje gospodarura isi len korist tari lendi bući. Sikav e manušen gija te čeren. 3 A ko sikavol aver khanči thaj ni složil pe kale saste lafurencar taro sikajipe e Gospodeso e Isuseso e Hristeso thaj amare sikajimasa taro šukar služipe e Devlese, 4 gova si barikano thaj khanči ni džanol. Gasavo manuš patil taro nasvalo manglipe te čerol e čingara thaj te iril e lafura. Gova anol dži o zavist, raspravipe, vredipe thaj bilačho sumnjipe, 5 thaj ni ačhen e čingara e manušencar kas isi rumime goda, save ni džanen so si čačipe. Von smatrin kaj si o služipe e Devlese način sar šaj te barvavon. 6 O služipe e Devlese si baro barvalipe te si manuš zadovoljno kolesa so isi le. 7 Khanči ni andam ko sveto, khanči našti inđara lestar. 8 Isi li amen xamase thaj urajimase šeja, te ava zadovoljna golesa. 9 Golese kola save manden te barvavon, peren ane iskušenjura thaj lengo dilo thaj bilačho manglipe inđarol len ani zamka. Gasavo manglipe inđarol e manuše ano propast thaj ano uništipe. 10 Golese kaj o manglipe e parende si korenore tare sa so si bilačho i golese nesave hasajle taro pačajipe thaj čerde pese but patnje. 11 Al tu, manuševa e Devleso, crde tut golestar! Praste palo pravednost, palo devlikanipe, palo pačajipe, palo manglipe, palo strpipe thaj palo šukaripe! 12 Mar tut šukar marimasa e pačaće, te bi dobisa o džuvdipe bizo meripe pe savo o Dol akharda tut tar savo but lače vaćardan angle but svedokura! (aiōnios g166) 13 Vaćarav tuće anglo Dol, savo ane sa dol džuvdipe thaj anglo Isus o Hrist savo anglo Pontije Pilat dija šukar svedočanstvo: 14 Ićar tut thodo ane kava zapovest thaj besprekorno dži ko đive kana ka sikadol amaro Gospod o Isus Hrist. 15 Gova ka sikavol ano pravo vreme o blaženo Dol thaj jekh Vladari, Caro pe carura thaj o Gospodari pe gospodara. 16 Samo Vov si bizo meripe. Bešol ano svetlo

ane savo našti avol pe. Le khoni tare manuša ni dikhija niti ka šaj dičhol. Lese čast thaj večno zor! Amin. (aiōnios g166) 17 E barvalenđe ane kava sveto zapovedi ma te aven barikane thaj ma te čhuven piro pouzdanje ano barvalipe savo naj sigurno, nego ano Dol savo dol amen sa ano izobilje bašo uživanje. (aiōn g165) 18 Zapovedi lende te čeren šukaripe, te aven barvale šukar bućencar, te aven kola so manden te den, te aven spremna te ulaven averencar. 19 Gija ka čiden pese barvalipe savo ka avol šukar temelji bašo budućnost, te bi dobina čačukano džuvdipe. 20 Timoteje, arakh kova so dija pe tuće. Crde tut tare čućo svetovno vaćaripe thaj sikajipe savo si suprotno taro čačipe, a savo akharen "džanglipe". 21 Nesave prihvatisade gova, taro pačajipe đele ani aver rig. Te avol tumencar e Devleso milost. Amin.

2 Timotejese

1 Kava lil pisiv me, o Pavle o apostol e Hristeso e Isuseso, palo manglipe e Devleso, bičhaldo te vaćarol taro džuvdipe savo o Dol obećisada palo pačajipe ano Hrist o Isus, z e Timotejese, mingre mangle čhavese: Milost, milosrđe thaj mir taro Dol o Dad thaj o Hrist o Isus, amaro Gospod. 3 Zahvaliv man e Devlese, saveše sar i mingre paradada služiv thode savestesa, kana bizo ačhipe, rat em đive, dav man godi tutar ani mi molitva. 4 Kana dama godi cire jasvende, dolol man o manglipe palem te dikhav tut te avav pherdo radujimasa. 5 Dama godi taro ciro čačukano pačajipe – savo sasa angleder ane ci mami i Loida, a pale late ci dej i Evnika, a sigurno sem kaj si i akana ane tute. 6 Golese podsetiv tut: širi o daro savo o Dol dija tut kana čhutem me vasta pe tute. 7 Golese, kaj ni dija amen o Dol duxo tari dar, nego Duxo taro zuralipe, manglipe thaj tari disciplina. 8 Ma ladža te svedoči taro amaro Gospod niti mandar, golese kaj sem akana ano phanglipe zbog o Hrist! Av mancar te trpi bašo vaćaripe o Lačho Lafi. O Dol golese ka dol tut zuralipe. 9 Vov spasisada amen thaj akharda amen te živi sveto džuvdipe – na golese so amare bućencar zasluzisadam, nego kaj sasa lesa plan thaj leso milost: savo dija pe amende ano Isus Hrist angleder so sasa o sveto. (aiōnios g166) 10 Akana gova objavisada amende sar avilo amaro Spasitelj o Isus Hrist. Vov uništisada o zuralipe e merimaso thaj anda džuvdipe, čak i o džuvdipe bizo meripe ano svetlost prekalo Lačho Lafi. 11 A o Dol čhuta man te avav propovedniko, apostol thaj učitelji taro Lačho Lafi. 12 A golese trpiv kava akana ano phanglipe, al ni ladžav golese kaj džanav ane kaste čhutem mo pouzdanje thaj džanav kaj si Vov zuralo te aračhol kova so manđe dija dok ni avol kova Đive. 13 Šukar ičar tut pe kava sasto sikajipe savo šundan mandar thaj ičar le ano pačajipe thaj ano manglipe savo si ano Isus Hrist. 14 Kava dragoceno šukaripe savo dija pe tuće arakh e zuralimasa taro Svetu Duxo savo si ane amende. 15 Sar so džane, ačhade man savore kala tari Cikni Azija, maškar lende o Figelo thaj o Ermogeno. 16 O Gospod te sikavol po milosrđe e Onisiferese čherese, golese kaj but droma pomožisada man thaj ni ladžajlo mingre sindirendar. 17 Kana avilo ano Rim, but rodija man thaj arakhlija man. 18 Te darujil le milosrđe o Gospod kana ka avol kova Đive. Šukar džane kobor droma bute bućencar pomognisada man dok sema ano Efes.

2 A tu Timotej, mo čhavo, av zuralo ano milost savo isi amen ano Hrist o Isus! 2 A kova so šundan mandar

angle svedokura, vaćar baše pouzdana manuša, save šaj te sikaven averen. 3 Av mancar katane ani patnja sar šukar vojniko e Hristeso e Isuseso. 4 O vojniko ni mešil pe ane buća kale svetose golese kaj dičhol te ugolid pe šorutnese. 5 Gija isto, kova so takmičil pe, ni lol venco te ni takmičisajlo palo pravilo. 6 Manuš savo čerol phari bući ani njiva, trubul angleder te dobil kotor taro bijandipe. 7 De godi tare kava so vačarav tuće! Ka dol tut o Gospod haljaripe baše kava sa. 8 Ičar ani godi e Isuse e Hriste savo si vazdimo tare mule, savo si potomko e Davideso. Gova si o Lačho Lafi savo me vačarav. 9 Bašo gova Lačho Lafi me trpiv bilačhipe thaj sem ane sindira sar nesavo zločinco. Al e Devleso lafi naj phanglo. 10 Golese sa kava trpiv baše Devlese birime, te bi i len avola spasenje ano Hrist o Isus thaj večno slava. (aiōnios g166) 11 Kava si o čačukano lafi: Te muljam lesa, lesa ka ava džuvde. 12 Te istrajsadam, ka caruji lesa. Te odrekniljam lestar, i vov ka odreknil pe amendar. 13 Te naj sam lese verna, vov ka ačhol verno, golese kaj našti odreknil pe korkoro pestar! 14 De godi e Devlese manušen pe gova thaj zurale upozori len anglo Dol ma te čeren čingara baše lafura! Gova ni inđarol khatinde, samo inđarol ani zabluda kolen save šunen. 15 Trudi tut anglo Dol te sikave tut dostojno, sar bućarno savo naj sostar te ladžal thaj savo šukar vaćarol o čačukano Lafi. 16 Crde tut tare čuće svetovna lafura, golese kaj kola save vaćaren gija sa po but peren ano bidevlikanipe. 17 Thaj lengo lafi ka širil pe sar gangrena. Maškar lende si o Imenej thaj o Filit. 18 Gola manuša crdiye pe taro drom e čaćimaso thaj vaćaren kaj o uštipe tare mule već sasa thaj gija peraven o pačajipe averengo. 19 Al o temelji so čhuta o Dol ačhol zurale thaj pe leste si o pečato: "O Gospod pindžarol kolen save si lese," thaj "Savore save akharen e Gospodeso alav nek crden pe taro bilačhipe." 20 Ano barvalo čher naj samo zlatna thaj srebrena čare, nego kaštunale thaj phuvale. Jekh baše šukar upotrebe thaj avera baše nečasna buća. 21 Gija, kova savo thodol taro bilačhipe, ka avol čaro baši šukar upotreba, svetimo, e Gospodese korisno, spremno za ki dži jekh šukar bući. 22 Naš tare ternengo bilačho manglipe! Rode pravednost, pačajipe, manglipe, mir savorenca save čistone ilesa akharen e Gospode. 23 Crde tut tare dile thaj čuće rasprave, golese so džane kaj von samo anen čingara. 24 A sluga e Gospodeso ma te čerol čingara, nego trubul savorenca te avol ljubazno, te šaj te sikavol thaj o bilačhipe te nakhavol. 25 Trubul ano šukaripe te sikavol pe protivnikuren, ani nada kaj o Dol ka dol len pokajipe thaj gija von ka dodžanen o čaćipe. 26 Gija ka aven ani godi thaj gija ka našen andari bendesi zamka, ani savi dolda len te čeren leso manglipe.

3 Al kava te džane, Timotejona, e palune dívesa ka aven but phare. 2 Golese kaj e manuša ka aven sebična, ka manden but pare, ka aven ohola thaj barikane, hulnikura po Dol, ni ka šunen pe daden thaj pe dejen, nezahvalna. Khanči ni ka avol lende sveto. 3 Von ka aven bizo manglipe, ni ka manden te mirin pe, ka ogovorin, ni ka avol len kontrola pe kova so čeren, ka aven gruba thaj okrutna, ni ka manden o šukaripe. 4 Ka aven izdajnikura, zurale šorende, ponosna. Po but ka manden o užitak nego e Devle. 5 Lende muja ka dičhon sar devlikane, al ka odreknin pe tari Devlesi zor. Gasavendar crde tut. 6 Maškar kala si kola save aven ane čhera thaj zavodin e lakoverna džuvljen save si perherde grehurencar, inđarde bute mandimasa, 7 save uvek sikljon, al nisar našti sikljon o čaćipe. 8 Sar so o Janije thaj o Jamvrije protivisajle e Mojsijase, gija akala manuša suprostavin pe e čaćimase. Lendi godi si rumime thaj lendi pač ni vredil khančese. 9 Al ni ka džan but anglal, golese kaj lengo bigođaveripe ka sikadol angle savorende, sar so sikadilo e Janijaso thaj e Jamvrijaso dilipe. 10 Al tu đeljan pale mingro sikajipe, mingro džuvdipe, mi namera, mo pačajipe, mo strpljenje, mo manglipe thaj pale mo istrajnost. 11 Džane save progostvura thaj patnje sesa man ani Antiohija, ani Ikonija thaj ani Listra. Save li na progostvura nakhlijem! Thaj akh, o Gospod tare sa ikalda man. 12 A i savore save manden te živin devlikano džuvdipe ano Hrist o Isus, ka aven tradime. 13 A e bilačhe thaj e xoxavne manuša ka postanin sa po but čhelale, ka xoxaven thaj korkore ka aven xoxade. 14 Al tu ačh ane kova so siklilian thaj ano so san uverime, golese su to džane kastar siklilian. 15 Taro čhavoripe džane e Sveta lila, save šaj den tut džanglipe, savo inđarolano spasenje prekalo pačajipe ano Hrist o Isus. 16 Sa e Sveta lila si taro Dol dinde thaj korisna sikajimase, bašo ukor, bašo popravipe thaj te sikljiva o čaćipe ano pravednost, 17 te avol o manuš e Devleso pripremimo baši dži jekh Šukar bući.

4 Xav tut sovli anglo Dol thaj o Isus Hrist, savo ka sudił e džuvdendje thaj e mulende thaj savo ka avol thaj savo ka vladil sar Caro: 2 Vaćar o Lafi, ano šukar vreme thaj ano pharo vreme ukori, opomeni thaj zurav, a pe gova av strpljivo ano sikajipe. 3 Golese kaj ka avol o vreme kana o sasto sikajipe ni ka manden te šunen e manuša, nego palo piro manglipe ka čiden pese učiteljuren te phenen lende kova so manden. 4 Ka ačhavten te šunen o čaćipe, ka irin pe premale izmislime paramiča. 5 A tu av ane sa trezveno, trpi o bilačipe, propovedi o Lačho Lafi thaj cer sa čire dužnostura ani čiri služba. 6 So tičil pe mandar, avilo o sato te predav mingro džuvdipe sar žrtva thaj paše si o

vreme taro mo džajipe tare kava džuvdipe. 7 Lačho maripe mardem, i trka dži o krajo prastijem, o pačajipe ičardem. 8 Akana, mande si čerdo o venco taro pravednost, savesa ka nagradil ma o Gospod, o pravedno sudija, ane kova Đive thaj na samo man, nego i savoren save ađućaren ano manglipe leso avipe. 9 Dikh te ave sigate mande. 10 Golese so o Dimas ačhada man kaj po but manglja kava sveto thaj đelo ano Solun, o Kriskent đelo ani Galatija, a o Tit ani Dalmacija. (aiōn g165) 11 Samo si o Luka akate mancar. Le e Marko thaj an le tusa, golese kaj si mande korisno ani služba. 12 E Tihike bičhaldem ano Efes. 13 Kana ka ave, an mande i kabanica savi ačhadem ane Karpeso čher ani Troada thaj e knjige, a embut e pergamentura. 14 O Aleksandar o kovači but bilačipe čerda mande. O Dol lese ka iril pale gova so čerda. 15 Arakh tut lestar, golese kaj but protivisajlo pe amare lafura. 16 Ano mingro angluno branipe ko sudo khoni ni sasa paše mande. Savore ačhade man. Gova ma te đinol pe lende. 17 Al o Gospod ačhilo paše mande thaj dija man zuralipe, te bi prekale mande vaćarola pe o haberi ano potpunost thaj te bi šunena le sa e manuša save ni džanen e Devle. Gija sema ikaldo tare laveset danda. 18 O Gospod ka ikalol man taro dži jekh bilačipe thaj ka inđarol man bezbedno ane piro Carstvo e neboso. Lese nek avol slava akana thaj ane sa e dívesa. Amin. (aiōn g165) 19 Pozdravi e Priskila thaj e Akila thaj e Onisiferese čherutnen. 20 O Erast ačhilo ano Korint. A e Trofime ačhadem ani Milita golese kaj sasa nasvalo. 21 Dikh te ave angledo o jevend. Pozdravil tut o Euvulo, o Pudo, o Lino thaj o Klaudije thaj sa e phrala. 22 Nek o Gospod avol čire duxosa. Milost te avol tumencar.

Titose

1 Kava pisiv me, o Pavle o sluga e Devleso thaj o apostol e Isuseso e Hristeso. Me sem bičhaldo te zuravav o pačajipe kolende saven o Dol birisada thaj te sikavav len te pindžaren o čačipe taro džuvdipe savo si šukar e Devlese. **2** Gova pačajipe thaj o pindžaripe dol nada za ko džuvdipe bizo meripe savo o Dol obećisada angleder so čerda o sveto – a o Dol našti xoxavol. (aiōnos g166) **3** Ano pravo vreme objavisada e manušende po Lafi prekale propovedura, save amaro Spasitelj, o Dol, zapovedisada mande te propovediv. **4** Pisiv e Titose, mingre čačukane čhavese palo katano pačajipe: Milost thaj mir taro Dol, o Dad thaj taro Hrist o Isus, amaro Spasitelj. **5** Ačhadem tu ko Krit te dovrši kova so ačhilo te čerol pe thaj te čhuve e starešinen ke forura, sar so me naredisadem tuče. **6** O starešina trubul te avol kova kastar našti khanči bilačhe te vaćarol pe, rom jekhe romnjako, kase čhave si e pačavne thaj pe savende našti vaćarol pe kaj dilikane živin thaj ni šunen. **7** Golese kaj o nadgledniko sar e Devleso upravniko trubul te avol manuš kastar našti khanči bilačhe te vaćarol pe, savo naj kova so mandol sa pale leso te avol, na holjamo, na mato, na kova savo mandol čingara ni kova savo si pohlepno ko barvalipe. **8** Al, vov trubul te primil lačhe e manušen ane piro čher, te mandol o šukaripe, te šaj te kontrolišil pe, te avol pravedno, posvetimo thaj savo si disciplinovan. **9** Vov trubul te ićarol pe zurale ko čačukano lafi savo sikava, te šaj te ohrabril pe saste sikajimasa thaj te koril kolen save protivin pe bašo ispravno sikajipe. **10** Golese kaj isi but kola save ni šunen, save vaćaren čuće lafura thaj gija inđaren averen ano xoxaipe, emangleder kola save ićaren o suneti. **11** Gasavende muja trubul te phanden pe, golese so bašo po xoxavno dobitko cela čhera irisade ko bilačhe gija so sikaven len so ni trubul. **12** A vaćarda nesavo lendar, lengo proroko: "E manuša taro Krit sesa uvek xoxavne, bilačhe zverura, bibućaće xalane." **13** Kava vaćaripe si čače, golese zurale te kori len, te aven saste ano pačajipe **14** thaj te ma prihvatin e jevrejska paramiča thaj e naredbe e manušende, save irin po dumo taro čačipe. **15** E thodenđe sa si thodo, a e melalende thaj bipačavnende khanči naj thodo, al i godi lendi thaj lengo savest si melale. **16** Vaćaren kaj pindžaren e Devle, al pumare bućencar sikaven kaj ni pindžaren le. Von si odvratna thaj ni šunen thaj naj sposobna te čeren nijekh šukar bući.

2 A tu, Tite, vaćar kova so složil pe e saste sikajimasa. **2** Sikav e puranen te aven ane sa staložime, dostoјna,

disciplinovana, saste ano pačajipe, ano manglipe thaj ano strpipe. **3** A gija i e purane romnjen sikav te ponašin pe sar so trubun te aven e sveta romnja, ma te ogovorin thaj ma te aven robura e pijimase. Nek aven kola save sikaven šukar, **4** te sikaven e terne romnjen te manden pumare romen thaj pumare čhavem, **5** te aven disciplinovana, čistone ilencar, te dičhen po čher, te aven šukar thaj pokorna pe romendē, te ne bi dena khanikase te vaćaren bilačhe tare Devleso Lafi. **6** Gijate e terne muršen ohrabri te aven disciplinovana. **7** Ane sa te dičhen sar čere šukar buća. Čo sikajipe te avol čačukanipe thaj ozbiljnost. **8** Če lafura te aven saste thaj te našti te vaćarol pe lendar bilačhe, gijate kola save protivin pe tuće te lađzan golese kaj naj so bilačhe te vaćaren amendar. **9** E robura pe sa trubun te pokorin pe pe gospodarenđe, te aven šukar ane sa, ma te odgovorin bilačhe lendje, **10** ni te čoren lendar, nego te sikadon kaj si šukar thaj pouzdana, gija ane sa te dičhol kaj si šukar o sikajipe amare Spasiteljeso, amare Devleso. **11** Golese, baše sa e manuša sikadilo e Devleso milost savoanol spasenje. **12** Sikavol amen te crda amen taro bidevlipe thaj i požuda kale svetosi thaj amaro džuvdipe te avol disciplinovan, pravedno thaj devlikano ane kava sveto. (aiōn g165) **13** Gija trubul te živi dži kaj adućara te avol o blagoslovimo baro Đive saveše nadi amen, kana ka objavil pe i slava amare bare Devlesi thaj e Spasiteljesi, amare Isusesi e Hristesi. **14** Vov korkoro pes dija te počinol amen taro dži jekh bezakonje thaj te thovol pese manušen save pripadin lese, save trudin pe te čeren šukar buća. **15** Gova sikav! Iši tut sa o pravo te ohrabri len thaj te kori len. Khoni te ma peravol tut!

3 De godi e pačavne manušen te pokorin pe e šorutnende thaj kolende save si ko vlast, te šunen thaj te aven spremna baše sa e šukar buća. **2** Vaćar lendje khoni te ma vaćarol bilačhe khanikastar, ma te čeren čingara, nego te aven krotka thaj te sikaven ljubaznost premal savorende. **3** Gova vaćarav golese kaj i amen sama bigođaver, zavedime thaj ni šundam. Sama robura bašo strast thaj baše užitkura sa e vrste. Načhena amare divesa ano bilačhipe thaj ano zavist. Mrzisade amen thaj amen mrzisadam jekh avere. **4** Al tegani sikada pe o šukaripe thaj o manglipe e Devleso amare Spasiteljeso, premale manuša. **5** O Dol spasisada amen, na baše pravedna buća save čerdam, nego baše piro milosrde. Spasisada amen kana thoda amen, golesa palem bijandiljam thaj obnovisada amen e Svetone Duxosa. **6** O Dol pe amende čhorda izobilno o Svetu Duxo prekalo Isus Hrist o Spasitelji amaro. **7** O Dol pale leso milost opravdisada amen te bi šaj postanisa naslednikura taro džuvdipe bizo

meripe saveše nadi amen. (aiōnios g166) 8 Kava sikajipe si sigurno thaj mangav kava zurale te vaćare, te bi kola save pačan ano Dol posvetina pe te čeren šukar buća. Gova si šukar thaj korisno baše sa e manuša. 9 Crde tut tare dilo pučipe, tare čingara tare spiskura tare plemenura, tare prepirke thaj čingara taro Zakon, golese kaj si bizo korist thaj čuče. 10 Te čerda khoni maškar tumende razdor, opomeni le! Al te čerol gova i pali dujto opomena, crde tut lestar! 11 Tu đzane kaj gasavo manuš si rumimo thaj grešil. Vov korkoro pes osudil. 12 Kana ka bičhalav e Arteme il e Tihike ke tute, dikh te ave ke mande ano Nikopolj! Golese kaj odlučisadem gothe te nakhavav o jevend. 13 E Zinese, e advokatese thaj e Apolose dikh te pomogni lendje so trubul len dromese, ma te falil lendje khanči. 14 Thaj gjitate amare manuša trubun te sikljon te posvetin pe te čeren šukar buća, sa kaj čaće isi potreba, te ma bi živina čučo džuvdipe. 15 Savore save si mancar pozdravin tut. Pozdravi e pačavnjen save manden amen ano pačajipe. E Devleso milost te avol tumencar savorencar.

Filimonese

1 Kava lil pisiv me o Pavle, phanglo bašo Hrist o Isus thaj
o Timotej amaro phral, e mangle Filimonese, savo si
amaro saradniko, **2** thaj amare phejače e Apfijače thaj e
Arhipese savo si sar me, borco e Hristeso thaj e khandirače
savi čidol pe ane čiro čher: **3** Milost thaj o mir te avol
tumencar taro Dol, tare amaro Dad thaj taro Gospod o Isus
o Hrist. **4** Zahvalima uvek me Devlese kana setima tutar
ane molitve, Filimone. **5** Golese kaj šunav tare čiro pačajipe
ano Gospod o Isus thaj baše čiro manglipe premale sa lese
sveta manuša. **6** Mingri molitva si te amaro katanipe ani pač
anol tuće po baro razumipe taro svako šukaripe so isi amen
ano Hrist. **7** Golese so but radujisadan man thaj kovljardan
man čire manglimasa, golese kaj tu phrala, osvežisadan e
ile e svetone manušendje. **8** Golese i ako isi man ano Hrist
smelost te narediv tuće so te čere, **9** zborg gova manglipe
pošukar moliv tut, me o Pavle, gasavo savo sem, purano, a
akana phanglo bašo Isus o Hrist. **10** Moliv tut bašo Onisim,
baše mingro čhavo, kase postanisadem duxovno dad ano
phanglipe. **11** Vov angleder sasa tuće beskorisno, al akana
si korisno tuće thaj mande. **12** Bičhalav le tuće palal, a lesa
džal i mo ilo. **13** Manglijem te ačhavav le kate ke mande,
te služil man umesto tute ane kala sindira, save inđarav
bašo Lačho Lafi. **14** Al ni manglijem te čerol khanči bizo
čiro pristanak, golese te ma avol čiro šukaripe iznudimo,
nego taro šukar manglipe. **15** Golese šaj phenol pe kaj o
Onisim crdija pe bašo zala vreme tatar, te bi dobisa le baše
sa e divesa, (aiōnios g166) **16** na više sar robo, nego but po
šukar taro robo, sar mangle phrale. Mande si vov but drago,
a kober li tek tuće ka avol, na samo sar manuš nego sar
phral ano Gospod. **17** Te dikhlan man sar saradniko, šukar
primi le, sar kana bi man primisa. **18** A te čerda tuće khanči
bilačhe il kamol tuće khanči, čhuv mande gova ko đinipe. **19**
Me, o Pavle, pisiv mingre vastesa. Me ka nadoknadiv tuće.
Ni trubul te vaćarav tuće, kaj duguji mande thaj korkore tut!
20 Čače, phrala, sar sledbeniko e Gospodeso, an te avol
man korist tatar. Osveži mingro ilo ano Hrist! **21** Uzdajima
ane čiro šunipe, golese i pisiv tuće kava. Džanav kaj ka čere
pobut nego so moliv tut. **22** Thaj vadži kava moliv tut, dikh
spremi mande i gostinsko soba kaj te bešav, golese kaj nadi
man kaj o Dol ka šunol tumare molitve te avav tumende. **23**
Pozdravin tut o Epafraso, savo si mancar ano phanglipe
bašo Hrist o Isus, **24** thaj o Marko, o Aristarh, o Dimas thaj o
Luka, save mancar čeren bući. **25** O milost e Gospodeso e
Isuseso e Hristeso te avol tumare duxosa.

Jevrejende

1 Ane purane vremenura, but droma thaj ke but načinura vaćarda o Dol amare paradadende prekal e prorokura, 2 al ane kala palune divesa vaćarda amende prekal piro Čhavo, kas čhuta te avol nasledniko pe sa thaj prekal kaste čerda i o sveto. (aiōn g165) 3 O Čhavo si odsjaj tare Devlesi slava thaj verno sikav e Devleso karakter. Vov ičarol sa pe zurale Lafesa thaj kana thoda e manušen tare grehura, bešlo ko počasno than ki desno rig e Bare Devlesi ko nebo. 4 O Čhavo gači postanisada pobaro tare anđelura, golese so o Dol dija le alav savo si but pobaro alav tare anđelureng. 5 O Dol nijekhe anđelose ni vaćarda kava: "Tu san mingro čhavo, od adive sem čiro Dad", il: "Me ka avav lesu Dad, a vov ka avol mingro Čhavo." 6 A kana o Dol sikada pe jekhebijanje Čhave e svetose, palem vaćarda: "Nek peren ke koča angle leste sa e Devlese anđelura!" 7 A e anđelurende phenda: "Vov pe anđeluren čerol sar balvalja, a pe slugen čerol sar plameno e jagako." 8 Al pe Čhavese vaćarda: "Čiro presto, Devla, ačhol ane sa e divesa. Tu vlati pravedno ane čiro carstvo. (aiōn g165) 9 Mangljan o pravednost thaj mrzisadan o bišukaripe. Golese o Dol, čiro Dol, makhlja tut uljesa taro radost, pobut nego čire amalen." 10 Thaj vadži vaćarda o Dol: "Tu, Gospode, ko anglunipe postavisadan o temelji e phuvakovo thaj o nebo si bući čire vastendi. 11 Tu ka ačhe, al von ka nestanin thaj ka pharadon sar e šeja. 12 Tu ka paćare len sar purano ogrtati, thaj ka menjin pe sar šeja. Al tu ka ačhe isto, thaj čire berša ni ka načhen." 13 O Dol nijekhe anđelose ni vaćarda kava: "Beš mande ko počasno than ki desno rig sa dži kaj ni čhuvav čire dušmajen tale čire pingre." 14 Naj li sa e anđelura duxura save služin thaj save si bičhalde te služin kolendje save ka nasledin o spasenje?

2 Golese trubul vadži zurale te ičara amen pe kova so šundam, te ma bi hasardivasa taro šukar drom. 2 Gija, te o Lafi, savo sasa vaćardo prekale anđelura, sikadiło sar čačukano thaj kola save ni manglje te šunen thaj čerde prestup, primisade pravedno kazna, 3 sar amen šaj te nakha bizi kazna, ako ačhava gasavo baro spasenje? Gova spasenje lija te propovedil o Gospod thaj pale gova potvrdisade i kola save šunde le. 4 A o Dol svedočisada tare gova spasenje e čudurencar, e znakurencar thaj različitone bućencar thaj dija e darura taro Svetu Duxo pale piro manglje. 5 O Dol ni dija e anđelurende te vladin ko sveto savo ka avol, tare savo vaćara. 6 Nego, khoni vaćarda ke nesavo than ano Svetu Lili: "So si o manuš, lestar te de tut godi? So si o čhavo e manušeso, lestar te brini tut?" 7 Ko

zala vreme čerdan le zala pocikno tare anđelura, al dijan le slava thaj čast sar kruna. 8 Sa čhutan tale lese pingre." O Dol čhuta sa tale lese pingre thaj ni ačhilo khanči so naj ano leso vlast. Al akana vadži ni dikha kaj sasa lese sa pokorimo. 9 Al dikha e Isuse, savo sasa ko zala vreme zala pocikno tare anđelura thaj savo dobisada i slava thaj čast sar kruna golese so trpisada o meripe te bi pale Devleso milost, o Isus merola sa e manušenđe. 10 Te bi bute čhaven anola ani slava, sasa šukar Kolese kase thaj maškar kaste sa postojil, te e Isuse – e Anglune tare lengo spasenje – čerol savršeno maškare patnje. 11 Golese kaj i o Isus, kova savo čerol e manušen te aven sveta thaj i kola save si posvetime, isi len jekh Dad. Golese o Isus ni ladžal te akharol len sar phrala thaj pheja, 12 vaćarindo e Devlese: "Me ka vaćarav čiro alav mingre phralenđe thaj mingre phejende, thaj kana ka čiden pe ko slavljenje, me gothe ka dīlabav tuće." 13 Thaj vadži: "Ane leste ka čhuvav mo pouzdanje." Thaj vadži: "Akh me thaj mingre čhavje saven o Dol dija man." 14 Sar so si e čhavje taro rat thaj taro mas, gija i o Isus avilo ane gasavo telo sar manuš, pe merimasa te uništil e bendje save isi le vlast po meripe 15 thaj te oslobođil i kolen save ane sa piro džuvdipe sesa ano ropstvo golese so darajle taro meripe. 16 Golese so, čače o Isus ni avilo te pomožil e anđeluren, nego e Avraame se potomkuren. 17 Golese o Isus morajlo te avol ane sa sar lese phrala thaj pheja, te postanil anglo Dol milosrdno thaj pačavno Baro Svešteniku thaj te aven oprostime e grehura e manušenđe. 18 Golese kaj vov korkoro trpisada kana sasa iskušimo, thaj akana šaj pomožil kolen save si iskušime.

3 Golese, sveta phralalen thaj phejalen, tumen save sena akharde taro Dol, šukar dičen ko Isus savo si Apostol thaj Baro svešteniku amare pačajimaso. 2 Vov sasa verno e Devlese savo birisada le baši kaja svešteničko bući, sar so o Mojsije služisada verno ane sa o čher e Devleso. 3 Al o Isus si dostojno baši pobari slava taro Mojsije, sar so e manuše savo čerda o čher isi pobari slava nego o čher. 4 Golese kaj dži jekh čher mora khoni te čerol, a kova so čerda sa, si o Dol. 5 Thaj o Mojsije sasa verno sar sluga ane sa e Devleso čher, te svedočil tare buća save tek trubun te objavin pe. 6 Al o Hrist si verno Čhavo, savo upravil sa e Devlese čheresa. A leso čher sam amen, te ičardam o zuralo pouzdanje ani nada savasa hvali amen. 7 Golese, sar so vaćarol o Svetu Duxo: "Adive, te šunden e Devleso glaso, 8 ma zuraven tumare ile sar tumare paradada save bunisajle, ke gova dive kana iskušisade e Devle ane pustinja. 9 Odori tumare paradada izazivisade thaj iskušisade mingro

strpljenje, iako dikhle mingre buća saranda berš. 10 Golese sema holjamo pe gova bijandipe thaj vaćardem: 'Lende ile uvek džan mandar, thaj mingre droma ni pindžaren.' 11 Gija xaljem sovli holjame: 'Nikad ni ka aven ano than tare mingro odmor!' 12 Phralalen thaj phejalen, dičhen ma te avol khanika tumendar bilačho thaj bipačavno ilo, pa te crdol pe taro džuvdo Dol. 13 Nego, svako đive zuraven jekh avere, sa dži kaj trajil gova "adive", te ni avol khoni tumendar xoxado e grehosa thaj te ni zuravol leso ilo. 14 Golese so, isi amen kotor ano Hrist, samo te zurale ićardam amen dži o krajo taro pouzdanje savo sasa amen ko anglunipe. 15 Sar so si vaćardo: "Adive, te šunden e Devleso glaso, ma zuraven tumare ile sar tumare paradada save bunisajle." 16 Golese, save si gola so šunde e Devleso glaso a bunisajle? Naj li gova sa kola saven o Mojsije ikalda taro Egipat? 17 Pe kaste o Dol sasa holjamo saranda berš? Dal na pe kola save grešisade thaj tegani ačhile mule ani pustinja? 18 Baše kaste o Dol xalja sovli kaj ni ka aven ano than tare leso odmor? Na li baše kola save sesa bipačavne? 19 Gija dikha kaj von naštine te aven ano than tare leso odmor golese kaj ni pačaje.

4 Gija, sar vadži važil e Devleso obećanje kaj ka dža ano than taro leso odmor, trubul te ava ani dar ma khoni tumendar te zakasnij odori. 2 Golese so, i amende, sar i lende, sasa objavimo o Lačho Lafi. Al o Lafi savo von šunde, lende ni sasa ano korist, golese kaj ni prihvatisade le pačajimasa, sar kola save sesa poslušna e Lafese. 3 Golese samo amen save pača, šaj dža ane Devleso odmor, sar so vaćarda o Dol: "Golese xaljem sovli holjame: 'Nikad ni ka aven ano than tare mingro odmor!'" O Dol kava phenda, iako si lese buća dovršime taro postanko e svetoso. 4 Golese kaj, ke nesavo than gija si pisimo bašo eftato đive: "A ko eftato đive o Dol odmorisajlo tare sa pe buća." 5 A kate palem si vaćardo: "Nikad ni ka aven ano than tare mingro odmor!" 6 Kola save emangleder šunde o Lačho Lafi ni đele andre golese so ni pokorisajle e Devlese. Tegani, vadži ačhol prilika nesave te aven ano than tare Devleso odmor. 7 Golese, o Dol palem odredisada jekh đive savo akhardol "adive". Vov kasnije vaćarda tare gova đive, pale but berša prekalo David, sar so si već vaćardo: "Adive, te šunden e Devleso glaso, ma zuraven tumare ile." 8 Golese so, te inđardasa len o Isus e Navineso ano than taro odmor, o Dol ne bi pale gova vaćarola tare nesavo aver đive. 9 Gija, e Devleso manušende ačhol odmor ko eftato đive. 10 Golese so, dži jekh ko džal ane Devleso odmor, odmoril pe tare pe buća, sar so i o Dol odmorisada palo čeripe e svetoso.

11 Golese an te da sa amendar te ava ane gova than taro odmor thaj khoni amendar te ma properol sar kola save ni pokorisajle e Devlese. 12 Golese kaj o Lafi e Devleso si džuvdo thaj delotvorno, po oštro taro svako mačo savo činol ke duj riga. Avol dži odori kaj ulavol i duša taro duxo thaj e kokala tare zglobura, a prosudil gova so da godi thaj so mandol o ilo. 13 Thaj naj stvorimo khoni savo si angle leste garado. Sa si nango thaj pučardo angle jakha Kolese kase amen mora te da računo. 14 O Isus, Čhavo e Devleso, si amaro baro Anglunosvešteniku savo nakhlo maškar o nebo, gija, zurale ićara amen ano pačajipe tare savo vaćara. 15 Gova amaro Baro svešteniku haljarol amare slabostura, golese so korkoro sasa ane sa iskušimo sar i amen, al ni grešisada. 16 Golese, an te ava bizi ladž anglo Devleso presto taro milost, te primi o milosrđe thaj te arakha milost savi ka pomožil amende baš kana ka trubul amen!

5 Dži jekh baro svešteniku si birimo maškare manuša te zastupil len anglo Dol te bi anola lende darura thaj žrtven bašo greh. 2 Le korkore isi slabostura thaj golese šaj avol kovlo premal kola save si ano bidžanglipe thaj ano xoxaipe. 3 Golese mora teanol žrtven baše grehura e narodose thaj baše pire grehura. 4 Thaj khoni pese te ma dol gova čast, nego baše gova trubul te akharol le o Dol, sar so akharda e Aarone. 5 Gija ni o Hrist korkore pes ni dija gova čast te bi avola Baro svešteniku, al dija le gova čast o Dol savo vaćarda: "Tu san mingro čhavo, od adive sem čiro Dad." 6 Thaj ane aver than lese o Dol vaćarol: "Tu san svešteniku ane sa e divesa palo redo e Melhisedekoso." (aiōnios g165) 7 An e kola divesa kana sasa o Isus ki phuv, bare glasosa thaj jasvencar molisada e Devle, savo šajine te spasil le taro meripe thaj o Dol Šunda le golese kaj darajlo thaj poštujisada e Devle. 8 Iako o Isus sasa e Devleso Čhavo, maškare sa so nakhada ani patnja sıklilo te avol poslušno. 9 A kana avilo dži ko savršenstvo, čerdilo izvor taro večno spasenje sa kolende save šunen le. (aiōnios g166) 10 Golese kaj o Dol proglašisada le Baro svešteniku palo redo e Melhisedekoso. 11 Golestar isi man vadži but so te phenav, al pharo mande te objasniv gova e lafurencar golese kaj sen spora ko šunipe. 12 Već but divesa sen hrišćanura thaj trubula bi te sikaven averen. Al umesto gova, trubul tumen khoni ko ka sikavol tumen palem baše osnovna buća tare Devleso Lafi. Vadži trubul tumen thud, a na zuralo xape! 13 Dži jekh kase vadži trubul thud, ni đelo anglat ko sikajipe taro pravednost, golese kaj si stalno čhavoro savo pijol thud. 14 Al zuralo xape si baše zrela, baše kola saven isi sposobnost te šaj razlikuin so si šukar, a so naj šukar.

6 Golese, an te dža po dur taro osnovno sikajipe taro Hrist thaj te dža anglat premal gova so inđarol ko zrelost. Ne bi trubula palem te sikava tumen taro jekh isto temelji taro pokajipe tare buća save inđaren ano meripe thaj taro pačajipe ano Dol, 2 taro sikajipe e krstimaso, položipe e vastengo, uštipe tare mule thaj taro večno sudio. (aiōnios g166) 3 Thaj gova i ka čera, te dija o Dol. 4 Golese so, našti palem te ane ko pokajipe kolen save sesa jekh drom prosvetlime, save okusisade e Devleso daro, kolen saven sasa kotor ano Sveti Duxo, 5 thaj kola save okusisade o šukaripe tare Devleso Lafi thaj taro zuralipe e svetoso savo ka avol, (aiōn g165) 6 a pale gova ačhade o pačajipe, golese so von korkore pese palem čhuven e Devlese Čhave ko krsto thaj čhuven le javno te maren muj lesa. 7 Thaj i phuv savi pijol o bršnd savo često pe late perol, thaj bijanol biljke save si korisna kolende save obradin i phuv, primil blagoslov taro Dol. 8 Al i phuv savi bijanol kangre thaj korov, naj khančese thaj paše si bašo prokletstvo. Thaj ko krajo ka avol phabardi. 9 Iako gija amen vačara, amalalen mangalalen, sigurna sam kaj adućaren tumen po šukar blagoslovura save preperen kolende saven o Dol spasisada. 10 Golese kaj o Dol naj nepravedno. Vov ni ka bistrol tumare buća thaj o manglipa save sikaden lese kana pomožisaden e Devlese manušendje, sar so i akana gova čeren. 11 Al amari bari želja si dži jekh tumendar te sikavol isto revnost dži o krajo, te bi pherdola kova so nadin tumen, 12 ma te aven bibučarne, nego te dičhen tumen pe kola save prekalo pačajipe thaj prekalo strpljenje nasledin kova so obećisada o Dol. 13 Kana o Dol dija e Avraame običanje thaj ni sasa khoni pobaro ane kaste te xal sovli, xalja sovli ane peste 14 vačarindo: "Čače, ka blagoslovit tut obilno thaj ka dav tut bute potomkuren." 15 Thaj gija o Avraam strpljivo adućarda thaj dobisada kova so o Dol obećisada lese. 16 Golese so, e manuša xan sovli ane nekaste ko si pobaro lendar te bi i sovli potvrđila kova so sasa phendo thaj te bi ačhavola pe i čingar. 17 Golese o Dol potvrđisada piro obećanje sovljasa, golese so manglia jasno te sikavol e naslednikurende taro obećanje, kaj ni ka menjil goja sovli so xalja. 18 O Dol dija i obećanje thaj sovli. Kala duj buća našti te menjin pe golese kaj o Dol nikad našti prevaril. Golese, amen save arakhlijam ane leste utočište, šaj te ava ohrabrine te ičara amen anि nada savi o Dol čhuta angle amende. 19 Kaja nada isi amen sar zuralo thaj sigurno sidro amare dušendje thaj inđarol amen pali zavesa, ano nebo, ane Devleso svetilište. 20 O Isus već delo andre baše amende thaj baše sa o vreme postanisada Baro svešteniku palo redo e Melhisedekoso. (aiōn g165)

7 O Melhisedek sasa caro taro foro Salim thaj svešteniko e Najbare Devleso. Kana o Avraam irisajlo taro maripe e carurengo kaj pobedisada, o Melhisedek iklilo angle leste thaj blagoslovisada le. 2 Tegani o Avraam dija e Melhisedekese dešto kotor taro pleno e marimaso. E Melhisedekeso alav angleder značil "Caro taro pravednost", al tegani i Caro taro Salim značil "Caro taro mir". 3 Ano Sveti lil naj pisimo khanči tare leso dad, ni tare lesi dej, ni tare leso spisko tare kuštika, ni taro vreme kana bijandilo il kana mulo. Vov si sar o Čhavo e Devleso thaj gija baše sa o vreme ačhol svešteniku. 4 Dičhen, gijate, kobor sasa baro o Melhisedek: o Avraam amaro baro paradad priznajisada le sar bare, kase čak dija dešto kotor taro emšukar pleno e marimaso. 5 E sveštenikurende, e Levijase čhavende, o Zakon naredil te čiden dešto kotor tare sa so isi e manušen, tare pašutne Izraelcura, iako si i von e Avraame se potomkura. 6 O Melhisedek ni sasa tari Levijasi kuštik, al lija o dešto kotor taro Avraam thaj blagoslovisada le, e manuše kase o Dol dija o običanje. 7 Thaj naj sumnja kaj o baro blagoslovil e cikne. 8 Jekh drom dikha sar e jevrejska sveštenikura save čiden dešto kotor, si manuša save meren, a dujto drom dikha e Melhiseke, savo si pobaro lendar, golese kaj svedočil pe lestar kaj si vadži džuvudo. 9 Khoni šaj phenol kaj i o Levi, kase potomkura čiden o dešto kotor, dija e Melhisedekese o dešto kotor prekal piro paradad o Avraam. 10 Golese, o Levi vadži ni bijandilo, al postojisada ano telo pe paradadeso e Avraame se kana reslja le o Melhisedek. 11 Te šajine te dobil pe o savršenstvo prekalo levitsko sveštenstvo – savo sasa uspostavimo pre malo Zakon savo dija pe e narodose – soso bi trubula te avol aver svešteniku, svešteniku sar o Melhisedek, a na sar o Aaron? 12 Golese kaj, te menjil pe o sveštenstvo, tegani mora te menjil pe thaj o zakon. 13 Golese, o Isus, pe savo sa kava odnosil pe, si tari aver kuštik, tare savi khoni nikad ni služisada pašo žrtveniku. 14 Golese kaj, džanol pe kaj amaro Gospod avol tare Judasi kuštik, a o Mojsije khanči ni vačarda tari goja kuštik kana vačarda tare sveštenikura. 15 Sa kava pobut dičhol pe golese kaj avilo aver svešteniku, savo si sar o Melhisedek. 16 Vov postanisada svešteniku, al na gija so zadovoljisada o Zakon kaj o svešteniku trubul te avol tare Levijasi kuštik, nego zorasa taro džuvdipe savo našti avol uništimo. 17 Golese kaj taro Hrist si pisimo ano Sveti lil: "Tu san svešteniku ane sa e divesa palo redo e Melhisedekoso." (aiōn g165) 18 O purano zapovest čhinavol pe golese kaj ni sasa zuralo thaj ni sasa khančese. 19 Golese kaj o Zakon khanči naštine te čerol savršeno, al akana dobisadam poškar nada, savasa ava po paše e Devlese. 20 Thaj gova ni sasa bizi sovli.

Golese kaj, e Levijase potomkura postanisade sveštenikura bizi sovli, 21 al o Isus postanisada svešteniko kana o Dol xalja sovli vačarindoj: "O Gospod xalja sovli thaj ni ka phađol goja sovli: 'Tu san svešteniko ane sa e divesa.'" (aiōn g165) 22 E Devlese sovljsa o Isus garantujil pošukar savez. 23 Angleder sesa but sveštenikura, golese so o meripe ni dija len te ačhen ano služipe: kana bi jekh svešteniko merola, ke leso than bi avola aver. 24 Al o Isus ačhol svešteniko ane sa e divesa thaj leso sveštenstvo ni ka načhol pe aver dženo. (aiōn g165) 25 Golese vov šaj spasil ane sa e divesa kolen save aven prekal leste ko Dol, golese so vov živil stalno thaj si posredniko baše lende. 26 Tegani, o Isus si gasavo Baro svešteniko savo trubul amen. Vov si sveto, bizi krivica, bizo greh, odvojimo tare grešnikura thaj si po užvisimo taro nebo. 27 Ni trubul dži jekh dīve te dol žrtven, sar avera bare sveštenikura, golese kaj von gova angleder čerde baše pe grehura thaj pale gova i baše grehura avere manušende. Al o Isus gova čerda jekh drom baše sa e divesa, kana korkoro pes dija sar žrtva. 28 O Zakon čhuta bare sveštenikuren saven isi manušikane slabostura. Al o Dol sovljsa savi avili palo Zakon, čhuta pe Čhave te avol Baro svešteniku, savo postanisada savršeno ane sa e divesa. (aiōn g165)

8 Em važno kolestar savestar vačara, si kava: Amen isi gasavo Baro svešteniku savo bešlo ki desno rig taro presto e Bare Devleso ko nebo. 2 Vov služil ani Svetinja, ano čačukano Šatori savo vazdija o Dol, a na o manuš. 3 Dži jekh baro svešteniku si čhuto teanol darura thaj žrtven. Golese thaj kava Baro svešteniku trubuja teanol žrtva. 4 Te si akana kate ki phuv, ne bi šajine te avol svešteniku, golese kaj več si kate kola save palo Zakon anen darura. 5 Al von služin e Devlese ke gasavo than savo si samo slika thaj senka tare kova so si ko nebo. Golese kana o Mojsije spremisajlo te čerol o Šatori, o Dol upozorisada le: "Dikh, te čere sa pale kova so sasa tuče sikado ki gora." 6 Al akana o Hrist dobisada gasavi služba savi si považno tare lendi služba, golese kaj kava savez ane savo si Vov posredniko si pošukar taro purano savez thaj si temeljime ke pošukar obećanjura. 7 Kana bi avola o angluno savez bizi mana, ne bi trubula te rodol pe dujto. 8 Golese so, korkoro o Dol arakhlija mana bašo savez pa phenda e narodose: "Akh, avol o dīve, vačarol o Gospod, kana ka pherav o nevo savez e manušencar taro Izrael thaj e manušencar tari Juda. 9 Gova ni ka avol sar o savez savo phanglijem lende paradadencar ane gova dīve kana lijem len taro va te ikalav len andari Egipatsko phuv. Golese kaj von ni ačhile verna pe mingro savez thaj me irisadem mingro dumo lendar. 10 Kava si

savez savo ka čerav e manušencar taro Izrael pale gola divesa, vačarol o Gospod. Mingre zakanura ka čhuvav ane lendi godi thaj ka pisiv len ane lendi ile. Me ka avav lengo Dol a von ka aven mingro narodo. 11 Thaj khoni vadži ni ka trubul te sikavol pe forutne ni pe phrale vačarindoj: 'Pindžar e Gospode,' golese kaj savore ka džanen man, taro cikno dži o embaro maškar lende. 12 Golese kaj ka oprostiv lengo bilačhipe thaj ni ka dav man vadži godi tare lendi grehura." 13 Kana o Dol vačarda "nevo", proglasisada kova angluno kaj phurajlo. Thaj kova so phuravol, naj dur taro hasardipe.

9 Ano angluno savez sesa odredbe sar te poštujil pe o

Dol ano Sveto than ki phuv. 2 O Šatori sasa gija čerdo kaj ano angluno kotor sasa svečnjako, astali thaj sveta mangre. Gova kotor akhardola pe "Svetinja". 3 Pali dujto zavesa ano Šatori sasa kotor so akhardola "Svetinja pe svetinja". 4 Gothe ačhola o zlatno žrtveniku e kadimaso thaj o Kovčeg taro savez savo sasa paćardo zlatosa tare sa e riga. Andre ake leste sasa zlatno čaro e manasa, e Aaronesi rovli, savi procvetisada, thaj e ploče taro bar pe save sesa pisime e zapovestura. 5 Odupral po Kovčeg sesa anđelura – Heruvimura – save sikavena e Devlesi slava. Von pe phakencar učarde o poklopco taro Kovčeg – o Pomirilište. Al tare sa kava ni trubul akana te vačarol pe. 6 A od kana si gova gija čerdo, e sveštenikura stalno avena ano angluno kotor e Šatoreso, te čeren služba e Devlese. 7 Al ano dujto kotor e Šatoreso džal samo o baro svešteniku, i gova samo jekh drom ano berš. Pesa lol rat tari žrtva savo anol baše pe grehura thaj baše manušende grehura save čerde ano bidžanglipe. 8 Gija o Sveto Duxo sikkada kaj o drom ani Svetinja pe svetinja vadži ni sasa putardo, sa dži kaj vadži postojil o angluno Šatori. 9 Kava si primer baše adivesutno vreme. Gova značil kaj e darura thaj e žrtve so anen pe, našti te čeren savršeno savest kolese savo služil e Devle. 10 E žrtve thaj e darura sesa samo bašo xape, pijipe thaj baše razna adetura e thodimase. A gova sesa propisura save sesa samo bašo telo thaj vredin samo dži kaj o Dol ni anol nevo način e džuvdimaso. 11 Al kana avilo o Hrist sar Baro svešteniku taro šukaripe savo akana isi amen, nakhlo maškar pobaro thaj posavršeno Šatori, savo naj čerdo manušikane vastencar thaj ni preperol kale čerde svetose. 12 Jekh drom baše sa e divesa dija andre ani Svetinja pe svetinja, na e ratesa e buzengo thaj e guruvengo, nego pire ratesa thaj gija anda amendje otkupljenje ane sa e divesa. (aiōnios g166) 13 O rat e buzengo thaj e guruvengo thaj o prahu e guruvnjako so si prskimo pe kola save si palo adeti melale, svetin len te aven thode telesno. 14 Tegani, kobor vadži pobut o rat e

Hristeso ka thovol amaro savest tare buća save inđaren ano meripe, te bi amen šaj služisa e džuvde Devlese! Golese kaj e zorasa taro večno Duxo o Hrist korkoro pes dija e Devlese sar savršeno žrtva baše amare grehura. (aiōnios g166) 15 A golese si o Hrist Posredniko taro Nevo savez maškaro Dol thaj e manuša. Akana kola save si akharde šaj primin o večno nasledstvo so o Dol obećisada. Golese kaj, o Hrist mulo te oslobođil len tari kazna e grehos, save sesa čerde ano angluno savez. (aiōnios g166) 16 Merol li khoni thaj ačhavol testament, našti khanči te dobil sa dži kaj ni dokažil pe kaj kova so čerda testament čače mulo. 17 Golese kaj o testament važil tek kana kova so čerda le čače mulo, al dži kaj si džuvdo, o testament ni važil. 18 Golese thaj e anglune saveze trubuja rat te bi avola važeće. 19 Kana o Mojsije objavljala e manušenje sa e zapovestura taro Zakon, lija o rat e terne guruveso thaj buzeso, paj, loli pošom thaj kaštoro taro isop, thaj prskisada čak i o Lil taro Zakon thaj sa e manušen 20 vačarindoj: "Kava si rat so čerol savez savo o Dol tumendje odredisada." 21 Isto gija, e ratesa prskisada i o Šatori thaj sa e čare savencar služina e Devlese ano Šatori. 22 Palo Zakon, skoro sa mora te thovol pe e ratesa thaj bizo čhordo rat naj oproštenje. 23 Golese, trubuje sa e predmetura save si čerde palo nebesko uzor, te thoven pe ke gasavo način, al e nebeska buća trubun te thoven pe pošukar žrvencar tare kala. 24 Golese kaj o Hrist ni đelo ani Svetinja savi si čerdi vastencar, savi si samo slika tari čačukani Svetinja, nego vov đelo ano nebo, baše amende te sikadol pe akana angle Devleso muj. 25 O Hrist ni đelo andre te bi pobut droma dola korkoro pes sar žrtva, sar so o baro svešteniku svako berš džal ani Svetinja pe svetinje te anol o rat savo naj leso. 26 Golese kaj tegani bi trubula but droma te trpil i patnja taro postanko e svetoso. Nego, o Hrist sikada pe akana ke poslednja vremenura, jekh drom thaj ane sa e divesa, te dol po životu sar žrtva, te crdol o greh. (aiōn g165) 27 Sa e manuša mora te meren jekh drom, a pale gova te iklijen ko sudio e Devleso. 28 Gija i o Hrist jekh drom sasa dindo sar žrtva, te lol e grehura bute manušenje. A pale gova ka sikavol pe dujto drom, na te inđarol e grehura, nego te anol spasenje kolendje save adućaren le.

10 O Zakon si samo senka e šukare bućenđi save trubun te aven, a na čačukano oblik taro čačipe. Ista žrtve anen pe bizo ačhipe, berš palo berš, al naštine savršeno te thoven e manušen save aven anglo Dol. 2 Kana bi šajine savršeno te thodon ano Zakon, tegani ne bi vadži anena pe žrtve. Golese kaj tegani e manuša save služin e Devle, bi avena thode jekh drom ane sa e divesa thaj ne bi vadži

avola len osećaj tari krivica baše pe grehura. 3 Al si gova baš suprotno. Gola ista žrtve berš palo berš dije len godi pe grehura. 4 Golese kaj o rat e guruvengo thaj e buzengo nikad našti te crden e grehura. 5 Golese, kana o Hrist avilo ano sveto, vačarda: "Ni manglijan ni žrtve ni darura, nego dijan man telo. 6 Naj sesa tuće šukar phabarade žrtve, ni žrtve baše grehura. 7 Tegani vačardem: 'Akh, avav te pherav círi volja, Devla, sar so si pisimo ano Sveti lil mandar.'" 8 Angleder vačarda: "Ni manglijan thaj ni sesa tuće šukar ni žrtve, ni darura, ni phabarade žrtve ni žrtve baše grehura" – iako palo Zakon anen pe gasave žrtve. 9 Pale gova vačarda: "Akh, avav te pherav círi volja." Golesa o Dol čhinavol o angluno anipe e žrtvengo, te bi anola o dujto anipe. 10 Thaj golese kaj o Isus o Hrist čerda kova so o Dol manglijan, dija po telo sar žrtva jekh drom ane sa e divesa thaj gija čerda amen te ava sveta. 11 Svako svešteniku ačhol anglo žrtveniku, dži jekh đive služil e Devle thaj anol pale istone žrtven save nikad našti crden e grehura. 12 Al kava Baro svešteniku, o Hrist, anda jekh žrtva baše grehura ane sa e divesa thaj bešlo ko počasno than, ki desno rig e Devlesi. 13 Vov tare gova vreme adućarol sa e dušmanura te aven lese čhudime tale pingre. 14 Golese so, vov jekhe žrtvasta čerda ane sa e divesa savršena kolen save posvetin pe. 15 A o Svetu Duxo svedočil amende tare gova. Angleder vačarda: 16 "Kava si savez savo ka čerav lencar, pale gola divesa, vačarol o Gospod. Mingre zakonura ka čuvav ane lendje ile thaj ka pisiv len ani lendje godi." 17 Thaj pale gova phenda: "Vadži ni ka dav man godi tare lendje grehura thaj bilačhe buća." 18 A kaj si e grehura oprostime, gothe ni trubul vadži te anen pe žrtve. 19 Gija, phralalen thaj phejalen, šaj slobodno te da andre ani Svetinja pe svetinje prekalo rat e Isuseso. 20 O Hrist putarda amende nevo drom savo dol džuvdipe prekali zavesa – pire telosa. 21 I sar so isi amen vrhovno svešteniku savo vladil po cher e Devleso, 22 čačukane ilesa te ava anglo Dol pačajimasa save si pherdo pouzdanje, e ilencar save si thode taro bilačho savest thaj e telurencar save si thode čistone pajesa. 23 Te ićara amen zurale ki nada savi ispovedi, golese kaj si verno kova save dija amen obećanje. 24 Golese, te dikha jekh avere te čhuva ko manglipe thaj ke šukar buća. 25 Ma ačhavent te džan ani khandiri sar so nesave čeren, nego zuraven jekh avere. Kava čeren sa pobut, sar so dičhen kaj si but paše o đive kana ka avol o Hrist. 26 Golese so, te manglijam namerno te čera grehura pale gova so pindžardam o čačipe, tegani vadži ni ačhol aver žrtva baše grehura. 27 Ačhol samo kaj darasa ka adućara o sudio e Devleso thaj i zurali jag so ka xal e Devlese dušmanuren. 28 Te khoni

odbacil e Mojsijaso zakon, tegani ko svedočanstvo dujengo il trinengo bizo milost mora te merol. **29** Čhuven ani godi: kober pobari kazna ka zasluzil kova savo uštavol tale pingre e Čhave e Devlese thaj premal lesu rat taro Savez savo posvetisada le, odnosil pe te phene kaj si melalo. Gasave manuša uvredisade o Duxo savo dol milost! **30** Golese kaj džana Kole savo vaćarda: "Mingri si i osveta, me ka iriv." Thaj vadži vaćarda: "O Gospod ka sudił pe manušen." **31** But si bari dar te perol pe ane vasta e džuvde Devlese. **32** Ma te bistren kola anglune divesa kana avilo pe tumende o svetlo e Devleso. Den godi sar ačhiljen verna iako nakhlijen maškaru maripe thaj patnje. **33** Nesavo drom sena angle savorende čerde ani ladž thaj marde tumen. A nesavo drom ačhiljen piko pašo piko kolencar kasa gija isto čerda pe. **34** Trpisaden kolencar save sesa phangle, thaj kana e manuša lije zorasa tumendar sa so sasa tumen, prihvatisaden gova radosno, golese so džanglijen kaj isi tumen khanči pošukar so ni rumil pe thaj ačhol ane sa e divesa. **35** Golese, ma odbacin tumaro pouzdanje ano Gospod. Golese kaj ka avol tumen bari nagrada. **36** Trubul te aven ustrajna te pheren e Devlesi volja. Gija ka primin sa so o Dol obećisada. **37** A sar so si pisimo ano Sveti lili: "Vadži zala, samo zala, thaj ka avol Kova savo trubul te avol, thaj Vov ni ka kasnil!" **38** Thaj: "Mingro pravedniko ka avol džuvdo palo pačajipe, al te crdija pe mandar, ni ka avav zadovoljno lesa." **39** Al amen naj sam kola save crda amen taro Dol thaj džan ano propast. Amen sam kola save pača kaj amare duše ka aven spasime.

11 Pačajipe si pouzdanje ane kova so nadi amen, te ava uverime ane kova so ni dikha. **2** Golese so sasa len gasavo pačajipe, o Dol pohvalisada nesaven save živisade ane purane vremenura. **3** Pačajimasa haljara kaj o Dol čerda o sveto pire lafesa. Gija, sa so dičhol pe, čerdo si tare kova so ni dičhol pe. (aiōn g165) **4** Pačajimasa o Avelj e Devlese anda pobari žrtva taro Kain. Prekalo pačajipe primisada svedočanstvo kaj si pravedno, golese so o Dol prihvatisada lesi žrtva. Gija o Avelj vadži vaćarol prekal piro pačajipe, iako si odavno mulo. **5** Pačajimasa o Enoch sasa nakhado ko nebo, gija so ni dikhla o meripe. "Ni arakhlije le golese kaj o Dol lija le." Al angleder so nakhadilo, primisada o svedočanstvo kaj sasa ugodno e Devlese. **6** Al bizo pačajipe našti nikad te ava ugodna e Devlese. Golese kaj, ko avol ko Dol, trubul te pačal kaj o Dol postojil thaj kaj nagradil kolen save iskreno roden le. **7** Pačajimasa o Noja čerda o brodu te bi spasila pe čherutnen angleder o potop. Šunda e Devle savo upozorisada le kaj ka avol khanči so vadži ni sasa. Gija, e manuša ko sveto sesa osudime, a o Noja

primisada pravednost pale piro pačajipe. **8** Pačajimasa o Avraam šunda e Devle kana akharda le te džal ani phuv savi o Dol dija le te nasledil. Gija, o Avraam delo, iako ni džanglia kaj džal. **9** Pačajimasa o Avraam bešlo sar abandžija ani phuv savi o Dol obećisada lese. Bešlo ane šatora, sar so i o Isaak thaj o Jakov, savende o Dol dija gova isto obećanje. **10** Golese kaj, o Avraam ađućarda foro savo isi le zurale temeljura, foro savo planirisada thaj gradisada o Dol. **11** Pačajimasa i Sara ačhili khamni, iako voj naštine te bijanol thaj sasa but purani. I Sara pačaja kaj o Dol ka pherol kova so obećisada. **12** Gijate taro jekh manuš, taro Avraam, savo sasa već anglo meripe, bijandile gaći but čhave kober si e čerenja ko nebo thaj o pesko ki obala e moresi. **13** Sa kala manuša mule ano pačajipe. Ni primisade kova so o Dol lende obećisada, al dikhlije gova samo odural thaj radujisajle. Priznajisade kaj kate ki phuv si samo putnikura thaj abandžije. **14** Kola save gija vaćaren, sikaven kaj roden phuv savi si samo lendi. **15** Te dena godi pi phuv savi ačhade, tegani bi avola len prilika te irin pe odori palal. **16** Al von čeznina baši pošukar phuv – baši nebesko phuv. Golese ni o Dol ni ladžal te akharen le lengo Dol, golese kaj Vov lende pripremisa nebesko foro. **17** Pačajimasa o Avraam, kana o Dol iskušisada le, anda pe čhave e Isaako sar žrtva. Kova savo primisada o obećanje, anda pe jekhe čhave. **18** O Dol angleder vaćarda lese: "Prekalo Isaak ka računil pe čiro potomstvo." **19** O Avraam smatrisada kaj o Dol šaj vazdol e Isaako tare mule. Golese, ano aver smisao, e Isaako čače dobisada tare mule. **20** Pačajimasa blagoslovisada o Isaak pe duje čhaven, e Jakove thaj e Isave baše lengo budućnost. **21** Pačajimasa o Jakov, kana sasa već anglo meripe, blagoslovisada solduje Josifese čhaven, oslonisajlo pe piri rovli thaj slavisada e Devle. **22** Pačajimasa o Josif, kana sasa već anglo meripe, vaćarda sar e izraelska manuša iklike taro Egipat, thaj phenda lende so te čeren lese kokalencar. **23** Pačajimasa e Mojsijaso dad thaj lesi dej garade le trin čhon pale gova so bijandilo. Dikhlije kaj o Dol dija len posebnone čhavore thaj ni darajle tare faraonese naredbe. **24** Pačajimasa o Mojsije, kana barilo, ni manglia te akhardol čhavo e faraonese čhejako. **25** Pobut manglia te trpil zlostavipe e Devlese manušencar, nego nesavo cikno vreme te avol lese šukar ano greh. **26** Po vredno sasa lese te trpil i ladž bašo Hrist, nego o egipatsko barvalipe, golese kaj dikhla pi nagrada savi ka dobil taro Dol. **27** Pačajimasa delo andaro Egipat thaj ni darajlo tari holi e faraonesi, golese so zurale ićarda pe po Dol, save ni dikhla, te phene sar kaj dičhola le. **28** Pačajimasa slavisada i pasha thaj e ratesa makhlija e vudara, te ma bi Kova savo mudarol

e anglune bijande čhaven, mudarole e izraelskone anglune čhavoren. 29 Pačajimasa e izraelska manuša nakhle o Lolo more sar ki šuci phuv, al kana manglje gova te čeren e Egipćanura tasile. 30 Pačajimasa e Izraelcurenđe, srušisajle e duvara e Jerihonska, kana nakhije trujal lende efta dive. 31 Pačajimasa i Raava i bludnica ni mudardili kolencar ano foro Jerihon save ni šunde e Devle, golese kaj šukar primisada e uhoden. 32 I so vadži te vačarav? Golese kaj naj man dosta vreme te vačarav tumende detaljno taro Gedeon, taro Varak, taro Samson, taro Jeftajo, taro David thaj taro Samuilo thaj avera prorokura. 33 Gola manuša ano pačajipe osvojisade e carstvura, čačukane vladisade thaj primisade gova so lende obećisada o Dol. Ano pačajipe phanglje e muja e lavurenđe, 34 ačhade o zuralipe e jagako thaj našle taro meripe e mačoso, lengo bizuralipe nakhlo ano zuralipe, čerdile zurale ko maripe, čerde te našen averende vojske. 35 Nesave džuvlja dobisade palem pe mulen save uštire tare mule. Aver sesa mučime, al von po but manglje te meren nego te odreknin pe e Devlestari te bi avena oslobođime, golese so nadisajle kaj ka ušten ano pošukar džuvdipe. 36 Nesavencar marde muj thaj bičuisade len, a nesaven čhute ane sindira thaj phanglje len. 37 Nesave sesa mudarde barencar, nesaven čhinde ke opaš, thaj nesaven mudarde mačosa. Nesave phirde ane bakrane thaj buzikane morčha, sesa stalno bokhale, prognome thaj zlostavime. 38 O sveto ni sasa lende dostoјno. Von phirde ke pustinje thaj ke bregura, a garade pe ane pećine thaj ane jame e phuvende. 39 Sa kala manuša primisade o svedočanstvo taro Dol baše piro pačajipe, al khoni lendar ni primisada gova so o Dol lende obećisada. 40 Golese so o Dol odlučisada te čerol amende savorende khanči pošukar, te ma bi von avena ano savršenstvo bize amende.

12 Gija, sar trujal amende isi gaći pherdo svedokura taro pačajipe, an te čhuda dži jekh pharipe thaj greh, save peravol amen gija ločheste, thaj an te prasta bizo ačhipe i trka savi o Dol odredisada amende! 2 Amare jakha te vazda po Isus save si Začetniko thaj Dovršitelji taro amaro pačajipe. Vov trpisada ko krsto baši radost savi adućarda le, thaj prihvatisada i ladž taro meripe ko krsto thaj akana bešol ko počasno than, ki desno rig tare Devleso presto. 3 Den godi pe Kova save tare grešnikura trpisada gasavo protivipe, te ma aven obeshrabrime thaj te ma peren duxosa. 4 Vadži ni dijen tumaro rat ano maripe e grehosa 5 a bistarden o ohrabrenje save o Dol vačarol tumende sar pe čhavorenđe: "Čhaveja mingreja, ma dikh ločheste pe Gospodesi stežba, ni ma obeshrabi tut kana vov ukoril tut. 6 Golese kaj o

Gospod ukoril dži jekhe kas mandol, thaj marol dži jekhe kas prihvatił sar pe čhav." 7 Gija, trpin o pharipe sar e Devlesi stežba, golese kaj o Dol golesa vaspitil tumen, sar o dad pe čhaven. A isi li čhavo kas o dad ni vaspitil? 8 A te ni vaspitisada tumen sar so vaspitil pe čačukane čhaven, tegani sen kopilura, a na lese čhav. 9 Golese kaj i amare dada palo telo vaspitisade amen prekali stežba thaj ipak poštujisadam len. Na li vadži pobut ka poštui amare duxovnone Dade, te bi avolasa amen džuvdipe? 10 Amare dada vaspitisade amen zala vreme gija sar so dije godi kaj si em šukar. Al o Dol vaspitil amen bašo amaro šukaripe, te bi avolasa amen kotor ane lesu svetost. 11 Kana sam vaspitime, ni dičhol kaj si gova šukar, nego dukhal gova. Al kana načhol o vreme, gova anol bijandipe taro mir thaj taro pravednost kolende save si gija vaspitime. 12 Golese ispravin e malaksime vasta thaj e bizurale koča. 13 Ravnin e droma baše tumare pingre, so si bango te ma avol uganimo, nego te sastol. 14 Dičhen te avol tumen džuvdipe ano mir savorenčar thaj te aven sveta, golese kaj bizo svetost khoni ni ka dičhol e Gospode. 15 Pazin, khoni te ma ačhol bize Devleso milost thaj te ma barol nesavo čerko koreno save bi šajine te anol pharipe thaj te otrujil buten. 16 Dičhen, nijekh te ma avol bludniko il bidevlikano sar o Isav, save bašo jekh xape bićinda piro pravo sar phureder čhavo. 17 Sar so džanen, pale gova o Isav manglja te nasledil o blagoslov tare po dad, al o dad odbisada le, golese so naštine te promenil gova so čerda, iako rodija gova blagoslov ane jasva. 18 Tumen ni aviljen, sar e Izraelcura so avile pašo Sinajsko brego, save šaj dolol pe vastencar thaj save phabol ani jag. Ni aviljen ko than kaj si rat, kalipe thaj oluja. 19 Ni šunden o zvuko tari truba ni o glaso save vačarola gija, kaj kola save šunde le, molisajle vadži te ma vačarol lende. 20 Golese kaj naštine te podnesin e Devleso zapovest: "Kana bi čak i nesavi životinja dolola pe po brego, trubula bi te mudarol pe barencar." 21 Thaj i o Mojsije but darajlo tare gova so dikhlija, golese phenda: "Tresiv tari dar." 22 Naprotiv, tumen aviljen paši Sionsko gora thaj pašo foro e džuvdve Devleso, pašo nebesko Jerusalim thaj paše but milja anđelura, pašo baxtalo čidinipe. 23 Aviljen ko čidinipe e Devleso anglune bijande čhavengo savendje alava si pisime ano nebo. Aviljen pašo Dol, pašo sudija sa e manušengo. Aviljen paše duxura tare pravednikura save već dobisade savršenstvo. 24 Aviljen pašo Isus, pašo posredniko e Neve savezeso thaj pašo čhordo rat save dol vika pozurale nego o rat e Aveljeso. 25 Pazin te šunen thaj te ma odbin kole save vačarol tumende! Te ni e Izraelcura ni našle tari kazna kana ni šunde kole save opomenila len ki phuv, tegani, sar i amen ka naša tari kazna,

te irisaljam taro Dol savo vaćarol taro Nebo? 26 Kana o Dol vaćarda taro Sinaj, leso glaso tresisada i phuv, al akana obećil: "Vadži jekh drom ka tresiv na samo i phuv, nego thaj o nebo." 27 A kava "vadži jekh drom" sikavol kaj kova so si stvorimo thaj so šaj tresil pe, ka crdol pe, te bi ačhola kova so našti te tresil pe. 28 Gija, sar primi o carstvo savo našti tresil pe, tegani an te zahvali e Devlese! Thaj zahvalimasa an te služi le ano poštujipe thaj ani dar, te bi avasa ugodna lese. 29 Golese kaj "amaro Dol si jag savi phabarol".

13 Vadži manden jekh avere sar phrala thaj pheja ano Hrist.

2 Ma bistren te primin ane tumare čhera avere manušen, golese kaj nesave primisade ane pumare čhera i e andeluren, iako ni džanglje gova! 3 Ma bistren pe kola save si phangle, sar te sen i tumen phangle. Ma bistren ni kolen save si ani patnja, sar te sen i tumen ani patnja. 4 O brako trubul te avol poštujimo savorendar thaj aven verna jekh averese ano brako, golese kaj o Dol ka sudil e bludnikuren thaj preljubnikuren. 5 Ma aven sar kola save but manden pare, al aven zadovoljna kolesa so isi tumen! Golese so o Dol vaćarda: "Nikad ni ka ačhavat tut, nikad ni ka mukhav tut." 6 Golese bizi dar šaj vaćara: "O Gospod pomožil mande, golese ni ka darav. So šaj te čerol mande o manuš?" 7 Ma bistren tumare vođen save propovedisade tumende o Lafi e Devleso! Den tumen godi sar von živisade thaj mule, thaj čhuven tumaro pouzdanje ano Dol sar von! 8 O Isus Hrist si isto eraći, adive thaj ane sa e divesa. (aiōn g165) 9 Ma den te nakhaven tumen e bute abandžijskone sikajimasa! Golese kaj si šukar te zuravon tumare ile e Devlese milostesa, a na golesa kaj poštujin e pravilura taro xape, save nikad ni ande nisavo korist kolendje save sledisade len. 10 Iši amen žrtveniko tare savo našti xan kola save služin ano šatori ki phuv. 11 O baro svešteniko ani Svetinja pe svetinje anal e životnjengo rat sar žrtva bašo greh, al e životnjende telura phabaren avral taro tabori. 12 Gija i o Isus, te bi pe ratesa čerola sveta e manušen, mudardilo avral tare forose vudara. 13 Golese, an te iklja ke leste avral taro tabori thaj te indara lesi ladž. 14 Golese kaj kate ki phuv naj amen foro savo ačhol baše sa e divesa, al adučara o foro savo ka avol. 15 Golese, te ana prekal o Isus bizo ačhipe e Devlese žrtven sar hvala! Goja žrtva si slava savi avol tare vušta save priznajin leso alav. 16 Ma te bistren te čeren šukar thaj te ulaven averencar, golese kaj gasave žrtve si ugodna e Devlese! 17 Šunen tumare vođen thaj čeren so vaćaren tumende, golese kaj lendi bući si te aven džungade pe tumare duše sar kola save ka odgovorin e Devlese baše tumende. Dičhen te čeren gova raduijimasa, a na žalimasa ano ilo, golese kaj gova ne bi avola šukar

tumende. 18 Molin tumen amende. Sigurna sam kaj isi amen šukar savest golese kaj manga ane sa te ponaši amen šukar. 19 Pobut moliv tumen gova te čeren, te bi šajine sigate te irima tumende. 20 O Dol ikalda tare mule amare Gospode e Isuse, savo si o baro pastiri pe bakreng, golese kaj vov dija po rat te potvrdil o večno savez. Tegani, o Dol taro mir (aiōnios g166) 21 nek uravol tumen dži jekhe šukarimasa te bi pherena leso manglipe, thaj nek čerol ane amende gova so si lese ugodno, palo Isus Hrist, kase si i slava ane sa e divesa. Amin. (aiōn g165) 22 Phralalen thaj phejalen, moliv tumen te len kala lafura sar ohrabrenje. Golese so pisisadem tumende cikno li! 23 Mangav te džanen kaj amaro phral o Timotej sasa oslobodimo taro phanglipe. Te avilo sigate, katane lesa ka avav tumende te dikha tumen. 24 Pozdravin sa tumare vođen thaj e pheja tari Italija. 25 E Devleso milost te avol tumencar savorencar!

Jakoveso

1 Me, o Jakov, o sluga e Devleso thaj e Gospodeso

e Isuseso e Hristeso, pozdraviv e Izraelska dešuduj plemenura save si rasejime ane avera phuva. 2 Manglalen phralalen thaj phejalen, aven radosna kana ka aven pe tumende bilo save kušnje. 3 Golese kaj džanen kana si tumaro pačajipe ani kušnja, barol tumaro ustrajnost. 4 A tumaro ustrajnost te čerol pi bući ane tumende, te bi tumen avena savršena thaj potpuna, bize nisavo nedostatko. 5 Gija, te trubuja khanika mudrost, nek zamolil e Devle, a vov ka dol tumen. Golese kaj o Dol dži jekhese dol obilno, bizo nisavo vaćaripe. 6 Al molin pačajimasa, bizo nisavo sumnjipe! Ko sumnjil, vov si nestabilno sar morsko talaso kas i balval inđarol akari – okori. 7 Gasavo manuš ma te dol gođi kaj ka primil khanči taro Gospod. 8 Vov si ulado ani pi gođi thaj si nestabilno ane sa so čerol. 9 O pačavno phral so si čoro, nek hvalil pe golesa kaj o Dol vazdija le. 10 Al o pačavno phral savo si barvalo, nek hvalil pe golesa kaj o Dol ponizisada le. Golese kaj e barvale ka načhen sar luludi ko polje. 11 Kana o kham ikljol, lesu tatipe šućarol i luludi. Lako cveto perol thaj o lačhipe lako hasardol. Isto gija thaj o barvalo ka merol dži kaj džal pale pe buća. 12 Blagoslovimo si o manuš savo strpljivo izdržil i kušnja. Kana sikadol kaj izdržisada e iskušenjura, ka primil o pobedničko venco – o džuvdipe, savo o Dol obećisada kolende save manden le. 13 Khoni ma te vaćarol kana avol ano iskušenje: "O Dol iskušil man", golese kaj e bilačimasa našti iskušil pe o Dol, niti o Dol ni iskušil khanika. 14 Nego dži jekhe iskušil le lesi požuda, savi inđarol thaj mamil le. 15 Tegani goja požuda si khamni thaj bijanol greh, a kana o greh potpuno barol, bijanol meripe. 16 Ma xoxadon, mingre mangle phralalen thaj phejalen! 17 Dži jekh šukar thaj savršeno daro si odupral thaj avol taro Dad savo čerda e nebose svetlura, savo ni menjil pe sar senka. 18 O Dol odlučisada kaj ka bijanol amen palem e Lafesa taro čačipe, te ava anglune maškar sa lese stvorenjura. 19 Manglalen phralalen thaj phejalen, džanen kava: Dži jekh manuš sigate trubul te šunol, al pozala te vaćarol thaj ma sigate te holjavol. 20 Golese kaj e manušeši holi ni anal pravednost savi mandol o Dol. 21 Gija, čhuden tumendar dži jekh duxovno melalipe thaj dži jekh bilačipe. Ponizno prihvatin e Devleso Lafi savo si sadime tumende ane ile, savo šaj spasil tumen. 22 Ma te aven kola save samo šunen e Devleso Lafi thaj gija pes xoxaven, nego aven kola save čeren so e Devleso Lafi sikavol. 23 Golese ako khoni šunol e Devleso Lafi, a ni čerol le, tegani si sar manuš save šukar dičhol piro muj ko ogledalo, gasavo savo si, 24 šukar

dičhol pe, pale gova džal thaj sigate bistrol sar izgledisada.

25 Al ko šukar dičhol pe ano savršeno zakon savo oslobođil thaj ačhol te dičhol ane leste thaj ni bistrol so šunda, nego čerol e buća, gova ka avol blagoslovimo ane kova so čerol.

26 Ako khoni dol gođi kaj si devlikano, al ni kontrolišil pi čhib, korkoro pes xoxavol; lesu devlikanipe si čučo. 27 O devlikanipe savo si duxovno thodo thaj bizo melalipe anglo Dol, o Dad, si kava: te pomognin e čhavorende save ačhile čorore thaj e udovicende ane lengo bilačipe thaj te aračhen tumen taro melalipe savo avol tare kava sveto.

2 Phralalen thaj phejalen mingralen, ane tumaro pačajipe

ano amaro slavno Gospod o Isus o Hrist ma čeren razlika maškare manuša. 2 Na primer, te avilo manuš ki služba zlatnione angrustikasa thaj ane barvale šeja, a ano isto vreme te avilo i o čororo manuš ane pharade šeja, 3 a tumen sikaven posebno pažnja e manušeše savo inđarol barvale šeja thaj vaćaren lese: "Tu beš kate ki jekh tare lačhe thana!", a e čorore manušeše vaćaren: "Ačh odori!", il "Beš tu tele paše mingre pingre!" 4 Gija, so čeren? Ni li čeren razlika maškare tumende thaj aven sar sudije save anen bilačho sudio? 5 Šunen, manglalen phralalen thaj phejalen! Na li o Dol birisada gasaven save si čorore ane kava sveto, te aven barvale ano pačajipe thaj naslednikura ano Carstvo so o Dol obećisada kolende save manden le? 6 Al tumen potcenisaden e čorore! Naj li baš e barvale kola save koristin tumen thaj vucin tumen ke sudura? 7 Naj li von kola save vaćaren bilačhe tare Hristeso šukar alav, kase tumen preperen. 8 Ako tumen čače ićaren tumen ko carsko zakon taro Svetu lili: "Mang cire pašutne sar korkore tut", tegani šukar čeren. 9 Al te čerden razlika maškare manuša, čeren greh thaj o Zakon osudil tumen sar kola save phađen le. 10 Golese, ko ićarol pe ke sa o Zakon, al grešil ane jekh zapovest, bango si baše sa e zapovestura. 11 Golese o Dol savo phenda: "Ma čher preljuba!", vaćarda i kava: "Ma mudar!" Te i ni čerdan preljuba, al nekas mudardan, bango san golese kaj phaglijan o Zakon. 12 Gija vaćaren thaj čeren sa sar kola save ka aven sudime palo zakon savo oslobođil. 13 Golese kaj e Devleso sudio ka avol bizo milosrđe kolese savo ni sikavol milosrđe. O milosrđe pobedil i osuda. 14 Manglalen phralalen thaj phejalen, so isi tumen tare gova, te nesavo vaćarol kaj isi le pačajipe, al naj le buća šukar? Šaj li gasavo pačajipe te spasil le? 15 Te nesavo phral il phen naj len so te uraven thaj naj len so te xan svako đive, 16 so isi len tare gova te nesavo tumendar phenol lende: "Dža ano mir, taton thaj čaljon", al ni dol len so trubul len baše lengo telo? 17 Gija si thaj e pačajimasa: te si o pačajipe korkoro

thaj naj le šukar buća, mulo si. 18 Al nesavo ka vaćarol: "Tut isi pačajipe, al man isi šukar buća." Gija sikav mande čiro pačajipe bize šukar buća a me ka sikavav tuće mingro pačajipe ane šukar buća! 19 Tu pača kaj postojil samo jekh Dol? Lačhe čere! Al i e benga pačan thaj tresin! 20 Bigodaće manušea, mande li te dodžane, kaj o pačajipe bize šukar buća naj khančeš? 21 Na li o Avraam, amaro paradad, sasa opravdimo baše pe šukar buća, kana ko oltar anda e Isaako pe čhave sar žrtva? 22 Dičhe kaj lesa pačajipe sasa ano katanipe lese šukare bućencar, a o pačajipe e bućencar avol savršeno. 23 Gija pherdilo o Svetu lil savo vaćarol: "O Avraam pačaja e Devle thaj o Dol đinda lese lesa pačajipe sar pravednost." Thaj akhardilo "e Devleso amal". 24 Gija, dičhen kaj o manuš baše pe šukar buća opravdil pe, a na samo baše piro pačajipe. 25 Gija i Raava savi sasa bludnica, ni li opravdisajli pe šukare bućencar, kana lija e glasnikuren thaj bičhalda len avere drumosa? 26 Tegani, sar si mulo o telo bizo duxo, gija si mulo o pačajipe bize šukar buća.

3 Manglalen phralalen thaj phejalen, dičhen ma te avol maškare tumende but učitelja! Golese kaj džanen kaj amen e učitelja ka ava po but sudime. 2 Golese kaj savore amen greši but droma. Kova savo ni grešil e lafurencar, vov si savršeno manuš golese kaj šaj te kontroliš po telo ane sa. 3 Čhuva li e žvale ano muj e grastese, te šunol amen, ločheste šaj upravi sa lese telosa te džal kaj amen manga. 4 Thaj den godi taro brodo: iako si gaći baro thaj bare balvalja inđaren le, lesa upravil cikno kormilo, savo inđarol le kaj o kormilaro mandol. 5 Gija si thaj amare čhibasa. I čhib si cikno kotor taro telo, al falil pe bare bućencar. Den godi sar cikni jag šaj phabarol o baro veš! 6 I čhib si jag! I čhib si bilačho sveto maškare kotora e telose thaj meljarol sa o telo. Šaj phabarol sa amaro džuvdipe jagasa savi avol tari jag savi ni ačhol. (*Geenna g1067*) 7 O manuš šaj pokoril thaj pokorisada sa e životinjen thaj e čirikljen, e gmizavcuren thaj e morska životinjen, 8 al i čhib khoni tare manuša našti pokoril. Voj si nemirno bilačipe, pherdi si merimaso otrovo. 9 Lasa blagoslovi e Gospode thaj e Dade thaj lasa da armaja e manušen save si čerde ki slika e Devlesi. 10 Taro jekh muj ikljol blagoslov thaj armaja. Manglalen phralalen thaj phejalen, gija ma te avol! 11 Dal tare jekh izvor džal i guglo thaj londo paj? 12 Šaj li, manglalen phralalen thaj phejalen, i smokva te bijanol masline il i loza smokve? Gija o londo izvor našti te dol guglo paj. 13 Ko si maškar tumende džanglo thaj godaver? Te sikavol gova šukar džuvdimasa, e bućencar save čerol ano krotkost so avol taro godaveripe. 14 Al ako si ane tumare ile čerko zavist thaj sebičnost, ma grešin premal

o čačipe gija so falin tumen kaj sen godaver! 15 Gasavo godaveripe ni avol taro Dol, nego tari phuv, taro beng thaj neduxovno si. 16 Golese, kaj si zavist thaj sebičnost, gothe naj redo thaj si sa e vrste taro bendipe. 17 Al o godaveripe savo avol taro Dol, si angleder čisto, tegani miroljubivo, kovlo, popustljivo, pherdo milosrđe thaj šukar bijandipe, ni džal pale nikasi rig thaj naj dujemujengo. 18 A o pravednost si bijandipe savo ka čiden kola save sejin ano mir – kola save čeren mir.

4 Sostar čingara thaj maripe maškar tumende? Ni li gova avol tare tumare požude save maren pe ane tumare kotora e telose? 2 Tumen manden, al ni dobin, golese mudaren. Zavidin, al našti gova te ostvarin. Čeren čingara thaj maren tumen, al naj tumen, golese kaj ni molin tumen e Devlese. 3 Molin, al ni dobin, golese kaj molin andare bilačhe namere, gova te trošin ane tumaro sebično manglipe. 4 Tumen, e bipačavne! Džanen li kaj o amalipe e manušencar tare kava sveto si dušmanluko premalo Dol? Golese, ko mandol te avol amal e svetoso, ka avol dušmano e Devleso. 5 Il šaj den godi kaj džabe ano Svetu lil vaćarol pe kaj o Dol ljubomorno mandol o duxo so ane amende čhuta le? 6 Al vov dol amen vadži po baro milost. Golese vaćarol: "O Dol protivil pe e barikanendje, al e poniznonen dol milost." 7 Gija, predan tumen e Devlese! Suprostavin tumen e benđese thaj vov ka našol tumendar! 8 Aven po paše e Devlese thaj vov ka avol po paše tumende! Thoven tumare vasta tare bilačhe buća, grešnikonalen! Thoven tumare ile, tumen save sen ke duj gođa! 9 Tugujin, aven žalna thaj roven baše tumare grehura! Tumaro asape te iril pe ano rojipe thaj tumaro radost ano žal. 10 Ponizin korkore tumen anglo Gospod thaj vov ka vazdol tumen! 11 Manglalen phralalen thaj phejalen, ma vaćaren bilačhe jekh averendar! Ko vaćarol bilačhe taro phral thaj tari phen il osudil len, vaćarol bilačhe protiv e Devleso Zakon thaj gija osudil o Zakon. Al tu te sudi o zakon, tegani ni pokori tut lese, nego san lesa sudija. 12 Samo o Dol si Zakonodavco thaj Sudija savo šaj spasil thaj mudarol. Al ko san tu te sudiće pašutne? 13 Šunen man akana, tumen so vaćaren: "Ađive il theara ka dža ane gova thaj kava foro, ka ačha jekh berš gothe, ka bikna thaj ka čina thaj ka ačhol amen pare." 14 Pa tumen ni džanen so ka avol theara tumare džuvdimasa? Golese, tumen sen sar magla savi sikadol ko tren thaj tegani hasardol! 15 Gija trubul te vaćaren: "Te manglia o Dol, ka ava džuvde thaj ka čera kava thaj kova!" 16 Al akana hvalin tumen thaj čeren tumen barikane! Dži jekh gasavo hvalipe si bilačho. 17 Gija, te khoni džanol sar te čerol šukar, al ni čerol, greh čerol.

5 Šunen man akana, tumen e barvale! Roven thaj kukin baše tumaro lošnipe so ka arachol tumen! **2** O barvalipe tumaro ka čermavol a e šeja tumare ka xan e moljcura. **3** Tumaro zlato thaj o srebro ka rđavil thaj lendi rđa ka svedočil protiv tumende thaj ka xan tumare telura sar jag! Gova barvalipe čidjen, a e divesa si palune! **4** Dikh, e manuša čerde bući ke tumare njive, al tumen ni poćinden len. Von akana den vika protiv tumende thaj o Gospodari pe vojske Šunda o rojipe kolengo save čerde bući ke tumare njive. **5** Ki phuv živisaden raskošno thaj uživisaden. Tovisaljen sar stoka anglo dive e čhinimaso! **6** Osudisaden thaj mudarden e pravedniko, savo ni protivisajlo tumende. **7** Golese, manglalen phralalen thaj phejalen, aven strpljiva dži ko avipe e Gospodeso. Dikh! O manuš savo čerol bući ki njiva, ađućarol o dragoceno bijandipe e phuvako thaj strpljivo ađućarol sa dži kaj ni avol o bršnd taro jesen thaj taro proleće. **8** Aven strpljiva i tumen thaj zuraven tumare ile golese kaj si paše o avipe e Gospodeso! **9** Ma vaćaren jekh protiv avereste, manglalen phralalen thaj phejalen, te ma aven sudime. Akh, o Sudija ačhol anglo vudar! **10** Manglalen phralalen thaj phejalen, sar primer dičhen tumen pe prorukra save vaćarde ano alav e Gospodeso. Von but trpisade thaj sesa strpljiva. **11** Dikh, akhara baxtalen kolen save ačhile. Šunden baše Jovoso strpljivost thaj dikhlijen so ko palunipe o Gospod lese čerda. Golese kaj o Dol si pherdo milost thaj milosrđe. **12** Angleder sa, mingre phralalen thaj phejalen, ma xan sovli ni e nebosa ni e phuvasa, ni avera sovljasa. Tumaro "va" nek avol "va" thaj tumaro "na" nek avol "na", te ma bi perena ani osuda. **13** Patil li khoni maškar tumende? Nek molil pe! Radosno li si khoni? Nek đilabol ki slava e Devlesi! **14** Nasvalo li si khoni maškare tumende? Nek akharol e khandirače starešinen! Von te molin pe thaj te mačhen le uljesa ano alav e Gospodeso. **15** I pačavni molitva ka sastarol e nasvale thaj o Gospod ka vazdol le. Te grešisada, o Dol ka oprostil lese. **16** Gija, vaćaren jekh averese tumare grehura thaj molin jekh averese te saston! But šaj i molitva e pravednikosi thaj voj si zurali. **17** O proroko o Ilija sasa samo manuš sar amen, al kana but molisajlo te ma avol bršnd, ani Izraelsko phuv ni sasa bršnd trin bersh thaj šov čhon. **18** Pale gova palem molisajlo thaj o nebo dija bršnd thaj i phuv dija po bijandipe. **19** Manglalen phralalen thaj phejalen, te nesavo tumendar hasavol taro čaćipe thaj tegani khoni iril le, **20** te džanen: gova savo irisada e grešniko tare leso hasardo drom, ka spasil lesi duša taro meripe thaj ka učharol pherdo grehura.

1 Petreso

1 Kava lil pisiv me, o Petar, o apostol e Isuseso e Hristeso,
e Devlese birime manušende save živin sar abandžije
rasejime ko Pont, ki Galatia, ki Kapadokija, ki Cikni Azija thaj
ki Vitanija. **2** O Dol o Dad, džanglia tumen thaj angleder
birisada tumen, a e Duxosa posvetisada tumen te aven
poslušna e Isuseso Hristeso thaj thode lese ratesa. O milost
thaj o mir nek avol pherdo tumencar! **3** Nek avol blagoslovimo
o Dol, o Dad amare Gospodeso e Isuseso e Hristeso! Vov
ane piro baro milosrđe dija amen palem te bijandiva ani
džuvdi nada premalo uštipe e Isuseso e Hristeso tare mule
4 thaj ano nasledstvo savo nikad ni properol, ni rumil pe thaj
ni uvenil. Kava nasledstvo arachol pe ko nebo tumende.
5 Tumen sen palo pačajipe zaštitime e Devlese zorasa te
primin o spasenje savo si spremno te sikadol pe tumende
ko paluno vreme. **6** Golese radujin tumen, čak iako akana
trubul zala te aven žalna baše nesave kušnje. **7** Gola kušnje
si te bi proverila pe tumaro pačajipe, savo si po vredno
taro zlato savo si propadljivo, al proveril pe jagasa. Gija sar
si proverimo o zlato, gija trubul te avol proverimo tumaro
pačajipe, tegani ka primin hvala, slava thaj čast taro Dol
kana ka sikadol o Isus Hrist. **8** Iako ni dikhlijen le, tumen
manden le. Iako našti dičhen le akana, pačan ane leste
thaj sen pherde slavnone radujimasa savi našti vačarol pe
laurencar, **9** golese kaj postignin o cilj tare tumaro pačajipe:
spasipe tumare dušende. **10** Gova spasipe marljivo rodije e
prorokura te bi džanena po but tare gova thaj bare brigasa
ispituisade le thaj prorokuisade taro milost e Devleso, savo
si tumende namenimo. **11** Ispituisade te bi dodžanena ke
savu vreme thaj save okolnostura gova spasipe ka ostvaril
pe. O Duxo e Hristeso ane lende angleder sikada lendje e
patnje save ka aven thaj i slava savi ka avol pale gova. **12** O
Dol lendje sikada kaj von ni služisade pese, nego tumende,
kana vaćarena tare kova so si tumende akana objavimo
prekale kola so propovedisade tumende o Lačho Lafi ano
Sveto Duxo, savo si bičhaldo taro nebo. Kala si buća save i
e andelura manden te dodžanen. **13** Golese, tumari godi
nek avol spremno, ane sa aven džungade! Čhoven sa
tumaro pouzdanje ano milost savo tumen ka dobin kana ka
sikadol o Isus Hrist. **14** Sar e Devlese poslušna čhave ma
mučhen tumare purane grešna požude te vladin tumencar
sar angleder, kana sena ano bidžanglipe. **15** Nego ane sa so
ćeren aven sveta, sar so si sveto o Dol savo akharda tumen.
16 Golese kaj si ano Sveto lil pisimo: "Aven sveta, golese
kaj me sem sveto!" **17** Ako akharen Dade e Devle savo
savorenđe sudił pravedno pale lendje buća bizi razlika, tegani

živin ani dar premal leste dok sen sar abandžije ki phuv.
18 Golese so džanen kaj tare tumaro čučo džuvdipe, savo
nasledisaden tare tumare paradada, ni sena počinde kolesa
so si propadljivo, srebrosa il zlatosa, **19** nego e Hristese kuče
ratesa, savo si Bakroro bizi mana thaj bizo greh. **20** Vov sasa
odredimo vadži angleder kana sasa o sveto čerdo, al sikadił
ane palune vremenura baše tumende. **21** Prekalo Hrist
pačan ano Dol, savo vazdija le tare mule thaj proslavisada
le. Golese si tumaro pačajipe thaj i nada ano Dol. **22** Akana,
golese kaj tumen thoden tumare duše kana šunden o čaćipe
te avol tumen iskreno manglipe e phralendje, tegani andare
sa o ilo manden jekh avere. **23** Golese kaj tumen sen palem
bijande na taro propadljivo, nego taro nepropadljivo seme,
prekale Devleso Lafi savo si džuvdvo thaj trail dži jekh dive.
(aiōn g165) **24** Golese kaj, ano Sveto lil si pisimo: "Džijekh
manuš si sar čar, thaj sa lesi slava si sar luluđi ano polje. I
čar ka šućol thaj i luluđi ka perol, **25** al e Gospodeso Lafi
ačhol ane sa e divesa." A gova lafi si o Lačho Lafi savo
propovedisada pe tumende. (aiōn g165)

2 Čhuden tumendar dži jekh bilačipe thaj prevara, dži jekh
licemerje, zavist thaj dži jekh vaćaripe palo dumo. **2** Sar
tek bijande čhave, roden o thodo duxovno thud, lestar te
baron dži ko spasenje, **3** akana kana doživisaden kobor
si šukar o Gospod. **4** Aven ko Isus, ko džuvdvo bar, savo
e manuša čhudije, al angle Devlese jakha si birimo thaj
dragoceno. **5** I tumen sar džuvdve bara mučhen o Dol te
ugradil tumen ano duxovno čher, te aven sveto sveštenstvo,
savo kaanol e duxovna žrtve, šukar e Devlese, maškarlo Isus
o Hrist. **6** Golese ano Sveto lil si pisimo: "Akh, čhuvav bar ko
Sion, emglavno bar, birimo thaj dragoceno. Thaj ko pačal
ane leste, nikad ni ka ladžal." **7** Tumende, e pačavnende si
gova bar dragoceno, al kolendje save ni pačan si: "O bar,
savo čhudije e zidara čerdilo emglavno bar taro čher," **8**
thaj: "O bar pe savo e manuša sapletin pe thaj baro bar
pe savo peren." Von si odredime pe gova bar te sapletin
pe, golese kaj ni šunen e Devleso Lafi. **9** Al tumen sen
birime manuša, sveto sveštenstvo, sveto narodo, e Devleso
vlasništvo, te bi averenđe vaćarena tare slavna buća e
Devlese savo akharda tumen andaro kalipe ke piro čudesno
videlo. **10** "Angleder ni sena narodo, al akana sen narodo e
Devleso. Angleder ni primisaden e Devleso milost, al akana
primisaden le." **11** Manglalen amalalen, ohrabriv tumen sar
abandžijen thaj došljakuren ani kaja phuv te crden tumen
tare grešna požude, save maren pe protiv tumare duše. **12**
Maškarlo kola save ni džanen e Devle, živin šukar. Thaj iako
ka manden te tužin tumen kaj ćeren bilačhe buća, ka dičhen

tumare šukar buća thaj ka den slava e Devlese kana ka avol te sudił o sveto. 13 Baše dži jekh manušikano vlast pokorin tumen zbog o Gospod: il e carose sar e embare šorutnese, 14 il e upraviteljende, saven o caro čhuta te kaznin kolen so čeren bilačhe, thaj te hvalin kolen so čeren šukar. 15 Golese kaj e Devlesi volja si, tumare šukare bućencar te phanden e muja e bigođavere manušenđe, save vaćaren ano bidžanglige. 16 Živin sar slobodna manuša, al na sar kola so koristin pi sloboda te učharen po bilačipe, nego živin sar e Devlese sluge. 17 Džiekhe poštujin, e pašutne pačavnene manden, e Devlestari daran, den čast e carose! 18 Tumen e sluge! Pokorin tumen tumare gospodarende sa e poštujimasa, na samo kolendje save si šukar thaj kovle, nego i kolendje save si okrutna. 19 Golese kaj gova si za ki pohvala kana khoni nevino trpil i nepravda thaj i patnja, golese kaj vov svesno džanol kaj gova čerol zbog o Dol. 20 Savi hvala isi ane gova ako trpin kana maren tumen baše tumare grehura? Al te čerden šukaripe thaj te trpisaden i patnja, gova si za ki pohvala anglo Dol. 21 Pe gova trpice tumen sena akharde golese kaj i o Hrist trpisada baše tumende thaj ačhada tumende primer sar te džan pale lese tragura. 22 "Vov ni čerda nisavo greh, ni lesu muj xoxaipu ni vaćarda." 23 Kana lese vaćarde bilačhe lafura, vov ni irisada lende bilačhe lafurencar. Kana trpisada, ni pretisada khanikase, nego sa mukhlja Kolese savo pravedno sudił. 24 O Hrist korkoro ane piro telo indarda amare grehura ko krsto, te šaj te mera amare grehurenđe thaj te živi bašo pravednost. Lese ranencar sen sastarde. 25 Golese kaj sena sar bakre so phirden akari-okori, al akana irisaljen e Pastirese thaj e Čuvarese tumare dušengo.

3 Gija i tumen, romnjalen, pokorin tumen tumare romende, čak iako tumarom ni prihvativi o Lačho Lafi. Golese kaj, tumarom devlikano životo šaj pridobil len pošukar nego bilo save lafura, 2 kana ka dičhen tumarom čisto, devlikano ponasanje. 3 Tumarom lačhipe ma te avol avral, sar koja savi si khuvde balendi, kitimi zlatosa il uradi barvale šejencar. 4 Mesto gova, tumarom lačhipe nek avol izandral lačho, lačhipe savo ni načhol thaj si taro kovlo thaj mirno duxo, save si vredno ane Devlese jakha. 5 Gija angleder lačharde pe i e sveta džuvlja save po pouzdanje čhute ano Dol thaj pokorisajle pe romende, 6 sar i Sara so pokorisajli e Avraamese thaj akharda le "gospodarona". Tumen sen akana lače cheja, te čeren šukar thaj ma den khanči te daravol tumen. 7 Gija i tumen, romalen, aven obzirna premal tumare romnja savencar živin, golese kaj si po slabu pol tumendar. Poštujin len, golese kaj si von tumencar zajedno naslednice

tare Devleso milost savo dol tumen džuvdipe. Tegani khanči ni ka ačhol ko drom baše tumare molitve. 8 Ko palunipe, den godi sar jekh! Aven saosećajna jekh averesa! Manden tumare phralen thaj phejen! Aven milosrdna thaj ponizna. 9 Ma irin bilačhe bašo bilačipe ni arman baše armaja! Nego blagoslovim len, golese kaj tumen sena akharde te nasledin o blagoslov. 10 Ano Sveti liši si pisimo: "Ko mandol te avol le šukar džuvdipe thaj te dičhol lačhe divesa, nek ičarol pi čhib taro bilačipe thaj pe vušta taro xoxaipe. 11 Nek crdol pe taro bilačipe thaj nek čerol šukaripe. Nek rodol mir thaj nek dičhol te ičarol le. 12 Golese so, e jakha e Gospodese dičhen pe pravedna manuša, thaj e Gospodese kana šunen lende molitve, al o muj e Gospodeso iril pe tare kola save čeren bilačipe." 13 Ko ka čerol tumende bilačipe ako trudin tumen te čeren so si šukar? 14 Al i te trpisaden golese so čeren šukar, blagoslovime sen! Golese: "Ma daran tare lende pretnje thaj ma uznamirin tumen." 15 Nego poštujin e Hriste sar e svetone Gospode ane tumare ile. Uvek aven spremna te odgovorin džiekhesa ko pučol tumen bašo razlog tare tumari nada savi isi tumen! 16 Al čeren gova ano kovlipe thaj ano poštujipe. Nek avol tumen thodo savest! Gija, te e manuša tužisade tumen, kola save klevetin tumaro ponašipe ano Hrist, ka aven ani ladž. 17 Thaj gija, pošukar si te trpin golese so čeren šukar, te si gova e Devlesi volja, nego golese so čeren bilačhe. 18 Čače, i o Hrist trpisada baše amare grehura jekh drom bašo sa o vreme – nevino mulo baše grešnikura – te anol tumen e Devlese. Mudardo ano telo, al si ano Duxo irimo ano džuvdipe. 19 Ano Duxo delo te propovedil i e duxurende ano phanglipe. 20 Gola si kola duxura save ano purano vreme ni sesa pokorna e Devlese kana o Dol strpljivo adućarda ane Nojaso vreme, dok o Noja čerda o brodo. Samo ohto džene sesa spasime taro meripe maškaro paj. 21 Gova paj si simboli taro krstipe savo akana spasil i tumen golesa so o Isus Hrist uštilo tare mule. A gova naj thodipe taro telesno melalipe, nego si šukar zavet e Devlese thode savestesa. 22 O Hrist delo ko nebo, akana si e Devlese ki desno rig thaj pokorisajle lese e anđelura, e vlastura thaj e zora.

4 Golese, sar so o Isus trpisada ano telo, zuravon i tumen te den godi gija. Golese kaj ko trpil ano telo, ni čerol vadži grehura. 2 Gija, kova vreme save ačhilo tumen ano džuvdipe ki phuv, živin premali Devlesi volja, a na premale manušikane pozude. 3 Golese kaj nakhaden but ano purano vreme gija so živisaden sar so manden e manuša save ni džanen e Devlese. Živisaden ano razvrat thaj ane pozude, matiljen, nekontrolisano slavisaden, piljen thaj peljen ke

koča idolurenđe, so naj ugodno e Devlese, 4 thaj akana von čudin pe sar ni prastes lencar ane gova isto razvrat thaj divljo džuvdipe, golese akana von bilačhe vaćaren tumendar. 5 Al von ka den računo e Devlese, savo si spremno te sudil e džuvdende thaj e mulende. 6 O Lačho Lafi sasa propovedimo thaj kolende so si akana mule. Gija, iako si osudime sar manuša ano telo, ipak šaj živin ano duxo sar so živil o Dol. 7 Paše si o krajo taro sa. Golese aven mudra thaj trezvena te bi šajine te molin tumen. 8 Angleder sa, nek avol tumen zuralo manglipe jekh prema avereste golese kaj o manglipe učharol but grehura! 9 Jekh avere mučhen ane čhera thaj ma gundin! 10 Dži jekh tumendar nek služil jekh averese kole darosa savo dobisada, sar šukar upravitelja ane različita oblikura tare Devleso milost. 11 Te khoni vaćarol, nek dičhol te vaćarol lafura save dija le o Dol. Te khoni služil, nek služil e zorasa savi dija le o Dol, te proslavil pe ane sa o Dol prekalo Isus o Hrist! Lesi si i slava thaj o zuralipe ane sa e dživesa. Amin. (aiōn g165) 12 Manglalen amalalen, ma čudin tumen e jagaće savi phabol maškare tumende te iskušil tumen, te phene kaj čerol pe tumende khanči neobično. 13 Nego, radujin tumen kaj isi tumen kotor ane Hristese patnje, te bi lesa radujina tumen thaj avena baxtale ko vreme kana ka sikadol lesi slava. 14 Te marde tumencar muj baše Hristeso alav, baxtale sen, golese kaj o Duxo e slavako, o Duxo e Devleso, bešol ane tumende. 15 Al khoni tumendar ma te trpil sar kova savo mudarol il savo čorol il savo čerol bilačhe buća il sar kova manuš savo čhuvol po nakh ane averenđe buća. 16 Al te trpisada khoni sar hrišćano, ma te ladžal, nego nek slavil e Devle golese so šaj inđarol gova alav. 17 Golese kaj avilo o vreme te počnil o sudo tare Devleso čher! Thaj ako o sudo počnil amendar, sar li ka avol o krajo kolendje save ni manden te šunen e Devleso Lačho Lafi? 18 Ano Sveti lil si pisimo: "Ako si pharo e pravednikose te spasil pe, so ka avol e bidevikanesa thaj e grešnikosa?" 19 Gija, kola save trpin, golese kaj si gova e Devlesi volja, nek čeren šukar buća thaj po pouzdanje te čhoven ane verno Stvoritelji!

5 Akana, mangav te vaćarav e starešinende maškar tumende. I me sem starešina thaj svedoko tare Hristese patnje thaj isi man kotor ani budućo slava savi ka sikadol. 2 Aven pastira baše Devleso stado savo si tumende dindo. Aračhen le na e zorasa, nego mandimasa, gija so o Dol mandol. Čeren gova na parende, nego služin andaro ilo. 3 Ma aven sar gospodara kolendje save si tumende poverime ki briga, nego aven primer lendje. 4 A kana ka sikadol o embaro Pastiri, ka primin veličanstveno kruna kaso sjaj nikad našti bledil. 5 Gija i tumen, ternalen, pokorin tumen

e starešinende! Savore uraven tumen ano poniznost jekh premal avereste, golese kaj: "O Dol protivil pe e barikanendje, al e poniznonenđe sikavol milost." 6 Golese, ponizin tumen tale Devleso močno va, te vazdol tumen ano pravo vreme! 7 Sa tumare brige mučhen pe leste, golese kaj vov brinil pe tumende. 8 Pazin te aven spremna thaj džungade! Tumaro protivniko, o beng, phirol trujal sar lavo savo dol vika thaj rodol kas te xal. 9 Usprotivin tumen lese zurale ano pačajipe, golese kaj džanen kaj tumare phrala thaj pheja ano sveto trpin iste patnje sar tumen. 10 Al o Dol, savo si pherdo milost thaj savo ano Isus Hrist akharda tumen ani piri večno slava, pale kova so zala vreme patisaden, ka usavršil tumen, ka učvrstil tumen, ka zuravol tumen thaj ka utvrdil tumen. (aiōnios g166) 11 Sa o zuralipe preperol lese ane sa e dživesa! Amin. (aiōn g165) 12 Kava cikno lil pisisdem tumende ano pomoć e Silvaneso, kas dikhav sar vernone phrale, te zuravav tumen thaj te uveriv tumen kaj si kava čačukano milost e Devleso. Pe leste zurale ićaren tumen! 13 Pozdravin tumen thaj e manuša andari khandiri ano Vavilon. Von si birime katane tumencar. Pozdravil tumen thaj o Marko, mingro čhavo ano Hrist. 14 Pozdravin jekh avere svetone čumidimasa. Mir tumende savorenđe save sen ano Isus Hrist!

2 Petreso

1 Kava lil pisiv me, o Simon Petar, o sluga thaj apostol e Isuseso e Hristeso, kolenđe save palo pravednost amare Devleso thaj e Spasiteljeso, e Isuseso e Hristeso, primisade o dragoceno pačajipe sar i amen: **2** But baro milost thaj mir nek avol tumencar prekalو čačukano pindžaripe e Devle thaj e Isuse, amare Gospode. **3** Lesi devlikani zor dija amen sa so trubul bašo džuvdipe thaj bašo devlikanipe, sar pindžardam Kole savo akharda amen pe slavasa thaj šukarimasa. **4** Gija dija amen dragocena thaj bare obećanjura, prekal lende te avol tumen kotor ani devlikani priroda thaj te našen taro lošnipe, savo avol ano sveto tare požude. **5** Baš golese, trudin tumen zurale te doden šukaripe pe tumaro pačajipe, po šukaripe o džanglipe, **6** po džanglipe samokontrola, pi samokontrola strpljivost, po strpljivost devlikanipe, **7** po devlikanipe manglipe premale phrala, thaj po manglipe premale phrala manglipe premale sa avera manuša. **8** Te isi tumen sa kava thaj baron ane gova, tegani ka aven korisna thaj plodna ano pindžaripe amare Gospodeso, e Isuseso Hristeso. **9** Al kas naj kava, koro si, ni dičhol šukar thaj bistrol kaj sasa thodo tare purane grehura. **10** Golese, phralalen thaj phejalen, pobut trudin tumen te zuraven kova pe soste tumen o Dol akharda thaj birisada. Te čerden gija, nikad ni ka peren. **11** Thaj ka aven primime putarde vastencarano večno Carstvo amare Gospodeso thaj e Spasiteljeso, e Isuseso Hristeso. (aiōnios g166) **12** Golese mangav te dav tumen godi dži jekh drom pe gova, iako tumen sa gova džanen thaj sen zurale ano čačipe savo primisaden. **13** Smatrv kaj gija trubul, te dav tumen godi pe sa kava, dži kaj sem ane kava telo. **14** Džanav kaj sigate ka ačhavav kava telo, sar so sikada mande gova amaro Gospod o Isus o Hrist. **15** Golese sa ka čerav te den tumen godi pe sa kava pale mingro meripe. **16** Kana vaćardam tumenđe tari zor thaj taro avipe amare Gospodeso e Isuseso Hristeso, ni sikadam tumenđe lukavo izmislime paramiča, nego amen korkore amare jakhencar dikhlijam leso veličanstvo. **17** Vov taro Dol o Dad primisada o čast thaj i slava, kana dži leste avilo o glaso tari emuzvisimi Slava vaćarindoj: "Kava si mingro čavo, o manglo, savo si palo mingro manglipe!" **18** Amen šundam kava glaso savo avilo taro nebo, kana sama e Isusesa ki sveto gora. **19** Gija čače džana kaj si kala proročka lafura čačukane. Thaj šukar čeren kaj pazin pe kala lafura sar pi memeli savi svetlil ano mrako, sa dži kaj ni svanal o dive thaj dži kaj ni sikadol i čereni i Danica ane tumare ile. **20** Al angleder, mora te haljaren kava: ni jekh proročvo ano Svetu lil našti te tumaćil pe sar ko mandol. **21**

Golese so o proročvo nikad ni avilo tari manušikani volja, nego e manuša, nadahnutime taro Svetu Duxo, vaćarena o haberri taro Dol.

2 Al maškar e Devleso narodo sesa taro purano vreme i xoxavne prorokura, sar so i maškar tumende ka aven xoxavne učiteljura. Von ka anen garado xoxavno sikajipe maškare tumende thaj ka odbacin e Gospode savo otkupisada len. Gija ka čhoven pe peste sigurno propast. **2** But džene ka džan pale lende ladžutne buća thaj zbog lende ka kaljarol pe o Drom e čačimaso. **3** Ane piri pohlepa kala učitelja ka koristin tumen gija so ka vaćarena tumende xoxavne lafura, al e Devleso sudo si lende odavno spremno thaj lengo propast adućarol len. **4** Golese kaj o Dol ni poštredisada ni e anđeluren save čerde greh, nego čhuta len phangle ano emduboko kalipe e paklosko, kaj si arakhade te adućaren o Sudnjo dīve. (Tartaroō g5020) **5** Ni o purano sveto o Dol ni poštredisada kana bičhalda potop e bidevlikane manušende, nego spasisada samo e Noja, e propovedniko taro pravednost thaj vadži efta avere dženen. **6** O Dol osudisada thaj e forura i Sodoma thaj i Gomora ko propast. Phabarda len gija kaj lendar ačhilo samo praho te čerol len primer e bidevlikane manušende, te džanen so ka avol lencar. **7** Al o Dol spasisada e Lote, e pravedniko savo but patisada zbog o grešno džuvdipe e bidevlikane manušengo. **8** Gole pravedniko mučisade e bidevlikane buća save dīve palo dīve dikhla thaj šunda dži kaj bešlo maškar lende. **9** Al o Gospod džanol te ikalol e devlikane manušen taro iskušenje, a e bidevlikanen te aračhol baši kazna ko Sudnjo dīve, **10** angleder kolen save džan pale melale požude e telose thaj ni marin baše Gospodeso vlast. Kala xoxavne učiteljura si drska thaj zurale šorenđe. Ni daran te vredin e nebeskone bićure. **11** Čak i e anđelura, iako si pozurale thaj po moćna lendar, ni aven anglo Gospod gasave uvredljivone optužbencar protiv kala nebeska bićura. **12** Al gasave manuša si sar e nerazumna životinje save vladin pe palo nagon, thaj save si stvorime te aven dolde thaj mudarde. Von vredin kova sostar khanči ni džanen thaj golese ka aven uništime sar životinje. **13** Ka trpin o bilačhipe sar kazna bašo bilačhipe so čerde. Uživin putarde te čeren melalipe. Von si ladž thaj mana maškar tumende dži kaj gugljarenpe pe piro xoxavno način kana xan tumencar. **14** Lende jakha si perherde požude pale džuvlja. Nisar ni čaljon taro greh thaj indaren ko greh e lakounnone manušen. E ile si lende trenirime ani pohlepa. Von si talo Devleso harami. **15** Hasajle thaj našle taro pravo drom. Đele ko drom e Valaameso, o čhavo e Veorovoneso, savo zavolisada i

plata baše piro bilačipe. **16** Al o Valaam sasa ukorimo baše piro bilačipe: i xerni – životinja so našti te vaćarol – vaćarda e manušikane glasosa thaj ačhada o dilipe e prorokoso. **17** E xoxavne učitelja si sar izvor bizo paj, sar oblakura save si jurime e olujasa. Lende si spremno than ano embargo kalipe. **18** Golese kaj vaćaren barkane thaj čuće lafura thaj e nemoralnone požudencar mamin kolen save tek našle tare kola save živin ani zabluda. **19** Obećin lende sloboda, al von korkore si robura bašo nemoral. Golese kaj dži jekh robujil kolese so savladisada le. **20** Gija, te kola save našle taro melalipe e svetoso kana dodžanglje amare Gospode thaj e Spasitelje e Isuse e Hriste, palem ano melalipe zapletin pe thaj peren ane lengo vlast, lengo stanje si gore nego angleder. **21** Gasavendje pošukar sasa te ma pindžarena o drom taro pravednost, nego so pindžarde le thaj palem irisade po dumo taro sveto zapovest savo dija pe lende. **22** Lende čerdilo kova so vaćarol i čačukani paramič: "O džuklo iril pe ke po čhadipe," thaj: "O najardo balo džal palem te meljarol pe ani čik."

3 Mingre mangle amalalen, kava si dujto lil save pisiv tumendje thaj ane solduj lila pokušisadem te opomeniv tumen te avol tumen sasto razum. **2** Mangav te den tumen gođi baše lafura save vaćarde e sveta prorokura thaj baše zapovedura save dija tumen o Gospod thaj o Spasitelj prekal pe apostolura. **3** Angleder kava trubul te džanen, kaj ko paluno vreme ka aven kola save maren muj thaj živin baše vlastita požude. Von ka maren muj **4** thaj ka pučen: "Na li o Hrist obećisada kaj palem ka avol? Pa onda, kaj si? Golese so, amare paradada mule thaj sa si isto sar so sasa kana sasa stvorimo o sveto." **5** Von svesno zanemarin kaj ane purane vremenura čerdile e nebesa palo Lafi e Devleso thaj palo isto Lafi i phuv pojavisajli andare pajja thaj sasa čerdi taro paj. **6** Pale gova, goja purani phuv sasa poplavimi thaj uništimi gole pajesa. **7** Gole istone Lafesa adivesutno nebo thaj i phuv arakhade si bašo uništipe e jagasa thaj bašo đive kana ka aven osudime thaj uništimo sa e bidevlikane manuša. **8** Al jekh te ma zabistren, amalalen manglalen: e Gospodese si jekh đive sar milja berša thaj milja berša sar jekh đive. **9** O Gospod ni kasnil te pherol piro obećanje, sar so nesave den godi kaj kasnil, nego vov si strpljivo tumencar golese kaj ni mandol nijekh te properol, nego mandol savore te pokajin pe. **10** Al e Gospodeso đive ka avol sar čor. Ane gova đive o nebo ka načhol ani bari vika. E nebeska zora ka aven phabarde jagasa, a i phuv thaj sa pe late ka avol pusto. **11** A sar ka avol sa gija uništimo, den godi save trubun te aven. Trubun te živin svetone džuvdimasa

thaj trubun te aven predana e Devlese, **12** dži kaj željno adućaren e Devleso đive thaj gija siđaren te bi avola – gova đive kana o nebo ka avol phabardo thaj e nebeska zora ka topin pe ani jag. **13** Al pale Devleso obećanje amen adućara nevo nebo thaj nevi phuv, kaj si o pravednost. **14** Golese, amalalen manglalen, sar adućaren kava te avol, den sa tumendar o Gospod te arachol tumen bizo greh, bizi mana thaj ano mir e Devlesa. **15** Čhuven tumendje ani gođi kaj e Devleso strpljivost značili spasenje, gija sar so pisisada gova tumendje i amaro manglo phral o Pavle palo džanglipo savo o Dol dija le. **16** O Pavle pisil tare kala buća i ane pe lila. Ane lende si nesave buća save phareste razumin pe, a e bisikade thaj e nepouzdana manuša so ni haljaren len, naopako tumačin len, sar so čeren i avere Svetone lilencar thaj gija spremi pese propast. **17** Gija, amalalen manglalen, sar so džanen kava angleder, arachen tumen te ma zavedin tumen e bidevlikane pe zabludasa thaj te ma hasaren tumaro zuralo stav! **18** Nego baron ano milost thaj ane pindžaripe amare Gospode, e Isuse e Hriste. Lese slava i akana thaj ane sa e divesa! Amin. (aiōn g165)

1 Jovaneso

1 Pisi tumende taro Lafi e džuvdimaso, taro kova savo postojil taro angunipe. Šundam le thaj dikhlijam le amare jakhencar thaj doldam le amare vastencar. **2** O džuvdipe sikadilo thaj amen dikhlijam le. Svedoči thaj vaćara tumende lestar. Gova si džuvdipe bizo meripe savo sasa e Devlesa e Dadesa kas sikada amendē. (aiōnios g166) **3** Gija sar so dikhlijam thaj šundam, vaćara i tumende te avol thaj tumen katanipe amencar thaj amen isi katanipe e Dadesa thaj lese Čhavesa e Isusesa e Hristesa. **4** Pisi tumende kava te avol amaro radost pherdo. **5** Kava si haber so lestar šundam thaj vaćara tumende: O Dol si svetlost thaj naj ane leste nisavo kalipe. **6** Te vaćardam kaj sam lesa ano katanipe, a phira ano kalipe, xoxava thaj ni živi ano čaćipe. **7** Al te phirdam ano svetlost, sar so si o Dol ano svetlost, amen isi katanipe jekh averesa thaj o rat e Isuseso, lese Čhaveso thovol amen tare sa e grehura. **8** Te vaćara kaj naj amen grehura, korkore amen xoxava thaj o čaćipe naj ane amende. **9** Te priznajisadam amare grehura, o Dol si verno thaj pravedno thaj ka oprostil amare grehura thaj ka thovol amen taro sa o nepravednost. **10** A te vaćardam kaj ni čerdam grehura, čera e Devle xoxavne thaj sikava kaj leso lafi naj ane amende.

2 Mingre čhavoralen, kava pisiv tumende, te ma bi čerena grehura. A te khoni čerda grehura, ko Dol isi amen kova savo zastupil amen, o Isus o Hrist, o pravedniko. **2** Vov si žrtva bašo miripe amare grehurende, a na samo amare nego i baše grehura celone svetose. **3** Te ićardam e Devle zapovestura, pale gova džana kaj pindžara le. **4** Ko vaćarol: "Pindžarav e Devle", a lese zapovestura ni ićarol, xoxavno si thaj naj ane leste o čaćipe. **5** A ko ićarol lese Lafura, e Devleso manglipe čaće postanisada savršeno ane leste. Thaj pale gova džana kaj živi ane leste. **6** Ko vaćarol kaj ano Dol ačhol, trubul te živil sar so živisada o Isus. **7** Manglalen amalalen, ni pisiv tumende nevo zapovest, nego purano zapovest, savo sasa tumen taro angunipe. Gova purano zapovest si o Lafi savo šunden. **8** Al, palem pisiv tumende nevo zapovest golese kaj leso čaćipe dičhol pe ano Hrist thaj ane tumende. Golese kaj o kalipe načhol a o čačukano svetlo već svetil. **9** Ko vaćarol kaj si ano svetlost, a mrzil pe phrale il pe pheja, vadži si ano kalipe. **10** Ko mandol pe phrale il pe pheja, živil ano svetlost thaj vov ni perol ano greh. **11** A ko mrzil pe phrale il pe pheja, ano kalipe si, ano kalipe phirol thaj ni džanol kaj džal golese kaj o kalipe koravol lese jakha. **12** Pisiv tumende, čhavoralen, golese kaj tumare grehura si oprostime bašo alav e Isuseso. **13** Pisiv tumende, e

dadendje, golese kaj pindžarden kole savo si taro angunipe. Pisiv tumende, e terne čhavende, golese kaj pobedisaden e Bilačhe. **14** Pisisadem tumende, e čhavorende, golese kaj pindžarden e Dade. Pisisadem tumende, e dadendje, kaj pindžarden kole savo si taro angunipe. Pisisadem tumende, e terne čhavende, golese kaj sen zurale thaj e Devleso Lafi ane tumende ačhol thaj pobedisaden e Bilačhe. **15** Ma manden kava sveto ni so si ane leste. Ko mandol o sveto, ane leste naj e Dadeso manglipe. **16** Golese sa so si ano sveto si požuda e telosi, pohlepa e jakhendi thaj baripe po barvalipe – gova ni avol taro Dad, nego avol tare kava sveto. **17** O sveto thaj lese požude načhen, a ko čerol e Devleso manglipe, ačhol dži sa e divesa. (aiōn g165) **18** Čhavoralen, akana si poslednjo sato! Sar so šunden, avol o antihrist. Thaj akana pojavisajle but antihristura. Golestar džana kaj akana poslednjo sato avilo. **19** Von sesa maškar amende, al ačhade amen, golese kaj nikad ni pripadisade amendē. Te pripadina amendē čače, von amencar bi ačhena. Al trubuja golesa te sikadol kaj naj savore amare. **20** A tumen isi pomazanje taro Svetu Duxo thaj savore upoznajisaden o čaćipe. **21** Ni pisiv tumende golese kaj ni pindžaren o čaćipe, nego golese kaj pindžaren o čaćipe thaj nisavo xoxaipe ni avol taro čaćipe. **22** Ko si xoxavno, te na kova so vaćarol kaj o Isus naj o Hrist? Ko ni priznajil e Dade em e Čhave, vov si antihrist. **23** Dži jekh savo ni priznajil e Čhave, naj le ni Dad. A ko priznajil e Čhave, isi le i Dad. **24** Ane tumende te ačhol okova so šunden taro angunipe. Te kova so šunden taro angunipe ačhol ane tumende, i tumen ka ačhen ano katanipe e Čhavesa thaj e Dadesa. **25** A kava si obećanje savo vov dija amen: džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) **26** Kava pisiv tumende tare kola save dičhen te indaren tumen ano xoxaipe. **27** A ane tumende ačhol o pomazanje savo primisaden lestar thaj golese ni trubul khoni te sikavol tumen. A golese kaj leso pomazanje sikavol tumen tare sa thaj gova si čaćipe, a na xoxaipe. Golese ačhen ano Hrist sar so sikada tumen o Duxo. **28** Va, čhavoralen, ačhen ane leste! Gija ka ava pherde ano pouzdanje kana ka iril pe o Hrist thaj ni ka ladža angle leste kana ka avol. **29** Te džanglijen kaj si o Hrist pravedno, tegani džanen kaj savore save čeren pravda si bijande taro Dol.

3 Dičhen kobor manglipe dija amen o Dad, te da amen vika čhavende e Devlese thaj čaće sam gova. E manuša tare kava sveto ni pindžaren amen golese kaj ni pindžaren e Devle. **2** Manglalen amalalen, akana sam e Devlese čhavende thaj vadži ni dičhol pe so ka ava ano budućnost. Al džana kaj kana ka avol o Hrist, ka ava lese slična, golese kaj ka

dikha le sar savo čače si. 3 Thaj svakone kas isi nada ane leste, thovol pes sar so si o Hrist thodo. 4 Svako ko čerol greh, phađol e Devleso zakon, golese kaj o greh si te phađol pe o zakon. 5 Džanen kaj o Hrist avilo te crdol e grehura thaj džanen kaj greh naj ane leste. 6 Svako ko ačhol ano Hrist, ni živil ane grehura. Svako ko živil ane grehura, ni dikhla le niti pindžarda le. 7 Čavoralen, ma den khoni te xoxavol tumen! Ko čerol pravda, pravedno si, sar o Hrist so si pravedno. 8 Ko živil ane grehura, vov si e bendeso, golese kaj o beng čerol grehura taro anglunipe. Golese o Čavo e Devleso avilo te uništil e buća e bendese. 9 Svako ko si bijando taro Dol, ni živil ane grehura, golese kaj e Devleso seme si ane leste. Ni našti živil ane grehura golese kaj si bijando taro Dol. 10 Čhave e Devlese tare čhave e bendese pindžardon pale kava: Svako ko ni čerol i pravda thaj ni mandol pe phrale thaj pe pheja, ni preperol e Devlese. 11 Golese, kava si haber so šunden taro anglunipe: Te manga jekh avere! 12 Ma te ava sar o Kajin, savo preperola e bendese thaj mudarda pe phrale. A sose mudarda le? Golese kaj lese buća sesa bilačhe, a e buća lese phralese pravedna thaj golese mrzisada le. 13 Ma čudin tumen, phralalen, te e manuša tare kava sveto mrzin tumen. 14 Amen džana kaj taro meripe nakhljam ano džuvdipe golese kaj manga e phralen thaj e phejen. Ko ni mandol, ačhol ano duxovno meripe. 15 Dži jekh savo mrzil pe phrale thaj pe pheja, vov si sar kova savo mudarol. A džanen kaj naj džuvdipe bizo meripe ane njiekh kova savo mudarol. (aiōnios g166) 16 Pale kava pindžardam o manglipe: O Hrist amende po džuvdipe dija. Gija i amen trubul te da amaro džuvdipe e phralende thaj e phejende. 17 Kas isi barvalipe kale svetose a dičhol pe phrale savo si ani potreba, al ni pomožil le, šaj li gasavo te vaćarol kaj isi le e Devleso manglipe ane po ilo? 18 Mingre čavoralen, ma te manga samo lafesa thaj čibasa, nego e bućencar thaj e čaćimasa. 19 Pale gova ka džana kaj sam taro čaćipe thaj ka smiri amaro savest anglo Dol. 20 Ako o savest osudil amen, o Dol si po baro taro amaro savest thaj sa džanol. 21 Manglalen amalalen, te ni osudisada amen amaro savest, tegani šaj ano pouzdanje te ava anglo Dol 22 thaj sa so roda, ka dobi lestar golese kaj ičara lese zapovestura thaj čera so si lese šukar. 23 Thaj kava si e Devleso zapovest: Te pača ano alav lese Čaveso e Isuseso e Hristesoo thaj te manga jekh avere, sar so zapovedisada amende. 24 Ko šunol e Devlese zapovestura, ačhol ano Dol thaj o Dol ačhol ane leste. Thaj palo Duxo savo dija amen, džana kaj o Dol ačhol ane amende.

4 Manglalen amalalen, but xoxavne prorokura iklile ano sveto. Ma pačan dži jekhe savo phenol kaj vaćarol taro duxo. Iskušin te dičhen avol li lengo duxo taro Dol. 2 Pale kava ka pindžaren e Devlese Duxo: Dži jekh duxo savo priznajil kaj o Isus o Hrist avilo ane manušikano telo, si taro Dol. 3 Ni jekh duxo savo ni priznajil gasave Isuse, naj taro Dol. Ane leste si o duxo e antihristeso. Lese šunden kaj ka avol thaj vov si akana ano sveto. 4 Čavoralen, tumen preperen e Devlese thaj pobedisaden len, golese kaj kova savo si ane tumende si pozuralo nego kova savo si ano sveto. 5 E xoxavne prorokura si taro sveto, golese vaćaren kova so si taro sveto thaj o sveto Šunol len. 6 Al amen sam taro Dol. Ko pindžarol e Devle, šunol amen; ko naj taro Dol, ni Šunol amen. Pale gova ka pindžara e Duxo e čaćimaso thaj e duxo e xoxaimaso. 7 Manglalen amalalen, te manga jekh avere, golese kaj o manglipe avol taro Dol. Dži jekh savo mandol, si bijando taro Dol thaj pindžarol e Devle. 8 Ko ni mandol, ni pindžarol e Devle golese kaj o Dol si manglipe. 9 E Devleso manglipe sikadilo premal amende pale kava: O Dol bičhalda pe jekhebijande Čhave ano sveto te avol amen prekale leste džuvdipe. 10 Gova si manglipe: Na kaj amen manglijam e Devle, nego vov manglia amen thaj bičhalda pe Čhave sar žrtva bašo miripe amare grehurenđe. 11 Manglalen amalalen, te o Dol gaći manglia amen, tegani i amen trubul te manga jekh avere. 12 E Devle khoni nikad ni dikhla. Te manga jekh avere, o Dol ačhol ane amende thaj lesu manglipe si savršeno ane amende. 13 Pale kava džana kaj amen živi ano Dol thaj vov ane amende: Dija amen tare piro Duxo. 14 Thaj amen dikhlijam thaj svedoči kaj o Dad bičhalda pe Čhave te avol Spasitelji e svetoso. 15 Ko priznajil kaj si o Isus Čavo e Devleso, ane leste živil o Dol thaj vov živil ano Dol. 16 Amen pindžardam o manglipe e Devleso premal amende thaj amaro pačajipe čutam ane leste. O Dol si manglipe. Ko živil ano manglipe, živil ano Dol thaj o Dol ane leste. 17 Pale akava amaro manglipe postanisada po savršeno ane amende, golese, te bi avola amen pouzdanje ko sudnjo Đive. Golese sam amen sar o Hrist ane kava sveto. 18 Ano manglipe naj dar, nego o savršeno manglipe tradol i dar. Kova savo daral, isi le dar tari kazna, so značil kaj naj savršeno ano manglipe. 19 Amen manga golese so o Dol amen angleder manglia. 20 Vaćarol li khoni: "Mangav e Devle", a ni mandol pe phrale thaj pe pheja, xoxavno si. Golese ko ni mandol pe phrale thaj pe pheja saven dičhol, našti mandol e Devle save ni dičhol. 21 Thaj kava zapovest isi amen lestar: ko mandol e Devle, trubul te mandol pe phrale thaj pe pheja.

5 Dži jekh savo pačal kaj o Isus si o Hrist, bijando si taro Dol. Thaj dži jekh savo mandol e Dade, mandol thaj lese čhave. 2 Pale kava džana kaj manga e Devlese čhaven: te manga e Devle thaj céra lese zapovestura. 3 Golese gova si manglipo premal o Dol: te ićara amen pe lese zapovestura. A lese zapovestura naj phare. 4 Golese savore save si bijande taro Dol, pobedin e sveto. A kaja pobeda savi pobedisada e sveto si amaro pačajipe. 5 A ko pobedil o sveto? Samo kova savo pačal kaj o Isus si Čhavo e Devleso. 6 O Isus o Hrist si kova savo avilo prekalo paj savesa krstisajlo thaj prekalo rat kana sasa ko krsto. Ni avilo samo pajesa nego pajesa thaj ratesa. A o Duxo si savo svedočil tare gova, golese kaj o Duxo si čačipe. 7 Gija trin si svedokura: 8 O Duxo, o paj thaj o rat. Gola trin si jekh svedočanstvo. 9 Amen pača e manušendje kana svedočin khanči, a e Devleso svedočanstvo si but po važno. A kava vaćarda amende o Dol: Vov svedočisada tare po Čhavo. 10 Ko pačal ano Čhavo e Devleso, isi le gova svedočanstvo ane peste. Ko ni pačal e Devle, čerda e Devle xoxavne golese kaj ni pačaja ano svedočanstvo savo vaćarda o Dol tare po Čhavo. 11 A kava si o svedočanstvo: O Dol dija amen džuvdipe bizo meripe thaj gova džuvdipe si ane Čhavo leso. (aiōnios g166) 12 Kas isi Čhavo, isi le džuvdipe, kas naj Čhavo e Devleso, naj le džuvdipe. 13 Gova pisisadem tumendje, save pačan ano alav e Čhaveso e Devleso, te džanan kaj isi tumen džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) 14 Kava si pouzdanje savo isi amen ane leste: o Dol uslišil amen te molisadam so si pale lesi volja. 15 Thaj te džana kaj šunol amen ane sa so moli le, džana kaj isi amen kova so molisadam le. 16 Dičhol li khoni pe phrale il pe pheja kaj čerol greh savo ni inđarol ko meripe, nek molil baše leste thaj o Dol ka dol le džuvdipe. Vaćarav tare kola kaso greh ni inđarol ano meripe. Al isi i greh savo inđarol ko meripe. Baše gasavo manuš ni vaćarav te molin. 17 Dži jekh nepravda si greh. Al isi i greh savo ni inđarol ko meripe. 18 Džana kaj khoni savo si bijando taro Dol, ni živil ane grehura, golese kaj e Devleso Čhavo aračhol le thaj o Bilačho našti dolog le. 19 Džana kaj amen sam taro Dol a sa o sveto si ano vlast e Bilačheso. 20 Al džana kaj o Čhavo e Devleso avilo thaj dija amen godi te pindžara kole čačukane Devle. Thaj amen sam ano čačukano Dol, ano Čhavo leso, ano Isus o Hrist. Vov si čačukano Dol thaj džuvdipe bizo meripe. (aiōnios g166) 21 Čhavoralen mingralen, aračhen tumen tare idolura!

2 Jovaneso

1 Kava pisiv, me, o starešina o Jovan, e gospodače sava
o Dol birisada thaj lače čavende saven me mangav ano
čačipe, a na samo me nego i sa save pindžarde o čačipe, **2**
bašo čačipe savo trajil ane amende thaj ka avol amencar sa
e divesa: (aiōn g165) **3** O milost thaj o milosrđe thaj o mir
taro Dol, o Dad thaj taro Čhavo e Dadeso o Isus o Hrist, ka
avol amencar ano čačipe thaj ano manglipe! **4** But radosno
sema golese so maškar čire čhave arakhljem nesaven save
živin ano čačipe, sar so primisadam o zapovest taro Dad.
5 Thaj akana gospodo, ni pisiv tuće nevo zapovest, nego
kova savo sasa amen taro anglunipe. Moliv tut, te manga
jekh avere. **6** A kava si o manglipe: te phira pale Devlese
zapovestura. Gova zapovest so šunden taro anglunipe, si te
trajin ano manglipe. **7** Pisiv kava golese kaj iklide ano sveto
but xoxavne save ni phenen kaj o Isus o Hrist avilo ano
telo. Dži jekh gasavo manuš si xoxavno thaj o antihrist. **8**
Aračhen pe tumende, ma te hasaren kova so zaradisaden,
nego te primin pherdi plata. **9** Dži jekh savo ni ačhol nego
cradol pe taro sikajipe e Hristeso, naj le Dol. Al savo ačhol
ane Hristeso sikajipe, le isi i Dad thaj Čhavo. **10** Te avol
khoni ke tumende thaj kava sikajipe ni anol, ma mučhen le
ni ane tumaro čher thaj ma pozdravin tumen lesa! **11** Golese
ko pozdravil pe lesa, lol kotor tare lese bilačhe buća. **12**
Vadži but isi man so te phenav tumende, al ni manglijem
lilesa thaj mastilosa, al nadima kaj ka avav tumende thaj muj
mujesa ka vaćarav tumencar, te avol amaro radost pherdo.
13 Pozdravin tut e čhave če phejače savi si birime taro Dol.

3 Jovaneso

1 Kava pisiv, me, o starešina o Jovane, e mangle Gajose
kas mangav ano čačipe. **2** Mangleja amala! Molima ane
sa te avol tuče šukar thaj te ave sasto, sar so si šukar će
dušaće. **3** Golese but radujisaljem kana avile nesave phrala
thaj svedočisade tare čiro vernost e čačimase thaj tare gova
sar tu phire ano čačipe. **4** Mandē naj po baro radost nego
te šunav kaj mingre čhave palo čačipe phire! **5** Mangleja
amala, čače san verno ane sa so čere e phralende čak
i kolendē save si abandžije. **6** Von svedočisade tare čiro
manglipe angli khandžiri. Šukar ka čere te spremisadan len
dromese sar so trubul anglo Dol. **7** Golese kaj von pojdisade
ko drom baše Hristeso alav thaj khanči ni lije tare kola save
ni pačan ano Dol. **8** Gija amen trubul te pomogni gasaven,
lencar katane te čera bući bašo čačipe. **9** Pisisadem lil e
khandžirače, al o Diotref, savo mandol te avol angluno maškar
lende, ni mandol te primil amen. **10** Golese te aviljem, ka
sikavav le save buća vov čerol thaj klevetil amen e bilačhe
lafurencar. Al ni gova naj lese dosta, nego korkoro e phralen
ni primil thaj branil e phralen save manden te primin len thaj
tradol len andari khandžiri. **11** Mangleja amala! Ma dža palo
bilačipe, nego palo šukaripe. Ko čerol šukar, taro Dol si. A
ko čerol bilačhe, ni dikhija e Devle. **12** Taro Dimitrije savore
lačhe svedočin, o čačipe golesa složil pe, pa gija i amen
svedoči. A tu džane kaj o svedočanstvo amaro si čačukano.
13 Vadži but isi man so te pisiv tuče, al ni mangav mastilosa
thaj perosa, **14** al nadima kaj sigate ka dikhav tut thaj muj
mujesa te vačara. Mir tusa! Pozdravin tut e amala. Pozdravi
sa amare amalen palo alav.

Judas

1 Me o Juda, sluga e Isuseso e Hristeso thaj phral e Jakoveso, pisiv savorenđe tumenđe save sen akharde taro Dol. O Dol, o Dad mandol tumen thaj zaštitil tumenano Isus o Hrist. **2** O Dol te dol tumen milosrđe, mir thaj manglipe te barol ano izobilje! **3** Manglalen amalalen! Sar so but mangljem te pisiv tumenđe taro amaro katano spasenje, al mora te pisiv tumenđe aver khanči: mangav te zuravav tumen te borin tumen bašo pačajipe savo o Dol ane sa e divesa dija pe svetone manušendje. **4** Golese kaj čorale čhute pe maškar tumende nesave manuša, sar so sasa pisime odavno lende sudose, baše kova so čeren. Gova si bidevlkane manuša savenđe si o milost amare Devleso izgovor bašo lengo nemoral thaj save odreknin pe taro Isus o Hrist, savo si amaro jekh Vladari thaj Gospodari. **5** A mangav te dav tumen godi pe gova so već džanen. Tumen džanen kaj o Isus angleder spasisada e Izraelcuren andari Egipatsko phuv, a pale gova uništisada kolen save ni pačaje. **6** Den tumen godi kaj e anđelura save ni ičarde pe ke pumaro autoritet, nego ačhade po than kaj bešena, si phangle ane večna sindira thaj o Gospod ičarda len ano kalipe dži kaj ni avol o baro Đive e Sudoso. (aiōnos g126) **7** Den tumen godi tari Sodoma thaj i Gomora thaj e pašutne forura ane save sesa e manuša sar kala anđelura. E manuša sesa ane blud thaj manglije te zadovoljin piri požuda te sovene murša muršencar thaj von si sar primer kolendje so kaj trpin kazna ani jag savi ni ačhol. (aiōnos g166) **8** Gasave si gola manuša. Indaren len lende sune, meljaren pumaro telo ane grehura, čhuden e Devleso autoritet thaj vačaren bilačhe tare slavna anđelura. **9** A čak ni jekh tare šorutne anđelura, o Mihailo, kana čerda čingara e bendesa baše Mojsijaso telo, ni tromaja te osudil le bilačhe lafurencar, nego vačarda: "O Gospod te prekoril tut!" **10** Al kala manuša bilačhe vačaren tare gova so ni pindžaren. Zala haljaren, al na godasa, nego nagonesa sar e nerazumna životinje. Gova ka uništil len. **11** Pharo lenđe! Golese so von pojdisade e Kajinese dromesa. Baši plata predajisajle ani Valaamesi zabluda. Golese ka aven uništimo sar kola so učestvujisade ane Korejası pobuna protiv o Dol. **12** Von si opasna sar garade stene talo more pe tumare katane gozbe, pe save proslavin o manglipe e Gospodeso. Kana tumencar xan bizi dar, korkore pes čaljaren. Von si oblakura bizo bršnd save inđarol i balval. Von si sar kašta ano jesen so ni den bijandipe, save si ikalde andaro koreno thaj duj droma mule. **13** Von si sar divlja morska talasura so čeren spuma, gija von sikaven pumare ladžutne buća. Von si sar čerenja lutalice,

savenđe si pripremimo emkalo kalipe za ke sa e divesa. (aiōn g165) **14** Lendar prorokujisada o Enoh, eftato generacija taro Adam, vačarindoj: "Dikh, o Gospod avol e milja thaj miljencar pe svetone anđelurencar, **15** te sudił savoren thaj te osudil sa e bidevlkane manuša, thaj baše sa e uvredljiva lafura save vačarde e bidevlkane grešnikura protiv leste." **16** Gola manuša mrmlijin thaj nikad naj zadovoljna, živin pale pe požude, mujesa vačaren barikane lafura em baše piro korist čeren pe šukar e manušencar. **17** Manglalen amalalen! Den tumen godi so angleder phende e apostolura amare Gospodese e Isuseso Hristese. **18** Vačarde tumende: "Ano poslednjo vreme ka aven kola save ka maren muj, save ka udovoljin piro bidevlkano manglipe." **19** Gasave manuša maškar tumende anen ulaipe, von si telesna thaj naj len Svetu Duxo. **20** A tumen manglalen amalalen, vazden korkore tumen po temelji tumare emsvetone pačajimasa thaj molin tumenano Svetu Duxo. **21** Ičaren tumen ane Devleso manglipe dži kaj adućaren amare Gospode e Isuse e Hriste ane piro milosrđe, te inđarol tumenano džuvdipe bizo meripe. (aiōnos g166) **22** Aven milosrdna premal kola save naj sigurna ane piro pačajipe. **23** Spasin averen thaj ikalen len andari jag e Devlese sudostar. Aven milosrdna premal lende, al ko isto vreme aven oprezna! Mrzin thaj e šeja save si melale lende grehosa! **24** O Dol šaj aračhol tumen te ma peren ane grehura thaj te aven bizi mana, ane baro radost, te čhuvol tumen angli piri slava. **25** Lese, jekhe Devlese, amare Spasiteljese prekalo Isus o Hrist, savo si amaro Gospod, preperol slava, veličanstvo, zuralipe thaj vlast angleder sa o vreme, akana thaj dži sa e divesa! Amin. (aiōn g165)

Otkrivenje

1 Kava si otkrivenje e Isuseso e Hristeso, savo o Dol dija lese te bi sikavola e slugenđe so trubul te desil pe sigate. O Hrist gova sikada gija so bičhalda pe anđelo e slugase e Jovanese. **2** A o Jovane svedočisada tare sa so dikhla. Gova si e Devleso lafi thaj o svedočanstvo taro Isus Hrist. **3** Blagoslovimo si kova savo čitil thaj kola save šunen e lafura tare kava proroštvu thaj ićaren pe pe kova so si ane leste pisimo, golese kaj si o vreme paše. **4** Kava lil si taro Jovane e efta khandirende save si ani Cikni Azija: Milost thaj mir tumenđe tare Kova savo si, savo sasa thaj savo ka avol thaj tare efta duxura save si angle lesu presto **5** thaj taro Isus o Hrist. Vov si Verno svedoko thaj angluno savo uštito tare mule thaj Vladari pe carura ki phuv. Vov mandol amen thaj oslobođisada amen taro greh pe ratesa **6** thaj čerda amen te ava carstvo thaj sveštenikura pire Devlese thaj e Dadese. Golese, lese slava thaj zuralipe ane sa e divesa. Amin. (aiōn g165) **7** Akh! Avol e oblakurencar thaj dži jekh jakhi ka dičhol le, i kola so pusade le. But ka roven pale leste sa e plemenura ki phuv. Va, gija ka avol. Amin. **8** "Me sem Alfa thaj Omega – Anglunipe thaj Krajo" vaćarol o Gospod o Dol, savo si, savo sasa thaj savo ka avol – Vladari pe sa. **9** Me, o Jovane, tumaro phral ano Hrist, savo ulavol tumencar e patnje, o carstvo thaj strpljivo ustrajnostano Isus, sema ko ostrvo Patmos golese so propovedisadem e Devleso lafi thaj so svedočisadem taro Isus. **10** Ano dive e Gospodeso, kana o Duxo indarda man, pale mande šundem zuralo glaso so šundilo sar truba. **11** Vaćarda: "Pisi ano lil kova so dičhe thaj bičhal gova ane efta khandira: ano Efes, ani Smirna, ano Pergam, ani Tijatira, ano Sard, ani Filadelfija thaj ani Laodikeja." **12** Irisaljem te dikhav kasu si gova glaso savo vaćarol mande. Kana irisaljem, dikhlijem efta zlatna svešnjakura taro zlato **13** thaj maškar e svešnjakura nekas "sar Čavo e manušeso". Sasa urado ano baro fostano, a prekalo kolin phanglo zlatnone kuštikasa. **14** Leso šoro thaj lese bala sesa parne sar i pošom, parne sar iv thaj lese jakha sesa sar plameno e jagako. **15** Lese pingre sesa sar sjajno bronza užarime ani jag thaj lesu glaso sasa sar šunipe e bare vodopadeso. **16** Ane piro desno va ićarda efta čerenja thaj andar lesu muj iklilo mačo oštro tare solduj riga. Lesu muj sasa sar kham kana emzurale sijajil. **17** Kana dikhlijem le, peljem paše lese pingre sar mulo. Vov čhuta piro desno va pe mande thaj phenda: "Ma dara! Me sem Angluno thaj Poslednjo. **18** Me sem Džuvdo! Sema mulo, al akana, akh, me sem džuvdo ane sa e divesa! Thaj isi man e ključura taro meripe thaj taro sveto e mulengo. (aiōn g165,

Hadēs g86) **19** Golese pisi kova so dikhlan! Pisi so desil pe akana thaj so ka desil pe posle! **20** Garado značenje gola efta čerenjengo save dikhlan ane mo desno va thaj gola efta zlatnone svešnjakurengi si: efta čerenja si e andelura tare efta khandira thaj efta svešnjakura si e efta khandira."

2 "E andelose tari khandiri ano Efes pisi: 'Kava vaćarol Kova savo ićarol efta čerenja ane po desno va thaj phirol maškar efta zlatna svešnjakura: **2** Džanav cire buća, ciro trud thaj ciro strpljivost. Džanav kaj našti tripi e bilače manušen thaj kaj ispitujisadan kolen so pese phenen kaj si apostolura, al naj, thaj arakhljan kaj si xoxavne. **3** Džanav kaj strpljivo ačhe ane gova thaj but trpisadan baše mingro alav thaj ni odustanisadan. **4** Al isi man protiv tute kaj ačhadan ciro angluno manglipe premal mande, savo sasa tut ko angluno vreme! **5** Golese, de tut godi kotar peljan! Pokaji tut thaj cer kova so angleder čerdan. Ako ni pokaji tut, ka avav ke tute thaj ka crdav ciro svešnjako tare lesu than maškare khandira. **6** Al šukar si tuće gova kaj mrzi e buća e nikolaiturende, golese kaj i me mrziv. **7** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirende! E pobednikose ka dav te xal taro kaš e džuvdimaso, savo si ane Devleso raj." **8** "E andelose tari khandiri ani Smirna pisi: 'Kava vaćarol o Angluno thaj o Poslednjo, savo sasa mulo thaj džuvdilo: **9** Džanav cire patnje thaj ciro čorripe – al tu san barvalo! Džanav thaj i hula kolendi save pese phenen kaj si Jevreja, al naj, nego von si sinagoga e Satanasi. **10** Ma dara tare kova so ka tripi. Šun, o beng nesaven tumendar ka čhuvol ko phanglipe te iskušil tumen thaj ka trpin e patnje deš dive. Aven verna pa iako mora te meren thaj ka dav tumen venco taro džuvdipe. **11** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirende! E pobednikose našti khanči čerol o dujto meripe." **12** "E andelose tari khandiri ano Pergam pisi: 'Kava phenol Kova kas isi oštro mačo savo čhinol ke duj riga: **13** Džanav kaj beše – gothe kaj si e Satanaso presto. Al zurale ićare tut ke mo alav thaj ni odreknisalan taro pačajipe ane mande ni tegani kana sasa mudardo mingro verno svedoko o Antipa ane tumaro foro, odori kaj o Satana bešol. **14** Al isi man khanči zala protiv tute: isi tut odori nesave save ićaren pe po sikajipe e Valaameso, savo sikada e Valake te navedil e Izraelcuren te grešin gija so xalje mas savo sasa žrtvujimo e idolurenđe thaj dije pe ano blud. **15** Gija, isi i tut nesave save ićaren pe po sikajipe e nikolaiturengi. **16** Golese, pokaji tut, il ka avav tuće sigate thaj ka marav man lencar e mačosa tare mo muj. **17** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirende! E pobednikose ka dav garado mangro savo akhardol "mana" thaj ka dav le parno bar, a ke gova bar

ka avol pisimo nevo alav, savo khoni ni džanol, sem kova savo dobil le.” **18** “E andelose tari khandiri ani Tijatira pisi: ‘Kava vaćarol o Čhavo e Devleso, kase si jakha sar plameno e jagako thaj e pingre sar sjajno bronza: **19** Džanav cire buća, ciro manglipe, ciro pačajipe, ciro služipe thaj ciro istrajnost. Džanav i kaj akana čere po but nego so čerdanano anglinupe. **20** Al isi man protiv tute kava: mučhe gole džuvljache e Jezabeljače te čerol so mandol. Voj korkori pese vaćarol kaj si proročica thaj pe sikajimasa navedil mingre slugen te grešin gija so mukhlje pe ano blud thaj xalje mas savo si žrtvujimo e idolurenđe. **21** Dijem la vreme te pokajil pe, al voj ni manglia te pokajil pe baše piro blud. **22** Akh, ka čhudav la ko than e nasvalimaso. Thaj kola save den pe lasa ano blud, ka čhudav len ane bare patnje ako ni pokajin pe baše pe buća. **23** Ka mudarav laće čhaven nasvalimaso. Gija, sa e khandira ka džanen kaj sem me Kova savo ispitui e ile thaj e goda. Thaj svakonese tumendar ka dav pale tumare buća. **24** A tumendje averendje ani Tijatira, save ni ićaren tumen ke gova xoxavno sikajipe thaj ni upoznajisaden e Satanase dubine, vaćarav: ni ka čhuvav tumende aver pharipe, **25** nego ićaren tumen zurale pe kova so isi tumen, dži kaj me ni avav. **26** E pobednikose savo dži o kraj ićarolpe pe gova so me phenav lese, ka dav le vlast pe narodura. **27** “Ka vladil pe lende sastrunale rovljasa thaj ka phađol len sar čare tari čik.” **28** Ka avol le gasavo vlast sar so me dobisadem tare mo Dad. Thaj ka dav le i čereni i Danica. **29** Kas isi kana nek šunol so o Duxo vaćarol e khandirenđe!”

3 “E andelose tari khandiri ani Sarda pisi: ‘Kava vaćarol Kova so isi le efta duxura e Devlese thaj efta čerenja. Džanav cire buća. Džanav kaj phene kaj san džuvdo, iako san mulo. **2** Av džungadol! Zurav gova so ačhilo, angleder so i gova ni merol. Golese so, arakhlijem kaj cire buća naj sa šukar ane jakha e Devlese. **3** Golese, de tut godi kova so primisadan thaj šundan. Ićar tut pe gova zurale thaj pokaji tut tare će bilačhe buća. Ako ni ave džungado, ka avav pe tute tari jekh drom sar čor, a ni ka džane ane savo sato ka iznenadiv tut. **4** Al isi tut ani Sarda nekobor manuša save ni meljarde pe fostenura bilačhe bućencar. Von ka phiren mancar ane parne fostenura, golese kaj si dostojna. **5** Gija o pobedniko ka avol urado ane parne fostenura thaj ni ka kosav lesu alav andaro Lil e džuvdimaso. Lesu alav ka priznajiv anglo mo Dad thaj angle lese andelura. **6** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirenđe.” **7** “E andelose tari khandiri ani Filadelfija pisi: ‘Kava vaćarol o Svetu thaj Čačukano savo isi le ključo e caroso e Davideso – kova so vov putrol, khoni našti te phandol thaj kova so vov

phandol, khoni našti te putrol. **8** Džanav cire buća. Akh, putardem e vudara angle tute thaj khoni našti phandol len. Džanav kaj isi tut zala zor, al ićare tut ke mingro lafi thaj ni odreknisaljan me alavestar. **9** Akh, dav tut kolen andari sinagoga e Satanasi – kolen save phenen kaj si Jevreja, al naj, golese kaj xoxaven – ka čerav te aven te klanjin pe angle cire pingre thaj te dodžanen kaj me mangav tut. **10** Golese kaj ićardan tut pe mingro zapovest thaj ačhilian istrajno, i me tut ka arakhav kana ka avol o sato taro iskušenje, savo ka avol ke sa o sveto te iskušil kolen save si džuvde ki phuv. **11** Akh, ka avav sigate. Zurale ićar kova so isi tut, ma khoni te lol ciro venco. **12** E pobedniko ka čerav sar stubo ano hram me Devleso thaj nikad više ni ka ikljol lestar. Ka pisiv pe leste o alav me Devleso thaj o alav e foroso, me Devleso – nevo Jerusalim, savo uljol taro nebo tare mo Dol thaj mingro nevo alav. **13** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirenđe.” **14** “E andelose tari khandiri ani Laodikeja pisi: ‘Kava phenol o Amin, Verno thaj Čačukano svedoko, o Gospodari tare sa so o Dol čerda. **15** Džanav cire buća, kaj naj san khančese, ni sar šudro ni sar tato paj. Te ave barem šudro il tato! **16** Gija san mlako – ni šudro ni tato – ka čhungarav tut andar mo muj! **17** Vaćare: “Barvalo sem. Barvaljem thaj khanči ni trubul man!” Al ni džane kaj san bibaxtalo, jadno, čoro, koro thaj nango. **18** Savetujiv tut, mandar te čine zlato save si pročistimo ani jag, gjilate čače ka ave barvalo. Čin mandar parne šeja, gjilate ka urave tut thaj ni ka sikadol čo lađutno nandipe. Čin mandar melemo, te mačhe lesa će jakha te šaj dičhe. **19** Me koriv thaj vaspitiv sa kolen saven mangav. Golese av revno thaj pokaj tut. **20** Akh, ačhav ko vudar thaj čalavav. Te khoni šunol mo glaso thaj putrol o vudar, ka avav leste andre thaj ka xav lesa thaj vov mancar ka xal. **21** E pobednikose ka dav te bešol mancar ko mingro presto, sar so i me pobedisadem thaj bešljem mingre Dadesa ko lesu presto. **22** Kas isi kana nek šunol, so o Duxo vaćarol e khandirenđe.”

4 Pale gova dikhlijem: Dikh, angle mande sasa putardo o vudar ano nebo. A glaso, so angleder šundem, sar glaso e trubako, vaćarda: “Av akari upre thaj ka sikavav tuće so ka avol pale kaval!” **2** Sigate o Duxo inđarda man thaj akh, o presto sasa ko nebo thaj neko bešlo pe leste. **3** Kova so bešola ko presto izgledila sar jaspis thaj sard. Thaj trujal o presto sasa duga savi izgledila sar smaragd. **4** Trujal o presto sasa bišteštar prestolura thaj pe lende bešle bišteštar starešine. Sesa urade ano parno thaj sasa len zlatna vencura pe šore. **5** Taro presto avena bljeskura tare munje, grmljavine thaj gromura. Anglo presto phabile efta

baklje. Gola si efta duxura e Devlese. 6 Anglo presto sasa khanči so ličila po stakleno more, prozirno sar kristalo. Ano maškar thaj trujal o presto sesa štar džuvde bićura. Gola bićura sesa pherde jakhencar anglal thaj palal. 7 O angluno biće sasa sar lav, o dujto sar guruv, o trito sasa le muj sar manuš thaj o štarto sasa sar orao kana letil. 8 Sa e bićura sasa len po šov phakha. E bićura sesa pherde jakhencar, save sesa lende pe phaka thaj tale phaka. Gola bićura i dive i rat bizo ačhipe vaćaren: "Sveto, sveto, sveto si o Gospod o Dol o Svemogućo, savo sasa, savo si thaj savo ka avol!" 9 Svako drom kana gola bićura den slava, čast thaj zahvalnost Kolese so bešol ko presto thaj živil ane sa e divesa, (aiōn g165) 10 peren mujencar kola bišeštar starešine dži i phuv angle Kova so bešol ko presto thaj klanjin pe Kolese savo živil ane sa e divesa, pa čhoven pe zlatna vencura anglo presto vaćarindoj: (aiōn g165) 11 "Dostojno san, Gospode thaj Devla amareja, te primi i slava, o čast thaj o zuralipe, golese kaj tu sa čerdan thaj cire voljasa sasa sa stvorimo thaj sa postanisada."

5 Ano lesu desno va Kolese so bešol ko presto dikhlijem paćardo lil so sasa pisimo andral thaj avral thaj pečatirimo efta pečaturencar. 2 A dikhlijem jekhe zurale andđelo sar vaćarda bare glasosa: "Ko si dostojo te phađol kala pečatura thaj te putrol kava paćardo lil?" 3 Al khoni ni ko nebo, ni ki phuv ni tali phuv naštine te putrol o paćardo lil ni te dičhol ane leste. 4 Tegani me lijem te rovav but golese so khoni naštine te putrol o paćardo lil thaj te dičhol ane leste. 5 Al jekh tare starešine phenda mande: "Ma te rove. Ek, pobedisada o Lavo tare Judaso pleme, o Koreno e Davideso. Vov šaj phađol e pečatura thaj te putrol o paćardo lil." 6 Tegani dikhlijem sar maškaro presto thaj maškare štar bićura thaj maškare starešine ačhol Bakroro savo izgledila sar čhindo. Sasa le efta šinga thaj efta jakha, save si efta duxura e Devlese bičhalde ane sa o sveto. 7 O Bakroro avilo thaj lija taro desno va Kolestar so bešlo ko presto o paćardo lil. 8 Thaj kana lija o paćardo lil, e štar bićura thaj e bišeštar starešine pele ke pe koča anglo Bakroro. Savoren sesa harfe thaj zlatna čare pherde tamjanesa, so si e molitve e Devlese manušende. 9 Von dīlabena nevi dili: "Dostostojno san te le o paćardo lil thaj te phađe lese pečatura, golese kaj sana čhindo, thaj će ratesa poćindan e manušen bašo Dol e manušen tare sa e plemenura, čhiba, narodura thaj nacije. 10 Čerdan len te aven carstvo thaj sveštenikura amare Devlese, thaj von ka vladin ki phuv." 11 Tegani dikhlijem thaj šundem glaso tare but andelura trujal o presto thaj tare bićura thaj tare starešine. E andelurengu dīndipe sasa milja

thaj milionura. 12 Dīlabena bare glasosa: "Dostojno si o Bakroro, savo sasa čhindo te lol i zor, o barvalipe, o mudrost, o zuralipe, o čast i slava thaj o blagoslov!" 13 Tegani šundem sa e stvorenjura ko nebo, ki phuv, tali phuv thaj ko more thaj sa so si ane lende, sar phenen: "Blagoslov, o čast, i slava thaj o zuralipe Kolese savo bešol ko presto thaj e Bakrorese ane sa e divesa!" (aiōn g165) 14 Thaj e štar bićura vaćarde: "Amin!" A e starešine pele ke pe koča thaj klanjisajle lese.

6 Tegani dikhlijem sar o Bakroro phaglia jekh tare efta pečatura thaj šundem jekhe tare kola štar džuvde bićura sar vaćarol zurale glasosa sar grmljavina: "Ava!" 2 Dikhlijem thaj angle mande sasa parno gra thaj pe leste manuš džitkasa! Dobisada venco e pobednikoso, a vov jašisada sar pobedniko, te pobedil. 3 Kana phaglia o Bakroro o dujto pečato, šundem sar o dujto džuvdo biće phenol: "Ava!" 4 Tegani avilo aver gra, lolo sar jag, a kova so jašil pe leste dobisada vlast te lol tari phuv o mir, e manuša te mudaren jekh avere. Thaj dobisada baro mačo. 5 Kana phaglia o Bakroro o trito pečato, šundem sar o trito džuvdo biće phenol: "Ava!" Dikhlijem thaj angle mande sasa kalo gra thaj pe leste manuš so sasa le kantari ane piro va! 6 Tegani šundem khanči sar glaso maškare štar džuvde bićura sar phenol: "Kilo điv baši jekh dnevnički trin kila ječmo baši jekh dnevnički! Al e uljese thaj e moljače ma te čeren bilačhe." 7 Kana phaglia o Bakroro o štarto pečato, šundem sar o glaso taro štarto džuvdo biće phenol: "Ava!" 8 Dikhlijem thaj angle mande sasa sivo gra. Alav koleso so jašila pe leste sasa Meripe thaj pale leste džala o sveto e mulengo. Dobisade vlast taro štarto kotor e manušengo ki phuv, te mudaren mačosa, bokhalimasa, nasvalimasa thaj e divljone životinjencar e phuvaće. (Hadēs g86) 9 Kana phaglia o Bakroro o pandžo pečato, dikhlijem talo žrtveniku e duše kolende save sesa čhinde baše Devleso lafi thaj baše lende svedočanstvura save sesa len. 10 Von dije vika andaro sa o glaso: "Vadži kobor, Gospodarona svetoneja thaj čačukaneja, ni ka sudi e manušende save si ki phuv thaj ka osveti amaro rat?" 11 Tegani dži jekh lendar dobisada parno fostano thaj sasa lende vaćardo te adućaren vadži zala dok ni pherol o dīnipe lende phralende, kolende so služin lencar, save trubul te aven mudarde sar von. 12 Kana phaglia o Bakroro o štovo pečato, dikhlijem sar i phuv lija but te tresil, o kham kalilo sar čaršafi taro kostret thaj sa o čhon čerdilo lolo sar rat. 13 E čerenja e nebose pele ki phuv sar zelena smokve so peren taro kaš sar kana tresil len i zurali balval. 14 O nebo hasajlo sar paćardo lil kana phandol pe, a sa e bregura thaj e ostrvura crdiye pe tare piro than.

15 Tegani e phuvaće carura, e vođe, šorutne e vojskaće, e barvale, e zurale thaj sa e robura thaj e slobodna manuša garade pe ane pećine thaj maškare bare bara e bregose, 16 vaćarindo e bregurende thaj e bare barende: "Peren pe amende thaj garaven amen taro muj Koleso savo bešol ko presto thaj tare holi e Bakroresi! 17 Golese kaj avilo o baro dive lende holjaće! Ko ka ačhol džuvdo?"

7 Tegani dikhlijem štar andelura sar ačhen ke štar riga e phuvaće. Ačhavena štar balvalja e phuvaće, te ma phurden e balvalja ni ki phuv, ni ko more, ni ko nisavo kaš. 2 Tegani dikhlijem jekhe avere andelo sar avol taro istok thaj īndarol o pečato e džuvde Devleso. Andare sa o glaso vaćarda kole štare andelurende save dobisade vlast te anen šteta e phuvaće thaj e morese: 3 "Ma anen šteta e phuvaće, ni e morese, ni e kaštenđe sa dok ni čhua pečato ke čikata e slugende amare Devlese!" 4 Pale gova šundem o đinipe save sesa beležime pečatosa: šelusaranda thaj štar milje tare sa e Izraelska plemenura. 5 Tare Judasopleme 12 000 beležime pečatosa, tare Ruvimeso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Gadeso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Asiroveso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Neftalimeso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Manasijaso pleme 12 000 beležime pečatosa, 7 tare Simeoneso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Levijaso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Isahareveso pleme 12 000 beležime pečatosa, 8 tare Zavuloneso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Josifeso pleme 12 000 beležime pečatosa, tare Venijamineveso pleme 12 000 beležime pečatosa. 9 Pale gova dikhlijem thaj dikh, but manuša, saven khoni naštine te đinol, tare sa e nacije, plemenura, narodura thaj čhiba. Kala manuša ačhena anglo presto thaj anglo Bakroro, urade ane parne fostanura thaj sasa len raja tari palma ane lende vasta. 10 Dena vika andare sa o glaso: "Spasenje preperol amare Devlese, savo bešol ko presto thaj e Bakroresi!" 11 Sa e andelura ačhile trujal o presto, e starešine thaj e štar džuvde bićura. Von pele tele pe pumare muja anglo presto thaj klanjisajle e Devlese. 12 Vaćarena: "Amin! Blagoslov, slava, mudrost, hvala, čast, zuralipe thaj zor amare Devlese ane sa e divesa. Amin!" (aīon g165) 13 Tegani jekh tare starešine pučlja man: "Ko si kola so si urade ane parne fostanura thaj kotar avile?" 14 Phendem lese: "Me ni đznav. Al tu đzane, gospodaroni!" A vov phenda mande: "Kala si kola so avile tare bare patnje thaj pe fostanura thode thaj parnjarde e Bakrorese ratesa. 15 Golese, von ačhen anglo presto e Devleso thaj služin le dive em rat ane leso hram. A Kova savo bešol po presto ka živil maškar lende thaj

ka štitil len. 16 Von nikad više ni ka aven bokhale ni trošale thaj nikad više ni ka phabarol len o kham ni nisavo tatipe. 17 Golese so, o Bakroro, savo si ko maškar anglo presto, ka avol lengo pastiri. Ka īndarol len ko izvori e džuvde pajeso. A o Dol ka kosol dži jekh jasvi lende jakhendar."

8 Kana phaglja o Bakroro o eftato pečato, khanči ni šundilo ko nebo paše opaš o sato. 2 Tegani dikhlijem efta andeluren save ačhile anglo Dol. Von dobisade efta trube. 3 Thaj avilo aver andelo, savo sasa le zlatno kadionica, thaj ačhilo anglo žrtveniko. Dobisada but tamjano te anol le e molitvencar sa e Devlese manušencar ko žrtveniko anglo presto. 4 O čuro taro tamjano tari kadionica savi ićarda o andelo, katane e molitvencar e Devlese manušenđe, uštilo premalo Dol. 5 Tegani o andelo lija i kadionica, pherda la jagasa taro žrtveniko thaj čhudija ki phuv. Pe gova avile gromura thaj grmljavina, sevisade e munje thaj tressajli i phuv. 6 Efta andelura save sasa len efta trube, spremisajle te phurden ane trube. 7 O angluno andelo phurdija ani truba thaj peli kukudi thaj jag mešimi ratesa thaj gova sasa čhudimo pi phuv. Phabilo trito kotor e phuvako, phabilo trito kotor tare kašta thaj phabili sa i zeleno čar. 8 O dujto andelo phurdija ani truba thaj khanči sar baro brego, phabardo jagasa, sasa čhudimo ano more. Trito kotor taro more čerdilo ano rat, 9 mulo trito kotor tare stvorenjura so sesa džuvde ano more thaj sasa uništimo trito kotor tare brodura. 10 O trito andelo phurdija ani truba thaj peli taro nebo bari čereni, savi phabola sar baklja. Peli po trito kotor tare leja thaj pe izvora e pajese. 11 O alav e čerenjako sasa Pelen so značil "Čerko". Trito kotor e pajengo čerdilo ano pelen thaj but manuša mule tare paja, golese kaj postanisade čerče. 12 O štarto andelo phurdija ani truba thaj sasa čalado trito kotor taro kham, trito kotor taro čhon thaj trito kotor tare čerenja, gija o trito kotor lendar kalilo. O dive thaj i rat hasarde po trito kotor taro svetlost. 13 Tegani dikhlijem thaj šundem jekh orao sar letil uče po nebo thaj zurale dol vika: "Pharo, pharo, pharo kolendje so živin ki phuv bašo bašalipe e trubengo andar save trubun te phurden e trin andelura!"

9 Tegani o pandžto andelo phurdija ani truba thaj dikhlijem i čereni savi taro nebo peli pi phuv. Voj dobisada o ključo taro muj e Bezdaneso. (Abyssos g12) 2 Kana putarda o muj e Bezdaneso, iklilo taro muj o čuro sar tari bari kubava. O kham thaj o nebo kalile taro čuro andar o Bezdan. (Abyssos g12) 3 Taro čuro iklile ki phuv e skakavcura thaj dobisade zuralipe sar so isi e škorpijen ki phuv. 4 Sasa lende zapovedimo te ma čeren khanči e čaraće, ni nisave biljkaće, ni nisave kaštenđe, nego samo e manušenđe save naj len e

Devleso pečato ko čikat. 5 Thaj ni dija pe e skakavcurenđe te mudaren kale manušen, nego samo te mučin len pandž čhon. E manuša sesa mučime dukhasa sar kana i škorpija pusavol e manuše. 6 Ane gola divesa e manuša ka roden o meripe, al ni ka aračhen le. Ka manden te meren, al o meripe ka našol lendar. 7 E skakavcura dičile sar e grasta so si spremime bašo maripe. Pe lende šore sasa len khanči sar zlatno venco thaj lende muja sesa sar manušikane. 8 Sasa len bala sar džuvlikane, a lende danda sar e lavose. 9 Sasa pe lende khanči sar sastrnale oklopura thaj o glaso lende phakengo šundilo sar kana but grasta pe vordonencar prasten ano maripe. 10 Sasa len porika e kangrencar sar e škorpijenđe. Ane gola porika sasa len vlast te mučin lencar e manušen pandž čhon. 11 E skakavcuren sasa caro savo si anđelo e Bezdaneso savo ki jevrejsko čhib akhardol Avadon thaj ki grčko čhib Apolion (so značil "Kova savo uništīl"). (Abyssos g12) 12 Jekh bilačipe nakhlo. Al akh, aven vadži aver duj! 13 O šovto anđelo phurdija ani truba thaj šundem glaso so avola tare štar Šinga e zlatnone žrtvenikose savo si anglo Dol. 14 Kova glaso vaćarda e šovtone anđelose kas sasa truba: "Putar e štaren anđeluren save si phangle ki bari len i Eufrati!" 15 Thaj sesa putarde e štar anđelura save sesa spremna baš za ke gova sato, dive, čhon thaj berš te mudaren trito kotor tare manuša. 16 O dñipe tare vojnikura ke grasta sasa dujšel milionura – šundem kobor sesa džene. 17 Ano dičipe so díkhlem e grasta thaj kolen so jašin pe lende izgledisade gijate: Sasa len oklopura lole sar jag, plava thaj žuta sar o sumpor. E grastende šore sesa sar šore e lavurende thaj tare lende muja iklij i jag, o čuro thaj o sumpor. 18 Gola trin bilačipe – jag, čuro thaj sumpor – save iklike andaro muj e grastengo, mudarde trito kotor tare manuša. 19 Golese kaj o zuralipe e grastengo sasa ane lende muja thaj ane lende porika. Lende porika sesa sar sapa, savendje šorencar dukhavena e manušen. 20 E manuša save ačhile thaj ni mudarda len kava bilačipe, ipak ni kajisajle baše pe idolura save čerde pe vastencar thaj ni ačhade te klanjin pe e bendende thaj e idolurenđe taro zlato, taro srebro, tari bronza, taro bar, thaj taro kaš – idolurenđe save našti dičhen, našti šunen thaj našti phiren. 21 Ni kajisajle ni bašo mudaripe, ni pašo drabaripe, ni bašo blud, ni bašo čoripe.

10 Tegani díkhlem avere zurale anđelo sar ujol taro nebo. Vov sasa urado ano oblako thaj i duga sasa lese po šoro. Leso muj sasa sar o kham thaj lese pingre sar e jagaće stubura. 2 Ano va sasa le cikno, putardo lil savo si paćardo. Po desno pingro čhuta ko more, a o levo ki phuv 3 thaj

andare sa o glaso dija vika sar lavo. Kana dija vika, e efta gromura vaćarde pe glasurencar. 4 Thaj kana vaćarde e efta gromura, mangljem te pisiv, al taro nebo šundem o glaso: "Ićar ano garajipe so vaćarde e efta gromura thaj ma pisi kava!" 5 Thaj o anđelo, save díkhlem te ačhol ko more thaj ki phuv, vazdija po desno va premalo nebo 6 thaj xalja pe sovli Kolesa so živil ane sa e divesa, so čerda o nebo thaj kova so si ane leste thaj i phuv i kova so si pe late thaj o more thaj kova so si ane leste. O anđelo phenda: "O Dol ni ka adućarol vadži. (aiōn g165) 7 Al kana ka avol o vreme o eftato anđelo te phurdol ani truba, tegani ka avol dovršime o garajipe tare Devleso manglipe, sar so vaćarda pe slugenđe pale prorokura." 8 Thaj o glaso savo šundem taro nebo, palem vaćarda mancar thaj phenda: "Dža, le o cikno, putardo lil savo si paćardo andare vasta kole anđelose so ačhol ko more thaj ki phuv." 9 Gija deljem ko anđelo thaj phendem lese te dol ma kova cikno lil. Vov phenda mande: "Le thaj xa le. Ano muj ka avol tuće guglo sar avđin, al ka avol tuće črko ano vodi." 10 Lijem o lil andare vasta e anđelose thaj xaljem le. Ano muj sasa mande sar avđin guglo, al kana xaljem le, sasa mande ano vodi črko. 11 Tegani mande sasa phendo: "Trubul palem te prorokui tare but narodura, nacije, čhiba thaj carura."

11 Tegani dobisadem trska savi sasa sar rovli, savasa meril pe thaj vaćarde mande: "Ušti thaj meri o Hram e Devleso thaj o žrtveniko thaj dñin kolen save klanjin pe ane leste. 2 Al avral i avlin e Hramesi ma te meri golese kaj ka dobin la e abandžije. Von ka uštaven saranda thaj duj čhon o Sveto foro. 3 A me ka dav vlast duje mingre svedokurende, so ka aven urade ane pokajnička šeja thaj von ka prorokin gola milja thaj dujšel thaj šovardeš dive." 4 Von si kola duj masline thaj duj svećnjakura save ačhen anglo Gospodari e phuvako. 5 Te pokušada khoni te čerol lende bilačipe, andare lengo muj ka iklij i jag thaj ka xal lende dušmajen. Gija, te pokušada khoni te čerol lende bilačipe, mora gija te merol. 6 Len isi vlast te phanden o nebo, te ma perol bršndano vreme kana von prorokujin. Isi len vlast te pretvorin e paja ano rat thaj te čalaven i phuv dži jekha nevoljasa, kana thaj kobor von manden. 7 Kana ka završin po svedočipe, o Zver, savo avol andaro Bezdan, ka marolpe lencar. Ka pobedil len thaj ka mudarol len. (Abyssos g12) 8 Lende mule telura ka pašjon ke droma e bare forose, savo simbolično akhardol Sodoma thaj Egipat – o foro kaj sasa i lengo Gospod čhuto ko krsto. 9 Trin tepaš dive e manuša tare sa e narodura, plemenura, čhiba thaj nacije ka dičhen lende mule telura thaj ni ka den lende telura te čhoven pe ane limora. 10 Kola save živin ki phuv ka radujin

pe baše lengo meripe, ka veselin pe thaj ka bičhalen darura jekh averese, golese kaj kala duj prorokura mučisade len. 11 Al pale trin tepaš dīve avilo o daxo e džuvdimaso e Devlestare ane lende, pa von ačhile ke pe pingre thaj bari dar dolda kolen save dikhle len. 12 Tegani kola duj prorokura šunde baro glaso taro nebo, savo phenda lende: "Aven akari upre!" Thaj angle jakha lende dušmanurenđe iklike ko nebo ane oblakura. 13 Ane gova sato avilo zuralo tresipe e phuvako thaj dešto kotor tare kava foro sasa uništimo. Taro tresipe e phuvako mudardile efta milje manuša. A sa save ačhile džuvde dolda len bari dar thaj lije te den slava e nebeskone Devlese. 14 Dujto bilačhipe nakhlo. Akh, trito bilačhipe ka avol sigate! 15 Eftato anđelo phurdija ani truba thaj ano nebo šundile zurale glasura vaćarindoj: "O carstvo e svetoso čerdilo o carstvo amare Gospodeso thaj lese Pomazanikoso, thaj vov ka vladil ane sa e dīvesa!" (aiōn g165) 16 Tegani e bišteštar starešine, save bešle ke pe prestolura anglo Dol, pele ke pe muja thaj klanjisajle e Devlese, 17 vaćarindoj: "Zahvali amen tuće, Gospode, Devla, Vladarona pe sa, savo san thaj savo sana, golese so lijan círi bari zor thaj lijan te vlad! 18 E narodura holajle, al avili círi holi thaj avilo o vreme te sudi e mulen, thaj te nagradi círe slugen, e prorokuren, thaj će manušen thaj kolen save daran tare círo alav, e ciknen thaj e baren. Avilo o vreme te uništi kolen save uniština i phuv!" 19 Tegani ko nebo putajlo o Hram e Devleso thaj ano Hram sikadilo o Kovčego lese savezeso. Sevisade e munje, avile e grmljavine thaj e gromura, i phuv lija te tresil pe thaj lija te perol bari kukudi.

12 Tegani sikadilo ko nebo baro znako: Džuvli uradi ano kham, tale lače pingre o čhon a ko šoro sasa la venco tare dešuduj čerenja. 2 Sasa khamni thaj dija vika tare muke, golese kaj trubuja te bijanol. 3 Pe gova sikadilo dujto znako ko nebo: bari Aždaja loli sar jag. Sasa la efta šore thaj deš šinga. Pe lače šore po efta krune. 4 Pe porikasa šulada trito kotor tare čerenja e nebose thaj čhudija len ki phuv. I Aždaja ačhili angli džuvli, savi trubuja te bijanol, te xal lače čhave kana ka bijanol le. 5 I džuvli bijanda murše čhave, savo ka vladil pe sa e narodura sastrunale rovljasa. Al lako čhavo sasa lindo ko Dol thaj ke lesu presto. 6 A i romni našli ani pustinja, kaj o Dol pripremisada lače than, odori te brinil pe latar milja thaj dujšel thaj šovardeš dīve. 7 Tegani sasa maripe ko nebo. O Mihajlo thaj lese anđelura marde pe e Aždajasa. I Aždaja thaj lače anđelura marde pe lencar, 8 al von ni sesa but zurale thaj hasarde o than ko nebo. 9 Gija sasa čhudimi i bari Aždaja – o purano Sap, akhardo Beng thaj Satana, savo sa o sveto inđarol ano xoxaipe. Čhudimi sasa ki phuv, a katane lasa sesa čhudime i lače anđelura.

10 Tegani šundem o baro glaso taro nebo vaćarindoj: "Akana avilo o spasenje thaj i zor thaj o carstvo amare Devleso, thaj o vlast lese Pomazanikoso! Golese kaj sasa čhudimo o tužitelji amare phralengo, kova, savo dīve thaj rat tužisada len anglo amaro Dol! 11 A von pobedisade le e Bakrorese ratesa thaj e lafesa tare po svedočanstvo. Umesto manglipe premalo džuvdipe, birisade o meripe! 12 Golese, radujin tumen, e nebesura thaj tumen so gothe bešen! Al pharo tumende, i phuv thaj o more! Golese kaj o beng tumende ulilo! Bari holi dolda le golese kaj džanol kaj isi le zala vreme." 13 Kana dikhija i Aždaja kaj si čhudimi ki phuv, lija te tradol e džuvlja savi bijanda murše čhave. 14 Al i romni dobisada duj phaka e bare orlose te šaj letil ani pustinja, ano than savo si pripremimo lače. Gothe o Dol ka brinil pe latar, thaj voj ka avol dur taro Sap trin tepaš berš. 15 Tegani o Sap mukhlja pali romni andare po muj paj sar len, te tasavol la. 16 Al i phuv pomognisada e džuvljače. Putarda i phuv po muj thaj pilja o paj savo mukhlja i Aždaja andare po muj. 17 Tegani but holajli i Aždaja pi džuvli thaj đeli te marolpe averencar tare lače potomkura, save šunen e zapovestura e Devlese thaj ićaren pe po svedočanstvo e Isuseso.

13 Tegani i Aždaja ačhili ki obala e moresi. Tegani dikhlijem sar o Zver ikljol andaro more. Sasa le efta šore thaj deš šinga. Pe lese šinga sesa deš krune a pe šore sasa le alava, savencar hulipol Dol. 2 O Zver savo dikhlijem sasa sar leopard. Lese pingre sesa sar medvedose thaj lesu muj sar e lavoso. I Aždaja dija le po zuralipe, po presto thaj po baro vlast. 3 Jekh tare lese šore dičhilo sar kaj si čhindo dži ko meripe, al lesi merimasi rana sastili. E manuša tare sa i phuv but divisajle thaj đele palo Zver. 4 Klanjisajle e Aždajače golese kaj dija vlast ko Zver thaj klanjisajle i e Zverose, vaćarindoj: "Ko si sar o Zver? Ko šaj pobedil le?" 5 E Zverose mukhlja pe te vaćarol barikane lafura thaj hulipe protiv o Dol. Dobisada i o vlast te čerol gova saranda thaj duj čhon. 6 Putarda piro muj te hulipol Dol, te hulipol pe lesu alav thaj po than kaj o Dol bešol thaj pe kola save bešen ano nebo. 7 Dobisada i o zuralipe te marolpe e Devlese manušencar thaj te pobedil len. Dobisada o vlast pe sa e plemenura, narodura, čhiba thaj nacije. 8 Ka klanjin pe e Zverose sa e manuša save živin ki phuv, kase alava naj pisime ano Lil e džuvdimaso e Bakroreso, savo sasa čhindo taro postanko e svetoso. 9 Kas isi kana, nek šunol. 10 Ko trubul te avol inđardo ano phanglipe, ka avol inđardo ano phanglipe. Ko čhurasa trubul te avol mudardo, ka avol mudardo čhurasa. Gothe trubul trpipe thaj pačajipe e Devlese manušengo. 11 Tegani dikhlijem vadži jekhe Zvero sar ikljol andari phuv.

Sasa le duj šinga sar e bakrore, al vačarola sar Aždaja. 12 Gova Zver vršisada sa o vlast e anglune Zveroso, ane leso alav. Čhuta i phuv thaj kolen save živin pe late te klanjin pe e anglune Zverose kasi merimasi rana sastili. 13 O dujto Zver čerda bare čudesura, čak čerda i jag te uljol taro nebo pi phuv angle jakha e manušende. 14 Kolen save živin ki phuv indarda ano xoxaipe e čudesurencar, save sesa dinde lese te čerol ano alav e anglune Zveroso. A kolendje save živin ki phuv vačarda te čeren ikona e Zverosi, kas sasa rana taro mačo, al ačhilo džuvdo. 15 O dujto Zver dobisada zuralipe te dol daxo ani ikona e Zverosi te šaj vačarol. Gija, i ikona e Zverosi lija te vačarol thaj naredisada te avol mudardo dži jekh savo ni ka klanjin pe lese. 16 Čhuta savoren – baren thaj ciknen, barvalen thaj čororen, e slobodnone manušen thaj roburen – savore dobisade žigo ko desno va il ke čikata lende, 17 thaj kas naj žigo khanči našti te činol niti te biknol. A o žigo si o alav e Zveroso il o dindipe lese alaveso. 18 Kate trubul o mudrost. Kas isi džanglipe nek dinol o dindipe e Zveroso, golese kaj si gova o dindipe e manušeso. Leso dindipe si šovšel thaj šovardeš thaj šov.

14 Tegani dikhlijem thaj dikh, sar o Bakroro ačhilo ko

Sionsko brego a lesa šelusaranda thaj štar milje kola savende ko čikat sasa pisimo lesu alav thaj o alav lese Dadeso. 2 Šundem glaso taro nebo sar šunipe e bare vodopadeso thaj sar glaso bare gromoso. Gova glaso so šundem sasa sar kana e manuša bašalen ke pe harfe. 3 Thaj von dilabije nevi dili anglo presto, angle štar džuvde bića thaj angle starešine. Al khoni naštine te sikljol goja dili, sem kola šelusaranda thaj štar milje otkupime tari phuv. 4 Kala si kola save ni meljardile e džuvljencar, golese kaj arakhlij pe thaj ačhile čista. Von džan palo Bakroro bilo kaj vov džal. Von sesa otkupime tare manuša sar o angluno bijandipe tari žetva e Devlese thaj e Bakrorese. 5 Ane lende muja naštine te arachol pe xoxaipe. Von si bizi mana. 6 Tegani dikhlijem vadži jekhe andelo sar letil uče po nebo. Le sasa večno šukar lafi te vačarol le kolendje save živin ki phuv, sa e nacijendje, e plemenurenđe, čhibendje thaj e narodurenđe. (aiōnios g166) 7 Phenda bare glasosa: "Daran e Devlestar thaj den le slava, golese kaj avilo o sato tare leso sudio! Klanjin tumen Kolese save čerda o nebo thaj i phuv, o more thaj e izvora e pajendje!" 8 Pale leste avilo o dujto andelo thaj phenda: "Pelo, pelo o baro foro o Vavilon, save sa e naroduren matarda e moljasa tari piri holi thaj tare piro blud." 9 Pale lende avilo o trito andelo thaj phenda bare glasosa: "Te khoni klanjisajlo e Zverose thaj laće ikonače thaj lija o žigo ke po čikat il ke po va, 10 i vov ka pijol i mol tare

Devlesi holi, savi naj mešimi pajesa ano tahtaj tare lesi holi. Ka avol mučimo jagasa thaj sumporesa angle sveta andelura thaj anglo Bakroro. 11 Thaj o čuro tare lengo mučipe ka uštol ane sa e divesa. Ni ano dive ni ani rat ni ka avol miro kolen save klanjin pe e Zverose thaj laće ikonače, ni kole savo ka lol o žigo lese alaveso." (aiōn g165) 12 Kate e Devlese manuša – kola save ičaren e Devlese zapovestura thaj ačhen verna e Isusese – trubun te ačhen ustrajna. 13 Tegani šundem o glaso taro nebo sar phenol: "Pisi: 'Od akana blagoslovime si kola save meren ano Gospod!' "Čače," vačarol o Duxo, "nek odmorin pe tare pe phare buća, golese kaj lende buća svedočin lendar." 14 Tegani dikhlijem thaj dikh, angle mande parno oblako. Po oblako bešola khoni slično "sar o Čhavo e manušeso". Po šoro sasa le zlatno venco thaj ano va oštro luno. 15 Tegani andaro Hram iklilo aver andelo thaj andaro baro glaso dija vika kolese so bešol ko oblako: "Le čiro luno thaj čide o bijandipe! Golese kaj avilo o vreme e čidimaso! Zrelo si o bijandipe e phuvako!" 16 Gija kova savo bešlo ko oblako zamahnisada pe lunesa ki phuv thaj čidimo sasa o bijandipe e phuvako. 17 Tegani aver andelo iklilo taro Hram so si ko nebo thaj i le sasa oštro luno. 18 A vadži aver andelo iklilo taro žrtveniko. Le sasa vlast pi jag thaj andaro baro glaso dija vika kolese so sasa le o oštro luno: "Le čiro oštro luno thaj čhin e drakha ko čokot e phuvako, golese kaj si zrela lese drakha!" 19 Gija o andelo zamahnisada pe lunesa ki phuv, čhindia e drakha e phuvače thaj čhuta len ani bari presa tare Devlesi holi. 20 E drakha sesa gazime ani presa avral o foro. Andari presa thavdija o rat sa dži e uzde e grastendje thaj dur trišel kilometra.

15 Tegani dikhlijem aver baro čudesno znako ko nebo:

Efta andelura e eftane palune nevoljencar – palune golese kaj lencar ačhadol e Devlese holi. 2 Tegani dikhlij khanči sar more taro staklo, mešimo e jagasa thaj po more taro staklo ačhena kola so pobedisade e Zvero, lesi ikona thaj o džinipe lese alavengo. Ičarena e harfe saven o Dol dija len 3 thaj dilabena i dili e Devlese slugasi e Mojsijasi thaj i dili e Bakroesi: "Bare thaj čudesna si čire buća, Gospode, Devla, Vladarona pe sa! Pravedna thaj čačukane si čire droma, Carona e narodurenđo! 4 Ko te ma daral tatar, Gospode, thaj te ni slavil čo alav? Golese kaj tu san jekh sveto! Sa e manuša ka aven ke tute thaj ka klanjin pe angle tute, golese kaj sikadile čire pravedna buća!" 5 Pale gova dikhlijem sar ko nebo putajlo o Hram, kaj si o šatori tare Devleso svedočanstvo. 6 Thaj andaro Hram iklile efta andelura, saven sesa efta nevolje. Sesa urade ane thode thaj sjajna lanena fostenura taro čaršafi thaj pe kolina lende

sesa zlatna pojasura. 7 Jekh tare štar džuvde bića dija e efta andelurende efta zlatna čare pherde e Devlese holjsa savo si džuvdo ke sa e divesa. (aiōn g165) 8 O Hram pherdilo e čurosa tare Devlesi slava thaj zuralipe, gija kaj khoni naštine te avol ano Hram dži kaj ni ačhadon kola efta nevolje tare efta andelura.

16 Tegani šundem zuralo glaso andaro Hram savo vaćarda e efta andelurende: "Džan thaj čhoren efta čare tare Devlesi holi pi phuv." 2 Đelo o angluno andelo thaj čhorda piro čaro pi phuv. Thaj čerdile bilačhe thaj dukhavne čirura pe manuša save sasa len žigo e Zveroso thaj save klanjina pe lese ikonaće. 3 O dujto andelo čhorda piro čaro po more thaj o more čerdilo ano rat, sar o rat tare mule thaj dži jekh džuvdo biće ano more mulo. 4 O trito andelo čhorda piro čaro pe leja thaj pe izvora e pajese thaj čerdile ano rat. 5 Tegani šundem e andelo so sasa le vlast pe paja sar phenol: "Tu savo san, savo sana, tu savo san Sveti, pravedno san, so gija sudisadan! 6 Golese so von čhordje o rat e svetone manušengo thaj e prorokreng. Dijan len te pijen o rat, golese kaj gija zasluzisade!" 7 Tegani šundem sar o žrtveniko phenol: "Va, Gospode, Devla, Vladarona pe sa, čačukane thaj pravedna si će sudura!" 8 O Štarto andelo čhorda piro čaro po kham. Thaj o kham dobisada zuralipe te phabarol e manušen e jagasa. 9 Thaj phabile e manuša tare kova baro tatipe thaj hulisade po alav e Devleso, savo isi le vlast pe kala nevolje, al ni pokajisajle thaj ni dije lese slava. 10 O pandžto andelo čhorda piro čaro po presto e Zveroso thaj leso carstvo učharda o kalipe. E manuša tari dukh dandarde pe čhiba 11 thaj tare dukha thaj tare čirura hulisade po Dol ko nebo, al ni pokajisajle tare pe bilačhe buća. 12 O šovto andelo čhorda piro čaro pi bari len o Eufrat thaj šućilo lako paj, te bi čerdola drom e carurende taro istok. 13 Tegani dikhlijem trinen bilačhe duxuren sar žabe. Iklile andaro muj e Aždajako, andaro muj e Zveroso thaj andaro muj e Xoxavne prorokoso. 14 Gova sesa bilačhe duxura e bendese save čeren čudesura. Von džan ke carura tare sa o sveto te čiden len za ko maripe ko Baro dive e Devleso savo si Vladari pe sa. 15 (O Isus vaćarol:) "Akh, avav tari jekh drom sar čor! Blagoslovimo si kova savo si džungado thaj savo aračhol pe postanura, nango ma te phirol thaj te ma dičhol pe leso ladžipe!" 16 E bilačhe duxura čidije e caruren ko than savo jevrejski akhhardol Armagedon. 17 O eftato andelo čhorda piro čaro po vazduho thaj andaro Hram taro presto iklilo baro glaso savo phenda: "Nakhlo!" 18 Tegani avile e munje, e grmljavine, e gromura thaj o zuralo tresipe e phuvako, sar so ni sasa od kana si e manuša ki phuv, gaći

zuralo sasa o tresipe e phuvako. 19 O baro foro phađilo ke trin kotora thaj e forura e narodurenđe sesa uništime. A o Dol dija pe godi taro baro Vavilon thaj dija le tahtaj zurale moljsa tare piri zurali holi. 20 Sa e ostrvura našle thaj e bregura hasajle. 21 Andaro nebo peli pe manuša bari kukudi savi sasa phari saranda kila. E manuša hulisade po Dol tare kukudaći nevolja, golese kaj goja nevolja sasa but baro pharipe.

17 Avilo ke mande jekh tare efta andelura ke save sesa efta čare thaj vaćarda: "Av! Ka sikavav tuće o sudo e bare bludnicako, savi bešol pe but paja. 2 Lasa sesa ano blud but carura e phuvače, a e manuša save živin ki phuv matile e moljsa tare lako blud." 3 O andelo inđarda manano Duxo ani pustinja. Gothe dikhlijem džuvlja sar bešol po lolo Zver. O Zver sasa učhardo e alavencar save hulina po Dol thaj sasa le efta šore thaj deš šinga. 4 I džuvli sasa uradi ano purpuro thaj ano lolo. Sasa ukrasimi zlatosa thaj kućale barencar thaj biserencar. Ano va sasa la zlatno tahtaj pherdo gadosturencar thaj melalimasa tare piro blud. 5 Ko lako čikat sasa pisimo kava alav, savo si garajipe: BARO VAVILON, DEJ SA E BLUDNICENĐI THAJ E PHUVAČE GADOSTURENĐE. 6 Dikhlijem kaj goja džuvli si mati taro rat e Devlese manušengo thaj taro rat kolendje save svedočina taro Isus. Kana dikhlijem la, but začudisaljem. 7 Tegani o andelo pućja man: "So čudi tut? Me ka vaćarav tuće o garajipe tare kaja džuvli thaj taro Zvero save voj jašil, save isi efta šore thaj deš šinga. 8 O Zver savo dikhlijan, sasa thaj akana naj. Al pale ka ikljol andaro Bezdan thaj ka džalano propast. E manuša so živin ki phuv, kase alava naj pisime ano Lil e džuvdimaso taro postanko e svetoso, kadivin pe kana ka dičhen e Zver, golese kaj sasa thaj akana naj, al palem ka avol. (Abyssos g12) 9 Kate trubul o baro mudrost. Efta šore e Zverose si efta bregura pe save bešol i džuvli. Gova si i efta carura. 10 Pandž anglune pele, jekh vadži vladil, dujto vadži ni avilo, al kana ka avol, trubul zala te vladil. 11 O Zver savo sasa thaj akana naj, si ohtoto caro. Vov si jekh tare efta savo džalano propast. 12 E deš šinga, save dikhlijan, si e deš carura, save vadži ni dobisade carstvo. Al ka dobin o carsko vlast ki jekh sato katane e Zverosa. 13 So deš isi len jekh cilj, a pi zor thaj po vlast ka preden e Zverose. 14 Ka maren pe e Bakroresa, al o Bakroro thaj lese akharde, birime thaj verna ka pobedin len. Golese kaj o Bakroro si o Gospod e gospodareng thaj Caro e carureng." 15 Tegani phenda mande o andelo: "E paja, save dikhlijan odori kaj bešol i bludnica, si e narodura, e manuša, e nacije thaj e čhiba. 16 E deš šinga saven dikhlijan

thaj o Zver ka zamrzin e bludnica. Ka len sa so isi la thaj ka ačhaven la nandž. Ka xan lako telo thaj ka phabaren la jagasa. 17 Golese kaj o Dol čhuta lendje ane ile te ostvarin leso manglipe, te aven katane ani namera thaj pe carstvura te den e Zverose sa dži kaj ni pherdon e Devlese lafura. 18 I džuvli, sava dikhlijan, si o baro foro, savo vladil pe carura ki phuv."

18 Pale gova dikhlijem avere andelo sar uljol taro nebo.

Le sasa baro vlast thaj i phuv svetlisada tare leso baro sjaj. 2 Thaj vov phenda bare glasosa: "Pelo! Pelo o baro foro, o Vavilon! Čerdilo baro čher e bendengo, sklonište sa e melale duxureng, gnezdo sa e melale čirikljeng, sklonište sa e melale thaj e odvratnone zverureng. 3 Sa e narodura matile e moljasa tare lesi holi thaj tare leso blud. E phuvaće carura lesa mukhlje pe ano blud, thaj e phuvaće manuša save biknen thaj činen barvajle tare leso baro raskoš." 4 Tegani šundem aver glaso taro nebo sar vaćarol: "Ikljen gothar, mingre manušalen! Ma aven učesnikura ane leso greh, gija te ma aračhen tumen lese nevolje save ka aven pe leste! 5 Golese kaj lese grehru čidije pe thaj barile dži o nebo, a o Dol dija godi tare leso bilačipe. 6 Počinen e bludnicače sar so voj počinda tumende, irin lače duj droma baše lače buća. Ano tahtaj savo averendje spremisada, čhoven lače duj droma po zurali mol. 7 Den la muke thaj žal gaći, kober pese dija raskoš thaj slaval! Golese kaj phenol ane po ilo: 'Bešav ko mo presto sar carica. Naj sem udovica thaj žal ni ka dikhav!' 8 Golese ane jekh dive ka peren pe late sa kala nevolje: o meripe, žal thaj o bokhalipe. Ka xal la i jag, golese kaj si zuralo o Gospod o Dol savo suldil la. 9 Pale late ka roven thaj ka tugujin sa e carura e phuvaće save lasa mukhlje pe ano blud thaj uživisade ane lako raskoš, kana ka dičhen o čuro e jagako ane savo phabol. 10 Daravne lače mukencar ka ačhen dur thaj ka vaćaren: 'Jao, jao, bareja forona, Vavilone, zurale forona, golese kaj ane jekh sato avilo čiro sudo!' 11 E phuvaće manuša save biknen thaj činen, ka roven thaj ka tugujin pale leste, golese so khoni ni činol lendž roba: 12 o zlato, o srebro, e kuč bara, e bisera, e lanena čaršafura, e purpurna šeja, i svila, e lole fostanura thaj sa e kašta save lače mirišin, sa e predmetura tare sloneso kokalo thaj taro kuč kaš, tari bronza, taro sastren thaj taro mramor, 13 o cimet, e začinura, e mirisura, e pomastura, o tamjano, e molja, e uljura, o parno aro, o điv, i stoka, e bakre, e grasta thaj e vordona, e robura thaj e duše e manušende. 14 Našlo tutar o šukaripe baše savo žudisada či duša thaj sa čiro raskoš thaj o sjaj hasajlo thaj ni ka aračhe le nikad više. 15 E manuša save biknena

thaj činen sa golesa thaj zbog late barvajle, daravne lače mukencar ka ačhen dur. Ka roven thaj ka tugujin 16 thaj ka den vika: 'Jao! Jao! Bareja forona, so sana urado ano laneno čaršafi, ano purpur thaj ano lolo, thaj sana ukrasimo zlatosa, e kučale barencar thaj biserencar! 17 A sa gova barvalipe ane jekh sato sasa uništimo!' Sa e kormilara, e putnikura, sa e mornara ane brodura thaj kola so živina taro more ačhile dur taro foro. 18 Kana dikhlij o čuro e jagako ane savi phabol, dije vika zurale: 'Savo foro sasa sar kava, gaći baro?' 19 Čhute praho pe pumare šore thaj lije te roven thaj te tugujin. Dije vika: 'Jao! Jao! Bareja forona! Savoren saven sasa brodura ko more, barvajle tare leso izobilje! A uništimo sasa ane jekh sato!' 20 Veseli tut pe leste, Nebo! Veselin tumen pe leste, Devlese manušalen, apostoluralen thaj prorokuralen! Golese kaj o Dol sudisada le gija sar vov sudisada tumende!" 21 Tegani jekh zuralo andelo lija jekh bar, savo sasa baro sar e vodenicako thaj čhudija le ano more vaćarindoj: "Gija zuraleste ka avol čhudimo o Vavilon, o foro o baro, thaj ka hasardol baše sa e divesa. 22 Muzika e harfači, o glaso e muzičareng, e flautistura thaj e trubačura ni ka šundon ane tute nikad više. Nikad više ni ka arakhdon ane tute zanatlije taro bilo savo zanato. Ni ka šundol o bar tari vodenica ane tute nikad više. 23 O svetlost tari svetiljka ni ka svetil ane tute nikad više, niti o glaso e borako thaj e mladoženjaso ni ka šundon ane tute nikad više, golese so čire, kola so biknena thaj činen sesa gospodara ki phuv thaj čiro dikhlijaripe inđarda ano xoxaipe sa e naroduren. 24 Kava foro si bango bašo rat e prorokureng, e Devlese manušengo thaj sa kolengo so sesa mudarde ki phuv."

19 Pale gova šundem khanči sar zuralo glaso bute dženengo ko nebo sar dije vika: "Haleluja! O spasenje, i slava thaj i zor preperen amare Devlese! 2 Golese kaj lese presude si čačukane thaj pravedna. Vov osudisada e bare bludnica savi rumisada i phuv pe bludesa. Vov osvetisada o meripe pe slugengo saven voj mudarda." 3 Vadži dije vika: "Haleluja! O čuro tare lako uništenje ka vazdol pe ane sa e divesa!" (aiōn g165) 4 Tegani e bišteštar starešine thaj e štar džuvde bićura pele ke koča thaj klanjisajle e Devlese savo bešlo ko presto thaj vaćarde: "Amin! Haleluja." 5 A taro presto šundilo glaso savo vaćarda: "Hvalin e Devle amare, savore save služin le thaj savore tumen – cikne thaj bare – save lestar daran!" 6 Tegani šundem khanči sar glaso bute dženengo, sar šunipe e bare vodopadeso thaj sar zvuko e zurale gromureng, sar dije vika: "Haleluja! Golese kaj lija te caruij o Gospod, amaro Dol, o Vladari pe sa. 7 Raduju amen, veseli amen thaj da le slava, golese kaj avilo

o vreme taro abav e Bakroreso, thaj lesi bori spremisajli! 8 Dija pe laće te uravol pe ano thodo, sjajno thaj laneno fostano." Golese kaj gova fostano predstavl e pravedna buća e Devlese manušenđe. 9 Tegani vaćarda mande o anđelo: "Pisi kava: Blagoslovime si kola save si akharde ko abav e Bakroreso!" Thaj vadži phenda mande: "Kala si čačukane lafura e Devlese." 10 Me peljem paše lese pingre te klanjiv man e anđelose, al vov phenda mande: "Ma čer gova! Ma klanji tut mande! I me sem sluga sar tu thaj sar cire phrala save svedočin taro po pačajipe ano Isus. E Devlese klanji tut! Golese so, o svedočanstvo taro Isus si duxo taro proroštvo." 11 Tegani dikhlijem o putardo nebo a odori parno gra. Kova savo pe leste bešol akhardol Verno thaj Čačukano. Vov sudil thaj marolpe pali pravda. 12 Lese jakha sesa sar plameno e jagako thaj pe leso šoro sesa but krune. Pe leste sasa pisimo alav, savo ni džanol khoni, sem leste. 13 Pe leste sasa fostano cindardo ratesa thaj vov akhardol Lafi e Devleso. 14 E nebose vojske đele pale leste ke parne grasta, urade ano thodo, sjajno thaj laneno fostano. 15 Tare lesu muj iklilo oštro mačo, te mudarol e naroduren lesa. Vov ka vladil pe lende e sastrunale rovljasa thaj ka uštavol i drakh ani presa e moljasa tari zurali holi e Devlesi, e Vladaresi pe sa. 16 Pe lesu fostano thaj pe lesu uprupo kotor taro pingro pisime si kava alav: "CARO E CARURENGO THAJ GOSPOD E GOSPODARENGO." 17 Tegani dikhlijem jekhe anđelo sar ačhol ko kham. Vov zurale glasosa dija vika pe sa e čiriklja save letin uče po nebo: "Aven, čiden tumen ki bari gozba e Devlesi, 18 te xan o mas tare carura, mas tare bare manuša thaj embare manuša e vojskaće, mas e grastengo thaj kolengo so jašin pe lende thaj mas tare sa e slobodna manuša thaj e robura, mas e ciknengo thaj e barengol!" 19 Tegani dikhlijem e Zver thaj e caruren e phuvaće lende vojskencar sar čidiye pe te maren pe protiv o manuš po gra thaj protiv lesi vojska. 20 Al o Zver sasa zarobime thaj lesa o Xoxavno proroko savo čerda ane lesu alav e čudesura, savencar indarda ano xoxaipe kolen so lije o žigo e Zveroso thaj klanjisajle lese ikonaće. Solduj sesa džuvde čhudime ano jezero e jagako, savo phabol e sumporesa. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Avera sesa mudarde e mačosa, so iklilo andaro muj koleso savo jašil po gra. A sa e čiriklja čalile lende masesa.

20 Tegani dikhlijem jekhe anđelo sar uljol taro nebo. Le sasa ključo taro Bezdan thaj baro sindiri ane piro va.

(Abyssos g12) 2 Dolda e Aždaja, kole purane Sape, savo si o beng, o Satana, thaj phanglia le ke milja berš. 3 Čhudija le ano Bezdan, phanglia le thaj čhuta pečato pe leste,

više te ma inđarol ano xoxaipe e naroduren, sa dži kaj ni načhen milja berš. Pale gova trubul te avol mukhlo ko zala vreme. (Abyssos g12) 4 Tegani dikhlijem e prestolura. Pe lende bešena kola save dobisade vlast te sudin. Dikhlijem thaj e duše kolendje kase šore sesa čhinde bašo svedočanstvo e Isuseso thaj baše Devleso lafi. Von ni klanjisajle e Zverose ni lese ikonaće thaj ni lije o žigo ke pe čikata thaj ke pe vasta. Džuvdinisajle thaj caruisade e Hristesa milja berš. 5 Kava si angluno uštipe tare mule. Avera mule ni džuvdinisajle, dži kaj ni načhen milja berša. 6 Blagoslovime thaj sveta si kola save isi len kotor ano angluno uštipe tare mule. Pe lende o dujto meripe naj le zuralipe, nego von ka aven e sveštenika e Devlese thaj e Hristese, a ka carujin lesa milja berš. 7 Kana ka načhen e milja berš, ka avol mukhlo o Satana andare piro phanglipe. 8 Ka ikljol te inđarol ano xoxaipe e naroduren ke štar riga e phuvaće, so si Gog thaj o Magog, te čidol len marimase. Von si gaći sar pošik ke moresi obala. 9 E Satanasi vojska nakhlja pi sa i phuv thaj okolisada o logori e Devlese manušengo thaj o foro savo o Dol mandol. Al i jag peli taro nebo thaj phabarda e Satanase vojska. 10 Tegani o beng, savo indarda len ano xoxaipe, sasa čhudimo ane jagako thaj ane sumporo jezero kaj sesa o Zver thaj o Xoxavno proroko. Gothe ka aven mučime đive thaj rat ane sa e divesa. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Dikhlijem baro parno presto thaj Kole so bešol pe leste. O nebo thaj i phuv hasajle angle leste thaj khatinde naštine te aračhen pe lende than. 12 Thaj dikhlijem e mulen, ciknen thaj baren, sar ačhen anglo presto e Devleso. Thaj e lila putajle. I aver lil putajlo, o Lil e džuvdimaso. E mule sesa sudime pale lende buća so sesa pisime ane gola lila. 13 Thaj o more dija pe mulen save sesa ane leste. Thaj o meripe thaj o sveto e mulengo dije pe mulen save sesa ane lende. Pa dži jekhese sasa sudimo pale lese buća. (Hadēs g86) 14 Tegani o meripe thaj o sveto e mulengo sesa čhudime ane jagako jezero. E jagako jezero si o dujto meripe. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Thaj kaso alav ni arakhadilo pisime ano Lil e džuvdimaso, sasa čhudimo ane jagako jezero. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Tegani dikhlijem nevo nebo thaj nevi phuv, golese kaj o angluno nebo thaj i anglini phuv nakhle, a ni o more vadži ni sasa. 2 Dikhlijem o sveto foro, o nevo Jerusalim, sar uljol e Devlesttar taro nebo, pripremimo sar bori ukrasimi pe romese. 3 Taro presto šundem zuralo glaso sar phenol: "Akh, o šatori e Devleso maškare manuša. O Dol ka bešol maškare lende thaj von ka aven lese manuša. Korkoro o Dol ka avol lencar thaj ka avol lengo Dol. 4 Vov ka kosol dži jekh jasvi tare lende jakha thaj ni ka avol vadži meripe. Ni tuga, ni rojipe, ni dukha nikad više ni ka aven, golese kaj

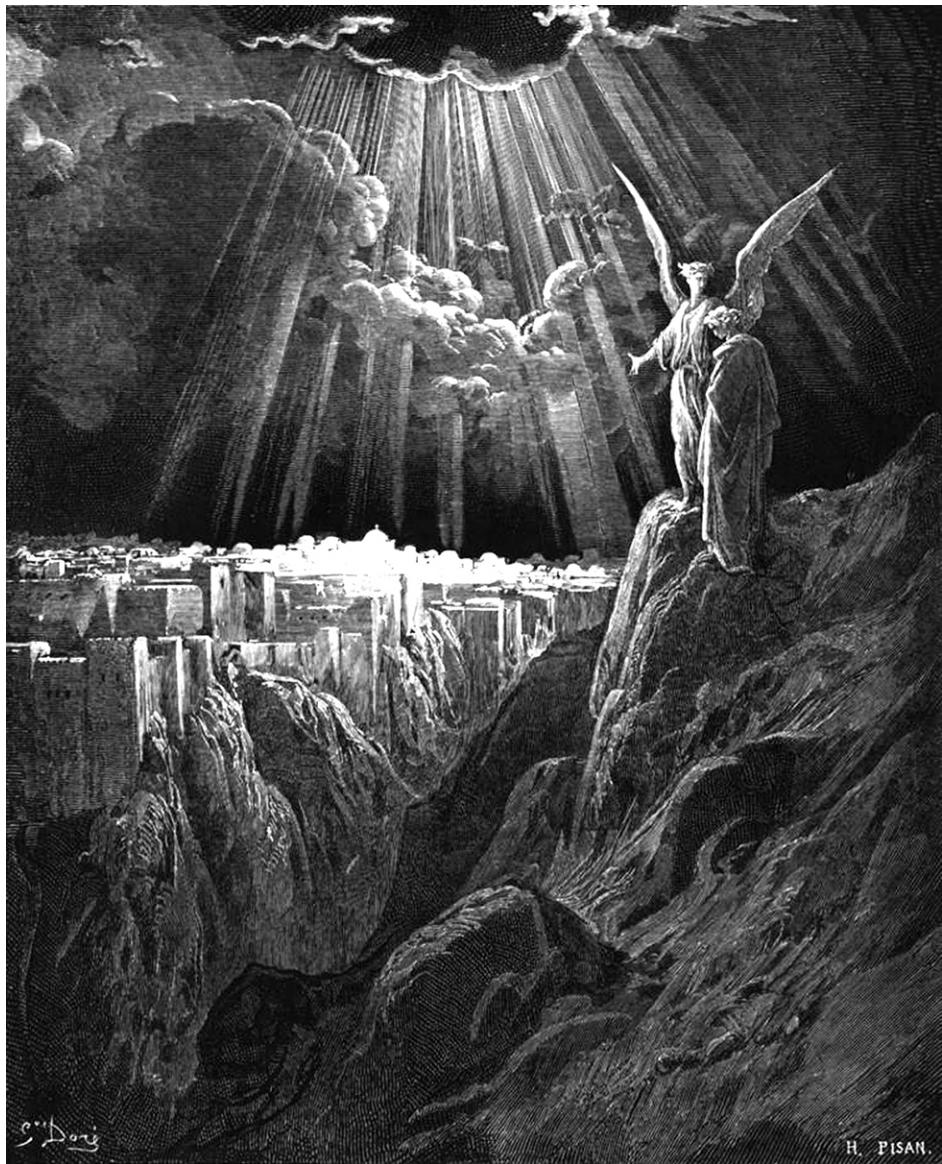
nakhlo kova so sasa angleder.” 5 Tegani Kova savo bešol ko presto, phenda: “Akh, sa nevo čerav!” Thaj phenda mande: “Pisi kava, golese kaj kala lafura si čačukane thaj verna.” 6 Thaj vadži phenda mande: “Sa nakhlo! Me sem Alfa thaj Omega, o Anglunipe thaj o Krajo. Me e trošalese badava ka dav te pijol taro izvori o paj e džuvdimaso. 7 O pobedniko ka nasledil sa kava. Me ka avav leso Dol, a vov ka avol mingro čhavo. 8 Al kola so si kukavice, kola so ni pačan ane mande, kola so si bidevikane, kola so mudaren, kola so čeren blud, kola so dikhlijen, kola so klanjin pe e idolurenđe thaj sa kola so xoxaven – lengo than si ane jagako jezero savo phabol sumporesa. Gova si dujto meripe.” (*Limnē Pyr g3041 g4442*) 9 Avilo mande jekh tare efta anđelura kas sasa efta čare ane save sasa efta palune nevolje thaj phenda mande: “Av! Ka sikavav tuće e bora, e Bakrorese romnja.” 10 Ano duxo inđarda man ko baro thaj učo brego. Sikada mande o sveto foro o Jerusalim, sar uljol taro nebo e Devlestari. 11 O foro sijajisada e Devlese slavasa thaj leso svetlost sasa sar emkučalo drago bar o jaspis, so sasa prozirno sar kristalo. 12 Sasa le bare thaj uče duvara thaj dešuduj kapije. Pe kapije sesa dešuduj anđelura thaj ke svako kapija sasa pisimo po jekh alav tare dešuduj plemenura e Izraelese. 13 Ko istok sesa trin kapije, ko sever sesa trin kapije, ko jug sesa trin kapije thaj ko zapad sesa trin kapije. 14 E forose duvara sesa len dešuduj temeljura thaj pe lende sasa pisime po jekh alav tare dešuduj apostolura e Bakrorese. 15 O anđelo so vaćarda mancar, sasa le zlatno rovli te meril o foro thaj lese kapije thaj lese duvara. 16 O foro sasa čerdo ke štar uglura thaj kobor si lesi dužina gaći si lesi širina. O anđelo merisada o foro e rovljasa thaj sikadilo kaj si dešuduj milje stadija dugačko. Kobor si lesi dužina, gaći si lesi širina thaj leso učipe. 17 Merisada i e duvara e forose. Sesa thule šelusaranda thaj štar kuja, merimo e manušikane dinimasa, savasa o anđelo merisada. 18 E duvara sesa čerde taro jaspis thaj o foro taro čisto zlato, sar o čisto staklo. 19 E temeljura tare forose duvara sesa ukrasime kučale barencar tare sa e vrste: angluno temelji sasa taro jaspis, dujto safir, trito kalcedon, štarto smaragd, 20 pandžto sardoniks, švoto sard, eftato hrizolit, ohtoto beril, enjato topaz, dešto hrizopras, dešujekhto hijacint thaj dešudujto taro ametist. 21 E dešuduj kapije sesa čerde tare dešuduj zrnura bisera. Dži jekh kapija sasa taro jekh zrno biseri. I šorutni ulica e forosi sasa taro čisto zlato, sar taro prozirno staklo. 22 Al o hram ni dikhlijem ano foro, golese kaj leso hram si o Gospod o Dol o Vladari pe sa thaj o Bakroro. 23 Gole forose ni trubun kham ni čhon te svetlin lese, golese kaj i slava e Devlesi osvetlil le, a lesi lampa si o Bakroro.

24 E narodura ka phiren ane leso svetlo thaj e carura e phuvaće ka anen piri slava ane leste. 25 E kapije e forose ni ka phangljon ko dīve, golese kaj odori ni ka avol rat. 26 Ane leste ka anol pe o čast thaj i slava e narodurendi. 27 Khanči melalo ni ka dol andre, ni ka avol andre khoni ko čerol khanči odvratno thaj xoxavno, nego samo kola kaso alav si pisimo ano Bakroreso Lil e džuvdimaso.

22 Tegani o anđelo sikada mande i len, kotar džal o paj e džuvdimaso. I len si prozirno sar kristalo thaj ikljol taro presto e Devleso thaj e Bakroreso 2 thaj načhol ko maškar taro drom e foroso. Ke solduj riga e lejaće ačhol o kaš e džuvdimaso, savo bijanol dešuduj plodura. Dži jekh čhon anol po bijanipe, a e patrna taro kaš si bašo sastipe e manušengo. 3 Više ni ka avol odori nisavo harami. Ano foro ka avol o presto e Devleso thaj e Bakroreso thaj lese sluge ka služin le. 4 Ka dičhen leso muj thaj leso alav ka avol pisimo ke lendje čikata. 5 Više rat ni ka avol, ni ka trubul len svetlost tare svetlijke ni svetlost e khameso, golese kaj ka osvetlil len o Gospod o Dol. Thaj von ka caruin ane sa e dīvesa. (*aiōn g165*) 6 Tegani o anđelo phenda mande: “Kala si čačukane thaj verna lafura. O Gospod, o Dol e proročkone duxureng, bičhalda pe anđelo te sikavol pe slugenđe so ka avol sigate.” 7 (O Isus vaćarol:) “Akh, avav sigate! Blagoslovimo si kova savo ićarol pe ke proročka lafura kale lilese!” 8 Me, o Jovane, šundem kava thaj sa dikhlijem. A kana šundem thaj dikhlijem, peljem angle pingre e anđelose savo sikada mande sa kava thaj mangljem te klanjiv man lese. 9 Al vov phenda mande: “Ma čer gova! I me sem sluga sar tu thaj čire phrala e prorokura thaj savore kola save ićaren pe ke lafura kale lilese. E Devlese klanji tut!” 10 Tegani phenda mande: “Ma te čhuve pečato pe proročka lafura kale lilese te ma bi ačhona garade, golese kaj si o vreme paše. 11 Ko čerol bilačipe, vadži nek čerol bilačipe! Ko si melalo, vadži nek meljarol pe! Ko si pravedno, vadži nek čerol o pravednost! Ko si sveto, vadži nek svetil pe!” 12 (O Isus phenol:) “Akh, ka avav sigate thaj mi nagrada ka avol mancar, te dav svakonese pale lese buća. 13 Me sem Alfa thaj Omega, o Angluno thaj o Poslednjo, o Anglunipe thaj o Krajo.” 14 Blagoslovime si kola save thoven pe fostenura te bi avola len pravo te den ano foro tare kapije thaj te xan taro kaš e džuvdimaso. 15 Avral ačhen e bilačhe manuša – kola so dikhlijen, e bludnikura, kola so mudaren, kola so klanjin pe e idolurenđe thaj savore save manden o xoxaipre thaj so xoxaven. 16 “Me, o Isus, bičhalde mingre anđelo te svedočil tare sa kava tumende ane khandžira. Me sem o Koreno thaj Potomko e Davideso thaj sjajno čeren i Danica.”

17 O Duxo thaj i bori phenen: "Av!" Thaj kova ko šunol, nek phenol: "Av!" Thaj nek avol kova save si trošalo! Thaj ko mandol, nek dolol o paj e džuvdimaso badava! **18** Me, o Jovane, opomeniv dži jekhe save šunol e proročka lafura kale lilese: Kova save čhuvol khanči kalese so si pisime, lese o Dol ka čhuvol e nevolje tare save si pisime ane kava lili. **19** Thaj kova save oduzmil khanči tare lafura kale proročkone lilese, lese o Dol ka lol leso kotor taro kaš e džuvdimaso thaj taro sveto foro, tare save si pisime ane kava lili. **20** Kova save baše sa kava svedočil, phenol: "Va, avav sigate!" Amin! Av, Gospode Isuse! **21** Nek avol o milost e Gospodeso e Isuseso savorencar!

Dikhlijem o sveto foro, o nevo Jerusalim, sar uljol e Devlesttar taro nebo, pripremimo sar bori ukrasimi pe romese. Taro presto šundem zuralo glaso sar phenol: "Akh, o šatori e Devleso maškare manuša. O Dol ka bešol maškare lende thaj von ka aven lese manuša.

Korkoro o Dol ka avol lencar thaj ka avol lengo Dol."

Otkrivenje 21:2-3

Reader's Guide

Gurbet Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Gurbet Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Gurbet-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Rimilanurende 10:7
Otkrivenje 9:1
Otkrivenje 9:2
Otkrivenje 9:11
Otkrivenje 11:7
Otkrivenje 17:8
Otkrivenje 20:1
Otkrivenje 20:3

aīdios

Rimilanurende 1:20
Judas 1:6

aiōn

Matej 12:32
Matej 13:22
Matej 13:39
Matej 13:40
Matej 13:49
Matej 21:19
Matej 24:3
Matej 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Jovan 4:14
Jovan 6:51
Jovan 6:58
Jovan 8:35
Jovan 8:51
Jovan 8:52
Jovan 9:32
Jovan 10:28
Jovan 11:26
Jovan 12:34
Jovan 13:8
Jovan 14:16

Buća e Apostolurenđe 3:21
Buća e Apostolurenđe 15:18
Rimilanurende 1:25
Rimilanurende 9:5
Rimilanurende 11:36
Rimilanurende 12:2
Rimilanurende 16:27
1 Korinčanurenđe 1:20
1 Korinčanurenđe 2:6
1 Korinčanurenđe 2:7
1 Korinčanurenđe 2:8
1 Korinčanurenđe 3:18
1 Korinčanurenđe 8:13
1 Korinčanurenđe 10:11
2 Korinčanurenđe 4:4
2 Korinčanurenđe 9:9
2 Korinčanurenđe 11:31
Galačanurenđe 1:4
Galačanurenđe 1:5
Efescurenđe 1:21
Efescurenđe 2:2
Efescurenđe 2:7
Efescurenđe 3:9
Efescurenđe 3:11
Efescurenđe 3:21
Efescurenđe 6:12
Filipilanurende 4:20
Kološanurenđe 1:26
1 Timotejese 1:17
1 Timotejese 6:17
2 Timotejese 4:10
2 Timotejese 4:18
Titose 2:12
Jevrejende 1:2
Jevrejende 1:8
Jevrejende 5:6
Jevrejende 6:5
Jevrejende 6:20
Jevrejende 7:17
Jevrejende 7:21
Jevrejende 7:24
Jevrejende 7:28
Jevrejende 9:26
Jevrejende 11:3
Jevrejende 13:8
Jevrejende 13:21
1 Petreso 1:23

1 Petreso 1:25
1 Petreso 4:11
1 Petreso 5:11
2 Petreso 3:18
1 Jovaneso 2:17
2 Jovaneso 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Otkrivenje 1:6
Otkrivenje 1:18
Otkrivenje 4:9
Otkrivenje 4:10
Otkrivenje 5:13
Otkrivenje 7:12
Otkrivenje 10:6
Otkrivenje 11:15
Otkrivenje 14:11
Otkrivenje 15:7
Otkrivenje 19:3
Otkrivenje 20:10
Otkrivenje 22:5

aiōnios

Matej 18:8
Matej 19:16
Matej 19:29
Matej 25:41
Matej 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Jovan 3:15
Jovan 3:16
Jovan 3:36
Jovan 4:14
Jovan 4:36
Jovan 5:24
Jovan 5:39
Jovan 6:27
Jovan 6:40
Jovan 6:47
Jovan 6:54
Jovan 6:68

Jovan 10:28
Jovan 12:25
Jovan 12:50
Jovan 17:2
Jovan 17:3
Buća e Apostolurende 13:46
Buća e Apostolurende 13:48
Rimljanurenđe 2:7
Rimljanurenđe 5:21
Rimljanurenđe 6:22
Rimljanurenđe 6:23
Rimljanurenđe 16:25
Rimljanurenđe 16:26
2 Korinčanurenđe 4:17
2 Korinčanurenđe 4:18
2 Korinčanurenđe 5:1
Galačanurenđe 6:8
2 Solunjanurenđe 1:9
2 Solunjanurenđe 2:16
1 Timotejese 1:16
1 Timotejese 6:12
1 Timotejese 6:16
2 Timotejese 1:9
2 Timotejese 2:10
Titose 1:2
Titose 3:7
Filimonese 1:15
Jevrejende 5:9
Jevrejende 6:2
Jevrejende 9:12
Jevrejende 9:14
Jevrejende 9:15
Jevrejende 13:20
1 Petreso 5:10
2 Petreso 1:11
1 Jovaneso 1:2
1 Jovaneso 2:25
1 Jovaneso 3:15
1 Jovaneso 5:11
1 Jovaneso 5:13
1 Jovaneso 5:20
Judas 1:7
Judas 1:21
Otkrivenje 14:6

eleēsē

Rimljanurenđe 11:32

Geenna

Matej 5:22
Matej 5:29
Matej 5:30
Matej 10:28
Matej 18:9
Matej 23:15
Matej 23:33
Marko 9:43

Marko 9:45
Marko 9:47
Luka 12:5
Jakoveso 3:6

Hadēs

Matej 11:23
Matej 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Buća e Apostolurende 2:27
Buća e Apostolurende 2:31
1 Korinčanurenđe 15:55
Otkrivenje 1:18
Otkrivenje 6:8
Otkrivenje 20:13
Otkrivenje 20:14

Limnē Pyr

Otkrivenje 19:20
Otkrivenje 20:10
Otkrivenje 20:14
Otkrivenje 20:15
Otkrivenje 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

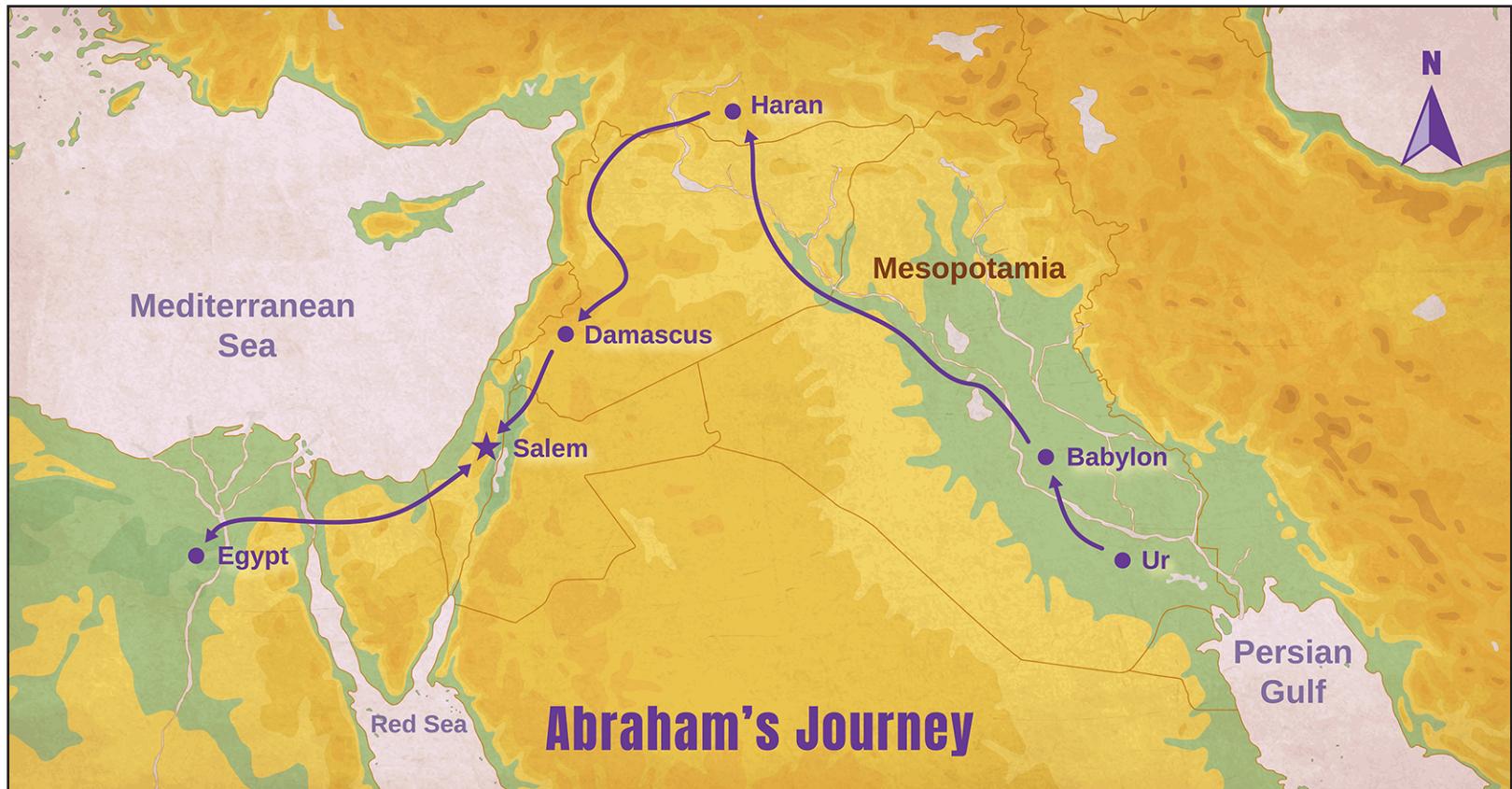
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Petreso 2:4

Questioned

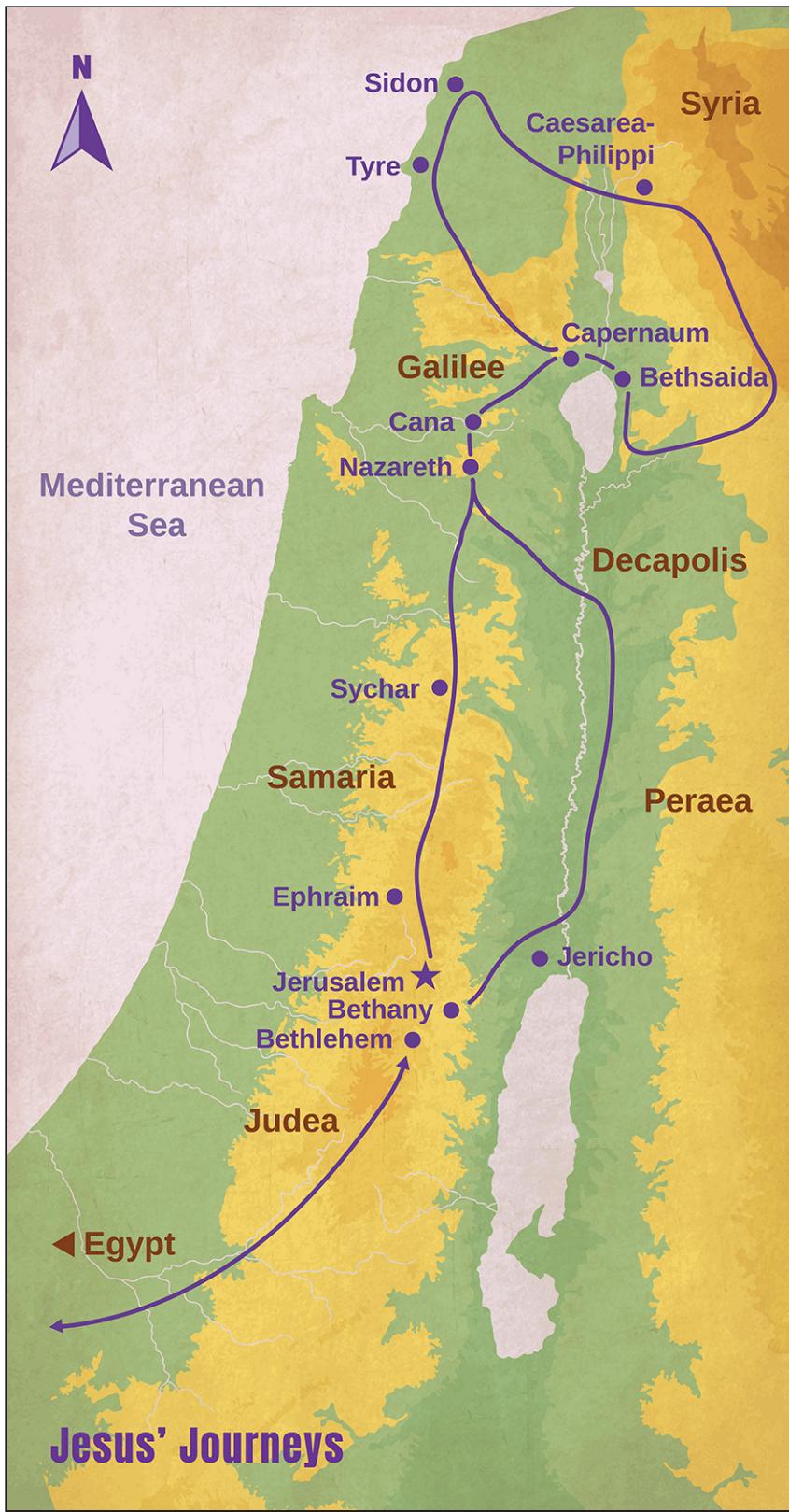
None yet noted

Pačajimasa o Avraam šunda e Devle kana akharda le te džal ani phuv savi o Dol dija le te nasledil. Gija, o Avraam đelo, iako ni džanglja kaj džal. - Jevrejenđe 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Golese kaj ni me, o Čhavo e manuséso, ni aviljem te služiv thaj mo džudvipe te däv te bi počinava butende. · Marko 10:45

Kava lil pisiv me, o Pavle, o sluqa e Isuseso e Hristeso. O Dol akharda man te avav leso apostoli thaj odredisada man te objaviv e Devleso Lačho Lafi - Rimljanurende 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		When?													
		Innocence		Fallen			Glory								
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth						
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					All Restored						
		God's Perfect Fellowship		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43									
	Mankind	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17			Acts 3:21							
		No Fall No Death	Gen 1:31	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5											
		No Fall No Death		Blessed in Paradise, Luke 16:22											
	Angels	No Creation		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					Col 1:20 Yes?						
		No people	Gen 1:1	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14											
		No Fall		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6											
		No Unholy Angels		Rebelling Against Christ			Thalaasa, Rev 20:13	Heb 2:16 No?							
		Gen 1:31		Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20								
				1 Peter 5:8 and Revelation 12:10											
				Abyss Revelation 20:2											

Destiny

Gurbet Romani at AionianBible.org/Destiny

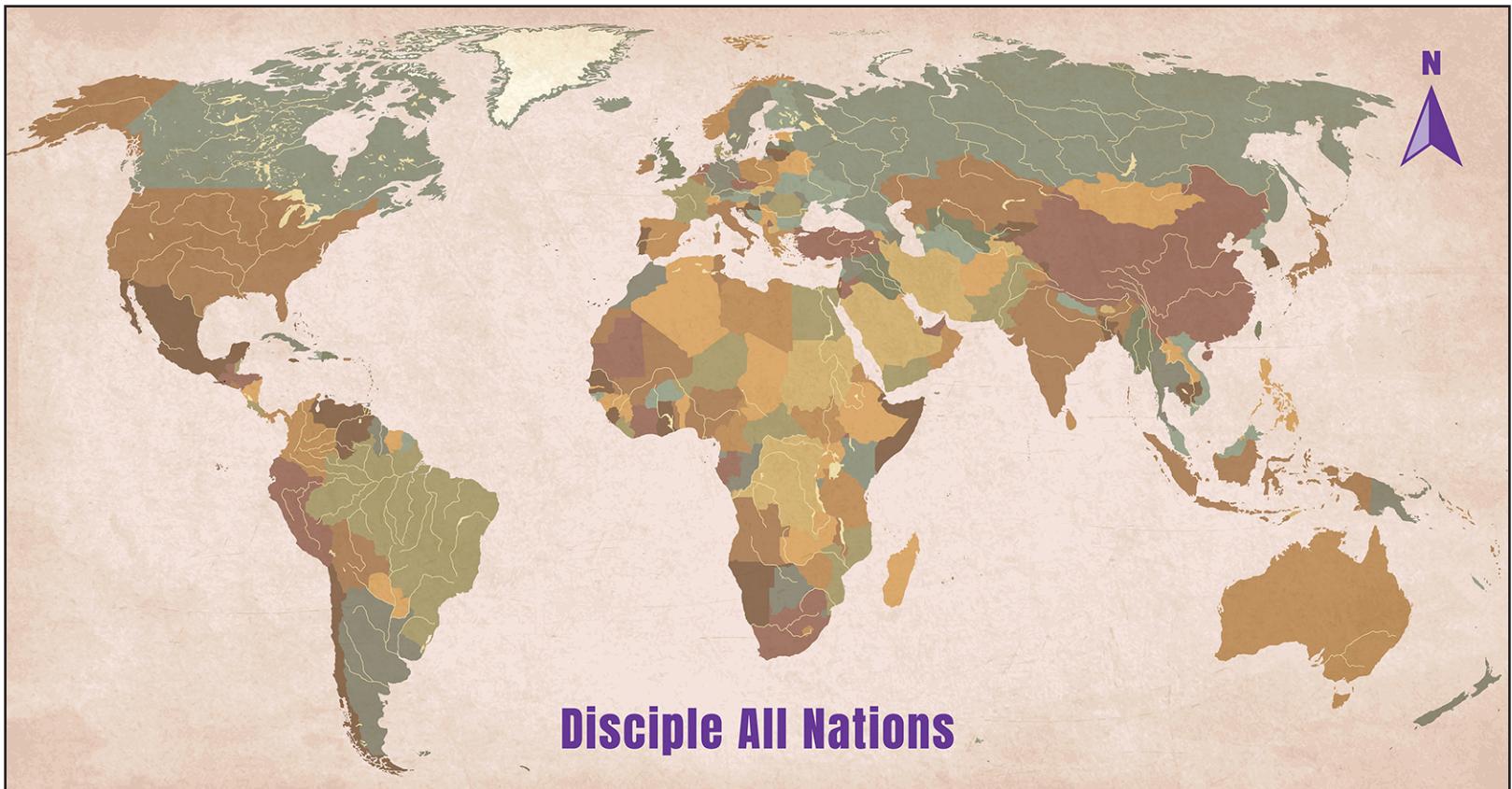
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament *Hadēs*, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Džan gija thaj čeren e manušen tare sa e nacije te aven mingre sikade, krstin len ko alav e Dadeso thaj e Čhaveso thaj e Svetone Duxoso - Matej 28:19